This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

PREPOSITI

Quiricus

Georgius

Saladinus

8
8

BIBLIOTECA DE MEDICINA
EST. 86
TAB. 2
NÚM. 1

BIBLIOTECA
COMPLUTENSE.

Diſpenſariū magi-
ſtri Nicolai præpoſi-
ti ad aromatarios.

BIBLIOTECA

Prologus

Nicolai prepoſiti docto ris medici clariſſimi Iſago ge ſiue introductiones ī ar tem apotecariatꝰ incipiūt.

Actoris prefatio

q Uerebat ille Saladinus ſolennis doctor q̇ et quot ſunt libri apotecario neceſſarij. Et reſpondens/ſex dixit eſſe libros apotecario neceſſarios/q̄s ipſe in compendio ſuo ad aromatarios declarat. Nos vero dicamus ꝙ iſte ſolus noſter libellus ſufficiens eſt apotecario/eoq̄ʒ habito nullo alio īdiget. artem.eñ totā apotecariam in ſe cōprehendit.⁊ vbi in alijs medicor libris ꝑlixe diffuſeq̄ʒ tradita eſt: hic breuiter et ſuccincte ⁊ quaſi ſub quodaʒ cōpendio pertractatur. In primis itaq̄ʒ inuocato diuini numinis auxilio liber iſte diuidatur in ſectiones tres/ſiue ī tres libros partiales. Liber primus erit de ſimplicibus. Liber ſecundus erit de cōpoſitis et erit antidotariū ſiue diſpenſariū. Et liber tertius erit terminor peregrinor declaratiuus.

Libri primi de ſimplicibus erūt due partes principales.

Pars prima erit de ſimplicibus quibus debʒ eſſe munitus apotecarius: de tempore ſue collectionis: modo repoſitionis: ⁊ de tempore ſue durationis.

Pars ſecunda erit de preparationibus ſimplicium quibus debent preparari anteꝙ ingrediantur compoſitionem.

Partis prime erunt capitula. xvij.

Capitulum primum de conditionibus boni apotecarij

Capitulum ſecundum de his a quibus ſumūtur medicine in generali.

Capitulū tertium de radicibus quibus debet eſſe munitus apotecarius: tēpore collectionis earū: modo repoſitionis: ⁊ tempore ſue durationis.

Capitulū quartuʒ de herbis ⁊ folijs plantarum quibus debet eſſe munitus apotecarius: đ tēpore ſue collectionis modo repoſitionis: ⁊ de tempore ſue durationis.

Capitulū. v. de floribus quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de tempore ſue collectionis: ⁊ modo repoſitionis: ⁊ tempore ſue durationis.

Capitulum. vj. de aquis diſtillatis quibus debet eſſe munitus apotecariꝰ et de tempore cōuenienti ad eas diſtillandum: de modo repoſitionis: ⁊ de tēpore durationis earum.

Capitulū. vij. de ſeminibus quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de tēpore ſue collectionis: ⁊ modo ſue repoſitionis: ⁊ de tēpore ſue durationis.

Capitulum. viij. de fructibus quibus debet eſſe munitus apotecarius: tempore ſue collectionis: modo ſue repoſitionis: ⁊ de tempore ſue durationis.

Capitulū. ix. de corticibus quibꝰ debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de alijs circunſtantijs vt dictum eſt de alijs.

Capitulū. x. de gūmis quibus debet eſſe munitus apotecarius cum alijs circunſtantijs vt de alijs dictum eſt.

Capitulū. xj. de ſuccis ſiccis quibus debet eſſe munitus apotecarius cū alijs circunſtantijs vt dictum eſt.

Capitulū. xij. de mineralibus quibꝰ debet eſſe munitus apotecarius cū alijs circunſtantijs vt de alijs dictum eſt.

Capitulū. xiij. de medicinis ſumptis ab animalibus: cum alijs circunſtantijs vt de alijs dictum eſt.

Capitulū. xiiij. de drogulis ⁊ elephāginis quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de electione earum vt de alijs dictum eſt.

Capitulū. xv. de laxatiuis quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de electione eorum cum alijs circunſtantijs vt de alijs dictum eſt.

Capitulū. xvj. de vaſis in quibus debent reponi predicte mediane.

Capitulū vltimū de medicinis ſophiſticatis ⁊ quomodo ſophiſticantur.

Capitulum primum de conditionibus boni apotecarij.

q Ui ad artem apotecariatꝰ ꝓgredi intendit/tres in ſe conditiones habere debet. Prima conditio eſt ꝙ debet eſſe vir cōſcientioſus ſemper habens deū pre oculis/in quē omīa ſua opera dirigat ⁊ per eum perficiat/ nec doloſe agat quicꝙ. Unde meſue libro ſuo de appropriatis capitulo ꝓhemiali. Totus igitur dei timor preueniat ⁊ principiat opera tua ⁊ felicitabit ea. Et ſubdēs ait. Cōſidera ne te amor aut odium circūueniat/ ne declines a recto. Eſt enim excelſus glorioſus qui iudicat. ſunt ⁊ celi qui arguūt. elementa

De la libreria del Collegio de Alcala de la Comp.ª de JHS. Año 1705

BIBLIOTECA

que ſeuiunt. ⁊ ſi nõ eſt aliud/ſupereſt in poſterum cruciatus gehenne. Non ergo preſumat et ſe apotecarius ſine conſilio periti medici aliquid facere: ⁊ maxime in medicinis laxatiuis/vt hodie faciunt apotecarij noſtri qui pillulas ad omne quare et omne ꝓpoſitũ exhibent. Res etiam antiquas ⁊ reſolutas in virtute abijciat a botheca ſua. nec preſumat ſuper permutationibus medicinarũ/ſicut fecit ille apotecarius quẽ refert ſaladinus tempoꝛe ſuo fuiſſe punitũ neapoli a rege arragonũ: q̃ carens albis coꝛalis rubeos cõbuſſit: ex quorum cõbuſtione effecti ſunt albi. cõdemnatus eſt enĩ in mille ducatis: ⁊ de cetero nõ fuit apotecarius regis. Secunda conditio eſt ꝙ debet eſſe diues ⁊ potens vt poſſit ſufficienter muniri de his que ſue arti ſunt neceſſaria. Et tertia conditio eſt ꝙ debet eſſe ſciens ⁊ expertus in arte ſua. ſciens quidẽ in cognoſcendo/⁊ expertus in operando: quoniam ars iſta pure mecanica eſt/que plus vſu ⁊ opere q̃ ratione aut ſillogiſmo diſcitur.

Capitulum ſecũdum de his a quibus ſumuntur medicine in generali et de diuiſione medicinarum que ſumuntur ex plantis.

i Nquit auicẽna in ſecundo canõ. capitulo de electione medicinarũ et ipſarũ conſeruatione Medicinarum alie ſunt de plantis/alie de mineralibus/⁊ alie de animalibus. Sed ille q̃ ſumuntur ex plantis ſm ꝙ ꝓpoſito noſtro conuenit alie ſunt radices: alie herbe ⁊ folia herbarũ ⁊ arbuſtoꝛum. alie ſunt floꝛes alie ſemina: alie fructus: alie coꝛtices: alie gũmi: alie dꝛogue ⁊ elephãgine: ⁊ alie ſũt medicine ſolutiue. de quibus omnibus ꝑ oꝛdinem dicendum eſt ſm ꝙ ad apotecariam artem ſpectat.

Capitulum tertium de radicibus quibus debet eſſe munitus apotecarius ſm oꝛdinem minoꝛis alphabeti: ⁊ de tempoꝛe ſue collectionis: modo repoſitionis: ⁊ tempoꝛe ſue durationis.

i Ste ſunt radices quibꝰ debet eſſe munitꝰ apotecarius in boteca ſua ſm oꝛdinem minoꝛis alphabeti.

A Azarum — Altea
Ariſtologia vtraqꝫ.
Acoꝛus — Apium
Affrodilus

Azarũ viridis melioꝛ eſt q̃ ſicca. Platea. Ariſtologia vtraqꝫ debet colligi in hyeme ante ꝓductionẽ floꝛ vt notat actoꝛ pandectarum. vult tñ platearíꝰ ⁊ credo ꝙ meliꝰ ꝙ debꝫ colligi in autũno qñ cadũt folia/ſicut et cetere radices. Et dicit ſaladinus ꝙ debet colligi in menſe auguſto.

Acoꝛus debet colligi in pꝛincipio eſtatis: ⁊ bene ablui ⁊ poſtea ſcindi in quattuoꝛ partes: remotis extrinſecis ſupfluitatibus cũ cultello: ⁊ ſic ad ſolẽ debet ſiccari/ne ſi cum humiditate remaneat putreſcat. Sicca autẽ per tres annos põt ſeruari in multa efficacia Platearius. Dicit tñ ſaladinus ⁊ credo ꝙ melius ꝙ debet colligi in menſe auguſto vt cetere radices. cõmunis tamen vſus eſt cum Plateario.

Radix apij debꝫ colligi ĩ mẽſe auguſto vt notat ſaladinus: ſꝫ anteq̃ exſiccet debꝫ mundari ⁊ ablui a terra ⁊ ſupfluitatibꝰ extrinſecis: ⁊ poſtea cũ malleo paruo cõquaſſari: ⁊ a coꝛde mũdari ⁊ ſine coꝛde ſiccari. qḋ ſimiliter cẽſendũ ẽ de radicibꝰ petroſelini ⁊ feniculi: vt notat bulcraſis in libꝛo ſuo de ꝓparatõe medicinaꝝ/q̃ dr̃ ſeruitoꝛ.

Affrodilus non debꝫ ſeruari ſiccus qꝛ recens melioꝛ eſt ⁊ in omni tempoꝛe inuenitur. Platearius.

Bedegar — Bugloſſa B
Bꝛuſcus — Bꝛionia
Baucia

Bedegar debet colligi in menſe auguſto Saladinus. ⁊ ſilr̃iter bꝛuſcus ⁊ bꝛionia. Baucia viridis melioꝛ eſt q̃ ſicca. Plate.

Coſtus — Creta marina C
Centaurea maioꝛ
Ciperus
Ciclamen — Condiſſus
Conſolida vtraqꝫ
Celidonia vtraqꝫ

Coſtus põt ſeruari ꝑ decẽ annos. Platea. Centauree maioꝛis ſola radix cõueniens eſt vſui medicine. Debet autem colligi in iulio vt notat ſaladinus.

Ciperus maioꝛ melioꝛ eſt minoꝛe: ꝑ biennium ſeruatur Platearius. Vult tñ ſaladinus ꝙ debet colligi in menſe auguſto. Ciclaminis radix recens ⁊ ſicca magne eſt efficacie. recens tamen maioꝛis. Plateariꝰ Et dicit ſaladinus ꝙ debet colligi in mẽſe octobꝛi.

Celidonia in multa efficatia per tres annos poteſt ſeruari. Platearius.

Diptamus D

Radix diptami collecta in menſe auguſto vt notat ſaladinus per duos annos ſeruatur in multa efficacia. Platearius.

Enula E

Radix enule cãpane debet colligi in pꝛincipio eſtatis ⁊ ad ſolẽ ſiccari ne putreſcat. Siccata autem per duos aut per tres an-

nos ſeruatur in multa efficacia. Platearꝰ.
F Filipendula.
Filix.
Fraxinus.
Feniculus.
Radix filipendule competit vſui medicie In fine autūni colligiẗ. Et dicit ſaladinus ꝙ in mēſe octobri. Et p decē annos ī multa efficacia ſeruatur. Platearius.
G Genciana.
Gramen.
Gariofilata.
Ex genciana radix nō herba in medicinis debet poni. in fine veris colligiẗ. Dicit tamen ſaladinus ⁊ credo melius ꝙ in mēſe auguſto: ⁊ exſiccatur: ſicca autē ſeruatur ī multa efficacia. Platearius.
Radix gariofilate debet colligi in mēſe auguſto: vt notat Saladinus.
L Lilium.
Liquiricia.
Radix liquiricie debet colligi in mēſe auguſto. Saladinus.
M Meu
Malua.
Morus.
Ex meu radix magis cōpetit vſui medicie ꝗ collecta in menſe auguſto vt notat ſaladinus per duos annos ſeruatur. Platearꝰ
P Piretrum
Pionia.
Petroſelinum.
Plantago.
Pencedanum.
Radix piretri colligiẗ in hyeme. Dicit tñ ſaladinus ꝙ in mēſe auguſti. ⁊ credo ꝙ melius. Et p quinqꝫ annos ſeruatur. Platea.
Radix pionie colligitur in hyeme. Dicit tamen ſaladinus: ⁊ credo ꝙ melius ꝙ debet colligi in menſe auguſto ⁊ in decremento lune: quia ſic efficacius operatur cōtra epilenciam: ⁊ p annū ſeruatur. Platearius
Radix pēcedani dꝫ colligi in menſe ſeptēbri: vt notat ſaladinꝰ. ⁊ p annū ſeruaẗ. Pl.
R Rubus.
Rubea tinctorum vtraqꝫ.
Reuponticum.
Reuponticū dꝫ in menſe auguſto colligi. Salad. Et p decē ānos pōt ſeruari. Pla.
S Saxifraga.
Speragus.
Spatula fetida.
Satirion.
Scrofularia.
Solatri.
Ex ſaxifraga ſola radice vtimur. Platearꝰ Que debet colligi in menſe auguſto. Saladinus. Et per tres annos ſeruatur. Pla.
Radix ſperagi debet colligi in menſe auguſto. Saladinus.
Radix ſolatri debet colligi in auguſto mēſe. Saladinus.
T Tunica.
Tormentile.
Radix tormentile debet colligi in menſe auguſto. Saladinus.
V Valeriana.
Quod adminiſtratur ex valeriana eſt radix eius cū comis ſuis. S. li. ag. caplō Fu. auctoritate Dya. Et debet colligi in eſtate. Tamen dicit ſaladinus: ⁊ credo melius: ꝙ debet colligi in menſe auguſto ⁊ debet ad ſolem deſiccari: que ſicca p triennuū ī multa efficacia ſeruatur. Platearius.
Y Yris.
Yringus.
Radix yris debet colligi in menſe auguſto. Saladinus. Et per duos annos ſeruatur. Platearius
Radix yringorum debet colligi in menſe decembri Saladinꝰ.

Circa radices debet aliqua notare apotecarius. Primo debet notare tempus collectionis earum. Et ſecundo debet notare modum exſiccationis ⁊ repoſitionis earū Et tertio debet notare tempus duratōis earum in efficacia bona. De primo notandum ꝙ radices ſunt colligende cū caſus foliorūꝫ tempus adeſt. Hec regula data eſt ab auicēna in ſcdo cañ. caplo de collectione medicinarum ⁊ ipſarum conſeruatione. Similiter ⁊ a plateario caplo de ariſtologia. Ab hac tamen regula excipiūtur alique de quibus particulariter dictum eſt. De ſcdo notādum ꝙ nunꝗ radices ⁊ ſimiliter cenſendum eſt de herbis debēt reponi aut exſiccari niſi prius abluātur cū aqua: a terra ⁊ ſordibus. Unde albulcr. in ſeruitore. Oportet inquit vt lauētur ea die qua effodiuntur: ita ꝙ bene mundentur a terra ⁊ luto que adherent eis.

Notandum ſecundo de intentione eiuſdem albulcraſis in eodem libro ꝙ illa die qua effodiuntur debent exponi ſoli aut in loco ventoſo ad exſiccandū: ne ſi longo tēpore ſeruentur ante earum exſiccatōnem deſtruantur. ⁊ maxime tempore hyemis. ⁊ quando deſiccas debes eas ſepe reuoluere in ſole: ⁊ in nocte debēt poni in loco vētoſo: procul ab humiditate. Et iterum in die debent reponi in ſole donec exſiccentur perfecte. Et ſi dies nebuloſa fuerit ſine apertione ſolis oportet ꝙ extendātur in cribro ex paleis aut ſuper craticulam ex cannis ſubtilibus. ⁊ ſuſpende ſuper ignē ita ꝙ calor ignis aſcendens eas deſiccet.

Deſiccationes radicum.

Et qui vult earum deſiccationē ſubito imminente neceſſitate: oportet ꝙ accipiat patellam terream latam: ⁊ calefaciat eam ſuper ignē. deinde auferat ab igne: ⁊ extēdat ſuper eā radices aut aliud quodcunqꝫ voluerit deſiccare: ⁊ reuoluat ſepe cū manu et cum patella refrigerabitur remoueat radices a patella: ⁊ iterū calefaciat eā ⁊ poſtea tollat ab igne: ⁊ iterū deſuper apponātur radices: ⁊ fac hoc quouſqꝫ ſiccentur calefaciendo ſemꝑ patellam quotiens refrigerabitur. Caue tamen ne comburantur.

Notat tertio ſaladinus ꝙ radicum quedam ſunt ad ſolem exſiccande. ſicut ſūt radices magne valde groſſe ⁊ denſe ſubſtantie. Ut radix brionie. gentiane. reuponttici. mandragore: ⁊ ſimiles: q2 prius putreſcerent ꝙ poſſent deſiccari in vmbra. Alie ſunt que ſunt rarioris ſubſtantie. Ut ſunt radix yreos. petroſelini. apij. feniculi. gariofilate. azari: ⁊ conſimiles. Et tales dn̄t ſiccari in vmbra: ne ex calore ſolis exalēt virtus earum. Et ex his patet veritas huius qđ dicit nicolaus in principio ſui antidotarij ꝙ nunꝙ radices ſunt reponende niſi ſint congruo tempore ⁊ debito modo exſiccate ne putreſcāt: ⁊ in debito loco ſūt ponende: non q̄dem ad fumum vel ad ſolem aut in loco humido vel puluerulento: ne areſcant aut putreſcant. De tertio: ſcilicet de tempore durationis radicum in virtute ⁊ efficacia Notandū ꝙ nō pertrāſeunt vltra tres annos: vt notat auicenna ſcđo canon̄. capl̄o de collectione medicinarum ⁊ ipſarum cōſeruatiōe. Ab hac tamē regula excipiuntur alique radices de q̄bus particulariter dictū eſt. Notat tamen ſaladinus ad hoc propoſitum ꝙ radicū quedā ſunt que ſunt ſubtiles ⁊ rare ſubſtātie: vt ſunt radix valeriane: petroſelini: apij: gariofilate: azari: ſaxifragie: dipramni: tormentille: hermodactilorum ⁊ conſimiles: ⁊ tales debent quolibet anno renouari tempus duobus elleboris: de quibus infra in capitulo đ medicinis ſolutiuis. Alie ſunt groſſe ⁊ dēſe ſubſtantie vt ſunt radix brionie reupōtici pencedani meu ariſtologie: ⁊ conſimiles. Et tales poſſunt ſeruari per duos vel per tres annos.

Tempus durationis radicum.

Capitulum quartū de herbis ⁊ folijs plantarum quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de tempore collectionis herbarum: ⁊ modo ſue repoſitionis: ⁊ de tempore ſue durationis.

Erbe ⁊ folia q̄bus debet eſſe munitus apotecarius ex hac areola ſm ordinem minoris alphabeti

b

poſſunt comprehendi.

Acetoſa A
Altea
Abſinchium
Alleluya
Agnus caſtus
Ambroſia
Adyantos
Arthemaſia
Apium
Aſpergula
Agrimonia
Arnogloſſa
Abrotanum
Alkekangi

Abſinchium noſtrū eſt abſinchiū romanū: ⁊ melius tempus collectōnis eius eſt ver Meſue. ⁊ dicit Saladinus ꝙ debet colligi in menſe iunij: ⁊ Platearius dicit ꝙ in fine veris: ⁊ debet ſiccari in vmbra: ⁊ ꝑ annum ſic ſeruatur. Platearius.

Agnus caſtus in omni tp̄e reperitur viridis. Eſt autem viridis maioris efficacie ꝙ̄ ſiccus. Actor pendetarium. Ex hoc nota ꝙ non debet reſeruari ſiccus in boteca.

Adyantos ſemꝑ debet propinari recēs niſi fuerit cauſa reſtringendi: ⁊ in omni tēpore inuenitur recens: ſed in cauſa reſtringēdi debet ꝑpinari ſiccus: ⁊ qđ dicitur hic de adyantos idem cenſendum eſt de alijs herbis capillaribus. Actor pendetarium.

Arthemeſia maioris eſt efficacie viridis ꝙ̄ ſicca. debꝫ tamen colligi in menſe iunij vt notat ſaladinus: ⁊ ſic per annū poteſt ſeruari. Platearius.

Agrimonia debet colligi in menſe iunij: vt notat ſaladinus.

Abrotanū dꝫ colligi in iunio. Saladinus.

Balſamita B
Berbena
Betonica
Branca vrſina
Borrago
Bugloſſa
Bleta
Burſa paſtoris

Betonice folia competunt vſui medicine viridia magis ꝙ̄ ſicca. Platearius. Dicit tn̄ ſaladinus ꝙ in aprili ⁊ iunio debet colligi

Ex branca vrſina folia viridia ſemꝑ ponēda ſunt in vnguentis: ⁊ nunꝙ̄ ſicca. Plate.

Burſa paſtoris colligitur in aprili. Sala.

Centinodia C
Cicorea
Cardo benedictus
Cauda equina
Craſſula vtraqꝫ
Centaurea minor

Capillus veneris
Ceterac
Centonica
Cameleonta
Calamentum
Camedreos
Camepiteos
Creta marina
Cotula fetida
Cuſcuta
Celidonina
Corrigiola
Calendula
Cime rubi
Cimbalaria
Conſolida triplex
Cucumer aſininus
Caulis
Cicorea viridis magne eſt efficacie: ſicca vero pauce aut nullius. Poteſt tamen per annum ſeruari. Platearius.
Cardo benedictus ſimul debet colligi cuȝ floribus Actor pendetarum.
Craſſula vtraqȝ debet poni in medicinis recens q: ſicce nullius ſunt efficacie. Platearius.
Ex centaurea minori radix non confert vſui medicine. Galieñ ſeptimo ſimplicium farmacorum. Idem dya. Idem S. Et dicit meſue ꝙ melior pars plante eius ſunt flores ꝛ ſemina. Debet autē colligi in principio eſtatis. Meſue. ſcȝ in iunio. Salad. De capillo veneris ꝛ de ceterac vide i adyantos quia de eis videtur idem iudiciū: q̄a ſunt capillaria.
Calamentum montanum debet colligi cū flores produxit: ꝛ per annum poteſt ſeruari. Platearius.
Camedreos in fine veris: cū flores produxit debet colligi: ſcilicet in iunio. Et debēt ſimul colligi herba cum floribus abiectis radicibus. Qui in vmbra ſiccatus per tres annos in multa efficacia ſeruatur. Platea.
Camepiteos debet colligi in iunio vt notat Saladinus: ſed melius cū ſemen eius eſt maturum: vt notat actor pendetarum. Et ſeruatur per tres annos. Platearius.
Cotula fetida ꝛ cotula odorifera ambe ſimul debent colligi cum floribus. Actor pēdetarum.
D Daucus
Daucus ſimul debȝ colligi cum floribus cū flores producit: abiectis radicibus ꝛ i vmbroſo loco ſiccari. Per annū poteſt ſeruari ſed ſingulis annis renouetur. Platearius.
E Eupatorium
Eufraſia
Enduia domeſtica
Enduia agreſtis
Epatica terreſtris
Epatica aquatica
Edera terreſtris
Edera arborea
Epithimus
Eupatorium viride maioris eſt efficacie ꝙ̄ ſiccū. Platearius. Dicit tamē meſue ꝙ melius tempus collectionis eius eſt finis veris. Et dicit ſaladinus ꝙ in iunio.
Eufraſia debet colligi in menſe iunij.
Oēs enduie ſpecies ſicce: pauce aut nulliꝰ ſunt efficacie: ideo debent propinari recentes immo etiam nō debent ablui: q: virtus earum ſuperficietenus eſt: ꝛ debent propinari nouelle: nō antiq̄. auicēna ſcđo ca. c. j.
Epithimus debet colligi in iunio. Salad.
F Fumus terre
Flammula
Fragaria
Filix
Fumus terre viridis debet poni in medicinis. ꝛ accipitur ille cuius flos eſt violaceꝰ ꝛ non ille cuius eſt albidus cinericius aut palidus. S. li. ag. ca. ſterig. ꝛ dicit meſue ꝙ melius tempus collectionis eius eſt principium veris. Et dicit ſaladinus ꝙ tempus ſue collectionis eſt in medio martij qđ verum eſt pro ſucco eius: aut pro ſirupo faciēdo. quoniam pro conſeruatione eius debet colligi totiens quotiens: ſi poſſit reperiri: al's pro conſeruatiōe eius colligatur vt notatum eſt. Nunq̄ enim ſiccus eſt tante efficacie ſicut recens vt notat platearius.
Flammula viridis magne eſt efficacie: ſicca pauce vel nullius. Platearius.
G Gariofilata
Galitricum
Gariofilata recens maioris eſt efficacie ꝙ̄ ſicca. Siccata tamē per annum poteſt ſeruari. Platearius.
I Iuſquiamus
Iſopus
Ex iuſquiamo: niger eſt mortalis: rufius vero ꝛ albus ſatis vſui medicine conueniunt Plate. Dicit tñ ſe. auctoritate dya. ꝙ niger ꝛ rufus ambo diſconueniūt vſui medicine: ſed ſolum albus herba ſolum apponenda eſt in vnguentis ꝛ emplaſtris: ꝛ recens eſt magis conueniens. Debet tamen colligi i mayo vt notat ſaladinus.
Iſopus in eſtate cū flores producit debet colligi ſcȝ in iunio vt notat ſaladinus: ꝛ in vmbroſo loco non fumoſo debet ſuſpendi ꝛ ſiccari. Folia ꝛ flores ſimul abiectis ſtipitibus debent poni in medicina. Per annū ſeruat: ſed ſingulis annis renouetur. Platearius.

K Kalendula
L Lactuca
Laurus
Lapacium acutum
Lapacium rotundum
Lapaciolum
Lentigo aque
Lingua ceruina
Lingua auis
Lapa maior
Lapa minor
Lilium
Folia lauri ſiccata in vmbroſo loco nō multum fumoſo ſeruantur per annum.
M Mandragora
Malua
Maiorana
Meliſſa
Morella
Mercurialis — Marubium
Millefolium
Matricaria — Mirtus
Mandragora recens magis eſt conueniens vſui medicine ꝙ̄ ſicca.
Maiorana colligitur in eſtate cum floribꝰ ⁊ in vmbroſo loco ſiccatur: ⁊ per annū ſeruatur. Platearius.
Meliſſa viridis ⁊ ſicca magne eſt efficacie Debet aūt prius exſiccari ad ſolē: poſtea in vmbra: ⁊ ſic ꝑ annū pōt ſeruari. Plateariꝰ.
Marubium in vmbroſo loco ſuſpēſa per annum ſeruatur in multa efficacia. Pla.
Millefolium debet colligi in iunio vt notat ſaladinus.
Mirti folia quanto ſunt recentiora: tanto conuenientiora. Platearius.
N Naſturcium — Nenuffar
Naſturcij herba viridis maioris eſt efficacie ꝙ̄ ſicca: imo ſicca pauce aut nullius eſt efficacie. Platearius.
O Origanum — Oculi populi
Oſmunda — Os mundi regalis
Ozimum gariofilatum
Origanū ortenſe debꝫ poni in medicinis. Colligitur tpe ꝑductionis flor ſcꝫ in menſe iunij vt notat ſaladinus. ſimul cum floribus ⁊ folijs: abiectis ſtipitibus ⁊ in vmbra ſuſpenditur ⁊ exſiccatur: ⁊ ſic per annum ſeruatur: ſed ſingulis annis renouetur. Platearius.
Oculi populi debent colligi in menſe aprili: vt notat ſaladinus.
P Polium — Pulegium
Policaria — Portulaca
Paritaria — Pinpinella
Praſſium — Plantago vtraqꝫ
Premula veris — Pes columbinus
Polium debet colligi cum flores producit ſcilicet in menſe iunij: vt notat ſaladinus Et per annum ſeruatur. Platearius.
Pulegium colligitur tempore productōis florum ſcꝫ in iulio: vt notat ſaladinus: ⁊ ſimul cum floribus: abiectis ſtipitibus ī medicina ponitur ⁊ per annū ſeruatur. Pla.
Ex policaria folia magis competunt vſui medicine ⁊ ſimul debent colligi cum ſtipitibus: in medicinis tamen debent poni ſine ſtipitibus: ⁊ ꝑ annū ſeruantur. Pla.
Portulaca viridis magne eſt efficacie: ſicca vero pauce aut nullius. Pla. Et succus eiꝰ eſt illud qđ in ea eſt magis vltime operationis. Auicenna.
Paritaria viridis magne eſt efficacie: ſicca vero pauce aut nullius. Platearius.
Praſſium per annū poteſt ſeruari. Plate. debet aūt colligi in iunio: vt notat Salađ.
Q Quinqꝫ folia
Quinqꝫ folia herba debet colligi in iunio.
R Ruta — Ribes
Ros marinus
Ruta per annum ſeruatur. Platearius.
Ros marinus per annū pōt ſeruari. Plat. Debet autem colligi in iunio: vt notat ſal.
S Saluia — Semper viua
Serpillum — Scabioſa
Scolopendria — Saturegia
Sticados — Sauina
Saluia viridis ⁊ ſicca compent vſui medicine: debet autem colligi in mayo: vt notat ſaladinus: ⁊ deſiccari in vmbroſo loco ⁊ ſic per annum poteſt ſeruari. Platearius.
Semper viua viridis debet poni in medicinis; q: exſiccata nullius eſt efficacie. pla.
Ex ſerpilo: folia ⁊ flores competunt vſui medicine: debet autem colligi ſimul cū floribus tempore quo floreſcit: ⁊ per annum poteſt ſeruari. Platearius.
Scabioſa viridis: magne eſt efficacie: ſicca vero pauce aut nullius. Platearius.
Saturegia debet colligi cum flores ꝑducit: ſcꝫ in iunio: vt notat ſalađ. ⁊ in vmbra deſiccari: ſeruatur autem per annū. Plate.
Scolopendria colligitur in menſe aprilis vt notat ſaladinus ⁊ ſimiliter in menſe ſeptembris. Idem.
T Tamariſcus — Trifolium
Tetrahit — Timus
Tapſus barbatus
Tetrahit viridis magne eſt efficacie: ſicca autem nullius aut pauce.
Timus colligitur in iunio. Saladinus.
Tapſus barbatus viridis magne eſt efficacie: ſiccus aūt pauce aut nullius. Plateariꝰ.
V Violaria — Vſnea
Virga paſtoris — Vrtica
Vermicularis

Uiolaria recens debet poni in medicinis.
Uſnea proprie non eſt herba ſed lanugo q̄dam: q̄ veſtit arbores granatorum. Act. pen.
Ex virga paſtoris folia viridia ⁊ ſicca competunt vſui medicine. viridia tamen ſunt maioris efficacie. Platearius.

y Ypericon

Ypericon debet colligi in iunio ⁊ cum radicibus. Saladinus.

¶ Circa herbas aliqua habet apotecarius notare ſicut ⁊ circa radices: ſcʒ tempus collectionis earum: modū repoſitionis: ⁊ tempus ſue durationis. ¶ De primo notandū ꝙ herbe debēt colligi poſtꝙ earum folia incipiunt habere quantitatē quam debent. ⁊ remanent ſm formam: ſcʒ anteꝙ ipſorum color alteretur ⁊ frangantur nedum ꝙ cadant: ⁊ atrita ſint. Auicēna ſcdo canonis caplo de collectione medicinarum ⁊ ipſarum conſeruatione. Idem albulcraſis in libro ſuo qui dicitur ſeruitor. ¶ De ſecundo ſcʒ de modo exſiccationis ⁊ repoſitiōis earum notetur modus exſiccādi radices prenotatus in capitulo de radicibus quoniam eſt idem modus exſiccationis ambarum.

Tempus collectionis herbarum.

¶ De tertio: ſcʒ de tempore duratiōis earum notetur qd̄ ſupra dictum eſt de radicibus q: ſimiliter debilitantur poſt duos aut tres annos. Auicenna ſcdo can. ¶ Notet etiā ſicut dictum eſt de radicibus ꝙ nunꝙ ſunt reponende niſi ſint debito modo ⁊ cōgruo tempore exſiccate: alioquin putreſcerent. Et cauendum eſt etiam ne reponantur ad fumum vel ad ſolem aut in loco humido vel pulueruleuto quia putreſcerent ⁊ virtutem amitterent.

Capitulum quintum de floribus quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de tempore ſue collectionis: modo repoſitionis ⁊ tempore ſue durationis in virtute ⁊ efficacia.

Isti ſunt flores quibus debet eſſe munitus apotecarius per ordinē litterarum minoris alphabeti.

A Abſinchij — Antos
Alij ſilueſtris — Agni caſti

Tempus collectionis florum abſinchij eſt principium eſtatis. Meſue.
Flores antos collecti ⁊ exſiccati paruʒ ad ſolem per annum ſeruantur. Platearius.
Flores alij ſilueſtris debent colligi in fine veris ⁊ in vmbra ſiccari ⁊ ſuſpendi. Pla.
Flos agni caſti. dicitur agnus caſtus ſimpliciter. In vere ⁊ autumno debet colligi per annum ſeruatur ⁊ non vltra.

B Borrago — Bugloſſa
Ballauſtia

Borrago ⁊ bugloſſa debent colligi in menſe aprilis. Saladinus.
Ballauſtia debet colligi in iunio. ſaladin⁹. ⁊ per duos annos poteſt ſeruari in multa efficacia. Platearius.

Camomilla C
Cameleonta
Caparis
Caprifolij
Cuſcuta — Crocus

Camomilla debet colligi in vere: ſcilicet in mayo vt notat ſaladinus: ⁊ ſimul debent reponi folia ⁊ flores. S. li. ag. capitulo Beboing.
Flores caparis debent colligi cum adhuc ſunt tuberoſi ⁊ non dilatantur: quia quando dilatati ſunt non valent. Accipiuntur ⁊ cum ſale ⁊ aceto condiuntur: ⁊ ita ſeruantur. Poſſunt autem ſeruari per vnum annum aut per duos. Platearius.
Cuſcuta id eſt podagra lini raſca lini que circa linum adheret cum floribus debʒ colligi in mayo vel iulio: ⁊ per duos annos poteſt ſeruari. Platearius.

Epithimum E

De epithimo dicit meſue ꝙ melior ps plāte eius ſunt extremitates eius roſſe q̄ ſūt ſicut flores: ⁊ dicit platearius ꝙ debet colligi cum flores producit.

Geneſta G
Geneſtula

Flos geneſte debʒ colligi in menſe mayo vt notat ſaladinus.

Reyzi R

Reyzi debʒ colligi in menſe aprilis: vt notat ſaladinus.

Zambruſca Z

Zambruſca ſeu flos vitis agreſtis debet colligi cum vitis agreſtis incipit florere: ⁊ debet exſiccari in vmbra ⁊ in teſta reponi. Oya. capitulo Emantium.

Mirtus M
Malua

De flore mirti dicit platearius: ꝙ quanto ſunt eius flores recentiores: tanto meliores. Nequeunt enim diu ſeruari.
Flos malue debet colligi in mayo. Saladinus.

Nenuffar N

Nenuffar in menſe iulio aut ſeptembri debet colligi: ⁊ per duos annos in multa efficacia poteſt ſeruari. Et melior eſt qui in regionibus calidis ꝙ in frigidioribus reperitur. Hec omnia platearius.

Oleander O
Roſa R
Ros marinus

Roſe ſicce ⁊ recentes ponunt̄ i medicinis

Quidam colligunt roſas poſt maturitatem
ſed ſic non diu ſeruantur ſed debēt colligi
dū non habēt omnino folia extēſa ⁊ in mē
ſe maij. Saladinus. ⁊ cum aliquātulū ſunt
rubee. Si vero palide ſunt aut nigre non
debēt poni in medicinis: qꝛ ſignū eſt ꝙ ſūt
conſumpte vetuſtate aut ante tempus col
lecte. Collecte vero ſicut dictū eſt debent
aliquantulum deſiccari ad ſolem: ⁊ ſic per
biennū poſſunt ſeruari. Platearius. Idez
meſue. Idem bulcraſis in ſeruitoꝛe.
Roꝛis marini floꝛes debent colligi in mē
ſe apꝛilis. Saladinus. ⁊ aliquantulum de-
bent ad ſolem ſiccari: ⁊ ſic per annum ſer
uantur. Platearius.

S

Squinantum.
Salicis Sambucus
Vtraqꝫ ſticade.

De ſquinanto attende ꝙ in capitibus ra-
muloꝛum eius inueniuntur ſpice piloſe: et
illi pili ſunt floꝛes ⁊ per decem annos ſer
uanť in multa efficacia. S. l. aq. ca. Acher.
Attende ꝙ ſi inueniatur in ſquinanto qđ
dam durum ſicut lignū circa ſtipitem: illud
dꝫ abijci: ⁊ non poni in medicinis. Actoꝛ
pendetarum.
Sticade colligi debet tempoꝛe pꝛoductio
nis floꝛum: ſalicet in menſe iunij. vtrunqꝫ
autem: ſcilicet citrinum ⁊ arabicum ꝑ an-
num ſeruatur. Platearius.

T

Tamariſcus

V

Viola

Viola debet colligi a menſe ianuarij vſqꝫ
ad menſem martij incluſiue. Saladinus.
Et licet dicat bulcraſis in ſeruitoꝛe ꝙ debꝫ
colligi in menſe apꝛilis quando ſunt in fi-
ne bonitatis ⁊ maturitatis. Opinio tamē
ſaladini melioꝛ eſt. Unde dicit Meſue ꝙ
melioꝛ eſt ex pꝛimis quam non inuenit ca
loꝛ reſoluens virtutem atqꝫ eam diſſipans
Per biennū ſeruatur. ſed melius eſt vt oī
anno renouetur. Platearius.

¶ Sicut ſupꝛa notatū eſt de radicibꝰ ⁊ her
bis: ita ſimiliter cenſendum eſt de floꝛibꝰ.
Debet enim notare apotecarius tria circa
floꝛes vt circa radices ⁊ herbas: ſalicet tē
pus ſue collectionis: modum repoſitionis
⁊ tempus ſue durationis. ¶ De pꝛimo
ſalicet de tempoꝛe collectionis floꝛum

Tempus collectionis floꝛum.

Notandum ꝙ floꝛes debent colligi poſt ip
ſoꝛum apertionem integram ⁊ ante exte-
nuationem ⁊ caſum. Auicenna in ſecūdo
cañ. caplō de collectione medicinarum ⁊ ip
ſarum conſeruatione. Ab hac tamen regu
la excipiuntur roſe: que debent colligi an-
te earum apertionem integram: vt ſupꝛa
notatum eſt. ¶ De ſcdo: ſalicet de modo
exſiccationis ⁊ repoſitionis eoꝛum notan
dum ꝙ omnes floꝛes debent exſiccari ſicut
exſiccantur roſe. Modus vero exſiccatio-
nis roſarū ſcribitur a bulcraſi in libꝛo ſuo
de pꝛeparatione medicinarum qui dicitur
ſeruitoꝛ: ſic. Accipe roſas cū fuerint in me
dietate ſue apertionis: neqꝫ adhuc ſint fo-

Modus exſiccationis roſarum

lia earum egreſſa a camerula ſua ⁊ expo-
ne ſoli cum tota ſua camerula in fine mē-
ſis apꝛilis eadem die qua collecte fuerint.
nam ſi reſeruarentur vſqꝫ ad mane: maxi-
me coaceruate in vnum diminuerētur mul
tum in ſuo odoꝛe ⁊ ruboꝛe. ⁊ cum deſiccas
reuolue eas cum manu ſepe in die. Et quā
do marceſcent ⁊ fuerint pꝛope deſiccatio-
nem aufer folia earum a camerulis ſuis: ⁊
ſerua folia repoſita: ⁊ ſi non poſſint expo-
ni ſoli eadem die qua colliguntur: opoꝛtet
ꝙ ponantur in loco ventoſo in quo non ſit
humiditas: ⁊ ſequēti die q̄cito poteris po
nantur in ſole donec compleatur earum ex
ſiccatio. ⁊ repone in vaſe terreo ⁊ ſtringa-
tur os eius: vt odoꝛ ⁊ coloꝛ remaneant in
eis. Debent autem deſiccari vſqꝫ ad con-
ſumptionem decime partis: ita ꝙ ex decē
libꝛis roſarum ⁊ alioꝛum floꝛum munda-
toꝛum ⁊ viridum non remaneat niſi libꝛa
vna poſtq̄ exſiccate ſunt. ¶ De tertio: ſci-
licet de tempoꝛe durationis floꝛum in vir-
tute ⁊ efficacia notandum ꝙ minoꝛi tem-
poꝛe ſeruantur q̄ radices aut herbe: pꝛo-
pter ſubtilitatem ſue ſubſtantie: dempta
camomilla: que ſicut multum patitur de de
coctione pꝛopter foꝛtem eius commixtio-
nem: ita etiam multo tempoꝛe ſeruatur in
ſua efficacia ¶ Notandum vltra ꝙ ſicut ſu
pꝛa dictum eſt de radicibus ⁊ herbis: ita cē
ſendum eſt de floꝛibus ꝙ nunq̄ ſunt repo
nendi niſi ſint debito modo ⁊ tempoꝛe cō
gruo exſiccati: alioquin putreſcerent. Ca-
uendum eſt etiam ne reponantur ad fumū
vel ad ſolem: aut in loco humido: vel pul-
uerulento: quoniam putreſcerent ⁊ virtu-
tem amitterent.

Capitulum ſextum de aquis a pꝛedictis radicibus herbis ⁊ floꝛibus diſtillatis: modo ſue repoſitionis ⁊ tempoꝛe durationis earum.

Iſte ſunt aque diſtillate quibus
debet eſſe munitus apotecarius
in boteca ſua ſm oꝛdinem littera
rum minoꝛis alphabeti.

A

Abſinchij
Aceroſe
Artemeſie
Apij
Abꝛotani
Angurie

Alkekangi
B Borraginis
Bethonice
Berbene
C Cicoree
Capillorum veñ.
Calamenti
Conſolide triplicis ſcilicet maioris mino-
ris ꝛ medie.
Cuſcute Celidonie
Crete marine Centonici
Corticum fabarum Cucurbite
E Endiuie Epatice
Enulle campane Eufraſie.
F Feniculi
G Geneſte ſcilicet florum.
Graminis Gallitrici
L Lupuli
M Mente Maiorane
Melliſſe
Mellefolij
R Roſarum Rute
Roris marini
S Sauine Speragi
Solatri Scabioſe
V Violarum Vitis
Vitis q̄ cadit ex vite: cū abſcindit in vere
Circa iſtas aquas habet tria notare apote-
carius: vt dictū eſt de alijs: ſcȝ tempus di-
ſtillatōis ſeu cōueniēs ad diſtillādū: modū
repoſitōis eaꝝ ꝛ tempus ſue durationis.
Tempus diſtilandi aquas. Pro declaratione quoꝝ notat ſaladinus in ſuo cōpendio ad aromatarios ꝙ oēs aque diſtillate q̄ ſunt ex herbis debent fieri ī vere ſcȝ a medietate martij vſqȝ ad totū mēſem maij incluſiue. Nos vero dicamus ſaluo meliori iudicio ꝙ oēs aque diſtillate ſiue ſint ex herbis ſiue ex radicibus ſiue ex floribus debēt fieri in tpe quo radices herbe aut flores ſunt in maiori efficacia ꝛ nō ſemp in vere: vt voluit ſaladinꝰ. imo q̄ fiunt ex radicibus debent fieri in autūno quod eſt tp̄s conueniens collectionis radicū: ꝛ que fiunt ex floribus debent fieri in vere: ꝛ que fiunt ex herbis debēt fieri tpe quo folia herbarū habent quantitatē conueniētē quā debent ꝛ remanent ſm formam ſuaȝ ſcilicet anteq̄ color folioꝝ alteretur: ꝛ anteq̄ folia alterantur ꝛ cadant vt ſupra notatum eſt in ſuo loco.

Modus repoſitionis aquarum diſtillatarum. Notandū ſcdo vt videatur modus repoſitionis aquarū diſtillatarū conueniens ꝙ oēs aque diſtillate poſtq̄ facte fuerint debent reponi ad ſolem ꝛ ibi ſtare ſalteȝ diebus quindecim vt purificentur a fumo: ſed ſi vis vt nullo modo ſapiant fumum diſtilla eas in duplici vaſe ponendo alembicuȝ in balneo marie.

De tertio: ſcilicet de tempore duratōis aquarum: notetur ꝙ vix per annū poſſunt permanere in efficacia ꝛ virtute: propter raritatem ſubſtantie vaporoſe ex qua ſunt ideo omni anno debent renouari.

Capitulum ſeptimū de ſeminibus q̄bus debȝ eſſe munitus apotecariꝰ.

Iſta ſunt ſemina quibus debet eſſe munitus apotecarius.

Altee Agni caſti A
Abrotani Atriplicis
Alkekangi Apij
Aniſi Aneti
Ameos Antera
Arili Acetoſe
Anacardi
Semen agni caſti viridis eſt magis conueniens q̄ ſiccus: propter ſubtilitatē ſue ſubſtantie. eſt enim ſubtiliſſime ſubſtātie. Galienus ſexto ſimplicuū farmacoꝝ. Per annum tamē poteſt ſeruari ꝛ non plus: ſicut ꝛ flos eius. Dicit tamen Saladinus ꝙ debet colligi in menſe ſeptembri.
Semen aniſi debet colligi in menſe iunij. Saladinus: ꝛ per tres annos poteſt ſeruari. Platearius.
Anetum debet colligi ī vere cum ip̄a herba. Et dicit ſaladinus ꝙ in mayo. ꝛ debȝ in ipſa herba ſeruari. Et per triennū ſeruatur in multa efficacia. Melius tamē eſt vt omni anno innouetur. Platearius.
Antera debet colligi in iulio: vt notat ſaladinus.
Anacardi ſemen per trigīta annos poteſt ſeruari in multa efficacia: niſi ponatur ī locis nimis humido. Platearius.
Berberis Burſe B
Bardane Bacce lauri
Semen berberis per ſex ānos poteſt ſeruari in multa efficacia. Platearius.
Cucumeris C
Cucurbite
Citruli
Coriandri
Caulium Coti
Cartami Citri
Citoniorum Cretani
Cumini Carui
Cicute Centonice
Semina cucumeris cucurbite melonuȝ ꝛ citruli dicit Saladinus debent colligi in iulio. quod non poſſet habere verum in hac noſtra regione: in qua ꝓpter ſui frigiditatē tarde matureſcūt fructus iſti imo tardantur vſqȝ ad finem auguſti ꝛ ſeptēbris ideo tardius nos hoꝝ ſemina colligimus. Ideo hic habeatur regula: quia tempus collectō

nis medicinarū q̄ ſumuntur ex plātis ſcri-
pto pfecte mādari nō pōt. cū q̄daꝫ tardius
ꝛ q̄dam tempeſtiuius matureſcant ſm di-
uerſitatem regionum. ꝛ q̄dam in q̄buſdam
regionibus bis in anno: ꝙ in his ſemp mo
dus conſuetus ꝛ tpa conuenientia ſm con
ſuetudinē regionis debent obſeruari. At-
tende tn̄ ſpecialiter circa modū collectōis
ſeminū cucumeris ꝛ cucurbite ꝙ fructus
eoꝝ poſt maturatōem eoꝝ debent colligi
ꝛ ſuſpendi cū ſeminibus vt ſubſtantia de-
ſiccetur: poſtea ꝑpter glutinoſitatē vel vi-
ſcoſitatē abluantur ſemina in aqua: ꝛ ſiccē
tur in ſole: ꝛ ī loco ſicco ſeruenť: ne ꝑpter
humiditatē multā corrūpantur: ꝛ p tres an
nos ſeruanť. Pla. Nō tn̄ credo ſalua plate
arij reuerentia ꝙ tanto tpe poſſint ſeruari
ſed ranceſcunt ꝛ alterantur a virtute eo-
rum propria: ꝛ medulle fructuū ꝛ ſeminū
rancide eſt venenum. auicena quarto canō.
ideo melius eſt ꝙ omī anno innouentur.
Semē coriandri dꝫ colligi in iulio. Sala-
dinus. ꝛ p duos annos pōt ſeruari in mul-
ta efficacia. Platearius.
Semen cimini debet colligi in menſe iu-
nij. Saladinus. Et per quinqꝫ annos po-
teſt ſeruari. Platearius.
Semen carui debet colligi in iulio. Sala-
dinꝰ. ꝛ per quinqꝫ annos ſeruatur in multa
efficacia. Platearius.
Semen cicute debet colligi in menſe iulij
Saladinus.
Semen centonice debet colligi in menſe
ſeptembri. Saladinus.
D Dauci.
Semen dauci per annū poteſt ſeruari: ſed
debet quolibet anno renouari. Platearius
E Endiuie.
Eruce.
Edere.
Semen endiuie debet colligi in iulio. Sa
ladinus.
Semen eruce debet colligi in iulio. Sal.
F Fraxini.
Fumiterre.
Feniculi.
Fenugreci.
Melius tempus collectionis ſeminis fu-
miterre eſt finis veris. Meſue.
Semen feniculi in fine autumni colligi-
tur ſcilicet in mēſe ſeptembri: vt notat ſa
ladinus. quia tunc maturum eſt ꝛ in multa
efficacia per tres annos ſeruatur. Platea.
Semē fenugreci debꝫ colligi in iulio. Sa-
ladinus.
G Gith.
Geneſte.
Semen geneſte debet colligi in iulio.

Iuniperi. I
Iuſquiami.
Semē iuniperi in vere colligitur. Platea-
rius. Sed dicit ſaladinus ꝛ forte melius
ꝙ in menſe nouembri: quia tunc maturuꝫ
eſt ꝛ p duos annos ſeruatur in multa effi-
cacia Platearius.
Semen iuſquiami proprie dicitur iuſquia
mus. herba vero caſſillago. Pla. Ex iuſqui
amo albū magis competit vſui medicine:
ꝛ poſt illud rufum. Nigrū vero eſt mortale
Idem Platearius: ꝛ idē etiā dicit ſerapio
L. ag. caplo beng. debet vero colligi ſemē
in iulio. Saladinus.
Kermes. K
Leuiſtici. L
Lactuce.
Lini ſemen.
Lupinos dulces ꝛ amaros.
Lenticule.
Leuiſticus dꝫ colligi in iulio. Saladinus.
ꝛ per tres annos ſeruatur. Platearius.
Lactuca herba vſui ciboꝝ cōpetit magis:
ſemē vero vſui medicine. Pla. Debet vero
colligi ſemen lactuce in iulio. Saladinus.
Melonū. Melliloti. M
Malue Mirti.
Milij Milij ſolis.
De ſemine melonuꝫ dictū eſt in littera C.
Semen melliloti cū ipſius corticibus de-
bet colligi ꝛ ita in medicinis dꝫ poni. colli
giť aūt in menſe aprilis: ꝛ ad ſolē deſiccať
Salad. Et ſic p bienniū pōt ſeruari. Plate.
Miliū ſolis p decē annos poteſt ſeruari.
Platearius. Et debet colligi ī iunio. Sala.
Nigella. N
Naſturcium.
Semē nigelle p decē annos ſeruať. Pla.
Semen naſturcij per quinqꝫ annos ſerua
tur in multa efficacia. Platearius.
Ozimum. O
Semen ozimi collectū per tres annos po
teſt ſeruari in multa efficacia. Platearius.
Pſilij. Papaueris. P
Portulace.
Plantaginis.
Pionie.
Paſtinace agreſtis.
Petroſelini.
Petromacedonici.
Semē pſilij nunqꝫ dꝫ ꝑpinari niſi cū cau-
tela: q2 contritū nūqꝫ debet ꝑpinari. Deoc
cultat em̄ eius cōtritio ſubſtātiā medularē
eius vlceratiuā ꝛ excoriatiuā. Meſ. Aut
ergo eius tm̄ dꝫ ꝑpinari muſcilago. aut de
bet cōquaſſari groſſo modo. ꝛ ſolus cortex
exterior dꝫ ꝑpinari: eijciendo ſubſtātiam
medularē. Et in hoc attēdendū eſt vbi tm̄

adureretur aut toſtaretur/poſſet ſimul ꝓ-
pinari cū ſubſtantia ſua medulari: q̄ ꝑ vir
tutem ignis reſoluerent̄ partes ignee ⁊
ſubtiles que ſunt in ſubſtantia medulari
eius: que reddebant ipſam excoriatiuaꝫ ⁊
vlceratiuā: ꝓpter qua cauſam debet bene
toſtari vt virtus ignis vſqꝫ ad ꝓfundū pe
netret. Unde ⁊ fortaſſis ꝓpter hanc cau-
ſam dicit bulcraſis in ſeruitore q̄ ſemen
pſilij debet plus aſſari ceteris ſeminibus
Debet autem colligi in eſtate ⁊ per decem
annos ſeruatur. Platearius.
Semen papaueris per decem annos ſer-
uatur. Platearius.
Semen portulace debet colligi in iulio.
Semen plantaginis debet colligi in iu-
lio. Saladinus.
Petromacedonicū dicit̄ petroſelinū agre-
ſte. Amboꝝ ſcꝫ petroſelini ⁊ petromace-
donici ſemina debent colligi in iulio. Sa
ladinus. Et ambo ꝑ annū ſeruant̄. Plate.
R Rute domeſtice
Rute agreſtis que piganum dicitur
Riſum
Semina vtriuſqꝫ rute debēt colligi in iu
lio. Saladinus. ⁊ per q̄nqꝫ annos ſeruan
tur. Platearius.
S Sizeleos Stafiſagrie
Sinapis
Scariola Sumac
Speragi.
Semen ſizeleos ſimul cum herba debet
poni in medicinis. ⁊ per tres annos ſerua
tur. Platearius. Debet tamen colligi in iu
lio. Saladinus.
Ex ſtaphiſagria ſolū ſemen vſui medici-
ne competit: ⁊ per quinqꝫ annos ſeruat̄.
Platearius. ⁊ dꝫ colligi ī iulio. Saladin⁹.
Semen ſinapis debet colligi in iulio Sa
ladinus. ⁊ quinqꝫ annis ſeruat̄. Plateari⁹
Semen ſcariole dꝫ colligi in iulio. Sala.
Semen ſperagi per annum ſeruat̄. Pla.
Grana ſumac per quattuor annos ſeruā
tur. Platearius.
T Tamariſci
V Urtice

Capitulum octauum de fructibus quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de tempore collectionis: modo repoſitionis: ⁊ tempore ſue durationis

f Ructus quibus debet eſſe muni
tus apotecarius ſunt iſti
A Amigdale amare
Amigdale dulces
Auelane Arangie
C Cubebe Citranguli
Cubebe per decē annos ſeruant̄. Plate.
D Dactilus
F Ficus citrine
Ficus nigre
G Granata Galle
Granata ſuſpenſa per annū ſeruat̄ Pla.
I Iuiube
L Limones
M Mandragora
Fructus mandragore debet colligi in mē
ſe nouembri. Saladinus.
N Nux cypreſſi
O Oliue condite
P Pruna Perſica
Paſſule Piſtacea
Pruna per annū ſeruant̄. Platearius.
Paſſule per duos annos ſeruant̄. Platea.
Ex piſtaceis ſubſtantia interior ponitur
in medicinis.
S Sebeſten
Circa ſemina ⁊ fructus aliqua ſimili-
ter habet notare apotecarius vt dictuꝫ eſt
de radicibus ⁊ alijs. ¶ Nos vero iſta notan
da de fructibus/ſimiliter ⁊ ſeminib⁹ vſqꝫ
ad hoc capitulum de fructibus poſtpoſui
mus ſimul de ipſis tractando. Et nihil in
capitulo de ſeminibus determinauimus.
Seminū enim ⁊ fructuum eſt eadem re-
gula. Nos tamen de ipſis diſtincta fecim⁹
capitula propter diuerſum modū loquen
di penes apotecarios noſtros: eorū enim
aliquos fructus appellant ⁊ aliquos ſemi
na: etiam interdū improprie: vt alkekan-
gi ſemen proprie non debet dici ſemen:
et ſemen iuniperi proprie magis dicere-
tur fructus. Notandum ergo primo
circa tempus collectionis ſeminū ⁊ fructu
um/q̄ ſemina ſunt colligenda poſtq̄ ip-
ſoruꝫ terminus finitur ⁊ exiccatur ab eis Tempus collectionis ſeminum et fructuum.
cruditas ⁊ aquoſitas. ſed fructus ſunt col-
ligendi poſtq̄ finitur complementum eo
rum ⁊ anteq̄ ſint preparati ad cadendum.
Hec regula data eſt ab auicenna loco ſepi
us allegato ſcꝫ in ſecundo libro canō. capi-
tulo de collectione medicinarum ⁊ ipſa-
rum conſeruatione. ¶ Notandum ſe-
cundo circa modum repoſitionis ſeminuꝫ
vt ſupra dictū eſt de radicib⁹ herbis ⁊ flori
bus/q̄ nunq̄ debent reponi niſi conueni
enti tempore ⁊ debito modo exiccata: ita
ſimiliter nec ſemina aut fruct⁹. Modus
autem exiccandi ſemina facile poteſt ex-
trahi ex dictis bulcraſis in ſeruitore: capi
tulo de modo extrahendi corda ſiue medul
las a ſeminibus: ſatis ad principium capi
tuli vbi ſic dicit. Accipe ex cartamo. ⁊ per
cartamū debet intelligi omne ſemē. ⁊ pur
ga a ſuperfluitatibus eius: ⁊ ſi habet ali-
quam humiditatē oportet q̄ deſiccet̄ in ſo

le. Omnia ergo ſemina debent priusꝙ reponant̃ purgari ⁊ mũdari a ſupfluitatibus ſuis. Quod cõiter fit euentãdo cũ flabello ⁊ cũ paruo baculo: in fine cuius ponit̃ modicũ cere. ſic em̃ mũdantur ſemina a lapillis ⁊ alijs ſupfluitatibꝰ ⁊ immundicijs ſibi amixtis. qꝛ cũ impingit̃ baculus ille ſic ceratus cõtra lapillũ aut alias ſupfluitates: tales lapilli ⁊ ſuperfluitates adherent cere: ⁊ ſic faciliter tolluntur. Iſte eſt modus ſatis vſitatꝰ penes apotecarios noſtros/qui ſatis videtur rationi cõformis. Et poſt talẽ purgationẽ ⁊ mundificationem ſi ſemina ſint adhuc humida debent exſiccari in ſole. Et dicit ſaladinus in cõpendio ſuo ad aromatarios ꝙ ſi non radiarit ſol ſꝫ ſit dies nebuloſa/ꝙ talia ſemina debẽt exſiccari ad ignẽ lentũ ⁊ a longe. Et debent talia ſemina cũ exſiccãtur ſepius reuolui cũ manu vt melius exſiccentur.

Notandũ tertio circa tẽpus durationis ſeminũ ⁊ fructuũ ꝙ vtplurimũ debilitantur poſt duos aut tres annos ſicut herbe ⁊ radices: imo vix pertranſeũt annum quin ranceſcant. Et vix inueniunt̃ fructus qui poſſint per annum ſeruari quin putreſcant.

Capitulum nonũ de corticibus quibus debet eſſe munitꝰ apotecariꝰ

Iſti ſunt cortices quibus debet eſſe munitus apotecarius.

A Arangie Apij

B Bugie

C Citri Caparis

Attende hic circa iſtos cortices de intẽtione bulcraſis in ſeruitore ꝙ arangia et citrum illa die qua colliguntur ab arbore debent excorticari ſic. Primo tergantur ſuauiter cũ mantili mundo ⁊ poſtea excorientur cũ cultello acute aciei paulatim ⁊ leniter ne accipiat̃ ex carne cum cortice. Et dicit auicẽna in quinto canõ. in confectione citroꝝ conditorũ ꝙ ſcindãtur in longũ ⁊ in quattuor partes. ſic em̃ melius ⁊ facilius mundabit̃ cortex a carne. Scribit vltra bulcraſis in ſeruitore ꝙ debent accipi ab arangijs ⁊ citris q̄ ſunt magne acetoſitatis intrinſecus qꝛ cortices eorũ ſunt magis odoriferi. Et dicit auicẽna loco ſupra allegato ſcꝫ in quinto canonis capitulo de citro cõdito ꝙ debent eſſe media matura/equalis ſuperficiei ⁊ longa.

Caparis ſolo cortice radicis vtimur: que in principio veris debet colligi vt notat platearius. Uult tamẽ ſaladinus et credo ꝙ melius ꝙ in ſeptẽbri. Debet autẽ ſuſpẽdi in vmbra ⁊ in ſole ſiccari. Siccatus autẽ per ſex annos poteſt ſeruari in multa efficatia Platearius.

Cortices granatorum

Cortices granatoꝝ debẽt colligi in tẽpore maturitatis fructuũ: ⁊ per duos annos poſſunt ſeruari. Platearius.

Ebulus E

Ex ebulo precipue cortex radicis cõpetit vſui medicine. In vere colligitur: ⁊ ad ſolẽ ſiccatur: ⁊ ꝑ annũ ſeruat̃. Pla.

Fraxinus F

Feniculus

Ex fraxino ⁊ feniculo ſola radice vtimur Et vult platearius ꝙ feniculus debꝫ colligi in principio veris. Sed ſaladinus vult ꝙ debet colligi in menſe auguſto: ⁊ credo ꝙ melius. Et dicit platearius ꝙ ꝑ dimidiũ annũ ſeruatur dũtaxat. Apotecarij tñ noſtri ſeruant per annũ. caueant ne ſit error.

Mandragore

Morus M

Ex mandragora/alia maſculus/alia femina. Indifferẽter vtriſqꝫ vtimur in medicina: ꝓcipue tamẽ cortice radicis: que collecta in menſe auguſto vt notat ſaladinus per tres annos in multa efficacia ſeruatur. Platearius.

Ex moro ſolo cortice medio vtimur.

Papaueris P

Pſidie

Pignee

Petroſelini

Ex radice petroſelini ſolo cortice eius vtimur in medicinis. Et debꝫ colligi in menſe auguſto vt notat ſaladinus: ⁊ mũdari a ſupfluitatibꝰ ſuis extrinſecis Bulcraſis in ſeruitore

Raſani R

Raſanus debet mundari a corde: qꝛ ſolo cortice eius vtimur. Et eſt radix ꝑ excellentiam. recens melior eſt ſicco. Siccus tñ per annũ poteſt ſeruari. Plateariꝰ

Sambuci S

Sumac

De ſemine ſumac dicit galienus octauo ſimplicium farmacorum capitulo proprio ꝙ melius quod eſt in tota arbore eſt cortex grani eius. De ſumac dictum eſt in ſeminibus.

Thuris T

Circa iſtos cortices tria debet notare apotecarius vt de predictis dictũ eſt: ſcilicet tempus collectionis corticum: modum repoſitionis: ⁊ tempus durationis earum.

De tempoꝛe collectionis corticum.

❡De pꝛimo notandū eſt ꝙ coꝛtices q̄ ſumuntur ex radicibus debent colligi eodeꝫ tempoꝛe ſicut ⁊ ipſe radices. Et que ſunt ex ſeminibus aut fructibus debent colligi eodem tpe ſicut ſemina ⁊ fructus a quibus ſunt. ❡De ſcdo ſcꝫ de modo repoſitionis conſimiliter dicendū eſt ꝙ eodeꝫ modo debent reponi ⁊ ſiccari ſicut illa a quibus ſumuntur: vt coꝛtices radicum ſicut ipſe radices ⁊ coꝛtices ſeminū ⁊ fructuū ſicut ſemina ⁊ fructus: ⁊ ſic de alijs. ❡De tertio etiā ſcꝫ de tempoꝛe ſue durationis: cōſimiliter dicendum eſt ꝙ tanto ⁊ conſimili tempoꝛe durant coꝛtices ſicut illa a quibus ſumunt̄ vt plurimū: tamen interdū coꝛtices fructuum boꝛaliū vt arangie citri ⁊ etiam granatoꝛum ſolent diutius ⁊ melius conſeruari ſeoꝛſum a fructu pꝛopter exſiccationeꝫ humiditatis ſuperflue ꝙ fructus ipſi.

Capitulum decimum de gummis quibus debet eſſe munitus apotecari⁹

I ſti ſunt gummi quibus debet eſſe munitus apotecarius.

A Aſſa fetida
Aſſa aromatica
Amoniacum
Aſſa ideo dicitur fetida quia maxime fetet ⁊ q̄to fetidioꝛ tanto melioꝛ. In eſtiuo tpe colligitur: diu abſq̄ coꝛruptione conſeruatur. ⁊ debet ſeruari in loco mediocriter ſicco. Platearius.
B Bdellium iudaicum
Bdellium de mecha
C Colophonia
D Dꝛagagantum
Dꝛagagantum ꝑ xl. annos ſeruatur. Plat.
G Gluten
Galbanum
Gummi edere
Gummi cedri
Gummi elemni
Gummi arabici
Gummi amigdalarum
Gummi ceraſoꝛum
Gummi edere debet colligi in mayo. Sa.
K Karabe
L Lacca
M Mirra
Maſtix
Manna thuris
O Oppoponacum
Oppoponacū diu poteſt ſeruari abſq̄ coꝛruptiōe immo vix aut nunq̄ coꝛrumpitur. Platearius.
P Pix
Pix liquida
R Reſina
Serapinum S
Stoꝛax calamita
Stoꝛax rubea
Stoꝛax liquida
Stoꝛax calamita per decem annos poteſt ſeruari. Platearius.
Terebentina T
Terebentina per cētum annos poteſt ſeruari. Platearius.
Vernix V

❡Circa gūmos tria debet notare apotecarius: vt de pꝛedictis dictum eſt. ❡De pꝛimo: ſcꝫ de tempoꝛe collectionis gummoꝝ notat auicēna ſcdo cañ. caplo ſepius allegato ꝙ tempus collectionis gummoꝝ eſt poſt congelatōem eoꝝ: ⁊ exſiccatōem pꝛeparatā pulueriſatōi. ex hoc notato pꝫ q̄liter debent gūmi deſiccari q: debēt ſiccari in arboꝛibus ex ſe ad ſolem. Non enim debent colligi niſi poſt exſiccatōem. Aliqui tamē gummi exſiccantur ad ignem artificialiter vt potiſſime ſunt ſpecies reſine. Et tunc talis ſpecies dicitur reſina carpinata: ⁊ illa que non ſic exſiccatur dicitur raſa.

Exſiccatio gummoꝛum.

❡Modus antē exſiccādi tales gummos deſcribitur a S. L. ag. ca. Atronig. ſiue hatin. Auctoꝛitate dya. In vaſe magno ⁊ amplo ponuntur. li. ix. pꝛedictoꝝ gummoꝝ et aque pluuialis. li. xviij. ⁊ coquūtur bene ſuper pꝛunas ⁊ mouentur ſemper cum continuatione: ⁊ coquuntur donec deſiccentur deſiccatione foꝛti: ⁊ fiant facile frangibiles ita ꝙ frangantur cum digitis: deinde reponantur in vaſe fictili. Et tales gumme cū pꝛimū adhuc ſunt humide debent plus decoqui ꝙ que exſiccate ſūt in arboꝛibus: q: debent decoqui tribus diebus ⁊ noctibus: ⁊ q̄ ſicce ſunt ſufficit ꝙ decoquant̄ die vna tota a mane vſq̄ ad veſperam. Et poſtea tales gummi debent colari. Sic enim albificantur. ❡De tertio ſcꝫ de tempoꝛe durationis gummoꝝ dicit auicēna in ſcdo cañ. caplo ſepius allegato ꝙ vt plurimū virtus gummoꝝ debilitatur poſt tres annos: verū tamen pꝛolongatur ſpaciū durationis eoꝝ ſm ipſoꝝ bonitatem. Cum autem recens deficit foꝛtis pꝛoculdubio ſtat duplum veteris debilis loco eius in omni re. auicēna loco allegato.

Capitulum vndecimū de ſuccis ſiccis q̄bus dꝫ eſſe munitus apotecari⁹

S ucci oēs artificiales ſunt: ideo pꝛopꝛie eoꝝ determinatio ad ſecundū librū ſpectat: ibiq̄ cuꝫ dei auxilio illoꝝ ponemus deſcriptōem ⁊ modum faciendi. quia tamen ſolent ab apotecarijs noſtris īter ſimplicia nūerari: ⁊ etiā

quia eorum compoſitio eſt multū ſimplex ſicut de aquis diſtillatis: ideo hic ſubiungemus capitulū de his quibus debet eſſe munitus apotecarius cū alijs ſupradictis circunſtantijs: ſcꝫ tpe collectionis plantarū ex quibus fiunt: de modo repoſitionis ⁊ tēpore ſue durationis. Iſti ergo ſunt ſucci ſicci quibus debet eſſe munitus apotecarius Et notanter dixi ſicci ad differentiam rob ⁊ diuerſitatum vinorum de quibus in ſecūdo ſumus determinaturi.

A Acaſſia
Abſinchij ſuccus

Acaſſia quando fit ex fructu maturo perfecta maturatione ita ꝙ iam acquiſiuit dulcedinem eſt color eius nigrior ⁊ clarior: ⁊ nō eſt ſtipticus ꝑpter ſuam dulcedinem. Sed quando fit ex fructu non perfecte maturo erit color eius decliuis rubedini magis: ⁊ ſtipticitas eius erit maior. Eligatur igitur talis acaſſia ⁊ que eſt magis odorifera. Bulcraſis in ſeruitore.

Succus abſinchij dꝫ fieri in vere. Meſue

B Berberis

Succus berberis debet fieri qn̄ ſeīa berberis ſunt bene matura. bulcraſ in ſeruitore

C Caprifolij
Centauree
Celidonie
Cucumeris azinini

Succus caprifolij que litium dicitur p quinq; annos ſeruatur. Platearius.

Succus centauree fit quando cētaurea eſt recens ⁊ tenera Bulcraſis in ſeruitore: ⁊ dicit meſue ꝙ in principio eſtatis.

Succus celidonie fit in completa maturitate huius herbe quod agnoſcitur cum incipiunt apparere ſemina.

Succus cucumeris azinini fit poſt completam fructus maturitatē. Bulcraſis in ſeruitore. Et dicit meſue ꝙ melius tp̄s operatōnis ſucci eius eſt finis eſtatis. Et ſubdit ꝙ fruct⁹ eius icōplete maturitatis mal⁹ eſt

E Eupatorij

Succus eupatorij fit in fine veris. Meſue Et dicit bulcraſ i ſeruitore ꝙ i mēſe maij.

F Fumiterre

Succus fumiterre fit in principio veris. Meſue.

L Liquiricie

Succus liqricie dꝫ fieri in iunio. Saladin⁹

M Mandragore
Memite
Mabatematicon

Succus mandragore fit dum radices ſunt tenere ⁊ recentes.

Memita non eſt celidonia vt quidam putant: ſed quid ſit vide in tertio huius propter diuerſitatem horum ſuccorum.

Mabatematicon exponitur cōmuniter ꝙ eſt ſuccus caulis agreſtis: ſed de hoc vide in tertio libro. Et ſiccatus per duos ānos ſeruatur. Platearius.

O Opium

Opium per viginti annos ſeruatur: ⁊ vix corrumpitur. Platearius.

¶ Circa iſtos ſuccos habet tria notare apotecarius: vt de alijs ſupradictum eſt: ſcꝫ tempus collectionis: modum exſiccatiōis: ⁊ tempus durationis eorꝫ. ¶ De primo dicit Bulcraſis in ſeruitore ꝙ ſucci plantarꝫ ex folijs ⁊ ramis earum exprimantur dum ſunt adhuc tenere. Et ſaladinus dicit ꝙ in vere: ſed ego credo ſalua reuerentia horū virorꝫ ꝙ melius eſt extrahere ſuccos plantarum ſiue radicū ſiue foliorꝫ ⁊ herbarū ⁊ fructuū tpe conuenientiori ad colligendū huiuſmodi plantas: vt ſucci q̄ ſunt ex radicibus tempore conuenientiori ad colligendū radices. Et ſucci qui ſunt ex folijs ⁊ herbis tempore conuenienti ad colligendum herbas ⁊ folia de quibus ſupra dictum eſt ſuis locis. Et licet in vere herbe oēs incipiant virere ⁊ abundent in humiditate maiori. Talis tamen humiditas cruda eſt: et nimio humore dominante in eis: quaſi infantili etate plante tales imbeciles virib⁹ exiſtunt. Debent ergo extrahi earum ſucci cum plene ſunt maturate: exceptis paucis vti dictū eſt de acacia ⁊ ſimilibus quando queritur maior ſtipticitas. Et ad auctoritatem actorꝫ dicendum ꝙ loquuntur non quidem ſimpliciter ſed vt plurimum: q: vt plurimū herbe colliguntur in vere non quidem in principio veris: ſed quaſi ī fine circa principiū eſtatis vbi propter diſtantiaꝫ maiorem a principio ſui ortus plene ſunt maturitate. Et ꝙ hec ſit mens auctorꝫ clare patet: quia ſuccus cucumeris fit iam cōpleta maturitate fructus: vt meſue. Et ſuccus eupatorij fit ī fine veris. Et ſi bene cōſideres tempora conuenientia ad extrahēdum ſuccos plātarum ab actoribus aſſignata: videbis ꝙ aſſignauerunt ſibi tempora ī complemēto ſue maturitatis anteq̄ tamē exſiccentur ⁊ areſcant: ⁊ viribus deſtituantur. Et hoc eſt qđ dicit Bulcraſis in ſeruitore: cū dicit ꝙ ſucci plantarū ex folijs ⁊ ramis earum exprimi debēt dum ſunt adhuc tenere. debes em̄ exponere dū ſunt adhuc tenere: id eſt anteq̄ exſiccentur ⁊ areſcāt ꝑ antiquitatem: ⁊ non intelligas dum ſunt adhuc tenere ex humiditate cruda: vt ī principio ſui ortus: ſicut contingit in vere ſepiſſime. Debent tamen extrahi de mane ante ſolis ortum: quia tunc maiori abundant hu

miditate cum nondū ſint a virtute ſolis ex ſiccate.¶ De ſcḋo ſcꝫ de modo ſue exſiccationis notandum ꝙ debent exſiccari ad ſolem: aut per decoctionē ad ignem: ſꝫ de hoc latius videbit̄ in ſcḋo huius.¶ De tertio ſcꝫ de tempoꝛe ſue durationis attende ꝙ tanto tempoꝛe conſeruātur in efficacia ſicut ⁊ plante a quibus extrahuntur quarū ſapiunt naturam.

Capitulum duodecimū de mineralibus q̇bus dꝫ eſſe munitus apotecari⁹

M Ineralia quibus debet eſſe munitus apotecarius ſunt iſta.

A Aurum foliatum
Argentum foliatum
Argentum viuum
Argentum viuum ſublimatum
Alumen iameni: id eſt de pluma
Alumen zuccarinum
Aſpaltum
Atramentum
Auripigmentum rubeum
Auripigmentum citrinum
Antali
B Belliculi marini
Bolus armenus
Boꝛax
Batitura eris
C Calx ex lapidibus
Calx ex teſtis ouoꝛum
Calx ex marmoꝛe
Calx ex conchilijs
Climia auri
Climia argenti
Ceruſa
Chimolea
Calcecumenon
Coꝛalus vterqꝫ
Cinabꝛium
Coꝛalus per .xl. annos pōt ſeruari. Plate.
D Dentali
E Es vſtum
Erugo eris
F Ferrugo
Fragmata oīm lapidū: vt ſunt ſaphiri: iacincti: granati: ſmaragdi: rubini: ſardine.
G Gipſum
L Litargirium auri
Litargirium argenti
Lotura plumbi
Lapis lincis
Lapis veſice
Lapis ſpongie
Lapis conchilij
Lapis iudaicus
Lapis emantes
Lapis ſmaragdus
Lapis iacinctus
Lapis gagates
Lapis beſilus
Marcaſita M
Magra
Marmoꝛ
Minium
Nitrum N
Pumex P
Plumbum vſtum
Ponfiligos
Sulphur viuum S
Sulphur extinctum
Sal gemma
Sal armoniacum
Spodium
Sulphur per tres annos ſeruatur: poſtea actione pꝛopꝛij caloꝛis in cinerē album cōuertitur. Platearius.
Vitreolum V
Vitrum combuſtum
Vitreolū p decem annos ſeruatur. Pla.

¶ Circa mineralia nota pꝛimo ꝙ mineralia debent accipi ex mineris notis ⁊ bonis Debent inſuper eſſe munda a permixtiōe extranea: ita ꝙ ſit eoꝝ ſubſtantia pura de ſuo genere: non cōfracta in ſuo pꝛopꝛio coloꝛe ⁊ guſtu. Auicēna in ſcḋo cañ. capl̄o ſepius allegato.¶ Notandum ſcḋo ꝙ mineralia omnia ſunt magne durabilitatis: pꝛeter ſulphur pꝛopter paucam eſſe in eis humiditatem coꝛrumpentem ⁊ partes terreas in eis dominari.

Capitulum tridecimū de medicinis ſumptis ab animalibus.

I Ste ſunt medicine que ſolēt accipi ab animalibus de quibus debet eſſe munitus apotecarius.

Axungia hirci A
Axungia anſeris
Axungia anatis
Axungia gallinarum
Aque limatiarum
Adipes animalium
Adipes vaccarum
Adeps bouis

Axungie anſeris anatis ⁊ alie ſic debēt reponi. Accipe axungias earū que recenter fuerunt interfecte ⁊ purga bene a pelliculis ſuis ⁊ pone in olla noua terrea capacitatis ꝙ ſit dupla quantitate adipis ⁊ cooperi vas ⁊ pone in vaſe calidiſſimo: ⁊ qḋ diſſoluitur ex adipe pone ī alio vaſe: ⁊ fac ita aſſidue ad illud ſm̄ qḋ egredietur ex eo: donec nihil ex eo remaneat. Deīde accipe qḋ clarificatum fuerit ⁊ repone in loco frigido ⁊ vtere in neceſſitate. Vel facias ſic. Accipe ollam nouam: ⁊ pone in ea de adipe: et

Repoſitio axungiarum anatis: anſeris: ⁊ gallinarum.

hanc ollam pone intra aliam plenā aqua: ⁊ pone ambas ſuper ignē. Et quicquid diſſoluetur ex adipe, clarifica in alio vaſe quouſq; totus ſoluatur: ⁊ repone in loco frigido. ¶ Et ſunt q̄ qn̄ reponūt, ꝓijciunt deſup modicū ſalis, ꝓpter cauſas medico notas. Iſtos duos modos clarificādi ⁊ reponēdi axungias notauit Bulcraſis in ſeruitore.

Adipes aīalium ſic debent reponi in generali. Accipe de adipe ſm voluntatē tuaʒ ſicut eſt adeps hirci: vel pecudū: vel porcoꝝ ⁊ ſimiliū: ⁊ accipe de eo qđ eſt magis pingue: ſicut eſt adeps caprarū: vel ʒirbus ventris: ⁊ pone in vaſe: ⁊ ꝓijce ſup eū de aqua pluuiali frigida ⁊ frica manibus bene ⁊ purifica a ſanguine eius ⁊ venis ⁊ pelliculis: ⁊ laua iterū donec mūdeť ⁊ albeſcat. Deinde pone in olla noua: cuius capacitas ſit duplex quantitate cepi: ⁊ pone ſup ipm aquā qua cooperiatur: ⁊ pone vas ſup ignē paruū ⁊ leuem: ⁊ miſce donec diſſoluatur. Et cū diſſolutus fuerit adeps: ꝓijce ī vaſe qđ habeat aquā frigidam ⁊ laua ⁊ abſterge ollam ſuam bene: ⁊ dimitte eam ſiccari ab aqua: ⁊ liquefac ſcđo adipem: ⁊ iteꝝ ꝓijce ſuper aquā frigidam: ⁊ dimitte infrigidari: ⁊ fac hoc ter, quarta vero vice diſſolue ſine aqua: ⁊ ꝓijce in vaſe qđ ſit calefactum cū aqua calida. Et ꝓijce qđ clarificabitur ex adipe ⁊ ꝓijce ſubſtantiam ſi eſt aliqđ: ⁊ repone neceſſitati.

Modus reponendi adipes animalium

Adeps vaccarum ſic debʒ reponi. Accipe ex ea ⁊ munda a ſua pellicula ⁊ ablue cum aqua marina: ⁊ pone ī mortario: ⁊ tere bene: ⁊ ꝓijce ſup eam aquam maris dū teris: ⁊ facias hoc ſepe, tandē pone in olla fictili ⁊ ſuper eā ꝓijce aquā marinā qua cooperiať: ⁊ coque tādiu ꝙ ſumatur odor naturalis. Deinde appone ad oēs libras adipis cere ℥ quattuor ⁊ liquefac ſimul. ⁊ quādo infrigidatū fuerit accipe ſuperiorē partem eius ⁊ pone in olla noua ⁊ expone ſoli qualibet die: cooperta panno vt albificetur ⁊ recedat odor eius ⁊ fetor. Et ſunt q̄ ponunt in vaſe panno ſicut fit ex cera quādo dealbatur. Bulcraſis in ſeruitore.

Cera alba
Cera rubea
Cortex oui a quo pullus fuit extractus.
Cantarides
Caſtoreum
Cornu ceruinum
Cornu capre
Cauda tremula
Carnes ericij
Caro leonis
Caro vulpis
Cancri fluuiales
Caro leporis
Coagulum leporis
Coagulum edi
Cerebella auium

Cera efficitur alba artificialiter ſic. Accipe de cera quā accepiſti ab alueari, hoc eſt cerā nouā que declinet ad albedinē: ſi potes. ⁊ ſi non potes de cera munda ⁊ meliori ⁊ pone in olla noua cuʒ medietate quantitatis eius ex aqua clara ⁊ mūda ⁊ pone ſup ignē donec liquefiat cera tota ⁊ natet ſup faciē aque. Deinde accipe vas vitri cuius pars exterior ſit lenis ⁊ madefac euʒ in aqua: ⁊ ſubmerge minus medietatis eius in cera liquefacta ⁊ extrahe cū cera q̄ ſibi adheret ⁊ dimitte infrigidari ceram illā a vaſe qꝛ ipſa eſt habens formā paraxidis: ⁊ fac ita donec totam ceram tali modo extraxeris. Deinde pone iſtas formas in ſole pluribꝰ diebus ⁊ volue ſepe ab omni parte earum donec albeſcant: ⁊ fiat cera alba ſicut ceruſa. Et ſunt q̄ dealbant eam in tribus diebus ī iulio qn̄ ſol eſt ī maiori calore. ¶ Aliter ſic Coque ceram ī aqua donec nigreſcat; aqua ⁊ ꝓijce aquam illam ⁊ pone aliam ⁊ fac ita ſepe donec fiat alba ⁊ collige ⁊ ſerua. Iſtos duos modos faciendi ceram albam notauit Bulcraſis in ſeruitore.

Modus faciendi ceram albam.

Oportet venari cantarides in vere ⁊ elige ex eis rubeas magnas ⁊ lenes tactu: ⁊ caue a nigris ⁊ aſperis ⁊ habeat venator in manu ſua forſiculas de ferro vel de ligno ⁊ ponat cantarides cum iſtis forſiculis in vaſe ſtricti orificij: deinde pone ſuper eas oleum vetus ⁊ ſuſpende in ſole pluribus diebus: donec putreſcāt ⁊ vtere. Alij comburunt eas. Alij vt dyaſcorides ponunt eas in vaſe nō vitreato ⁊ cooperiūt os vaſis cū panno lini: ⁊ perforāt fundūʒ olle: ⁊ ponūt orificiū olle ſupra fumū aceti fortis bullientis donec cantarides moriantur ⁊ infigūt in filo lini ⁊ ſeruāt. Attende ꝙ cantaridarū fortiores ſunt que tranſmutantur ī diuerſis coloribus ⁊ habent maculas citrinas ⁊ ſunt magni corporis longe ⁊ plene. Et que ſunt vnius coloris: abſq; ꝙ tranſmutētur ad diuerſos colores ſunt debilis operationis. Hec oīa notauit bulcraſis in ſeruitore loquens de cantaridibus.

Modus reponendi cantarides.

Caſtoreum per ſex annos poteſt ſeruari ī multa efficacia: meliꝰ tamen eſt ſi poſſit haberi recens. Platearius. Caueat medicus ⁊ apotecarius a nigro fetido ⁊ rancido qm̄ tale interficit in die vno. Aui. de venenis. Plurimū qđ adminiſtratur ex cornibus eſt cornu ceruinū ⁊ caprinum: nam aduruntur ⁊ adminiſtrant. S. L. ag. ca. Hau. auctoritate galieni.

Cauda tremula quando adminiſtraẗ in medicinis debet aduri ⁊ redigi in cinerem: adeo vt poſſit pulueriſari.

Modus reponendi carnes animalium.

Carnes animalium vt ericij: leonis: debēt ablui cū vino calido dulci quattuoꝛ vel quinqꝫ vicibus per hoꝛā ꝓ qualibet vice: poſtea exſiccari in furno leuiter ⁊ vſui reſeruari. Caro tamen lepoꝛis debet ſimul cū pelle ⁊ oſſibus: viſceribus remotis aduri in furno ⁊ pulueriſari. Carnes vulpiū raro veniunt in vſum medicine: pꝛeterꝙ in oleo vulpino vbi ſimul tota vulpes cū pelle ⁊ viſcerib⁹ decoquitur vſqꝫ ad ſeparationem oſſium vt patebit in ſecundo huius: capitulo ꝓpꝛio de oleo vulpino.

Cancri interdū aduruntur: vt patebit in ſecunda particula huius. Interdum vero nō vt cū intrant in electuarijs ⁊ antidotis reſumptiuis. Et tunc debent ſic pꝛeparari. Opoꝛtet vt euellantur extremitates cancroꝝ ex pedibus ſuis ⁊ coꝛpoꝛibus ſuis ⁊ abluantur cū aqua frigida ⁊ ſale bono cum cinere vicibus tribus: donec mundificētur ⁊ purgentur a grauitate ſui odoꝛis. deinde coquanẗ ī aqua oꝛdei aut aqua lactis a quo extractū eſt butirum. Sic eñ pꝛeparati debent reponi in electuarijs reſūptiuis. Auicēna libꝛo quarto ſui cañ. Fen. pꝛima tractatu tertio cap. de rememoꝛatione medicinarum infrigidantium ethicos.

Repoſitio coagulorum animalium

Coagula aīalium debent accipi ab aīalibus dū ſunt recenter moꝛtua: ſcꝫ poſtꝙ̄ decollaueris: ⁊ inuolue ea ſale ⁊ ſuſpende ea ad ſolem ⁊ ſerua. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

Repoſitio cerebellorum aīalium.

Cerebella aīalium debent accipi recentia: ⁊ poſtꝙ̄ euulſa fuerit a craneis ſuis debēt ſic purgari: fricando cū manu ⁊ aqua frigida ⁊ lauari bene ⁊ colari cū panno. ſic enī debent reponi. Bul. in ſeruitoꝛe. Et ſunt q̇ lauant ⁊ ponunt in vaſe duplici ad ignē donec liq̄fiat medula: ⁊ colant in aliquo vaſe terreo nouo. Et q̇ vult reponere ſine pꝛ̄paratōe faciat ſicut de ſepis gallinaꝝ ⁊ anſerū dictū eſt.

Pꝛeparatio cerebellorum auium q̄ ſolent poni in medicinis coitus

¶ Attende tñ particulariter circa cerebella auiū q̄ ſolent adminiſtrari ī medicinis coitus: qđ debēt accipi ex auiculis q̄ nidificant in domibus. Et debēt tales auicule venari in autūno aut in vere: ⁊ debent decollari ⁊ euelli cerebella eoꝛū: quo facto ponantur in vaſe mundo: ⁊ purgenẗ a ventriculis circūdantibus ea. Et pone cū eis pꝛo omnibus decem cerebellis vitellū vnū oui recentis qđ fuerit ex gallina q̄ habuerit maſculū: ⁊ confice ſimul: ⁊ pone ī patella ſupꝛa cinerē calidū ⁊ dimitte quouſqꝫ coaguletur ⁊ deſiccetur ab humiditate: ⁊ aufer ab igne ⁊ pone in ſole vt deſiccetur medicamē: aut pone iterum ſuper ignem donec ſiccetur ⁊ vtere. ¶ Et ſunt qui faciunt hoc medicamē ſine vitellis. ¶ Et ſunt q̇ vtuntur ita recentibus ſicut extrahuntur a capitibus poſt decollatōeꝫ. ¶ Et ſunt qui addunt cerebellis ⁊ ouis parum mellis et coagulant ſupꝛa ignē ⁊ ſeruant: ⁊ vtuntur Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

E

Ebur

Epar adip: id eſt lupi

Ebur qñ ponitur ī medicinis q2 non pōt pulueriſari: nō radiẗ ⁊ ponitur eius raſura.

Epar adip debet reponi pꝛius lotum cum vino dulci ⁊ exſiccatum in furno vt dictum eſt de carnibus in littera C.

F

Fel gruis

Fel leopardi

Fel aquille

Fel tauri

Fel lepoꝛis

Fel ancipitris

Fel vulturis

Fel hirci

Fel teſtudinis

Qualiter fella animalium debēt reponi.

Debent accipi fella aīalium dum ſunt recentia. Et debes ligare os fellis ⁊ pone ī olla cū aqua bulienti ⁊ dimitte ibi tanto tēpoꝛe ꝙ poſſis facere tres paſſus: ⁊ extrahe ſtatī ab aqua: ⁊ deſicca ī loco vmbꝛoſo nō humido ⁊ ſerua ⁊ vtere. ſed fella q̇bus volumus vti in medicinis oculoꝝ opoꝛtet vt ligenẗ oꝛificia eoꝝ cū fillo ligni ⁊ pone in vaſe vitri in quo poſitū eſt aliquantulū mellis: ⁊ ligetur aliud caput filli oꝛi vaſis: ⁊ ita ſeruetur neceſſitati. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

G

Gluten animalium

I

Iſculi

Irici ſiue ramule

Ipotanus

L

Lana

Lepus

M

Mel

Mummia

Margarite

Medule oſſium cerui: vituli: vacce: aſini.

Non debet accipi mel hyemale: q2 tale eſt malum: ſed dꝫ accipi mel vernale aut eſtiuale. Aui. ſcđo cañ. ⁊ ꝑ cētū ānos ſuaẗ. pl.

Modus reponēdi medulas animalium.

Modus pꝛeparandi medulas aīalium: ⁊ reponendi eas. Accipe medulas ſicut ſūt recentes: ⁊ extrahe ab oſſibus ſuis ⁊ purga fricando cum manu: ⁊ pone de aqua frigida ⁊ laua bene ⁊ cola cum panno ⁊ repone. ¶ Et ſunt etiam q̇ lauant ſic. Ponunt ī vaſe duplici ⁊ ponunt ollam ſuꝑ ignem: ⁊ dimittunt donec liqueſiat medula: ⁊ colant in alio vaſe. Deinde accipiunt illud colatum clarificatum: ⁊ ponunt in vaſe terreo nouo Et q̇ vult reponere ſine pꝛeparatōe opoꝛ-

tet ꝙ faciat vt de adipibus gallinaruꝫ ⁊ an ſerum. Bulcraſis in ſeruitore.

D

Os de corde cerui

Os ſipie

Os humanum ⁊ ſpecialiter de craneo: vt in epilencia.

Os de corde cerui aliquantulum debet ſiccari ad ſolem ne putreſcat: ⁊ ſic per triginta annos ſeruatur. Platearius.

P

Porceliones

Pulmo vulpis

Pellicula interior ſtomaci gallinarum.

Pulmo vulpis debet ſcindi ſupra venas ⁊ cannã gutturis: ⁊ poſtea ablui ⁊ ſiccari: vt dictum eſt de carnibus. Bartholomeus de mõtagnana ĩ ãtidotario addito ſuis ꝯſilijs

Preparatio ⁊ repoſitio pellicule interioris ſtomaci gallinarum.

¶ Pellicula interior ſtomaci gallinarum debet ſic reponi. Accipe aquam capitelli calidã in qua infundantur ſtomaci gallinarum per horam: ⁊ poſtea ablue duabus aut tribus vicibus ⁊ infũde in vino: ⁊ fac ſicut dictũ eſt de aqua: hoc eſt ablue cũ vino duabus aut tribus vicibus: ⁊ iterum infunde ĩ aqua capitelli vt ſupra. Iterũ in vino abluendo ſemper modo dicto. ⁊ poſtea ſicca in furno a quo extractus eſt panis. Sic enĩ debet reponi. Bartholomeus de montagnana ĩ antidotario ſupadditо ſuis ꝯſilijs.

S

Serum lactis

Scorpiones

Scarabei

Serpentes

Stincus

Splen pultri

Sanguis hirci

Sanguis edi

Sanguis humanus

Sanguis teſtudinis

Stercus columbinus

Stercus lacerte

Stercus ſoricis

Stercus apri

Stercus infantium

Stercus canis comedentis oſſa

Stercus lupi

Sericum ſiue ſeta

Preparatio ſerpẽtum.

Serpentes debẽt eligi de locis ſiccisſimis ⁊ remotis ab aquis cuꝫ dorſo nigro. Et debent cũ virgulis minutis flagellari: ⁊ ligatis verſus caput ⁊ caudam debent ſimul caput ⁊ cauda amputari ⁊ in vno inſtanti: et permittantur poſtea agitari ſuper terram ⁊ quãto plus agitabitur ſerpens ⁊ plus exibit de ſanguine ſuo: tanto melius. ⁊ tũc excorientur ⁊ lauentur in aqua ſalſa calida: ⁊ poſtea cũ vino puro. Sic enim preparati debent poni in medicinis. B. de gordonio in lilio. capitulo de lepra.

Ex ſtinco ſimul debent accipi renes ſumẽ ⁊ cauda. S. L. ag. ca. Rhul.

Preparatio ſanguinis hirci.

De preparatione ⁊ repoſitione ſanguinis hirci diuerſi diuerſa ſenſerunt. Hic autem tantũ deſcribã modũ preparatõis ⁊ repoſitionis eius de mente alexandri yatros qm̃ ipm̃ ſecuti ſunt oẽs alij poſteriores. Debꝫ ergo ſic prepari. In auguſto menſe cũ incipit vua maturari: accipe patellã nouam de terra figuli ⁊ mitte in ea aquam vt buliat ad ignẽ vt terre ſaporẽ amittat. deinde accipe hircũ ⁊ recipe ſanguinẽ eius: non qui primo fluet aut poſtremo: ſed accipe medium. ⁊ cũ ſe coagulauerit: inſcides minutiꝫ ĩ patella ſanguinẽ: ⁊ cooperi patellã lateraliter linteo ne tangat a puluere. ⁊ pone ſub diuo vt ad ipm̃ poſſit ſol puenire vſqꝫ dũ exſiccatus fuerit: tere ⁊ vſui reſerua. ¶ Attende tñ conditiones hirci quas ſcribit ipſe alexander. Prima conditio eſt ꝙ hircus debet eſſe annoꝝ quatuor: ſed nõ plꝰ aut minus anteꝙ̃ occidatur. Scđa conditio eſt ꝙ vt ſanguis ſit boni odoris ꝙ hircus debet priꝰ nutriri p dies ⁊ ſeptimanas ⁊ mẽſes cum folijs feniculi: aut lauri: aut edere aut amomi. Et Jo. de torna mira in clarificatorio vult propter iſtam cauſam ꝙ in deſiccatione dicti ſanguinis conueniẽs eſſet infundere frondes huiuſmodi plantaꝝ. Et ipſe alexander admiſcebat mirram.

Repoſitio ſanguinis edi.

Sanguinis edi ſic debet colligi. Accipe animalia ſana ⁊ iugulent vnumqđqꝫ eoꝝ ⁊ pone ſanguinẽ in vaſe vitreo mũdo ⁊ exſicca ĩ ſole ⁊ ſerua ⁊ vtere. Bulc. i ſeruitore.

Repoſitio ſanguinis teſtudinis.

Sanguis teſtudinis ſic dꝫ colligi. Accipe teſtudinẽ aque ⁊ pone eã reſupinaꝫ ſupra parapſidẽ ⁊ abſcinde caput eiꝰ ſubito: ⁊ dimitte egredi ſanguinẽ eiꝰ. Et qñ coagulabit cooperi parapſidẽ cũ cribro ex ſetis vel ex pãno lini: ⁊ expone ſoli donec deſiccet ⁊ ſerua. Bulcraſis in ſeruitore.

Repoſitio ſtercoris canis.

Stercus canis debet eligi qđ ſit albũ: q̇a ſignũ eſt ꝙ fuit ex comeſtiõe oſſium. Et debet colligi recens vnius diei vel duoꝝ: ⁊ fac eũ ſiccari ⁊ ſerua neceſſitati. B. i ſeruitore

Repoſitio ſtercoris infantium.

Ad recipiendũ ſtercora infantiũ galienus faciebat venire pueros ad domũ ſuã ⁊ faciebat eos comedere panẽ ⁊ lupinos. ⁊ erat hoc vt plurimũ cibus eoꝝ: ⁊ accipiebat ſtercus eoꝝ: ⁊ exſiccabat. ⁊ vtebat. Et non dabat ad comedendũ lupinos pueris niſi vt ſtercus eorum non tantũ feteret. Ubi enĩ dabat eis ad comedendum carnes pulloꝝ columbaꝝ ⁊ gallinaꝝ: ſtercus eoꝝ faciebat eandem operationem. Bulc. in ſeruitore.

T

Tela aranee

Tirus ⁊ caput eius

V

Venter merguli

Vngula aſini
Vngula caprarum
Vrina infantium

Repoſitio vrine infantium.

Oportet ꝙ colligas vrinam infantiū in vaſe pluribus diebus. Et quando colligetur fex eius ī fundo reſidens ꝓijce ſubtile eius ſupernatans: ⁊ fac ita pluribus diebus: donec colligatur ſatis ex fece eius: ⁊ vtere ea ita liquida ſicut eſt ⁊ repone. Bulcraſis in ſeruitore.

Y

Yzundo
Yſopum humidum

Repoſitio yſopi humidi.

Yſopum humidū ſic debet reponi. Accipe de lana ſuccida ⁊ ſordida ſicut tonditur et laua in vaſe aliquo quouſq; colligas de pinguedine ſua ſupernatante in aqua ſatis. Poſtea cola aquam ab ea ⁊ pone pinguedinem in vaſe eneo ⁊ pone ſuper eam aquaz ⁊ buli pauco igne: ⁊ accipe pinguedinez illam colatam: ⁊ pone in parapſide cuz aqua frigida ſepe. Et modus abluendi eſt ꝙ miſceas ſatis cū manu: quouſq; aſcendat ſpuma eius. Deinde accipe parum aque mellis ⁊ proijce ſuper illam ſpumā donec quieſcat ebulitio ⁊ collige pinguedinem illam mūdam. Deinde adde ſuper eam aliam aquam ⁊ miſce donec aſcendat ſpuma eius ⁊ proijce ſuper illam parum aque marine. Et quando quieuerit ſpuma eius, collige pinguedinez eius q̄ ſuper aquā natauerit ⁊ frica cum manu. Et ſi non videris aliquid ex ſorde eius ī ea: bene. ſed ſi adheſerit iterꝫ laua ſm̄ hanc diſciplinā: ⁊ eſt ꝙ proijcias iterum aquam illam: ⁊ muta aquā ſepe donec albeſcat. Et hoc opus oportet fieri in ſole calido. Deinde repone ⁊ ſerua. Et ſūt qui accipiunt de illa pinguedine: ⁊ ponunt in vaſe quod ſit calefactū aqua calida: ⁊ ponunt ſuper eū pannū groſſum: ⁊ exponunt ſoli quouſq; ingroſſetur piguedo illa bene ⁊ albeſcat. Et yſopus humida bona eſt quādo non habet odorem lane. Et qui ponit eā cum aqua calida in coclea ⁊ agitat dealbatur et non reperitur in ea aliqua aſperitas nec aliquid coagulatum: ſicut reperitur ī illa q̄ eſt adulterata cū cera liquefacta cum pice vel ſepo. Bulcraſis in ſeruitore.

¶ Circa has medicinas ſumptas ab aīalibus debet tria notare apotecarius: vt de ceteris dictum eſt ſcilicet a quibus animalibꝰ debent accipi. quo modo conſeruantur. ⁊ q̄ tēpore durant.

Repoſitio medullarum animalium

¶ De primo nota ꝙ medicine que ſumunt̄ ab animalibus debent accipi ab animalibus viuentibus: ⁊ ꝙ eligantur animalia ſaniora corpora habentia et integriora membra. Et caueatur ne illud quod aſſumitur ſit ab animalibꝰ mortuis ab egritudinibus eis accidentibus. Auicenna loco ſepius allegato: ſcilꝫ in ſecundo cañ. capl'o de collectione medicinarum ⁊ ipſarꝫ conſeruatione. ¶ Notandum ſcd'o ꝙ medicine que ſumuntur ab animalibus debēt accipi in tempore veris. Auicenna ibidem.

Tempus durationis medicinarum animalium in generali.

¶ De tertio nota ꝙ medicine oſſoſe ſunt quaſi infinite durabilitatis: quia ab eis parum aut nihil reſoluitur: immo antiquiores ſunt meliores vt plurimū: ſaltem vbi attēditur operatio ex parte terreſtreitatis: immo etiam quācunq; operatiōem. ⁊ ſub mēbris oſſoſis intellige vngulas ⁊ cornua aīalium. Partes vero molliores vt ſunt medule axungie carnes pulmones epata ⁊ fella coagula ſunt parue durabilitatis ⁊ raro pertranſeunt annū. imo vix durant ꝑ ānuꝫ ſed putreſcunt ⁊ fetent. Aliq̄ ſunt medie inter has: vt glutē. Et tales medio modo ſe habent inter has ⁊ illas in durabilitate

Capitulum quartūdecimū de droguis ⁊ elephanginis quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de electione earū modo ſue repoſitionis ⁊ tempore ſue durabilitatis.

Hic ſuperaddenda ſunt duo capitula: ſcꝫ de droguis ⁊ elephanginis: ⁊ de medicinis laxatiuis: ſeorſum a predictis: q̄uis in rei veritate omnes tales ſint aut ex plantis: aut ex mineralibus aut ex aīalibus. Cauſa autem ꝓpter quā hic inſerui predicta duo capitula ſeorſum a predictis eſt: quia drogue ſolent eſſe magni precij ratione cuius ſepiſſime ſophiſticātur. Et medicine laxatiue de ſe ſūt timende niſi ſint tales quales eſſe debent. Propter ergo imminentia pericula cōgruum fuit ſpecialiter de ipſis tractare: vt ꝓlixe magis ⁊ perfectius valerent declarari q̄ꝫ ſi ſub globo confuſo alioꝝ ſimplicīū tractarentur. Et voco droguas medicinas magni precij: que ad nos deferuntur a longinquis partibus. Elephangine vero ſunt ſpecies coquine. Iſte ſunt quibus debet eſſe munitus apotecarius.

A

Ambra
Amomum

Ambra melior eſt alba. ⁊ ſi inueniatur giſpei coloris ſeu griſea: adhuc eſt melior. nigra vero eſt mala. Ambra diu poteſt ſeruari. Platearius.

Eligendū eſt amomū recens ⁊ album virgas purpureas habens expenſum ⁊ ſemine plenū ſimile botruo ⁊ ponderoſum ſuaue qd' maſticatū linguam remordet: ⁊ vnū colorē habēs nō variū. Dya. ca. de amomo.

Balſamus

B

Bombax

Been albi
Been rubei
Blacce biſancie

Penes actores medicine inueniuntur iſti termini. balſamus. xilobalſamus. oppobalſamus. ⁊ carpobalſamus. Sed xilobalſamus eſt lignum balſami: ⁊ ſunt rami arboris illius qui debent colligi recentes ⁊ exſiccari. Et debet eligi recens vel ꝙ non ſit perforatum licet ſit vetus. Si em̄ ſit pforatum: ſignificat vetuſtate eſſe conſumptū Debet etiam eligi ꝙ qñ ſcinditur hab3 gūmoſitates interius: ⁊ poteſt ſeruari ꝑ duos annos: ad plus per quattuor. Oppobalſamus eſt ſucc⁹ balſami. ab oppos qđ eſt ſuccus. non tñ ꝓprie eſt ſuccus: ſed eſt lacrima ſiue oleum: licet aliqua ſpecies ei⁹ ſit ꝓprie ſuccus: vt in ſcđo huius: patebit in littera O. cap. ꝓprio de oleo balſami. Et dicitur oppobalſamus per anologiã balſam⁹ ita ꝙ qñ ſimpliciter ponitur balſamus de oppobalſamo intelligit̃: vt in ſcđa particula huius declarabitur: caplo de analogijs ꝑ ſe ſumptis. Et cognoſcatur oppobalſamus qñ eſt bonus in quinq3 vt notat ſaladinus ſc3 in colore. in odore. in ſapore. in ardore vt patebit i caplo finali huius particule qđ erit de medicinis ſophiſticatis. Oppobalſamus autẽ non diu ſeruatur. Unde auicẽna. Melius ex eo eſt recens. groſſum aũt ⁊ vetus non habet virturẽ. Et. S. li. ag. ca. Juleſſen: melius ex eo eſt nouū fortis odoris nihil habens acetoſi. Et dya. ſubdit ꝙ debet eſſe guſtu ſuaue ⁊ mordax ⁊ ſtipticū Sed carpobalſamus dicit̃ fructus balſami a carpos qđ eſt fructus vt in tertio huius declarabitur. Seruatur vero carpobalſam⁹ ad plus ꝑ quattuor ãnos: poſtea incipit putrefieri.

Blacce biſancie ille ſunt meliores q̃ vergunt ad albedinẽ ⁊ ſunt odorifere: ⁊ quorum odor trahit aliquantulum ad odorem caſtorei. S. L. ag. ca. Oſtraceorum.

Carpobalſami
Cardamomi
Camphora
Cinamomum
Caſſialignea
Cubebe
Calamus aromaticus
Celtica
Crocus

Ex carpobalſamo dictum eſt in littera B.

Ex cardamomo maius eſt eligendū cuius color ſit ſubruſus ⁊ ꝙ aliquãtulū h3 acuminis ⁊ dulcedinez imixtam: ⁊ qđ eſt album abijciatur. Cū aũt ponitur in medicinis debent ꝓijci lapilli: ⁊ d3 fricari manibus vel pannis ꝓpter puluerẽ: ⁊ abijciant̃ fuſtes. Per decem annos ſeruatur. Platearius.

Camphora niſi cū efficacia ſeruet̃ facile ꝑditur. Debet autẽ ſeruari in vaſe marmoreo cū pſilio aut cū ſemine lini. Et ſic per xl. annos põt ſeruari. Actor pendetarum

Cinamomū eligenduz eſt qđ eſt ſubtile ⁊ acutū habens ſaporẽ dulcedini immixtam cū multa aromaticitate. Et tale dicit̃ cinamomū alitinū. Qđ autẽ ſubalbidum aut nigrū abijciendū eſt. Attende ꝙ precipua cinamomi electio eſt per colorẽ. Cū autez ꝑ guſtū eligitur ſi prius guſtatū fuerit bonū abluatur lingua cū ſaliua vel aqua: q2 bonū inficit ita guſtū ꝙ maluz dicitur bonū. Qđ ſilr cenſendū eſt in oībus acutis ⁊ linguaz remordentib⁹. Et ꝑ decẽ ãnos ſeruat̃. Pl.

De caſſialignea dicit. S. Li. ag. ca. Melochaa. auctoritate dya. ꝙ tñ due ſpecies ei⁹ ſunt admininſtrande in medicina: ſc3 illa q̃ habet ſtipitẽ groſſum ⁊ corticẽ: cuius folia ſunt ſimilia folijs yreos: nigra ⁊ purpurea. Et q̃ habet odorem ſimilem odori roſe: ⁊ illa cuius color eſt ſicut color corali: ⁊ eſt ſubtilis: leuis: longa: groſſi calami ⁊ pleni ⁊ mordicãs linguã cū ſtipticitate ⁊ acuitate modica bonū habens odorem: participantẽ aliq̃d odoris vini. Alie ab iſtis duabus ſpeciebus ſunt inutiles ⁊ male: ⁊ vt cognoſcantur ſic illas notificat Sal. loco ſupradicto. De eis q̃daz eſt q̃ eſt nigra habẽs odorẽ malū ⁊ corticẽ ſubtilẽ. Et reperitur res q̃dam ſimilis caſſialignee ⁊ non eſt caſſialignea. Et cognoſcit̃ ꝑ ſaporem: quoniam non eſt acuti ſaporis nec odorifera. Et cortex eius eſt adherens ligno. Et reperit̃ ſimiliter quedam habens calamū latū: leuẽ mollem: aſperū tactu: ⁊ eſt minus mala q̃ꝫ nunc dicta. S3 peior oībus eſt illa q̃ eſt alba ⁊ q̃ eſt odoris ſimilis odori pori nõ habens calamū groſſū ſed ſubtilẽ.

Cubebe ſunt eligende q̃ mediocrit̃ habent acutū ſaporẽ cū multa aromaticitate ⁊ pauca dulcedine. Et per decem annos poſſunt ſeruari. Platearius

Calamus aromaticus concauus eſt: q2 qñ colligitur extrahit̃ ab eo quoddã lignum ⁊ inde calamus dictus eſt. tñ continuus reperitur vt ſit maioris põderis: cuius due ſūt ſpẽs. Unus in pſia reperit̃ q̃ citrinus eſt ⁊ eo non vtimur. Alius in india ſubalbidus in longum perforatus non in latum q̃ cu3 frangitur non puluerìſatur. per tres ãnos ſeruatur. Platearius.

Crocus vt facilius teratur debet poni ĩ ſole ⁊ cum ſiccus fuerit remoueatur ⁊ ponatur in vmbra. ⁊ ſi ſol non eſt in illo tempore calefac eū cum teſta calida. Dya. Et ꝑ

quinq; annos ſeruatur. Et debet ſeruari in ſacculo de aluta. Platearius.

D Doronicum

F Folium

❡ Folium optimum eſt illud quod eſt lene ⁊ ſubalbidum vel nigroſum: nardi ferens odorem. ſine vlla ſalſedine ac diu multum q; reſeruans. Eſt enim folium integri odoris cum ſuauitate ſtiptici: ⁊ diu cum diutur no odore. S. L. ag. ca. Sedis.

G Gallanga

Gariofilus

❡ Gallanga eſt eligenda que ſubruſa eſt ⁊ nodoſa. ⁊ in ſui ſpecie ponderoſa habens acutū ſaporē ⁊ dentiū cōſtrictioni reſiſtēs. Que vero ſubalbida eſt ⁊ leuis non acutū: immo fere nullū habens saporē. Et q̄ etiā perforata eſt ⁊ facile in puluerem reſoluit̄ abijcienda eſt. Platearius.

❡ Gariofilus eſt duplex: ſcʒ maſculus ⁊ femina. maſculus eſt ſicut nucleus oliue: ſed longior ⁊ vehemētius niger. Auic. Et iſte dicitur platofilus: id eſt magnus gariofilus Lignū gariofili adminiſtrat̄ in medicinis ſimul cū fructu ſuo ſicut defert̄ ex terris indie. S. L. ag. ca. Arnulphel. Idem dya. Et meliores ſunt quoꝝ color vergit aliquātulū ad ruborē. Debent aūt colligi ex arbore ſua ſingulariter cū digitis vnus poſt alium Sa. vbi ſupra. Et p ſex annos ſeruant̄ in multa efficacia: imo p decē abſq; corruptione in locis non multum humidis ne putreſcant: nec multū ſiccis ne areſcant. Pla.

L Lapdanum

Lignum aloes

❡ Lapdanū eſt eligendū qđ eſt ponderoſum ⁊ nigrū: ⁊ qđ pōt malaxari. Illud vero qđ eſt valde nigrū: ⁊ qđ cū tractat̄ manibꝰ pulueriſat̄ ſignificat ipm eſſe vetuſtate cōſumptū: aut nimis eſſe ſophiſticatū. Pla.

❡ De electione ligni aloes dicetur in capitulo de medicinis ſophiſticatis.

M Muſcus

Malabaſtrum

Macis

❡ De electione muſci dicetur in caplo de medicinis ſophiſticatis. Debet autē ſeruari muſcus in vaſe vitreo ⁊ ſpiſſo bene cooperto ⁊ obturato cū cera. Et adhuc melius ſeruat̄ in vaſe plumbeo vt frigiditate ⁊ humiditate plūbi melius ſeruet̄. Et nō dʒ ſeruari cū alijs aromaticis: q: tunc aromaticitatē ſuā amitteret. Quando aūt ſuā aromaticitatē amiſit dʒ poni in vaſe vitreo ore apto: ⁊ in cloaca ſuſpēdat̄: ſic eñ aromaticitatem ſuam recuperabit. Platearius.

❡ Macis eligatur qđ ſit ſubruſus vl' rubeus: ⁊ q̄ acutū habet ſaporem cum aliquātula amaritudine. Niger vero ⁊ terreus ⁊ q̄ non habʒ acutū saporē abijciatur. Seruat̄ autē macis per decem annos. Platearius.

Nux muſcata N

Nux indica

❡ Eligenda eſt nux muſcata q̄ plana eſt: ⁊ in ſuo genere grauis q̄ cū frangitur interiꝰ non pulueriſatur: ⁊ q̄ inuenitur acuti saporis. Et ſi iſta deſunt nō eſt ponenda in medicinis. Platearius. Debʒ colligi in tpe ſue maturatōis. ⁊ p ſeptem annos ſeruat̄. P.

❡ Nux indica cū ponitur in medicinis debent poni interiora nō cortices. Per annū ſeruatur. Pla. Et dicit Auicēna ꝙ aqua q̄ eſt in ipa eſt ſuauis ⁊ cū non inuenit̄ aqua in ipſis ſignū eſt ꝙ ipſa eſt antiqua.

Piper P

❡ Piperis tres ſunt ſpecies: ſcʒ piper longū. piper albū. ⁊ piper nigrū. De pipere albo dicit platearius ꝙ ipm nō habemus: ſʒ loco eius ponitur cathapucia trāſmarina q̄ piper nō eſt q: groſſior eſt ꝙ piper: nec acutū hʒ saporē. Cum vero talis cathapucia tranſmarina ponitur in medicinis interior ſubſtantia abiectis corticibus debet poni. Piper nigrū tpe maturitatis colligitur Piper album ſatis durat: ſed non habemꝰ. Piper nigrū ſeruat̄ per quadraginta ānos ⁊ piper longum ſeruatur per viginti ānos Hec ad litteram dicit platearius.

Ribes R

Spica nardi S

Spongia

Sandali quātum ad tres eius ſpecies qui ſunt album rubeum ⁊ citrinum.

Spuma maris

❡ Spica nardi eſt eligenda q̄ eſt in ſubſtātia plana. in colore citrina. in odore ſuauis in guſtu acuta: ⁊ aliquantulū ſubamara habens aliqđ ponticitatis: ⁊ q̄ ſit in colore ruſa. Cū aūt ponitur in medicinis: abijciēdā eſt quoddā albū qđ interius eſt: ⁊ quoddaʒ nigrū qđ exterius eſt circa radicem. Folia eius pura ponunt̄ in medicinis. Per decē annos poteſt ſeruari in loco ſicco ⁊ nō hūido. Spica nardi q̄ nigra eſt ⁊ terrea nō debet poni in medicinis. Hec platearius.

❡ De ſpongia dicit. S. L. ag. ca. Aſſegialbac: ꝙ qñ prolongat̄ tempus ſue collectionis euaneſcit virtus eius. Et non eſt conueniens vt adminiſtretur in opere niſi prius lauetur cum nitro aut baurach aut cum aqua cineris que diſtillata dicitur: id eſt cuʒ lirunio.

❡ Tres ſunt ſpecies ſandaloꝝ apud nos vſuales: ſcilicet album rubeum ⁊ citrinū. Et omnes iſte ſpecies per quadraginta annos ſeruantur. Platearius.

V Vnicornu
Z Zinziber
Zedoaria
Zuccara
¶ Zinziber per bienniū ſeruatur ⁊ cum pi
pere melius ſeruatur. Platearius.
¶ Zedoaria p decē annos ſeruatur. Pla.
¶ Zuccara p qnq̃ ānos pōt ſeruari. Pla.
¶ Circa droguas ⁊ elephāginas aliqua de
bet notare apotecarius. Primo debet no-
tare modū electionis earum. ⁊ hoc ſignan
ter: quia vt plurimū ſophiſticantur. Scdo
debet notare tempus ſue duratiōis. ¶ De
primo: ſcilicet de electione ipſarum dātur
alique regule. Prima regula attenditur ex
odore. Et eſt ꝙ omnia aromatica quanto
magis ſunt aromatica tanto ſunt meliora.
¶ Secunda regula attēditur ex guſtu. Et
eſt ꝙ cum aromatica guſtu eliguntur: non
debent eligi niſi mora intercidente conue
nienti inter guſtationem vnius ⁊ guſtatio
nem alterius. quoniam prima aromatica ſi
ue primo guſtata inficiunt guſtum ſm ſpe-
ciem ſuam: quare poſſet ſubſequi error in
guſtu alterius niſi mora ſufficiens interca
deret: tanta ſcilicet ꝙ in ore guſtantis ni-
hil remanſerit de guſtu prioris aromatici.
Aut ſaltem debꝫ bene lauari os cum aqua
clara ⁊ tantum ꝙ remoueatur guſtus aro-
matici preguſtati. Hec regula data eſt a
Plateario capitulo de cinamomo. Et quod
habent pro experimento ꝙ maſticatio pa-
piri penitus aufert guſtum aromaticorum
Et iſtas duas regulas tangit auicenna ſub
vna regula generali in capitulo ſepius alle
gato: de electione medicinarum: ⁊ ipſarū
conſeruatione: tangens etiam electionem
aromatum ex parte coloris dicens ꝙ quo-
tienſcunq̃ fuerit earuꝫ ſcilicet droguarum
vel medicinarum aromaticarum color ma
gis tinctus ⁊ ſapor magis apparēs ⁊ odor
erunt fortiores in genere ſuo. ¶ De ſecun
do ſcilicet de tempore ſue durationis habe
atur regula ꝙ aromatica vt plurimum ſūt
pauce durationis: quia omnia aromatica
ſunt ſubtilis ſubſtantie ⁊ facilis reſolutio
nis. licet aliqua videantur excipi ab hac re
gula: de quibus particulariter dictum eſt.
Et adhuc minori tempore ſeruantur pul-
ueriſata.

Capitulum quindecimum de medicinis ſolutiuis quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de ipſarum electione: modo ſue repoſitionis: ⁊ tempore ſue durationis: ⁊ de officio apotecarij circa propinationem ipſorum.

Iſtud eſt ſecundum capitulum pre
cedentibus addēdum propter cau
ſas dictas in capitulo preceden-
ti: quamuis ſit ex genere predictorum: ⁊
ſub eis poſſet reponi. Iſta autē ſunt ſoluti
ua q̄bus debet eſſe munitus apotecarius.
Aloe A
Agaricus
¶ Ex aloe melius eſt ſuccotrinum. Me-
ſue. Et eſt ille cuius aqua aſſimilatur aque
croci. ⁊ cuius odor eſt ſicut odor mirre. Aui
cenna. Et poſt ſuccotrinum melior in bo-
nitate eſt perſicuꝫ. Meſue. Et eſt illud qđ
vulgo appellatur epaticū: quod hinc inde
habet foramina vt ora venarū. Et iſtud ha
bet obſcuram ſubſtantiam. Eſt enim nigrū
ſeu cinericiū. Et poſt perſicum eſt armenū
Et poſt arabicuꝫ. ⁊ per arabicum intellige
caballinum: quod a medicina eſt alienum. ⁊
iſtud eſt nigrum ⁊ obſcurum: ⁊ feculentam
habet ſubſtantiam: amariſſimam ⁊ horribi
lem protendit odorem: quia valde fetiduꝫ
eſt. Verificatores autem laudauerunt aloē
perfectum in quinq̃ proprietatibus. vide-
licet in colore. in ſapore. in odore. in ſub-
ſtantia ⁊ pondere. In colore quoq̃: vt ſit
coloris citrini: declinantis ad rubedinem.
ita ꝙ ſit quaſi ſubrufus ⁊ in quo ſit claritas
maxime cum in parua fruſtra frangitur. Et
ſi eſt in eo denſitas cum colore: ſicut eſt co
lor epatis: ita ꝙ appareat ſubnigrū ⁊ cine
riciū declinauit bonitas ab illo quod eſt cla
rum. Et oportet ꝙ ſit odoris boni: ita ꝙ
non horribilis: ſicut eſt caballinum ⁊ proprij
non extranei: aut acquiſiti ſibi per adulte-
rium. Et ſapor eius ſm conuenientiorem
modum conſiderationis eius debet ſentiri
in primo guſtu dulce declinans ad amaritu
dinem etiam amariſſimam: non tamen in-
tenſe ſicut epaticum vel caballinum. Iuxta
quod attende ꝙ omne quod debet habere
aliquem ſaporem: quāto in ſuo ſapore eſt
intenſius tanto melius: excepto aloe. Nā
cum ſit de natura rerum amarāꝫ quāto mi
nus amarum tanto melius. Et omne quod
de natura ſua eſt fetidum quanto fetidius
tanto melius: excepto aloe. Act. pendetaꝫ
Et ſit aloes in pondere leue: ⁊ quanto le-
uius tanto melius. Et ſit in ſubſtantia ſua
tenerum ⁊ tenax. Tenerum quidem vt ſit
habile ad frangendum. Tenax vero id eſt
pingue ⁊ glutinoſum: vt vult dya. ita ꝙ q̄ñ
ſupra ipſum anhelatur: cito humectetur et
emittat humorem. Talem electionem alo
es deſcribit Meſue de verbo ad verbum
quem imitatus eſt quidam verſificator ita
metrice loquens. Subrufum clarum fran-
gibile quoq̃ ſit amarum. Eſt aloes carum

rerum res vna bonarum. Et quia vt voluit
idem meſue vicinitate rei ad rē incolumio-
res vel nequioꝛes diſpoſitiones acquirun-
tur in medicinis: ideo conueniens eſt repo
nere medicinas iuxta ſe inuicem vt meli-
us conſeruentur ꝛ ſm modum ſm quem
Repoſitio aloes. ſibi additur in melioꝛatōe. Debet ergo alo
es conſeruari iuxta ſpecies elephanginas
aut cum ſpeciebus elephanginis vel iuxta
bdellium. inde enim melioꝛatur operatio
eius: vt meſue capitulo de aloe. Poteſt au
tem ſeruari per viginti annos. Platearius
Antiquum tamen denigrat tempus: id eſt
efficitur nigrum per antiquitatem.
¶ Agarici generatio eſt ſicut generatio fū
goꝝ propter quod quidam eſtimauerunt ꝙ
ſit fungus: ꝛ videtur quod ſit meſue. Ex a-
garico alius eſt maſculus ꝛ alius eſt femi-
na. Maſculus eſt malus. ꝛ eſt ille pꝛopꝛie
qui eſt longus ꝛ niger ꝛ grauis ꝛ habēs in
confracturis ſuis ſicut fila neruoꝝ ꝛ eſt du
rus ꝛ denſus. Agaricus vero quem ſapiē
tes laudauerunt eſt femina. Et debet habe
re in ſe pꝛopꝛietates quinqꝫ bonas. ꝛ ſunt
pꝛopꝛie vt ſit albus ꝛ leuis ꝛ velociter frā
gibilis ꝛ peroſus ꝛ rarus valde: ꝛ vt appa
reat dulcis in pꝛimo guſtu eius. Deīde ſuc
cedat amaritudo ꝛ ſtipticitas. ꝛ melioꝛ ps
totius coꝛpoꝛis eius eſt ſuperioꝛ pars. Et
ſtipes eius eſt non bonus habens quaſi ſe
mitas ligni putrefacti ꝛ coꝛroſum ex eo eſt
malum. Meſue. Et de iſtis quinqꝫ condi-
tionibus ita loquens quidam verſificatoꝛ di
cit. Res frangi pꝛeſto pꝛecioſus agaricus
eſto. Candidus ꝛ ſplendens bonus ī libꝛa
Repoſitio agarici leuis pendens. Debet autem ſeruari aga-
ricus cum zinzibere. dauco. leuiſtico. aut po
lipodio quercino. Iſta enim ſunt que me-
lioꝛant eius operationem: vt Meſue. ca.
de agarico. Et poteſt ſeruari per quinqꝫ an
nos in multa efficacia. Platearius. Et eius
contritio ſubtilis eſt venenum magnū. Ja.
de partibus. caplo de quotidiana febꝛe.
B Bellerici
¶ Melioꝛes ex eis ſunt groſſi ꝛ ſpiſſi pō-
deroſi ꝛ denſi coꝛtice. Meſue. Et per quī-
decim annos poſſunt ſeruari. Platearius.
C Caſſiafiſtula
Coloquintida
Cucumer aſininus
Caſſiafiſtula debet eligi cum ſex pꝛopꝛie-
tatibus bonis: ſcꝫ ꝙ ſit arundo eius groſſa
plena ſplendens ꝛ multi pōderis ꝛ ſit pul
pa eius ſplendens ꝛ pinguis. Dicit meſue
ꝙ debet ſola ſeruari. Dicit em̄ in capitulo
de electione medicinarū quod eſt capitulū
pꝛimū ſui libꝛi de conſolatione medicinaꝝ
ꝙ ſingularitas caſſiam fiſtulam facit bonā
Et poteſt ſeruari per duos annos. Platea.
Et debet ſeruari ī canna ſua. Et ex hoc pa Repoſitio caſſieſi ſtule.
tet cōmunis erroꝛ apotecarioꝝ: qui vt plu
rimū illā extrahunt ꝛ mundant a granis et
pulpis ꝛ medulam eius decoquunt ꝛ con-
ſeruant in vaſis alijs. Dicit em̄ meſue ca-
pitulo ꝓpꝛio de caſſiafiſtula: ꝙ exhauſta a-
rundine ſua cōſeruata in vaſis pigritatur.
¶ Coloquintida duoꝝ eſt modoꝝ: ſcꝫ ma-
ſculus ꝛ femina. Maſculus eſt ſuper quā
naſcit̄ ſicut lanugo ꝛ ē grauis cū duricie et
aſperitate attinens nigredini. Laudatur
magis femina ꝛ ꝓpꝛie habēs has ꝓpꝛieta-
tes bonas: ſcꝫ vt ſit coloquintida groſſa ꝛ
leuis: ꝛ quanto leuioꝛ tanto melioꝛ. Et ſit
laxa ꝛ alba ꝛ lenis ꝛ cōplete maturitatis:
ꝛ cuius pars interioꝛ eſt pulpoſa ꝛ laxa et
lenis ꝛ alba vehementis albedinis: verum
que non eſt cōpleta in maturitate mala eſt
Et cū ſigilatur ex toto germine plante: vt
naſcatur coloquintida vna: illa eſt mala et
pernicioſa: imo eſt venenū. Et cuꝫ in tota
regione nō eſt niſi vna planta ꝑ ſe naſcēs
eſt mala Et q̄ naſcitur in terris foꝛtibus ꝛ
puluerulentis aut iuxta loca reptiliū aut in
locis termarum. hec oīa faciunt colloquīti-
das minoꝛes: ꝛ ſūt ſimiliter male. Que ve
ro naſcunt̄ in terris laxis ꝛ arenoſis ꝛ libe-
ris eſt que eligitur. Et de electione pulpe
coloquintide dicit q̇dam metrificatoꝛ. Non
reſonans mota ꝑ pulpam candida tota. Si
pulpis heret ſemen ſi firma coheret. Se-
minibus pulpa coloquintida ſit ſine culpa
Tempus collectionis eius eſt autumnus ꝛ
pꝛopꝛie dum iam citrineſcit ꝛ remouetur
viriditas ipſius. Meſ. Medula eius po-
tiſſima eſt medicine. Semē ſecūdario. coꝛ
tex nullā habet efficaciā: vel modicā. Pla.
Et debet ſeruari in ſuo coꝛtice. Nā cuꝫ ex
trahitur pulpa eius tempus debilitat eam
Meſue. Idem auicēna. Nunq̄ autē debꝫ
ſola ſeruari: qꝛ ſingularitas addit illi in per
nicie. Meſ. ca. pꝛimo libꝛi pꝛimi. de cōſo-
latione medicinaꝝ. ſed debet ſeruari cum
maſtice gallanga: ꝛ ſimilibus coꝛdialibꝰ ſto Modus reponendi pulpam coloqntidam.
maticis ꝛ epaticis: q̄ opatōeꝫ eius felicitāt
vt Meſ. ca. ꝓpꝛio de coloqntida. Pōt ve
ro ſeruari ꝑ quattuoꝛ annos ꝛ plus. Plat.
¶ Melioꝛ pars plante cucumeris aſinini
eſt fructus eius ꝛ pꝛopꝛie cōpletus: ꝛ poſt
ea ſuccus eius: ꝛ vltimo radix: ꝛ melioꝛ fru
ctus eius eſt cōpletus citrinus iā expolia-
tus a viriditate ꝛ q̄ eſt vere amaritudinis:
ꝛ cuiꝰ ſuccus ē albꝰ habēs ſicut de piguedi
ne aliq̇d. Incōpletus vero eſt malus ꝛ me
lius tp̄s collectōis eiꝰ ē finis eſtatis. Me.
ſcꝫ in iulio. Salad. Et tp̄s collectionis ra-
dicis eius eſt finis veris. Meſ. Per duos

annos ſeruatur: poſtea deficit virtus eius.

E

Eleborus
Eſula
Euforbium
Emblica

Ex eleboro niger incolumior eſt albo im⸗
mo minaꝛ albus accidentia terroris. Alb⁹
corporibus noſtri temporis eſt moleſtus i̅
mo eſt ſicut venenū ꝓprie prefocans. Ni⸗
gri vero vſqꝫ ad tp̄a noſtra virtus tolera⸗
bilis eſt: licet adhuc difficile. Meſue. Qđ
autē ex nigro magis elicitur ꝓprie eſt cu⸗
ius ſapor eſt acutus: mordicans guſtū ⁊ ha
bens colorē ſicut aſarum proprie: ⁊ qđ eſt
frangibile ⁊ mediū inter ſubtile ⁊ groſſum
⁊ mediū inter recentē ⁊ antiquū ⁊ mediū
inter ponderoſum ⁊ leuem: immo plus le
uis ꝙ̄ ponderoſus. Et qui eſt leuis carens
aſperitate. Et melior pars totius plante
eſt radix ipſius. ⁊ melior pars radicis ſunt
fuſtes. ⁊ melior pars ipſoꝝ eſt cutis eorū.
Meſue. Unde ⁊ auicēna. Et bonū quod
de eo adminiſtratur eſt vt aſſumatur lignū
paruū quod eſt apud radicem eius: ⁊ funda
tur in parua aqua ⁊ excorticetur: ⁊ aſſumā
tur cortices illi ⁊ exſiccentur in vmbra: ⁊ ad
miniſtretur. Et melius tempus collectōis
eius eſt ver ⁊ eſtas. Idem meſue. Et ſub⸗
dit ꝙ albus plus patitur de antiquitate ꝙ̄
niger. Et idem meſue. Et debet conſerua⸗ — Modus reponē di eleborum.
ri eleborus cum epithimo ⁊ polipodio. cō⸗
fortant enī ſeſe. Meſue.

Ex eſula alia ē magna habēs radices groſ⸗
ſas ⁊ ſpiſſi corticis ⁊ denſi ⁊ ponderoſi. et
aliud eſt paruum habens radices ſubtiles:
⁊ eſt tenuis corticis. magnum eſt malū ſci
dens viſcera. Paruum eſt illud qđ eligitur
Et melior pars plāte eſt cortex radicis ei⁹
⁊ lac eius eſt acuti⁹ ⁊ fortius. ⁊ melior radix
ipſius eſt habens proprietates quinqꝫ bo⸗
nas: ſcilicet cuius cortex eſt ſubtilior ⁊ le⸗
uior: ⁊ facile frangitur. ⁊ eſt habens de ru⸗
bedine aliquid. Et ſuper quā iam preterijt
medium anni. Recens menſis ſui tantum
eſt mala. Nigra vero eſt pernicioſa. ⁊ orta
in locis termarum ſimiliter. Et melius tē⸗
pus collectionis radicis ipſius eſt principi
um veris. Et lactis eius in fine ipſius. De
bet autem ſeruari longe a ſcamonea: ⁊ ab — Repoſitio eſule.
alijs acutis ⁊ ꝑnicioſis medicinis: quia ſibi
addunt in malicia: ſed debet cōſeruari iu⸗
xta medicinas cordiales ⁊ epaticas: vt ſunt
daucus. macis. abſinchiū. ſemen pſilij. ⁊ in
uoluanꝛ in folijs lactuce: aut ſcariole. Me
ſue. Et per duos annos ſeruatur in multa
efficacia: melius tamen eſt vt ſingulis an⸗
nis renouetur. Platearius.

Ex euforbio melius eſt leue frangibile ha⸗
bens colorem palearē ⁊ clarū: ⁊ qđ eſt ve⸗
hementis acredinis. Experimentū tn̄ eius
per guſtū eſt difficile qm̄ mordicat linguā
ſubito cū violentia multa: ⁊ durat eius mor
dicatio diu: ⁊ ꝓpter hoc omne qđ guſtatur
poſtea videtur bonum. Actor pendetarum
Eligatur etiā ꝙ ſit odoris. valde acuti ⁊ qđ
eſt recens ſup qđ iam preterijt annus. re⸗
cens vero ſui anni eſt ſicut venenū ⁊ ignis
Cognoſcitur recens q: diſſoluitur in oleo
quia antiquum fortaſſe non diſſoluiꝛ. Me
ſue. Et per decem annos ſeruatur. Platea
rius. Debet vero conſeruari ne cito ſene⸗ — Repoſitio eufor bij.
ſcat in milio. fabis vel lentibus. Meſue.

¶ Ex emblicis meliores ſunt habentes
fruſtra groſſa ⁊ denſa ⁊ grauia ⁊ q̇ min⁹ cre
ſcunt in oſſibus ⁊ plus i̅ carne. Rari quoqꝫ
non habent ſpiritū. Meſue. Seruanꝛ au⸗
tem per longum tempus. Platearius.

H

Hermodatilus

¶ Ex hermodatilis eligiꝛ rotundus cū tri
bus ꝓprietatibus bonis: videlicet ꝙ ſit al⸗
bus vere albedis ītra ⁊ extra. ⁊ ꝙ ſit groſ
ſus. ⁊ ꝙ ſit mediocris duriciei. rarus enī le
uis ⁊ laxus eſt debilis. rubeus autem ⁊ ni
ger ambo mali ſunt: ⁊ cuius ortus eſt in lo
cis pinguibus aut humidis eſt malus. pro
pterea qđ addiꝛ ad eius humiditatē ſuper
fluā ⁊ inflatōem. Et eligaꝛ cuius ortus ſit i̅
vicinitate ſquille aut rafani: q: inde melio
ratur in cōditōibus ſuis. Meſ. De electō
ne vero hermodatili ſic ait q̇dam metrifica
tor. Laus tibi de iure daꝛ hermodatile du⸗
re. Si ſolid⁹ aſſis albi cū ſigna coloris. Et
debet colligi in eſtate: ⁊ ſc̄m aliquos i̅ mayo
ſed credit ſaladinus ⁊ melius ꝙ i̅ auguſto
vt cetere radices. ⁊ p annum pōt ſeruari in
multa efficacia: ſed ſingulis annis renoue
tur ſi ſit poſſibile. Platearius. Debet autē — Repoſitio hermo datili.
ſeruari in vicinitate ſquille aut rafani aut
cum cimino. maſtice. zinzibere. pipere lon
go mentaſtro aut leuiſtico: quia inde melio
ratur in operationibus ⁊ conditionibus ſu
is. Meſue.

L

Laureola
Lapis lazuli
Lapis armenus

¶ Laureola id eſt meſereon. melius eſt ha
bens folia tenuia ⁊ viridia: ⁊ que oritur in
locis liberis: in vicinitate plantarum ſpe⸗
ciei eius. ⁊ quando oritur ex ea vna planta
in toto ambitu loci eſt mortalis. Et que ori
tur in locis termarum eſt ſicut venenum ⁊
habens parua folia ⁊ ſpiſſa eſt mala. Et ſi⸗
militer aſpera ⁊ criſpa: ⁊ ſubnigra simili⸗
ter. Debet autem ſeruari cum abſinchio eo
ꝙ frangit acuitatem eius ⁊ meliorat ſimi⸗ — Repoſitio laure le.
liter conditionem eius. Meſue. Fructus

eius per duos annos ſeruatur. Pla. Et de⸗
bet colligi in iulio: vt notat ſaladinus.
Ex lapide lazuli melior eſt cuius color eſt
viridior in colore lazuli: ⁊ habꝫ maculas au
reas. ⁊ mixtus cum marcaſſita eſt non bo⸗
nus: ⁊ non maculatus etiam eſt nō bonus
⁊ ſimiliter leuis. Meſue.
Lapis armenus ad nos nō peruenit. ſi ta⸗
men ad manus alicuius veniat debet eligi
habens colorem medium inter viridem ⁊
obſcurum terreum ⁊ indum: ⁊ habens ma
cularum diſtinctiones virides ⁊ nigras: et
qui non eſt in lapidis termino: imo eſt diſ⸗
ſolubilis ⁊ pulueriſabilis: ⁊ qui eſt in tactu
leuis carens aſperitate. Meſue.

M

Manna
Mirabolani citrini
Mirabolani kebuli
Mirabolani indi

Manna eſt ros cadens ſuper lapides ⁊ ſu
per quaſdam plantas. Diuerſificatur autē
ſm diuerſitatem rerum ſuper quas cadit.
Cadens enim ſuper lapides eſt ſicut gut⸗
te parue que congelātur ⁊ ſunt ſicut ſemē
Et cadens ſuper plantas ſuſcipit de virtu
te plantarum ⁊ eſt cum permixtione parti
cularum plantarū foliorū ⁊ florum. Ex ea
que cadit ſuper lapides melior eſt que eſt
ſicut ſemen album ⁊ eſt dulcis ⁊ eſt recēs
Poſt iſtam vero in bonitate eſt que eſt ſub
citrina. Fuſca vero ⁊ cineroſa ⁊ antiqua eſt
non bona. Et ex ea que cadit ſuper plātas
melior eſt illa que eſt pauce permixtionis
cum folijs ⁊ eſt ſubalbida ⁊ recens. Meſ.
Et poteſt ſeruari per annum. Platearius.
Sed debet ſeruari cum yſopo aut cum ha⸗   Repoſitio manne
ſce id eſt cum thimo eo ꝙ confortant ope⸗
rationem eius. Meſue.

Mirabolani citrini eligantur cum quinqꝫ
proprietatibus bonis: videlicet in colore vt
ſint citrini multe citrinitatis declinantes
ad viriditatem. Et ſint in pondere graues
⁊ denſi. Et vt in confracturis ſuis inuenia
tur ſicut gummoſitas. ⁊ vt ſint groſſi. ⁊ cor
tex eorum ſit ſpiſſius denſus: completus ⁊
oſſa parua. Meſue. Et debent ſeruari cū   Repoſitio mirabolanorum.
abſinthio aut ſpica aut cum violis et paſſu⸗
lis. Iſta enim ſunt que ipſos emendant in
conditionibus ſuis. Meſue. Seruant̄ ve⸗
ro per quindecim annos. Platearius.

Mirabolani kebuli eligantur cum quattu
or proprietatibus: ſcilicet vt ſint groſſi: et
quāto groſſiores tanto meliores. ⁊ ſint ſub
nigri declinātes ad rubedinē. ⁊ ſint graues
in pōdere cito ſubmerſionis in aqua. ⁊ ſint
habentes ſpiſſitudinem ſuorum corticum
Et debent conſeruari cum eiſdē rebus ſi⸗
cut citrini. Et ſeruantur tanto tempore ſi⸗
cut ⁊ citrini: ſcꝫ per quindecī annos. Pla.

¶ Mirabolani indi eligantur cum quinqꝫ
proprietatibus videlicet vt ſint nigri ⁊ cō
fracti denſitatem habentes ſubſtantie. Et
ſint groſſi ⁊ graues carentes oſſibus. quā⸗
to autē ab his elongantur proprietatibus
tanto a bonitate remoti. Meſ. Et debent
reponi vt citrini. Longiori vero tempore
conſeruantur ꝙ citrini aut kebuli. Pla.

O

Oppoponacum

Oppoponacū eſt gummi ⁊ melius ex eo ē
qđ eſt citrinum extra ⁊ ſubalbidum intus.
Et qđ eſt amarus ⁊ quod facile frangitur
⁊ quod facile diſſoluitur in aqua: ⁊ quod eſt
boni odoris proprie. Meſue. Et debꝫ ſer
uari cum ſtipticis rebus: ſicut maſtix ⁊ ſpi⸗   Repoſitio oppoponaci.
ca ⁊ cum enula. Iſta enim ſigilāt ſibi pro⸗
prietates bonas ⁊ meliorant conditionem
eius. Meſue. Poteſt autem diu ſeruari ſi⸗
ne corruptione.

P

Polipodium

Polipodiū eſt radix plante cuius ortus eſt
ſuper arbores ⁊ ſuper lapides ⁊ eam voca
uit grecus filicē arborū. Qđ autē naſcitur ī
lapidibus humiditatē habet ſupfluam indi
geſtam cauſantē ventoſitatē ⁊ ſubuerſiōē
⁊ nauſeam. Unde melius ex eo eſt arborū.
Et ꝓprie qđ naſcit̄ ſupra arborē ferentē
glandes cum proprietatibus octo bonis:
ſcꝫ ꝙ ſit groſſum ⁊ ſolidū ⁊ nodoſum: ⁊ cu
ius color aliquid participat nigredinis et
rubedinis: ſed paruū. Et cuꝰ color eſt ſicut
color fiſtici: ⁊ ī quo eſt ex aromaticitate ali
quid: ⁊ in cuius ſapore eſt dulcedo cū ſtipti
citate derelinquens in guſtu ex amaritudi⸗
ne aliquid. vltimo ⁊ quod eſt recens. Me
ſue. Et debet ſeruari cum dauco: feniculo:
aniſo: aut zinzibere. Talia enim rectificant   Repoſitio polipodij.
operationem eius. Meſue. Per biennīū
ſeruatur. Platearius.

R

Reubarbarum

Reubarbarū laudatur qđ eſt ſubnigrū de⸗
clinans ad rubedinē: ⁊ qđ eſt graue cū rari
tate ſua. Et in quo etiā in fracturis ſuis in
uenitur diſgregatio ex ruffo ⁊ glauco: ⁊ qđ
eſt crocee tincture: ⁊ qđ eſt recens. Meſ.
⁊ qđ maſticatū tingit vt crocus. Plateariꝰ
Debet autem conſeruari cum ſpica q: eſt ꝑ   Repoſitio reubarbari.
prij iuuamenti cū ipſo. Meſ. Et per tres
annos aut quattuor ſeruatur. Pla. Et ꝑſer
uatur a putrefactōe ⁊ corruptōe ſi ſuplinia
tur ei cera ⁊ terebentina liquefacta: aut ce
ra ſola: aut ſupliniatur melle tabazed. aut
ſepeliatur in milio aut pſilio. Conſeruatur
enī eſſe ipſius ſic tempore longo. Meſue.

Serapinum
Sarcocola
Squila   Serpentaria

Scamonea
Sene
Serapinum eſt gummi. Et melius eſt cu⸗
ius coloꝛ eſt intra ſubꝛubeum ⁊ ſubalbidū:
⁊ quod habet odoꝛem poꝛroꝛum: ⁊ qđ eſt
facile reſolubile in aqua: ⁊ quod eſt clarum
cum ſpiſſa ſubſtantia. Et quod ex eo eſt le
uius eſt melius. Et quod non eſt in vehe⸗
mentia odoꝛis haſce ſalicet fetide: nec ha
bet odoꝛem galbani. Jpm enim eſt ſic ad⸗
ulteratum. Meſue. Debet autem ſeruari
cum maſtice ⁊ ſpica aut cum ruta: cū opus
eſt vt reponatur pꝛo paſſionibus oculoꝛum
Et enula ſigillat ſibi pꝛopꝛietatem mirabi
lem ad ea que opoꝛtet. Meſue. Diu ſerua
tur in loco ſicco. Platearius.

Repoſitio ſerapini.

Scarcocola eſt gummus ⁊ foꝛtioꝛ eſt ſub
citrinus albo. Et quod eſt amarius melius
Meſue. Et caue a redacta in puluerē: q̄a
ſepe ex alio puluere ſolꝫ ſophiſticari. Pla
tearius. Et debet ſeruari cuꝫ zinzibere aut
coꝛdumeni: quia vigoꝛant eius operatiōeꝫ
Meſue. Et diu ſeruatur ex gummoſitate
quam habet. Platearius.

Repoſitio ſarcocole.

Squilla melioꝛ eſt habens parē. ſola eniꝫ
eſt venenoſa. Adhuc melioꝛ eſt que ſapo⸗
rem habet compoſituꝫ ex dulcedine ⁊ acu
tate ⁊ amaritudine ⁊ que ſplendoꝛem ha⸗
bet in laminis ſuis ⁊ que naſcitur in locis
liberis. Oꝛta enim in locis termarum aut
oꝛta ſingularis eſt mala. Attende tamē ꝙ
exterioꝛes coꝛtices ſiue tunice ſquille pꝛo
pter nimiam caliditatem ſunt moꝛtifere.
Et medie ſunt tēperate. Platearius. Jdeo
ipſis ſolis vtimur. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.
Foꝛma deſiccandi ſquillam. Accipe cepe
crudum ⁊ aufer coꝛticem exterioꝛem eius
⁊ ſcinde in duas partes per longitudinem
eius cum cultello facto ex ligno pini. Dein
de ſepara tunicas abinuicem: et configas
eas in fillo lineo ⁊ imple filum ex fruſtris
eius diſtanter: ita ꝙ fruſtra non tangant ſe
inuicem ⁊ ſuſpende in vmbꝛa in loco ven
toſo ⁊ dimitte donec deſiccentur a vento
abſqꝫ ſole. Bulcraſis vbi ſupꝛa. Et repo⸗
ne cum rafano quia ſibi vigoꝛem pꝛeſtat.
Meſue. Et debet colligi in menſe martij
Saladinus.

Repoſitio ſquille

Ex ſerpentaria melioꝛ pars totius plante
eius eſt radix. Et melioꝛ radix eſt groſſa et
completa ⁊ oꝛta in locis liberis. Meſue.
Et melius tempus collectiōis eius eſt ver
⁊ pꝛincipium eſtatis. Jdem Meſue vt in
menſe martij. Saladinus. Radix in fru⸗
ſtrula diuiſa ⁊ ad ſolem ſiccata per biennū
ſeruatur. Platearius. Debet autem ſerua⸗
ri cum elephanginis ⁊ cum maſtice ⁊ ſpi⸗
ca. Jſta enim boni faciunt operationē eius

Repoſitio ſerpētarie.

Meſue.
Scamonea melioꝛ eſt antiochena: ⁊ arme
na poſt hanc. Que vero fit in partibus no⸗
ſtris: ⁊ coꝛaſceni eſt mala pꝛoꝛſus. Meſue
Laudatur autem ſcamonea in quinqꝫ pꝛo⸗
pꝛietatibus. Pꝛima eſt vt ſit in coloꝛe cla⸗
ra ſicut gummi aut ſubalbida aut varia. Se
cunda eſt vt ſi tangatur confractum eius: a⸗
qua vel ſaliua fiat ſicut lac. Tertia eſt vt ſit
tenera: multe facilitatis ad frangendum et
ad pulueriſandum. Quarta eſt vt ſit ponde
re leuis. Et quinta eſt vt ſit boni odoꝛis ꝓ
pꝛij. non grauis. Remota vero ab his pꝛo⸗
pꝛietatibus eſt non bona. Meſue. ¶ Dicit
Meſue ꝙ ſeruatur per viginti annos. ſed
dicit ſerapio. L. ag. capitulo Scamonea. ꝙ
ſeruatur vſqꝫ ad triginta annos vel quadra
ginta. Sed dicit Meſue ꝙ quāto antiqui⸗
oꝛ tanto debilioꝛ. Debet autē ſeruari groſ⸗
ſa non pulueriꝫata neqꝫ pꝛeparata. Groſ⸗
ſa quidem aut non pulueriſata: dicit Pla⸗
tearius: quia que in puluere redacta eſt nō
tanto tempoꝛe ſeruatur. Et non pꝛepara⸗
ta vt dicit ſaladinus loco ſupꝛadicto: quia
quando pꝛeparata eſt ⁊ tranſierit longum
tempus ſupꝛa ipſam: amittit virtutem ſuā
Ex quo apparet ꝙ non debꝫ pꝛeparari: ni
ſi quando opus eſt vſu eius: aut per modi⸗
cum tempus ante. Et debet ſeruari cuꝫ ci
tonijs ⁊ alijs ſupꝛadictis: quia rectificant
operationem eius ⁊ eius ſeua nocumenta
repꝛimunt: vt Meſue caplo de ſcamonea.

Repoſitio ſcamonee

Ex ſene pꝛeeligitur foliculus: deinde folia
⁊ melioꝛ foliculus eſt cuius coloꝛ accedit ad
viriditatem ⁊ ſubnigredinem quandam: ⁊
in quo eſt de amaritudine res modica cum
ſtipticitate ⁊ qui eſt magis completus: ⁊ in
quo ſunt ſemina ampla compꝛeſſa. ſubal⸗
bidus autem non eſt bonus ⁊ incompletus
ſimiliter. Et melioꝛa folia ſunt viridia: ſub
albida vero ⁊ tenuia non bona. Et antiquū
ex eo eſt ſine ſpiritu. Et ſtipites eius ſunt
inutiles. Meſue. Debet autem ſeruari cuꝫ
zinzibere ⁊ medicinis ſtomaticis ⁊ coꝛdia⸗
libus vt eſt maſtix. ſpica. crocus. roſe: ⁊ ſi⸗
miles: quia talia melioꝛant operationem
eius. Meſue.

Repoſitio ſene.

T

Tamarindi
Turbith.
Eligantur tamarindi cum ſex pꝛopꝛieta⸗
tibus: ſcilicet vt ſint nigri non vere nigri⸗
dinis cum luciditate ⁊ teneri ⁊ mixti cum
vilis qui ſunt ſicut radices ⁊ ſint recentes
⁊ pingues abſqꝫ deſiccatione: ⁊ ſint cū dul⸗
cedine acetoſitatis pauce: veri: puri: non
pmixti. Meſue. Debent autē ſeruari cum
confoꝛtantibus ſtomacū calidis: vt eſt ſpi⸗
ca macis ⁊ maſtix: quia talia coꝛrigunt ma⸗

Repoſitio tamarindoꝛum.

leſicium quod impꝛimūt in ſtomachum fri-
gidum. Meſue. Et per decem annos ſer-
uantur. Platearius.
Turbith eligatur cum pꝛopꝛietatibus ſe-
ptem bonis: ſcilicet vt ſit album ⁊ vacuū
arundinoſum ⁊ gummoſum. Et ſit cortex
eius cinericius ⁊ planus: ⁊ ſit recens faci
le frangibile. Citrinum vero eſt malum ⁊
nigrum peius. Groſſum eſt non bonum ⁊
ſubtile, tenue ſimiliter, eſt enim debile: et
antiquū eſt malum. Et quod eſt criſpi coꝛ
ticis ⁊ habens interius dum frangitur ſi-
cut neruos: eſt ſilueſtre ⁊ malum. Et quod
non eſt gummoſum eſt debile ⁊ vētris cō
Repoſitio turbith turbatiuum. Meſue. Cum ponitur in me
dicinis debet radi cortex eius exterioꝛ do
nec album ipſius appareat: ⁊ debet ſerua
ri cū zinzibere, eſt enī ex magis ipſum cō
foꝛtantibus: ⁊ ſigillat ſibi pꝛopꝛietatē mi-
rabilem. Meſue. Et poteſt ſeruari per bi
enniū. Platearius. ¶ Circa huiuſmodi la-
xatiua quattuoꝛ ſunt apotecario notanda.
Pꝛimo debet notare electionem eoꝛum.
Secundo debet notare modum repoſitio
nis. Et tertio debet notare tempus dura-
tionis eoꝛum. Et quarto ⁊ vltimo debꝫ no
tare quantū eſt ex officio ſuo rectificatio-
nem illoꝛum. ¶ De pꝛimo ſcilicet de ele-
ctione laxatiuoꝛum nota ꝙ illa laxatiua ꝗ
ſunt potentioꝛis virtutis ſi ſint leuioꝛa ſūt
melioꝛa. ⁊ quecūqꝫ ſunt grauioꝛa maligna
ſunt. Etenim ſcamonea ⁊ aloe leuioꝛes ꝗ-
dam melioꝛes ⁊ coloquintida ſimiliter: et
agaricus ⁊ ſimilia: niſi ſit ex eis in quibus
requiritur agrauatio ſeu aggregatio ſubſtā
tie ſicut ſunt hermodatili: yꝛeos: ⁊ lapis la
zuli. ¶ Hec enī inferioꝛa ⁊ grauioꝛa melio
ra ſunt. Meſue libꝛo de conſolatione me
dicinarum intentione pꝛima caplo pꝛimo.
Similiter ⁊ medicine habentes humidū
ſuperfluum leuioꝛes quidem melioꝛes ſi-
cut agaricus. turbith. polipodium. ſquilla:
⁊ ſimilia. Meſue ibidē. Et ex medicinis
laxatiuis ille que faciunt operationes ſuas
compꝛimendo: grauioꝛes quidē melioꝛes
ſicut mirabolani ſpecies ⁊ reubarbarū ab-
ſinchium ⁊ succus eius. que enī ex eis gra-
uioꝛes ſunt melioꝛes. Meſue ibidē. Si-
militer ex medicinis quibuſcunqꝫ quecun
qꝫ menſurantur pleno ⁊ vacuo: grauioꝛes
quidem ſunt melioꝛes: ſicut caſſiafiſtula ⁊
tamarindi: ⁊ been: ⁊ cartamus: ⁊ ſimiles.
Meſue ibidem. Similiter ex medicinis
lubificatiuis melioꝛes ſunt grauioꝛes ſicut
pſilium. caſſiafiſtula. pꝛuna. ſebeſten: ⁊ ſi-
milia. Meſue ibidem. Similiter ⁊ medi-
cinarum quarūcūqꝫ ille ſunt melioꝛes que
colligunt̄ in aere claro ꝙ ꝗ in turbido. Aui
cenna in ſecundo canonis capitulo de ele-
ctione medicinarum ⁊ ipſarum conſeruati
one. Similiter ⁊ medicinarum quarūcun-
qꝫ ſilueſtres ſunt domeſticis foꝛtioꝛes ⁊ mi
noꝛis quantitatis ſm plurimum. Auicēna
ibidem. Ab his ergo cauendum eſt medici
nis ſi ſint foꝛtes ex natā ſua ⁊ maligne: vt
a turbith ſilueſtri: ⁊ ſic de alijs. Similiter
⁊ medicine omnes quarum coloꝛ eſt ma-
gis tinctus ⁊ ſapoꝛ magis apparens: ⁊ o-
doꝛ erunt foꝛtioꝛes in genere ſuo. Auicen
na ibidem. Excipitur tamen aloes. Nam
cum ſit de natura rerum habentium amari
tudinem quanto minus amarum tanto me
lius. Et cum ſit de natura rerum fetidarū
quanto minus fetidum tanto melius: vt ſu
pꝛa notatum eſt. Similiter etiam ⁊ in lo-
cis terre libere acquiritur pꝛopꝛietas plan-
tis talis qualem merentur ſm genus ſuū
Et in terra non libera declinant ad latus
exceſſus eius. Unde res humido abundan
tes ſuperfluo in locis oꝛte ſiccioꝛibus me-
lioꝛes. Et ſiccioꝛes in locis oꝛte ſiccioꝛibus
deterioꝛes. Etenim hermodatilus in locis
natus humidis malus eſt. Et ſimiliter tur-
bith: ⁊ agaricus. Et dicitur ꝙ mezereon in
locis termarum malus eſt ⁊ venenoſus. ⁊
ſimiliter cucumer aſininus ⁊ colloquintida
Et dicitur ꝙ ſcamonea coꝛaſceni eſt mala:
⁊ antiochena bona. Et credo ꝙ diſpoſitio
loci: vel aſpectus regulantium ſimiliter nō
eſt hic ⁊ ibi. Meſue ibidem. ¶ De ſecun-
do: ſcilicet de modo conſeruationis earum
ſpecialiter dictū eſt in capitulis pꝛopꝛijs.
Sed generaliter habe pꝛo regula ꝙ ſem-
per debent iuxta ſeinuicem conſeruari me
dicine quecunqꝫ adiuuant ſeſe ⁊ ſeſe me-
lioꝛant in conditionibus ⁊ operationibus
ſuis vt dictum eſt de intentione meſue cū
loquebamur de modo repoſitionis aloes.
Et per oppoſitum nunꝙ̄ debent ſimul con
ſeruari medicine quecunqꝫ ſibi addunt in
malitia vt ſunt due medicine laxatiue acu-
te cuius ob cauſam voluit meſue ꝙ eſula
debet ſeruari longe a ſcamonea ⁊ ab alijs
acutis ⁊ pernicioſis medicinis: quia dicit ip
ſe ſibi addunt in malicia. ex quo textu ſuf-
ficiens elicitur generalis regula ꝙ nunꝙ̄
medicina que eſt ex pernicioſis ⁊ acutis de
bet conſeruari pꝛope aliam ſimiliter perni
cioſam aut acutam que ſibi addat in mali-
cia. ¶ De tertio: ſcilicꝫ de tempoꝛe ſue du-
rationis notandum pꝛimo ꝙ medicine la-
xatiue que herbe ſunt debilitantur poſt du
os aut tres annos: niſi ſint de illis que ex-
cipiunt̄: ſicut duo eleboꝛi ꝗ longioꝛi tempo
re manent. Auicē. loco ſupꝛa alegato. Si-
militer ex medicinis quecunqꝫ ſunt amare

q̃to antiquiores tanto meliores. ſpirat eñ
per antiquitatẽ ſupficies in eis inflãmabi
lis. Similiter oẽs medicine q̃ ſtiptice ſunt
q̃to ſunt iuniores tanto meliores: ⁊ oĩs
mediocres dulces ſunt meliores ⁊ ſimilit̃
inſipide: qꝛ oẽs medicine humide recẽtes
ſuo humido ſupfluo cauſant inflatõnem ⁊
ventoſitatẽ. Et oẽs medicine ſalſe antiq̃o
res ſunt feroſe: ⁊ iuniores ſunt cõturbati
ue: ⁊ cauſant ſubuerſionẽ ⁊ vomitũ. medi
ocres ergo ſunt meliores. Meſ. vbi ſupra
Silr̃ etiã oẽs medicine habentes virtutez
debilẽ ⁊ q̃ ſunt debilis texture. Et q̃ virtu
tẽ habẽt facile reſolubilẽ aut poſitã in ſup-
ficie q̃ ſunt recẽtiores ſũt meliores. Eteñ
antiquaꝝ eaꝝ virtutes reſoluit tp̃s. In cõ
trarijs vero eſt econtra Meſ. ibidẽ. ¶ De
quarto: ſcz de rectificatõe laxatiuoꝝ notan
dũ ꝙ nunq̃ dꝫ dari aliqua medicina laxati-
ua aut cõponi etiã quantũcũq; benigna fu-
erit niſi prius rectificata fuerit modo decẽ
ti. Vñ meſue vbi ſupra. Tua intereſt mali
gnarũ atq; incolumiũ medicinarũ apud te
habere differẽtias. Nam ſunt ⁊ malignaꝝ
q̃dam genera ſup q̇bus de effrenitate non
ambigit̃ ſicut meſereon ⁊ euforbiũ ⁊ in ge
neribus pluribus ſunt ſicut turbith nigruz
⁊ agaricus niger ⁊ colloquintida ſingularis
in planta ſua ⁊ ſcamonea de contracta co-
raſcentia q̇bus elongari oportet: niſi forſi
tan congruant ex eis q̃dam in magnis cau
ſis: ⁊ tunc ſup eis preſumẽdũ eſt cũ timo-
re ⁊ cautela poſt fractõnem tñ malitie ſue
vltimã ſi poſſibile eſt: vel ſaltẽ q̃ meliꝰ fie
ri põt ⁊ ſequit̃ in littera. Et plurimi ſtoli-
doꝝ q̇dem ⁊ precipue ſilueſtres ⁊ noui pre
ſumũt ſup eis nondũ cõſolatis nõ vtẽtes
preuiſiõe ⁊ ignorãtes ꝙ ſunt venenũ ꝑni
cioſum ⁊ ignorãtes leſionẽ quã faciũt poſ
ſidere mẽbra q̃ ſunt minere virtutũ cũ ip-
ſis virtutibus. Et iteꝝ ſubdẽs ait ex aucto
ritate ſua. Inquit meſue. Non tñ has fu-
gere opꝫ: veꝝ ⁊ oẽs etiã ſi elegãtiores ſint
niſi obſeruent̃ cõditiones ⁊ modi correcti
onũ ⁊ rectificationũ eaꝝ quos ipſe ſe dictu
rũ aſſerit in ſequentibus. ¶ Ex hoc patꝫ ꝙ
in hoc quaſi oẽs apotecarij errant cũ confi
ciũt pillulas: cochias: raſis: ⁊ alia multa an
tidota in quoꝝ deſcriptõibus nõ eſt exp̃ſſa
correctio ſolutiuoꝝ niſi prius laxatiua cor
rigant̃ q̃ ipſa cõponant. ¶ Medici enim
confidentes de doctrina ⁊ ſciẽtia apoteca-
rioꝝ interdũ talia ordinãt antidota nõ ex-
primẽdo correctõez talẽ: credẽtes ꝙ debe
ant ab apotecarijs cõfici correcta q̃d de ce-
tero venit notandum ab ipſis apotecarijs.
¶ Laxatiuoꝝ igitur ſupra ſcriptorũ tales
ſunt correctiones de mente auctoꝝ.

De medicinis
laxatiuis

Aloes — Agaricus A
Aloes corrigit̃ ꝑ ablutionem: vt in ſecun-
da particula huius.
Agaricus corrigitur per eius trociſcatõem
vt in ſecundo huius in littera T. capitulo
de trociſcis de agarico.
Belleric B
Bellerici corriguntur ꝑ eoꝝ infuſionẽ ĩ la
cte dulci mutando lac mane ⁊ ſero ꝑ triduũ
poſtea exſiccando in vmbra ⁊ vento. meſ.
Caſſiafiſtula — Colloquintida C
Cucumer azininus
Caſſiafiſtula nõ indiget correctõne niſi in
his qui habẽt ventrẽ lubricũ: ĩ quo caſu ꝓpi
nat̃ cũ maſtice aut cũ mirabolanis. Meſ.
Colloquĩtida corrigit̃ ꝑ trociſcatõez vt in
ſcd̃o huiꝰ ĩ lr̃a T. c. d̃ trociſcis d̃ colloq̃ntid̃
Cucumer aſininus corrigit̃ ſi poſt operati
onem eius accipit infirmus de aqua ordei
mellita: aut de vino: aut oleum. Expellũt
eñ iſta nocumentũ eius a corpore. Meſ.
Emblici — Eleborus E
Eſula — Euforbium
Emblici corriguntur vt bellerici. Et gene
raliter omnes ſpecies mirabolanorum.
Eleborus nõ debet dari in ſubſtantia: ſed
ſolũ virtus eius infuſa in aliquo vt in mã-
na aut melle vel in aliquo ſirupo ex quo fi-
unt cõfectões. Poſtea bonũ eſt addere ĩ ta
libus de epythimo vel de polippodio ⁊ ſa-
le indo: id eſt zuccara candi: q; talia confor
tant ſeſe in virtute. Meſue.
Eſula ſic corrigitur ſi infundat̃ in lacte dul
ci vel acetoſo ⁊ remoueat̃ lac multotiens
⁊ exſiccetur. Meſue de intentione iudei.
Euforbiũ ſic corrigit̃. Accipiant̃ parua fru
ſtra eius ⁊ inuoluantur in oleo amigdalino
⁊ tunc ſepeliant̃ in fiuſtrulis citri: ⁊ deinde
inuoluantur paſta ⁊ decoquantur. Meſue
Lapis lazuli — Lapis armenus. L
Laureola
Lapis lazuli corrigit̃ ꝑ ablutõem vt ĩ ſcd̃a
particula huius ca. de ablutionibus.
Lapis armenꝰ corrigit̃ ꝑ eius ablutõez: vt ĩ
ſcd̃a ꝑticula huiꝰ dicet̃. ca. de ablutionibus
Laureola corrigitur ſic. Infũdant̃ folia eiꝰ
in aceto die vna ⁊ exſiccentur. Meſue. Et
ſubdit ꝙ ſi in predicto aceto coquant̃ aut
infundant̃ citonia: aut maciã aut berberis
erit melius ⁊ ſubdit ꝙ ex hoc ſigillatur bo
nitas almeſereon ad hoc quod oportet.
Mirabolani — Manna M
Mirabolani oẽs corrigunt̃ vt bellerici.
Manna non indiget correctione. Meſue
Oppoponacum O
Oppoponacũ corrigit̃ vt ſerapinum.
Polipodium P
Polipodiũ corrigit̃ ſi cũ aqua caſei ꝓpinet̃

aut iure galli antiqui: addendo ſibi modicū dauci: aniſi: feniculi: aut zinziberis. Meſ.

R Reubarbarum

Reubarbarum ſi detur in emendationem opilationum corrigitur ſi detur cum ſpica ⁊ modico vini albi. Meſue.

S Serapinum	Scarcocola
Serpentaria	Scamonea
Sene	Squilla

Serapinum corrigitur per eius trociſcationem vt in ſcdo huius in littera T. caplo de trociſcis de ſerapino.

Scarcocola ſic debet corrigi. pro colirijs ī funde in lacte aſine per quinq̧ dies infundendo quotidie lac ſuper eam. Uigor aūt etiam operatōem eius zinziber ⁊ cordumeni. Meſue. Nunq̄ ſola accipitur ſed ſemper cū alijs medicinis. Bule. in ſeruitore.

Scamonea ſic corrigitur. Accipe mala dulcia ⁊ diuide in duas partes ⁊ pone illas partes extenſas in fundo vnius olle quātitate groſſitudinis vnius digiti ⁊ expone ſcamoneā ſupra fruſtra malorꝫ vel ſup ipſam carnē malorꝫ tritorꝫ: ⁊ facias vnū lectū ex huiuſmodi carne ⁊ aliū ex ſcamonea ſic gradatī faciendo donec olla ſit ſemiplena. Deinde prepara iterum aliā ollā ſm eandē formā cū malis ⁊ ſcamonea: ⁊ ita tres ⁊ quattuor ollas ſm voluntatē tuā ⁊ pone ollam ſup ollā ⁊ luta orificiū olle cū fundo alterius cū paſta: ⁊ cooperi ſuperiorē ollā cū coopertorio ⁊ opila bene cū paſta etiam ⁊ pone ī medio furni calidi ⁊ dimitte nocte vna vſq̧ mane ⁊ aperi furnum ⁊ ollas ⁊ extrahe ſcamoneā: ⁊ ſi inueneris mala q̄ ſunt ſub ſcamonea ⁊ circūcirca ſicca ⁊ cōbuſta: tunc ea vtendū eſt ⁊ non al's: ⁊ ſunt aliq̇ ex medicis vt meſue q̇ admiſcēt cū aniſo ⁊ ſemine apij ⁊ dauco ⁊ leniūt ante ſcamoneā cū oleo amigdalarꝫ dulciū aut cū oleo violato: aut cū muſcilagine pſilij ⁊ aſſant in malo mundato a granis aut in citolo ⁊ melius ⁊ vtunt. ⁊ iſte modus faciendi cōueniens eſt inter oēs modos: ⁊ ſatis vſitatus. vel corrigitur p trociſcatōem eius: vt in ſcdo huius ī lr̃a T. ca. ꝓprio de trociſcis ⁊ ſcamoñ.

Sene corrigit ſi ꝓpinetur cū iure galli: ⁊ ſit hmōi iuris quātitas magna aut cū ſero caprino ⁊ ſpica: deīde bulliat bullitōe vna aut puluis eius cū lacte dulci ⁊ ſil'r debꝫ eſſe eius lactis quātitas multa. Alij infundunt in muſto albo ⁊ propinant poſt tres menſes huiuſmodi muſtum. Meſue.

Squilla corrigitur per eius aſſationē vt in ſecunda particula huius de aduſtionibus.

Serpētaria corrigit ſic. mundet radix eius ⁊ lauet ī vino: deīde coq̄ in rob aut ī melle addēdo piperis: cinamōi: zīziberis: macis: garioſilorꝫ repone ⁊ ꝓpina vbi opꝫ. Meſ.

T Tamarindi	Turbith

Tamarīdi ledūt ſtomachū frigidū: ſꝫ corrigunt admiſcēdo cū calidis q̄ ſtomacū frigidum habeant confortare: de quibus nuper dictum eſt in iſto caplo cū loquebamur de modo repoſitionis tamarindorꝫ.

Turbith corrigit ſic. In primis abluat cortex eius donec ipſius albū appareat: ⁊ admiſceat ei zinziber. Sigillat eīm ſibi ꝓprietatē mirabilē Meſ. ſcꝫ mediū pōderis eius ⁊ ſuccara ſil'r. Corrigit etiā p trociſcatōeꝫ vt in ſcdo hui⁹ in lr̃a T. ca. de trociſcis de turbith. ¶ Habe ꝓ regula gñali ꝙ maſtix ⁊ ſpica ſunt ex rectificantibus cōib⁹ emēdantibus q̄cunq̧ ex acuitate medicinarum timentur. Meſue in caplo de euforbio.

Capitulum ſextūdecimuꝫ de vaſis in q̇bus debēt reponi p̄dicte medicīe

c Um apotecari⁹ muniuit botecaꝫ ſuā ſimplicibus p̄dictis: dꝫ illa reponere ī locis debitis ⁊ vaſis ad hoc cōuenientibus ſm modū q̇ ſequit. Generaliter oīa aromatica ad aromatizanduꝫ debēt reponi in vaſis aureis aut argenteis deauratis aut in vaſis de porcelonib⁹: aut in vitro cāphora: tñ debent ſeruare in vaſe lapideo de marmore aut ī alio vaſe ſibi appropriato ad cōſeruatōeꝫ ipſius: vt ſupra notatū eſt in ca. de drogulis ⁊ elephāginis Et crocus dꝫ ſeruari in ſacculo de aluta: vt ibidē dictū eſt. Et oēs puluere ſ debent reponi ī vaſe terreo ſtricti orificij ⁊ opiletur os eius cū cera ne reſoluat ⁊ minuat virt⁹ eorꝫ. Et oēs res humide ſicut ſunt ſucci et gūme humide ⁊ cōfectōes liq̇de ac electuaria liq̇da ⁊ ſil'ia opꝫ eſſe ī vaſis groſſis de vitro vel de terra vitreata vel de argēto vl' cornu ⁊ ſilibus. Sꝫ medicine molles q̄ ſūt ꝯueniētes medicinis oculi debēt reponi in vaſis eneis. Sꝫ vnguēta in q̇bus reponit pix ⁊ alkitrā: ⁊ piguedines: ⁊ cerebella: et oē pigue opꝫ reponere ī vaſis factis ex ſtāno. Et olea debent reponi ī vaſis vitreis ⁊ os vaſorꝫ dꝫ ſtringi ne putreāt ⁊ feteāt. Et oē acetoſum qđ dꝫ ſeruari opꝫ reponi ī vaſe linito cera vel pice. Et opꝫ reponere in vaſe vitreo oē vinū qđ hꝫ ſubſtantiā equalē: qđ eſt ſignū ſupra durabilitatē eius ⁊ ſupra ꝓhibitōem ſue corruptōis. Et oē vinū cuius ſubſtātia eſt inequalis qđ eſt ſignū ſup corruptōe eius facile: ⁊ qđ nō poſſet diu ſeruari opꝫ ꝙ reponat ī vaſe terreo vt terra exſiccet hūiditatē ei⁹ ſupfluā q̄ eſt cauſa ſue corruptōis. ¶ Hec notauit de verbo ad verbū Bul. in ſeruitore. Qđ etiā fecit ſaladinus in ſuo cōpendio ad aromatarios.

Capitulum vltimum de medicinis ſophiſticatis ⁊ quomodo ſophiſticantur: ⁊ de modo cognoſcendi.

c Um pꝛedictis ſimplicibus habet apotecarius botecam ſuam ſufficienter munitam: ſupereſt vt illam reuideat ⁊noſcat ſi ſua ſimplicia bona ſint aut ſint aliqua ex eis mala ⁊ ſophiſticata. Deus em̄ oīm exemplar cū pꝛimū mūdum creauit peracto opere aſpexit q̄ fecerat: ⁊ vidit ꝙ oīa erant bene: ⁊ tūc in ſeptimo quieuit. Ge̅n. j. Sic eniꝫ debet facere apotecarius: munita boteca ſua debet videre ſi oīa ſint bene ⁊ decenter oꝛdinata ⁊ ſi etiaꝫ oīa ſint bona. Quo facto poterit quieſcere ab opere: expectando lucrū futurū in dei noīe. ¶ Dictū eſt autē ſupꝛa caplo pꝛimo ꝙ apotecarius dꝫ eſſe ſciens ⁊ expertus Sciens videlicet in cognoſcendo: vt ſciat elicere bonas a malis ⁊ ſophiſticatis. Ut ergo ſciat ſophiſticatas cognoſcere vt abijciat: ⁊ nō eis vtatur: his noſtris ſcriptis poterit ſcire.

¶ Medicine q̄ cōiter ſophiſticant̄ ſūt iſte

A Aloes
Acaſſia
Ambꝛa
Amomum
Aſſa fetida
Algalia
Aſpaltum

Sophiſte lauant aloem lotione qua partes eius īmunde ⁊ groſſe ſeparentur. Deīde lauant in aqua maris ⁊ pauco croco lauationibus pluribus, deinde pmittunt exſiccari acquirentes ei p hoc lucidit atē ⁊ coloꝛē citrinū: ⁊ odoꝛē bonū verū: odoꝛ deoccultat eius fallaciā. Meſ. ca. ꝓpꝛio de aloe ¶ Acaſſia adulteratur cum ſucco pꝛunellorum. In hoc tamen non eſt erroꝛ magnus: carentes em̄ alio fructu ex quo fit vera acaſſia vtimur ꝓ acaſſia ſuccis pꝛunelloꝝ agreſtiū. Auicēna in ſcdo cañ.

Ambꝛa adulteratur cū puluere ligni aloes ⁊ ſtoꝛace calamita: ⁊ lapdano reſolutis addito muſco ſoluto in aqua roſarū appoſita ambꝛa in maioꝛi quantitate. Cognoſcitur vero ſophiſticata: quia poteſt malaxari ſicut cera: vera autem ambꝛa non poteſt malaxari. Platearius.

Amomum adulteratur cum planta q̄ dicit̄ amonides eo ꝙ ſimulatur amomo: niſi q̄a non hꝫ odoꝛeꝫ eius nec tale ſemen. Si vis non decipi ab hac vel a ſimilibus caue a plāta q̄ eſt nimis iuuenis ⁊ elige eam cuius rami egrediuntur ab vna radice. S. L. ag. ca. Pameme.

Aſſa fetida adulteratur dū viridis eſt ſuccus cum ſerapino ⁊ farina fabarum: quod facile compꝛehenditur guſtu: odoꝛe: ⁊ viſu Dya. ca. Silphium.

Algalia adulterat̄ vt muſcus. Act. pend. De adulteratōe muſci: vide in littera M.

Aſpaltum adulteratur cū pice mixta. Dya. ca. Aſpaltum.

Balſamus B
Bdellium

Balſamus quia carus eſt multis modis ſophiſticatur. Quidā ꝓ eo vendunt terebentinam: ⁊ q̄dam cū terebentina miſcent parum oppobalſami: ⁊ ita hꝫ odoꝛē eius. Alij accipiunt ſuccū folioꝝ citri ⁊ miſcent terebentine addito croco oꝛiētali. Alij vero admiſcent oleū nardinū terebētine. Cognoſcitur autē verus balſamus in quīqꝫ vt notat ſala. ſcꝫ in coloꝛe: in odoꝛe: in ſapoꝛe: ī ardoꝛe: ⁊ in pōdere. In coloꝛe: q꞉ ē liquoꝛ aliqualiter ſimilis oleo: ſed eſt groſſioꝛ ⁊ viſcoſioꝛ ad aliqualē rubedinē tēdēs. In odoꝛe: q꞉ eſt odoꝛis aliqualiter rancidi nō placabilis. In ſapoꝛe: q꞉ hꝫ ſapoꝛem pinguedinis galline antique nō recentis ⁊ ardet in gutture ac ſi eſſet oleum foꝛte ⁊ antiquum In ardoꝛe: q꞉ ſi in oculis ponatur vna gutta de eo: tantū ardoꝛem in oculo generat: ac ſi lixiniū foꝛte eſſet in oculo p ſpaciū vnius hoꝛe: ⁊ vltra apparet ꝙ oculus velit exire: ſed dimittit viſum in eodem ſtatu ī quo repperit qn̄ ponitur in oculo. In pondere cognoſcitur q꞉ ſi vna gutta ponatur de eo in ciato pleno aqua nō ſpargitur ſicut oleū in aqua īmo cōglutinatur ⁊ condenſat̄ ad modū vnius perle rotunde: ⁊ īmediate petit fundū. Et vltra cū cuſpide potes ipſaꝫ guttā ab ipſa aqua retrahere: q꞉ adherebit cuſpidi ipſius cultelli: ⁊ extrahit̄ tota gutta integra ab aqua illa. Alie etiam ꝓbationes plures ſolent a doctoꝛibus ſcribi. Quidam dicunt ꝙ ſi ponatur in pūcto ſtilli ⁊ accendatur ardet: ſed iſta pꝛobatio nō eſt ſufficiens q꞉ ita ſimiliter ardet terebentina. Alij dicunt ꝙ ſi gutta balſami ponatur in lacte ꝙ lac coagulabitur ⁊ gutta ad funduꝫ deſcendit. Sed ſimiliter iſta pꝛobatio nō eſt ſufficiens: q꞉ multa ſunt alia coagulantia lac. Alij dicūt ꝙ ſi pannus ſubtiliſſimꝰ madefactus oppobalſamo ⁊ ablutus: ſi in nulla ſui parte remaneat infectꝰ: purus eſt oppobalſamus. Alij dicūt ꝙ ſi ī vaſe eneo vel argenteo mūdiſſimo aqua pleno ponat̄ oppobalſamus: illud purū eſt qꝺ congregabitur ad partem vt argentū viuū. Et ſi aliquid gūmi fuerit: ſeparabitur ad aliam partem vaſis. Alij dicūt ꝙ ſi inficiatur pānus oppobalſamo ⁊ poſtea abluatur in aliquo

vaſe reperietur oppobalſamus in eodem
pondere ſicut prius. Alij dicunt ꝙ oppo-
balſamū purū ponderat in duplo vel in tri-
plo pluſ ꝙ terebentina. Si vero non plus
aut ſolum parum plus: conſtat eſſe ſophi-
ſticatū. Alij dicunt ꝙ ſi parū oppobalſami
ponatur in palato cerebrū ita caleſcit ꝙ vi-
detur incendi.
Bdellium adulteratur qñ gūmi ſibi admi-
ſcetur: ſed non habet talem amaritudinez
qualem habet non adulteratum. Et cuʒ fit
fumigiū cum eo non habet odorē bonum.
C S. L. ag. ca. Melealyend.
Caſtoreum
Coſtus
Crocus
Canfora
Caſſialignea
¶ Aliqui ſic adulterant caſtoreū. Accipiūt
pellem in qua fuit caſtoreū purū: ⁊ implēt
ſanguine ⁊ neruis ⁊ addunt puluerem ca-
ſtorei vt habeat odorē caſtorei. Alij ponūt
terram ⁊ ſanguinē. Alij faciūt melius. Ac-
cipiunt ſanguinē ⁊ neruos caſtorei: ⁊ ad-
dunt modicū piperis vt ſit acuti ſaporis.
Eligatur igitur caſtoreum mediocriter acu-
tum habens ſaporem: q: ſi multū acutum
habet ſaporem ⁊ ſit quaſi terreū ſophiſtica-
tum eſt ⁊ non habet neruos intrincatos.
Bonū autē caſtoreum habet saporē acutū
glutinoſum ⁊ odorē multum horribilem.
⁊ neruos intrincatos adherentes pellicu-
lis ⁊ ad alteram extremitatū conientes.
¶ Coſtus adulteratur cū radice enule ſic-
ca qñ admiſcet: ⁊ maxime enule que eſt ex
terris que dicuntur cumeharta. Sed co-
gnitio eius eſt facilis. Nam enula nō mor-
dicat linguā ſicut coſtus: nec odor eius eſt
adeo fortis: et exuberans ſicut odor coſti.
S. L. ag. ca. Noſta.
¶ Crocus adulteratur: admixta ſecū ma-
nete vel ſpuma argenti vel molipdena: id
eſt plumbū vſtum. Dya. ca. de croco.
¶ Camphora maxime adulteratur in eius
cōpoſitione ⁊ admixtione alterius ſucci: ⁊
ita efficitur dupla vel tripla in quātitate cā-
phoree. Sophiſticat̃ em̃ ex admixtiōe ver-
nicis q̃ ſibi ſimulatur in odore ⁊ ſubſtantia.
Sed diſcernitur: quia vernix ſolidā habet
ſubſtantiā ⁊ difficile frangitur. Camphora
vero facile frangitur: ⁊ ſi manibus tracte-
tur cito pulueriſatur. Platearius.
¶ Caſſialignea adulteratur per admixtio-
nem corticis caparis. Platearius.
E Euforbium
Ebur
¶ Euforbiū minutū adulteratur cū admi-
xtione ſarcocole. Auic. ⁊ cū admixtiōe dra-
gaganti rubei. Pla. Sed vt cognoſcat̃ de-
bet eligi vt dictū eſt in cap. de laxatiuis.
Gariofilus G
Galbanum
Galanga
¶ Gariofili vetuſtate conſumpti quorum
exalata eſt aīa ſophiſticant̃ ſic. Quidā po-
nunt tales gariofilos in aliquo vaſe prius
humectato parū ⁊ ligāt in panno ⁊ ponūt
in aere ꝑ noctē: mane exſiccant vt humidi-
tas illa actualis nō cognoſcatur. Tales ve-
ro gariofili cognoſcunt̃: q: non habēt ſapo-
rē ita acutū ſicut boni gariofili. Cognoſcū-
tur etiā q: maiorē emittunt humiditatē. ⁊
cognoſcunt̃ tertio: q: nō multā habent pla-
nicē. Alij aliter ſophiſticant tales gariofi-
los: pulueriſant gariofilos electos ⁊ confi-
ciunt in aceto fortiſſimo addito modico vi-
ni odoriferi. Et ex hoc vino vel aceto con-
ſpergunt gariofilos inutiles inuolutos in
pāno ꝑ noctē: q: ſic contrahunt humiditatē
⁊ saporē acutū ⁊ vix dinoſcunt̃ in pricipio
Dinoſcunt̃ tñ q: illud acumen maius eſt in
exterioribus: ꝙ in interioribus. In interio-
ri em̃ ſubſtantia lingua modicū aut nullū
ſentit acumē. Et raro ſeruant̃ gariofili ſic
ſophiſticati: niſi ꝑ viginti dies. Platearius
¶ Galbanū adulterat̃ ꝑ admixtionē ſerra-
ture lignoꝝ. Alij ꝑ admixtionem colopho-
nie in multa quātitate ⁊ fabarū fractaꝝ ab-
iectis corticibus: ſed dʒ colligi ꝙ ſit albiſſi-
mū: habēs puras guttas quaſi amoniacum
¶ Gallanga ſophiſticat̃ ꝑ admixtionē iun-
ci cyperi vel biſtorte. ſed cognoſcit̃: q: ra-
dix iunci inſipidū aut ſalſum hʒ saporē. bi-
ſtorta vero ponticū. ſed galāga acutū. Alij
ſophiſticant ſic. Pulueriſant optimū galā-
ga ⁊ piper: ⁊ conficiūt in aceto: ⁊ imponūt
radices iunci ꝑ duas noctes. ⁊ efficit̃ acuti
ſaporis exterius. ſʒ cognoſcit̃ q: interiꝰ eſt
ſaporis inſipidi. gallāga vero acuti. Pla.
Lignum aloes L
Lapdanum
Licium
¶ Sunt aliqui deceptores qui accipiūt ra-
dices cameleę: id eſt mezereō in mōtibus
almaſie qm̃ vident̃ aſſimilari ī colore ⁊ pō-
dere ⁊ ſapore cū ligno aloes. ⁊ ſophiſticāt
ipſas ponendo in vino ebulitionis pulue-
ris ligni aloes ꝑ aliquos dies. qđ deo ⁊ ho-
minibus eſt abhominabile quoniam came-
lea multū laxatiua eſt. Et lignum aloes eſt
ſtipticū. ⁊ camelea de ſe nullius eſt odoris
ſed lignum aloes eſt odoris ſuauis. Actor
pendetarꝫ. ¶ Dicit ſaladinuʒ ꝙ verū lignū
aloes cognoſcitur in quattuor: ſcʒ in colo-
re. in odore. in ſapore. ⁊ pondere. In colo-
re: q: debet eſſe nodoſum fuſci et obſcuri

coloris. In odore: quia qn̄ cōburitur ſupra carbōes facit fumū boni odoris ⁊ facit ſpumā. Et hoc eſt vnū de ſecretis ad cognoſcē dū. Et in ſapore ꝙ ſit amarū. Attende tamen ꝙ ꝓbatio veri ligni aloes q̄ attendit̃ ex parte ſaporis ⁊ odoris habet veritatem dūmodo radatur a ſubſtantia exteriori ſatis profunde ⁊ probet̃ ſolū quantū ad eiꝰ ſubſtantiā interiorē: qꝛ poſſet eſſe error in hac ꝓbatione quantū ad ſubſtantiā eius exteriorē. In pondere vero agnoſcitur: qꝛ ſi par̄ de eo ponat̃ i vno ciato pleno aqua nō natat vt alia ligna: ſꝫ imediate petit fūdū.

ℂ Lapdanū adulteratur per admixtionē puluerū nigror̄ ⁊ crotarū caprinar̄. Et iō eligat̃ ꝙ poſſit malaxari: qꝛ illud qͦd pulueriſat̃ cū tractat̃ manibus ſignificat ipm̄ eſſe adulteratū aut vetuſtate conſumptum.

ℂ Liciū adulteratur cū amurca olei cū admiſcetur in coctura eius: ⁊ cū ſucco abſinthij ⁊ felle bouino. S. L. i. ag. ca. Hadadh. Idem Bul. in ſeruitore. Ideo debet eligi licium qͦd habet ſpumā ⁊ habet colorē ſimilem ſanguini. ⁊ inflāmatur in igne ⁊ extinguitur in aqua. ⁊ cuius color exterius ē niger: interius etiam declinat ad nigredinē. et quod non habet in ſe pinguedinem. et qͦd habet ſtipticitatem cū amaritudine: aut cuius color ē ſicut color croci. B. i ſeruitore.

M

Muſcus

Manna

Mirabolani

Mirra

Muſcus ⁊ maxime niger: aut ad colorem ruſum accedens adulteratur ex admixtiōe panis aſſi vel ſanguinis hirci. Et ponūt. ʒ. iij. vel. iiij. de puluere predicto. Diſcernit̃ tamen: qꝛ panis aſſus cito frangitur ⁊ ſanguis hircinus cū frangitur lucidus eſt ⁊ clarus. Et qn̄qꝫ venditur cū ipſis pelliculis ⁊ ſophiſticatur ſilr̄ cū puluere predicto. Inſcidunt eīm ſarraceni pelliculas ⁊ remouent bonū muſcum ⁊ ſophiſticatum imponūt ⁊ pelliculas conglutinant inter pelliculas vt nō appareat muſcus ſophiſticatus cū pelle in duplo plus ponderat muſco non ſophiſticato. ℂ Alij aliter ſophiſticant ſic. accipiunt carnē columbar̄: ſiccant ⁊ terunt ⁊ pulueriſant ⁊ cū aqua roſar̄ miſcent cū modico muſci. Platearius. Et dicit actor pendetarū ꝙ muſcus ⁊ algalia adulterantur cū gūmi inuentū i radicibꝰ pilocaracte: que dicitur cedrand eſt ſuccus niger.

ℂ Falſificatores ex zuccara ⁊ foliculis ſene adulterant mannā cui poſt tempus accidit maturatio aut molleſcit ⁊ liqueſcit: et ſic deoccultatur fallacia. Meſue.

ℂ Mirabolani non conditi non ſophiſticātur. conditi vero ſophiſticantur quandoqꝫ hoc modo. Quidam accipiunt keblons vetuſtos ⁊ ponunt in lixiuio calido donec inflentur ⁊ molles fiant ⁊ ingroſſentur p̱ qͥndecim dies vel plures ⁊ calefaciunt lixiuiū cū inflati ⁊ ingroſſati fuerint: poſtea impo nunt in fundo ⁊ dimittūt p̱ menſem vl̄ pluꝰ vſqꝫ dū oīno fiant nigri exterius ⁊ ſingulis diebus cōmouent. q̇dam nuces maiores recentes in predicto ſirupo imponunt ⁊ operantur ſimiles. Quidā ponunt albutium. dicunt aliqui ſic poſſe diſcernere ſi acu penetretur ſine aliquo obſtaculo bonus eſt. Si vero non: ſed hoc eſt falſum: quia tūc ſignatur albutiū qꝛ oēs mirabolani recentes et veteres habent nucleos ſicut pruna: vnde non poſſunt acu tranſfigi. diſcernit̃ bonus hoc modo qꝛ bonus cum ſcinditur interius ⁊ exterius niger oīno reperitur ⁊ cū guſtat̃ paruā habet ponticitatē ⁊ multā dulcedinē. Sophiſticatus aūticū frangitur interius eſt ſubalbidus vel quaſi palidus ⁊ habet ponticitatē multā ⁊ paruā dulcedinē. Platea.

ℂ Mirra adulteratur cū admiſcet̃ ei gummi qͦd infuſum fuerit in aqua mirre. S. L. ag. ca. Hec. auctoritate dya. ℂ Qn̄qꝫ etiam adulteratur cum quodā lacticinio pernicioſo: ⁊ fit ipſa ꝑnicioſa ⁊ hoc q̇dē lacticiniū noīatur alſericius: ⁊ eſt arbor ꝑnicioſa. Auicēna. Eligat̃ ergo mirra noua leuis munda q̄ quando tangitur eſt aliquantulū aſpera: ⁊ arida: ⁊ cito frangibilis. ⁊ qn̄ frangitur remanet in eius fractura res alba. ⁊ figura eius, eſt ſicut figura vnguiū ⁊ que eſt in fruſtra magna. Et color eius eſt vniformis: nō diuerſus in exterioribus eius ſed interius eſt trahens ad rubedinē parū cū lineis ſubalbidus ⁊ odor eius eſt delectabilis. S. L. ag. caplͦ ſupradicto.

O

Opium

Oppoponacum

Ozimum

Os de corde cerui

ℂ Opium adulterat̃ cū lacte lactuce ſilueſtris: ſed tunc eſt debilis odoris. ⁊ etiā adulteratur cū gūmi ⁊ tunc eſt ſplendidum ⁊ clarum. Auicēna ca. de papauere.

ℂ Oppoponacū adulterat̃ cū armoniaco ⁊ ꝓpter ſupercolorando grana minuta ex eo Sed odor ⁊ albedo in cōfracturis ſuis deoccultant fallaciam. Meſue. Nigrū enim ⁊ leue eſt adulteratum cū armoniaco

ℂ Ozimū adulteratur qꝛ ſophiſte apotecarij ſimul miſcent ſemen baſilicon̄. Plat.

ℂ Sophiſte apotecarij ponunt pro oſſe de corde cerui cartilaginem quandam tortuoſam que ibidem reperitur: ſed cognoſcitur quia talis cartilago non eſt rubea ſicut os: immo eſt alba: neqꝫ ſibi adheret caro cor-

dis:ſicut ipſi offi. Platearius.

P Petroleum

Piper album

¶ Petroleum pōt ſophiſticari facillime ex alterius olei admixtione ⁊ parum petrolei ſed cognoſcatur quia multum alterius olei poteſt reddere petroleum fetidum. Pla.

Piper album non habemus: ſed loco eius venditur cathapucia tráſmarina que piper non eſt quia groſſior eſt ꝙ piper nec acutū habet ſaporem ſicut piper. Platearius.

R Reubarbarum

¶ Non ꝑtermittas quī ſcias qꝺ in reubarbaro cadit de adulteratione. accipitur eniꝫ ex eo integro ſicut eſt quantitas magna et ſubmergitur in aqua per dies quinqꝫ: ⁊ dimittitur aqua illa deſiccari: ⁊ fiunt inde trociſci. Et ſunt trociſci illi medicina regum. Reubarbarum vero ſiccatur ⁊ venditur: ſicut eſt quod iam perdidit animam. Sꝫ cognoſcitur quia illud in quo non accidit adulteratio eſt rarum ⁊ minoris ſtipticitatis et eſt crocee tincture. Adulteratum vero habet contrarium horum ⁊ varietatem quam debet habere in confracturis ſuis amiſit: immo ſubnigreſcit in eis. Meſue.

S Serapinum

Sarcocola.

Storax

Spodium

Sandalus

Succus liqueris

Scamonea

¶ Serapinum adulteratur cum aſſa aut cū galbano: ideo eligatur quod non eſt in vehementia odoris aſſe: nec habet odorē galbani. Meſue.

¶ Sarcocola eligatur que eſt alba vel ſubalbida ⁊ que eſt gummoſa ⁊ groſſa ⁊ nō in puluerem redacta. Sepe eñ talis ex alio puluere ſolet ſophiſticari. Platearius.

¶ Storax ſolet ſophiſticari accipiendo raſuram ſiue limaturam yris ylirice conficiendo cum melle ⁊ addendo ſtoracem calamitam. Sed diſcernitur: quia ſophiſticata habet nimiam dulcedinem: ⁊ ſi manibus tractetur mox fit manus humida ⁊ parum viſcoſa. Si vetus eſt: cum malaxatur pulueriſatur.

¶ Spodium ſophiſticatͬ ſepe ex radice cuiuſdam cāne combuſta. quandoqꝫ ex oſſibꝰ canis combuſtis. ⁊ quandoqꝫ ex marmore combuſto: ſed hoc eſt nimis ponderoſum. vnde eligenduꝫ eſt quod ſubalbidum eſt ⁊ valde leue ⁊ continuum ⁊ groſſum: quia in puluere facile adulteratur ⁊ vix cognoſcitur. Si autem ſit valde leue habens tamē aliquas partes ſubnigras bonum eſt. Pla.

¶ Sandalus rubeus ſophiſticatur ex briſilio: ſꝫ cognoſcitur qꝛ non eſt aromaticum Et per hoc cognoſcamus omnes ſandalos Platearius.

¶ Scamonea adulteratur cum ſarcocola ⁊ ⁊ lacte titimali. ſed cognoſcitur illa q̄ eſt bona non adulterata: quia non pungit vel mordicat linguam forti mordicatione: quia tunc non habet admixtū lac titimali. Bulcraſis in ſeruitore.

T Turbith

Tamarindi

¶ Turbith adulteratur cum ſuperlinitōne in extremitatibus eius ex gūmi diſſoluto: ſed cognoſcitur ex eo ꝙ in ſuis confracturis eſt ſine eo. Meſue.

¶ Ex adulteratoribus quidam ſunt q̄ falſificant tamarindos cum carne prunorum: ſed deoccultat fallaciam nigredo ſine lucciditate in ipſis ⁊ qꝛ ſunt humoroſiores: ⁊ qꝛ in eis eſt odor ⁊ ſapor prunorum. Meſue

V Viride eris

¶ Viride eris adulteratur cum punice et marmore piſtatis. Et ſunt qui miſcent cū calcāto. Et qui vult cognoſcere illud quod eſt adulteratum cum punice vel cum marmore madefaciat manū ſuam in aqua ⁊ ponat ſuper eum: quia ſtatim diſſoluetur. Et ſunt qui maſticant ex eo cum dentibus: et ſic percipiunt lapides. Et diſcernitur illud quod eſt adulteratum cum vitreolo ponendo ipſum in lamina ferrea ſuper igneꝫ. Et ſi continet aliquid vitreoli quando erit cōbuſtum fiet rubeum: ſed id qꝺ non eſt adulteratum remanet in ſuo colore ⁊ in ſua figura. Bulcraſis in ſeruitore.

Z Zuccara

¶ Sophiſticatur zuccarum ex ſpuma ſuccicanne. cuꝫ enim bulit ſuper ignē ad ſpiſſitudinem ſpumat: ex ſpuma huiuſmodi fit zuccarum ſophiſticatum. ſed cognoſcitur quia leuius eſt alio ⁊ interius cauernoſum multo. vnde vt non deciptaris ī magna emptione zuccari frangatur tortellus zuccari ⁊ guſtetur. Si enim infra foraminoſuꝫ eſt valde: ⁊ ſenſui non ſentiatur valde dulcis ſed quaſi euaneſcat in ore ⁊ quaſi crepitat in maſticatione: ſcias illud vanū eſſe ⁊ ſpumoſum. Platearius. ¶ Cū his itaqꝫ ſupraſcriptis pōt quilibet apotecarius ſufficienter ⁊ cū bonis ſimplicibus munire botecā ſuam. Si aliqua ſint in aliqua cōtracta ſimplicia vſita a ſupraſcriptis muniatur vt moris eſt. Et ī hoc habetur finis particule prime libri primi cum dei laude.

Particule prime libri primi finis.

Secunda pars primi libri Incipit

Expedita particula prima huius preſentis opuſculi vbi docuimus apotecarium cõuenienter munire botecã ſuã ſimplicibus cõſequẽter in hac ſcõa particula anteꝙ̃ de cõpoſitis aliqd ĩmediũ afferamus: q2 contingit in cõpoſitõe varijs ⁊ diuerſis preparationibus ſimplicia debere preparari: cõuenit rectos modos preparationis ſimpliciũ preferre. ¶ Huius autem particule erunt capitula quattuor.

Capitulum primum de medicinis que debent ablui ⁊ quomodo.
Capitulum ſecundum de medicinis que debent aduri: ⁊ quomodo.
Capitulum tertium de modo excorticandi radices ⁊ ſemina.
Capitulũ quartũ de modo extrahendi muſcilagines a ſeminibus ⁊ radicibus.

Capitulum primũ de medicinis que debent ablui: ⁊ quomodo.

Propter quattuor cauſas lauantur medicine: ſicut notat meſue libro primo de cõſolatõe medicinaꝝ ſectione prima de lauationibus medicinarũ. Primo qdez lauanẽ medicine: vt ab eis tollatur acumẽ: vt cũ lauaẽ ſemẽ vrtice cũ aq̃ muſcilaginis dragagãti. Scdo lauanẽ medicine vt ab eis tollaẽ altera ſuaꝝ virtutũ ⁊ ꝓprie malignior deterrens ⁊ remaneat ei melior ſuaꝝ operationũ ⁊ incolumior: ſicut lauaẽ lapis lazuli ⁊ lapis armenus vt ſoluant ꝑ ventrẽ tm̃ ⁊ ſine anguſtia. Non loti eñ ꝑ vomitũ ⁊ ꝑventrẽ ſoluunt ⁊ cum anguſtia: ⁊ ſicut lauaẽ lacca vt ſit minus ſolutiua ⁊ remaneat ei vt ſit opilationũ apertiua. Et ſicut lauaẽ aloes: nõ lotus enim magis laxat ⁊ minus cõfortat mẽbra nutricatõis. Lotus vero facit contrariũ. Tertio lauanẽ medicine: vt ab eis abſterganẽ partes ĩmunde: vt generaliter lauanẽ oẽs medicine minerales. Vñ auicẽna ſcdo cañ. c. ſepius allegato de electõe medicinaꝝ ⁊ ipſarũ cõſeruatõe. Medicine q̃ ſunt de mineris ſint munde a ꝑmixtione extranea: ⁊ imo ſit illud qd collectũ eſt in ipſa pura ſubſtãtia de ſuo genere non fractũ in ſuo colore ⁊ guſtu q̃ ſunt ei ꝓprie. Quarto lauãtur medicine: vt magnificeẽ virtus eaꝝ: ſicut lauamus aloẽ cũ aqua ſpecieꝝ aromaticaꝝ vt magis cõfortet. ⁊ lauanẽ aliq̃ medicine cũ aqua rerũ ſolutõez multiplicantiũ ſicut cũ turbith ⁊ agarico vt magis ſoluant. Et lauanẽ cũ aqua bdellij: ⁊ dragaganti: vt reſiſtatur ſue virtuti aperitiue venaꝝ. Medicine autem que cõiter abluuntur tam plantaruz ꝙ̃ mineralium ⁊ ꝙ̃ etiam ſumptarum ab animalibus ſunt iſte.

Aloes
Acaſſia
Antimonium

¶ Aloes ſic abluiẽ. Accipe de aloe ſuccotrino mundo qd cito frangiẽ ⁊ hz colorem epatis: ⁊ cuius odor eſt bonus lb. j. tere bene ⁊ cribra. deinde accipe caſſielignee. ſpice nardi. aſari. ſquinanti. carpobalſami. xilobalſami. cinamomi. ligni aloes. croci. maſticis. lacce. añ. ʒ. iij. cõtõde ⁊ coque in lb. vj. aque donec cõſumpta ſit medietas aq̃. cola ⁊ exprime ⁊ repone in vaſe vitreo. ⁊ rora aloes ex iſta aqua donec imbibaẽ totũ. ⁊ pone ſupra vas marmoris aut vitri: aut tere ĩ ſole bene: ⁊ pone in parapſide mũda ⁊ coperi pãno groſſo ⁊ dimitte ſiccari ab illa aqua. ⁊ cũ deſiccatũ fuerit reduc iteꝝ ad tincturã ſcdo ⁊ ĩbibe iterũ ex aqua iſta ⁊ dimitte ſiccari ſicut prius: ⁊ iterato facias h̃ donec aqua penetret ꝑtes eius oẽs ⁊ ſit aqua tota cõſumpta vel expleta terendo imbibẽdo ⁊ deſiccando ſicut dictum eſt. ⁊ cũ vltio ſiccatũ fuerit repone in vaſe vitreo mũdo ⁊ vtere. Bul. in ſeruitore. ¶ Aliter ſic. Accipe macis. nucis muſcate. cinamomi. ſpice. calami aromatici. cubebe. ſquinanti. azari. maſticis. gariofiloruz añ. partes equales croci pars media. buliant in ſextuplo earũ aque vſqz ad tertiã eius cũ facilitate. ⁊ ĩpone pro qualibz libra illius aque aloes. ℥. vj. ⁊ ꝑmitte ſiccari in vmbra prius ⁊ perfice exſiccatõem in ſole. Aut fiat infuſio illa in aqua caſei ⁊ erit melius. ⁊ adhuc erit melius ſi ſibi addatur yſopus ⁊ caſſialignea. Vl' fac cũ ſpeciebus yerepigre. B. meſue. ca. de aloe. ¶ Modus alius ablutõis aloes: q̃ vtendũ eſt in egritudinibus melancolicis. Accipe croci. ſpice nardi. cinamomi. xilobalſami. carpobalſami. caſſielignee. azari. añ. ʒ. x. ſquinãti. ſticade arabis. añ. ʒ. v. coq̃ in lib. x. aque fontis ſup ignẽ leuẽ ⁊ parum quouſqz remaneat tertia pars. ⁊ cola cũ colatorio groſſo ⁊ exprime. deinde accipe de aloe ſuccotrino lb. ij. ⁊ tere ĩ cribra: ⁊ imbibe ex aqua iſta ſupra petrã marmoris ⁊ aſſidua triturã eius ⁊ infuſionẽ ⁊ deſiccatõem ƒz ſupradictã diſciplinã donec bibent aquã illam totã. vltimo tere ⁊ ſerua in vaſe ſtricti orificij ne virtutẽ amittat ⁊ opila os vaſis. ⁊ tua intereſt vt addas ⁊ minuas ex iſtis medicinis ƒm opportunitatez egritudinis Bulcraſis vbi ſupra.

¶ Acaſſia quoniã cõpoſita eſt ex ſubſtãtia terrea ſtiptica ⁊ ex ſubſtantia ſubtili: ideo

A

Omnes iſti modi videntur idem dicere: ſed vt plurimum tenetur modus faciendi meſ.

Iſte modus receſſit ab vſu: ſed tenetur vnus mod⁹ generalis ablutionis aloes ad omne ꝓpoſitum.

eſt moꝛdicatiua. eius aūt moꝛdicatio ablutione remoueť. Auicēna ī ſcđo cañ. ca. ꝓpꝛio de acaſſia. Modus vero ablutionis eius ē talis. Tere eam cū aqua dulci ſepe: ⁊ pꝛoijce aquā q̄ ſupernatauerit. ⁊ fac hoc donec videas aquā clarā. ⁊ fac ex ea trociſcos ⁊ ſerua. Et ſunt q̄ lauant eam cum aqua roſarū quando volunt frigiditatē eius maioꝛem ⁊ ſedationē doloꝛis magis. B. in ſeruitoꝛe.
¶ Antimoniū abluiť ſicut marcaſita ⁊ ca-
B thimia de q̄bus inferius in locis pꝛopꝛijs.

Boꝛrax

Batitura eris

¶ Boꝛrax ſic abluiť. Mitte boꝛracē ī moꝛtario cū aqua ⁊ manibus cōfrica foꝛtiter et cū reſiderit liqua: ⁊ iterum mitte aquā cōfricans hoc faciens quādiu limpida ⁊ munda exierit: ⁊ ſic in ſole ſicca et vtere. Dya. cap. Viſcalos.

¶ Batitura eris eſt illa q̄ cadit ab incude qñ malleať es. B. in ſeruitoꝛe. Sic aūt debet ablui. Sume batiturā eris ⁊ purga ex ea lb. ij. ⁊ pone in moꝛtario. ⁊ pone ſuper eā aquā claram dulcē ⁊ miſce bene donec ſquame deſcendant in fundū vaſis ⁊ aſcendat putredo in aqua. ⁊ pꝛoijce aquam ⁊ aufer qđ eſt clarificatū. Et pone lb. j. ſ. aque pluuialis: ⁊ iterū miſce in moꝛtario cū manu. Et qñ videris eā leuē pꝛoijce aquā paulatim donec remaneant. ℥. ix. Et laua iterū lauatione foꝛti: ⁊ poſtea cōpꝛime ſquamas illas apodiendo parietibus vaſis: ⁊ expꝛimať aqua ab eis. ⁊ tunc accipe aquā illā et pone ipſam in vaſe eris rubei: q2 iſta aqua eſt coꝛpus ſquamarū ⁊ ſubtilitas eaꝝ ⁊ earum virtus qua debemus vti in medicinis oculoꝝ. Illud vero qđ remanet hꝫ modicā virtutem: ⁊ opoꝛtet ꝙ lauetur alia vice ⁊ ꝙ miſceať bene quouſq; nihil remaneat illius leuis. ⁊ poſtea cooperi reſiduū cū panno et dimitte duobus diebus: ita ꝙ nō cōmoueatur. Et poſt duos dies clarifica ⁊ repone in vaſe ſtricti oꝛificij. ¶ Aliqui lauant floꝛes eris eodē modo. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

C Ceruſa

Climia

Cathimia

Calx

Ciminum

Coꝛdumeni

Carui

Coꝛnu

Cinis lane

Coꝛtices ouoꝛum

Conchilia

¶ Ceruſa ſic abluitur. Tere ceruſam in aqua ſepe ⁊ ꝓijce aquā ſemꝑ: ⁊ ablue ſicut lauať ſcoꝛia auri ⁊ argenti vt infra ſtatī docebitur modus abluendi climiam.

¶ Climia arabice: idē eſt ꝙ ſcoꝛia quoꝝcūq; metalloꝝ. B. ī ſeruitoꝛe. Ideo dicit climia auri climia argēti: ⁊ ſic de alijs. Climia autē auri ⁊ argenti ſunt magis vſuales in medicina. Ideo de his ſolū hic loquemur. Abluuntur itaq; ſic. Terantur cum aqua ⁊ abijciatur illa aqua ⁊ fiat hoc ſepe: tādiu ꝙ non appareat ſuꝑ aquā aliquid putredinis Deinde collige ſic eā ⁊ reſerua. Simili etiam modo lauatur ſcoꝛia eris. B. ī. ſuitoꝛe.

¶ Cathimia id eſt tuthia ſic abluitur. Tere cathimiā groſſo modo ne teranť partes q̄ ſunt ī eis ex lapideis venis. Deīde liga eā in panno groſſo ex lino ⁊ pone coꝛā te paraſpidē magnā cū aqua dulci: ⁊ ſubmerge peciā illā in quā ligaſti tuthiā in aqua ⁊ frica manibus ⁊ īmerge cū aqua illa ſepe ⁊ diligēter donec diſſoluať qđ eſt ſubtile ex ea ⁊ egrediať ex pāno ī aquā. Et tua intereſt vt reponas aquā illā cū eo qđ egreſſum eſt de tuthia in paraſpide alia ⁊ frices iterū pānū in aqua alia. Et hoc fac quouſq; tota terreſtreitas tuthie excoleť a panno. Ultimo pꝛoijce quod remanet ex lapidibus in pecia. Deinde miſce aquā q̄ eſt in paraſpide cū tuthia: ⁊ ꝓijce aquā illam cum illo ſubtili terreo: ⁊ ī illa piguedīe q̄ natat ſuꝑ aquā ꝑ agitationē eius in vaſe alio ⁊ facias hoc cū ſumma facilitate ita ꝙ ſepares illud ſubtiliſſime ab arena q̄ deſcendit in fundo vaſis ⁊ ꝓijcias aquā illā ſcđo ⁊ tertio quouſq; nihil remaneat de ſoꝛde eius. Deinde ꝓijce arenā q̄ ſua grauitate iacet in fundo vaſis. Reliquū vero qđ reſeruaſti dimitte reſidere in aqua donec deſcēdat ad fundum: tunc pꝛoijce aquā cū facilitate donec remaneat coꝛ purum. Hoc aūt pone ſub ſole donec deſicceť ⁊ repone ⁊ ſerua. B. ī ſuitoꝛe

¶ Aliter ſic. Collige coꝛ eius ⁊ ſpumā eius ſeu pinguedinem eius de ſuꝑficie aque cū coto mundo ⁊ pꝛoijce ſubſtantiam ⁊ fac ita ſepe quouſq; egrediatur tota ſpuma eius ⁊ tota ſubtilitas eius ⁊ ablue cotū eius a tuthia q̄ eſt in ipſo qualibet vice ⁊ pone ſub ſole cum expleueris donec ſiccetur. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

¶ Calx viua ſic debet ablui. Accipe qđ eſt de ea album ⁊ mundum ⁊ tere ⁊ cribꝛa calcem albam ⁊ mundam: ⁊ pone in paraſpide munda: ⁊ pone ſuper eam de aqua dulci quātitatē ſufficientē: ita ꝙ cooperiatur ab aqua ⁊ dimitte ꝑ hoꝛam: poſtea miſce. ⁊ cū reſidentiā fecerit ad fundū vaſis: ꝓijce aquā. et fac ita ſeptē dieb9 vel decē. poſtea pꝛoijce aquā deſuꝑ ⁊ repone. Bulcraſis ī ſeruitoꝛe

¶ Ciminū ⁊ coꝛdumenū ſic debent ablui. Accipe de coꝛdumeni aut de cimino nouo

albo. ⁊ purifica a lignis et a ſoꝛde: et pone in olla lapidea ⁊ cooperi cū aceto forti cuius quātitas ſit ita ꝙ totū imbibať a cimino ⁊ nihil remaneat. deinde extende eum ſuper ſextoꝛium in vmbꝛa vſqꝫ ad exſiccationem. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

¶ Foꝛma abluendi carui cū debet poni in medicinis ad fluxū vētris. Accipe de carui ⁊ pone in vaſe mūdo: ⁊ pone vas ſupꝛa ignē vna hoꝛa donec ſit fere calidū. Deīde infūde ſupꝛa ipm̄ lac capꝛe quantitate qua cooperiatur ⁊ dimitte duabus hoꝛis ⁊ ſicca ⁊ ſerua. Et iſta ablutio dicitur communiter eius confectio.

¶ Dictum eſt ſupꝛa: ſcꝫ in pꝛima particula huius ca. de medicinis ſumptis ab aīalibus ꝙ ſolū vtimur ī medicinis coꝛnu cerui ⁊ coꝛnu capꝛe que pꝛius debent aduri: ⁊ poſtea ablui. Abluunť ergo coꝛnu cerui a coꝛnu capꝛe ⁊ coꝛtices ouoꝝ: ⁊ cōchilia poſt ipſoꝝ aduſtionē ſicut ſcoꝛia ſiue climia. B. ī ſuit.

¶ Foꝛma abluendi cinerē lane aduſte. Accipe cinerē lane ⁊ pone in parapſide: ⁊ funde ſup eā aquā ⁊ miſce: ⁊ expecta donec clarificeť in aqua ⁊ cinis deſcendat. ⁊ pꝛoijce aquā illā ⁊ funde iterū aquā ⁊ fiat vt pꝛius tādiu donec cinis nō pungat linguā quādo guſtatur: ſed ſit ſtipticus guſtui. poſtea ſicca ⁊ ſerua: quia ita debet poni in medicinis oculoꝛum. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

D Dꝛagagantum

¶ Dꝛagagantū abluitur ⁊ colatur vt purificetur. ⁊ hoc potiſſime qn̄ debet poni in alcohol aut in looch. Modus vero purificandi: ⁊ abluendi ipm̄ qn̄ debet poni in alcohol eſt talis. Accipe de dꝛagaganto ⁊ tere tritura groſſa: ne ligna eius cum eo terantur. ⁊ pone in olla vitreata ⁊ cooperi cum aqua clara munda vel cum aqua roſata: et dimitte per noctem. ⁊ in mane aſpice ſi eſt neceſſaria alia aqua ⁊ adde: ⁊ ſi non miſce bene cū manu donec totū liqueſcat ⁊ pꝛoijce eam ſupꝛa cribꝛū mundiſſimū: ⁊ duc cuꝫ manu hinc ⁊ inde donec deſcēdat de cribꝛo totū colatū. Et ſunt q̄ deſiccāt ⁊ ſeruāt deſiccatum. Et ſunt qui vtuntur eo ſicut eſt. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

E Es vſtum

¶ Es vſtum ſic abluitur. Tere ipm̄ in aqua dulci ſm̄ modum quo lauať ceruſa: mutando aquā ter ī die donec nihil remaneat putredinis. Bul. Et eodē modo lauatur ſcoꝛia eris: q̄ alio noīe dicitur climia.

F Flos eris

¶ Flos eris abluiť ſicut eius batitura. B.

G Gummi arabicum

¶ Gūmi arabicū abluitur vt dꝛagagantū.

L Lapis lazuli Lapis armenus

Litargirum

Lacca

Limatura ferri

¶ Ars lauandi lapidē lazuli ⁊ lapidem armenū eſt eodē oīno ⁊ eſt talis. Terať cum facilitate in vaſe lapideo deinde fundať deſup aqua ⁊ laueť terēdo: ⁊ fiat illud trigeſies. ſemꝑ innouādo aquā. Et adhuc decies poſt illud laueť cū aqua roſ. Meſue ex auctoꝛitate alexādri ⁊ ex auct. alkindi dicit ꝙ laueť cū aqua bugloſſe poſt purgatōeꝫ eius ſcꝫ a partibus groſſis ⁊ terreis ⁊ lapidoſis ſcꝫ poſt ablutōem cū aqua dulci: vt dictū eſt Ex hoc eñ acquiritur ei mirabilis pꝛopꝛietas ad egritudines melancolicas.

¶ De lapide tñ armeno dicit raby moyſes ī tractatu ſuo ſpāli de mania ⁊ melācolia ꝙ nō cognoſciť: ⁊ de eo etiā fecit anenzorar nobilioꝛ medicoꝝ dubietatem: vt ſingulariter notat Jo. mathei de gradi papiēſis doctoꝛ clariſſimus. ⁊ rerum ignotarū diligens ꝑſcrutatoꝛ: aſſerens ſe queſiuiſſe ab apotecarijs quid eſſꝫ lapis armenus: nec vnꝗ̄ ſcire aut videre potuit.

¶ De litargiro inq̄t Bul. ī ſuitoꝛe. Vnguēta q̄ ſiūt ex litargiro qḋ eſt aurei coloꝛis declinās ad albedinem ſunt nobiliſſime bonitatis: ſed ſi litargiꝝ fuerit nigrū aut habēs in ſe aliq̄d plūbi: erit vnguētū qḋ fiet ex eo nigrū ⁊ turpe: niſi pꝛius abluatur. Si ergo volueris ipm̄ abluere ⁊ dealbare: elige qḋ hꝫ coloꝛē auri ⁊ qḋ ſit graue ⁊ mundū a plūbo ⁊ frange in fruſtra quātitatis fabe ⁊ accipe quātitatē ex eo quā volueris ⁊ pone ī olla rudi ⁊ ꝓijcias aquā deſuꝑ ⁊ pone ſuꝑ id de frumēto bono ⁊ purgato quātitatem quādā ⁊ accipe de oꝛdeo pugillū vnū ⁊ liga eū in pāno lineo nouo ſubtili ⁊ ſuſpēde ⁊ liga eū in oꝛificio olle intra ipſam ⁊ facias feruere donec crepet oꝛdeū. Deinde auferas ab igne ⁊ pone id qḋ eſt in olla in parua parapſide munda ⁊ ꝓijcias frumentum ⁊ funde ſuꝑ litargirū aliā aquā ⁊ ablue ipm̄ fricando manibus foꝛtiter. poſtea dimitte ſiccari. deinde accipe ⁊ tere ipm̄ ⁊ pꝛoijce deſuꝑ aquā calidā ⁊ agita ipm̄ ⁊ dimitte ꝙ reſideat ⁊ abijce aquā ⁊ iterū deſicca pꝛius ⁊ facias hoc deſiccando terendo ⁊ abluēdo tādiu ꝙ ſubtilietur ⁊ diſſoluať in aqua. Deinde expecta ꝙ reſideat ⁊ clarificetur aqua ⁊ abijce ipſam ⁊ tere quotidie ſepe in die ⁊ in veſperis: ⁊ pone ſuꝑ eū aquā aliā: ⁊ dimitte ꝑ hoꝛā vnā ⁊ cola. facias hoc totū ter in die quinqꝫ diebus cōtinuis. poſt hoc ꝓijce ſuꝑ duas lb. ex eo. ʒ. ij. ſaliſgēme ⁊ infunde ſuꝑ ipm̄ aquā aliā. Et qn̄ fit albū ipone ſuꝑ ipm̄ aquā calidā ⁊ facias ſm̄ qḋ feciſti pꝛius: tādiu ꝙ nihil remaneat ī eo ſalſe

dinis.⁊ poſtea dimitte ſiccari in ſole mouē
do ipm ſepe donec ſicceť tota humiditas.
deide repone⁊ ſerua.❡ Alius modus. Ac
cipe de litargiro lb.ij.tere bene.deide acci
pe de ſalegēma nigra lb.vj.⁊miſce cū litar
giro ⁊ pone ī olla rudi:⁊ ꝓijce ſup ipm tm̄
aq̄ ꝙ cooperiať ⁊ agita tota die mane ⁊ ſe
ro.Et ſi aqua videať minui:adde paulati.
⁊ fac id.xxx.dieb⁹ agitādo vt dictū ē:ne coa
guleť ⁊ putrificeť:⁊ p⁹ trigīta dies abijce agi
tādo paulati.deinde pone ipm in mortario
⁊ tere:⁊ poſtea ꝓijce ipm in parapſide ter
rea mūda:⁊ ꝓijce ſup ipm aquā ⁊ agita cū
manu motiōe forti:⁊ dimitte donec reſide
at ⁊ abijce aquā illā:⁊ ſupfunde aliā aquaꝫ
⁊ facias hoc quouſqꝫ ſalſedo tota recedat.
poſtea dimitte fere exſiccari:⁊ informa tro-
ciſcos ⁊ ſine eos ſiccari ⁊ ſerua invaſe plū
beo.❡ Alius modus. Frāge litargiꝛ ī fru-
ſtra quātitatis fabe ⁊ pone ipꝫ intra ſtoma
cū apri.⁊ fac hoc tādiu feruere in aqua do-
nec ſtomac⁹ coquať.deide extrahe ipꝫ a ſto
maco ⁊ pone cū eo de ſale quātitatem q̄ ſit
ſufficiēs:⁊ tere ⁊ laua ſicut dictū eſt ſupe-
rius.❡ Alius modus. Accipe litargiri quā
titatē lb.j.⁊ miſce cū eo tātūdē ſalis:⁊ po
ne ſup ipm aquā:⁊ tere in ſole ⁊ muta aquā
vnavice poſt aliā quouſqꝫ albeſcat.❡ Ali⁹
modus. Accipe quātitatē litargiri:⁊ inuolue
in coto albo ⁊ pone ī olla fictili:⁊ pone de-
ſup ipm aquā ⁊ accipe fabas recentes vel
nouas lb.j.⁊ pone deſup ⁊ ꝑmitte tandiu
bulire quſqꝫ fabe crepuerit ⁊ totū ſit nigri
ficatū:⁊ ꝓijce:⁊ cola:⁊ inuolue ī coto alio ⁊ ſu
ꝑpone aliā aquā clarā:ponēdo alias fabas
vt pri⁹ ⁊ coq̄ iterꝫ vt feciſti.⁊ facias hoc ter
vel āplius quouſqꝫ cotū nō tingatur ⁊ poſt
pone ipm in vaſe aliquo:⁊ pone ſup oīns
octoginta.ʒ.ex eo ſalis nitri q̄ntitateꝫ lb.j.
⁊ tere ſil'⁊ iterꝫ ſuppone d̓ ſale nitro albo
fortis albedinis.ʒ.xlij.poſtq̄ ſal nitrū pri⁹
diſſolueris in aqua ⁊ tere bene donec albe
ſcat magna albedine.deinde pone in vaſe
terreo magnū hābēte orificiū:⁊ ſuppone a-
quā multā ⁊ agita ⁊ dimitte donec reſideat
⁊ aqua clareſcat ⁊ abijce ipſam:⁊ iterꝫ po-
ne aliā aquā ⁊ fac ita donec aqua dulceſcat
⁊ nihil remaneat ſalſedinis. In fine vero
cola aquā:⁊ pone ī olla terrea noua vitreata
in ſole.xl.diebus ī eſtate.⁊ poſt.xl.dies q̄n
erit deſiccatū vtere eo.❡ Alius mod⁹. Ac
cipe litargiri boni aurei parteꝫ.j.⁊ tere bn̄
⁊ pone ſup ipm de ſale cōi partes duas et
pone ſup ipm quantitatē aq̄ qua cooperiať
⁊ ſuperet circiter quattuor digitis ⁊ dimit-
te in vaſe ſeptē diebus:⁊ miſce oī die bis.
⁊ poſt ſeptē dies ꝓijce aquā ⁊ pone aliam
aquā:⁊ muta aquā illā quotidie vſqꝫ ad fi-
nē.xl.dierꝫ.tūc aqua illa dulcificabiť ⁊ litar
girū dealbabiť ſicut ceruſa.fac trociſcos et
ſerua ⁊ vtere.❡ Oēs aūt iſtos modoꝫ ablu
tōis litargiri ſcribit bulcraſis in ſeruitore
de verbo ad verbū.

❡ Lacca ſic dꝫ ablui. Accipiť gūmi ei⁹ ⁊ te
ritur ⁊ ꝓijciť deſup aqua calida in q̄ bulierit
ariſtologia ⁊ ſquināti ⁊ moueať cū piſtello
⁊ dimittať reſidere ⁊ eijciať aqua. Deinde
ſicceť ī vmbra ⁊ reponať ī vaſe vitreo. Et
ſi nō clarificať prima vice facias ſcdo. S.
L.ag.ca. Hec.auctoritate dya.

❡ Limatura ferri ſic abluiť. Elige limatu-
ra ferri ⁊ nō ſit mixtio alicui⁹ alterius me
talli vt eris vel plūbi ⁊ ſimiliū.eſſet em̄ pe
riculū cū dareť in potu.⁊ pone in vaſe mū
do ⁊ ꝓijce deſup parū aceti:⁊ ponať ſub ſe
xtorio mūdo:⁊ iterꝫ ſup ſextoriū ponať co
riū aliqd̓:⁊ ibi dimittať.xxx.dieb⁹ ad min⁹
xxvij.⁊ extrahe ⁊ inuenies colorē eius ſi-
cut ʒinar. deſicca ⁊ vtere. Vel ſic. Ablue
cū aqua dulci aut cū aceto ⁊ cola per pānū
⁊ dimitte ſub ſextorio quouſqꝫ putreſcat:
⁊ poſtea ablue ⁊ repone.

Marcaſſita M

❡ Marcaſſite due ſunt ſpēs:ſcꝫ aurea ⁊ ar
gētea.⁊ illa q̄ eſt grauior eſt melior.⁊ mo-
dus ablutionis eius eſt ꝙ accipias de ea q̄
eſt aurea:⁊ tere ⁊ cribra.⁊ iterꝫ pone ī mor
tario ⁊ ꝓijce deſup de aqua pluuiali.⁊ tere
⁊ ſicca.⁊ iterū pone aquā aliā ⁊ facias hoc
ſeptē diebus cōtinuis.⁊ poſta adde parum
muſci ⁊ tere ⁊ vtere ea. Bulcraſis.

Oſſa Oleum O

❡ Oſſa anteꝙ abluantur debēt prius adu-
ri:⁊ poſtea debent ablui ſicut abluitur ſco-
ria vel cathimia.

❡ Oleū ad faciendū oīa olea dꝫ ablui ⁊ al-
bificari:⁊ ſic diciť oleū cōpoſitū. Forma ve
ro ablutōis eius eſt talis. Accipe de oleo bo
ni odoris ⁊ ſaporis ⁊ pone in olla:⁊ miſce
cū aqua calida:deinde pone ī ſole quouſqꝫ
albeſcat.⁊ tūc pone iterꝫ in ſole quouſqꝫ ſe
pareť oleū ab aqua:⁊ collige oleū de ſupfi-
cie aq̄ cū cocleari ⁊ repone.⁊ ſi fuerit albū
prīa vice:bene.⁊ ſi nō:iterꝫ repone in aqua
ſicut prius.⁊ miſce ſcdo ⁊ tertio donec al-
beſcat.❡ Aliť ſic. Accipe vas vitreatū in
tus ⁊ extra.⁊ fac foramē in fundo eius.dei
de pone digitū ſup foramē:⁊ policē ſuper
os vaſis ⁊ agita vas cū oleo ⁊ aqua agita-
tione forti ⁊ dimitte ꝑ horā:ſcꝫ quouſqꝫ ſe
pareť oleū ab aqua:⁊ natet oleū ſup aquā
tūc aufer digitū a foramine vaſis quouſqꝫ
egrediať aqua:⁊ īcipiat egredi oleū:tūc opi
la iterꝫ foramē:⁊ pone aquā calidā ſup oleū
⁊ agita ſicut pri⁹.⁊ hoc fac donec oleū albe
ſcat ſm voluntatē tuā. Bulc.in ſeruitore.

P

Plumbum

¶ Plūbū ſic ablui. opoꝛtet ꝙ habeas moꝛtariū ⁊ piſtellū de plūbo: ⁊ ꝓijcias in moꝛtario parū aq̄ ⁊ agita cū piſtello diu donec aqua icipiat igroſſari ⁊ denigrari. deide cola ipſā p pannū lineū ⁊ fac hoc ter vel an plius ⁊ dimitte qꝺ colatū eſt quouſqꝫ deſcēdat plūbū ad fundū vaſis in q̄ ipm colaſti ⁊ poſtea ꝓijce aquā ⁊ pone aliā aquā ⁊ laua ipm ſicut lauat ſcoꝛia auri vl' argēti. ⁊ ſepe quouſqꝫ nō remaneat i aqua vlla nigredo: ⁊ fac trociſcos ⁊ repone. ¶ Alius modus lauandi plūbū. Accipe plūbum purū ⁊ lima ipm cū lima ⁊ tere ipm, modicū cū aqua in vaſe qꝺ dicit ſalara. ⁊ piſtellū eſt de petra ⁊, pone deſup aquā ⁊ laua ⁊ cū manu aduna ⁊ qꝺ egredit de nigredine ꝓijce. Et ſcias ꝙ nō dꝫ lauari vna vice multū: ne cōuertet i ceruſā: ſꝫ debes expectare parū ⁊ poſtea reiterare aquā aliā ⁊ ſinere quouſqꝫ plūbū deſcēdat ad fundū vaſis ⁊ ꝓijce illā: ⁊ iterum mitte aliam. Finaliter vero abijciatur tota aqua ⁊ fac ex eo trociſcos ⁊ repone et vtere. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

S

Spodium Sarcocola

Spuma maris

¶ Spodiū abluit ſicut ponfiligos. Et pōfiligos eſt tuthia: ⁊ tuthia eſt cathimia de q̄ dictum eſt in littera. T.

Nutritio ſarcocole.

¶ Sarcocola ſic dꝫ ablui. Accipe de ſarcocola bona alba ⁊ groſſa. ⁊ pone ivaſe vitreo āpli oꝛificij: ⁊ emulge deſup eā lac aſine in quātitate pauca ſine ifundatur in ipo lacte vt liquefiat et remaneat quaſi ſicca. ⁊ pone ſubito in ſole vt cito deſiccetur: ⁊ quando erit ſicca opꝫ qꝛter mulgeas ſm quātitatē quā dixi. Sꝫ ſemꝑ caueas ne cooperias eā lacte ne aceſcat lac añꝙ deſiccet ⁊ deſtruatur. Fac ita quater vel q̇nquies: ⁊ cū hoc feceris ſicca bene ⁊ ſerua. Et ſi non habeas lac aſine paratū: fac cū lacte mulieris qꝛ eſt melius. Et ſunt q̇ abluunt cū lacte eque ⁊ capꝛe ⁊ alijs ſpēbus lactis. ſed lac mulieris eſt pꝛecioſius. B. i ſeruitoꝛe. Et dicit iſta ablutio ſarcocole eius nutritio vel cōfectio

¶ Spuma maris abluitur ſicut abluitur climia. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

Capitulum ſecundum de aduſtionibus medicinarum: ⁊ que ex his debēt aduri: ⁊ quomodo.

Inquit meſue aſſatōes medicinarū i frixoꝛijs ⁊ i patellis ſunt tribus de cauſis. Pꝛima: vt earū virtus augeat: ſicut verbigrā aſſat ſquilla vt fiat magis ſolutiua. Scđa cā eſt ꝑdicte oppoſita: ſcꝫ vt virtus medicine diminuat: ſicut verbigrā aſſat pſillium vt ſit humiditas eius minus lubꝛica ⁊ minus ſoluēs: ⁊ aſſātur plura vt mitioꝛa fiant. Tertia cā ꝓpter has duas cās ſil': ſcꝫ vt medicina habēs i ſe duas virtutes repꝛimat ꝙtū ad vnā virtutē ⁊ vigoꝛet ꝙtū ad aliā vt eſt facile videre in mirabolanis ⁊ reubarbaro in q̇bus ſil' eſt virtus ſolutōem faciēs: ⁊ virtus faciēs contractōem. In eoꝝ aūt aſſatōe minoꝛat virtus faciēs ſolutōem: ⁊ vigoꝛat virtꝰ faciēs cōtractōem. ⁊ in ben qꝺ eſt granū hermeſis eſt virtus vomica ⁊ virtus ſoluēs p vētrē. dū aūt aſſat maturat eius humiditas ſuꝑflua baurachia faciēs ſubuerſionē ⁊ nauſeam: ⁊ remanet virtꝰ ſolutōem faciēs. Iſte aūt ſunt medicine q̄ cōiter aſſant ſm oꝛdinē lraꝝ minoꝛis alphabeti: vt cōſuetū eſt

Attramentum Alumen A

Aloes Alkitran

Arſenicum Acaſſia

¶ Attramentū ſic adurit. Accipe de eo et pone ſuꝑ teſtā nouā ⁊ pone teſtā ſuꝑ pꝛunas ⁊ vꝛe. ⁊ ſit quātitas aduſtionis ſi fuerit attramētū nō multe humiditatis qñ nō apparebunt āpule ⁊ erit deſiccatū deſiccatōe foꝛti. ⁊ ſi fuerit āplioꝛis humiditatis: opoꝛtet ꝙ dimittat ſuꝑ pꝛunas quouſqꝫ mutet coloꝛ eius infra ſe ⁊ vertat ad ſilitudinem nigreꝛ id eſt ſinopis. tunc opoꝛtet ꝙ auferas ab igne ⁊ purges. Et ſunt qui ponunt ſuper pꝛunas ⁊ exſufflant deſuper donec declinet ad citrinitatem: aut ponunt ſuper teſtam ⁊ ponunt ſuper pꝛunas: ⁊ miſcent donec mutetur coloꝛ eius. B. in ſeruitoꝛe.

¶ Alumē comburitur ſicut attramentū: niſi ꝙ non ſit rubeū ſicut illud. Bulcraſis.

¶ Aloes ſic adurit. opꝫ vt ponas aloē i olla mūda ⁊ ſuꝑ pꝛunas donec adurat. B. i ſ.

¶ Arſenicū ſeu auripigmentū ſic cōburit. pone auripigmētū i vaſe fictili ſupꝛa carbones accēſos: ⁊ agita ſatis ipm ſine itermiſſione. ⁊ qñ erit valde calidū ⁊ coloꝛ mutatꝰ auferas ab igne ⁊ dimitte infrigidari ⁊ tere ⁊ repone. Bulcraſis in ſeruitoꝛe.

¶ Acaſſia ſic aduritur. pone ſupꝛa pꝛunas ⁊ aſſa quantū eſt neceſſarium. Bulcraſis.

Bolus armenus Boꝛrax B

¶ Bolus armenus ſic aduritur. Frange ipſum in fruſtra quantitatis fabe ⁊ pone ſuꝑ teſtam vel laminam ferream. Bulcraſis.

¶ Boꝛrax ſic aduritur. Mitte boꝛracē tritam in ſartagine ⁊ carbonibus impone et coque. Dy. ca. Viſcalos:

Climia Coꝛalus C

Calcantum Ceruſa

Conchilioꝛum teſte Coꝛnu cerui ⁊ capꝛe

Cancri Cantarides

Coꝛtices ouoꝛum

¶ Climia quoꝛūcunqꝫ metalloꝝ in genera

li ſic aduritur. Pone ipſam ſuꝑ ignem de prunis donec caleſiat ⁊ faciat ebulitões ſimiles veſicas ſicut facit ſcoria ferri. ⁊ extingue eã in eſtate in vino. Et q̃ eget vſu eius in ſcabie oculoꝝ oportet vt extinguat eã in aceto. Alij vero accipiũt ſcoriam cõbuſtã in hunc modũ quẽ dico: ⁊ terunt ipſam i vino: ⁊ ponũt ipſam in ollã factã ex argilla ⁊ comburũt alia vice ⁊ tertio donec vertaꝛ i cinerẽ: ⁊ nihil remaneat groſſiciei. Bul. in ſeruitore. Spãliter clumia ferri ſic aduriꝛ. Teratur tritura groſſa ⁊ ponaꝛ in aceto vł rob ⁊ exſicceꝛ ⁊ aſſetur ſuꝑ prunas. Bul. i ſeruitore. Spãliter etiã clumia auri ⁊ argẽti ſic cõburuntur. Accipe de ſcoria cabruſie quãtũ vis ⁊ cõfice ipſam cũ melle: ⁊ pone ipſam in vaſe fictili nouo ⁊ opila orificium eius ⁊ lini cũ argilla: ⁊ facias foramẽ in ſũmitate cooꝑtorij ꝑ q̃d fumus exalet: ⁊ pone vas in medio ignis ex carbonibus. Qñ ergo incipit ſcoria cõburi aſpice fumũ qui egrediꝛ ex foramie ſi declinat ad nigredinẽ dimittas adhuc ſuꝑ ignẽ. ſed qñ videris ipſum declinare ad albedinẽ: aufer ab igne ⁊ extrahe ſcoriã a vaſe: ⁊ pone ſuꝑ ipſam de bono vino quãtitate qua extinguaꝛ: ⁊ dimitte refrigerari ⁊ tere ⁊ vtere. B. i ſ̃uitore.

¶ Coralus ſic aduriꝛ. Accipe coralũ ⁊ pone in olla terrea ⁊ pone in furno ꝑ noctẽ. ſi bene cõburiꝛ bene eſt: ſ; ſi nõ: iterũ ponaꝛ donec cõburatur. Et ſunt q̃dam qui ponũt in crucibolo. ⁊ exſufflant ⁊ comburitur ſicut volunt. Bulcraſis in ſeruitore.

¶ Calcantum aduritur ſicut attramẽtum. Bulcraſis in ſeruitore.

¶ Ceruſa ſic aduritur. Accipe teſtã nouã ex terra ⁊ pone ſuꝑ prunas ⁊ pulueriſa deſuꝑ ceruſam poſtq̃ fuerit trita ⁊ moueatur ſine intermiſſiõe: ⁊ qñ fuerit cõuerſa ĩ colorẽ cineris: auferaꝛ ab igne ⁊ infrigidetur ⁊ vtere. ¶ Aliter ſic. Pone in vaſe concauo poſtq̃ teriꝛ ⁊ moueaꝛ donec fiat ſicut auripigmẽtũ rubeũ. deinde auferaꝛ ab igne: et adminiſtretur. S. L. ag. ca. Affidegi.

¶ Cõchilia ſic aduruntꝛ. Teſte earũ ponantur in olla mũda: ⁊ pone ĩ furno figuli vna nocte. deinde extrahe: ſi ſunt cõbuſte ſicut cinis albus bene. Si aũt non: pone iterũ in furno panis vel eodem: ⁊ dimitte donec ſit albe calcinate. Et ſunt q̃ ponũt cocleas ſuꝑ prunas ⁊ exſufflant ⁊ dimittunt donec fuerint albe: ⁊ terunt. ⁊ ponũt ſupra teſtã ferreã ſuꝑ carbones ⁊ exſufflãt donec ſint albe ſ̃m voluntatem eorum.

¶ Cornu cerui ⁊ capre ſic comburunꝛ. Accipe de cornu cerui aut capre et accipe ſicut eſt ⁊ pone ſuper prunas ⁊ exſuffla donec albeſcat. Qui vult cõburere ſ̃m aliam formam: frangat ipm̃ in fruſtra ⁊ ponat eũ in olla: ⁊ faciat ſicut dictum eſt de conchilijs. Bulcraſis.

¶ Cancri ſic debent aduri. Accipe cãcros fluuiales viuos qñ ſol erit in ſigno arietis tridecima die mẽſis lunaris ⁊ pone ĩ furno panis quouſq; cõburatꝛ ⁊ nõ ꝯuertaꝛ ĩ cinerẽ. Et q̃dã ĩcẽdũt furnũ cũ lignis vitis ⁊ forma eſt eadẽ. Et q̃ ſunt pro ptiſicis ⁊ emotoycis abſcindunt pedes eoꝝ ⁊ dentes: et ſic cõburunt. B. in ſeruitore.

¶ Cantarides debent comburi ſicut cõburuntur yrundines. Bulcraſis in ſeruitore.

¶ Cortices ouoꝝ cõburuntur ſicut comburuntur conchilia. Bul. in ſeruitore.

D

Dragagantum

¶ Dragagantum ſic debet aſſari. Frange eum in fruſtra ad magnitudinẽ orobi. Deinde accipe patellã ⁊ calefac eam ⁊ aufer ab igne ⁊ pone ſuper eam dragagãtum ⁊ miſce bene ſine intermiſſione donec albeſcat Et ſi non albeſcat prima vice: fac iterũ vt prius donec ſit album.

E

Es

¶ Es ſic aduritur ſ̃m aliquos. Accipe clauos eris repertos in naui et pone in olla fictili cruda cum ſulphure ⁊ ſale partibus equalibus ⁊ fac vnum ſolarium primo ex ſale ⁊ ſulphure: poſtea ex clauis: poſtea adhuc aliud ſolariũ ex ſulphure ⁊ ſale: ⁊ poſtea ex clauis. Et ſic gradatim procedendo quouſq; tota olla ſit plena ⁊ poſtea coopери vas cum coopertorio terreo ⁊ pone ĩ fornace figuli: ⁊ dimitte quouſq; vas bene coquatur ⁊ aufer ⁊ repone. Alij vero radunt ſuper ipſum alumen iameni: deſuper loco ſulphuris. Alij comburunt cum ſulphure ſolo: ſed id fit nigrum. Alij vero liniũt clauos cum ſulphure ⁊ alumine diſſolutis in aceto: ⁊ adurunt in vaſe crudo. Et alij accipiunt clauos ⁊ ponũt in vaſe ereo ⁊ proijciunt deſuper acetum ⁊ comburunt. ⁊ poſtq̃ aduſtum eſt ſemel proijciunt iterum deſuper acetum. ⁊ ſic faciunt ter ⁊ reponunt

¶ Alij vero ſic comburunt es. Accipiunt limaturam eris rubei ⁊ ponunt deſuꝑ octauam partem ſui de ſulphure ⁊ ligant in pecia ⁊ liniunt vel lutant cum argilla ⁊ ſinũt ſiccari ⁊ poſtea ſepeliunt in igne facto ex ſtercoribus animalium duobus diebus: q̃a exit aduſtum. Et melius es vſtum omnibus eſt id quod aportatur de babilonia. et poſtea id quod venit de cypro quod declinat ad nigredinem ⁊ ruborem. Bulcraſis ĩ ſeruitore.

F

Fex vini ⁊ aceti

¶ Modus cõburendi fecẽ vini ⁊ aceti. Accipe fecem vini ⁊ munda ⁊ ſicca eã ĩ teſteo

vaſe ſup ignē magnū ⁊ dimitte donec com
buratur. ⁊ ſignū cōbuſtionis eius eſt quan
do mutabit color eius in albedinē ⁊ pūgit
linguā cū inflāmatōe. ⁊ ſimili modo cōbu
ritur fex aceti. Bulcraſis in ſeruitore.

G

Gummi omnes Galle

Forma aſſandi gūmas vt gūmi arabicū ⁊ generaliter oēs alias gūmas eſt ſicut forma aſſandi dragagantū.

Forma aſſandi gallas. Frāge vnāquāq; gallā in quattuor vel in qnq; partes: ⁊ infunde eas in oleo oliuarum vna hora. deinde aſſa ſupra patellā ferreā vel teſteam calefactā primo: ⁊ caue ne aduratur ⁊ deſtruatur virtus earum. Bulcraſis in ſeruitore.

K

Kathimia Karabe

Aſſatio kathimie. Kathimia ſic aſſat. Accipe eā ⁊ tere bene. aut accipe de lauata ⁊ trociſcata vt ī ca. de ablutioñ. ⁊ pone ſup teſtā nouā ⁊ pone ſup prunas ⁊ volue trociſcos cū aſſiduatōe donec ſiccent ⁊ fiāt rubei ⁊ repōe ⁊ vtere Bul. in ſuitore.

Combuſtio kathimie. Cōbuſtio tn̄ eius fit in hūc modū. Accipe de tuthia lota ⁊ cōfice eā cū melle bono ita q̄ fiat ad modū paſte ⁊ pone in olla terrea q̄ habeat orificiū ſtrictū et cooperi cū coopertorio cōueniēti orificio eiꝰ ⁊ opila liniendo cū argilla ⁊ fac foramen in medio coopertorij ⁊ pone in fornace calcis ⁊ dimitte donec vrat. Et qñ erit aduſta cuiꝰ ſignum eſt q̄ non egreditur a foramine fumus: aufer ab igne: ⁊ extingue eam calidā in rob: ⁊ ſicca ⁊ repone. Bul. in ſeruitore.

Aſſatio karabe. Karabe ſic aſſat. Frāge ipam ī fracturis paruis ⁊ aſſa vna vice vel duabus ⁊ ſerua

Cōbuſtio karabe. Sed cōbuſtio eiꝰ fit ī hūc modū. Accipe ollā fictilē ⁊ pōe karabe itus ⁊ claude os eiꝰ cū luto ⁊ pone ī igne furni vna nocte. deīde extrahe ⁊ tere ⁊ vtere. Bulc. in ſeruitore.

L

Litargirum

Lana Lepus

Litargirū ſic adurit. Frange fruſtratim ad quātitatē nucis ⁊ pone ſup prunas exſufflādo cū fole fabrorum dōec fiat ſicut ignis deinde extrahe ab igne ⁊ ſine infrigidari ⁊ abſterge ipm a putredine. Alij vero qñ extrahūt ipm ab igne extingūt in aceto vel ī vino: ⁊ iterum ponunt in igne: ⁊ ſic faciunt tertio: ⁊ etiam pluries extinguendo: ⁊ poſt ea abſtergunt. Bulcraſis in ſeruitore.

Lana ſic adurit. Laua eā bene ⁊ pectina cū pectine ⁊ pone ī olla fictili ⁊ cōbure leui igne: vel pone ī furno panis: ⁊ nō oportet vt adurat: ſed ſolū aſſet vt poſſit teri ⁊ repone ⁊ vtere. Et ſunt qui pectinant cū ſua ſordicie: ⁊ poſt lauant ⁊ faciunt ſicut dictum eſt. Bulcraſis in ſeruitore.

Lepus ſic adurit. Accipe leporem ⁊ decolla ⁊ pone in olla noua cū ſuo corio ⁊ cōbure donec fiat cinis. Deinde tere cinerē iſtum ⁊ vtere. Bulcraſis in ſeruitore.

M

Mirabolani

Forma aſſādi mirabolanos citrinos kebulos idos: bellericos ēblicos: os q̄ ibibas mirabolanos ī aqua: id ē ſucco citoniorum aut granatorum acetoſorum: aut ī ſucco vue acerbe aut citri aut ī aqua vbi decocti ſūt berberes aut lētes: aut vbi decoctū ē lapaciū acutū ⁊ maxime oxilapatiū qd̄ eſt acetoſa. deīde exſicca eos bene ⁊ madefac ī oleo rosarum vel in oleo de lēciſco: ⁊ ē oleū de zaror id ē mepſilis: vl' de ſorbis aut oleo maſticino vl' butiro vel oleo oliue. Deīde aſſa ſup patellā vl' teſtē calefactā primo. ⁊ caue ne adurat et deſtruat virtus eorum. Bulcraſis in ſuitore.

O

Opium Oſſa

Opiū cū adminiſtrat in colirijs oꝫ aduri Modus aūt aduſtionis eius eſt talis. Accipe laminā ereā ⁊ pone ſup prunas donec bene calefiat. ⁊ aufer ab igne ⁊ pone ibi ſubito de opio mūdo: ⁊ qñ videris eū liq̄factū aufer ne deſiccet ne fiat frangibile: ⁊ refrigera ⁊ vtere. Bulcraſis in ſeruitore.

Oſſa cōburunt vt cōchilia. ⁊ ſūt q̄ ponūt ſup prunas ⁊ ſufflāt donec dealbent.

P

Pſillium Pix liquida

Plumbum

Modꝰ aſſādi pſilliū. Accipe patellā ferreā aut terreā aut eneā: aut lebetē cū lato orificio ⁊ calefac eā bñ. deīde aufer ab igne ⁊ ſtatī ſuppone pſilliū anq̄ infrigidet ⁊ cōmiſce ſemp donec videas aſſatōem eiꝰ cōpletā ad volūtatē tuā. Et ſi nō fuerit cōpleta vna vice: reitera vt prius: ⁊ calefiat patella ſine pſillio: ⁊ caue ne pſilliū cōburat. Debet tn̄ pſilliū multū aſſari duplici de cā. Quarū prima dicta eſt ī particula prima huius ca. de ſeminibus. Scōa cauſa eſt vt eiꝰ humiditas ſuperflua conſumat cuius cauſa habet labificare ⁊ lubricum facere.

Pix liq̄da interdū adurit ad opa medicine ⁊ vtit eius fumo. Modus aūt adurēdi picē liq̄dā ⁊ accipiēdi fumū eiꝰ eſt iſte. Accipe crucibolū ſeu lucernā ferreā vl' terreā ⁊ pone ī eo liciniū ⁊ parum picis liq̄de ⁊ accēde liciniū. deīde coopi ſup flāmā lumis eiꝰ coopertorio terreo interiꝰ vitreato: ⁊ ſit forma eiꝰ ſilis furnulo habēs culmē: cuiꝰ ſūmitas tēdat ī acutū: ⁊ ſit ſtricta. ⁊ ſūmitas eiꝰ habeat foramē ſicut athanor: ⁊ dimitte ſic flāmā ſub coopertorio: nā fumꝰ eiꝰ adherebit parietibꝰ coopculi. Et qñ pix minuet adde picē aliā. ⁊ facias hoc tādiu q̄ colligat ex fumo q̄tū volueris. Et caue ne nimiū calefiat coopertoriū ⁊ fumꝰ nō adhereat fumo: ſꝫ cōuertat ad inferiora: q2 oportet q̄ euētes cū flabello hora poſt horā. ⁊ p hunc modū ac-

cipitur fumus ex butiro. Bul. in ſeruitore.
¶ Plumbū ſic adurit̃. Accipe laminas plū
beas ⁊ pone in olla fictili ⁊ proijce ſup eas
parū ſulphuris radēdo ſup eas. Deinde ac
cipe alias laminas plūbi ⁊ pone ſuper pru
nas. ⁊ iteꝝ rade ſup eas de ſulphure. ⁊ fac
ita quouſqꝫ olla ſit plena. Deinde accende
ſub eis ignē. ⁊ qn̄ videris plūbū inflāmari
oportet ꝙ cōmiſceas cū virga donec plum
bū cōuertat̃ in cinerē: ita ꝙ nihil remaneat
de ſubſtantia plūbi: quin ſit totū cōuerſuꝫ
ī cinerē: ⁊ qn̄ erit ita aufer ab igne ⁊ dimit
te infrigidari. Et oportet ꝙ ille q̇ hoc facit
cooperiat faciē ſuā: nā odor multum nocet
¶ Aliter ſic. Accipe limaturā plumbi ⁊ ad
miſce cū ea de ſulphure ⁊ pone in olla ſup
ignē ⁊ agita cū virga modo p̄dicto. ¶ Alit̃
ſic. Accipe ceruſam de plūbo loco ſulphu-
ris ⁊ impone. ¶ Aliter ſic. ⁊ eſt mod⁹ quo
vtuntur hiſpani. Accipe plūbuꝫ ⁊ pone in
furno aurifabri. ⁊ ſuffla cū folle donec inflā
met̃. ⁊ poſt rade ſup euꝫ ſulphur donec ſit
cōbuſtum ⁊ collige ⁊ repone. Uel ſuffla ſu
pra ipm̄ ſine aliquo ſulphure quouſqꝫ com
burat̃. Uerūtamen ſic cōburendo eſt labor
magnus nec pōt cōburi niſi in magno tp̄e:
⁊ cum difficultate. Et ſcias ꝙ qn̄ erit bene
adustū cōuertet̃ in colorem litargiri nec dꝫ
poſtea poni in opere niſi prius abluatur ſꝫ
modū quē diximus. Bulcraſis in ſeruitore

R Radices
Ramuli
Ramule

¶ Modus adurendi ramulos ⁊ radices ⁊
folia ⁊ q̄cunqꝫ ex eis egent cōbuſtiōe vt cōi
ter ſolet fieri de ſarmentis vitis ligno fic⁹
⁊ lentici id eſt ʒaʒur ſiue ſorbe aut meſpili
⁊ terebinti ⁊ radice cāne ⁊ oībus radicib⁹
⁊ corticibus: vt ſunt cortices auelanaꝝ. ca-
ſtanearū. glandiū. ⁊ ſimiliū qn̄ volueris ex
eis cinerē facere. Accipe de eis qn̄ ſunt de
nouo amputate: ⁊ habent in ſe ſatis de hu
miditate ⁊ abſterge bene a terra: ⁊ laua be
ne cū aqua donec nihil remaneat in eis ex
terra vel alia putredine. deinde iple ex eis
ollā magnā quantū oportet: ⁊ claude eā cū
coopertorio pforato vt fumus eoꝝ egredia
tur. Deinde pone ī furno panis a ſero vſqꝫ
ad mane ⁊ extrahe ollā ⁊ videbis ſarmēta
⁊ ramulos: ⁊ ſic de ſingulis facta ſicut car-
bones tunc tere bene eos ⁊ pone ī olla mi
nori prīa ⁊ pone iteꝝ in furno ⁊ facias hoc
ſepe donec inuenias cinerē albū bonum le
nē tactu quē ſerua neceſſitati. B. ī ſuitore.
¶ Forma comburendi yricos ⁊ ramulas:
eſt ſicut forma comburendi leporem.

S Sericum
Sal commune
Sal nitrum
Sal alkaly.
Spuma maris
Scorpiones
Squilla
Semina

Seta ſiue ſericū ſic adurit̃. Accipe de folli
culis ſerici q̇ nundū ptranſierūt annū vnū
⁊ aperi ⁊ extrahe vermes mortuos q̇ ſunt
in eis: ⁊ purga eos bene ⁊ pone in fūdo ol
le noue ⁊ pone ſup os eius lapidē ⁊ pone
ſub olla ignē: ⁊ fac ſicut factū eſt de lana q̄a
eſt idem modus faciendi vtrobiqꝫ.
¶ Sal cōe ſic cōburitur. Accipe de ſale ⁊
tere ⁊ pone in vaſe terreo ⁊ luta labia va-
ſis cū coopertorio ſimul cū argilla ⁊ ſepeli
as inter prunas: ⁊ dimitte donec cōburat̃.
⁊ ſunt q̇ ponūt in paſta ⁊ ſepeliūt ſub pru
nis donec paſta fuerit cōbuſta. ⁊ ſunt q̇ ab-
luunt in aqua ⁊ dimittūt deſiccari. ⁊ poſtea
ponūt in olla: ⁊ cooperiūt ⁊ accēdūt ignem
ſub ea ⁊ ponūt circū ollā prunas: qꝛ ſal nō
ceſſat crepitare donec ſit cōbuſtū. Alij te-
runt ſal bene ⁊ ponūt in olla ſup ignē ⁊ ex
ſufflant donec ſit cōbuſtū. B. in ſeruitore.
¶ Sal nitrū comburitur ſicut ſal cōmune
ſcꝫ ꝙ ponat̃ in teſta ſup prunas donec com
buratur exſufflando. ⁊ ſi non bene adurat̃
prima vice iteꝝ reponatur: ⁊ exſufflet̃ do-
nec aduratur quantū oportet. B. ī ſuitore.
¶ Sal alkaly cōburit̃ ſic. Accipe ipꝫ ⁊ tere
⁊ cōbure ipꝫ ſicut adurit̃ plūbū. B. ī ſuitore
¶ Spuma maris ſic adurit̃. Pone eā in ol
la terrea ⁊ cooperi ⁊ luta cū argilla ⁊ pone
in furno quouſqꝫ aduratur: deinde accipe ⁊
repone. Quidam ponunt ſuper prunas et
cōburunt exſufflando. Bul. in ſeruitore.
¶ Forma adurēdi ſcorpiones. Accipe de-
cē ſcorpiones viuos ⁊ pone in olla noua et
luta eā cū paſta aut cū terra ⁊ pone ī furno
⁊ accēde ignē in eo cū lignis vitis: quouſqꝫ
calefiat: ⁊ dimitte ibi ollā die ac nocte ⁊ ex
trahe. Et ſunt q̇ ponunt ollam in athanor
panis ⁊ dimittunt decē horis poſtea terunt
ſcorpiones ⁊ ſeruant. Bul. in ſeruitore.
¶ Sq̄lla ſic adurit̃. Accipe ſq̄llā priuſq̄ i-
cipiāt geriari folia ei⁹ ⁊ ſtipites ⁊ cauteriſa
eā cū veru ex ferro cādēti ⁊ vre bene ī loco
illo vbi ſtipes ⁊ folia oriūt̃ vl' oriri dn̄t ⁊ fac
id anq̄ germinet ſtipes. Nā qn̄ ort⁹ eſt ſti-
pes ei⁹ nō eſt āplius īgeniū vrēdi eā niſi ꝙ
inſcindat̃ totū id qd̓ ortū eſt ⁊ cauterizet̃ ⁊
vratur bene locus vbi oriebat̃: ita ꝙ āpli⁹
nō germinet ibi aliq̄d. B. ī ſuitore. ¶ Alit̃
ſic. Accipe ſquillas ⁊ elige eas ſm̄ doctri-
nā quā diximus in prima pticula huius ca.
de laxatiuis. Et abſcīde ex inferiori parte
folioꝝ eius id qd̓ eſt deſiccatum ⁊ abſcin-

Aduſtio iſta ſquil le appellat̃ a medicis caſtratio et non aduſtio.

Hec eſt proprie illa quam appellant medici aſſationeꝫ ſquille. et de qua intelligunt.

de radicē eius ⁊ purga eam bene totā ⁊ in
uolue eā in paſta facta ex farina ordei vl' al
terꝰ aut in maſſa facta ex argilla rubea dul
ci aut nigra: ⁊ ſit inuolutio eius quo inuol-
uis eā groſſitudinis vnius digiti: ⁊ pone eā
ſic inuolutā in furno aut in athanor: vbi ſint
prune incenſe: ⁊ ibi dimitte tota vna nocte
vel plus donec ſit aſſata paſta: ⁊ cōpleatur
decoctio eius ⁊ color eius fiat rubeus. Dei
de aufer ab igne ⁊ ſine īfrigidari ⁊ aufer pa
ſtam qua inuoluiſti eā ⁊ cōſidera ſi videt̄ ti
bi bene aſſata: ita ſcʒ vt ſit mollis tractabi
lis. Si ergo ignis cōpleuit opus ſuū in ea
bene. ſed ſi nō: coq̄ iterū inuoluta paſta vel
argilla quouſqʒ ſit equaliter ꝑ totum aſſata
Nā niſi bene aſſet̄ remāet ī ea acuitas ma-
la q̄ nocet ſtomaco ⁊ vētri valde ⁊ facit vo
mitum ⁊ nauſeam. Bulcraſis in ſeruitore
Semina q̄ cōiter adurunt̄ ſūt iſta ſeq̄ntia.
Portulace
Naſturcij
Altee
Plantaginis
Lini
Mirti
Aniſi
Carui
Hec omnia ſemina aduruntur ſicut aduri-
tur pſilium.

T

Thus
Thirus

¶ Ex thuris aduſtiōe accipit̄ fumus eius:
⁊ eo vtimur ī medicina. ⁊ eius modus eſt
talis. Accipe de thure bono ⁊ claro ⁊ accē
de cū lumine cādele ⁊ pone in olla terrea
vitreata quouſqʒ cōburat̄. deide cooperi ol
lā ſubito vt colligat̄ fumus poſt cōbuſtiōeʒ
eius: q2 ſi nō opiles ollā: ſubito cōuertetur
in cinerē. Et ſunt q̄ in hora cōbuſtionis co
operiūt ollā coopertorio eris habēte culmen
ad colligendū fumū eius. verū forma colle
ctionis fumi eius eſt ꝙ apprehēdas fruſtrū
thuris cū toto ſuo cortice cū forficibꝰ ⁊ ap
pone flāme vt accendat. ⁊ ꝓijce in vaſe ter
reo paruo qd̄ habeat coopertoriū ex ere deli
cate factū. Et non oportet vt tu accendas
granū ſcd̄ʒ anteq̄ extinguat̄ granū primū.
Et oportet ꝙ coopertoriū ſit taliter ſituatū
ſuꝑ os vaſis ꝙ cognoſcat̄ qualiter ⁊ quātū
colligit̄ ex fumo ex cooꝑculo: ⁊ eſt ꝙ tu iter
ponas lapillū inter labiū vaſis ⁊ cooꝑculi
tante groſſitudinis vt ꝑ illā diſtantiā vide-
re poſſis collectiōem fumi: ⁊ rora ſuꝑ coop
toriū cū ſpongia vel pecia madefacta in a-
qua frigida ne coopertoriū nimis caleſiat ⁊ iū
gatur vnꝰ fumus cū alio. nā ſi hoc nō fieret
fumus ꝓpter calorē cooꝑculi cōuerteretur
ad inferiora ⁊ miſceret̄ cū cinere olibani ⁊
non colligeretur tantū. Et hoc modo adu-
runtur mirra ⁊ ſtorax ⁊ gallia: ⁊ oēs gūmi
a q̄bus volumus fumū recipe. B. ī ſuitore

¶ Forma cōburendi tyros ⁊ alios ſerpen
tes. Accipe ſerpentes tyrias feminas qui
ſunt rubei coloris: ⁊ habent caput extenſū
⁊ venare eas in hyeme in locis vbi ſunt ꝓ
pe aquas ⁊ arbores: ⁊ pone in olla noua ⁊
luta os eius cū argilla ⁊ pilo: ⁊ mitte in fur
no nocte vna. Sed forma cōburēdi caput
tyri eſt iſta. Accipe de capitibus tyri ſtatim
poſt abſciſionē eorū abſqʒ ꝙ ſaliant: ⁊ pone
in olla fictili vitreata ⁊ inuolue eā paſta: et
pone ſuꝑ ignē ex prunis. ⁊ non oportet ꝙ
cōburantur: ita ꝙ fiant ſicut carbones: ſed
remaneat in eis aliquid humiditatis: ita ꝙ
poſſint teri ſolū ⁊ cribrari. B. in ſeruitore.
Nec obeſt cōtra dicta ꝙ cōiter practicātes
ſicut auicēna ca. de lepra. ⁊ gordonius ī ca.
de tyriaca. ⁊ ceteri preeligunt tyros q̄ ve-
nantur in mōtibus ⁊ longe ab aquis: ⁊ vo-
lunt ꝙ debent venari in principio eſtatis q2
ipſi hoc intelligunt quo ad elixatiōem. quo
ad aduſtionē vero debent eligi ſicut dictum
eſt ex intentiōe B. ī ſuitore: q2 ꝑ aduſtio-
nē humiditas eorū ſuꝑflua quā acq̄ſiuerunt
ab aq̄s ⁊ a tꝑe humido ſatis conſumitur.

V

Vitrum
Viride eris
Vitreolum

¶ Vitrū aduritur ſic. Teratur ⁊ ponat̄ in
crucibolo ⁊ exſuffletur fortiter donec adu-
ratur: ⁊ ſi non aduritur bene: iterū ponat̄ et
exſuffletur quātū oportet. B. in ſeruitore

¶ Iſtū tamen modū adurendi vitrū nō ap
probat magnus amēzoar: ſed dicit ꝙ opor-
tet ipſum vngi cū kitrā: id eſt pice ſubtili. dei
de caleſieri ⁊ igniri: ⁊ ignitū extrahi cū te-
naculis ⁊ ſubmergi in aquā frigidiſſimam:
poſtea tergi ⁊ iterū vngi ⁊ igniri ⁊ in aquā
extingui ſic faciendo ſepties. ſic em̄ dicit ip
ſe ꝓprie dʒ denoiari vitrū cōbuſtū. Attēde
tamen ꝙ quātūcunqʒ vratur vitrū in cruci-
bolo tamen adhuc ſemꝑ remanet fuſibile:
nec ꝑ talē aduſtionē remouet̄ ab eo fuſibili
tas: ⁊ ſic videtur ꝙ non ſit combuſtum. Si
gnū tamen combuſtionis eius eſt ꝙ eſt in
ter digitos teribilis ⁊ frangibilis faciliter
cū digitis. ⁊ poteſt in ſubtiliſſimū puluerē
redigi: quaſi eſſet cinis. qd̄ non cōtingit de
vitro quod non eſt combuſtū. Ad quod di-
ligenter attendent apotecarij.

¶ Viride eris ſic cōburitur. Accipe de ipo
⁊ pone ī patella terrea ſuper ignē ⁊ miſce
quouſqʒ videas colorem eius mutari: ita ꝙ
vertatur ad colorem tuthie. ⁊ poſtea aufer
ab igne et ſine tepeſcere. et collige ⁊ ſer-
ua ⁊ vtere. Bulcraſis in ſeruitore.

¶ Vitreolum aduritur ſicut atramentum cuius eſt ſpecies. Bulcraſis in ſeruitore.

y Yrundines

Yſopi humidum

¶ Forma adurendi yrundines. Accipe de pullis yrundinū anteq̄ naſcātur in eis plume ⁊ pone ſup eas modicū ſalis: ⁊ ponant in olla noua q̄ cooperiatur ⁊ lutet. ⁊ ponat ſupra prunas vel in furno panis donec cōburantur. ⁊ ſerua ⁊ vtere. Bul.

¶ Yſopi humidū ſic aduritur. Pone ſuper ignē in olla nouā ⁊ dimitte ibi donec fiat ſicut cinis ⁊ ingroſſet piguedo eius. Et ſūt qui recipiunt fumū eius. Bulc. ī ſeruitore.

Capitulum tertium de forma extrahēdi medulas a ſeminib⁹ ſiue de modo excorticandi ſemina ⁊ radices.

a Quibuſdam ſeminibus debent extrahi medule priuſq̄ ingrediātur cōpoſitionē: ita q̄ ſola medula eorum vtimur. vt ſunt ſemen cartami. quattuor ſemina frigida maiora. ſcʒ cucumeris cucurbite. melonum ⁊ citruli. ⁊ ſic de alijs. quāuis interdū cū cortice debeant ſiml' poni in medicina aut ſolo eoꝝ cortice vtimur aut ſaltē principaliter vt ex ſemine ſumac principaliter cortice vtimur: vt dictū eſt ſuperius in libro p̄io ca. de ſeminibus. Similiter etiā ſunt alique radices ⁊ aliq̄ plāte q̄ debent excorticari: q: ſolo eoꝝ cortice vtimur de q̄bus ſupra libro p̄io ca. ꝓprio.

¶ Forma vero extrahendi medulas a ſeminibus eſt talis. Accipe de ipſis ⁊ purga a ſupfluitatibus: ⁊ ſi habeant aliquā humiditatē: oportet q̄ deſiccet in ſole. Deīde pone in mortario ⁊ frange leuiter cortices ei⁹ ⁊ frica manibus quouſq; ſeparet cortex a corde. Deinde cribra paulatim cū cribro facto ad hoc: q: cor eius deſcendet: ⁊ cortex remanebit ſupra cribrū. Et ſunt q̄ auferūt medulā eius cū manu ſigillatim ⁊ colligunt cor eius cū forficibus paruis vel cū vnguibus. Sed hoc op⁹ eſt magni laboris: ⁊ non poteſt fieri ex eis niſi modicū. Et prior modus eſt melior. Bul. ī ſeruitore. ¶ Aliqua tū̄ ſemina excipiunt ab hac regula: vt ſunt ſemīa cathapucie. ſiʒami. amigdale pignee de q̄bus ſeriatim dicendū eſt. Semen cathapucie ſic ſolet excorticari. Qñ accipitur ex arbore ſua recens: eſt difficilis ſeparationis a cortice ſuo. Unde q̄ vult ip̄m excorticare ſine labore: oportet q̄ extēdat in ſole calido ⁊ dimittat tota die. ⁊ moueat horam poſt horam: q: qñ ſol calefacit grana facit crepare corticē illū ab oī parte eius: ⁊ facit egredi grana eius. colligat ergo grana q̄ egreſſa ſunt. ⁊ ſi remaneāt aliqua grana q̄ non ſint ſeparata a cortice: fricent cū manibus vel cū panno aſpero donec egrediātur mundata. Et ſi aliqua inde nō crepuerint: ponant iteꝝ in ſole donec crepēt ⁊ fiat vt prius. ſed ſi eges excorticatiōe eoꝝ ī breui tpe: pone patellā ſup ignē donec ſit ꝓpe calefactioni ⁊ auferas ab igne. ⁊ pone grana in ea ⁊ miſce. ⁊ ſit calor patelle aliquantulū fortior calore ſolis. ſcindent eñ ſic cortices ⁊ egredient grana: verū ad auferendū corticē eius hoc ſcd̄o modo eſt labor magnus. ⁊ ꝓpter hoc multi extrahunt oleū ei⁹ abſq; hoc q̄ auferant corticē illū. ⁊ q̄ vult auferre corticē nō habet ingeniū aliud niſi mūdando grana vnū poſt aliud: aut cōquaſſet ea leuiter ſicut dictū eſt de excorticatōe ſeminū in generali. veꝝ hoc modo ipſa adherēt ſimul ⁊ conglobant ꝓpter nimiā humiditatē eoꝝ. quare oportet vt terātur leuiter ⁊ paulatim cū leuitate magna ⁊ ingenio. Et ſm̄ hanc formā oportet q̄ terantur grana laureole ⁊ bacce oēs: q: ſūt ꝓpe figurā eoꝝ. B. ī ſuitore.

Excorticatio ſeminis cathapucie ⁊ laureole.

¶ Grana vero ſiʒami ſic debēt excorticari. Accipe de ipſis ⁊ purga a terra ſi ſit: ⁊ ab alijs ſupfluitatibus ⁊ pone in vaſe fictili cū aqua frigida ⁊ dimitte p noctē ⁊ in mane cola. ⁊ dimitte ſiccari parū ab humiditate aq̄ ⁊ pone in pecia lini forti ⁊ liga os eius. ⁊ pcute ſiʒamū ab oī pte eius donec excoriet totū ⁊ ꝓijce in vaſe. ⁊ ꝓijce ſup ip̄m aquā frigidā ⁊ miſce bene. ⁊ cū videbis corticē eius natare ī ſuperficie aque proijce aquam: ⁊ fac ita donec nihil remaneat ex cortice. deinde ſicca ⁊ ſerua neceſſitati. Bulcraſis in ſeruitore.

Excorticatio granorum ſiʒami.

¶ Modus vero excorticandi amigdalas pigneas nuces ⁊ cetera his ſiſa talis eſt. Oīa iſta excoriant ī aqua calida ⁊ hoc ē notū oibus. Et ſunt q̄ ponūt in aquā frigidaʒ p noctē ⁊ in mane excoriant. Et ſunt q̄ ponūt in patella ſup ignē paruū quouſq; excorient. Et ſunt q̄ ſepeliūt qñ recētes colligunt ī patella ferueti q: tūc cadit cortex eorū ſupior. B. ī ſuitore.

Excorticatio amigdalarum pignearum ⁊ horum ſimilium.

¶ Sed modus excorticandi radices talis eſt. Unāquanq; radicē p ſe cōquaſſes cū malleo ferreo paruo q: tali modo citius ⁊ melius ſeparabit cortex a corde q̄ alio modo. B. in ſeruitore.

Excorticatio radicum.

Capitulum quartū ⁊ vltimum de modo extrahēdi muſcilagines a radicibus ⁊ ſeminibus ⁊ gummis.

a Quibuſdā ſeminibus ⁊ a q̄buſdā radicib⁹ extrahunt muſcilagines: quaꝝ muſcilaginū ꝯueniēs ē vſus ī medicina: vt a radicib⁹ ⁊ ſeminib⁹ malue ⁊ biſmalue: ⁊ a ſeminib⁹ pſilij. citonioꝝ. fenugreci. lini. malue. biſmalue: ⁊ ſimilium.

quorum omniū vnus eſt modus talis. Accipe de ipſis quantum vis: ⁊ munda a terra ⁊ a qualibet re extranea. ⁊ pone in olla munda. ⁊ pone ſuper ipſum de aqua munda calida lb. iiij. ad vnāquāq; lb. ſeminis vt pſilij vel ſimilium. aut plus ſm quod tu volueris pinguē eſſe muſcilaginem aut ſubtilem. ⁊ dimitte ſimul per noctem. mane vero calefacias parum ſuper ignem ⁊ proijcias in marſupium factum ex tella lini forti ⁊ groſſa. ⁊ ſtringe os marſupij cū ligamento fortiter ne aliquid ex pſilio vel alijs ſeminibus lubriſcet. deinde eum ſuſpēde ſuper orificium olle vitreate ⁊ percute marſupium ab oī parte eius cum virga lignea vel ferrea ſubtili. ⁊ quod egredief de muſcilagine trahe mulgendo ad inferiora cū virga donec muſcilago deſcendat in ollā. ⁊ fac id donec nihil egrediatur a marſupio Deinde diſſolue os eius ⁊ liga iterum magis inferius a loco in quo ligaſti prius ⁊ p̄cute iterum cum virga quouſq; egrediatur tota muſcilago. Nam ſic ſemina egredientur ſicca totaliter ex marſupio cum hoc artificio. Et ſunt quidam qui ponunt ſuper ſemina aquam calidam: ⁊ miſcent bene. et ponunt in panno vel cribro. ⁊ premunt donec tota muſcilago egrediaf. ¶ A quibuſdam etiam gummis vt a gummi dragaganto: ⁊ a gūmi arabico extrahuntur muſcilagines cuius modus extrahēdi notatus eſt in capitulo de ablutionibus. Et in hoc finit liber primus de ſimplicibus ⁊ eoꝝ preparationibus.

Finit liber primus.

Incipit liber ſecundus

Primus in libro primo de ſimplicibus quibus debet eſſe munitus apotecarius: ⁊ de eorum preparationibus. Conſequenter in hoc ſcdo libro ſm prepoſitū ordinē ſupeſt antidota deſcribere vſualia numero tm̄ hic plura deſcribentur q̄ apotecario neceſſaria videanf. Id autē maxime fecimus quoniā in pleriſq; regionib⁹ alique confectiones diſpenſantur q̄ non alibi conficiuntur. Ut ergo hic noſter libellus nullibi videatur diminutus: conueniēs atq; idoneū cenſetur plura deſcribere q̄ ſit neceſſarium apotecario conficere. Proponimus autē in hoc noſtro libello omīa ⁊ ſingula antidota deſcribere que a Jo. filio Meſue: ⁊ a Nicolao in ſuis antidotarijs deſcribuntur cum quibuſdā alijs quorundam antidotorum vſualium deſcriptōnibus vt in diſcurſu libri facile videri poterit. Et diuidetur libellus iſte in particulas vigintiquattuor.

¶ Particula prima erit de quibuſdam generalibus notandis circa modum confectōnis antidotoꝝ. In reliquis particulis deſcribentur antidota. Que particule diuidētur ſm numeꝝ vigintitriū litteraꝝ minoris alphabeti: ꝑ quas incipiūt nomina antidotoꝝ in hoc noſtro libello deſcriptorum.

¶ Huius particule prime erunt capitula vndecim.

Capitulum primū de diuerſis modis medicinarum compoſitarum in generali penes quas ars conficiendi diuerſificatur.

Capitulum ſcdm de confectiōibus ſolidis ⁊ electuarijs: tā laxatiuis q̄ nō laxatiuis: ⁊ opiatis. trociſcis ⁊ ſuffuf. ⁊ looch ⁊ cōditis

Capitulum tertium de ſirupis.

Capitulum quartum de pillulis.

Capitulum quintum de emplaſtris ⁊ ceroтis ⁊ vnguentis ⁊ alijs medicinis que exterius applicantur.

Capitulum ſextum de cliſteribus ⁊ ſuppoſitorijs communibus.

Capitulum ſeptimum de triturationibus medicinarum ſimplicium ex quibus predicta componuntur.

Capitulū octauū de decoctionibus ſimplicium q̄ ingrediūtur cōpoſitionē predictoꝝ.

Capitulum nonum de analogis medicinalibus quando per ſe ponuntur pro quibus ſtant ⁊ ſupponunt.

Capitulū decimū de ꝑmutationibus medicinarū ſimpliciū ingredientiū cōpoſitiōem predictoꝝ: vt ſcz ſi vna non habeatur quā aliā debem⁹ accipere. Et capitulū iſtō ſolet alio noīe intitulari capl'm de quid pro quo

¶ Capitulum vltimum de ponderibus et

menſuris quibus debent ponderari ⁊ mẽſurari ſimplicia que ingrediuntur compoſitionem antidotorum.

Capitulum primũ de diuerſis modis medicinarũ cõpoſitarũ in generali penes quas ars conficiendi diuerſificatur.

Medicinarum cõpoſitarũ alie ſunt q̄ dicuntur confectiones ſolide: et alie electuaria: ⁊ alie opiate. Alie appellantur vulgari noĩe condita. Alie vocantur looch. Alie ſunt ſirupi. Alie trociſci. Alie ſuffuf. Alie pillule. Alie ẽplaſtra Alie vnguẽta. Alie colature. Alie cliſteria Alie ſuppoſitoria. q̄ oẽs quomodo ⁊ qualiter conficiuntur tenetur ſcire apotecarius confectionarius. De quibus ſigillatim per ordinem dicamus.

Capitulum ſcðm de confectõnibus ſolidis ⁊ electuarijs tam laxatiuis q̄ non laxatiuis et opiatis. trociſcis. ſuffuf. looch. ⁊ conditis.

Confectio ⁊ electuarium ſic inter ſe differunt. Primo quia cõfectio eſt in plus q̄ electuariũ. Eſt enim nomen cõe ad electuaria que ad formã ſolidiorẽ reducuntur. Unde confectio ꝓprie idẽ eſt q̄ cõpoſitio. Scðo q: electuariũ poteſt fieri cũ melle vel cũ zuccara: vl' cũ vtroq; ſicut ſepe fit. Cõfectio vero cũ ſola zuccara. Tertio q: cõfectio in ſolidiorẽ ſubſtãtiã reducitur ꝑ vlteriorẽ decoctionẽ q̄ electuariũ. licz enĩ dyacitonitẽ ⁊ ſimilia electuaria q̄ cũ melle conficiunt̄ ad ſolidiſſimam formã reducantur per decoctionem vt diutius conſeruentur: tamen ſemper conſiſtunt cũ mollicie quadaz viſcoſa: qð in natura cõfectiõis zuccare nõ conuenit. Quarto q: ad conſtructiõez electuarij: ſpecies q̄ in cõpoſitiõe ipſius ingrediunt̄ duplicãtur in pondere. in confectione vero minuũtur vt delectatio confectõis ſit maior ⁊ diſplicentia minor. Hec omĩa notauit de verbo ad verbum xp̄oforus georgius de honeſtis ſuper antidotario. Meſue. ¶ Iuxta predicta notandũ primo q̄ mel quod ponitur in confectione ſolida aut in electuario debet eſſe conditionatũ duabus cõditionib⁹. Prima eſt q̄ non dz parũ decoqui ne remaneat aquoſum. Scða eſt q̄ nõ dz eſſe nimis coctũ: ſcz vſq; ad duriciẽ ſed mediocriter. Et alij addunt tertiã conditiõem: ſcz q̄ ſit bene deſpumatũ. Signũ aũt decoctõis bone eſt qñ mel digitis adheret: ⁊ qñ poſitũ ſupra lapidem ⁊ frigeſcit incipit inſpiſſari. Aduerte tamen q̄ tam electuaria q̄ confectiones q̄ fiunt in hyeme debent plus decoqui q̄ ille q̄ fiunt in eſtate. Hec oĩa notauit saladinus ad lr̄am in ſuo compendio ad aromatarios. ¶ Notandũ ſcðo q̄ propter hoc qð cõiter ponitur in receptis cõfectionũ ⁊ electuariorũ mellis q̄ ſufficit ⁊ zuccari q̄ ſufficit q̄ antiquitus in confectiõibus ſolidis: aut electuarijs ponebant̄ in qualibet lb. mellis aut zuccare. ℥. iij. aromatum aut puluerũ: lz minor quantitas aromatum ſemper requirat̄ in confectõe q̄ in electuarijs. Sed hodiernis tp̄ibus ſolum. ℥. ij. aromatũ ponunt̄ in electuarijs: ⁊ minus in cõfectionibus. Xp̄oforus georgius vbi ſupra Et hoc fit ꝑpter duas cauſas: quas reddit ſaladinus vbi ſupra. Prima vt ſit guſtui delectabilior. Scða ne ſua horribilitate inducat patientẽ ad nauſeã. Inueniũt̄ tñ alique confectiones in q̄bus ponunt̄. ℥. iij. aromatũ in lb. zuccare: vt in dyaſatirione ⁊ in electuario de gẽmis. Et etiaz in hyeme ſemp plus dz poni de ſpeciebus ⁊ minus de zuccara q̄ in eſtate. Salad. ibidẽ. ¶ Notandũ tertio vt videat̄ debitus modus cõficiendi electuaria ſolida aut cõfectiones in ſolida ſubſtantia ſiue ſint laxatiua ſiue nõ q̄ pulueres eorũ debent cõpleri ⁊ bene teri preter q̄ ille q̄ excipiunt̄ de q̄bus ĩfra ca. de trituratõibus. Et debẽt teri ⁊ miſceri cũ melle deſpumato aut cũ zuccara modicũ cocta Et ſilr̄ conſerue ſi ibi intrẽt. Et ſi ibi ſint gũme q̄ non poſſint puluerizari cũ piſtello calido in mortario malaxent̄ ⁊ incorporẽtur: vel diſſoluant̄ vt decet: ⁊ ĩ mortario fortiter malaxando ſimul cũ alijs incorporentur. ⁊ ſi ibi intrent ſucci deſiccati debẽt puluerizari aut diſſolui: ⁊ ad vltimũ poni ſicut ſunt cãphora. opiũ ⁊ ſimilia. Si vero fruct⁹ intrent debẽt teri ⁊ incorporari cũ cõſeruis melle vel zuccara. Si vero oporteat facere decoctionẽ vel infuſionẽ aliquorũ debent tales infuſiones vel decoctiões iterũ decoqui ⁊ cõſumi cũ zuccara aut cũ melle: q: ꝑ tales decoctões ſecundas virtus medicinarũ tranſit in mel aut zuccaram ⁊ cũ illis cõſeruat̄: vt notauit gentilis ſup prima quarti cap. de cura febriũ putridarũ in generali: vbi loquẽs de ſirupo violato in ſolutõe cuiuſdam argumenti dicit q̄ cũ ſit ſirupus violatus de violis recẽtibus: licet decoctio cõſumat de humiditate violarũ lenitiua nihilominus reſeruat̄ tanta q̄ ſufficit ad lenificationẽ. Et ſubdens ait q̄ in tali decoctione fit tranſumptio ⁊ digeſtio humiditatis lubricatiue in zuccarã ⁊ in aquã: ⁊ q̄ cũ illis cõſeruatur. Si radices ibi intrent oportet q̄ decoquant̄ ⁊ eorũ decoctões incorporentur vt dictũ eſt. Et ſilr̄ dicendũ eſt de ſuccis viridibus ⁊ ſiliter dicendum eſt de opia

tis. Etenim medicina opiata vere dicitur electuarium in quo ingreditur opiū vl' mādragora vel cōſimilis medicina virtute cuius tollitur ſenſus a mēbro ⁊ ſpūs ingroſſantur ⁊ ipſoꝝ tranſitus ad mēbra ꝓhibeẗ. Et ſimiliter etiam de looth cenſendū eſt. Eſt eñ looth electuariū molle qd lambendo tranſglutitur. Trociſcus vero idem ē ꝙ confectio rotunda ſeu confectio facta ad ſimilitudinē lupinarem. Conficiuntur auteʒ trociſci ex diuerſis pulueribus cum aliquo bono liquore vel cum fructibus: aut ſuccis aut aquis aut gūmis diſſolutis ⁊ malaxatis aut cū muſcilaginibus. et debent ſiccari in vmbra: vt poſſint puluериſari cū opus fuerit. Sic eñ diu conſeruantur. Sed ſuffuf idem eſt ꝙ puluis ſubtiliſſimus: redactus ad ſimilitudinē athomoꝝ: qui in radijs ſolaribus apparent: ⁊ maxime in aromaticis ⁊ ſic in forma pulueris preparatur. Puluis tamen ſimpliciter prolatus differt a ſuffuf vel q: non ſic aſſumitur vt ſuffuf: vel quia puluis eſt ſimplex non permixtus ex pluribus rebus. ¶ Condita vero ſeu conſerue ſunt illa que cum melle et zuccara conficiuntur cum leui decoctione ad ignem vel poſitione ad ſolem vt humiditas ſuperflua rei conſeruande aliqualiter exſiccetur. ¶ Hoc enim modo melius conſeruantur. Chriſtoforus georgius vbi ſupra. Uult tamen gentilis expreſſe: prima quarti: capitulo de cura febriū putridarum in generali: ⁊ ſup quinto canoñ. auic. ꝙ condita que fiunt ex floribus ſicut qd de roſis de violis de floribus borraginis: ⁊ bugloſſe ⁊ ſimiliū debent confici per exſiccationem ad ſolem: ⁊ non per decoctionem ad ignē. Et in hoc inuehit contra malos aromatarios: ad qd attendant apotecarij. Et in ℥. ij. floꝝ viridiū debent poni ℥. vj. zuccare vl' mellis ⁊ debent tales flores teri ⁊ incorporari cū melle vel cū zuccara. ⁊ poſtea ī vaſe vitreo poni ad ſolem p triginta dies. ¶ Et ſimili modo fiunt conſerue de herbis. Sed cōſerue de radicibus vel de fructibus ſic fiūt. Debent lauari radices: poſtea buliāt ⁊ cū melle vel zuccara clarificata mittantur: ⁊ pulueres alij ſi qui ibi ſint ponātur in fine: ſcʒ poſtꝗ̄ tota aqua eſt conſumpta.

Capitulum tertiū de ſirupis ⁊ iulep. rob: ⁊ vinis in boteca conſeruandis.

Ulep differt a ſirupis compoſitis. Primo: q: ſirupus longeuius coquitur ꝗ̄ iulep. Julep enim per decoctionem non ſic ad tenacitatem reducitur ſicut ſirupus. Scd̄o q: iulep abſq̧ permixtione alicuius decoctionis componitur: ⁊ non ſic ſirupus: vt exemplo patet de iulep roſato vel violato. Sirupus tamen acetoſus locum mediū tenet inter ſirupum verū ⁊ verū iulep. ¶ Rob vero eſt ſuccus herbarum vel fructuū inſpiſſatus ad ignem vel ſolem quandoq̧ permixtus cum zuccara ⁊ vt plurimū ſine ipſo. Large tamen omīs ſuccus po teſt dici robub. Sed proprie ſuccus fructuūʒ a medicis dicitur robub. Rob abſolute prolatuʒ: idē eſt ꝙ ſapa. Uinū vero a medicis loquendo de vinis q̄ conſeruantur in botecis apotecarioꝝ: ſicut eſt vinū maloꝝ granatoꝝ: proprie eſt ſuccus nō inſpiſſatus fructuū vel floꝝ q̇ conſeruatur tempore neceſſitatis. ¶ Circa modū ꝯfectionis iſtoꝝ debet aliqua notare apotecarius. Primo debet notare clarificatōem ipſoꝝ. Scd̄o debet notare modū colandi ipſos ⁊ diuerſas colatorioꝝ formas. Et tertio debet notare decoctionē aliquoꝝ eorū vt ſiruporum iulep rob ⁊ ſimiliū. Et quarto debet notare modum repoſitiōis aliquorum eorum vt vinorum. Et quinto debʒ notare tempus proprium ad predictas potiones conficiendas. ¶ De primo notandum de intentione nicolai in antidotario ſuo capitulo de ſirupo roſato. ¶ Quando ſirupū roſatum clarificare volumus ⁊ generaliter etiam omnem alium ſirupum vel iulep. accipimus albumen oui ⁊ cū aqua frigida tantum concutimus ꝙ ſpumeſcit: ⁊ illam ſpumam conſpergēdo ī ſirupo buliente proijcimus. Et cum illa ſpuma quaſi nigreſcere inceperit ſuauiter cum caſſia remoueatur ⁊ iterum aliam infunde: ⁊ fac hoc quouſq̧ clarus ſit. Et pariformiter etiam debet fieri de omni quod debet clarificari ſupra ignem vt de rob.

Clarificatio ſiruporum.

¶ De ſecundo: ſcilicʒ de diuerſis formis colatoriorum per que decoctiōes ⁊ potiones debent colari: ⁊ quo modo per quod innuiẗ etiam alius modus clarificandi ipſorum. Notandum ꝙ iſtorū colatoriorum tres debent eſſe forme diuerſe. Primum colatorium debet eſſe minus ꝗ̄ ſecundum: ⁊ pannus ex quo fit debet eſſe rarior. Et ſecundū colatoriū debet eſſe maius primo: ⁊ pannus ex quo fit debet eſſe ſpiſſior. Et tertiū colatoriū dʒ adhuc eſſe maius ſecundo: ⁊ adhuc ex panno ſpiſſiori. Bulcraſis in ſeruitore. ¶ Apotecarij tñ noſtri hodie ꝯtentanẗ vno colatorio. cū vno eñ colatorio ſufficiēter colanẗ ſirupi ꝑ clarificatōe ſi ī decoctiōe eoꝝ clarificentur cū albumīe ouoꝝ vt dictū eſt ſicut cōiter fit. Sʒ de modo clarificādi ⁊ colādi ſirupos ꝑ iſta tria colatoria ſi q̇s vellet ita clarificare ⁊ colare. Notat B. ibidē ꝙ q̇ vult clarificare aliquē ſirupum: oportet ꝙ poſt eius per

Diuerſa colatoria ſiruporum ⁊ modus colandi.

fectam decoctionez qđ coletur in cribrello facto de ſetis. Deinde ſuſpende colatoria oīa vnū intra aliud: ſcȝ paruū intra mediū ꝛ mediū intra maius. deīde ponant̄ in paruo folia citroꝝ vel palmaꝝ cōtuſa bene pulueriſata: aut de ſetis equi bene ablutis et impleat ex eis quaſi medietatē colatorioꝝ ꝛ ſit colatoria diſtantia ab inuicē quātitate triū digitoꝝ: ꝛ ſuſpende colatoria in pariete ꝛ ſuppone eis vas ad recipiendū qđ colabit. deinde infūde intra colatoriū primuȝ qđ eſt ſuperius potionē coctā vel id qđ volueris colare ꝛ dimitte ſic colare p ſe ſine aliquo contactu manus: q: deſcendet de colatorio primo in ſcđm: ꝛ de ſcđo in tertiū. Et ſi opilet̄ aliqđ ex colatorijs a groſſicie decoctionis: ita ꝙ non deſcendat ex aq̄ aliquid: oportet ꝙ effundas qđ eſt in eo et abluas ipm a groſſicie illa: ꝛ poſtea remittę decoctionē in eo ꝛ dimitte donec clarificetur ꝛ fac ita donec deſcendat tota decoctio ꝛ proijce ſubſtantiam eius ꝛ vtere decoctione clarificata. ¶ De tertio: ſcȝ de decoctione ipſoꝝ: attendatur in primis differētia ſuprapoſita in principio capituli inter ſirupū ꝛ iulep: ſcȝ ꝙ ſirupus longeuius debet decoqui ꝙ iulep. Perfectā aūt decoctonē ſirupoꝝ docet nicolaus cognoſcere ī antidotario ca. de ſirupo roſ trib⁹ ſignis. Primū ſignū eſt qñ gutta ſirupi adheret caſſie ſeu vaſi. Scđm ſignū eſt qñ facit quaſi filū ſi cum digito tetigeris. Et tertiū ſignuȝ eſt ꝙ gutta poſita ſupra marmor vel vnguē non diffunditur. ¶ De quarto: ſcȝ de modo repoſitionis aliquoꝝ vinoꝝ ſiue ſuccoꝝ nō inſpiſſatoꝝ. Attendatur modus conſeruationis ipſoꝝ poſitus a Meſue in antidotario diſtinctione quīta ca. infuſionis roſarum ꝛ violaꝝ: vbi loquēs de conſeruatione ipſius dicit ſic. Si conſeruare volueris ponatur in vitro ſtricti orificij ꝛ diſtiletur oleum in orificio eius ꝛ ſtringatur caput ipſi⁹ ꝛ exponatur ſoli diebus quadraginta. Hoc eñ modo oēs infuſiones ꝛ ſucci conſeruantur aut conſeruari poſſunt. ¶ De quīto: ſcȝ de tpe quo debent fieri ſirupi ꝛ alie potiones hic ſupra noīate. Tenendū eſtꝙ debēt fieri tempore quo plante ex q̄bus fiūt ſunt in virtute ꝛ efficacia: de quibus ſupra notatum eſt in libro primo de tempore collectionis plantarum.

De cognoſcenda perfecta decoctione ſiruporum.

De modo repoſitionis ſuccorum et vinorum.

De tempore quo debent fieri ſirupi ꝛ alie potiones.

Capitulum quartum de pillulis.

Pillule debet fieri ex melle deſpumato vel cum aliquo ſirupo: vl' cū aliquo alio liquore glutioſo: ꝛ pulueres q̄ ibi intrant debent eſſe groſſiores ꝙ qui intrant in alijs confectionibus. exceptis pulueribus lapidū ſi ibi intrent. lapides eñ debent ſubtiliſſime pulueriſari. Si autem gumme intrent q̄ non poſſint pulueriſari: debent malaxari cum piſtello calido aut debent diſſolui in aliquo liquore: ꝛ īcorporari cū melle ꝛ pulueribus. Siliter etiā ſi ſucci intrent: debent diſſolui ꝛ īcorporari ſicut gumme. Si ſucci virides intrent: debent poni cū melle deſpumato ꝛ decoq̄ vſq; ad conſumptionē. ꝛ ſimiliter muſcilagines: ſed debent eſſe in parua quātitate ¶ Circa pillulas aliqua debet notare apotecarius. Primo debet notare modum repoſitōis pillulaꝝ. Scđo debet notare modū propinandi pillulas. Et tertio debet notare ī q̄to numero debeat exhibere. ¶ De primo: ſcȝ de modo repoſitionis pillularū attendatur cōis modus ꝛ vbiq; generalis ſcȝ ꝙ ſeruentur in aluta. Aluta eniȝ de ſe non eſt porroſa: ideo virtus ſpecierū que intrant pillulas non ſic de facili reſoluitur eſt etiam tenuis: vnde caliditas aeris melius exſiccat maſſam in aluta contētam quare non ſic diſponuntur putrefactioni ꝛ corruptioni. ¶ De ſcđo: ſcȝ de modo propinādi pillulas aliqua apotecarius debet attendere quantum eſt ex officio ſuo in propinatione non ſolum pillularum: verūetiā oīm laxatiuoꝝ. Attendatur ergo primo regula data ab auic. quarta primi in ca. de his q̄ perquirenda ſunt in alijs locis. Auic. ca. de diſpoſitionibus medicinarū ventrē ſoluentiū vbi ſic dicit. Pillule preterea ad bibendū: id eſt ad trāſgluttiendum dande nō ſunt poſtꝙ deſiccate ſunt ꝛ facte fuerit vt lapides: neq; etiam cū ſunt molles ne penetrent ꝛ retineant̄: ſed ſint ſicut quando inceperint ſiccari: ꝛ a digitis cedant ſi comprimantur. ¶ Scđo attēdēdū eſt ꝙ nunꝙ pillule aut etiam quecunq; alia medicina ī qua intrant diuerſe medicine laxatiue debent propinari quouſq; ſint bene fermentate. Unde Auic. ca. de diſpotionibus medicinarū vētrē ſoluentiū. due preterea medicine qñq; coniunguntur: quarū vna ſuuȝ humorem cito expellit ꝛ altera tarde. vna ergo ſuā operationem efficiet poſtꝙ iā alteram etiam in ſuo humore compreſſit et operabitur in ipſam: ꝛ eius debilitabit virtutez. Cunq; ſcđa poſt operari ceperit erit debilis virtutis mouens ꝛ non perficiens quare erit aliquid admiſcendū qđ ipſam facilem reddat ꝛ feſtinare faciat ſicut zīziber turbith: qm̄ ipm ſtupefieri non permittit. Et ſimiliter fiat ſi eas bene ſcueris admiſcere: ſcȝ contritione ſimul in mortario: et temporis diuturnitate. Temporis eñ diu

Repoſitio pillularum.

Modus propinādi pillulas ꝛ oīs medicinas laxatiuas.

turnitate ſpecierum virtutes cõmiſcentur ⁊ conſurgit ex his vna virtus ſiue forma mixti debite fermentata. Et caplo de regulis cõibus vomitui ⁊ ſolutioni ventris ſic dicit. Preterea ventris ſolutõem facientiũ deterior eſt q̄ ex medicinis eſt compoſita multe diuerſitatis in tpe in quo ſoluendus eſt venter ⁊c̃. Non ergo tunc ſunt ꝓpinande: ſed debet expectari vſq; ad earum debitã fermentatõem. ¶ Attendendũ tertio ꝙ apotecarius accedens ad infirmũ cauſa ꝓpinandi pillulas aut alias quaſcunq; medicinas ſolutiuas ſi medicine tales fuerint ſeceſſiue debet illas propinare facie leta ne horrorẽ inferãt egroto: ⁊ ne de medicina ſeceſſiua fiat vomica: ⁊ vomicas debet ꝓpinare cum horrore. Fit enĩ ſepius de medicina ſeceſſiua vomica ꝓpter horrorẽ quã hʒ patiens de medicina quã ſumpturus eſt. vt Auicẽ. quarta primi ca. de regulis cõibus vomitui ⁊ ſolutioni ventris. ⁊ Meſue libro de conſolatione medicinarum ca. de electione medicinarũ q̄ fit ꝑ cõprehenſionẽ iudiciorum ipſarum ſm poſſe ipſarum. Et ꝓpter hoc Auicẽ. Fen quarta primi ca. de ſermone in purgatione ventris ⁊ regulis eius docẽs conuenientẽ modũ ꝓpinandi pillulas: ⁊ alias q̄ſcunq; medicinas ſolutiuas dicit ꝙ ſi quis ex odore medicine territur cũ medicinã bibit nares cõſtringat. Et q̇ medicinã abhorret debet maſticare parũ ex tarcõ. id eſt piretro: ideo vt ſui oris vel odoris virtus ſtupida fiat. Et ſi vomere timuerit extremitates conſtringat. Et cum ipſam biberit deſuper rem ſtipticam bibat vel comedat aut ſaltem ſuccum tranſglutiat aut mordeat in pomo vel in piro ⁊ ſuccũ trahiciat ſubſtantiã eius groſſam expuendo vel tale q̇d faciat aut ꝓpinet odores ſedantes nauſeam ſicut eſt odor mente. rute. apij. citoniorum. aque roſarum cũ pauco aceto. Et docẽs modũ accipiendi pillulas ſic dicit. Medici preterea pillulas quas ei daturi ſunt quandoq; in melle voluunt. Et quandoq; ſuper eas ꝓijciunt mel coctum aut zuccarum coctum: aut ſupple ſirupum donec ei faciunt tunicã. Et iterũ ſubdens ait. Ex eo quoq; q̇d eſt vtile ingeniũ eſt vt ſup eas ponatur cera cũ pauco oleo mollificata. Et ex eo q̇d eſt magis cõueniẽs ingeniũ eſt vt os aqua aut alia re impleatur. deinde pillule ſicut ſunt bibantur ſuper ipſam: aut q̄ aliquo horum ingeniorum aptate fuerint. ¶ Attende vltra ꝙ medicinas vomicas nunq̄ debet ꝓpinare apotecarius egroto famelico ne efficiantur ſeceſſiue: vt auicẽna ⁊ meſue locis ſupra allegatis. ¶ Attendendũ quarto ꝙ ſumpta medicina debet precipere apotecarius egroto vt quieſcat per tempus: ⁊ ſi medicina fuerit ex fortibus ⁊ violentis: debet ſibi precipere vt dormiat: ⁊ ſi fuerit ex debilibus: melius eſt vt non dormiat: quoniam ſic natura digereret medicinam. Quieſcat ergo patiẽs hoc modo: donec anima eius ſedetur. Et ſi pedes patiẽtis ſint frigidi: precipiat apotecarius vt calefiãt. Cũq; aĩa patientis fuerit ſedata: precipiat ſibi vt ambulet ⁊ moueatur: quoniam motus tũc eſt iuuatiuꝰ: ⁊ bene precipiat ei ne dormiat quãdiu medicina operatur: niſi fuerit voluntas reſtringendi. ⁊ tunc iniungat ſõnum patienti: vt Auicẽna loco ſupradicto de ſermone purgationis ventris ⁊ regulis eius. Et precipiat etiam ſibi ne ad minus per quinq; horas aliquid comedat aut bibat niſi vbi ſtomacus eſſet colericus ⁊ timeret ne deſcendat cito colera ad ipʒ: aut vbi patiens eſſet famelicus ⁊ inanitus a lõgo tempore: ⁊ timeretur de virtute ne ſuccumbat. In his enĩ caſibus vult auicẽna ꝙ anteq̄ medicina operetur ꝙ debet dari parũ panis in pauco vino infuſi: quoniam hoc eſt. ex eo forſitan ꝙ medicinã adiuuat. Hoc tamen non debʒ conſulere apotecarius ex ſe: ſed hoc ad medicum ſpectat. Nec obeſt contrarius vſus in hac ciuitate turoñ. apud vulgum qui ex intentione vt fertur clariſſimi doctoris magiſtri pantaleonis de verſelis hebetur de propinatione pillularũ ſtomaticarum in introitu menſe quas appellant pillulas ante cibum. Modus enim ille licet videatur aliqualiter conformis rationi ⁊ de intentione auicẽne cap. de regulis communibus vomitui ⁊ ſolutioni ventris cuius hec ſunt verba ad literam. Et ſcito ꝙ facere nature conſuetudinẽ lenitatis ⁊ obedientie ei q̇d vis ex ſolutione ventris ⁊ vomitu facili anteq̄ medicina detur aut vomitus eſt ex regiminibus aperientibus vias: ⁊ iuuantibus ſupple naturam ad digerẽdũ humores. Q̇d ſentire viſus eſt ille vir probus. B. de mõtagana in ſuis conſilijs particularibꝰ. cõſilio viceſimoſeptimo ĩ de nutritiuis in cap. de regimine per medicinas vbi in quarto regimine poſtq̄ ſcripſit quoddam electuarium lenitiuũ ſic inquit. de hoc electuario patiens vtatur omni die parum ante cenam. Et ſubdens ait. Et detur ad leniendum ventrem ad hoc vt digeſtiuum id eſt ſirupus digeſtiuus quem preordinauit conuenietius operetur. Et expreſſius hoc ſenſit auicẽna ca. de aloe: vbi ita ſcribit ad litteram. Et quãdo aſſumunt̃ de eo in mane ⁊ in ſero pillule permixte cum rectificãtibus ipſum ſoluunt ventrem: ⁊ non corrũpunt cibum. Caueant tamen apotecarij ne

Modus accipiendi medicinas ſolutiuas.

Modus accipiendi pillulas.

De propinatione pillularum ante cibum.

iſtum modum propinandi pillulas teneant
⁊ propinent. hec em̄ ſententia videtur pro
blematica: nec adhuc ad plenū vſqꝫ in ho
diernū diem decīſa eſt. Ea autē q̄ palā ſunt
⁊ in q̄bus oēs conueniunt tene: q̄ vero in
dubio ſunt: ⁊ in q̄bus diſſentiunt obmitte:
vt Joda in affor. ¶ Et modus alius propi
nandi ipſas: ⁊ etiā quācunqꝫ medicinā ſo-
lutiuā: ſcꝫ longe a cibo vt declaratū eſt: eſt
ſecurior ⁊ magis conſuetus: ⁊ non credo
ꝙ ſi exhibeantur in doſi ſufficienti ꝙ nō ſit
error magnus illas cū cibo exhibere: faciūt
em̄ agitatōem in ſtomaco ⁊ ꝑturbatōeꝫ ma
gnā. Inquit em̄ meſue libro de conſolatio
ne medicinaꝝ ca. ſcd̄o de electione medici
narū q̄ fit ꝑ cōprehenſionē iudicioꝝ earum
ſm̄ poſſe ipſaꝝ attractio humoꝝ ꝑ medici-
nam non eſt niſi ex venis ⁊ occultis ducti
bus corporis donec huiuſmodi humor eua
cuandus ad ſtomacū ⁊ inteſtina repat. ſto-
maci vero ⁊ inteſtinoꝝ natura grauata mo
netur vt eos extra pellat. Idē auic. ca. ſepi
us allegato de regulis cōibus vomitui ⁊ ſo
lutioni ventris. Iſta itaqꝫ attractio humo-
rū preter naturā eſt cauſa debilitatis omni
um virtutū ſtomaci ꝑterꝙ̄ expulſiue: ⁊ ſic
eſt cauſa corruptionis aut indigeſtionis ci
boꝝ in ſtomaco: ⁊ ſic maioris agrauationis
nature quare fortius mouetur ⁊ contra ci-
būꝫ contra humores. Etiam medicina aut
vapor eius alterat cibū: nō ſolū alteratiōe
ſp̄ūali: ſed reali ꝑmutando ip̄m a propria
natura: quare poſtea inducit nature violen
tiam vnde natura conatur ip̄ꝫ non digeſtū
expellere tanꝙ̄ nociuum. ¶ Non ergo ille
modus eſſet regularis ſi darentur pillule ī
doſi ſufficienti ⁊ acciperetur quantitas cibi
talis qualeꝫ ſolent cōiter accipere hoīes ī
prandio aut in cena: hoc excepto poſſent
accipi medicine in doſi debita. Qd̄ expreſſe
ſenſit Auic. in locis preallegatis: ſcꝫ ī ca.
de regulis cōibus vomitui ⁊ ſolutioni ven
tris: vbi ad p̄ncipiū cap̄li ſic inquit. Opor
tet vt illius cibus cuius ſoluendus eſt ven
ter partiat̄: vt qd̄ ei in die ſufficiebat mul-
tis comedat vicibus. Et in ca. de ſermone
purgationis ventris: ⁊ regulis eius ita ſcri
bit. Qui medicinā bibere voluerit calīde ex
iſtens complexionis ⁊ debilis ſtomaci erit
ei melius vt eam bibat poſtꝙ̄ prius bibe-
rit aliquid qd̄ ſit ſicut aqua ordei: aut ſuccꝰ
granati. aut vt vniuerſaliter dicam cū ſto-
macus receperit nutriens ſubtile ⁊ leue.
ſed q̄ ita nō fuerit erit ei melius vt eaꝫ ieiu
nus bibat. ¶ Ab hac ergo propinatiōe pil
lularum immediate ante vel poſt cibū caue
at apotecarius niſi ſit de precepto expreſſo
periti medici qui ex cauſa ſic propiet tales

medicinas: ſicut refert ille hugo ſenenſ ſu
per quarta p̄mi auic. cuius hec ſunt verba
ego autē puto ꝙ non ſit ita regulare dare
medicinas ſolutiuas cū cibo: ⁊ ideo nō do
niſi ex cauſa. ¶ Hec autem oīa maxime ve
ritatē habent de medicinis laxatiuis ꝑ ſe-
ceſſum: q: de medicinis vomicis ſecus eſt:
debent em̄ tales propinari ſupra cibū etiā
ſtomaco repleto cibis ⁊ potibus diuerſis.
Ex hac enim diſpoſitōe accidit ſtomaco vt
expellere deſideret qd̄ in eo eſt ſuperius:
vt auic. loco ſupradicto: de regulis cōibus
vomitui ⁊ ſolutioni ventris ¶ Attendēdū
vltimo propter cōem errorem apotecario
rum noſtroꝝ ꝙ non ſemꝑ eſt conueniens
poſt vſuꝫ pillularū aut alterius cuiuſqꝫ me
dicine ſolutiue accipere lauatiuū vt cōiter
precipiunt apotecarij noſtri patientibus ꝙ
per horas duas vel tres etiam anteꝙ̄ me-
dicina inceperit operari. precipiunt enim
accipere de brodio pulli: aut de pureta piſo
rum: aut de aqua ordei cum zuccara ⁊ male
quia ſic impediunt operationē medicine. ꝓ
pter aquoſitatem illam multam per quam
diffunditur medicina. Virtus enim diffu-
ſa remiſſior eſt. aggregata vero fit pluris:
vt Meſue ca. de electione medicinarum q̄
fit per compreſſionē iudicioꝝ earū ſm̄ eſſe
proprium. Scd̄o quia remittitur calor na
turalis propter aduentū huiuſmodi abſter
ſiui quare non ita bene deducitur medicina
de potentia ad actum. Et tertio quia ꝑ eiꝰ
abſterſionem remouetur medicina a loco
ſuo: vnde non ſic deducitur per caloreꝫ no
ſtrum de potentia ſua ad actum. ¶ Veruꝫ
eſt tamen ꝙ interdum contingit ꝙ poſt ſū
ptionem ⁊ operationem debitam medici-
ne violente remanet odor medicine q̄ ſem
per eſt cauſa ſolutiōis maioris ꝙ̄diu rema
net in tali caſu vbi ſuperflueret operatio
precipit Auicēna vt detur aqua ordei que
lauat ſtomacum ⁊ abſtergit: ſed hoc facere
non ſpectat ad apotecarium abſqꝫ conſilio
medici. Et iſte eſt modus conueniens pro
pinandi pillulas ⁊ etiam quācunqꝫ medici
nam ſolutiuam quantum eſt ex officio ſuo.
¶ De tertio: ſcilicet in quoto numero debe
ant exhiberi pillule. dic ꝙ non eſt vis: niſi
propter imaginationem dūmodo ſit pon-
dus ⁊ doſis conueniens. Contingit enī in-
terdum propter falſum habitum de mini-
ſtrando pillulas in īpari numero ꝙ ita vul-
gi adheret fantaſia in numero inpari ꝙ niſi
ſi propinentur aut non operabuntur aut in
debite operabuntur propter fortem imagi
nationem que cooperatur.

Error communis apotecariorum.

Capitulum quintum de em-

plaſtris ⁊ cerotis ⁊ vnguentis ⁊ alijs me-
dicinis exterius applicandis.

Iverſi ſunt modi medicinarum q̄
exterius applicantur: quarū cogni
tio facilis per hos verſus haberi
poteſt. ¶ Tunc embrocamus cū membra
liquore rigamus. Tunc cathaplaſma facis
cum ſuccū ponis ⁊ herbas. Dicitur epithi-
ma de ſuccis vnctio pura. Membraqȝ ſac-
cellas ſacco pleno medicinis. Si puluis ia
citur proprie ſinapiſma vocatur. Si fumū
recipis eſt ſuffumigatio dicta. Dicitur em-
plaſtrum queuis confectio dura. Cum ſpō-
gijs madidis fit fomentatio ſola. Vnguē-
tum faciūt oleum cera cum ſpeciebus. Sū
ma cara ramus: ſed infima ſcarificamus.
¶ Quia tamen in hoc noſtro libello tantū
de quattuor intendimus receptas deſcribe
re: videlicet de vnguentis. cerotis. empla-
ſtris. ⁊ oleis: ideo ſolum modum compoſi-
tionis ipſorum dicamus. ¶ Attende ergo
primo ꝙ tam vnguentum ꝙ̄ emplaſtrum
appellantur cerota: ſi in eis ponatur cera.
Cum autem in cerotis ſcribitur cere qđ ſuf
ficit pro duabus. ℥. olei debet poni. ℥. ſ. cere
Sed ſi dicatur cere parum: tunc intelligas
ꝙ debet eſſe vnguentū molle: ita ꝙ oleum
debet ceram ſuperare. multa enim cera fa

Modus conficiē-
di cerota.

cit duritiem in vnguentis. Salad. ¶ Attē
de ſecundo ꝙ cerota que deſcribit meſue:
debent incorporari cum infuſionibus: ſcili
cet cum gummis liquefactis ⁊ diſſolutis a-
quis ſuccis muſcilaginibus ⁊ pulueribus q̄
ibi intrant ⁊ debet eſſe confectio media in
duricie ⁊ mollicie inter emplaſtrum ⁊ vn-

Modus conficiē-
di emplaſtra.

guentū. ¶ Emplaſtra pluribus modis poſ
ſunt fieri. quedam enim ſunt in quibus in
trant mineralia qualia litargirū ⁊ ceruſa: ⁊
tunc debent prius liquores qui ibi intrant
ſicut eſt acetum ſucci vel aque ſimul nutri-
ri ſine igne in caſſia ſiue i mortario: cū ſpa-
tula: vel cum piſtello cum oleo. Si tamē in
trarent alie pinguedines: tunc debent icor
porari ſemper cum piſtello calido: vel ī cal
dario ſupra ignem lentum ſemper cū ſpa
tula agitando ne adhereant mineralia pre-
dicta vſquequo totū fit bene ſpiſſum. ⁊ ſi
ibi intrant gumme: tunc liquefiende lique
fiant: ⁊ diſſoluende diſſoluantur: ⁊ pulueri
ſande pulueriſentur: vt in capitulis pate-
bit ſequentibus. ⁊ debent ſemper poni in
fine decoctionis: ſemper cum ſpatula agi-
tando. Attende tamen ꝙ ſemper decoctō
debet eſſe vſqȝ ad conſumptionem aceti.
vini. aque. ſuccorum: vel ſimilium liquorū
⁊ ſimiliter ſi ponuntur herbe flores vel ra
dices: debent poni in fine decoctiōis: ⁊ pri
cipaliter flos croci debet incorporari cum
manibus malaxando magdaleones. Et a-
lia mineralia debent poni in fine: ſicut eſt
es vſtum. vſifur. flos eris. magnes. bolus
armen⁹. terra ſigillata. ſulphur. auripigmē
tum: ⁊ ſimilia. Succi autem ſpiſſi ⁊ deſicca
ti diſſoluantur in aliquo liquore: ⁊ ponātur
ad vltimum quādo incipit infrigidari. Suc
ci virides ī emplaſtro de ianua debent tem
perari cum oleo. ⁊ poſtea pone oleum cum
gummis liquefactis: ⁊ pone ſuper ignem.
⁊ ſi ſumantur herbe virides que intrant in
emplaſtris: ſicut in emplaſtro gratia dei de
bent temperari cum vino: ⁊ debet poni vi
num ſuper ignem ſimiliter cum gummis li
quefactis vſqȝ ad conſumptionē eius. Em
plaſtra inſuper poſſunt malaxari cum pul-
ueribus ⁊ liquoribus: vt cū oleo ſicut apo-
ſtolocum. ceroneum. oxizocroceum diuinū
contra rupturam ⁊ dyaquilon. ⁊ alia mala-
xantur cum ſuccis: ſicut emplaſtrum de ia-
nua. et alia cum lacte ſicut emplaſtrum gra
tia dei. ¶ Attende ꝙ ſanguis humanus et
viſcus quercinus: que intrant in emplaſtro
contra rupturam debēt incorporari in mor
tario cum piſtello calido. ⁊ debet decoqui
viſcus quercinus in decoctione pellis arie
tis ſicut remouetur ab ariete: id eſt recenti
abſqȝ hoc qđ preparetur cum calce ⁊ depi-
letur. ¶ Illa vero que fiunt cum muſcila-
ginibus: pinguedinibus: decoctionibus: in-
fuſionibus: vel aliq̄bus liquoribus ſicut ſūt
fructus ſicci: ⁊ ſimilia debent teri decoqui
⁊ incorporari cum predictis miſcendo pul
ueres ſub lento igne vel in mortario vſq̄-
quo ſit tractabilis. Si gumme ibi intrant
malaxentur diſſoluantur aut pulueriſentur
⁊ incorporentur cum piſtello in mortario

Modus conficiē-
di vnguenta.

calefacto. ¶ Vnguenta poſſunt fieri pluri
bus modis. Nam aliqua ſunt in quibus in
trant ſucci herbarum: ⁊ tunc debent conſu
mi per decoctionem cum liquoribus pin-
guedinibus vel gummis liq̄factis vel oleo
Et alia ſunt que fiūt ex herbis ſiccis ⁊ tūc
debēt temperari herbe cū vino vel cū alijs
liquoribus: ⁊ tunc debent conſumi per de-
coctionem. Et alia ſunt in quibus intrant
lapides ſicut in vnguento citrino. ⁊ tūc de
bēt ſubtiliſſime pulueriſari ⁊ bene incor-
porari in mortario. Alia ſunt in quibus in
trant alia mineralia ſicut litargirum: ceru-
ſa: argentum viuum: bolus armenus: ſul-
phur: ⁊ ſimilia. ⁊ tunc ſi ibi cera acetū vel
ſucci herbarum viridium intrent oportet
nutriri cum maiori parte olei ⁊ minori par
te aque vel ſucci modo de vno modo de a-
lio: ſemper cum ſpatula agitando. ⁊ poteſt
fieri ſi bene nutriantur lb. j. vnguenti cum
℥. j. pulueris predictorum mineralium. Et

ſi petat cera miſce cum oleo ⁊ illis liquefa
ctis incorporentur ſimul cum piſtello cali-
do: tamen ſi argentum viuum intret: opor-
tet extigui cum ſaliua vel aceto vel ſulphu
re: ⁊ caue ne appropinques argentū viuū
ad ignem: q: in fumū euaporabit. ¶ Alia
ſunt que fiunt cum oleis ⁊ gummis lique-
factis: ⁊ tunc debent ſimul liqfieri ad ignē
ſemper cum ſpatula agitando. ⁊ ſi in rece-
ptis petatur puluis gummarum ſpecierū
herbarum vel ſeminū puluериſentur ⁊ īcor
porentur. Si gumme non poſſunt pulueri
ſari malaxentur ⁊ incorporētur cum piſtel
lo calido. Si non poſſunt malaxari diſſoluā
tur vel diſtemperentur: ⁊ per decoctionem
conſumantur: colentur: ⁊ incorporentur.

Modus conficiē-
di olea.

¶ Olea que fiunt ex ſeminibus ⁊ fructib9
fiunt per compreſſionē: ſed illa que fiunt
ex floribus fiunt in vaſe vitreo per decocti
onem ad ignem lentum: aut per appoſitio
nem in ſole: ⁊ tunc debent fieri in eſtate.
Sed illa q̄ fiūt ex cōpoſitōe ſuccor viridiū
debent fieri ꝑ decoctōē ignis vſq3 ad cōſū
ptōē ſuccor. Sed illa q̄ fiunt ex ſuccis ſic
cis debent diſſolui ſucci: ⁊ coqui cū oleo vſ-
q3 ad conſumptionem vini. ſed illa que fi-
unt ex aſſatione ſicut oleum frumenti: ⁊ ni
gelle debent fieri ſub lamina ferrea calefa
cta ab igne. ſed olea que fiunt ex animali-
bus ſicut oleum de ſerpentibus: formicis:
ſcorpionibus oleum vulpinum. debent ex
tingui ⁊ mori in oleo. ſed olea que fiunt ꝑ
diſtilationem ſicut de mirabolanis: de gum
mis: de cinamomo: de tartaro: de lateribus
debent poni in alembico bene ſigillato ſu
per lentum ignē a principio: ⁊ ſemper de
bet vigorari ignis: ⁊ caue ne tangas oleū
quia periculum eſt. Oleum petroleum ve-
nit naturaliter de petra.

Capitulum ſextum de colatu ra cliſteri ⁊ ſuppoſitorijs cōibus.

Penes apotecarios habentur due
decoctiones communes: ſcilic3 de
coctō colature cōis cū qua genera
liter oēs medicine laxatiue lenitiue ⁊ com
preſſiue diſſoluūtur: ⁊ decoctio communis
cliſteris. Habetur etiam forma communis
faciendi ſuppoſitoria. ⁊ hee tres deſcriptō
nes ſunt vbiq3 note penes apotecarios.
Colatura communis a diuerſis diuerſimo-
de deſcribitur Bordonius ca. de cephalea

Colatura commu
nis ſm B. de gor
donio

deſcribit cum tribus floribus cordialibus:
ſcilicet violarum borraginis ⁊ bugloſſe in
aqua lactis caprini. ⁊ hec eſt conueniens in
febriētib9 ⁊ ī eſtate. Jo. de torna mira ī cla
rificatorio in pluribus locis ſic deſcribit co-
laturam communē. ℞. prunorum damaſce
norum vuarum paſſarum mundatarum ab
granis caricarum pinguium iniubarum ⁊ ſe-
beſten an̄. ℔. ſemis. Xpoforus vero georgi
us ſupra meſue deſcribens colaturā com-
munem famoſam ⁊ notam penes apoteca
rios deſcribit duas. vnā ſcilicet magis con-
uenientem in eſtate ⁊ in febribus: que ta-
lis eſt. ℞. paſſularum liquiricie iniubarum
ordei prunorum ſine nucleis ſeminū com-
munium frigidorum mundatorum an̄. par
tes equales aque ſimplicis quod ſufficit.

Colatura commu
nis ſm xpoforum
georgium.

Colatura commu
nis in febrib9 ſm
xpoforū georgiū.

¶ Aliam colaturam deſcribit idem xpofo-
rus georgius vbi ſupra quam dicit eſſe vſu
alem magis: quia tamen magis attinet ca-
liditati: ideo conſilium eius eſt vt ſemper
in febribus precedens accipiatur. Eius au
tē deſcriptio eſt talis. ℞. aniſi feniculi paſ-
ſularum liquiricie: iniubarum ſine nucleis
capillorum veneris prunorum ordei mun-
dati. ſebeſten quando reperiūtur boni an̄.
partes equales. ¶ Et attende ſicut notat
Jo. de torna mira in libello ſuo de neutra-
litate decidentie ꝙ ſemper colatura debet
eſſe liquida ⁊ non ſpiſſa. ¶ In decoctione
vero communi cliſteris tantum debent po
ni remollitiua: ſcilicet matres violarum mal
ua ⁊ biſmalua ⁊ branca vrſina que deb3 po
ni recēs. S3 circa cliſtere hic debet atten
dere apotecarius formam propinādi cliſte-
ria. ¶ De forma autem ⁊ modo propinan-
di cliſteria ſcribit raſ nono continentis in
ſecundo caplo ꝙ debet iacere patiens ſu-
pra dorſum declinādo caput inferi9: ⁊ ſub-
leuando pedes ſuperius ita ꝙ ſubleuentur
lumbi: ⁊ cliſteriſator deb3 eſſe propinquus
ei incindendo vngues manus eius: ⁊ ſunt
inungenda capita digitorū manus ſiniſtre
cum oleo: etiam inungendus eſt anus cū
oleo abundanter: deinde impone digitum
ano pluries: vt amplietur locus. deinde po
ne inſtrumentum cliſteris. nō tamen ītel-
ligit raſ per hec verba ꝙ debeant agitari
cum cliſteribus ⁊ commoueri eleuando cru
ra ſuperius vt fieri ſolet. licet ita debeat di
ſponi vt dictum eſt quoniam aliquotiens ꝑ
talem commotionem aſcendit cliſtere vſq3
ad ſtomacum: vnde aliquando ſequitur ſin
copis: vt de facto vidit Jo. ma. de gradi. ſi-
cut ipſe refert in caplo de colica. ¶ Iſtum
tamen modum diſponendi patientem ad
cliſteriſandum modificauit Auicenna ī ſer
mone de qualitate cliſteriorum maxime in
colica: vbi dicit ſic. Amplius oportet ꝙ tu
conſideres ſi dolor eſt declinans ad partē
dorſi: cliſteriſa ergo reſupino ſupple exiſtē
te. ⁊ hoc eſt melius ei cuius dolor eſt cū cō
munitate renum. Et ſubdit. Et ſi eſt decli
nis ad anteriora cliſteriſa eo iacente ſupra

Colatura commu
nis vſualis ad om
ne propoſitum ſ3
xpoforū georgiū

Cliſtere cōmune.

Modus exhiben
di cliſteria.

ventrem. Et ſubdit q̄ hoc modo diſponē-
do patientem melius perueniit cliſtere ad reuolutiones inteſtinorum. Et iſte eſt communis modus diſponendi patientes ad cliſteriſandum ⁊ magis vſitatus hodiernis temporibus. ¶ Et in pueris habentibus ſtrictum orificiū ani debet imponi digitus in ano vt dictum eſt: vt dilatetur ⁊ preparetur via ad inſtrumentum cliſteris. Et ſemper ſumpto cliſteri debet iacere patiēs ſupra latus dolens. Et habeatur regula de intentione auicenne vbi ſupra q̄ cum intromittitur cliſtere poſita cannula q̄ debet intromitti cum vna bona expreſſione ⁊ continua que non ſit cum labore et violentia. Nam multotiens per violentiam compreſſionis impellitur cliſtere vſq̄ ad lōginquū preter q̄ ſit neceſſarium. vnde interdum vſq̄ ad ſtomacum: ⁊ ſequitur ſincopis. Habeatur etiam pro regula de intentione eiuſdem Auicenne vbi ſupra q̄ cum impellitur cliſtere ⁊ inclinat ad egrediendum: ita q̄ difficulter immittitur propter ventoſitatem repellentem: non ꝓhibeas ab hoc ſupple violenter: immo aperias burſam vt exeat ventoſitas ⁊ reitera intromiſſionem eiꝰ poſt exitum ventoſitatis.

Quantitas cliſteriorum.

¶ Attende vltra de mente eiuſdem Auicenne ibidem q̄ ex nimia quantitate enematis: id eſt cliſteris multiplicatur nocumentum et timetur ne aſcendat ex nimia eius quantitate ad ſtomacum: ⁊ ſequantur accidentia ſupranotata. ideo attende de intentiōe ſaladini ī ſuo compendio ad aromatarios q̄ quantitas decoctionis que communiter ponitur in cliſteri eſt. ℥. xviij. ⁊ quantitas oleorum communiter eſt. ℥. iiij. ⁊ quantitas ſalis eſt. ℥. ſ. quod tamen debet intelligi ſicut ipſe dicit ſm magis ⁊ minus: per reſpectum ad etatem: ⁊ ad complexiōem: quia in viris ⁊ mulieribus prouectis ⁊ fortis complexionis ⁊ virtutis hec quantitas eſt quantitas conueniens. ſed in pueris ⁊ delicatis ac debilibus debet minui quantitas: ſimiliter in dolore extenſiuo a ventoſitate: quia in his caſibus medietas ſufficit. In infantibus vero ſufficit quantitas trium quartꝗ. ⁊ in his ſit diſcretus apotecarius: quia ſola diſcretio facit apotecarium vt auerroys ſecundo colliget. ¶ De forma ſuppoſitoriorum cōmunium notetur quod ſcribit auicenna de ſuppoſitorijs fortibus educentibus fecem ⁊ fleuma viſcoſum vbi dicit ſic. Et oportet vt ſit longitudo eius ſeptem digitorum ſcilicet in tranſuerſo. Et hoc nota ꝓpter communem errorem apotecariorum: quia non fiunt communiter niſi ad longitudinē trium vel quattuor digitorum ⁊ maleꝛ ini-

Communis error apotecariorū circa ſuppoſitoria.

mo debent fieri vt dixi vt virtus ſuppoſitorij attingat ad partes ſurſum magis ſtimulando non tamen pertranſeundo inteſtinū rectum. Et ſuppoſitorium tunc magis valet q̄ cliſtere quando dolor eſt in fundo verſus anum: ⁊ de hoc dicit haly abas. Et nonnunq̄ cliſteri opus non eſt: ſed licinij cum paſſio ⁊ dolor circa pectinis eſt partes ⁊ ꝓpe inteſtinum rectum. Componuntur autem ſuppoſitoria communia ex melle ⁊ ſale communi trito ſimul coctis ad conuenientem glutinoſitatem mellis.

Capitulum ſeptimum de triturationibus medicinarum ſimplicium q̄bus predicta componuntur.

Inquit Meſue. Trituratio autem omnis qualiſcunq̄ ſit oportet q̄ fiat cum facilitate ⁊ commenſuretur ſubſtantijs terendorum. Laborioſa vero diſſoluit virtutem. Sunt ergo medicinarum quedam in quibus nō oportet vt multa elaboretur trituratione. ⁊ ſunt in quibꝰ neceſſaria eſt multa trituratio. ⁊ ſunt in q̄bus mediocris. Et fit trituratio tribus de cauſis: vt notat idem Meſue. ¶ Prima ē: vt miſcibilium in vnum melior fiat ſigillatio. ¶ Secunda vt medicinis aliqua proprietas acquiratur: vt cinno per multā triturationem acquiritur ei vt ſit prouocatiuū vrine q̄uis ex natura ſua eſſet ſolutiuum. ſic enim fit magis penetrans vnde repit ad vias ad quas non poterat prius: ⁊ euacuat per illa ⁊ multa alia acuta vt haſce: id ē thimus: vt Meſue ca. de thimo ⁊ ſimiliter azarum. ¶ Tertia eſt vt in eis aliqua malicia reprimatur: vt coloquintida ⁊ proprie interius eius debet vltime pulueriſari: neq̄ debet eſſe apotecarius in ſufficientia triturationis eius: vt Meſue auctoritate ſerapionis. ¶ Iſte autem ſunt medicine q̄ multum patiuntur de trituratione.

Ariſtologia A

Azarum vbi queritur per eum prouocatio vrine.

Colloquintida C

Centaurea

Ciminum

¶ Vbi queritur vt per euꝫ prouocetur vrina

Gumme alique quia non omnes poſſunt pulueriſari: ſed alique debent diſſolui. Et quedam non poſſunt pulueriſari neq̄ diſſolui neq̄ liquefieri. G

¶ Gumme que poſſunt pulueriſari ſunt iſte.

Gumme que poſſunt pulueriſari.

Thus

Mirra

Maſtix

Sarcocola
Storax rubea
Storax calamita
Bdellium
Olibanum
Euforbium
❡ Maſtix per ſe tamen debet pulueriſari: quia nunquam cum alijs ſpeciebus pulueriſaretur. Actor pendetarum.
❡ Gumme que debent diſſolui ſunt iſte.
Lapdanum quod debet diſſolui cum oleo.

Gumme que debent diſſolui.

Dragagantum
Gummi arabicum
Gummi prunorum
Gummi ceraſorum
Et his ſimilia que debent diſſolui in aquis ⁊ poſtea poni in medicinis.
❡ Gumme que non poſſunt diſſolui: liquefieri: neque pulueriſari ſunt iſte.
Serapinum
Oppoponacum
Galbanum
Amoniacum
❡ Iſte debent temperari in vino vel aceto: ⁊ debent coqui vſque ad conſumptionem vini ſiue aceti ⁊ colari ⁊ poni in fine decoctionis extra ignem ſemper cum ſpatula agitando.

Gumme que nõ poſſunt pulueriſari neque diſſolui neque liquefieri: ſed debent decoqui ⁊ colari.

Lapis armenus
Lapis lazuli: ⁊ magis ꝙ lapis armenus.
❡ Mirabolani ſpecies: vbi queritur per eos reſtrictio ⁊ opilatio. Unde meſue. Eorum contritorum competit exhibitio quando queritur vt poſt illam in viſceribus veſtigia contractõnis remaneant.
Omnia mineralia
❡ Reubarbarum vbi queritur virtus conſtipatiua. Unde Meſue. Ipſius contriti competit exhibitio quãdo queritur: vt poſt illam in viſceribus veſtigia contractionis remaneant.
❡ Scamonea quando ponitur in pillulis aut in medicinis quas volumus vt diutius remaneant in ſtomaco. quia quando ponitur in alijs medicinis debet magis pulueriſari vt notat ſaladinus. Auicenna tamen vult oppoſitum capitulo de indicijs extrinſecis medicinarum cum dicit. Et ex medicinis ſunt quedam quarũ virtus propter contritionem deſtruit ſicut ſcamonea quare oportet vt vltima facilitate conteratur ne ex contritione caliditas eam conſequatur corrumpens eius virtutem. Et ſubdit plurime preterea gummarum ſunt huiuſmodi ⁊ ipſarum quidem reſolutio in humiditate cõuenientior eſt ꝙ contritio. Et hec ſententia eſt verior.

❡ Thimus vbi queritur vt per eum prouocetur vrina: vt notatum eſt.
❡ Medicine que mediocriter patiunt de trituratione ſunt iſte.
Agaricus A
Ciminum. ſi non per eum queratur prouocatio vrine. C
Turbith T
Thimus. ſi non per eum intendatur prouocari vrina.
Yſopus Y
Yreos
❡ Iſte ſupra notate ſunt magis ſpeciales ⁊ de quibus a doctoribus ſpecialis facta eſt mentio. vt tamen de trituratione medicinarum generalis habeatur noticia attende ꝙ omnes medicine que multum patiuntur de decoctione etiam multum patiũtur de trituratione. ⁊ que modicum: modicum. ⁊ que mediocriter: mediocriter. de quibus in ſequenti capitulo.

Capitulum octauum de decoctionibus ſimplicium que ingrediuntur cõpoſitiones predictorum.

[I]nquit Meſue. Tua intereſt decoquere commenſurando calorẽ ⁊ proportionando illum ſubſtantijs rerum ⁊ virtutibus debilibus ⁊ fortibus. Oportet enim vt gradatio fiat in decoctiõe earum plus vel minus ſecundum ꝙ oportet. Decoctio enim impetuoſa vel inflammatiua reſoluit virtutem medicine.
❡ Iſte autem ſunt medicine particulariter que multum patiuntur de decoctione.
Ariſtologia A
Ben B
Cucumer aſininus C
Hermodatili H
Mirabolani omnes quando ab eis queritur conſtipationis impreſſio. Meſue ca. de mirabolanis. M
Polipodium P
Reubarbarum quando ab eo queritur conſtipationis impreſſio. Meſue cap. de reubarbaro. R
Radices omnes
❡ Sed iſte ſunt medicine que parum patiuntur de decoctione.
Capillus veneris
Epithimum
Elephangine omnes pulueriſate vt alcool
Flores omnes dempta camomilla
Mirabolani omnes quando magis intendimus ad laxandum. vt Meſue ca. de mirabolanis.
Manna

Roſe vbi queritur apertio: ſolutio: ⁊ abſterſio. Meſue ca. de roſis.
Reubarbarum quo ad virtutem eius ſolutiuam abſterſiuam ⁊ apertiuam. Unde meſue capitulo de reubarbaro. Et eius quidē quod purum eſt infuſio competit quādo ſolum queritur abſterſio ⁊ ſolutio ⁊ opilationum apertio.
S Sticados
Semina quattuor frigida.
T Tamarindi
V Viole. quando ab eis queritur virtus labificatiua. quia ſi queratur ab eis virtus ſolutiua diſſoluendo ſecus eſt: quia illa eſt centralis: vt Meſue ca. de viola.

¶ Iſte ſunt medicine que mediocriter tollerant de decoctione.

A Abſinchium
Azarum
Agaricus
F Fumus terre
M Mezereon
S Sene
Squilla
Semina omnia preter ſemīa quattuor frigida maiora.
T Thimus
Turbith
Y Yreos
Yſopus

¶ Habe generaliter pro regula φ omnes medicine quarum virtus difficile reſoluitur aut que ſunt fortis contexture vt que ſunt groſſe ſubſtantie. aut que virtutem habent poſitam in centro forti indigent decoctione. Meſue. Huius generis ſunt om̄s medicine minerales. Huius etiam generis ſunt omnes medicine ſtiptice, aut pontice que fundantur in ſubſtantia groſſa ⁊ terreſtri. Quod verum eſt quantum ad ſtipticitatem aut terreſtreitatem. quia ſunt alique medicine que in ſe participant ſtipticitate quadam: ⁊ cum hoc habent amaritudinem ſuperficietenus: vt ſunt roſe: abſinchium: reubarbarum: mirabolani: ⁊ ſic de alijs. ⁊ i talibus hec regula pateretur inſtātiam. Similiter etiam omnia que in ſe acumen habent decocta ſunt mitiora. decoctio enim frangit virtutem earum niſi forſitan ſit virtus poſita in ſuperficie aut debilis vbi totaliter reſoluitur Meſue. Similiter ⁊ omnes medicine que longiori tempore perdurant in virtute magis patiuntur de decoctione. Similiter ⁊ omnes medicine compoſite in quibus volumus vt in eis fiat fortis mixtio virtutum debemus eas magis decoquere: niſi ex modo ſue ſubſtantie decoctioni repugnēt. Meſue. Similiter etiam omnes medicine que multum patiuntur de trituratione etiam multum patiuntur de decoctione. Et oppoſitis modis medicine ille omnes parum patiuntur de trituratione quarum virtus facile reſoluitur: aut que ſunt debilis contexture: aut que virtutem habent in ſuperficie. Huius etiā generis ſunt omnes medicine acute: propter ſubtilitatem ſue ſubſtantie: vt ſunt ſpecies elephangine omnes ⁊ ſpecialiter puluerſate. Similiter etiam omnes medicine acetoſe. Medicine etiam omnes habētes humiditatem ſuperfluam lubricatiuam Unde Meſue. Uerum neq̧ per decoctionem fit iuuamentum in his que ſoluunt lubificando et faciendo lubricum de quo ſit valde curandum.

Capitulum nonum de analogis medicinalibus quando per ſe ponūtur pro quibus ſtant ⁊ ſupponunt.

a Nalogum eſt terminus communis qui ex modo ſue impoſitiōis eſt aptus ſupponere pro pluribus. de vno tamen per prius: ⁊ de alio per poſterius: vt ariſtoteles in predicamentis ſicut verbigratia. caſſia dicitur de caſſialignea ⁊ de caſſiafiſtula. per prius tamen de caſſialignea: ⁊ per poſterius de caſſiafiſtula Et coralus dicitur de coralo rubeo ⁊ de coralo albo. per prius tamen de rubeo: ⁊ per poſterius de albo. Analogum enim per ſe ſumptum ſtat pro famoſiori ſignificato: ſicut quādo per ſe ponitur coralus de rubeo tanq̄ de famoſiori ſuo ſignificato intelligitur. vt ergo in iſtis non decipiatur apotecarius: hic conſequenter ſunt inferenda analoga medicinalia ⁊ eorum famoſiora ſignificata ſm ordinem minoris alphabeti: vt conſueuimus facere ī precedentib᷑ caplīs.

A
Ariſtologia
Agnus caſtus — Aniſum
Ameos — Apium
Armel — Aloes
Alumen — Aſſa
Arnogloſſa — Attramentum
Auripigmentum — Alium
Acetoſa — Acetum

¶ Ariſtologia quando ſimpliciter ponitur in vnguentis mundificatiuis ⁊ abſterſiuis de longa intelligitur. ſed in alijs operationibus ſemper intelligitur de rotunda. vnde Auicenna ſcd̄o cañ. cap. de ariſtologia. Et longa eſt dignior in naſcentijs ⁊ vlceribus: quoniam eſt magis abſterſiua ⁊ calidior: ſed in reliquis operationibus rotunda:

quoniam fortioris eſt apertionis ⁊ ſubtiliationis. Hec Auiceñ. ad litteram.

¶ Agnus caſtus quando ſimpliciter ponitur de floribus intelligitur. Actor pendetarum. Flos enim agni caſti dicitur ſimpliciter agnus caſtus. Platearius.

¶ Aniſum Ameos Apium Armel prout eſt ſpecies rute quando ſimpliciter ponuntur: de ſemine debet intelligi. Actor pen.

¶ Aloes quãdo ſimpliciter ponitur de ſuccotrino intelligitur. Unde Meſue. Melius ex ſpeciebus aloes eſt ſuccotrinum. licꝫ ſm alexandrum intelligatur de epatico.

¶ Alumen quando ſimpliciter ponitur de alumine ſciſſo ſiue de alumine de pluma intelligitur. Actor pendetarum.

¶ Aſſa quando ſimpliciter ponitur de aſſa fetida intelligitur: que per excellentiam fetida dicitur: quia odorifera dicitur odorifera id eſt parum fetida. Actor pendetarum.

¶ Arnogloſſa quando ſimpliciter ponitur de maiori ĩtelligitur. vnde S. L. ag. ca. Liſen. Maior eſt maioris virtutis ꝙ minor.

¶ Attramentum quando ſimpliciter ponitur de nigro intelligitur ab atro colore dictum. Actor pendetarum.

¶ Auripigmentum quãdo ſimpliciter ponitur de citrino intelligitur. Citrinum eñ competit vſui medicine. Actor pendetar.

¶ Alium quãdo ſimpliciter ponitur de ſiluestri intelligitur. Platearius.

¶ Acetoſa quando ſimpliciter ponitur de maiori intelligitur. Unde dya. ca. de acetoſa. Acetoſa eſt duplex: maior ⁊ minor. maior eſt oxilapacium. minor habꝫ folia minuta cum ſtipite paruo ſeminibus pleno. Cõueniunt in virtutibus: ſed maior efficacius operatur. Hec ille.

¶ Acetum quando ſimpliciter ponitur de aceto vini intelligitur.

B

Bdellium	Balſamus
Borrago	Baucia
Ben	Bacca

¶ Bdellium quando ſimpliciter ponitur: ⁊ eſt intentio ad reſtringendum ⁊ infrigidandum: debet poni bdellium de mecha. Sed quando volumus aperire aut mollificare aut reſoluere debemus ponere bdellium iudaicum. Actor pendetarum. ¶ Attende tamen ꝙ quia difficile eſt cognoſcere bdellium vtrum ſit de mecha vel de iudeã: nõ in caſu dubio vbi eſſet intentio aperiendi: mollificandi: aut reſoluendi debꝫ ſẽper poni bdellium molle: ſed vbi eſſet intentio reſtringendi ⁊ infrigidandi debꝫ poni bdellium ſiccum ⁊ antiquum. Unde Auicenna ca. proprio de bdellio. Et cum antiquatur bdellium iudaicum egreditur a leniſicatione ad exiccationem.

¶ Balſamus cum ſimpliciter ponitur de oppobalſamo ſiue de oleo balſami intelligitur. Unde Auicẽna ca. de balſamo. Et eius quidem oleum eſt melius ſemine ipſius et ſemẽ fortꝰ ligno ipſius ĩ oĩbus modis eiꝰ.

¶ Borrago cũ ſimpliciter ponitur de herba intelligitur ⁊ precipue de folijs: ⁊ precipue dum viridia ſunt quia talia ſunt maioris efficacie. exiccata vero minoris. ⁊ flores competũt vſui medicine ſcd̃ario. Pla.

¶ Baucia quando ſimpliciter ponitur: de ſiluestri intelligiť qꝛ domeſtica q̃ paſtinaca dr̃ magis eſt cõueniẽs eſui ꝙ medicĩe. Pl.

¶ Ben quando ſimpliciter ponitur de maiori intelligitur. Unde Meſue. Maius ẽ incolumius paruo. paruũ vero eſt malignũ

¶ Bacca quando ſimpliciter ponitur: de bacca edere intelligitur. Jañ. C

Cardamomum	Caparus
Caſſia	Calamentum
Centaurea	Celidonia
Coriandrum	Ciminum
Cartamus	Carui
Citonium	Catapucia
Coſtus	Cypreſſus
Cinamomũ	Coralus

¶ Cardamomum quando ſimpliciter ponitur de maiori intelligitur. Platearius. Cardamomum vero minus proprie dicitur heyl. S. L. ag. ca. Carola ⁊ heyl.

¶ Caparus quando ſimpliciter ponitur de cortice radicis intelligitur. Platearius.

¶ Caſſia cũ ſimpliciter ponitur de caſſia lignea intelligitur: quia caſſiafiſtula nũꝙ ponitur ſine determinatione. Platearius.

¶ Calamentum cum ſimpliciter ponitur de montano intelligitur. Unde Platearꝰ Calamentum montanum melius eſt.

¶ Cẽtaurea cũ ſimpliciter poniť de maiori ĩtelligiť ſm plateariũ. Dicit eñ platearius ꝙ dicitur cẽtaurea maior q̃ maiorẽ: ⁊ minor q̃ minorẽ hꝫ efficaciã. Cuius tñ dictu cõtrariũ ſentit meſ. Dicit eñ ꝙ minor melior ẽ in oĩ re. Sꝫ vt tollať eoꝝ cõtrouerſia attẽde ꝙ quantũ ad virtutẽ laxatiuã minor eſt melior ĩ oĩ re ĩ qua opꝫ: ⁊ ĩ q̃ indigeť ſolutõe fleumatis ⁊ colere. fuit eñ pñcipalior ĩtẽtio meſ ĩ libro ſuo ptractare de ſimplicibꝰ ſub rõe laxãdi. Jntẽtio vero platearij ẽ deteriare ď ſimplicibꝰ nõ ſub rõe laxãdi: ſꝫ etiã p cõſideratõeꝫ ad alias ꝓprietates pticulares q̃s habẽt. Qñtũ ergo ad virtutẽ ſolutiuã qñ ſimpliciter poniť cẽtaurea de minori ĩtelligiť: ſed qñ ſimpliciter poniť ſub intentiõe aliaꝝ ꝓprietatũ de maiori ſemp

intelligitur.
¶ Celidonia quando ſimpliciter ponitur
de maiori intelligitur. Platearius. Hec ta
men apud nos non inuenitur: aut raro: ſed
reperitur quedam communis que eſt mi-
noris efficacie: vna tamen pro alia vtimur
vt dicit idem Platearius auctoritate con-
ſtantini.
¶ Coriandrum: ciminum: cartamus: carui:
quando ſimpliciter ponuntur: de ſemini-
bus debet intelligi: ⁊ de cartamo domeſti-
co. Actor pendetarum.
¶ Citonium quando ſimpliciter ponitur ī
medicinis de maioribus intelligitur. Un-
de Galienus in libro de cibis. Citonia ma
iora vocantur ſaturnia ⁊ ſunt maioris iu-
uamenti ꝙ̄ alia. Apotecarij tamen noſtri
hodiernis diebus intelligunt de minoribꝰ
propter acredinem nimiam maiorum. vn-
de maiora non ſic reddūtur guſtui delecta-
bilia. ¶ Mos enim medicorum ⁊ apote-
cariorum potius eſt regere egros cum his
que ſibi delectationem inducunt ꝙ̄ cum ri
gore artis vt ſupra declaratum eſt circa mo
dum componendi: vbi declaratum eſt ꝙ an
tiquitus in confectionibus ⁊ electuarijs in
ℨ. iij. aromatum ſufficiebat lb. j. zuccare. ho
die vero propter complacentiam maiorem
in tantum. ℨ. ij. aromatum ponitur lb. zuc-
care.
¶ Catapucia quando ſimpliciter ponitur
de minori intelligitur: ⁊ de ſemine eius.
Catapucia enim maior eſt palma chriſti:
ſed catapucia minor eſt de genere lactici-
niorum. Unde S. L. ag. ca. cathua. aucto-
ritate Galieñ. Catapucie minoris virtus
eſt ſimilis virtuti omnium ſpecierum lacti
ciniorum: et non differt ab eis niſi in vno
quod eſt quia in ſemine eius eſt dulcedo: ⁊
hoc ſemen eſt illud quod habet virtutem
laxandi. Hec ille. Et Galieñ ſeptimo ſim
plicium farmacorum cap. cicei. Cicei' fru-
ctus: id eſt catapucie fructꝰ que purgat ab-
ſterſiuam ⁊ dyaforeticam habet virtutem:
ita autem ⁊ flos: ſed omnino debiliorem.
Et de radice eius dicit dya. cap. Cicei. Et ſi
militer S. loco ſupradicto ꝙ radix eius ē
tenuis: ⁊ omnino inutilis.
¶ Coſtus quādo ſimpliciter ponitur de a-
maro intelligitur. Actor pendetarum.
¶ Cypreſſus quando ſimpliciter ponitur
in medicinis reſtrictiuis tu debes ponere
nuces eius: ſed in medicinis prouocatiuis
vrine tu debes ponere lignum aut folia.
Unde Platearius. Poma folia ⁊ lignum
vſui medicine competunt: ſed poma ſtipti
ca ſunt ⁊ conſolidatiua: lignum vero ⁊ fo-
lia diuretica.
¶ Cinamomum quando ſimpliciter poni-
tur in medicinis vomicis debet poni cina-
momum groſſum. In alijs vero debet po
ni cinamomum ſubtile. Platearius.
¶ Coralus quando ſimpliciter ponitur de
rubeo intelligitur: ⁊ elige groſſum non p-
foratum. Actor pendetarum.
Daucus D
¶ Daucus quando ſimpliciter ponitur de-
bet intelligi paſtinaca ſilueſtris: id eſt dau-
cus aſininus. S. capitulo de briaca. ⁊ Ga-
lienus libro de edulis circa finem: licet caſ
ſius felix cap. de empicis dicat ꝙ quando
per ſe ponitur debeat intelligi ſemen pa-
ſtinace ortenſis.
Epatica E
Eruca
Eleborus
¶ Epatica quando ſimpliciter ponitur de
aquatica intelligitur. Unde Platearius.
Eſt herba creſcens in aquoſis locis. nullā
faciens mentōnem de terreſtri ſicut nec a-
lij actores.
¶ Eruca quando ſimpliciter ponitur de ſil
ueſtri intelligitur. Unde actor pendetarū.
Domeſtica minoris eſt efficacie ꝙ̄ ſilueſtris.
¶ Eleborus quando ſimpliciter ponitur
de nigro intelligitur. Unde Meſue. Ni-
ger incolumior eſt albo. Oppoſitum innuit
Ga. quinta affo. comento primo. dum in-
quit conſuetudo fuit antiquorum cum di-
cerent eleborum abſolute intelligere albū
Feniculus F
¶ Ex feniculo radix: ſemen: ⁊ folia compe
tunt vſui medicine: ſed quando ſimpliciter
ponitur feniculus: de ſemine intelligitur.
excepto in colirijs vbi debꝫ poni ſuccus ra
dicis aut foliorum. Platearius.
Gallia G
Galla
Gluten
Gummus
Gummus dragagantus
Gummus arabicus
Granatum
Gith
¶ Gallia cum ſimpliciter ponitur de mu-
ſcata intelligitur.
¶ Galla cum ſimpliciter ponitur de non
perforata intelligitur. Unde S. L. ag. au-
ctoritate dya. Ex ea eſt que recipitur ex ar
bore ſua recens immatura parua rotunda
nodoſa non perforata ⁊ grauis. Et eſt alia
que eſt leuis ⁊ perforata: ſed prima medici
nis eſt conuenientior. Hec ille
¶ Gluten quando ſimpliciter ponitur, ma

ſtix intelligitur: quoniaꝫ excedit omnia glutina in bonitate. Actor pendetarum.

¶ Gummus quando ſimpliciter ponitur de arabico intelligitur. Actor pendetarum

¶ Gummus dragagantus quando ſimpliciter ponitur in medicinis calidis debet poni ſubruſum aut citrinum: ſed in medicinis frigidis debet poni album ⁊ clarum. Actor pendetarum.

¶ Gummus arabicus quando ſimpliciter ponitur in medicinis calidis debꝫ poni gūmus arabicus rufus aut citrinus. ſed in medicinis frigidis debet poni gummus arabicus albus ⁊ clarus. Platearius. Ideꝫ actor pendetarum.

¶ Granatum quando ſimpliciter ponitur in medicinis de acetoſis intelligitur. Dicit enim Platearius ꝙ granata dulcia magis competunt eſui ꝙ̄ medicinis: ſed acetoſa magis competunt medicine ꝙ̄ eſui.

¶ Gith quando ſimpliciter ponitur de ſemine intelligitur.

I Juſquiamus
Jeſſeminum

¶ Juſquiamus quando ſimpliciter ponitur de albo intelligitur. Rubeus enim ⁊ niger ſunt pernicioſi ⁊ maxime niger: ⁊ nun ꝙ̄ debēt poni in medicinis. S. L. ag. caplo Berig. Et in medicinis ore ſumendis ſemen debet poni. Sed in medicinis extrinſecus applicandis vt in vnguentis ⁊ emplaſtris ſemper debet intelligi herba. Pla. Idem actor pendetarum.

¶ Jeſſeminum ſeu ſambacus quando ſimpliciter ponitur de floribus intelligitur: et de albo. Unde S. L. ag. cap. Jeſſeminum citrinum eſt minus in operatione ꝙ̄ album

L Leuiſticus
Laurus
Lupinus
Lactuca
Lapacium
Laureola
Litargirum

¶ Leuiſticus cuꝫ ſimpliciter ponitur de ſemine intelligitur. Platearius.

¶ Laurus cum ſimpliciter ponitur de folijs eius intelligitur. Unde Platearius. Ex lauro folia et fructus competunt vſui medicine: ſed folia maiorem habent efficaciam.

¶ Lupinus quando ſimpliciter ponitur de amaro intelligitur. ille enim precipue eſt qui competit vſui medicine. Platearius.

¶ Lactuca quando ſimpliciter ponitur in medicinis ſemen eius debet intelligi. Unde Platearius. Herba eius conueniens eſt eſui: ſemen vero eius medicine magis.

¶ Lapacium quando ſimpliciter ponitur: de acuto intelligitur. Unde Platearius. Lapacium acutum eſt efficacius lapacio rotundo licet ſit magis efficax ꝙ̄ lapaciuꝫ domeſticum. Lapacium enim domeſticum eſt magis conueniens vſui ciborum ꝙ̄ medicine.

¶ Laureola quando ſimpliciter ponitur in medicina: ſemen eius debet poni. Platearius.

¶ Litargirum quando ſimpliciter ponitur de litargiro auri intelligitur. Dicit eniꝫ S. L. ag. cap. Merchet. ꝙ aureum eſt melius alijs.

Margarita M
Mel

¶ Margarite quando ſimpliciter ponuntur de non perforatis intelligitur. ſunt tamen alique margarite obſcure ad citrinitatem tendentes perforate que non perforatis equipollent: nec de illis debet intelligi Actor pendetarum.

¶ Mel quādo ſimpliciter ponitur de melle apum intelligitur.

Naſturcium N
Nucleus
Nux
Nigella

¶ Naſturcium quando ſimpliciter ponitur de ſemine eius intelligitur. Folia enim ꝓpter humiditatem aquoſam que eſt in eis habent virtutem debiliorem. S. L. ag. ca. Joſralbethefe.

¶ Nucleus quando ſimpliciter ponitur: dicunt quidam ꝙ de nucleo pini intelligitur Et alij dicunt ꝙ de nucleo oliue. Actor pēdetarum. Sed Auicēna in ſcdo cañ. de nucleo datili intellexit.

¶ Nucis multe ſunt ſpecies. ſed quando ſimpliciter ponitur de nuce vſuali intelligitur. Actor pendetarum.

¶ Nigella quando ſimpliciter ponitur: de ſemine intelligitur.

Ozimum O
Oleum
Opium

¶ Ozimuꝫ quando ſimpliciter ponitur de gariofilato intelligitur. Ozimum enim gariofilatum eſt illud quod ab auctoribus laudatur. Actor pendetarum. Attende tamē ꝙ quando ponitur in medicinis ore ſumendis ſine determinatione aliqua: vtpote in electuarijs ⁊ ſimilibus debet poni ſemen. Sed in medicinis exterius applicandis vt in vnguentis ⁊ ſimilibus debent poni folia Idem actor pendetarum.

¶ Oleum quando ſimpliciter ponitur: de oleo oliuarum intelligitur. Jañ.

Opium qñ ſimpliciter ponitur de opio tebaico intelligitur. Gali. ſeptimo ſimpliciũ farmacoꝛum. c. Micon chirantes.

P

Papauer
Piper
Polium
Policaria
Piganum
Pꝛemula veris
Pix
Petroſelinum
Pionia
Polipodium
Pſillium

Papauer quando ſimpliciter ponitur de albo intelligitur. Unde Auicẽna ſcdo can. ca. de papauere. Papaueris multe ſũt ſpecies ⁊c̃. Et ſequitur ĩ littera. Et ſanius eſt album: quoniam cum ſuo ſtupoꝛe eſt etiaʒ domeſticum ⁊ conſuetum.

Piper quando ſimpliciter ponitur de pipere albo intelligitur. Auicẽna quĩto can. in deſcriptione dyacini ex intentione ga. Et ga. octauo ſimplicium farmacoꝛum hoc idem videtur ſentire: cuius hec ſunt verba ad litterã ſm tranſlationem arabicam. Sapoꝛ piperis eſt acutus ⁊ illud qd̃ nõ eſt maturũ eſt piper album: ⁊ ipm eſt acutius nigro ⁊ magis pungens linguaʒ. Et hoc eſt q2 nigrũ ꝑpterea ꝙ maturaẽ accidit ꝙ nõ recipiat aduſtionẽ ⁊ deſiccatõem foꝛtem: q2 minuitur acuitas illa q̃ quidẽ remanet ĩ albo. Ut tamẽ tollatur controuerſia q̃ eſt ĩter S. ex vna parte: ⁊ Gal. ⁊ auicẽ. ex alia parte q̃ in hac materia non parũ diſcrepare videntur. Uoluit em̃ S. L. ag. ca. Falſel ꝙ piper nigrũ acutius eſt alboꝛ: ⁊ ꝙ album ſit debilius eo. Attende ꝙ ſicut ex verbis dyaſcoꝛidis facile trahi poteſt. pip album eſt duplicis generis. Eſt enim piper albũ qd̃ fit quando grana minuta que fuerunt in pipere longo incipiunt ingroſſari ⁊ vnũ ab altero incipit ſeparari: ſed non factus eſt botrus vel racemus. Eſt ⁊ aliud pi p albũ qd̃ fit cũ illa grana q̃ ſunt in p̃dicto pipere albo ſm debitam quantitatẽ fuerĩt augmentata: ⁊ intra ſe totaliter ſeparata: ſicut q̃ ſunt poſita in quodam botro vel racemo: ⁊ ſunt pꝛopĩqua maturitati. Pꝛimũ piper album quoniam ſapit adhuc naturã piperis longi: q2 ei vicinatur participat adhuc de eius vicinitate. ideo non eſt multũ acutũ. Piper vero albũ aliud de quo dictuʒ eſt qd̃ eſt in medio inter maturitatẽ ⁊ pꝛĩcipium generationis eſt ſatis acutuʒ: quia enim elongatur ⁊ remouetur a pipere longo non participat humiditatem eius: ⁊ eſt acutius ſeipſo cum venit ad maturitatem pꝛopter quam amittit de eius acuitate: ſicut videmus in fructibus acetoſis que in medio tempoꝛe ſunt acetoſioꝛes: ⁊ ſimiliter in ſeminibus: vt in feniculo ⁊ in ſemine ſinapis que in medio ſunt acutioꝛa ꝙ̃ ĩ complemento ſue maturitatis. ⁊ ad hanc intentionem loquebatur Auicẽna loco ſupꝛadicto: vbi ſubdit. Et hoc eſt illud qd̃ nõ eſt paruum neqꝫ contractum: ⁊ neqꝫ eſt coꝛtex eius groſſus: immo eſt ex illo quod dicitur grauis ponderis: ⁊ eligatur de eo magnum ⁊ ſanum. Hec ille.

Policaria cuꝫ ſimpliciter ponitur de media intelligitur. Hec enim plus eſt medicinalis. Platearius.

Piganum cum ſimpliciter ponitur folia rute agreſtis debent poni: ſed quando ponitur ſemen pigani: ſemen dꝫ poni. Plate.

Pꝛemula veris quando ſimpliciter ponitur herba paraliſ debet poni: licet ſit alia ſpecies eius que dicitur lauendula. pꝛima em̃ ſpecies: ſcꝫ herba paraliſ eſt verioꝛ pꝛemula veris. Actoꝛ pendetarum.

Pix quando ſimpliciter ponitur in vnguentis maturatiuis ⁊ mundificatiuis debet poni pix liquida: ſed in vnguentis cicatriſatiuis ⁊ deſiccatiuis debꝫ poni pix ſicca. Unde Galienus ſeptimo ſimpliciũ farmacoꝛum cap. xix. ſm tranſlationem grecam empetigiens expurgat et digerit duros ⁊ indigeſtos humoꝛes omnes quando ponitur in cathaplaſmatibus. Foꝛtioꝛ vero ad hec omnia talia eſt que liquida. dura vero pix ad hec quidem peioꝛ eſt: ad conſolidationem vero vulneris magis ydonea Hec ille.

Petroſelini due ſunt ſpecies: ſcilicet petroſelinum domeſticum: ⁊ agreſtre: quod dicitur ſumurion: quoꝛum ſemina pꝛecipue competunt in medicina: ideo quando ſimpliciter ponitur petroſelinum de ſemine domeſtici intelligitur: ſed quando ponitur ſumurion de ſemine agreſtis intelligitur. Platearius.

Pionia quando ſimpliciter ponitur herba ſimul cum radice debet poni. Plateari9

Polipodium cum ſimpliciter ponitur de quercino intelligitur. Unde Meſue caplo de polipodio. Melius ex eo eſt arboꝛeum ⁊ pꝛopꝛie quando naſcitur ſupꝛa arboꝛem ferentem glandes.

Pſillium quando ſimpliciter ponitur de ſemine ĩtelligitur. Unde platearius. Pſillium herba eſt cuius ſemen ſic vocatur.

Q

Quattuoꝛ remolitiua
Quattuoꝛ ſemina frigida maioꝛa
Quattuoꝛ ſemina frigida minoꝛa
Quattuoꝛ ſemina calida maioꝛa

Quattuoꝛ ſemina calida minoꝛa
Quinq̄ radices diuretice

Quattuoꝛ remolitiua ſunt violaria: malua: biſmalua: branca vrſina.

Cum ſimpliciter ponuntur quattuoꝛ ſemina frigida maioꝛa debēt intelligi. Quattuoꝛ ſemina frigida maioꝛa ſunt ſemē melonum: citruli: cucumeris: ⁊ cucurbite.

Et q̄ttuoꝛ ſemina frigida minoꝛa ſūt ſemen poꝛtulace: lactuce: endiuie: ⁊ ſcariole.

Et quattuoꝛ ſemina calida maioꝛa ſunt ſemen cimini: carui: aniſi: ⁊ feniculi.

Et quattuoꝛ ſemina calida minoꝛa ſunt ſemen dauci: apij: ameos: amomi.

R Quinq̄ radices diuretice ſūt radix apij petroſelini: bruſci: ſperagi: ⁊ graminis.

Ruta
Roſa
Rafanum
Radix
Reſina
Ros marinus

Ex ruta ſemen ⁊ folia competunt vſui medicine: ſed quando ſimpliciter ponit̄ ruta folia eius debent poni. Platearius.

Roſa qn̄ ſimpliciter ponit̄: de rubea debet intelligi. Unde meſue ca. de roſa. Melioꝛ eſt rubea vere rubedinis. Et ſubdens ait ꝙ virtus faciens ruboꝛē plus impreſſit q̄ꝙ amaritudinē faciens: propter qd̄ in abſciſione amaritudinis ipſius que remouet̄ per ſolam exſiccationem eius non reſoluitur ſpecies. in abſciſione vero rubedinis: nō plus eſt roſa q̄ꝙ homo moꝛtuus ē homo.

Siliter etiā qn̄ ſimpliciter ponit̄ roſa ī medicinis laxatiuis de roſa recenti vel de ſucco eius debet intelligi. vel de ſirupo vel de conſerua eius: q̄ non preterierunt annū ⁊ nō de roſis ſiccis. ſ꜒ i medicinis reſtrictiuis de ſiccis debet intelligi. Un̄ meſue vbi ſupra. Amaritudo autē q̄ eſt in ea q̄ eſt recēs eſt plus ſtipticitate ipſius. ⁊ pꝛima operatio eius eſt ꝓpter amaritudinē ſuā ꝓpter qd̄ roſa recens ⁊ ꝓpꝛie ſuccus eius ſoluit. Cū aūt reſoluitur caliditas dans ei amaritudinē ꝓpter exſiccatōem eius manifeſtat̄ ſubſtantia ſtiptica conſtipatōem faciēs. In ſirupo aūt ⁊ in ꝯſerua amaritudo roſe ⁊ eius humiditas ſolutiua in ſubſtātia zuccare vel mellis cōſeruatur vt expꝛeſſe voluit gentilis ca. de cura febꝛiū putridarū in generali.

Radix cū ſimpliciter ponit̄ de rafano domeſtico intelligitur. Sed cū ſimpliciter ponitur rafanus de ſilueſtri intelligitur.

Reſina cum ſimpliciter ponitur de omni gummo intelligitur: quaſi reſina a reſudo reſudas. Sed quando ponitur cum determinatione dicitur gummi illius plante ad quam fit determinatio: vt reſina pꝛtina: id eſt reſina pini. Similiter cum ponitur reſina ſimpliciter de raſa intelligitur: id eſt de molli non frixa nec pulueriſabili. Pꝛo quo attende ꝙ ex pino maſculo que dicitur coni colligitur ſpecies reſine que dicitur colofonia: ⁊ hec fit de ſicca adeo vt poſſit teri. Sed ex abiete fit alia reſina in liquida ſubſtantia que dicitur kitran: ⁊ fit ī liquida ſubſtantia: ſed frigitur in patella et exſiccatur vt declaratum eſt in libꝛo pꝛimo. donec ⁊ quouſq̄ poſſit teri. Et hec pꝛopꝛie vocatur reſina erudita ⁊ carpinata. Si autem non frigitur nec exſiccetur: ſed remaneat mollis ⁊ liquida: hec pꝛopꝛie vocatur reſina. Quādo ergo ſimpliciter ponitur reſina pini raſa debet intelligi: id eſt non carpinata vel frixa. Actoꝛ pen.

Ros marinus quando ſimpliciter ponitur aut libanotides: debent poni folia. ſed quando ponitur anthos: debent poni floꝛes. Platearius. S

Sticados
Saluia
Saluia
Stoꝛax
Sandalus
Sizeleos
Spica
Sulphur
Sal
Sizimbꝛium
Sumac
Staphiſagria Sizimbꝛium

Sticade quando ſimpliciter ponitur de arabis intelligitur ⁊ de floꝛe. Unde meſue. Melius eſt arabicum: ⁊ melioꝛ pars plante eius eſt flos: poſt hanc folia.

Saluia quando ſimpliciter ponitur de ſaluia hominis ieiuni intelligitur: quia ſaliua hominis repleti cibo eſt debilis virtutis. hominis vero famelici eſt foꝛtis: ⁊ pꝛopꝛie cuius complexio eſt calida. Paulus capitulo pꝛopꝛio.

Saluia cum ſimpliciter ponitur de maioꝛi intelligitur: minoꝛ vero eſt ſpecies eius paroij.

Stoꝛax quando ſimpliciter ponitur de ſtoꝛace calamita intelligitur. Unde calamita pꝛopꝛie interpꝛetatur bona gutta: a kalos quod eſt bonum: ⁊ mite quod ē gutta. inde calamita: id eſt bona gutta. Actoꝛ pendetarum.

Sandalus quando ſimpliciter ponitur de citrino intelligitur. Unde S. Lag. ca. Sandal. Melius ex ſandalis eſt citrinus pingue: poſt citrinū rubeū: ⁊ eſt magis ſiccū citrino. ⁊ poſt ipſum album.

¶Sizeleos cũ ſimpliciter ponit̃ de ſemine intelligitur:illud em̃ eſt qḋ ex eo eſt in vſu medicinali. S.L.ag.ca. Sizeleos.
¶Spica cũ ſimpliciter ponitur cõis vſus apotecarioꝝ tenet ꝙ dꝫ poni ſpica nardi.
¶Sulphur quando ſimpliciter ponitur de extincto intelligitur licet viuũ ſit maioꝛis efficacie. Unde platearius. Uiuum maioris eſt efficacie:ſed minus datur.
¶Sal cũ ſimplicit̃ ponit̃ de cõi ĩtelligit̃.
¶Symac qñ ſimpliciter ponit̃ de coꝛtice grani eius intelligitur. Uñ S.L.ag.ca.ſumac.auctoꝛitate Dya. Juuamentũ eius eſt in coꝛtice granoꝝ.ꝛ ga. Melius qḋ eſt in tota arboꝛe eſt coꝛtex grani eius.
¶Staphiſagria qñ ſimpliciter ponitur de ſemine eius intelligit̃. Semẽ em̃ eius eſt id ex ea qḋ vſui medicine competit. Plat.
¶Sizimbꝛij due ſunt ſpẽs.vna q̇dẽ ſpẽs eius eſt centonica:ꝛ eſt ſizimbꝛiũ qḋ vocat̃ menta aquatica ſiue balſamita.ꝛ iſtud dicitur ſizimbꝛiũ ſilueſtre. Qñ aũt ſizĩbꝛiũ ſimpliciter ponit̃ de domeſtico intelligit̃. Pla. Uñ pau.c.de ſizĩbꝛio. Domeſticũ eſt nobis in vſu.

T Tres floꝛes coꝛdiales
¶Tres floꝛes coꝛdiales qñ ſimpliciter ponuntur debent intelligi flos violarum boꝛraginis ꝛ bugloſſe.

V Uiola Uiſcus
¶Uiola cũ ſimpliciter ponit̃ de purpurea intelligit̃. De hac em̃ ſolũ locutꝰ eſt S.L. ag.ca. Feneſtig.qm̃ vſus eius magis conuenit medicinis:ĩmo alie ſpecies violarũ ſunt ſpecies keyri. Act.pen.

Capitulum decimum de permutationibus medicinarum.

Enetur ſcire apotecarius ꝑmutationes medicinaꝝ ſiue quid ꝓ quo vt vna ſibi deficiente aliam accipiat ſimilis virtutis. Jſte autẽ ſunt q̄ ſolent adinuicem permutari ſm̃ oꝛdinem litterarum minoꝛis alphabeti.

A Acaſſia
Azarum
Antimonium
Armoniacum
Anacardus
Acoꝛus
Ariſtolegia
Aſſa fetida
Alcanna Aloes
Abſinchium Aniſum

¶Pꝛo acaſſia ponitur ſuccus pꝛunelloꝛuꝫ agreſtium immaturatoꝝ. Auic.ſc̓do cañ.c. de acaſſia. Et dicit conſtan.ꝙ loco eius ponitur ypoquiſtidos.
¶Pꝛo azaro ponit̃ põdus ipſius ꝛ mediũ de acoꝛo ꝛ ſexta ponderis eius amomi.
¶Pꝛo ãtimonio ponit̃ ſtãnũ aduſtũ. Auic.
¶Pꝛo amoniaco ponitur ſoꝛdicies alueris apum. Auicenna.
¶Pꝛo anacardo ponitur quarta ponderis ipſius de balſamo. Jo.de ſancto amando ĩ areolis ſuis. Jḋ etiã auic. Ponit vltra Auicẽna loco eius quintuplũ eius ponderis de bondaca:id eſt auelana. Ponit vltra tertiaꝫ ponderis de napta alba.
¶Pꝛo acoꝛo in depellẽdis ventoſitatibus ꝛ iuuamento qḋ facit epati ꝛ ſpleni ponitur equale pondus de cimino cũ tertio ponderis de ariſtologia. Auicenna
¶Pꝛo ariſtologia rotunda ponitur põdus equale de zurũbet:ꝛ tertia põderis de mace:ꝛ medietas ſui de coſto.ꝛ pꝛo longa ponitur pondus equale de zizumber:ꝛ medietas ſui de pipere albo. Auicenna.
¶Pꝛo aſſa fetida ponit̃ equale põdus eiꝰ de odoꝛifera:ꝛ põdus ꝛ ſ.de ferapino.
¶Pꝛo alcãna ponit̃ in aboꝛſu ꝛ iuuamento qḋ facit in venenis equale pondus ipſius de ariſtologia longa ꝛ mentaſtro. Joh. de ſancto amando in areolis ſuis.
¶Pꝛo aloes ponit̃ duplum ipſius de litio.
¶Pꝛo abſinchio ponit̃ poliũ aut ſceba armeniũ:id eſt ſticade citrinũ:ꝛ in confoꝛtãdo ſtomaco ex azaro quantũ ipm̃ eſt cum medio pondere mirabolanoꝝ. Auicenna.
¶Pꝛo aniſo ponit̃ carui q̄tũ ipm̃ eſt. aui.

Beben Bedereg B
Bedegar Balauſtia

¶Pꝛo beben ponitur quãtũ ipm̃ eſt de rubea ꝛ medietas ſui de coꝛtice caſſielignee ꝛ decima põderis eius de mace. Auicẽna.
¶Pꝛo bedereg ponitur ſemẽ naſturcij. vñ ga.vj.ſim.far.ca. Eriſmon. Seminis huiꝰ herbe ſapoꝛ ſapoꝛi ſeminis naſturcij ꝛ virtus eius eſt ſimilis virtuti illius:niſi quia ẽ calida inflammatiua. Hec ille.
¶Pꝛo ballauſtia ponitur coꝛtex glandis et caput granati. Auicenna.
¶Pꝛo bedegar ĩ febꝛibꝰ ponit̃ fumꝰ terre

Camomilla C
Caſtoꝛeum
Cinamomum
Crocus Cypꝛeſſus
Coꝛdumeni
Coſtus
Caſſiafiſtula
Chimolea
Condiſus
Cardamomum maius

¶De camomilla dicit Dya. ꝙ ſi floꝛem eius non habueris:folia ꝛ radix eius virtutem complent.nam due partes folioꝝ ſm

plent virtutē flor: ideo pro ipſa debēt poni: ⁊ aui. dicit ꝙ in confortatione cerebri ꝑ ipſo ponitur berengeſif.
¶ Pro caſtoreo ponitur quātū ipm eſt de acoro: ⁊ quāto medietas ipſi⁹ de pipe. aui.
¶ Pro cinamomo ponitur cortex caſſieligne e aut duplum ipſius de cubebe.
¶ Pro croco ponit̃ ſimile pondus ipſi⁹ de coſto: ⁊ quarta pōderis eius de ſpica: ⁊ pōdus ipſius de corticibus caſſielignee. Auic.
¶ Pro cypreſſo ponitur medietas ponderis eius de cortice granati: ⁊ pondus ipſi⁹ de ſarcocola rubea. Auicenna.
¶ Pro cordumeni ponit̃ harmel aut ſquinantum. Auicenna.
¶ Pro coſto ponitur medietas ponderis eius de piretro. Auicenna.
¶ Pro caſſiafiſtula ponit̃ pōdus ipſius de teremabī. ⁊ triplū ponderis eius de carne paſſe: ⁊ octaua ponderis ipſius de turbith: ⁊ q̄nq; loco paſſe ponitur liquiricia.
¶ Pro chimolea ponitur illud qđ inuenit̃ ſub rota acuendi gladios quod ex ferro et lapide conficitur. S. L. ag. cap. de tumore pedum pregnantium.
¶ Pro condiſi in ſternutationibus vtimur eleboro albo. Act. pen. ⁊ in vomitu loco ipſius vtimur nuce vomica in eodem pondere cū tertio ſui ponderis de pipere.
¶ Pro cardamomo maiori vtimur cardamomo minori ⁊ econtra S. L. ag. c. cacola ⁊ heyl: vbi dicit ꝙ virtus minoris eſt ſicut virtus maioris: niſi ꝙ propter eius ſubtilitatem confert plus digeſtioni: ⁊ eſt magis deſiccatiuum.
¶ Pro camepiteos ponitur medietas pōderis eius de ſizeleos: et quarta ponderis eius de caſſialignea.
D Dyamoron
Doronicum
Darſiſahan
¶ Pro dyamoron ponit̃ ſuccus moroꝝ coctus cum melle ⁊ deſpumatus. Platearius
¶ Pro doronico ponunt̃ due tercie pōderis ipſius de gariofilis. Auicenna.
¶ Pro darſiſahan ponunt̃ fructus aliembuch: ⁊ eſt xiliqua vel xilocaracta: ſcȝ due tertie pōderis ipſius. Et in iuuamētis neruoꝝ pondus eius de azaro ⁊ medietas pōderis ipſius de abſinchio. Auicenna.
E Eupatorium
Eleborus niger
¶ Pro eupatorio ponit̃ pōdus eius de azaro: ⁊ medietas pōderis ipſius de abſinchio
¶ Pro eleboro nigro ponit̃ mediū ipſius de mezereon: ⁊ due tertie pōderis eius de agarico. Filius autē meſengne dicit ꝙ loco ipſius ponitur condiſi. Auicenna.

Ferrum Folium F
Feſſire Fumus terre
¶ Ferrum: ferrugo: ſcama ferri: eiuſdē ſūt virtutis: ideo vnū pro alio ponitur. Actor pendetarum.
¶ Folio albo caremus: ſed loco illius ponuntur folia gariofilorum: vel ſpica nardi Platearius. Vel ponitur pondus eius de mace. Auicenna.
¶ Pro feſſire: id eſt vite alba ponitur pondus ipſius de doronico. Et due tertie ponderis eius de mace. Auicenna
¶ Pro fumoterre in ſcabie ⁊ febribus antiquis ponitur quantū eſt mediū ponderis eius de ſene de mecha. Auicenna.
Genciana G
Galbanum
Galanga
¶ Pro genciana ponitur quantū ipm eſt ⁊ quantū medietas eius ex azaro: ⁊ quantū medietas eius de radice caparis. Auicēna.
¶ Pro galāga ponit̃ kerſat gariofilatū: id eſt cortex arboris gariofilorum. Iañ.
Haſce H
Hermodatillus
¶ Pro haſce: id eſt thimo ponitur origanū montanum vel epithimum. Auicenna
¶ Pro hermodatillo ponit̃ in dolorib⁹ iuncturaꝝ pōdus eius de folijs alkanne: ⁊ medietas ponderis eius de bdellio. Auicēna.
Ipericon I
Iſopus
¶ Pro ipericō ponit̃ pōdus ipſi⁹ de ſquinanto: ⁊ pōdus ipſius de radice caparis. auicē.
¶ Pro iſopo ponitur ſauſucci tantundem ⁊ medium eius.
Lilium L
Laurus
Lingua auis
¶ Pro lilio ponitur pondus equale ex ſaufel ⁊ ſandalo mixtis equaliter.
¶ Pro lauro ponunt̃ folia ſizimbri. Auic.
¶ Pro lingua auis in mouendo coitum ponitur equale pondus ipſius de nuce excorticata. Auicenna.
Melliſſa M
Mentaſtrum
Mel canne
Mirra
¶ De melliſſa dicit ga. vij. ſim p. far. ꝙ multū differt a praſſio: ideo vnū pro alio nō debet poni q̄diu poterit reperiri. Si vero aliq̄n nō fuerit praſſiū: licet hoc vti in oībus in q̄bus vtit̃ illo: ſcientes ꝙ actu deeſt.
¶ Iſtis oībus mētaſtrū. pulegiū. camomilla. calamētū mōtanū. ⁊ calamentū fluuiale vno pro alio vtitur. ſunt eīn eiuſdē virtutis Act. pen. in expōe hui⁹ termini Glicoñu

Pꝛo melle canne ponitur mel apum. Jo. ma. ſuper nono almẽſoꝛis ca. de cephalea. Dicitur ꝙ pꝛo mirra ponitur medietas põderis eius de pipere: ſed dicit Auicẽna ꝙ nihil eſt.

N Nabach
Naſturcium
Nux muſcata

¶ Pꝛo nabach ponit ga. ⁊ S. in vnguẽtis ⁊ confectionibus aromaticis calamentum montanum.

¶ Pꝛo ſemine naſturcij ponuntur eius folia exſiccata ⁊ nõ viridia. vñ S. L. ag. cap. Joꝛſalbathebe: id eſt naſturciũ ⁊ c. Dicit ꝙ qñ naſturciũ exſiccatur: fit eius virtus ſicut virtus ſeminis eius: ⁊ dum eſt recens pꝛopter humiditatẽ aquoſam q̄ eſt in eo habꝫ virtutẽ debilioꝛẽ virtute ſeminis eius.

¶ Pꝛo nuce muſcata ponitur ſpice equale pondus. Auicenna.

O Opium
Oppoponacum
Ozimum gariofilatum
Oppobalſamum
Oleum laurinum
Oleum de alcanna
Oleum de vꝛtica
Oleum' roſarum
Oleum de kerua

¶ Pꝛo opio ponitur triplum põderis eius de ſemine iuſquiami ⁊ duplum eius de ſemine mandragoꝛe. Auicenna.

¶ Pꝛo oppoponaco ponitur ficus. Eſtimat etiam Auicenna ꝙ amoniacũ eſt ei ꝓpinquum in virtute.

¶ Pꝛo ozimo gariofilato ponitur melliſſa ĩ paſſionibus coꝛdis ⁊ meline. Jañ.

¶ Pꝛo oppobalſamo ponitur mirra liq̄da.

¶ Pꝛo oleo laurino ponit̃ pix liq̄da. Aui.

¶ Pꝛo oleo de alcanna ponitur oleũ ſanſucinum. Auicenna.

¶ Pꝛo oleo de vꝛtica ponitur oleum de cartamo. Auicenna.

¶ Pꝛo oleo roſ ponitur oleum violatum ⁊ oleum de menufare. Auicenna

¶ Pꝛo oleo de kerua ponitur oleum rafaninum. Auicenna.

P Polipodium
Polium
Papauer

¶ Pꝛo polipodio ponitur epithimũ ⁊ medium ponderis de ſale indo. Auicenna.

¶ Pꝛo polio ponuntur in extractione vermiũ ⁊ pꝛouocatione menſtruoꝝ ⁊ vꝛine põdus equale de lignis granati viridibꝰ ⁊ due tertie ponderis ipſius de coꝛticibus lignoꝛum caſſie lignee. Auicenna.

¶ Dicit auic. ĩ ca. de lactuca: ꝙ lactuca agreſtis eſt in virtute papaueris nigri.

Ribes R
Rob
Rob de ribes
Rob de moꝛis
Rob de citonijs
Rob de granatis
Rob mirtinum

¶ Pꝛo ſucco ribes ponitur ſuccus acetoſe Meſue in ca. rob de ribes.

¶ Pꝛo rob ponuntur carnes paſſularũ. Jacobus de partibꝰ pariſieñ. doctoꝛ modernꝰ vir magne auctoꝛitatis inter modernos q̄rti pꝛima ca. de tuſſi febꝛicitantium.

¶ Pꝛo rob de ribes de intentione meſue ponit̃ ſuccus acetoſe aut ſirupus eiꝰ. vult tamen xp̃ofoꝛus ge. in expoſitõne ſua ſup antidotario meſue: ꝙ loco rob de ribes vtimur ſirupo mirtino aut miua ſimplici.

¶ Pꝛo rob de moꝛis vtimur dyamoꝛon. D. N. Xp̃ofoꝛus geoꝛgius vbi ſupꝛa.

¶ Pꝛo rob de citonijs vtimur miua citonioꝛũ: vel miua ſimplici. Jdem xp̃ofoꝛus.

¶ Pꝛo rob de granatis vtitur ſucco granatoꝛum. Jdem xp̃ofoꝛus vbi ſupꝛa.

¶ Pꝛo rob mirtino vtimur ſirupo mirtino Jdem xp̃ofoꝛus vbi ſupꝛa.

Spica celtica S
Stoꝛax
Spodium
Squilla
Staphiſagria
Sal indum
Serapinum
Sucutum
Secacul
Sandalus
Semen cucurbite

¶ Pꝛo ſpica celtica ponitur ſaliunca. Pla.

¶ Pꝛo ſtoꝛace ponitur equale pondus de caſtoꝛeo: ⁊ duplum ponderis eius de oleo ſizanino. Auic. in ſcđo cañ. ca. Lubne.

¶ Pꝛo ſpodio ponitur ebur combuſtũ vel quod melius eſt cinis q̇ inuenit̃ ſup foꝛnace argentarioꝝ. S. L. ag. ca. abayſir.

¶ Pꝛo ſquilla ponitur coꝛdumeni in equali pondere: aut pondus equale: ⁊ tercia ipſius de acoꝛo: aut tercia ipſius de amomo. Auicenna.

¶ Pꝛo ſtaphiſagria ponitur piretrum. Jo. de ſancto amando in areolis ſuis.

¶ Pꝛo ſale indo ponit̃ zuc. candi. Act. pẽ.

¶ Pꝛo ſerapino ponitur gũma cedri. ⁊ alij dixerunt pini maſculi. ⁊ alij dixerunt ꝙ ponit̃ põdus ipſius: ⁊ mediũ de oppoponaco

¶ Pꝛo ſucuto ponitur ſuccus folioꝝ lactuce aut aqua ſolatri. Auic. ca. ſuccutũ. verũ videtur ꝙ auicẽna videt̃ neſciuiſſe q̇d eſſet

ſuccutū cum dicit ꝙ dicitur ꝙ eſt ſemꝑ viuā⁊ dicitur ꝙ eſt ſpecies feminis mandragore⁊ ſic non accepit ſuccutū niſi dubie ꝓ ſemine mandragore aut pro ſemper viua⁊ ⁊ ſic pro ipſis ponitur aqua ſolatri aut ſuccus folioꝝ lactuce.

¶ Pro ſecacul ponitur ſatyrion. Auicēna

¶ Pro ſandalo q̄tum ad virtutem eius in frigidatiuā ponitur ſauſel. Iañ. in littera F. in expoſitione huius termini ſauſel.

¶ Pro ſemine cucurbite ponuntur ſemina malorum dulcium. Platearius.

T Theſifie
Taratiſ
Tyriaca
Terebentina
Tuthia
Tricon
Trociſci de tyro

¶ Pro theſifie ponuntur due tertie ponderis eius de dragaganto⁊ tertia eius de euforbio. Auicenna.

¶ Pro taratiſ ponitur medietas ponderis eius de cortice oui aduſto ⁊ abluto⁊ ſexta ponderis eius de galis⁊ decima pōderis eius de gummi arab. Auicēna.

¶ Pro tyriaca ponitur triplum ponderis eius de zedoaria.

¶ Pro terebentina ponit̄ gūmis gariofiloꝝ. gluten em̄ gariofiloꝝ exiſtit in virtute glutinis albotum. Auicē. cap. de gariofilis.

¶ Pro tuthia in paſſionibus oculoꝝ ponit̄ cinis folioꝝ oliue ſimul cū floribus: qui ita debet fieri. Accipe folia ipſa cū flore ⁊ ſil' pone in olla terrea cruda⁊ obtura os eius ⁊ dimitte in fornace donec illa coquantur. deinde proijce ſuꝑ ea vinū quouſqꝫ infrigident̄ ⁊ ſimul confice⁊ iteꝝ combure ſicut prius. poſtea laua ſicut lauatur ceruſa⁊ fac trociſcos. creditur em̄ ꝙ q̄n cōburūtur hoc modo ꝙ non ſit eaꝝ virtus minor virtute tuthie in iuuamento oculi⁊ ideo creditur ꝙ virtus huius ſit ſicut virtus illius. S. L. ag. ca. Cabitraiton. Idē Bul. in ſeruitore.

¶ Oīa noīa terminata in tricon capillū ſonant⁊ ideo pro eodem accipiuntur. ab eodē em̄ effectu ſunt impoſita. ideo hec politricon adyantos gallitricon capillus veneris ꝓ ſeinicē accipiunt̄. S. l. ag. c. Berſegaſcē

¶ Pro trociſcis de tyro in tyriaca ponunt̄ trociſci facti de diptamo⁊ tormētila. Sal.

V Vicetocicum
Vſnee

¶ Pro vicetocico ponit̄ arnal tormētillā.

¶ Pro vſnee ponitur pondus eius de cordumeni. Auicenna

Z Zedoaria

¶ Pro zedoaria ponitur ariſtologia. Vnde Auic. zedoaria eſt in virtute ariſtologie. et dicit etiā in fine ca. eius ꝙ triplū ponderis eius ponitur pro vno tyriace. Et dicit filius meſengue ꝙ ipſa in operatione ſua eſt ſicut durunguid eſt doronicum.

Capitulum vltimum de ponderibus ⁊ menſuris.

D Iſtinctio menſuraꝝ ⁊ ponderū tribus de cauſis diuerſificat̄. Primo rōne diuerſaꝝ prouinciaꝝ: vt aliud eſt kiſt romanū⁊ aliud kiſt ytalicum. Scd̄o rōe diuerſaꝝ medicinaꝝ: vt abē mellis⁊ aben olei. Aben em̄ mellis ſunt mine due⁊ aben olei ſunt mine due. ß. ⁊ coclear mellis eſt pōdus. iiij. aureoꝝ. ⁊ coclear medicine eſt aureū. j. Tertio diuerſificant̄ rōe auctoꝝ vt verbigrā in diſtinctione ponderꝝ ⁊ menſuraꝝ quā ponit auic. ex breuiario al ſeyt ſcribit̄ ꝙ kiſt mellis eſt pondus lb. C. viij. ⁊ ex breuiario S. ſcribit̄ ꝙ kiſt eſt pōdus duaꝝ lb. cū dimidia. Silr̄ etiaꝫ differt Ni. ab alijs in pōdere ſextarij: q2 ponit ſextariū eſſe pondus. ij. lb. ſ. Sed auic. ⁊ S. ponūt ſextariū eſſe pōdus vj. ʒ. ⁊. ij. dauich

¶ Attende ergo ꝙ iſta ſunt diuerſa pōderū ⁊ menſuraꝝ genera q̄bus vtitur in medicina ſm ordinē minoris alphabeti.

A Acetabulum
Alnuluſeth
Aureus
Auelana
Adarcaimi — Adari
Aſueſim
Arſat
Arſeti
Arnula
Adorat
Aben — Alem vrine
Abemen vel alemen
Armo
Adaſafati
Alaſacrayti
Aſatil
Alcomiaꝫ — Alūmilmeiſi
Arhuatu
Alkantus
Aldegurach
Alſet
Alſilef

¶ Acetabulū nomē mēſure eſt quartā partē emine cōtinentis⁊ eſt ſm yſid. ʒ. xij. Aliqui antiqui expoſuerant quātum teſta oui capere poteſt. Quandoqꝫ inuenitur acetabulis ſcriptum. Iañ.

¶ Alnuluſeth eſt pondus. ʒ. ij. vnde auicē. ca. de agarico. ⁊ quādoqꝫ in potu dantur ex eo tres alnuluſeth. et S. L. ag. c. Agarico

dicit ꝙ poſſumus dare.ʒ.ij.ſic ex concordia
hoꝝ patet ꝙ alnuluſeth eſt pōdus.ʒ.ij. di-
cit ꝙ inter iſtos nulla eſt concordia:q: tres
alnuluſeth eſſent.vi.ʒ.⁊ taleʒ doſin de aga
rico non cōuenit exbibere:ſed Jañ expōit
ꝙ alnuluſeth ē obolꝰ id ē.xij.grañ.⁊ meliꝰ
Aureus aſſumptus cōiter S.⁊ auic.eſt pō
dus.ʒ.i.ſ. ſed in rei veritate in medicinis
magne potentie ſiue ſint ſolutiue ſiue nō:
aureus eſt minus ꝙ̄.ʒ.Dicit eñ.S.ca.de ꝓ
batione tyriace.Et des de tyriaca ad quan
titatē lupini:⁊ eſt medius aureus.⁊ auicē.
ca.de cura alchites dicit.⁊ ſumat de pillu-
lis ſulirinis in potu debilis aureum.i.⁊ for
tis.ʒ.i.Et ita patet in iſtis ꝙ aureus ſit mi
nus ꝙ̄.ʒ.
Auelana eſt aureus.i.ſiue.ʒ.i.ſ.
Adarcaimi ſm S.ſunt ſex oboli:⁊ eſt pon
dus.lxxij.granorum ordei.
Adari ſm S.eſt pondus trium librarum.
Aſuenſim ſm S.eſt pondus.ʒ.xviij.
Arſat eſt pondus.ʒ.c.⁊.xx.ſm S.
Arſeti romana eſt pondus ideʒ ſcʒ.ʒ.c.xx.
Amula vel anula vel anguē que idem ſunt
⁊ eſt pondus ſm S.aureorum.vij.
Adorat ſm auic.eſt pondus trium librarū.
Inueniuntur aben mellis ⁊ aben olei.⁊ eſt
aben mellis ſm S.pondus:ij.minarū:ſed
aben olei eſt pondus vnius mine ⁊ ſ.
Alem vrine ſm ſerapionē eſt pōdus.xxv.
ſextariorum.
Abemen vel alemen ſm Auicenna eſt ſe-
xtaria.v.⁊.ʒ.xxxi.⁊ antuli.iiij.Et attende
ꝙ vbi dicit Auicenna.antuli dicit S.⁊ me
lius armo.
Armo eſt pondus.xxiiij.grañ.ordei.
Adaſafati magna ſm S. eſt pondus.ʒ.v.
⁊ grañ.xvi.ordei.ſed adaſafati parua ſm
S.eſt pondus.vij. ſemimet.
Alſacrayati apud auicēna eſt nomē ponde
ris granoruʒ.M.ccc.Et alibi. Alſacrayati
magna granorum.C.lxviij.parua vero gra
norum.lxxxiiij.Jañ.
Alſatil arab eſt nomen ponderis apprehē
dens grana.v.c.lxxviij.Idem Jañ.
Alcomuaʒ ſm S.eſt pondus trium.ʒ.
Alumilmeiſi ſm S.eſt pondus.ʒ.i.ſ.
Althuatu idem ſm ſerapionē.
Alkantus ſm auicennā eſt pondus.ʒ.ſ.
Aldegurach vel danguarie ſm auicēnā eſt
pōdus.ʒ.iiij.
Alſe eſt pondus.ʒ.iiij.ſ.
Alſulef olei ſunt.ʒ.vi.
Alſulef mellis ē pōdus.ʒ.iij.id ē quart].i.
B Briala
Briala ſm quoſdā eſt menſura continēs
ʒ.iiij.vnde auic.primo cañ.ca.de regimine
aque ⁊ vini dicit ſup cibū duas brialas aut
tres bibere non nocet ei qui contentus eſt
Charine C
Coclear
Choati vel ciatus
Chons mellis
Chons olei
Chons vini
Coatus
Carbon
¶ Charine ſm ſerapioneʒ eſt quarta pars
ʒ.i.⁊ ſunt grana.xvi.
¶ Coclear medicine ſm aui.eſt aureū.i.ſʒ
coclear mellis ſm S.⁊ auicē.eſt aurei.iiij.
¶ Choati vel ciatus eſt.ʒ.iij.
¶ Chons mellis eſt lb.xiij.ſ.
¶ Chons vini eſt lb.x.
¶ Chons olei eſt lb.ix.
¶ Carbo eſt.ʒ.xviij.ſ.
¶ Coatus vel coates eſt pondus.ʒ.i.ſ.ſed
coatus olei eſt darkimet.xij.Et coatus vi-
ni eſt.ʒ.ſ.⁊ medietas darkimet ⁊ tertia.et
coatus mellis pondus.ʒ.ij.⁊ quarta. D
Dragma
Dorchimi ſiue darkimet
Dorat
Danich
Dragma ſm omnes eſt pondus.℈.trium⁊
debet ſic figurari.ʒ.
¶ Dorchimi ſiue darkimet eſt pondus au-
rei.i.
¶ Dorat ytalicū eſt iobein.viij.⁊ iobein eſt
arſac romana.vi.⁊ quid ſit arſac dictū eſt.
¶ Danich eſt nomen ponderis.viij.grano
rum ordei Jañ.
Exagium E
Erub
¶ Exagium ſm Nicolaum ⁊ ſm commu-
nem opinionem eſt pondus.ʒ.i.ſ.
¶ Erub mellis ſm Auicennā eſt pondus
ij.lb.ſ.ſed erub olei eſt mina.i.⁊.ſ.
Faba greca F
Faba alexandrina
Faba egiptiaca
Faba baſſiria
¶ Faba greca eſt.ij.ſemimet aut.ij.oboli.
¶ Faba alexādrina ē pōdꝰ.ʒ.i.ſ.⁊ gra.xij.
¶ Faba egiptiaca eſt quattuor ſemimet ⁊
eſt.ʒ.i.ſ.
¶ Faba baſſiria eſt pōdus.ʒ.ij.⁊ gra.xvi.
Gormia G
Gormia eſt quarta pars.ʒ.i.⁊.ſ.
Kiſt K
Kirat vel kirates
Kiſe
Kadus
Kiſt.S.in ſeptimo in confectione electua
rij deicitonijs auctoritate ga.dicit ꝙ kiſt ro
mana eſt lb.i.cū dimidia.⁊ dicit auic.ca.de

ſciatica ꝙ kiſtus eſt cotile.ij.lb. ⁊ libro de doctrina greca exponiť ꝙ eſt cadus .i. ⁊ ex ca. auic. ſupaddito in fine quinti qḋ extractū eſt ex breuiario S. dicit ꝙ eſt pondus ʒ.xx. Et kiſt ytalicū eſt. ʒ.i.ſ. pro quo attende ꝙ vbi in libris auic. meſ. S. raſ. ⁊ aliorum arabicoꝝ ponitur kiſt: debet poni kiſt ytalicū: ſcʒ lb.j.ſ. ſed vbi in libris grecorū vt Nicol. Ga. alexandri ⁊ alioꝝ poniť kiſt debet poni kiſt romana: ſcʒ lb.ij. Inueniūtur tñ kiſt olei: ⁊ kiſt vini: ⁊ kiſt mellis.
Kiſt olei eſt .ʒ.xviij.
Kiſt vini eſt lb.lxxx.
Kiſt mellis eſt lb. C.viij.
Kirat exponit xpoforus geor. ſuper meſ. ℞ ta troxiſcoꝝ de cipero ꝙ eſt pōdus.viij. grañ. ordei. Exponit tñ mundi. ꝙ eſt ſilica ⁊ exponit ꝙ eſt pondus triū grañ. ordei. ⁊ hanc expoſitiōem imitatus eſt ſaladinus.
Kiſſe eſt menſura continens.iiij.lb.vini. Hoc pondus habetur in de ſecretis galieñ.
Kadus ſm papiā exponitur ꝙ eſt vas amphora dicta cōtinens tres.ʒ. ſed in libro ḋ doctrina greca exponitur pro ſitula.

Z Libra
¶ Libra medicinalis eſt.ʒ.xij.

M Mina
¶ Mina alia eſt romana: ⁊ alia ytalica. quādo ſimpliciter ponitur mina in libris arab vt auic. ſerap. meſ. debet poni mina ytalica. ſed in libris grecoꝝ vt galieñ. alexādri ⁊ nicolai: debet poni mina romana. Mina ytalica eſt pondus.ʒ.xvi. ſed mina romana eſt pondus.ʒ.xx. ⁊ ſm papiā que videtur īſequi Iañ. mina eſt pondus. C.ʒ. cōis vſus non inſequitur ipm.

N Nux magna pro pondere eſt pondus.ʒ.ij.ſ. grañ.xviij. Sed nux parua eſt auelana de qua ſupra.

O Obolus
¶ Obolus eſt.℈.ſ.

R Raficij
¶ Raficij exponit ſala. ꝙ eſt pōdus.℈.i.ſ.

S Scrupulus
Semimet
Seminen
Saſureg
Suſe
¶ Scrupulus eſt tertia pars vncie ſm cōmunē opinionē. ⁊ ſic figurať ī medicina.℈.
¶ Semimet exponit aui. ꝙ ſūt mine.x.ſ.
¶ Seminē eſt pondus.xiiij. grañ. ordei.
¶ Saſureg in ſecretis ga. exponitur ꝙ eſt pondus.ʒ.i.ſ.
¶ Suſe in de ſecretis galieñ. exponiť ꝙ eſt menſura continens lb.vi. aceti.

U Uncia
¶ Uncia eſt pondus.ʒ.viij. vt tenet modꝰ communis. in diuerſis tamē regionibus variatur: ⁊ debet ſic figurari.ʒ.
¶ Pro habenda memoria de diuerſis medicinarum ponderibus vſualibus: quia nō oīa ꝑdicta pondera ſunt vſualia nota hos verſus. Collige triticeis medicine pōdera granis. Grana q̄ter q̄nqꝫ ſcrupuli ꝓ pōdere pōe. In dragma ſcrupulus ter ſurgit multiplicatus. Si ſolidū queris tres dragmas dimidiabis. Exagium ſolido differt in nomine ſolo. Aureus exagio ſolidoqꝫ parificatur. Conſtat ſex ſolidis vel ter. tribꝰ vncia dragmis. Uncia pars libre duodena q̄s ambigit inde. Si queras pondus quot hꝫ ſextarius vinus. Librāꝝ quinqꝫ pondus de bes mediare. Cotila ſextario differt in nomine ſolo. Continet eminas ſextarius ſex puto binas. Ut fertur obolus ſemis ſcrupulus eſſe probatur. Cetere menſure nō ſint tibi noīe cure. Nam q: ſunt ficta ſordeſcunt ſuntqꝫ relicta. Non eris illuſus ſi tenes quod tenet vſus.

Finit particula prima huius ſcdi libri.

Secunda particula

ſecundi libri Incipit.

f Inita particula prima huius ſecundi libri preſentis opuſculi: vbi docuimus modos generales conficiendi omne antidotū: supereſt in reliquis particulis antidota deſcribere. Deſcribemus aūt vt diximus oīa antidota q̄ a nicolao ⁊ a meſue dicta ſunt licet apud apotecarios noſtros nō ſint vſualia: q: forſitan aliqui medici eis vtunť magiſtraliter: ⁊ in aliquibus regionibus q̄buſdam: in alijs vero reliquis. Ut ergo noſter libellus ſufficiat: vbiqꝫ deſcribemus omni cū diligentia correcta ⁊ emendata q̄tū ars correctōis ſuſtinere pōt: licet canones eñ practicos nunq̄ reciperet intellectus cuʒ in ſola experientia conſiſtant: ⁊ nō in ratiocinatōe. Propter tñ diſcrimē magnū ſcribentiuʒ in libris practice maximus in his ſubſecutus eſt error adeo ꝙ vt teſtatur gētilis in ſuo de proportionibus medicinarū ſicut ꝓceſſus ī prole ſpēm primi patris debilitat donec iam non ſit dignū nomen gētum antique proli radicaliter aſſimulari: ſic libri ſapientū propter ſcriptorum ignorantiam in adulterio ceciderunt: ⁊ qui prius a ſapiētibus cū diligētia ſtudij ⁊ experiētie fuerunt exarati: iam totaliter corruptividētur: nec ſunt qui prius erant. vbi eñ diſcurreris ꝑ antidotarios inuenies in eis maximā diuerſitatem maxime in ponderibꝰ. ſe

pe eñ ſcribitur.ʒ. pro lb.⁊.ʒ.pro.ʒ.cuius error facit apotecariũ libris adherentẽ apotecarium equiuoce. Hoc aũt opus noſtrum breue nebuloſam viam elucidabit:⁊ textus bene correctos īſequitur. Inſequamur autem in hoc noſtro libello vt mo ris fuit ordinem litterarum minoris alphabeti. Sed qꝛ difficile eſt peneqꝫ impoſſibile antidota ſic omnia ordinata ſerie ⁊ alphabetica pertractare: cū eorum quedam ſub forma pulueris ⁊ alia ſub forma confectõis ſolide.alia ſub forma electuarij diſpenſentur:ideo vbi ſub vna littera deſcriptio antidotorum nõ inuenietur recurratur ad aliam. ¶ Sequitur ergo primo tractare in hac particula ſecũda de receptis antidotorum qui incipiunt per A.⁊ in reliquis particulis de alijs ordine predicto.

¶ In hac particula erũt recepte ſequẽtes.

Aurea alexandrina.D.Nicolai
Adranum.D.N.
Acariſtum.D.N.
Athanaſia.D.N.
Athanaſia magna.D.M.
Athanaſia minor.D.auic.in quinto canõ.
Alcancalon.D.N.
Antimaron.D.N.
Antidotum emagogum.D.N.
Aniſum laxatiuum.D.N.
Aromaticum roſ ſtomatici confortatiuum D.Meſue.
Aromaticum roſ maius.D. Gabrielis qđ ponit Meſue.
Aromaticum roſ minus.D.M.
Aromaticum muſcatum.D.M.
Aromaticum gariofilatum.D.M.
Aromaticum nardinum.D.M.
Alipta muſcata.D.N.
Alkermes.D.M.
Alfeſſera.D.M.cuius due ponunt Rte.
Almezereon.D.M.
Acetum ſquiliticum.D.M.cuius due ponuntur Rte.
Acetum roſ anthoſatum ⁊ ſambucinum q̄ deſcribuntur ſub vna ⁊ eadem Rta.
Acetum paſſulatum.D.Johannis mathei de gradi doctoris moderni.
Aqua fructuum.D.M.
Aqua mellis.D.M. Cuius tres ponuntur Rte.
Aqua ordei ſm D.auic.prima quarti.
Acaſſia.D.Bulcraſis in ſeruitore.
Amidon ex frumento.D.B. in ſeruitore.
Amidon ex ordeo.D.B.in ſeruitore.
Amidon ex orobo.D.B.in ſeruitore.

Aurea alexandrina D.N.

R.Azari
carpobalſami
ſeminis iuſquiami añ.ʒ.ij.ſ.
gariofilorum
mirre
ciperi
opij thebaici añ.ʒ.ij.
balſami
cinamomi electi
folij
zedoarie
zinziberis
coſti
corali
caſſielignee
euforbij
dragaganti
thuris
ſtoracis calamite
ſaliunce
meu
cardamomi
ſizelei
napei
ſaxifrage
aneti
aniſi añ.ʒ.i.
ligni aloes
reubarbari
reupontici
alipte muſcate
caſtorei
ſpice
gallange
oppoponaci
anacardi
maſticis
ſulphuris
pionie
yringi
roſarum
thimi
acori
pulegij
vtriuſqꝫ ariſtologie
gentiane
corticis mandragore
camedreos
fu
baccarum lauri
dauci cretici
ameos
macropiperis
leucopiperis
xilobalſami
carui
amomi
petroſelini
leuiſtici

Subtiliſſime puluerifetur Azarum hic in aurea alexandrina vt repat ad vias vrine.

Hec Rta raro inuenitur preparata aliqui tamẽ ea magiſtraliter vtuntur ⁊ ſeruatur per ſex annos. ſaladinus.

Hic debet põi dragagantum citrinũ aut ſubrufũ: ⁊ nõ album:quia confectio eſt calida:ſaltem poſt eius debitam fermentionẽ que eſt poſt medium annum.

Hic debꝫ poni maſtix citrinũ aut ſub rufum.

Hic debet thimus ſubtiliſſime pulueri ſarivt per eius ſubtilitatẽ repat ad vias vrine.

Expone in hac cõ fectione auri cocti id eſt puriſſimi q̃a per decoctionẽ de puratur. ⁊ debent aurũ ⁊ argentum ſubtiliſſime lima-ri cum lima parua ĩ pelui plena aqua ⁊ debꝫ lima ſepꝰ ablui cũ aqua: aut fricetur ſupra co-tẽ: ⁊ fiat ſimiliter. poſtea dimittatur reſidere aqua ⁊ li-matura deſcendet ad fundũ. ⁊ illa li-matura eſt q̃ debꝫ poni in medicinis Aliqui tñ ꝓpter a breuiare ponũt au rum ⁊ argentum foliatum.

Adrianũ conſer-uatur annis ſeptẽ ſaladinus. Confe ctio tamen nõ eſt vſualis nec prepa rata reperitur. In adrino debet poni dragagãtum citrinũ aut ſubru-ſum ⁊ non album

Cõfectio acariſtõ nõ eſt vſualis: nec preparata repit᷑.

ſeminis rute
ſeminis ciconi
auri cocti añ. ʒ. ſ.
argenti meri
ambarum margaritarum ſcilicet perforata rum ⁊ non perforatarum gloſa.
blacce bizancie
offis de corde cerui añ. grañ. xiiij.
limature eboris
calami aromatici
piretri añ. gra. ix.
mellis q. ſ.

Adrianum
D. N.

℞. opij thebaici. ʒ. iij.
xilocaſſie
iuſquiami albi añ. ʒ. ij. ℈. ij. ſ.
leucopiperis
euforbij añ. ʒ. ij. grañ. vi. ⁊ tertiam partem grañ. i.
ſeminis apij
ſeminis fizeleos añ. ʒ. i. ℈. ſ. gra. ij.
folij
origani
dragaganti añ. ʒ. i.
oppobalſami
ſtoracis calamite
zinziberis
xilobalſami
carpobalſami
petromacedonici
cyperi añ. ʒ. i. minus. gra. vi.
maratri. ℈. ij. gra. viij.
calami aromatici. ℈. ij. gra. ij.
ſpice nardi
cinamomi
croci
coſti
reupontici
piretri
acori
dauci cretici
aniſi añ. ʒ. ſ. gra. vi.
caſtorei. ʒ. ſ.
ſerapini
mirre
roſarum
cardamomi
amomi
ſeminis rute agreſtis
ameos añ. ℈. i. gra. iiij.
Alij addiderunt liliſagi. ʒ. i.
mellis q. ſ.

Acariſtum
D. N.

℞. coſti
galbani
opij
finicon indi
yſopi
celini añ. ʒ. i.
ſpice nardi
corali
croci
xilobalſami
caſſiefiſtule: id eſt caſſielignee
calami aromatici
reupontici
mirre
ſtoracis calamite
oppoponaci
bdellij mollis aut iudaici
amoniaci
olibani
ciciidon
ſpice celtice
abrotani
acori
azari
bractei
roris ſiriaci
ſquille
dãnidis
piretri
aniſi
amomi
pſillij
ozimi
dauci cretici
leuiſtici
maratri
miconis
leucopiperis
melãopiperis
macropiperis
florum ciriaci añ. ℈. ij.
elempni. ℈. i. ſ.
elebori nigri
zinziberis añ. ℈. i.
mellis q. ſ.

Athanaſia
D. N.

℞. cinamomi
caſſiefiſtule añ. ʒ. iij. gra. viij.
croci
ſquinanti
ſtoracis calamite
fu
ſizelei
bethonice
ſeminis iuſquiami
apij
aniſi
dauci cretici
opij. ʒ. i. ſ. gra. iij.
ſpice

Quicq̃d dicat pla-tearius ibi dꝫ eſſe caſſiefiſtule: id eſt caſſielignee. Pro quo attende ꝙ an tiqui caſſiãfiſtulam vocabãt caſſiamli gneã. Naꝫ ſi legis capl'm dya. de caſſi afiſtula cũ capl'is auic. ⁊ ſerapionis de caſſialigñ. inue nies ꝙ idẽ dicunt Et ꝙ ſit verum ꝙ antiqui vocabant caſſialigneã caſſiã fiſtulã: patet. Naꝫ caſſius felix in ca. de dolorib⁹ ſtoma ci in deſcriptõe pi gre gal. vbi caſſiã-ligneã alij ſcribũt ipſe ſcribit caſſiãfi ſtulã. Et ita ſiliter hic fuit vt pie cre-ditur ꝙ vbi ſupra ly caſſiefiſtule ſcri bitur in gloſa: id ẽ caſſielignee: ſcri ptores ignari re mouerũt ly id eſt: ⁊ vtrãqꝫ ſcripſert Dꝫ ergo hic ſcribi caſſiefiſtule id eſt caſſielignee: cuꝫ h̃ cõfectio nec ſit la tatina nec cõpete re videat᷑ caſſiafi-ſtula et ſuis ꝓprie tatib⁹ ſicut ĩ ꝙplu rimis alijs etiã an tidotis ſequẽtibus reperit᷑ caſſiafiſtu la. ⁊ ꝑ hãc intelli-gere debes caſſiã-ligñ. vt exẽplificat Iañ. de athanaſia

Vide ergo et di-ctis Iañ. ꝙ ſilr in hac cõfectõe atha

naſie debes gloſare caſſiefiſtule:nã ē caſſieligñ.vt dictũ eſt.

folij
caſtorei
mirre
lapis ematites
ſanguinis drachonis
corali rubei
coſti
mummie
Boli armenici
ſimphiti
lempnias

Hic pulueriſa azarum tantum ꝙ repat ad vias vrine.

azari
acori
corticis mandragore
polij
baccarum lauri
meu
macropiperis
leucopiperis
petroſelini añ.ʒ.ſ.
mellis.q.ſ.

Iſta confectio cõiter non inuenitur preparata. aliqui tamen medici ea magiſtraliter vtũtur.

Athanaſia magna
D.M.

℞.croci
mirre
opij
caſtorei
ſeminis iuſquiami
coſti
cordumeni
ſeminis papaueris albi
ſpice
eupatorij
epatis adip

Cornu dextri cerui dicit ꝓpoſoꝰ georgius ꝙ melius

cornu dextri capre aduſti. in alio cornu dextri cerui añ.partes equales.terenda terãtur:ꝛ alia que liqueſiant cum vino ꝛ conſice cum melle deſpumato.

Iſta confectio nõ inuenitur preparata neqꜫ venit ĩvſũ penes apotecarios noſtros. preparata vero conſeruatur annis tribꝰ. Saladinus.

Athanaſia minor
D.auic.quinto cañ.

℞.ſtoracis calamite
croci
coſti
ſpice nardi
opij
caſſieligñ.añ.ʒ.iiij.
ſucci eupatorij ſcilicet ſicci.ʒ.viij
radicis lilij.ʒ.xij.
mellis quod ſufficit
¶ Alij addunt
mirre
xilobalſami añ.ʒ.iiij.

Alcancalon nõ venit in vſum nec inueniť preparatũ.

Alcancalon
D.N.

℞.corticis mirabolanorum citrinorum
kebulorum
Indorum añ.ʒ.vij.
ſeminis portulace
ſeminis violarum
ſeminis ſcariole añ.ʒ.ſ.
bellerici
emblici añ.ʒ.i.gra.vij.
maſticis.ʒ.ij.℈.i.
thamarindorum.ʒ.iij.
florum nimphee
berberis
been rub
reubarbari añ.ʒ.i.gra.iiij.
medulle caſſieſi.ʒ.iiij.

In alio.ʒ.i.ꝛ.ſ.et melius.

¶ Cõfice ſic.in lb.ij.aq̃:bulliat.ʒ.ſ. violaꝝ aliquãtulũ donec aq̃ coloreť. Et poſtea ab igne deponať ꝛ coletur:ꝛ de eadẽ aqua accipe.q.ſ.ad abluendum predictam caſſiam fiſtulam ꝛ thamarindos:ꝛ cola per caſſolaꝫ et cum alia aqua addatur lb.ſ.zuccare et bulliat vſqꜫ ad conſumptionẽ aque. poſtea addantur collatura caſſiefiſtule ꝛ tamarindorum:ꝛ iterum bulliant vſqꜫ ad ſpiſſitudinem ſirupi. ꝛ ſi vis probare ſi coctum ſit: ponatur ſupra marmor. ꝛ ſi adheret quaſi mel coctum eſt:ꝛ tunc ab igne deponatur: ꝛ aliquantulũ infrigidari permittatur. Deinde puluis ſupradictarum ſpecierum ſuperaſpergatur ꝛ cum ſpatula agitentur donec incorporentur.

Antimorõ nõ eſt in vſu nec inuenitur preparatum.

Anthimoron
D.N.

℞.aloes.ʒ.v.ſ.gra.vi.
caſſieſi.ʒ.i.gra.vi.ſ.
maſticis.℈.ij.gra.v.
croci.ʒ.ſ.

Hic non debet tãtum pulueriſari azarum ꝙ repat ad vias vrine:ſed aliquantulum groſſius vt magis ſit ſolutiuũ ꝙ apitiuuꝫ.

azari.℈.ij.gra.v.
xilobalſami.℈.i.gra.ij.ſ.
cinamomi.℈.ij.gra.v.
yreos.ʒ.i.
barbe aaron
draguntee añ.℈.i.gra.ij.ſ.
agarici
coloquintide
nitri
euforbij
caſtorei añ.℈.ij.gra.v.
elebori nigri.ʒ.ſ.

Hic variatur ordo ſimpliciũ ab ordie aliquoꝝ librorum Numerus tñ ſimpliciuꝫ ꝛ quãtitas eſt eadem.

alixandrij
apij
petroſelini añ.℈.ij.gra.v.
coconidij
dyagredij añ.℈.ij.gra.v.
mellis.q.ſ.

Hoc antidotũ nõ reperitur preparatũ:nec ē ĩvſu.apđ nos tñ eſt vſuale. Hic azarum debꝫ ſubtiliſſime pulueriſari vt repat ad vias vrine.

Antidotum emagogum
D.N.

℞.acori
azari
amomi
ſeminis atriplicis
maratri añ.℈.i.gra.vi.

anisi.℈.ij.
ariſtologie longe
arthemeſie

In alio caſſiefiſtu le:ſed deb; gloſa ri caſſiefiſtule:id ē caſſieligñ propter cauſam declaratā; in acariſton.

caſſielignee añ.℈.ij.gra.xiiij.
centauree minoꝛis.℈.i.gra.vij.
centauree maioꝛis
dauci cretici añ.℈.ij.
eleboꝛi nigri.℈.i.
folioꝛum lauri.℈.i.ſ.gra.iij.
liquiricie raſe.ʒ.i.℈.i.
lupini.ʒ.ij.
melancij.ʒ.ij.
mirre.℈.ij.gra.xiiij.
oꝛobi.℈.i.
ſtiptere.℈.ij.
macedonici.℈.i.

Hic variatur oꝛdo ſimplicium ab oꝛdine aliquoꝛum libroꝛum numerus tñ ſimplicium ⁊ quantitas eſt eadem.

piretri.℈.ij.gra.xiiij.
piperis nigri.ʒ.i.℈.ij.gra.vij.
pulegij rogalis.℈.ij.gra.xiiij.
pionie.℈.i.gra.vij.
aperi.℈.i.
ſeminis ruthe.℈.ij.gra.xiiij.
ſpice.℈.ij.gra.xiiij.
ſmirnis.℈.ij.
ſquinanti.℈.i.gra.xiiij.
apij
ſauine añ.℈.i.
xilobalſami.℈.i.gra.xiiij.

Hic debet ciminū ſubtiliſſime pulueriſari vt repat ad vias vꝛine.

zinziberis.℈.ij.gra.xiiij.
gariofi.℈.ij.
radicis caparis
ciminis añ.ʒ.i.
mellis.q.ſ.

Aniſum laxatiuū non eſt in vſu:nec preparatū reperit̃ Foliculoꝛū ſene mundatoꝛ:ſcil; a ſtipitibus ⁊ folijs magnis:quia ſunt eius ſtipites inutiles. Meſue.

Aniſum laxatiuum D.N.

℞.polipodij quercini.℥.ij.
foliculoꝛum ſene mundatoꝛum.℥.i.
turbith electi.℥.i.
zinziberis albi.℥.ſ.
eſule mundate ⁊ raſe.ʒ.vij.
manne granate.℥.i.
gariofiloꝛum
galange
nucis muſcate
ligni aloes
macis
ſpice nardi
cinamomi
cardamomi maioꝛis añ.ʒ.ij.
dyagredij.℥.i.
maſticis.ʒ.i.

Iſte modus conficiendi raro inuenitur in libꝛis:eſt tñ conueniens ⁊ credo q̄ ſit de intentione actoꝛis.

¶Confice ſic. Fiat decoctio ex polipod vſq; ad.℥.iiij.remanentes:in qua tempe rentur per noctes foliculi ſene. Deinde accipe zuc.lb.ij.⁊ clarifica in p̄dicta decoctione addendo mannam granatam ⁊ tunc accipe aniſi boni electi ⁊ deſiccati quart.ſ. Et cooperi duodeciviciibus. Et omnia p̄dicta reliqua pulueriſata aromatica ⁊ maſticem ⁊ dyagredium ad aliam partem que omnia diuidantur in duodecim partes ⁊ in qualibet coopertura predicti aniſi vna ps deſuper cum manu pulueriſetur:⁊ in vltima vice pulueriſetur dyagredium cum maſtice ⁊ deſicca lento igne.

Aromaticum roſ ſtomaci confoꝛtatiuum. D.M.

Iſtud electuariū ſm preſentem deſcriptionē nō inuenit̃ preparatū nec habetur i vſu.

℞.roſ rubearum.℥.i.ſ.
ligni aloes
macis
gariofi.
trociſcoꝛum dyarodon
gallie muſcate añ.ʒ.ij.ſ.
liquiricie mūdate.ʒ.viij.
cinamomi electi.ʒ.iij.
galange
zinziberis
nucis muſcate añ.ʒ.ij.ſ.
beyl
ſpice nardi añ.ʒ.i.
ſir.roſ
ſir.coꝛticis citri añ.quod ſufficit
Et ſunt qui aromatizant cum ſexta parte ʒ.i.muſci.

Aromaticum roſ maius D.gabꝛielis q̄d ponit meſ

Iſtud eſt famoſū ⁊ efficax ⁊ precioſum electuarium q̄d generaliter et vbiq; preparatū reperitur ſm preſentem deſcriptionem

℞.roſ rub.ʒ.xv.
liquiricie raſ.ʒ.vij.
ligni aloes
ſandali macazir añ.ʒ.iij.
cinamomi electi.ʒ.v.
macis
gariofiloꝛum añ.ʒ.ij.ſ.
gummi arab
dragaganti añ.ʒ.ij.⁊.ij.partes alterius.
nucis muſcate
cardamomi maioꝛis
galange añ.ʒ.i.
ſpice nardi
ambꝛe griſie añ.℈.ij.
muſci.℈.i.
ſir.roſ quod ſufficit

Aromaticum roſ minus D.M.

Iſtud electuariū non eſt in vſu nec preparatum inuenitur.

℞.roſ rub.ʒ.x.
ligni aloes
ſandali muſcacelini añ.ʒ.ij
cinamomi electi.ʒ.iiij.
maſticis.ʒ.i.℈.i.
ambꝛe.℈.ij.
muſci.℈.i.
ſir.roſ quod ſufficit

Aromaticum muſcatum D.M.

Iſtud electuariū non eſt in vſu nec preparatum reperitur.

℞.ligni aloes.ʒ.vij.
darſeni.ʒ.x.

ambꝛe crude.ʒ.iij.
muſci boni ⁊ electi.℈.ij.
ſir.roſ quod ſufficit

Iſtud electuariuz generaliter eſt in vſu:ſed quia conforme eſt in virtutibus cū electuario roſ.D. gabꝛielis:ideo poſtponitur:nec ſic vbiqꝫ p̄paratum reperit̄.

Aromaticum gariofilatum
D.M.

℞.gariofi.ʒ.vij.
macis
zedoarie
galange
ſandali albi ⁊ rubei
macropiperis
trociſcoꝛum dyarodon
cinamomi
ligni aloes
ſpice inde
piperis longi
beyl añ.ʒ.ij.
roſarum.ʒ.iiij.
liquiricie raſe
gallie muſcate añ.ʒ.ij.
folij
cubebe añ.partes tres.ʒ.i.
ſir.coꝛticis citri quod ſufficit.
ambꝛe.ʒ.i.
muſci.℈.ſ.

Iſtud electuariuz non eſt in vſu:nec pꝛeparatū reperit̄

Aromaticum nardinum
D.M.

℞.ſpice inde.ʒ.ij.
roſarum.ʒ.iiij.
liquiricie.ʒ.ij.ſ.
gallie muſcate
cubebe
ligni aloes
macis
gariofiloꝛum
cinamomi
folij indi
aniſi
folioꝛum citri
trociſcis dyarodon añ.ʒ.i.ſ.
pignearum purgatarum
amigdalarum purgatarum añ.ʒ.v.
gummi arab.
dꝛagaganti añ.ʒ.ij.
muſci.℈.ſ.
Confice cum ſirupo roſato

Alipta muſcata
D.N.

℞.lapdani puriſſimi.ʒ.iij.
ſtoꝛacis calamite.ʒ.i.ſ.
ligni aloes.ʒ.ij.
ſtoꝛacis rub.ʒ.i.
ambꝛe.ʒ.i.
camphoꝛe.℈.ſ.
muſci.℈.ſ.
aque roſarum.q.ſ.

Alkermes
D.M.

℞.ſete intincte in kermes recenter lb.i. ſubmerge eam in ſucco pomoꝛum dulcium ⁊ aqua roſ añ.lb.i.ſ. Dimitte die vna.deinde fac modicum bulire vſqꝫquo aqua rubeat.deinde extrahe ſetam ab ea ⁊ expꝛime eam.Deinde pone in ea zuccari finiſſimi.ʒ. C.id libꝛam.i.ſ.vel circiter:⁊ coque vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinez.deinde remoue ab igne ⁊ pꝛoijce in eo calido ambꝛe crude minutim inciſe.ʒ.iiij.⁊ dimitte liquefieri ī eo deinde pꝛoijce deſuper puluerem harum ſpecierum.
℞.ligni aloes crudi
darſeni añ.ʒ.vi.
lapidis lazuli loti ⁊ pꝛeparati.ʒ.xij.
margaritarum non perfoꝛatarum.ʒ.ij.
auri boni.ʒ.i.
muſci boni.℈.i.
Confice.

Iſta cōfectio alio noīe ſolet appellari cōfectio de lapide lazuli q̄ non eſt vſualis:nec p̄parata reperitur. aliqui tn̄ ea magiſtraliter vtuntur.

Lapið lazuli.ʒ.xij hec eſt bona doſ p hac cōfectōe:⁊ textus eſt coꝛrectus Patet enī aliꝗ̄ anti hanc cōfectōem ꝙ tota ꝯfectio nō excedit lb.i.ſ.niſi in.ʒ.ij.vl' circa:ſꝫ dicit meſ ca. de lapide lazuli ꝙ ꝗdē ex ſapientibus poſuerūt ipſum poſt eius ablutōem in cōfectionibus leticie ⁊ ꝓpꝛie.ʒ.viij. ex eo ad lb.i.ex cōfectōe:⁊ ſic ī lb.i.ſ.debent poni.ʒ.xij.vt in ꝓpoſito.

Alfeſſera
D.M.

℞.rað.feſſere contrite ⁊ munde lb.ſ.
mellis paſſulati lb.iiij.
ſquille aſſate
pignearum mundatarum añ.ʒ.i.ſ.
nucis muſcate
coꝛdumeni
macis
zinziberis añ.ʒ.ij.
gariofiloꝛum
piperis longi añ.ʒ.i.ſ.
ſizeleos
ſaliſgemme
gallie muſcate añ.ʒ.i.
ſpice nardi.ʒ.ſ.
agarici electi.ʒ.iij.
ſticað arab.ʒ.iij.
Confice

Almezereon
D.M.

℞.folioꝛum mezereon partes.x.
carnium citonioꝛum elixatarum in aceto vini
zuccari finiſſimi añ.partes.lxxx.
teremabi partes.lx.
aque caſei infuſionis agarici partes.xxx.
olei almezereon partes.xij.
zuc. teremabin in aqua pꝛedicta caſei diſſoluantur ⁊ miſceantur cum carne citonioꝛum ⁊ decoquantur cum facilitate vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinem:⁊ inuoluatur puluis folioꝛum almezereon in oleo iam dicto:et confice cum eis.

Aliq̄ libꝛi habent folioꝝ almezereō pꝛeparatoꝝ. Et ſi ita ſit:pꝛeparētur hoc modo.Tēperent̄ folia mezereon in aceto die tota:poſtea exſiccentur.Frangit̄ eniz cū hac arte virtus eoꝝ feroſa ⁊ inflāmabilis:vt meſue ca.ꝓpꝛio auctoꝛitate dya. Credo tn̄ ꝙ nō dꝫ dicere pꝛeparatoꝝ:qꝛ tota hec cōfectio nihil aliud vult niſi pꝛeparatiōem folioꝝ mezereon:vt

Acetum ſquiliticum
D.M.

℞.laminas ſquille ⁊ ponantur in aceto a pꝛincipio veris vſqꝫ ad finem eſtatis in vaſe vitreato ſigillato expoſito ſoli.⁊ poſt ad

patet intuenti.

miniſtretur vbi opoꝛtet.

Aliud

D. eiuſdem.

℞. laminarum ſquille ⁊ pꝛopꝛie q̄ ſint me die inter coꝛpus ⁊ coꝛticem ipſius quantitatem quam volueris. Et ſue eas ſeparatim cum ſtillo lineo ⁊ pone ad omnem lb. eius aceti vini lb. viij. ⁊ pone in vaſe vitreato ſtricti oꝛificij ⁊ ſtringe caput eius: ⁊ dimitte in ſole per dies. lx. ⁊ poſt illud cola. Et ſi neceſſitas vꝛget feſtinare ſepeliatur vas in cinere calido vel arena calida cum ſucceſſione non repente: ſed pꝛopꝛie inter hoꝛā ⁊ hoꝛam.

Acetū ſquiliticuʒ antiquitus multū habebat̃ ī vſu: nec vero receſſit ſub hac confectione. Sed vtimur eo ī foꝛma ſirupi cum melle perfecte cocto. ⁊ tūc dicit̃ oximel ſquiliticū. de quo infra ī lr̃a O.

Acetū roſatū anthoſatum ⁊ ſambucinum

Fiunt per infuſionem roſarum floꝛum anthos ⁊ floꝛum ſambuci in aceto vini ⁊ dimittendo in ſole per dies. lx. in diebus canicularibus. Sed roſe debent eſſe non adhuc plene maturitatis a quibus cum foꝛpicibus pꝛimo debet ammoueri extremitas īferioꝛ que alba eſt.

Iſte diuerſe ſpēs aceti nō ſunt ī vſu medicinali. vulgo tm̄ vſuales ſunt.

Acetum paſſulatum. qd̄ deſcribit honoꝛandus magiſter Jo. mathei de gradi papieñ in quodam ſuo cō ſilio de lepꝛa.

Infunde paſſulas in aceto tante quantitatis vt cooperiri poſſit paſſule per diem. et poſtea bulliat duabus inundationibus ⁊ coletur ⁊ expꝛimatur acetum.

Iſta cōfectio raro venit in vſū medicine: niſi q2 ītrat ī cōfectōib9 vſualibus.

Aqua fructuum

D. M.

℞. pꝛunoꝛum damaſcenoꝛum numero. xl.
ſebeſtem
iuiubarum añ. ʒ. xxx.
tamarindoꝛum. ʒ. iiij.
caſſiefiſtule. ʒ. iij.
Coquantur in lb. iij. aque caſei vſqꝫ ad conſumptionem lb. i. ⁊ pꝛoijce in ea caſſiamfiſtulam a coꝛtice ſuo mundatā ⁊ tamarindos. ⁊ fricentur foꝛtiter manibus ⁊ vſui reſeruentur.

Aqua mellis pꝛimi modi

D. M.

℞. mellis boni ⁊ mundati partem. i. ponatur in vaſe lapideo aut vitreato ⁊ funde ſuper ipm̄ aque fontis dulcis ⁊ clare partes viij. Coque cum facilitate ⁊ auferatur ſpuma eius: ⁊ non dimittantur ſupꝛa ipm̄ multiplicari: imo q̄cito apparet auferatur. Deinde coletur colatoꝛio depꝛeſſo de panno. Et ſunt qui aromatiſant cuʒ ſpeciebus elephangine vt ſunt
zinziber
crocus
cinamomum
macis Et ſiſia. Alij vero aromatiſant cuʒ
galli a muſcata
ligno aloes Et ſimilibus

Iſta pꝛia eſt q̄ cōiter pꝛeparat̃ ⁊ q̄ ē vſualis: abſqꝫ tamē additiōe aliquoꝝ aromatū: niſi fiat expꝛeſſa mētio a medicis. Et licʒ cōiter coquat̃ vſqꝫ quo quarta vl' quinta pars ei9 ad ignē ꝯſumat̃. tm̄ apotecarius dꝫ ſemꝑ cōſulere medicū q̄ꝝtū velit eius decoctionem: q2 ſm̄ ꝙ plus aut minus decoquit̃ variat̃ ī effectu ⁊ operatiōibus ſuis.

Aque mellis ſc̄dī modi

D. eiuſdem meſ.

℞. mellis partem. i.
aque fontis clare partes. viij.
Diſtemperetur cū eis parum fermenti: ſcꝫ ad oēs lb. aque ⁊ mellis ſint eius. ʒ. iij. Et includant̃ in vaſe ligneo ſicut ponitur muſtū: ita ꝙ remaneat ex vaſe vacuū ſicut menſura digitoꝝ. Et illud ideo q2 patit̃ de ebulitione ſicut muſtū. Deinde poſt ebulitōem eius ſtrigatur oꝛificiū vaſis ſicut ſtringitur vas vini. Et bibatur poſt tres menſes: ⁊ ſi vis aromatizare ponantur in vaſe ſpecies elephangine poſite: ⁊ ligate in panno.

Aqua oꝛdei. D. auic. pꝛima quarti ca. de cura febꝛiū in generali.

℞. aque fontis clare ſatiriati. xx.
oꝛdei ſatiriati. i.
Coque vſqꝫ dum rubeſcat: ⁊ reducatur ad ſatiriati quinqꝫ.

Satiriati. xx. Hoc verbū ponit auic. nō ꝓ pōdere ſed exēplariter q̄ſi dicat ꝙ ſint aq partes. xx. ⁊ oꝛdei pars vna. Conſulat tm̄ apotecarius medicū cū particulariter aquā oꝛdei ꝓ egrotis diſpenſat an ipſam debeat colare an nō et q̄ꝝtū debeat decoq̄ q2 ſm̄ hoc variant̃ eius operationes

Acaſſia

D. Bul. in ſeruitoꝛe

¶ Accipe plantam pꝛunoꝛum ſilueſtrium cum fructu eius. ⁊ ponas ſuper eam aquaʒ paucam in vaſe ⁊ dimitte ſic diebus aliquibus. deinde coque ſuper igneʒ ⁊ cola. ⁊ colaturam illam coque ſuper ignem quouſqꝫ coagulentur. Deinde pꝛoijce in vaſ ſimilibus cocleis ⁊ dimitte ſiccari.

Amidon ex frumento

D. Bul. in ſeruitoꝛe.

¶ Accipe de frumēto bono ⁊ tere eum tritura groſſa: ſcilicet vt ſolum frangatur: et pone in vaſe terreo vitreato mundo: ⁊ pone ſuper eum aquam: ita ꝙ cooperiat ⁊ ſuperet duobus vel tribus digitis. ⁊ dimitte per noctem. In mane vero expꝛime cum manu bene quouſqꝫ deſcendat amillum totum. cola ⁊ pꝛoijce ſubſtantiam ⁊ dimitte aquam in olla quouſqꝫ deſcendat amillum in fundo olle: ⁊ aqua ſupernatet: tunc eijce aquam ſuauiter ita ꝙ nihil ex ea remaneat. ⁊ ſicca cum modico coto. Et fiat hoc in tempoꝛe eſtiuo ⁊ cito ſiccetur ne aſceſcat ⁊ deſtruatur. ⁊ cooperi ollam cū panno ſubtili: ita ꝙ nihil cadat intus poſtmodum. Et cum erit ſiccum repone ī vaſe ſtricti oꝛificij obturādo os vaſis ne aliquis vermiculus ingrediatur: vel aliquid aliud. Si autem fiat in hieme magis opoꝛtet cuſtodire ne aſceſcat: quare opoꝛtet vt fiat ingenium vt cito ſiccetur in ſole aut vento vel pꝛope ignem. Et ſm̄ hunc modum fit amillum ex riſo.

Iſtud eſt amidon vſuale: ⁊ qd̄ communiter repentur pꝛeparatum.

Amillum ex oꝛdeo

D. eiuſdem.

Iſtis ſequētibus modis amilli non vtimur: nec prepa rantur ab apoteca rijs.

Fiat ſicut amidum ex frumento: niſi ꝙ oportet ꝙ coletur colatorio dempſiori: quia multum habet de furfure. propter ſuā groſſiciem

Amidon ex orobo
D. eiuſdem.

¶ Accipe ex orobo quod habet pīguia grana propinquum ſue collectioni ⁊ quod eua ſit a perforatione: ⁊ tere ipſuꝫ tritura groſſa: ſcilicet frange ⁊ exſuffla ab eo corticeꝫ ita ꝙ non remaneat niſi caro eius. Et pone ſuper eum aquam ⁊ dimitte ſex horis ⁊ proijce aquam illam ter vel quater quouſqꝫ clarificetur aqua et remaneat corpus ſuum mundum ſine acumine ⁊ furfure: et tunc dimitte eum in aqua qua cooperiatur vna nocte. In mane vero malaxa cum manu donec diſſoluatur lac: ⁊ dimitte lac in vaſe quouſqꝫ aqua ſupernatet quam eijce ſuauiter. ⁊ expone ſoli donec exſiccetur.

Finis particule ſecunde.

Tertia particula ſecundi libri Incipit.

Expeditus in ſecunda particula de Rtis antidotorum quorum nomina incipiunt per A. Sequitur conſequenter in hac tercia particula deſcribere Rtas antidotoruꝫ quorum nomina incipiunt per B. que eſt littera immediate ſubſequens ad litteram A. in ordine minoris alphabeti. In hac autem particula erunt recepte ſequentes.

Benedicta. D. N.
Blanca. D. N.

Benedicta.
D. N.

Melius eſt dicere dyagredij. ʒ. ij. vt patet ex gloſa ſequente receptā

R. turbith electi
zuccare añ. ʒ. x.
dyagredij. ʒ. v.
hermodatilorum
roſarum añ. ʒ. v.
gariofilorum
ſpice nardi
zinziberis
croci
ſaxifrage
petroſelini
macropiperis
amomi
cardamomi
celini
ſparmatis
ſaliſgemme
galange
macis
carui
feniculi
agarici
ſeminis ſperagi
bruſci
granorum ſolis
mellis quod ſufficit

Gloſa notanda.

¶ Scdm actorem benedicta euacuat fleuma: ſed ex modo confectionis eius non videtur poſſe fieri: quia. ∋. i. dyagredij magis euacuat de colera ꝙ. ʒ. i. vel. ij. turbith de fleumate. Ex proportione ergo ſimpliciuꝫ que communiter hic ponuntur videtur ꝙ coleram euacuat magis ⁊ principaliter: ideo quidam moti hac ratione: vt refert plateārius ſuper iſto paſſu voluerunt ꝙ non debet poni dyagridium. Et Iacobus de partibus pariſieñ. in poſtilla ſua ſupermarginali huius Rte volens blandire ſcriptoribus magis ꝙ̄ intentioni actoris voluit ꝙ ſi intēdimus cum benedicta euacuare fleuma ꝙ debemus minuere dyagredium ⁊ alia augere que fleuma euacuant intantum ꝙ dominentur. ¶ Gentilis vero audacius loquens potius actori ꝙ̄ ſcriptori blandiens dicit in libello ſuo de proportionibus medicinarum ꝙ hec Rta vt iacet eſt falſa: ſed vbi ſcribitur dyagredij. ʒ. v. ꝙ debuit dicere. ʒ. ij. Et adhuc dicit ꝙ eſt nimis. Dicit enim ꝙ eſt inconueniens in medicina laxatiua in quarto gradu vt eſt iſta in lb. i. confectionis apponere. ʒ. i. dyagredij ⁊ inuehit contra apotecarios qui ita faciunt ī hac confectione. Et videtur velle ꝙ debet eſſe hic de dyagredio minus ꝙ̄. ʒ. ij. aut ſaltem ʒ. ij. pro tota confectione ſic ꝙ non operetur per virtutem eius propriam: ſed ſoluꝫ ſit ibi tanꝙ̄ ſtimulans virtutem aliorum laxatiuorum.

Blanca
D. N.

Blanca non eſt in vſu nec preparata inuenitur.

R. terebentine
oppoponaci
galbani
aſſe fetide
ſerapini
caſtorei
amoniaci
ſulphuris
bdellij
aſpalti
antimonij
ſtoracis liquide
carnis leonis

dyagridij
euforbij
agarici
interiorijs. colloquintide
elebori nigri
polipodij quercini
capſie
piretri
ſquinanti
pencedani
azari
radicis ciperi
pionie
bethonice
camedreos
polij
amomi
leuiſtici
ſeminis ruthe
ſanguinis drachonis añ. ʒ. i.
cinamomi
gariofilorum
macis
cardamomi
aniſi
maratri
balſami añ. ℈. i. ſ.
ambre grana. v.
mellis quod ſufficit

Finis particule tertie.

Quarta particula ſecundi libri Incipit.

Eſcriptis in precedenti particula antidotis quoꝝ nomina incipiunt per B. Sequitur ī hac quarta particula ſm prepoſitū ordinem deſcribere antidota quorum nomina per C. incipiunt. ¶ Erunt autem in hac particula ℞te ſequentes.

¶ Confectio de xiloaloe. D. M.
Confectio de muſco dulcis. D. M.
Confectio de muſco amara. D. M.
Confectio nere. D. N.
Confectio de ſeminibus. D. M.
Confectio anacardina. D. M.
Confectio de ſtorace. D. M.
Confectio hameth. D. M. Cuius due ponuntur ℞te.
Confectio de reubarbaro: cuius due ponūtur ℞te.
Confectio alſebran. D. M.
Confectio de eupatorio. D. M.
Confectio de mānā: cuius due ponūt ℞te
Conſerua ſecacul. D. M.
Conſerua baucie. D. M.
Conſerua acori. D. M.
Conſerua anthos. D. M.
Citra condita. D. M.
Citonia condita. D. M.
Cerotum galieñ. D. M.
Cerotum ſtomaticum galieñ. D. M.
Cerotum infrigidatiuum galieñ. D. M.
Cerotum ſandalinum. D. M.
Colirium album raſis.

Confectio de xiloaloe D. M.

Iſta confectio nō eſt in vſu nec preparata reperitur.

℞. ligni aloes crudi
roſarum añ. ʒ. viij.
gariofilorum
ſpice nardi
macis
nucis muſcate
gallie muſcate
cubebe
cardamomi
heyl
maſticis
cinamomi
radicis ciperi
ſquinanti
zedoarie
been albi ⁊ rubei
folij
ſete crude
margaritarum
corali rubei
carabe
foliorum citri ⁊ corticum eius
alphelengenuſch
ſanſucci
ſizimbri
mente ſicce
piperis longi
zinziberis añ. ʒ. iiij.
muſci boni. ℈. i.
ambre. ʒ. i. ſ.
Confice cum melle emblicorū ⁊ vino aromatico vel mina aromatica.

Confectio de muſco dulcis. D. M.

Iſtud electuariū generaliter habetur in vſu: ⁊ ſic p̄paratū reperitur.

℞. croci
doronici romani
zedoarij
ligni aloes
macis añ. ʒ. ij.
margaritarum albarum
ſete aduſte
carabe
corali albi ⁊ rubei
gallie
ozimi
citrorum añ. ʒ. ij. ſ.
been albi ⁊ rubei

folij cal. & sic. in 2°.
ſpice nardi cal. & sic. in 2°
gariofilorum añ.ʒ.i. cal. & sic. in 2°
zinziberis cal. & sic. in 2°
cubebe cal. & sic. in 2°
piperis longi añ.ʒ.i.ſ. cal. & sic. in 3°
muſci.ʒ.i.partis.ij. cal. & sic. in 2°
Confice cum melle crudo quod ſit quadruplum ponderis omnium. cal. & s. in 2°

Confectio de muſco amara. D.M.

Licet iſta cōfectio ſit pfectioris operationis ꝙ dulcis non tamen preparatur ꝑpter diſplicentiā in guſtu.

℞.abſinchij
roſarum añ.ʒ.iij.
aloes abluti.ʒ.iiij.
caſtorei
keyſim añ.ʒ.i.
cinamomi electi.ʒ.ij.ſ.
Adde predicte confectioni de muſco dulci

Confectio nere. D.N.

℞.ambre orientalis vel occidētalis.ʒ.i.
ligni aloes.ʒ.iij.
muſci.℈.ſ.
camphore grañ.v.

Hec confectio nō eſt viſualis: nec p̄parata reperitur.

Confice ſic. Sumatur caſſiola ad modum caſſie qua colatur ſirupus vel mel: non tamen perforata. et ibi ponatur ambra ſupra prunas & liqueſiat: & liquefacta ab igne deponatur. Et poſtea lignum aloes ſubtiliſſime pulueriſatum admiſceatur. Deinde addatur muſci & ad vltimum camphora. tamen vnaqueq; per ſe pulueriſata. poſtea diligenter malaxando cum manibus extrahatur: & ſuper corrigeam eneam extendatur. Et cum infrigidatum fuerit fruſtratim incidatur.

Confectio de ſeminibus D.M.

Hec confectio nō eſt in vſu: nec preparata reperitur.

℞.cimini
feniculi
carui
aniſi
dauci
ameos
amomi
apij añ.ʒ.vi. infuſorum die ac nocte in aceto & exſiccatorum.
cinamomi electi.ʒ.vi.
keyſim.ʒ.iij.
gariofilorum
cardamomi
ſpice añ.ʒ.iiij.
zinziberis
macropiperis
ſizeleos
galange añ.ʒ.v.
mellis deſpumati quod ſufficit
Et quandoq; ponitur duplum pōderis omnium de zuccara & fit ſuffuf.

Confectio anacardina. D.M.

Cōiter hec confectio non habetur in vſu propter eius exceſſiuā caliditatē. In aliq̄bus tñ botecis reperitur p̄parata. vſus tñ eius eſt piculoſus ante ſex mēſes vt malicia anacardorum reprimat ꝑpter fermentationem. Hec notat xp̄oforus geor. ſupra meſ. ſup hac confectione.

℞.piperis
macropiperis
mirabolanorum kebulorum
bellericorum
emblicorum
indorum
mundebeduſt añ.ʒ.ij.
coſti
anacardi
zuccare tabazed
burungi
baccarum lauri añ.ʒ.vi.
radicis cyperi
Tere anacardos per ſe. Deīde medicinas alias & confice cum butyro vaccino & melle equali quantitate prius bulitorū & da poſt ſex menſes.

Confectio de ſtorace. D.M.

℞.ſtoracis liquide
opij
ſeminis iuſquiami
azari
caſtorei
croci
mirre
olibani añ. partes equales
Mellis deſpumati quod ſufficit.

Confectio hameth. D.M.

Hec eſt deſcriptiō cōfectiōis hameth q̄ cōiter preparat & non preparatur ſm̄ deſcriptiōnem ſequentem.

℞.mirabolanorum citrinorum.ʒ.iiij.
kebulorum
indorum
reubarbari añ.ʒ.ij.
agarici
colloquintide
polipodij quercini añ.ʒ.xviij.
abſinchij
haſce
ſene añ.ʒ.i.
violarum.ʒ.i.ſ.
epithimi.ʒ.ij.
aniſi
roſarum añ.ʒ.vi.
ſucci fumiterre lb.i.
prunorum numero.lx.
paſſularum enucleatarum.ʒ.vi.
Infunde omnia in aqua caſei quantitate ſufficienti. Et ponantur in vaſe vitreo ſtricti orificij & obturetur os eius & dimittatur per dies quinq;. Deinde buliant bulitione vna. Deinde colentur: & in colatura diſſolue:
caſſiefiſtule munde.ʒ.iiij.
thamarindorum.ʒ.v.

Haſce hic non dꝫ tantū pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine: ſed aliquātulum groſſius vt ſit magis ſolutiuū ꝙ prouocatiuum.

teremabi.ʒ.ij.
Fricentur manibus ⁊ colentur: ⁊ proijce deſuper zuc.lb.i.ſ. ſcamonee.ʒ.ſ. Coque vſqꝫ dum mellis habeat ſpiſſitudinem. deinde pulueriſa ſuper illud mirabolanorum
citrinorum.
kebulorum
indorum an̄.ʒ.ſ.
bellericorum
emblicorum
reubarbari
ſeminis fumiterre an̄.ʒ.iij.
ſeminis aniſi
ſpice nardi an̄.ʒ.ij.

Hec cōfectio preparatur ſm̄ deſcriptionem priorem

Alia
D. eiuſdem

℞.mirabolanorum nigrorum
kebulorum
epithimi an̄.ʒ.l.
fumiterre
abſinchij an̄.ʒ.xx.
haſce
calamenti
polipodij quercini
agarici
liquiricie
bugloſſe an̄.ʒ.x.
ſticad arab
camedreos
camepiteos
bedegaris
ſeminis aniſi an̄.ʒ.v.
prunorum
iuiubarum
ſebeſten an̄.numero.lxx.
paſſularum enucleatarum lb.i.
Decoque in aqua ſufficienti vſqꝫ ad tertiā partem ⁊ pone in ea
rob lb.ij.
mellis lb.i.
ſcamonee.ʒ.ij.
Coque cum facilitate vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinem.

Haſce hic non debet tantum pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine: ſed aliquantulum groſſius vt ſit magis ſolutiuum ꝙ prouocatiuum.

Confectio de reubarbaro.
D.M.

Hec confectio nō eſt in vſu ſm quāqꝫ deſcriptionem.

℞.rauendeſeni
ſucci eupatorij
ſucci abſinchij ſiccorum an̄.ʒ.v.
fumiterre
ſpice nardi
aniſi
cimarum ſquinanti
ſeminis apij
azari
caſſielignee
amigdalarum amararum excorticatarum an̄.ʒ.ſ.
mirre

croci an̄.ʒ.i.
Confice cum melle deſpumato.

Confectio alia de reubarbaro. D.N.

℞.reubarbari.ʒ.iiij.
coſti amari
cinamomi
croci
ſpice nardi
caſſielignee
aniſi
apij
roſarum an̄.ʒ.i.ſ.
mellis vel zuccare quod ſufficit.

Confectio alſebran
D.M.

℞.alſebran boni ⁊ electi.ʒ.i.
mirabolanorum citrinorum.ʒ.ij.
Pulueriſentur ⁊ cribellentur: ⁊ deſuper ꝓijciatur ſucci feniculi quantum vis. quantitas tamen vt cooperiat eos: ⁊ pone in ſole diebus quinqꝫ ſemper modice innouando diſtillationem ſucci ſuper eos. Deinde dimitte ſiccari ⁊ pone in vaſe vitreo.

Alij libri habent alſebran ⁊ mirabol. an̄.ʒ.ij. ⁊ forte melius. Vide i ca. alſebrā meſ. in confectione pillularum alſebrā ꝙ ipſe ponit mirabolan̄ in equali pōdere cū alſebrā. ⁊ gētilis in ſuo libello de ꝓportionibus medicinaꝝ vult ꝙ correctiuū alicuꝰ laxatiui p ꝓprietatē dꝫ poni in cōfectione ī equali pōdere cū laxatiuo.

Confectio de eupatorio.
D.M.

℞.ſucci eupatorij
rauendeſeni an̄.ʒ.iiij.
croci.ʒ.ij.
lacce
ſeminis cuſcute an̄.ʒ.iij.
cymarum ſquinanti
ſeminis citruli
cucumeris
portulace
ſucci abſinchij an̄.ʒ.iij.
ſcamonee cocte in citonio.ʒ.ij.ſ.
Fiat omnium trituratio bona.

Confectio de manna.
D.M.

Iſta confectio eſt multum in vſu.

℞.manne lb.i.
Scamonee antiochene.ʒ.i. diſſoluatur mānna cum ſucco roſ rub. ⁊ ſit ſucci quantitas conueniens circiter lb.i. ⁊ coquantur cum facilitate. ⁊ cum habuerit decoctionem ſufficientē proijce ſuper illud maſticis.ʒ.iij. ⁊ reconde.

Scamonee dicit ʒ.i. falſo: ſꝫ dꝫ dicere.ʒ.ſ. Gētilis ad litteram in ſuo de proportionibꝰ medicinarum vbi declarat hanc confectionē. Et ſm hāc deſcriptionem cōmuniter preparat̄

Confectio alia de manna. D.M. quā ipſe appellat alſiracoſtum.

℞.ſyracoſt boni ⁊ recentis.ʒ.iiij.
thamarindorum keiyſon.ʒ.vi.
medule caſſiefiſtule.ʒ.iiij.
zuc.viol.ʒ.vi.
ſucci endiuie
ſucci apij
ſucci maloꝝ granatoꝝ dulcium ⁊ acetoſoꝝ
ſucci acetoſitatis citri an̄.ʒ.iiij.

Communiter non preparatur ſꝫ hāc deſcriptionem.

Diſſoluantur alſracoſt ⁊ thamarindi: ⁊ caſſiafi. ⁊ zuc. viol. in liquoribus predictis prius tamen depuratis. Deinde cola ⁊ munda a ſcophis. Deinde

℞. rad. endiuie
radicis apij an̄. ʒ. iij.
foliorum lupuli
capillorum ven̄. an̄. ʒ. ij.
prunorum ſiccorum numero. xx.
violarum. ʒ. i. ſ.
roſ. ʒ. i.
ſpice nardi. ʒ. iij.

Decoquantur hec omnia in tribus lb. aque fontis vſq̧ ad lb. i. ſ. ⁊ proijce in ea zucca. tabazed lb. iij. aceti boni lb. i. coque ebulitione vna. Deinde proijce ſuper illud colaturam priorem: ⁊ coque vſq̧ dū mellis ſpiſſitudinem habeat. vltimo vero proijce ibi

ſandali citrini
roſarum
carabe
ſpodij
berberis
ſeminis portulace
ſeminis acetoſe
quattuor ſeminum frigidorum an̄. ʒ. iij.
ligni aloes. ʒ. iiij.
cubebe. ʒ. v.
camphore. ʒ. i.

Repone in vaſe vitri

Conſerua ſecacul.
D. M.

Conſerua ſecacul non eſt in vſu nec preparata reperit̄.

Accipe rad. eius albas groſſas et teneras: ⁊ radatur cortex earum cinericius: ⁊ elixētur ⁊ mundētur a neruis interioribus ⁊ ſcīdantur in fruſtra ad mēſuram policis ⁊ ponantur in vacuitatibus arundinoſis fruſtra zinziberis humectati. Et recipiatur ad omne pondus eorum mellis pondera tria et zuc. pondus. i. Et poſtq̄ coctum fuerit cū facilitate proijciatur ſuper illud ſpecierum elephangine partes conuenientes.

Conſerua baucie.
D. M.

Fit ſicut conſerua ſecacul.

Conſerua acori.
D. M.

Fit ſicut conſerua ſecacul. addit̄ tamen ad oēm partem eius ſecacul bonis partis. ij.

Conſerua anthos.
D. M.

Fit ſicut conſerua violarum

Citra condia.
D. M.

Citra cōdita. Attende q̧ citra conuenientia ad condendū debent eē recētia ⁊ media matura. cuius maturitatis ſignum eſt ſubmerſio ſub aqua ⁊ debent eſſe eq̄lis ſupficiei ⁊ longa. Et debēt incidi ſꝫ lōgitudinē in q̄ttuor ptes ⁊ mūdari interi⁹ a carnibus Et meli⁹ tp̄s collectiōis ad hoc eſt cū ſol ingredit̄ capricornū: ⁊ meli⁹ qd̄ fit de eis eſt in ānovehemētis frigoris: qm̄ cū plus cōgelat̄ ſup ea aq̄

Accipe corticū citrorum mundatorū a carnibus ⁊ proprie magnorum ſicut vole manus quantitatem quam volueris ⁊ fundatur ſup eos lexiuij clari quantitas qua ſubmergātur. ⁊ mittatur ſuper eos vſq̧ ad nouem dies ſemel. Deīde poſt illud mittatur ſuper eos aqua clara donec dulceſcāt ⁊ abſcindatur amaritudo eorum. Et tunc elixētur in aqua fontis plurima in vaſe mundo vſq̧ dum tenereſcant. Deinde exprimantur vt fluat aquoſitas eorum. poſtea fundatur ſuper eos in vaſe lapideo iulep quātitas qua ſubmergantur. ⁊ ſic dimittātur per diem ⁊ noctem. Deinde coquantur cū facilitate vſq̧ ad modū pēnidiorum. tunc vero ſeparētur cortices citri a zuc. ⁊ recondātur in vaſe citreo ⁊ condiantur cum iulep roſato: cuius decoctio fit ſicut nabeth itaq̧ vna ſuperficies ſit laminarum citri ⁊ alia iulep. ⁊ da poſt menſem. ⁊ ſunt qui aromatiſant cum muſco ⁊ ambra.

eſt magis indurās ea ⁊ ſunt magis remanentia Auicē. quinto cañ. ca. de citris conditis.

Lexiuij clari loco huius infūdit eos Auicenna in aqua dulci clara ⁊ ſale groſſo.

Citonia condita
D. M.

Accipe citonia munda a putredine: ⁊ mundentur a cortice ſuo ⁊ granis interioribus: ⁊ incidantur in fruſtra conuenientia ⁊ coquantur cum iulep multe aquoſitatis. Et poſt diem vnum coquantur cum iulep qd̄ vicinum eſt perfecte decoctioni vſq̧ dum perficiatur in eis decoctio. deinde aromatiſentur cum muſco ⁊ ponant̄ in vaſe vitreato ⁊ ſepeliātur cum iulep in quo cocta fuerint. Et q̇dā condiunt cū ſpeciebus aromaticis: ⁊ q̇dam decoquunt cum melle.

Dicit auicenna q̧ debēt eſſe citonia magna ⁊ matura. Apotecarij tn̄ noſtri accipiunt citonia parua q̄ ſunt minus acetoſa. et relinquūt citonia magna: q̇a nimis ſunt acria propter magis complacere egrotis: vt notatū eſt ī libro primo huius cap. de ſuccis.

Cerotum galieñ.
D. N.

℞. mente
abſinchij
maiorane
ſticad. arab.
foliorum lauri
camomille
roſarum an̄. M. i.
cinamomi electi
ſpice nardi
nucis muſcate
gariofilorum
macis
cubebe
gallange an̄. ʒ. ſ.
thuris
maſticis an̄. ʒ. i.

Ex his omnibus fiat puluis ex quo cum lapidano ⁊ cera formentur magdaleones et malaxentur cum oleis.

camomille
laurino
ſpice
maſticis
roſarum an̄. quod ſufficit

Hoc cerotum nō eſt in vſu: aliqui tamē eo magiſtraliter vtuntur.

Cerotum Romanum
Galieñ. D. M.

Hoc cerotum eſt in vſu multum: ⁊ appellatur empla ſtruӡ pro ſtomaco

℞. roſarum rub. ӡ. xx.
foliorum abſinchij ſiccorum. ӡ. xv.
maſticis. ӡ. xx.
ſpice inde. ӡ. x.
Tere ſubtiliter ⁊ accipe
cere munde. ℥. iiij.
olei roſ lb. j. ſ.
Diſſolue ad ignē ⁊ lauentur lotionibus pluribus in aqua roſ. deinde iterū diſſoluātur ⁊ lauentur in vino veteri ⁊ ſucco citoniorꝫ ⁊ aceto pauco. deinde miſce cū puluere rerum predictarum. ⁊ fiat cerotum.

Cerotū infrigidatiuum
Galieñ ex D. M.

Hoc cerotum non eſt in vſu.

℞. cere albe. ℥. ij.
olei roſ. ℥. iiij.
Et ſit rad olei oleū conſtantinuӡ aq̄ clare fōtis. ⁊ propter q̄ ſit vehementis frigoris. q. ſ. Oleum bene lauetur lotionibus pluribus Et quanto magis elaborabitur in lauando illud fit excellentius. vltimo vero conquaſſetur cū aceto albo ⁊ claro pauco ⁊ ſeruet.

Cerotum ſandalinum
D. M.

Hoc cerotū ē multū in vſu apd nos ⁊ aliqui faciūt ſub forma ēplaſtri. aliqui ſub forma vnguēti. Sӡ videas q ſub forma vnguēti ponit nis de cera ⁊ ſub forma ēplaſtri nō ſatis ponit. Et fuit error ſcriptorꝫ: ſӡ tu potes corrigere p ea q̄ dicta ſūt prima pticula huiꝰ de mō conficiendi vnguēta ⁊ emplaſtra.

℞. roſ. ӡ. xij.
ſandalorum rub. ӡ. x.
ſandali albi ⁊ citrini añ. ӡ. vj.
boli armenici. ӡ. vij.
ſpodij. ӡ. iiij.
camphore. ӡ. ij.
cere albe. ӡ. xxx.
olei roſ. lb. j.
Confice. Et aliqui lauant oleū ⁊ ceram prius lento igne ſimul diſſolutis poſtea commiſcent cum alijs ⁊ eſt melius.

Collirium album quod
imponitur raſ.

Hoc collirium eſt multū vſuale penes apotecarios noſtros.

℞. ceruſe lote. ӡ. x.
amidi. ӡ. iiij.
gummi arab
dragagan añ. ӡ. ij.
camphore. ӡ. ſ.
Pulueriſanda pulueriſentur ⁊ diſſoluatur gummi in aqua roſ ⁊ formentur trociſci.

Finit particula quarta

Quinta particula ſecūdi libri Incipit.

Post deſcriptōem receptarꝫ antidotorꝫ quorꝫ noīa incipiūt p C. cōſequēter in hac pticula ſupereſt receptas deſcribere āti dotorꝫ q̄ incipiūt p D. Erūt aūt hac particula ℞te ſequētes

Dyagalange cuius due ponuntur ℞te.
Dyaniſon cuius due ponuntur ℞te
Dyacimīnū cuius due ponuntur ℞te
Dyanthos. D. N.
Dyacinamomum. D. M.
Dyambre. D. M.
Dyamargariton calidum. D. N.
Dyamargariton frigidum
Dyacorali
Dyacameron. D. N.
Dyarodon. D. cō i quod ponit meſue.
Dyarodon abbatis. D. N.
Dyarodon iulij. D. N.
Dyacoſtum: cuius due ponuntur ℞te
Dyacalamentū cuius due ponuntur ℞te.
Dyatrionpiperō: cuius due ponuntur ℞te
Dyapraſſium. D. N.
Dyaӡinӡibereos: cuius due ponunt ℞te
Dyayſopum. D. N.
Dyayris ſimplex. D. M.
Dyayris ſalomonis. D. N.
Dyapenidion. D. N.
Dyadragagantum calidum. D. M.
Dyadragagantum frigidum. D. N.
Dyamoron: cuius due ponuntur ℞te.
Dyanucum. D. M.
Dyacodium: cuius due ponuntur ℞te
Dyapapauer: cuius due ponuntur ℞te.
Dyaſulphur. D. M.
Dyamoruſion. D. M.
Dyacucurma maior. D. M.
Dyacucurma minor. D. M.
Dyalacca maior. D. M.
Dyalacca minor. D. M.
Dyacaparis. D. N.
Dyaſatyrion: cuius tres ponuntur ℞te
Dyaſparmaton. D. N.
Dyacintonitem: cuius quattuor ponuntur ℞te.
Dyamaſtix. D. N.
Dyaolibani. D. N.
Dyaprunis: cuius due ponuntur ℞te
Dyaciminum. D. M.
Dyaturbit. D. N. cum additione meſue
Dyacartami. D. arnaldi de villa noua
Dyaſene. D. N.
Dyacaſtoreum. D. N.
Dyaborraginatum. D. N.
Dyabugloſſatum: cuius due ponuntur ℞te

Dyagalange
D. M.

Hoc electuarium communiter reperitur preparatum ſm hanc deſcriptionem.

℞. gallange
ligni aloes
gariofilorum
macis
keyſim añ. ӡ. ij.
ӡinӡiberis
macropiperis
cinamomi
piperis albi añ. ӡ. i. ſ.

calamenti ſicci
mente ſicce an̄.ʒ.i.
beyl
ſpice nardi
ſeminis apij
feniculi
aniſi
carui an̄.ʒ.i.
calami aromatici.ʒ.i.ſ.
zuccare tabazed.ʒ.x.
mellis deſpumati quod ſufficit

Aliud
D.N.

Hoc electuarium communiter non pꝛeparatur ſm pꝛeſentem deſcriptionem: ſed ſm deſcriptionem meſue.

℞.oꝛigani
roꝛiſmarini
aniſi
ameos
gallange an̄.ʒ.iij.
ſene
mente
liquiricie
ſeminis baſilicon̄
ſaluie
caſſielignee an̄.ʒ.ſ.
auelanarum
pignearum an̄.ʒ.i.
folij
zinziberis
yſopi an̄.ʒ.ſ
croci.ʒ.ij.
ligni aloes
nucis muſcate
radicis cipери
ſpodij an̄.ʒ.ſ.
viol.ʒ.ij.
zuccari lb.viij.
ſir.quod ſufficit.

Dyamſon
D.M.

Non reperitur cō muniter pꝛeparatū ſm hanc deſcriptionem: nec ſm quācunqꝫ aliam.

℞.aniſi.ʒ.xx.
liquiricie
maſticis an̄.ʒ.viij.
carui
macis
gallange
feniculi
zinziberis
cinamomi an̄.ʒ.v.
trium piperum
calamenti
piretri
caſſielignee an̄.ʒ.ij.
beyl
gariofiloꝛum
cubebe
croci
ſpice nardi.an̄.ʒ.i.ſ.
zuccare.ʒ.ij.

mellis deſpumati quod ſufficit

Aliud
D.N.

Non reperitur cō muniter pꝛeparatum.

℞.aniſi.ʒ.xx.
liquiricie
maſticis an̄.ʒ.x.
cinamomi
gallange
zinziberis
carui
maratri an̄.ʒ.v.
caſſielignee
calamenti
piretri
piperis longi
piperis nigri an̄.ʒ.iij.
cardamomi
gariofiloꝛum
cubebe
ſpice nardi
croci an̄.ʒ.i.ſ.
mellis quod ſufficit

Dyaciminum
D.M.

Communiter pꝛeparatur hec confectio ſm deſcriptionem nicolai.

℞.cimini pꝛidie infuſi in aceto ⁊ exſiccati.ʒ.iiij.
haſce
zinziberis an̄.ʒ.iij.
piperis
cinamomi an̄.ʒ.ij.
ameos.ʒ.i.ſ.
foliorum ruthe ſiccoꝛum
baurach rubei an̄.ʒ.iiij.
Confice cum melle deſpumato.

Aliud
D.N.

Communiter pꝛeparatur ſm hanc deſcriptionem.

℞.cimini pꝛidie in aceto infuſi ⁊ exſiccati.ʒ.viij.℈.i.
darſeni
gariofiloꝛum an̄.ʒ.ij.ſ.
melanopiperis
zinziberis an̄.ʒ.ij.gran̄.v.
gallange
tymbꝛe
calamenti an̄.ʒ.i.℈.ij.
ameos
leuiſtici an̄.ʒ.i.gran̄.xviij.
macropiperis.ʒ.i.
ſpice nardi
cardamomi
nucis miriſtite an̄.℈.ij.ſ.
Confice cum melle quod ſufficit.

Dyanthos
D.N.

Hoc electuarium communiter non repertum pꝛeparatum: ſed floꝛes an

℞.floꝛum roꝛis marini.ʒ.i.
violarum
roſarum
liquiricie an̄.ʒ.vi.

thos cōiter condiuntur in modū cōditi alexandrini ⁊ talis conſerua eſt multum vſualis ⁊ vbiq̧ ꝓparata reperitur.

gariofilorum
ſpice nardi
nucis muſcate
gallange
cinamomi
zinziberis
zedoarie
macis
ligni aloes
cardamomi
aniſi
aneti an̄.℈.iiij.
mellis quod ſufficit

Hoc electuarium cōiter non reperitur preparatum. Quidam libri habent darſenici: et falſo quia darſeni eſt cinamomū. notetur ſimilis error ſcriptorum ſicut i acariſtō d̄ caſſiefi. Ibi eñ antiquitꝰ ſcribebatur darſeni ⁊ habebatur in gloſa:id eſt cinamomi ⁊ ignari ſcriptores vtrūq̧ ſcripſerunt:ſcꝫ ⁊ darſeni ⁊ cinamomi. ⁊ ita habet̄ i pluribꝰ libris qd̄ accidit ex errore ſcriptorum.

Dyacinamomi
D.M.

℞.cinamomi electi.ʒ.xv.
cimini
enule an̄.ʒ.iiij.
gallange.ʒ.vij.
gariofilorum
piperis longi
cardamomi
zinziberis
heyl
macis
nucis muſcate
ligni aloes an̄.ʒ.ij.
croci.ʒ.i.
zuc.tabazed.ʒ.v.
Confice cum melle deſpumato:⁊ quandoq̧ ponitur zuc.ad duplum ponderis medicinarum ⁊ fit ſuffuf.Et quidam addūt muſci.x.ꝑtis.ij.⁊ pulueriſant cū eo.

Hoc electuarium cōiter reperitur ꝓparatum.

Dyambre
D.M.

℞.cinamomi
doronici
gariofilorum
macis
nucis muſcate
folij
galange an̄.ʒ.iij.
ſpice nardi
cardamomi maioris ⁊ minoris an̄.ʒ.i.
zinziberis.ʒ.i.ſ.
ſandali citrini
ligni aloes
piperis longi an̄.ʒ.ij.
ambre.aur.i.
muſci.ʒ.ſ.
Confice cum ſirupo roſ ⁊ aqua roſ.

Hoc electuarium cōiter reperit̄ preparatum.

Dyamargariton calid.
D.N.

℞.gariofilorum
cinamomi
ſpice nardi
gallange
ligni aloes
liquiricie
trociſcorum dyarodon
trociſcorum dyaui.an̄.ʒ.i.ſ.
nucis muſcate
macis
alipte muſcate
zedoarie
reubarbari
ſtoracis calamite an̄.ʒ.i.
margaritarum integrarum ⁊ perforatarū
zinziberis
oſſis de corde cerui
raſure eboris
blacce bizancie an̄.ʒ.ſ.
muſci
ambre
cardamomi
leuiſtici
ſeminis baſilicon̄ an̄.℈.i.minus gra.ij.
camphore gra.vi.
mellis roſ quod ſufficit

Hoc electuarium cōiter reperit̄ preparatum a diuerſis tamen diuerſimode:⁊ pōt quilibet facere conuenienter ſuo modo

Dyamargariton frigidum.

℞.quattuor ſeminum frigidorum maiorū mundatorum
ſeminis portulace
ſeminis papaueris albi
ſandali albi ⁊ muſcacelini
ligni aloes
zinziberis
roſ rubearum
florum renufar
florum borraginis
mirtilorum an̄.ʒ.i.
corali albi ⁊ rubei an̄.ʒ.ſ.
margaritarum.ʒ.iij.
Miſce ſimul

Cōiter non reperitur preparatum

Dyacorali

℞.corali albi ⁊ rubei
cinamomi
amomi
ſeminis papaueris an̄.ʒ.iiij.
ſquinanti
croci an̄.ʒ.ij.
calami aromatici
xilobalſami
caſſielignee
folij
maſticis
polij montani
fu
azari an̄.ʒ.i.
Miſce ⁊ fac pulueres

Cōiter nō preparatur nec eſt vſualis.aliq̄ tñ hac confectione magiſtraliter vtuntur.

Dyacameron
D.N.

℞.anthofolij
zinziberis an̄.ʒ.v.℈.i.gra.xvi.
cinamomi
gariofilorum an̄.ʒ.iiij.℈.i.gra.xvi.

UNIVERSIDAD CENTRAL BIBLIOTECA DE LA FAC. DE MEDICINA

carnium dactilorum tantūdem
gallange
ſpice nardi
zedoarie
coſti
piretri
corali albi ⁊ rubei
dragagan̄
reu pontici
ſaliunce
anacardi
oſſium dattilorum
carpobalſami
aniſi
baccarum lauri
ſeminis iuniperi an̄.ʒ.i.℈.ij. gra.viij.
melāpiperis
leucopiperis
macropiperis an̄.ʒ.i.℈.ij.gra.viij.
limature auri ⁊ argenti
oſſis de corde cerui an̄.℈.ij.ſ.
raſure eboris
muſci an̄.℈.i.gra.vij.
ambre.℈.i.
mellis quod ſufficit.

Dyarod̄.D.cōi
quod ponit meſ.

In alio roſ.ʒ.xx. ⁊ credo ꝙ melius

℞.roſ rub.ʒ.xxx.
trociſcis dyarodon
trociſcis de ſpodio
liquiricie an̄.ʒ.iiij
gariofilorum
gallie muſcate an̄.ʒ.iij.
trium ſandalorum an̄.ʒ.iij.
ſpodij
croci
maſticis
ligni aloes an̄.ʒ.ij.
azari
ſpice inde
macis
cardamomi
ſeminum portulace
lactuce
ſcariole
ſeminum citruli
melonum
cucumeris
cucurbite
albarum margaritarum
elphelengenuſch
raſure eboris
dragagan̄
gummi arab.an̄.ʒ.i.
camphore.ʒ.ſ.
muſci.ʒ.i⁹ ſextam
Confice cum ſirupo roſ ⁊ aqua roſ.

Dyarodon abbatis.D.N.

℞.ſandali albi ⁊ rubei an̄.ʒ.ij.ſ.
dragagan̄
gummi arab
ſpodij an̄.℈.ij.
azari
maſticis
ſpice nardi
cardamomi
ſucci liquiricie
croci
xiloaloes
gariofilorum
gallie muſcate
aniſi
maratri
cinamomi
reub electi
ſeminis baſilicon̄
berberis
ſeminis ſcariole
ſeminis portulace
quattuor ſeminū frigidoꝝ maiorū an̄.ʒ.ſ.
margaritarum
oſſis de corde cerui an̄.℈.ſ.
zuccare candi
roſarum an̄.ʒ.i.⁊.ʒ.iij.
camphore gra.vij.
muſci gra.iij.ſ.
Et confice cum ſir.de aqua roſ facto.q.ſ.

Attēde circa has duas confectiōes ꝙ parū differunt i virtute ⁊ in cōponentib⁹. dyarodō tm̄ qđ cōiter preparatur eſt dyarodō abbatis: qđ deſcribit nicola⁹. Aliqui tm̄ magiſtraliter vtuntur D.meſue: ſuaui⁹ practice inherentes: vt faciebat thomas de guerbo aſſerēs ꝙ ita faciebat gentilis de fuligeneo.

Dyarodon iulij
D.N.

Cōiter non reperitur ſm hanc deſcriptionem.

℞.cinamomi
gariofilorum
antofolij
gallange
ſpice nardi
zinziberis
carnium dattilorum an̄.ʒ.iij.
ligni aloes
reubarbari
nucis miriſtice
macis
zedoarie
folij
ſtoracis calamite
gallie muſcate an̄.ʒ.ij.
piretri
radicis ciperi
coſti
yris
ſpice celtice
anacardi
dragagan̄
cardamomi
amomi
aniſi
ſeminis baſilicon̄ an̄.ʒ.i.ſ.
oſſis eleboris

oſſis de coꝛde cerui
oſſium dattiloꝛum
coꝛali
abꝛotani
tymbꝛe
yſopi
thimi
melanopiperis
macropiperis
ameos añ.ʒ.ij.
limature auri ⁊ argenti
ambarum margaritarum
iacincti
berilloꝛum
blacce bizancie
ambꝛe
muſci
balſami añ.ʒ.ſ.
mellis quod ſufficit

¶ Conſice ſic carnes dattiloꝛuꝫ mundatas a cruſtulis tenuibus. diutiſſime tere ⁊ cū ſtorace ī calido melle indeſinenter mouendo ſubijce. Cunqꝫ ad vnum coꝛpus ſubſtantiatum fuerit per rarum linteoluꝫ ſtudioſe cola. ⁊ totiens facias donec virtutes ſpecierum cum melle exſiccentur. Deinde pꝛoiectis ſcophis ſuccum ſerua. Margaritas vero iacinctos ⁊ berilos ⁊ coꝛalum in moꝛtario tere ⁊ ſepius cribꝛata in ſubtiliſſimum puluerem redige: ⁊ in ſufficienti rodoſtomate: id eſt aqua roſarum per totum diem ⁊ noctem reconde. ſequenti vero die inter leniſſima marmoꝛa tādiu frica donec nullus ſonus ex pulueribus audiatur. Deinde oſſa dattiloꝝ ignita in teſta figuli cum eburneo oſſe terantur donec in ſubtiliſſimū puluerem redigas. que ſic contrita ⁊ cribꝛata ſimul cum omnibus alijs ſpeciebus cū pꝛedicto dattiloꝛum ſucco ⁊ ſtoꝛace temperentur ⁊ miſceantur. Deinde margarite cū ſufficiente melle roſ. Sintqꝫ aurum ⁊ argentum ſubtiliſſime limata. ⁊ confectioni addantur. Ultimo vero ambꝛam ⁊ muſcum cum calido balſamo ſolutis ſuperfunde. et omnibus bene mixtis in vitreo vaſe recōde: ⁊ vſui reſerua.

Dyacoſtum
D.M.

Non eſt ī vſu nec pꝛeparatū reperitur: etiam ſm quācunqꝫ deſcriptionem.

℞.coſti amari
caſſielignee
cinamomi añ.ʒ.v.
ſeminis apij
aniſi
cymarum ſquinanti
rauendeſceni añ.ʒ.iij.
azari.ʒ.iiij.
croci
ariſtologie
mirre añ.ʒ.ij.
mellis quod ſufficit

Aliud
D.N.

℞.azari
aniſi
apij añ.ʒ.ij.℈.ij.
ſquinanti
mirre
melanopiperis añ.ʒ.ij.ſ.
reubarbari
croci
vtriuſqꝫ ariſtologie añ.ʒ.i.℈.ij.
coſti.ʒ.ij.
cinamomi electi
caſſielignee añ.ʒ.i.℈.ij.
mellis quod ſufficit

Dyacalamentum
D.M.

Hoc electuarium dicit meſ eſſe galieni: ſed nō reperitur vbi galieñ eū ſcripſit. Nō reperitur pꝛeparatum ſm pꝛeſentem deſcriptōem: ſed ſꝫ deſcriptōem nicolai multū eſt ī vſu

℞.Calamenti fluuialis ⁊ montani
ſizeleos
ſeminis petroſelini añ.ʒ.vi.
zinziberis.ʒ.iij.
ſeminis apij
extremitatum alhaſce añ.ʒ.ij.
keiſim.ʒ.vi.
piperis.ʒ.xij.
mellis quod ſufficit

Dyacalamentum
D.N.

Hoc electuarium cōiter diſpēſatur ſm pꝛeſentem deſcriptionem.

℞.calamenti
pulegij
melanopiperis
ſizeleos
petroſelini añ.ʒ.iij.℈.ij.
leuiſtici.ʒ.i.℈.i.
apij.℈.i.
ameos
thimi
aneti
aniſi
cinamomi
zinziberis añ.℈.ij.
mellis quod ſufficit

Dyatrion piperum
D.M.

Hoc electuarium ſm pꝛeſentem ſcriptōem cōiter eſt in vſu: ⁊ vbiqꝫ pꝛeparatum reperitur.

℞.trium piperum añ.aur.v.
zinziberis
haſce añ.aur.ij.
caſſielignee
ſeminis apij
ſizeleos
azari
enulle ſicce añ.aur.ſ.
Confice cum melle deſpumato

Aliud
D.N.

℞.ſpice nardi

amomi
melanopiperis
maratri an̄.ʒ.iiij.
zinziberis
yſopi
petroſelini
leucopiperis
macropiperis
aniſi an̄.ʒ.iij.
croci
caſſielignee
trociſcorum ydiocri
epithimi
enulle
bethonice
pigani
cinoni
ameos
ſizeleos
leuiſtici an̄.ʒ.i.
mellis quod ſufficit

Hoc electuarium raro habetur i vſu raruiſqꝫ inuenitur preparatum.

Dyaprassium
D. N.

℞.praſſij viridis.ʒ.v.
dragagan̄.
pignearum purgatarum
amigdalarum dulcium
piſtacearum
carnium dattilorum
ficuum pinguium
paſſularum enucleatarum an̄.ʒ.iij.ſ.
cinamomi
gariofilorum
nucis muſcate
macis
ligni aloes
gallange
ſpice nardi
zinziberis
zedoarie
liquiricie
reupontici
anacardi
ſtoracis calamite
galbani
terebentine
maſticis
mirre
yreos
ariſtologie rotunde
radicis caparis
genciane
melanopiperis
aniſi
feniculi
aneti
ſeminis apij
petromacedonici
ſaxifrage an̄.ʒ.ij.
hermodattilorum
origani
pancedani
ſquinanti
cardamomi
leucopiperis
carui
leuiſtici
vicetociſci an̄.ʒ.i.ſ.gra.ij.ſ.
balſamite
pulegij
diptami
coſti
piretri
ſaturegie
baſiliſcon̄
pionie
macropiperis
amomi
cinoni
orobi an̄.ʒ.i.gra.ij.⁊ tertiā partē alterius.
xilobalſami
caſſiefiſtule
corali
raſure eboris
carpobalſami
dauci cretici an̄.ʒ.i.ſ.
muſci
ambre
oſſis de corde cerui an̄.gra.xiiij.
mellis deſpumati quod ſufficit

Cinoni falſo: quia ſupra poſuit petromacedonici qđ eſt cinonum

Caſſiefiſtule.caſſieligñ melius: aut expone id eſt caſſielignee iuxta notatū in acariſto.

¶Confice ſic. in.iiij.lb. mellis deſpumati pone praſſij viridis aliquantulum contuſi.ʒ.v.ſ.⁊ pigneas recentes ⁊ mundatas. et adde.ʒ.iij.vini vetuſtiſſimi ⁊ optimi.⁊ bulliant inſimul lento igne ad vini conſumptionem.⁊ carice bene purgate intus ⁊ extra.⁊ datili mundati.ſimiliter ⁊ paſſule ſine granis ſuis.⁊ pignee ⁊ amigdale ⁊ piſtacee.omnia iſta ſint bene mundata ⁊ vnū quodqꝫ per ſe bene piſtetur.Et poſtea ſimul miſceantur in mortario:⁊ addatur ibi terebentina.Et omnia inſimul iterum piſtentur ⁊ cum ſupradicto melle calido ī eodem mortario paulatine poſito diſtemperentur.⁊ poſtea addantur pulueres aliaruꝫ ſpecierum ſupradictarum.

Attēde ꝙ notatꝰ dicitur praſſij viridis:q: maioris eſt efficacie ꝙ ſiccum īmo dicit platearius ꝙ adbuc ſi componeretꝰ hoc electuariū cum ſucco praſſij ꝙ eſſet melius:⁊ vbi caremꝰ ſucco āt praſſio viridi vult ꝙ tpe cōueniēti extrahatꝰ ſuccus praſſij.⁊ ꝙ exſiccetur cū puluere liqricie:⁊ ꝙ ide formentꝰ trociſci.⁊ cū his trociſcis ꝯficiatꝰ electuarium.dicit eñ ꝙ iſte succꝰ trociſcatus preualet puluere foliorūꝫ praſſi ſiccorum.

Dyazinziberis
D. N.

℞.zinziberis
gallange
gariofilorum
cinamomi
nucis muſcate
granorum paradiſi
piperis longi
macis

Hoc electuarium

non eſt in vſu: ſꝫ in quācūqꝫ deſcriptō nē. condit tm̄ zinziber ad modū conſerue. ⁊ talis conſerua multū ē vſualis. ⁊ vbiqꝫ p̄parata reperitur.

cardamomi
ſpice nardi
reubarbari
roſ rub. an̄. gra. xv.
pignearum mundatarum. ℥. ſ.
fiſticorum. ʒ. ij.
aniſi
maratri
liquiricie mundate
croci an̄. ʒ. ſ.
Fiat puluis

Hoc electuarium nō eſt in vſu. ⁊ vide qđ notatū eſt ī priori recepta.

Aliud
D. M.

℞. zuccari albi partes. viij.
mellis tabazeb partes. iiij.
zinziberis boni puluerisati puluerisatione vltima partes. iij.
aque infuſionis zinziberis quod ſufficit ad diſſoluendum zuccarum: ⁊ diſtemperetur cū melle ⁊ decoquatur donec ſufficiat. deinde proijciatur deſuper puluis zinziberis ⁊ agitentur ⁊ incorporentur cum eo ⁊ adminiſtrentur

Dyaysopum
D. N.

℞. yſopi
yris
thimi
melanopiperis an̄. ʒ. xxx.
pulegij regalis
thymbre
pigani
cimini an̄. ʒ. xx.
carnium dattillorum
dragagan̄
liquiricie
ficuum pinguium
paſſularum enucleatarum
maratri an̄. ʒ. x.
zinziberis
aniſi
carui
leuiſtici an̄. ʒ. v.
mellis quod ſufficit

Iſta duo electuaria ſcꝫ dyayris ſimplex ⁊ dyayris ſalomonis vbiqꝫ reperiuntur preparata: ſuntqꝫ vſualia multū.

Dyayris ſimplex

℞. yris. ℥. ſ.
zuc. candi
pulue. dyadragan̄ frigidi an̄. ʒ. ij.
miſce ⁊ fac pulueres.

Dyayris ſalomonis
D. N.

℞. yris. ℥. i.
pulegij
yſopi
liquiricie an̄. ʒ. vij.
dragagan̄
amigdalarum
pignearum
cinamomi
zinziberis
piperis an̄. ʒ. iij.
caricarum
carnium dattillorum
paſſularum enucleatarum an̄. ℥. ſ.
ſtoracis rub. ʒ. ij. ℈. i.
mellis quod ſufficit

Dyapenidion
D. N.

Dyapenidion non eſt in vſu: nec preparatum reperit.

℞. penidrum. ʒ. xvi. ſ.
pignearum
amigdalarum dulcium
amigdalarum amarum ambarum mund.
ſeminis papaueris an̄. ʒ. iij. ℈. i.
cinamomi
gariofilorum
zinziberis
ſucci liquiricie
dragagan̄
gummi arab.
amidi
candi
quattuor ſeminum frigidorum maiorū mūdatorum an̄. ʒ. i. ſ.
camphore tertiam partem. ℈. i.
ſirup. viol. quod ſufficit

¶ Confice ſic. in lb. i. aque buliant. ℥. iij. viol. donec aqua aliquantulum inficiatur. Et poſtea coletur: ⁊ colature addatur lb. i. zuc. ⁊ buliat donec incipiat inſpiſſari: ⁊ tunc addantur pignee amigdale ⁊ ſemina frigida cōia vnaqueqꝫ per ſe bene trita ſemp agitando cum ſpatula. Deinde addantur penidie ſubtiliter puluerisate ⁊ cum totum bene liquefactum fuerit illud groſſum qđ ſupernatauerit in caſſia colando in mortario iterum bene teratur ⁊ camphora bene agitando commiſceatur. Et ad vltimum pulueres predictarum ſpecierum cum ſupradicto ſirupo in mortario ſemper agitando moueantur, donec bene incorporentur.

Dyadragagantū calidum
D. M.

Hoc electuarium raro īuenitur preparatum. Sꝫ dyadragagantum frigidū ſepiſſime venit in vſum medicine: inueniturqꝫ vbiqꝫ ⁊ generaliter preparatum:

℞. gummi dragan̄. ℥. iiij.
yſopi
pignearum
amigdalarum dulcium ambarum purgatarum
ſeminis lini an̄. ʒ. vi.
ſeminis fenugreci
cinamomi an̄. ℥. ſ.
liquiricie ⁊ ſucci eius
zinziberis an̄. ʒ. ij.
Fiat puluis

Dyadragagan̄ frigid.
D. N.

Hic variatur ordo ſimplicium a pleriſqꝫ libris. numerus tm̄ ⁊ quātitas

℞. dragagan̄ albi. ℥. ij.
gummi arabici. ℥. i. ʒ. ij.

eſt eadem. Eſt aũt hec confectio multum viſualis ⁊ vbiq̃ꝫ preparata reperitur.

amidi.ʒ.ſ.
liquiricie.ʒ.ij.
penid.ʒ.iij.
quattuor ſeminum frigidorum maior mũdatorum añ.ʒ.ij.
camphore.℈.ſ.
Sirupi violati aut iulep violati qđ ſufficit

Dyamoron nõ p̃paratur ſm p̃ntẽ deſcriptionem: ſꝫ ſolum ſm deſcriptionem. N.

Dyamoron
D.M.

℞.expreſſionis mororum dulciuꝫ que currunt ſm ſemitam ficus ⁊ mororum de ſeni añ.lb.i.ſ.
rob
mellis añ.lb.i.

¶ Coque cũ facilitate vſq̃ꝫ ad mellis ſpiſſitudinem. Et ſunt qui faciunt medicamẽ illud ſimplex. Et ſunt qui addunt ſm neceſſitatem.

alluminis
mirre
croci
ſucci agreſte añ. partes equales

Dyamoron preparatur ſm p̃ntẽ deſcriptionem.

Aliud
D.N.

℞.ſucci mororum celſi lb.ſ.
ſucci mororum baſſi lb.i.
mellis lb.ſ.
ſape.ʒ.iij.

¶ Confice ſic. ſuccum cum melle ⁊ ſapa in vaſe eneo vel ſtagnato ad prunas leues ad perfectam decoctionem bulire deſine. Dũ autem ſcire volueris ſi coctum fuerit pone ex eo guttam vnã ſupra marmor ⁊ inclinato marmore ſi ſe vt mel retinuerit coctum eſt: cola ⁊ reſerua in vaſe ſtagnato.

Hec confectio nõ eſt in vſu: nec preparata reperitur: ſed ponuntur nuces in conſerua q̃ conſerua vulgo ẽ viſualis.

Dyanucum
D.M.

℞.ſucci exteriorum corticum nucum ĩ diebus canicularibus lb.iiij. coque ebulitione vna. Deĩde adde mellis lb.ij. ⁊ decoque donec impinguatur ⁊ fiat ſicut mel. Et his p̃dictis aliqui addunt
roſas
ballauſtias
Et interdum
crocum
mirram
Interdum vero
baurac
ſal armoniacum
Et ſimilia ſm diuerſas medicorum intentiones.

Hec cõfectio dicitur eſſe galieni: ſꝫ non reperitur vbi preparatur tñ ſm hanc deſcriptiõeꝫ ⁊ vbiq̃ꝫ repentur preparata. Xp̃oforus georgius.

Dyacodion
D.M.

¶ Accipe.x. capita papaueris albi in quibus ſit mediocritas inter paruitatem ⁊ magnitudinem: ⁊ inter humiditatem ⁊ exſiccationem. Et proijciatur ſuper ea aque ſextarium.i. ⁊ ſit aqua pluuialis. Et ſi papauera ſint humida pluſq̃ ſicca dimittantur per diem ⁊ noctem. Et ſi ſint ſicciora dimittantur plus. Tunc coquãtur donec due partes aque conſumantur: tunc cola ſuccum eius. Et tunc ſm diuerſas intentiones miſceꝫ: tunc ex rob quantitas que ſit medietas aq̃ ⁊ coquantur ſuper ignem ſine flamma: ⁊ fumo: ſcilicet cum prunis tantum non apponendo mel. Et quandoq̃ꝫ fit cum vtriſq̃ꝫ: ſcilicet cum melle ⁊ muſto. ¶ Propter vero alias intentiones quandoq̃ꝫ ad vtrãq̃ꝫ lb. ipſius proijciatur deſuper
acaſſie rubee
heyſiſtidos
croci
mirre
ballauſtie añ.ʒ.i.
ramich.ʒ.iij.

¶ Et alij ad hanc intentionem loco mellis ponunt penidias. Et alij ponunt zuccaram Et iterdum debet fieri ex papauere nigro Et ſint capita eius vſq̃ꝫ ad quinquaginta. Et quãdoq̃ꝫ requiriꝫ vt fiat ex albo ⁊ nigro Et ĩ his cauſis loco mellis debet poni zuc. aut penid.

Hec confectio nõ preparatur ſꝫ hãc deſcriptionẽ: ſed ſm deſcriptioneꝫ Meſue.

Aliud
D.N.

℞.capita papaueris non nimis viridia aut ſicca numero.xiij.
rob rubearum.ʒ.ij.ſ.
croci
acaſſie
liquiricie añ.ʒ.i.
boli armenici.ʒ.ſ.
cinamomi
ſimphiti
ypoquiſtid
ballauſtiarum añ.ʒ.ij.
mirtilorum.ʒ.i.
corali albi ⁊ rubei
ſumach
ſanguinis drachonis
ſeminis lactuce añ.℈.ij.
ſeminis portulace.ʒ.ſ.

Aliqui libri habẽt rorus ſiriaci ⁊ falſo: qr ros ſiriacus eſt ſumach: ſed dꝫ ſcribi in gloſa ſupra ly rorus ſiriaci id eſt ſumach.

¶ Confice ſic. capita papaueris in tantum aque pluuialis ponantur vt bene cooperiantur: ⁊ per tres dies ibi dimittantur. Et ĩ tali aqua buliant vſq̃ꝫ ad conſumptioneꝫ tertie partis. poſtea colentur. ⁊ in tali colatura apponatur lb.i.ſ. mellis mirtini: ⁊ in tali melle ſupradicte ſpecies miſceanꝫ pulueriſate.

Dyapapauer cõiter preparatur ſꝫ p̃ntem deſcriptionem: ⁊ eſt viſuale multum.

Dyapapauer
D.M.

℞.papaueris albi.ʒ.xxv.
amigdalarum dulcium excorticatarum
granorum pini excorticatorum.

gummi arab
dragagan̄
ſucci liquiricie an̄.ʒ.xx.
amili.ʒ.iiij.
ſeminis portulace
ſeminis lactuce
ſeminis citoniorum an̄.ʒ.iiij.
croci.ʒ.i.
penidrum albarum.ʒ.iiij.
Sirup.de papauere quod ſufficit.
Et ſit proprie ſirupus ex capitibus papaue
ris albi ⁊ nigri:⁊ ſemine lactuce.

Dyapapauer cōiter preparatur ſḃ priorem deſcriptionem q̄ eſt Meſ ⁊ non ſm hanc q̄ eſt nicolai.

Aliud
D.N.

℞.dragagan̄
ſucci liquiricie
gummi arabici an̄.ʒ.x.
papaueris albi
penidrum an̄.ʒ.xx.
amigdalarum dulcium mundatarum.ʒ.x.
amidi
ſeminis citoniorum
ſeminis portulace an̄.ʒ.v.
ſeminis lactuce
quattuor ſeminū frigidorum mundatorum
ſeminis malue an̄.ʒ.iij.
Fiat puluis.Et miſce cum ſirupo violato
vel ſapa.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec p̄paratū reperitur

Dyaſulphur
D.M.

℞.piperis albi ⁊ longi.an̄.ʒ.vi.
ſulphuris citrini
thuris
meu
iuſquiami albi
mirre
ſtoracis
cordumeni an̄.ʒ.viij.
ruthe
coſti an̄.ʒ.v.
opij
mandragore an̄.ʒ.iij.
croci.ʒ.ij.ſ.
caſſielignee.ʒ.vi.
Confice cum melle deſpumato.Et da poſt
ſex menſes.

Hec cōfectio non eſt in vſu:nec preparata reperitur.

Dyamoruſion
D.M.

℞.croci
rad acori an̄.ʒ.ij.
mirre.ʒ.iij.
baccarum lauri.ʒ.ij.ſ.
dauci
cinamomi
caſſielignee
cimini carmeni
carpobalſami
florum ſquinanti
ſeminis apij
aniſi
cordumeni
ſpice nardi
mente ſicce
marmacur
ameos an̄.ʒ.i.
Confice cum melle deſpumato

In alio addit triū piper an̄.ʒ.i.

Dyacucurma maior
D.M.

℞.croci
azari
petroſelini
dauci
aniſi
ſeminis apij an̄.ʒ.iiij.
rauendeſeni
meu
ſpice nardi an̄.ʒ.vi
coſti
mirre
caſſielignee
ſquinanti
carpobalſami
rub tinctorum
ſucci abſinthij
ſucci eupatorij
oppobalſami an̄.ʒ.ij.
calami aromatici
cinamomi an̄.ʒ.i.ſ.
ſcordeon
ſcolopendrie
ſucci liquiricie an̄.ʒ.ij.ſ.
dragagan̄.ʒ.i.
Confice cum melle deſpumato.

Hic azar dʒ tantū pulueriſari ꝙ repat ad vas vrine.

Hec confectio eſt illa q̄ vbiq; preparata reperitur ⁊ q̄ eſt multum vſualis ⁊ nō dyacucurma minor.

Dyacucurma minor
D.M.

℞.ſpice nardi
mirre
caſſie
croci
florum ſquinanti
coſti
cinamomi an̄.partes equales
Confice cum melle deſpumato

Hic ponat dragagantū citrinuʒ aut ſubruſum ⁊ nō album:⁊ dʒ p ſe pulueriſari:q: cū aliis nunq̄ pulueriſaretur

Hec cōfectio non eſt vſualis:nec p̄parata reperitur.

Dyalacca maior.
D.M.

℞.lacce ablute
rauendeſeni an̄.ʒ.iij.
ſpice aromatice
maſticis
ſeminis apij
ſquinanti
abſinthij
ſucci eupatorij
ameos
ſauine
amigdalarum amararum excorticatarum

Hec cōfectio non eſt vſualis:alicubi tamen preparata reperitur.

coſti
murre

Hic azarum debꝫ tantum pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine.

rubee tinctorum
feniculi
aniſi
azari

Alij libri habent ariſtologie longe: ⁊ credo ꝙ melius ⁊ vide i deſcriptione ſequenti: ita ſimiliter habetur.

ariſtologie
genciane
croci
cinamomi
yſopi ſicce
caſſielignee
cimarum ſquinanti

Et ponaꝺ hic bdellium iudaicū aut ſaltē bdelliū molle.

bdellij
mirre an̄.ʒ.i.ſ.
piperis
zinziberis an̄.ʒ.i.
Infunde mirram ⁊ bdelliū in vino ⁊ cetera tere conficiendo cum melle deſpumato.

Hec confectio nō eſt vſualis: nec p̄parata reperitur.

Dyalacca minor
D.M.
℞.lacce ablute
croci
coſti
florum ſquinanti
rubee tinctorum
ariſtologie longe
liquiricie
piperis an̄.ʒ.i.ſ.
rauendeſeni.ʒ.iij.
mirre
bdellij an̄.ʒ.i.

Hic dꝫ poni bdellium iudaicum aut bdellium molle.

Confice cum melle diſſoluendo mirram et bdellium modo ſupradicto in confectione precedenti.

Hec cōfectio non eſt in vſu: nec preparata reperitur.

Dyacaparis.
D.N.
℞.praſſij viridis
paſſularum enucleatarum an̄.ʒ.xxv.
croci
ſpice nardi
caſſielignee
cinamomi
caparis an̄.ʒ.i.
calami aromatici
ſquinanti
terebentine
bdellij an̄.ʒ.ij.ſ.
mirre.ʒ.iij.
mellis quod ſufficit
Gloſa notanda
¶ Nota circa modum confectionis huius electuarij qđ notatum eſt in electuario dyapraſſium de praſſio viridi de intentiōe platearij: q: ſimiliter hic cenſendum eſt.
Dyaſatyrion.
D.M.
℞.ſatyrionū q̄ abſcidunꝺ a patre ſuo lb.i.
Terantur ⁊ coquantur cum lacte ouino dulci in quantitate ſufficiēti ſuper prunas vſquequo cocti ſint ⁊ conſumptū ſit lac. ⁊ tūc infunde ſuper eos olei amigdalarum dulcium.ʒ.iij. Et agitentur ſicut conterendo cū ligno. Et poſtea funde ſuper totum ſirupū ſequentem.
℞.ſucci bugloſſe cocti ⁊ depurati a ſpuma continue lb.ij.
ſucci pomorum dulcium.ʒ.ij.
zuccari albi lb.iij.
Miſce agitando ad ignem cum predictis: vſqꝫ duꝫ fiat eius competens decoctio. Et deponatur ab igne ⁊ proijciatur deſuper
cinamomi electi.ʒ.v.
ligni aloes.ʒ.iij.
been albi ⁊ rubei an̄.ʒ.ij.
croci
ſandali citrini an̄.ʒ.i.ſ.
Confice ⁊ pone in vaſe vitreo
Gloſa notanda.
¶ Huius electuarij due ponuntur deſcriptiones. Quarum prima eſt maioris efficacie ⁊ virtutis corporibus conſumptis ⁊ exſiccatis ⁊ ptiſicis ⁊ ethicis ⁊ ſilib⁹ ſi abſqꝫ febre conſiſtant maxime talia corpora humectando. Et hec eſt illa que in caſu debet preparari: licet etiam iuuet ad coitum multiplicandum ⁊ ipſum incitet. Deſcriptō tamen ſequens eſt maioris potentie in faciendo virilis membri erectionem ⁊ appetitum ad coitum incitandum ⁊ multiplicandum ⁊ ſemen ſpermaticum augendum. Et in iſto caſu confectio ſecunda eſt illa q̄ magis habetur in vſu: ⁊ que inuenitur preparata. ¶ Attende circa cōfectiones vtraſqꝫ ꝙ ambe deſcriptiones nomen accipiunt a radice cuiuſdam herbe: que vulgari nomine teſticulus vulpis apellatur. ¶ Intitulauit enim has confectiones meſue in littera confectiones teſticulorum vulpis. Et alio nomine ſolet hec herba: aut ſaltem radices eius vocari ſatyrion: propter hoc qđ faciunt ad erectionem virge. Satyriaſis enim grece: nimia erectio virge dicitur.
¶ Attende ſecundo ꝙ ſatyrion: loquendo de radice eius dicit interfector patris ſui eo ꝙ poſterior radix occidit priorem: ita ꝙ remanet viridis ⁊ prior exſiccatur. Debent ergo accipi radices virides: ⁊ abſcindi a patre ſuo mortuo: id eſt a radicibus ſiccis. et hoc eſt ꝙ dicit meſ in textu recepte. Dicitur etiam in recepta ꝙ tales radices debēt teri ⁊ decoqui cum lacte ouino. ¶ Attende ꝙ omne lac ſuperat in humiditate pluſqꝫ i frigiditate: ideo omne lac conuenit ethicis ⁊ conſumptis. Diuerſificatur tamen lac ſꝫ diuerſitatem ſpecierum animalium a quib⁹

emulgitur. non tamen ꝙ exeat extra lati-
tudinem dicte complexionis: niſi extra vbe
ra diu moꝛam contrahat ⁊ inde acetoſita-
tem acquirat ex qua efficiatur frigidius cū
ſiccitate quadam. in quo caſu non ſic confe
ret pꝛopoſito. Debet ergo eſſe lac recenter
mulctum. Inter autem omnia genera la-
ctis: lac quod magis eſt pꝛopoſito conueni
ens eſt lac muliebꝛe: quia magis humane
nature eſt confoꝛme. Et etiam quia eſt me
dium inter omnia genera lactis plus ap-
pꝛopinquans temperamento complexiōis
Et poſt ipſum melius eſt lac capꝛinū. Lac
vero vaccinum aut ouinum de frigitate ⁊ hu
miditate minus participant. ⁊ ideo minus
videntur conferre pꝛopoſito: licet expꝛi-
matur in recepta de lacte ouino. Lac vero
aſininum frigidius eſt ⁊ humidius omni a-
lio lacte: ideo licet quibuſdam alijs pꝛedi-
ctis pꝛopter hanc cauſam magis videatur
conferre pꝛopoſito: quia tamen minus eſt
nature humane confoꝛme: ideo inter alia
minus eligatur: cum non ſic currat pꝛopꝛie
tas inter ipſum ⁊ naturam humanam. Di-
citur etiam in recepta ꝙ ponatur zuc. albi.
Pꝛo quo attende ꝙ vbi deberet dari ptiſi-
cis ⁊ conſumptis ad magis infrigidandum
⁊ humectandum hoc eſſet conueniens. vbi
tamen deberet dari ad pꝛouocandum coitū
eſſet conuenientius apponere zuc. rub. qd
dicitur mel canne quod eſt calidius. ¶ Et
attende ſpecialiter circa quācunq; zucca-
ram: ꝙ non apponas zuccaram antiquam:
ſed debet eſſe recens anni illius: quia ſic
eſt humide complexionis verſus pꝛimum
gradum: ſed cum antiquatur gradum pꝛi-
mum ſiccitatis acquirit: et eius humidi-
tas exſiccatur. ¶ Attende vlterius ꝙ licet
hoc electuarium pꝛopter zuccaram quod
ibi ponitur ad foꝛmam confectionis ſolide
poſſit reduci tamen pꝛeparatur communi
ter ſub foꝛma electuarij: quam appellant
apotecarij noſtri foꝛmam opiate: quia ſic
melius conſeruatur pꝛopter ſuccos ⁊ lac
que ibi ingrediuntur: etiam ſic efficacius o-
peratur.

Gloſa notanda circa ſecundā
deſcriptionem.

¶ Circa modum confectionis ſecunde de-
ſcriptionis attende: quia ibi dicitur ꝙ ſeca
cul debet elixari in aqua cicerum quoꝛum
pꝛima aqua fuerit abiecta ꝙ cicera debent
eſſe recentia ⁊ non antiqua nec ſiccata: q̄a
ſic acquirerent gradum ſiccitatis conſum-
pta eoꝛum humiditate. Debent ergo eſſe
recentia dum ſunt in foliculo ſuo ad matu
ritatem attingentia. nam ſic humida ab a-
ctoꝛibus dicuntur: ⁊ debent multum deco
qui vt talis humiditas ſit multum ventoſa
⁊ inflatiua: ⁊ cum hoc poꝛtatiua virtutum
aliarum medicinarum ad genitalia mem-
bꝛa. Nam ſi parum decoquantur ſola vir-
tus eoꝛum nitroſa ⁊ abſterſiua que in ſu-
perficie eſt: in aquam diffunditur. per cu-
ius abſterſionem ⁊ nitroſitatem pꝛohibe-
tur ventoſitas ⁊ inflatio generari. immo
voluit actoꝛ iſte ꝙ abijciatur pꝛima aqua v-
bi infuſa eſt nitroſitas abſterſiua eoꝛum: et
decoquatur ſecundo: vt virtus ventoſa et
inflatiua in hanc ſecundam aquam ſola dif-
fundatur: nihil de nitroſitate participans
per quam pꝛohibeatur ventus et inflatio
generari.

Aliud
D. euiſdem

Nota circa hāc cō-
fectionem p mo-
do cōfectionis hu
ius illa que nota-
ta ſunt in fine glo
ſe pcedētis Rte.

℞. ſecacul albi et mundi et elixati in aqua
cicerum: quoꝛum pꝛima aqua fuerit abie-
cta lb. i.
teſticuloꝛum vulpis. ℥. viij.
radicis rafani. ℨ. iij.
luf plani. ℥. ij.
Terantur ⁊ infundanꝭ ſuper ea lactis vac
cini aut ouini quantitas que ſuperemineat
rad duobus digitis.
olei ſizamini
butiri recentis an̄. ℥. iij.
Coquantur cum facilitate vſq; ad ſpiſſitu-
dinem. Et ſi adhuc radices non bene cocte
ſint: fundatur ſuper eas et lacte butiro et
oleo ſizamino vſq; pfecte cocte ſint. Poſt
hoc infunde ſuper hoc totum mellis deſpu
mati lb. iij.
ſucci cepe humide lb. i.
Coque omnia ſimul ad perfectam decocti
onem: ⁊ tunc depone ab igne ⁊ pꝛoijce de-
ſuper puluerem harum ſpecierum
caudarum ſtinci cum renibus
⁊ ſumen. ℨ. viij.
ſeminis eruce
zinziberis
been albi ⁊ rubei
lingue auis
ſeminis naſturcij
cinamomi
piperis longi
baucie
ſinapis
ſeminis ſperagi an̄. ℨ. iiij.
Confice cum eis. vltimo vero ponatur in
medicamine.
pignearum mundatarum lb. i. ſ.
fiſticoꝛum mundatoꝛum. ℥. x.
cerebelloꝛum paſſerum. ℥. ij.
Confice omnia bene ⁊ aromatiſa cum. ℨ. i.
muſci boni.

Aliud. D. N.

℞.teſticuloꝝ viridium ſatyꝛionum.
baucie
nucis indice
pignearum purgatarum
piſtacearum
ſecacul añ.ʒ.xij.
gariofiloꝛum
zinziberis
aniſi
eruce
lingue auis añ.ʒ.v.
cinamomi
caudarum ſtincoꝛum recentium
ſeminis bulbi añ.ʒ.ij.ſ.
muſci grana.v.

¶ Confice ſic.in tantum mellis deſpumati quod ſufficit ponantur teſticuli ſatyꝛionū ⁊ baucia ⁊ ſecacul vnumquodqꝫ per ſe pꝛius bene tritum.Et ſimiliter vnumquodqꝫ in ſupꝛadicto melle mittatur: ⁊ cum ſpatula bene miſceatur ⁊ buliant aliquantulū Deinde addantur pignee ⁊ piſtacee bene trite.Et cum aliquantulum bulire voluerint deponantur ab igne ⁊ pulueres pꝛedictarum ſpecierum ibi commiſcendo adiungantur.Ad vltimum vero muſcus cum aq̄ roſ apponatur.⁊ ſic vſui reſeruetur.

Dyaſpermatum
D.N.

℞.leucopiperis.ʒ.xi.
zinziberis.ʒ.iij.
carui
leuiſtici añ.ʒ.vi.
petromacedonici
amomi
feniculi añ.ʒ.ij.
mellis quod ſufficit

Gloſa notanda.

¶ Hoc electuarium non eſt ĩ vſu:nec pꝛeparatum reperitur.In diuerſis tamen libꝛis diuerſimode ſcribitur:ſed poteſt quilibet facere ſuo modo.

Dyacitonitem
D.M.

Hoc electuarium non eſt in vſu ſm pñtem deſcriptionem:ſed bene eſt in vſu ſm deſcriptionem poſitam a nicolao.

℞.carnium citonioꝝ coctarū in vino lb.iij.
mellis deſpumati tantundem
Decoque cum facilitate.⁊ poſtq̄ fuerit coctum pꝛoijce ſuper ipm
cinamomi
gariofiloꝛum
cardamomi añ.ʒ.i.
darſeni.ʒ.iij.
zinziberis
piperis longi
macis añ.ʒ.iij.

¶ Et quandoqꝫ vꝛget neceſſitas vt decoquantur citonia in aceto.Et quandoqꝫ miſcetur eis tertia pars eius aut media ⁊ quandoqꝫ permiſcetur eis ſucci granatoꝛum acetoſoꝛum medietas ponderis eoꝛum.Et quandoqꝫ fit cum ſpeciebus.Et quandoqꝫ cum puluere iſtoꝛum
ſpodij
berberis
ſeminis acetoſe
trium ſandaloꝛum
roſ rubearum añ.partes equales

Et quandoqꝫ ponunt alia ſm diuerſas medicoꝝ intentiones.Et quidam aromatiſāt cū muſco ⁊ camphoꝛa aut altero eoꝝ tantū Et qñqꝫ fit cū zuc.Et qñqꝫ cum melle.

Aliud.D.eiuſdem.qđ fit cū ſuccis citonioꝝ ⁊ cū ſpeciebus

℞.ſucci citonioꝛum
mellis deſpumati añ.lb.iij.
aceti puri ⁊ boni lb.ij.
Coquantur cum facilitate ⁊ continuo auferatur ſpuma eius.Et cum mellis ſpiſſitudinem habuerit:pulueriſa ſuper ipm
piperis longi
zinziberis
cinamomi añ.ʒ.i.
gariofiloꝛum
ligni aloes añ.ʒ.ſ.
muſci.ʒ.iꝰ tertiam
Et quandoqꝫ fit ſine ſpeciebus.Et quādoqꝫ fit cum zuc.⁊ quandoqꝫ cum melle.

Dyacintonitē aliud laxatiuum
D.eiuſdem.

Hoc electuarium nō eſt ĩ vſu:nec p̄paratur.

℞.ſucci citonioꝛum lb.iij.
mellis tabazed lb.ij.
ſcamonee.ʒ.i.ſ.
gallie
gariofiloꝛum
maſticis
zinziberis
piperis longi
cinamomi
nucis muſcate añ.ʒ.iij.
Confice
Et interdū ꝓpter aliam intentionē ponūt
ſcamonee.ʒ.v.
turbith.ʒ.xij.
Et interdum abiecta ſcamonea ponuntur
medule cartami.ʒ.v.
turbith.ʒ.i.
Et interdum loco pꝛedictoꝝ ponuntur
eleboꝛus niger
epithimus aut
polipodium
ſm diuerſas medicoꝛum intentiones.
Et interdum fit hoc medicamen cum melle.Interdum cum zuccara.Interdum cum ſucco citonioꝛum.Interdum cum carnibꝰ.⁊ interdum cum vtriſqꝫ ſimul.

Aliud.D.N.

℞. carnium citoniorum a cortice exteriori mundatorum ⁊ in aqua elixatorum lb.iij.
mellis deſpumati lb.iiij.

¶ Supradicta citonia fortiter in mortario terantur ⁊ cum ſupradicto melle in caldario ſupra ignem ponantur cum ſpatula ſēper agitando donec incipiant inſpiſſari. Et ſi volueris ſcire quando coctum fuerit ponantur in paraſpide plena aqua. ⁊ ſi non inuiſcatur vt colligi valeat coctum eſt. Et tūc ab igne deponatur. Et puluis harum ſpecierum cum ſpatula ſemper agitando ſuperaſpergatur

cinamomi.ʒ.i.ſ.
zinziberis.ʒ.i.
piperis
gallange an̄.ʒ.ſ.
gariofilorum
nucis muſcate an̄.ʒ.iij.
ſpice nardi
ligni aloes
macis
cardamomi an̄.ʒ.ij.
zedoarie.ʒ.i.

¶ Super marmor infuſa aqua roſ cum aliquantulo muſci diſtemperata ſuperaſpergantur carnes citoniorum cum ſupradictis ſpeciebus ſic adinuicem mixtis. Et cum infrigidatum fuerit cū cultello fruſtratim incidantur. ⁊ ſi laxatiuum facere volueris ī vnaquaq; lb. ponatur ſcamonee bene trite ʒ.ſ. tamen dum calidū fuerit, anteq̄ ſupra marmor ponatur ⁊ anteq̄ ex caldario extrahatur.

Gloſa notanda.

¶ Communiter dyacintonitem non laxatiuum preparatur ſm hanc deſcriptionē: et non ſm deſcriptionem meſue. Et interdū preparatur cum zuc. interdum cum melle. interdum cum ſpeciebus. interdū ſine ſpeciebus.

Dyamaſticis non eſt in vſu: nec preparatum reperit.

Dyamaſticis.
D.N.

℞. cimini
gariofilorum
ſpice nardi
cardamomi
carpobalſami
xilobalſami
zinziberis
piperis albi
macropiperis
azari
gallange
caſſie lignee
calami aromatici
nucis muſcate
ciperi
mirtilorum
macis an̄.ʒ.i.
maſticis.ʒ.i.
mellis quod ſufficit

Hoc electuarium nō eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

Dyaolibani
D.N.

℞. caſtorei
opij
iuſquiami an̄.ʒ.iiij.
caſſie lignee.ʒ.ij.℈.ij.
folij
croci
thuris maſculini an̄.ʒ.ij.
reupontici
amomi an̄.ʒ.i.℈.ij.
mirre.ʒ.i.ſ.
ſpice nardi
piretri
euforbij
leucopiperis an̄.℈.ij.ſ
pionie
ſtoracis
macropiperis an̄.ʒ.i.℈.iiij.
mellis quod ſufficit

Hoc electuarium non eſt in vſu: nec preparatū reperit

Dyaprun̄.
D.M.

℞. carniū prunorū oblongorū ⁊ muſorū accedentiū ad dulcedinē ⁊ elixatorū in aqua ī qua portulace fuerint elixate lb.ij.
zuccari albi lb.ij.
aque viol. lb.i.
Coque cum facilitate vſq; ad ſpiſſitudinē ⁊ reconde in vaſe vitreo.

Hoc electuarium cōiter preparatur ſm p̄ntem deſcriptionem. Et preparatur laxatiuū ⁊ non laxatiuum.

Aliud. D.N.

℞. prunorū damaſcenorū viridiū numero.c. Ponantur in vaſe ſtagnato ⁊ cū tanto aque qua bene cooperiantur ⁊ buliant donec diſſolui videant. Et tunc ab igne deponātur. Cumq; tepefacta fuerint aliquantulum ab aqua extrahantur: ⁊ in cribro ſuper cathino poſito tādiu pruna manibus fricētur vt nihil remaneat preter oſſa ⁊ cortices. Et in aqua vbi pruna cocta fuerint ponatur.ʒ.ſ. violarum. ⁊ iterum bulire permittantur. ⁊ fiat ſirupus cum lb.ij. zuccare. in quo ſirupo ponatur lb.i. pulpe talis prunorum: et ad ſpiſſitudinem coquantur. ⁊ incipiēte inſpiſſari ponatur caſſie fi. munde cum predicta aqua.ʒ.i. thamarindorum in predicta aqua ſimiliter prius diſſolutorum ⁊ colatorum p caſſiam.ʒ.i.

¶ Memento tū q; in predicta aqua prunorū buliat.ʒ.ſ. violarū: vt dictum eſt. Et coquantur ad perfectionem ſemper ⁊ indeſinenter agitando cū ſpatula. Cumq; ad perfectionē decoctionis deuenerit depone ab igne ⁊ ſemp cum ſpatula mouendo puluerē harum ſpecierum deſuper aſperge

ſandali albi ⁊ rubei
ſpodij
reubarbari an̄.ʒ.iij.
roſarum
violarum
ſeminis portulace
ſeminis ſcariole
berberis
ſucci liquiricie
dragagan̄ an̄.ʒ.ij.
quattuor ſeminum frigidorum mundato-
rum an̄.ʒ.i.
¶ Si vero laxatiuum facere volueris: ad-
de in vnaquaqꝫ lb. cum ab igne deponitur
ſcamonee.℥.ſ.

Dyaſinicon
D.M.

℞.dactilorum keyſon infuſorum in aceto
tribus diebus ac noctibus partes.C.
penidrum ſabati partes.l.
amigdalarum mundatarum partes.xxx.
turbith partes.xxxv.
ſcamonee partes.xij.
zinziberis
piperis longi
foliorum ruthe ſiccorum
cinamomi
macis
ligni aloes
aniſi
feniculi
dauci
gallange an̄.partes.ij.ſ.
Fiat omnium trituratio bona ⁊ conficiatur
cum melle deſpumato.

Gloſa notanda.

¶ Vide ꝙ in qualibet.℥.huius confectōis
ponuntur de ſcamonea gra.xx.ſcꝫ.℈.i.
¶ Hec confectio eſt multum vſualis: ⁊ vbi
qꝫ preparata reperitur. Scribitur etiam a
Meſue in capitulo de turbith. auctoritate
Johannicij.
¶ Circa hanc confectionem notat ſauana-
rola ꝙ in ea debent poni dactili immaturi q̇
viſcoſi ſunt ⁊ quorum viſcoſitas facit par-
tes ſubtiles ſolutiuorū ingredientiū eius
compoſitionem membris nutritiuis adhe
rere adeo: vt non poſſint ad remotas ptes
extendi: ⁊ ideo dyaſinicon cōfert in colica.

Dyaturbith.D.N.

℞.zinziberis.ʒ.v.
turbith albi ⁊ gummoſi.ʒ.x.
zuccari.ʒ.xv.

Gloſa notanda.

¶ Hec confectio vbiqꝫ preparata reperitur
vtimur tamen magis dyaſinicon que potius
deberet dici dyaturbith qm̄ intrantia plus
fleumati ꝙ colere ſūt appropriata etiā me
lius corrigitur. Ad hanc tm̄ cōfectionē adde
rōne ſcamonee de maſtice. ⁊ ſic quo ad oīa
que in turbith ſunt corrigenda corrigetur.
Et licet a diuerſis diuerſificetur quantitas
ſimplicium: ſic tm̄ illum doſauit meſue ca. de
turbith de intentione goſar.

Dyacartami.D.arnauldi
de villa noua

℞.pulue.dyadragagan̄ frigidi.℥.ſ.
carnium citoniorum.℥.i.
medule cartami.ʒ.iiij.
zinziberis albi.ʒ.ij.
dyagridij.ʒ.iij.
turbith albi.ʒ.vi.
manne granate.ʒ.ij.
mellis roſ colati.℥.i.
zuccare.℥.viij.
hermodatilorum.ʒ.iiij.
Fiat electuarium addendo
zuccare quod ſufficit.
¶ Hoc electuarium raro inuenitur prepa-
ratum ſm eandem deſcriptionē penes di
uerſos apotecarios. Reuerendus tamē ma
giſter robertus de leone turonenſis medi-
cus volebat vt ita prepararetur in boteca
fratris ſui. Attende ꝙ vbi deberet in pul-
uere propinari conuenienter ponerentur.℥.
viij. zuc. vt voluit ℞ta. Si vero debeat cō
ſeruari tantum conſeruetur puluis ſine zuc.
ne liquefiat zuccara: ſed tempore propina
tionis addatur zuc. Et vbi deberet confici
in forma electuarij: tunc debent remoueri
ille.℥.viij. zuccare que ponuntur in recepta
quia pro modo conficiendi eius additur de
zuc. ſufficienter. Verumetiam plus ꝙ opor
tet pro correctione ſimplicium. Et qd̄ ibi
notatur intelligendum eſt ſimiliter de om-
ni confectione: vbi in ℞ta ponitur zuccara
pro correctione ſimplicium.

Dyaſene.D.N.

Dyaſene ſm quā-
cūqꝫ ℞taꝝ nō re-
peritur preparatū

℞.ſene.℥.iij.
auelanas aſſatas numero.l.
ſerici combuſti.ʒ.ij.
lapidis armenici.ʒ.i. loti cū facilitate p.xxx
vices cū aqua clara fontis: ⁊ p.ix. vices cū
aqua roſaꝝ vel bugloſſe. Sed re vera me-
lius eſt loco lapid̄ armenici ponere lapidē
lazulum eodēmodo preparatū: qꝛ teſte ra-
by moyſes nemo nouit lapidē armenū. hō
rū lotiorū tales approbat alexander.
zuccare.℥.v.

Aliud.D.eiuſdem

℞.ligni aloes
gariofilorum
gallange
nucis muſcate
folij
macis

cinamomi an̄.ʒ.ij.
lapidis lazuli
lapidis armenici an̄.ʒ.ij.ſ.
ſene in duplo predictorum
croci.ʒ.i.
ſerici crudi ⁊ combuſti an̄.℈.ij.
raſure eboris
ſpodij
anacardi
oſſis de corde cerui
blacce bizancie an̄.ʒ.ij.
hermodactilorum.ʒ.i.
mirre
genciane
baccarum lauri
elebori nigri an̄.ʒ.ij.
auellanarum combuſtarum.xv. numero
ambre.℈.ij.
Quidam addunt pro leproſis carnium ſerpentum.ʒ.ij.

Dyacaſtoreum nō eſt in vſu: nec preparatum reperiť.

Dyacaſtoreum
D.N.
℞.caſtorei
mirabolanorum citrinorum an̄.ʒ.iij.
minus gra.i.ſ.
aloes.ʒ.i.ſ.minus gra.i.
folij
antimonij
piretri
liquiricie
dragagan̄
calami aromatici
nitri
galbani
ſpice nardi
ſquinanti
oppoponaci
caſſie lignee
trium piperum
xilobalſami
carpobalſami
coloquintide
ſerapini
reuponticí
ſtoracis calamite
zinziberis
cinamomi an̄.ʒ.i.gra.ij.
aſſe fetide
mirre
euforbij an̄.ʒ.i.gra.xvij.
ſtaphiſagrie
dauci
maratri
petroſelini
apij
ſileris montani
dafnocoti
petrolei
cinoni
ſtoracis rubee
ſanguinis drachonis
cardamomi
thuris maioris ⁊ minoris
agarici
maſticis
ſalis armoniaci
zedoarie
aniſi an̄.℈.i.gra.ij.
ſaturegie
yſopi
camedreos
pulegij regalis
origani
balſamite
ozimi
rad̄ brance vrſine
diptami
ſeminis ruthe
vtriuſq; ariſtologie
mabathematicon
aaron
azari
ſaluie
roſarum
bdellij an̄.gra.xvij.
epythimi
polipod̄ quercini
oppobalſami an̄.gra.xiiij.
olimpiados
caparis an̄.gra.xi.
pencedami
abſinthij an̄.gra.vij.
anacardi
ſauine
genciane
corticis rad̄ mandragore an̄.gra.xi.
yreos gra.iij.⁊ tertiam partem gra.i.
mellis quod ſufficit

Hoc electuarium non eſt in vſu: nec preparatū reperiť. Ad ipm tn̄ conficiēdū deberet addi zuc.⁊ miſceri ⁊ ſirupari cū dictis ſuccis ⁊ poſtea additis ſpeciebus, debet confici.

Dyaborraginatum.
D.N.
℞.auelanas aſſatas ⁊ tritas.xx.
ſerici combuſti.ʒ.ſ.
zinziberis.ʒ.i.
gariofilorum
nucis muſcate
cardamomi
ſpice nardi an̄.ʒ.ij.
lapidis armenici
lapidis lazuli an̄.ʒ.ij.
ſucci borraginis
ſucci eupatorij an̄.quod ſufficit

Hoc electuarium nō eſt ī vſu: nec p̄paratū repiť: etiā ſm̄ aliquā harum deſcriptionum.

Dyabugloſſatum
D.N.
℞.pului.dyadragagan̄ frigidi.ʒ.ſ.
carnium citoniorum.ʒ.i.
medule cartami.ʒ.iij.

ziʒimberis albi.ʒ.ij.
dyagredij.ʒ.iij.
turbith albi.ʒ.vi.
manne granate.ʒ.ij.
hermodattillorum.ʒ.iiij.
mellis roſ colati.ʒ.i.
zuccare.ʒ.viij
Fiat electuarium

Aliud
D.M.

Hoc electuarium non eſt meſue ꝗcquid dicat titulus eius: ⁊ non eſt in vſu: nec preparatum reperitur.

℞.bugloſſe
mente ſicce
florum roſ
corticis citri
foliorum citri an̄.ʒ.iij.
alfelengenuſch.ʒ.i.ſ.
ſete crude inciſe
nucis muſcate
zedoarie
gallange
been albi ⁊ rubei
ſandali citrini
croci an̄.ʒ.i.ſ.
ligni aloes.ʒ.ij.
vini ⁊ aque an̄.lb.vi.
mellis lb.viij.
Aromatizetur cum
muſci.ʒ.i.
gallie.ʒ.ij.

Finit particula quinta

Sexta particula ſecundi libri Incipit.

Superest in hac ſexta particula determinare de antidotis quorum nomina incipiunt per E.q̄ eſt littera immediate ſequens ad litteram D.in ordine minoris alphabeti Erunt autem in hac particula ℞te ſequentes.

Eſdra magna.D.N.
Electuarium dyaſinicon.D.M.
Electuarium pliris arcoticum.D.N.
Electuarium de aromatibus.D.M.
Electuarium de gemmis.D.M.
Electuarium ſarbotheng.D.M.
Electuarium leticie galieni.D.N.
Electuarium reſumptiuum ſiue ad reſtaurandum humiditatem.D.N.
Electuarium catholicon.D.N.
Electuarium de granis mirti.D.M.
Electuarium de ſucco roſ cuius due ponū tur ℞te.
Electuarium de pſilio: cuius due ponuntur ℞te.
Electuarium de citro.D.M.
Electuariū alarif: cuius due ponunt̄ ℞te.
Electuarium indum maius.D.M.
Electuarium indum minus.D.M.
Electuarium eleſcoph.D.M.
Electuarium confortatiuum ſtomaci: cuius due ponuntur ℞te.
Electuarium de fructibus.D.M.
Emblici conditi ex.D.M.
Electuarium dulce: cuius quattuor ponuntur ℞te.
Electuarium contra peſtem
Emplaſtrum de muſcilaginibus.
Emplaſtrum dyaquilon cōmune: cuius due ponuntur ℞te.
Emplaſtrum dyaquilon magnum.D.M.
Emplaſtrum dyaquilon paruum.D.M.
Emplaſtrum pro ſtomaco.D.M.
Emplaſtrum de granis lauri.D.M.
Emplaſtrū de gallia: cu⁹ due ponunt̄ ℞te
Emplaſtrum de xiloaloe.D.M.
Emplaſtrum relatum ad andromacum: cuius due ponuntur ℞te.
Emplaſtrum de ſinapi.D.M.
Emplaſtrum de fermento: cuius tres ponuntur ℞te.
Emplaſtrum ad duriciem iuncturarum: et eſt raſis quod ſimiliter ſcribit Meſue.
Emplaſtrum dyaſinicon: cuius due ponuntur ℞te.
Emplaſtrum de aleis.D.M.
Emplaſtrum relatū ad aderiſtratō.D.M.
Emplaſtrum oribaſij: quod ponit M.
Emplaſtrum de melliloto.D.M.
Emplaſtrum apoſtolicon.D.N.
Emplaſtrum ceroneum.D.N.
Emplaſtrum oxizocroceum.D.N.
Emplaſtrum de ianua.D.N.
Emplaſtrum gratia dei.D.N.
Emplaſtrum contra rupturam.D.N.
Emplaſtrum diuinum.D.N.

Eſdra magna
D.N.

℞.alipte muſcate
mirre
foliorum ruthe
zuccare
ſeminis apij
camedreos
fenugreci an̄.ʒ.i.℈.i.gra.i.
raſure eboris
pigami
ſeminis liliſagi
golene
ballauſtiarum an̄.ʒ.i.gra.vij.ſ.⁊ parū plus
gariofilorum
cinamomi
xiloaloes
ſpice nardi

Hec cōfectio nō eſt vſualis: nec p̄parata reperitur. Et h̄ alludēdo cōfectiōeȝ ſic loquit̄ pla. Notādū dicit ꝙ magr̄ cepho et magr̄ io.de platea ī h̄ erāt gemelli.⁊ ad cetera oīa pene diſcordes ꝙ eſdra modicā vel nullā hȝ efficaciā: q: cū infinite ſpēs ī ea recipiant̄ in eius doſi de tot numero vnū fere nihil poteſt operari.

zedoarie
lacce
roſarum
caparis
pulegij regalis
abrotani
melanopiperis
petroſelini
oſſium dattillorum an̄.℈.ij.ſ.gra.iiij.
gallange
zinziberis
croci ortenſis
anacardi
lithodeo͂nis
mandragore
radicis acori
radicis pionie

Dic thimus dꝫ tm̄ pulueriſari ꝙ repat ad vias urine ⁊ efficiatur magis prouocatiuum ꝙ̄ ſolutiuum.

thimi
yſopi
roris ſyriaci
baſilicon̄
dauci cretici
ſeminis feniculi
ſeminis altee
oſſium oliuarum
vini veteris optimi an̄.ʒ.ſ.℈.ſ.gra.i.
balſami
croci orientalis
folij
gallie muſcate
coſti amari
calami aromatici

Credo ꝙ debet dicere caſſieligñ propter cauſam dictā in acariſto.

caſſiefiſtule
mirabolanorum
nardi
celtice
xilobalſami
dragagan̄
corali albi ⁊ rubei
confite rub̄
caſtorei

Dic pone bdelliū indaicum: vel ſaltez bdelliū molle.

bdellij
oppoponaci
galbani
aſpalti
terebentine
maſticis
tyriace adriani
ſplenis pultri
ventris merguli
reupontici
ariſtologie longe

Azarum debet tātum pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine: ⁊ ſit magis ꝓuocatiuum ꝙ̄ ſolutiuum.

azari
hermodatilorum
meu
yreos
piretri
pencedani

genciane
epithimi
violarum
arthemeſie
chimolee
foliorum citri
laureole
mente
malabaſtri
quinqꝫ folij
carpobalſami
aniſi
amomi
cimini
miconis
ſeminis ozimiꝰ minuti
platocimini
ſeminis ruthe ortenſis
baccarum lauri
ſanguinis drachonis
lapidis magnetis
lapidis agapis
oſſis de corde cerui
muſcelini
petrolei an̄.℈.i.⁊ tertiam partem alterius
camphore
ambre
ambarum margaritarum
blacce bizancie
florum ſambuci
ſtoracis calamite
ſerapini
ſulphuris viui
armoniaci
anthimonij
acaſſie
bethonice
cabalini marini
ypoquiſtid̄
macis
licij
ſquinanti
herbe ſyriace
florum oleandri
fu
marubij
ſulphurate
abſinchij
alixandrini
euforbij
cardami
ſeminis aneti
amei
gith
leuiſtici
ſeminis citri
piperis albi
piperis longi

nigelle
vſiſur
corticis nere
mabathematicon
aque vitis añ.℈.ſ.gra.ij.
litargiri auri
amidi
opij thebaici
raď iunci
calamenti
iuſquiami añ.gra.vij.
mellis quod ſufficit.

Electuarium pliris arcoticum.D.N.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec preparatū repenī Si quis tñ eū vellet cõficere magiſtraliter: lignū aloes ambra muſcus ⁊ cãphora:vnūqď q̃ eorꝫ p ſe debet pulueriſari:⁊ reliqua ſimul. ⁊ tunc cum ſirupo roſato cocto ad pfectõez fiat electuariū. aliqui tñ non ponūt camphoram:ppter delicatos:q: inducit horribilẽ ſaporem:ſed loco eius i ſirupo roſ ponūt de ſadalis albis ⁊ rubeis.Pla.

℞.cinamomi
gariofilorum
ligni aloes
gallange
ſpice
nucis muſcate
zinziberis
ſpodij
ſquinanti
cyperi
roſarum
violarum añ.ʒ.i.gra.xv.
folij
liquiricie
maſticis
ſtoracis
ſanſucci
balſamite
baſiliconis
cardamomi
macropiperis
mirtilorum
corticis citri añ.℈.ij.gra.v.
gemmarum: id eſt margaritarum albarum ⁊ ſplendidarum
been albi ⁊ rubei
corali
ſerici combuſti añ.℈.i.gra.ij.ſ.
muſci gra.vij.ſ.
camphore gra.v.
ſir.roſ quod ſufficit

Electuarium de aromatibus D.M.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec preparatū repenī

℞.ligni aloes crudi
roſ añ.aur.xij.
gallie muſcate
macis
doronici
piperis longi
nucis muſcate
mente ſicce
ſpice
caſſielignee
maſticis
gariofilorum
cinamomi
azari añ.aur.iij.
calami aromatici aur.iiij.
cardamomi maioris ⁊ minoris
trium ſandalorum
reubarbari
cubebe
coſti
zinziberis
ſeminis feniculi
keyſim
aniſi añ.aur.ij.
zuccare.ʒ.vi.
niue aromatice.ʒ.xij.
mellis deſpumati quod ſufficit

Hic azarum debꝫ tantum pulueriſari q̃ repat ad vias vrine:⁊ ſit magis prouocatiuum q̃ ſolutiuum.

Electuarium de gemmis D.M.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec preparatū repenī

℞.margaritarum albarum.ʒ.iij.
fragmentorum
iacincti
ſardinis
granatorum
feruzegi añ.ʒ.i.ſ.
zedoarie
doronici
corticis citri
macis
ſeminis alphelengenuſch añ.ʒ.ij.
co[illegible] rubei
karabe
limature eboris añ.ʒ.i.partis.ij.
been albi ⁊ rubei
gariofilorum
zinziberis
piperis longi
ſpice
folij
croci
heyl añ.ʒ.i.
trociſcorum dyaroď
ligni aloes añ.ʒ.v.
cinamomi
gallange
zizumber añ.ʒ.i.ſ.
foliorum auri ⁊ argenti añ.aur.ſ.
muſci boni.ʒ.ſ.
ambre.ʒ.ij.
Confice cum melle emblicorum ⁊ colatura gelemabin de roſ.i.conſerue roſ partibus equalibus q̃tum ſufficit

Quidã libri habẽt ſmaragdorꝫ ⁊ feruzegi:ſed falſo:ſed debet ſcribi feruzegi:id ẽ ſmaragdorū:q: feruzegi idẽ eſt q̃ ſmaragdus.

Electuarium ſarbotheng D.hamet filij zacarie qď dicitur electuarium letificans.⁊ illud ponit meſ.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec p̄paratū repenī.

℞.roſ
ligni aloes añ.ʒ.vi.
macis

nucis muſcate
gallie muſcate
cardamomi
heyl an̄.ʒ.ij.
cinamomi
croci an̄.ʒ.ij.ſ.
ciperi.ʒ.ij.
gariofilorum
ſpice nardi
maſticis
azari an̄.ʒ.iiij.
Fiat omnium trituratio bona.⁊ confice cū melle emblicorum.⁊ aromatiſa cum muſca.ʒ.i⁹ quarta.

Azarum debet tā tum pulueriſari q̄ repat ad vias vrine:⁊ ſit magis prouocatiuum q̄ ſolutiuum.

Electuarium leticie galieni.D.N.

℞.ſucci pomorum dulcium ⁊ odoriferorū
ſucci citoniorum
vini veteris
ſucci borraginis
florum baſiliconis
croci
zedoarie
xilobalſami
gariofilorum
corticis citri
gallange
macis
nucis muſcate
ſtoracis calamite an̄.ʒ.v.
camphore
ambre
muſci an̄.ʒ.i.
aniſi
raſure eboris
thimi
epythimi an̄.ʒ.ij.
margaritarum perforatarum.ʒ.i.
oſſis de corde cerui.ʒ.i.
auri puri
argenti meri
zuccare quod ſufficit

Succus borraginis deb; accipi de floribus:q: ſic eſt magis cordialis.

Hoc electuarium non eſt multum i vſu:interdū tn̄ in aliquibus botecis p̄paratū reperitur

Electuariū reſumptiuū ſiue ad reſtaurandū humiditatē. D.N.

℞.roſ
liquiricie
zuccare an̄.ʒ.ij.⁊ gra.v.
gummi arabici
dragagan̄ an̄.ʒ.ij.℈.ij.
ſandali albi ⁊ rubei an̄.ʒ.i.℈.i.
papaueris albi.ʒ.iij.
ſucci liquiricie
amidi
ſeminis portulace
ſeminis lactuce
ſeminis ſacriole an̄.ʒ.iij.
gariofilorum
ſpodij an̄.ʒ.i.
cinamomi.ʒ.i.
zinziberis
ſtoracis calamite an̄.ʒ.ij.
croci gra.v.
penidrum.ʒ.ſ.
ſeminis citruli
melonum
cucumeris
cucurbite an̄.ʒ.iij.
ſeminis citoniorum.℈.ij.
amigdalarum
pignearum
berberis an̄.ʒ.ij.
ſeminis malue
ſeminis coti
violarum
ſebeſten
menuſſa.an̄.ʒ.ij.
Confice cum ſirupo violato vel ſirupo decoctionis gummi arab ⁊ dragagan̄ ⁊ roſ.

Electuariū catholicon qđ dicit̄ eſſe nicolai:deſcribitur tamē a galieno in antidotario minori.

Hoc electuarium eſt in vſu multum ⁊ vbiq; preparatū reperitur.

Sene d; mundari a folijs magnis ⁊ ſtipitibus folio₂ q: ſtipites nullius ſunt vtilitatis:vt meſue ca. de ſene

℞.ſene bene mundati
caſſiefiſtule munde
thamarindorum an̄.ʒ.viij.
reubarbari
violarum
polipodij
aniſi an̄.ʒ.iiij.
liquiricie mundate
penidrum
candi an̄.ʒ.iiij.
quattuor ſeminum frigidorum mundatorum an̄.ʒ.i.
Tunc accipe lb.i.polipodij:⁊ tere ⁊ in aqua diutiſſime decoque.⁊ ex colatura fac ſirupū cum.viij.lb.zuccare. In parte autem colature diſtempera caſſiamfiſtulam ⁊ thamarindos:⁊ in fine decoctiōis ſirupi pone. Deinde confice electuarium.

Electuarium de granis mirti.D.M.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec p̄paratū reperitur

℞.confectionis electuarij de aromatibus cui adde
granorum mirti trito₂ ſicut alchool.ʒ.vi.
mirabolanorum indorum
bellericorum
emblicorum
Sup quos iam preterijt ebulitio vna in aq̄ citonio₂ cum vino odorifero an̄.ʒ.v.
carui
aniſi
cimini
ſeminis apij infuſorum in aceto die vno ac nocte ⁊ exſiccatorum an̄.ʒ.v.
Confice cum mirra aromatica

Hoc electuarium eſt in vſu multum ⁊ vbiqꝫ preparatū reperitur: non tñ preparatur ſm pñ ſentē deſcriptōez ſed ſm deſcriptionē nicolai imediate ſequentem.

Electuarium de ſucco roſ
D.M.

℞.ſucci roſarum rub completarum lb.ſ.
zuccare tabazed lb.i.ſ.
teremabī pure ⁊ recentis.℥.vi.
ſcamonee anthiochene.℥.i.ſ.
Coquantur omnia cum facilitate ſup ignez clarū vſqꝫ dū mellis habeat ſpiſſitudinem.
Deinde proijce ſuper illud
trociſcorum de ſpodio.℥.i.
gallie
croci añ.ʒ.ij.
trociſcis de berberis.ʒ.iiij.
Repone in vaſe vitreo

Aliud
D.N.

Hoc electuarium eſt multum vſuale ⁊ cōiter preparat ſm pñtem deſcriptionē. Et ſciatꝭ ꝙ in hac cōfectōe in qualibet.℥.cōfectionis intrāt fere ℈.ij.dyagredij ⁊ ꝙ uis eius virtus ſit multū repreſſa nihilominus excedit nimis: ⁊ vide ꝙ in dyacintonitē nō poſuit meſ de dyagredio niſi.℈.i.aut circa,p.℥.cōfectōis.⁊ vbi ī hac ꝯfectōe tota ponūtur.ʒ.xij.ſi diceres ʒ.viij.tu ita faceres.

℞.zuccare
ſucci roſ añ.lb.i.⁊.℥.iiij.
trium ſandalorum añ.ʒ.vi.
ſpodij.ʒ.iij.
dyagredij.ʒ.xij.
camphore.℈.i.
Tempera ad modum electuarij cum ſirupo facto de eodem zuc.⁊ ſucco roſ.

Electuarium de pſillio
D.M.

Electuariū de pſillio eſt multū vſuale: apud nos tamē non reperitur preparatum.

℞.ſucci bugloſſe ſilueſtris ⁊ domeſtice
ſucci endiuie
ſucci apij coctorum ⁊ depuratorū añ.lb.ij.
Et proijce deſuper
ſeminis cuſcute
aniſi
foliculorum ſene añ.℥.ſ.
capillorū veneris .M.i.
ſucci fumiterre.℥.iij.
azari.ʒ.iij.
ſpice.ʒ.ij.
Dimitte die ac nocte.deinde buliat ebulitione vna:⁊ proijciatur deſuper
violarum viridium vel ſiccarum.℥.iij.
epithimi.ʒ.vi.
Et buliant iterū alia ebulitione parua. Deinde coletur:⁊ exprimatur:⁊ in colatura ponantur
pſillij.℥.vi.
Et dimittatur per diē ac noctem omni hora tamen agitando cum ſpatula. Deinde exprimatur viſcoſitas tota.deinde accipe huius viſcoſitatis lb.iiij.⁊ proijce deſuper
zuccare albi lb.ij.ſ.
ſcamonee āthiochene cocte ī pomo.℥.iij.ſ.
⁊ coquantur cum facilitate.⁊ poſtq̄ coctuꝫ fuerit proijciatur ſuper ipm puluis
trociſcorum de ſpodio
trociſcꝗ dyarodon
trociſcꝗ de reubarbaro añ.℥.i.
trociſcꝗ de berberis.℥.ſ.

Gloſa notāda circa cōfectōem

¶Hic debet groſſo modo pulueriſari azarꝫ vt ſit magis ſolutiuū ꝙ ꝓuocatiuū. In hac etiā confectōe ponitur Violarꝫ viridium ⁊ cetera. In alio Prunorꝫ ⁊ vtraqꝫ littera eſt bona:⁊ cōueniens ꝓpoſito.⁊ adhuc erit melius ſi vtrūqꝫ pona nr:ſcilꝫ.⁊ viole ⁊ pruna:ſed debēt poni pruna ſicca non viridia.

Attende ꝙ ī qualibet.℥.huius confectionis intrat de dyagredio.℈.i.⁊ ē quantitas conueniens.

Aliud
D.N.

Hoc electuarium non eſt in vſu ſm preſentem deſcriptōez: ſed ſm priorem que eſt meſ

℞.ſeminis pſillij lb.iij.
Pone in aqua feruenti per triduum:poſtea coletur ⁊ colature addatur
dyagredij.℥.iij.
zuccare lb.iij.
Et per duos dies dimittātur. poſtea coquātur ⁊ ab igne deponantur. Et puluis iſtarū ſpecierum miſceatur
ſandali albi ⁊ rubei
roſarum
ſpodij
reubarbari
dragagañ
gummi arabici
violarum
berberis añ.℥.ſ.
ſeminis ſcariole
portulace añ.ʒ.iiij

Electuarium de citro non laxatiuum. D.M.

Hoc electuarium nō eſt in vſu: nec ꝑparatū reperitur

℞.corticum citrorum aur.xx.
gariofilorum
ligni aloes
cinamomi electi
macis
gallange
calami aromatici añ.ʒ.ij.
cardamomi
zinziberis añ.ʒ.i.
Confice cum melle
¶Apotecarij noſtri vtuntur quodam electuario laxatiuo quod appellant electuariū de citro ⁊ cōdiunt per ℞tas ſuas.⁊ eovtūtur ī aliquibus regionibus: vt in mōtepeſſulano. Ego non vidi ℞tam: ſed poteſt ꝗlibet facere ⁊ vti ſm bonam conſuetudinē loci vel regionis.

Electuarium alarif.D.
⁊ inuentionis Meſ.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

℞.mirabolanorum citrinorum
kebulorum
indorum añ.partes equales
Tere ⁊ cribra ⁊ accipe olei amigdalarum q̄tum ſufficit ⁊ infunde ſuper eos ⁊ frica manibus. Et hoc facias tribus diebus in ſole ſemper [illegible]undendo oleum poſtq̄ fuerit exſiccatum. Deinde quantitatem zuc.albi in decuplo ipſius aq̄ fōtis clare diſſolue ſic qꝫ predictaꝫ mixturā triduo continuo tene

ſemper parū de oleo infundendo. ⁊ hoc fa-
cias donec mirabolanorum amaritudo ceſ-
ſet. Deinde ſicca in vmbra. deinde accipe
ex hoc toto. ʒ. xv.
turbith albi. ʒ. vi.
maſticis. ʒ. ij.
ſpice nardi. ʒ. i. ſ.
nabith
zuccari albi
Confice cum melle deſpumato

Gloſa notanda.

¶ Hoc electuarium debet confici tempo-
re eſtatis: vt notatur i textu. cui conforma-
tur littera meſ ca. de mirabolanis de recti
ficatione eorum: vbi ita dicit ad litteram. Su
matur de mirabolanis cōtritis q̄titas quā
volueris. ⁊ fit hoc in eſtate. Dicitur in ℞ta
q̄ fundat̄ ſup mirabolanis huiuſmodi q̄tū
ſufficit de oleo amigdalarū dulciū. loco hu-
ius tu potes ponere oleū roſ aut oleū vio
larum aut oleum de ſizamo. aut ſaltem cō-
tere cū eis amigdalas dulces aut paſſulas
aut violas aut mel paſſulatū. Talia enī cō-
fortant operationes mirabolanorum: ⁊ ſunt
proprij iuuamenti cum eis. vt meſ loco ſu-
pradicto. Dicitur etiam in ℞ta q̄ zuccara
diſſoluatur in decuplo ipſius aque clare for-
te q̄ melius eſſet q̄ diſſolueretur i aqua la
ctis capraꝝ: vt meſ vbi ſupra. In aliquib⁹
libris ſuperadditur huic confectioni aniſi
ʒ. ij. viol. ʒ. vij. feminis apij. ʒ. i. ſ. Et alij
poſſunt addere alia: ſm exigentiam caſus i
quo propinanda eſt confectio. Vn̄ meſ vbi
ſupra. Et ſunt q̄ addunt cū eis de medici-
nis benedictis: quas volunt ſm exigentiā
intentionis eorum: ⁊ faciunt ſimile. Eſt eniz
opus magni magiſterij.

Hoc electuarium non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

Electuarium alarif. aliud
etiam ſimiliter deſcriptōis
⁊ inuentionis meſue.

℞. mirabolanorum kebulorum nigrorum
an̄. partes. iij.
emblicorum
bellericorum an̄. partē. i. ſ.
citrinorum partes. ij.

Scilicet infundē do in oleo roſarum ⁊ alijs: vt patet in precedenti ℞ta.

Tere ⁊ cribra iuxta modū prioris doctrine
qd̄ opus obſeruandū eſt pro eorum rectificati
one. Deinde accipe ex hoc toto. ʒ. xiiij.
turbith albi. ʒ. vi.
zinziberis
heyl
maſticis
cinamomi electi
ligni aloes
gariofilorum
piperis
cubebe
gallange
macis
feminis apij an̄. ʒ. i. ſ.
ſpice. ʒ. i.
pignearum purgatarum partes. ij.
zuccare tabazed
nabith an̄. ʒ. xij.
Confice cum melle deſpumato

Electuarium indum
minus. D. M.

Hoc electuarium eſt in vſu in aliq̄bus regionib⁹ apd̄ nos tn̄ non reperitur preparatum.

℞. turbith. ʒ. C.
zuccare tantūdem
macis
gariofilorum
piperis
zinziberis
cinamomi electi
heyl
nucis muſcate an̄. ʒ. vij.
ſcamonee. ʒ. xij.
Confice cum melle deſpumato

Electuarium indum
maius. D. eiuſdem.

Hoc electuarium in aliquibus regionibus eſt i vſu minus tn̄ q̄ electuariū indum minus apud nos vero nō reperitur p̄paratū

℞. cinamomi
gariofilorum
ſpice
roſarum
caſſielignee
macis
ciperi an̄. ʒ. iiij.
ſandali citrini. ʒ. ij. ſ.
ligni aloes
nucis muſcate an̄. ʒ. ij.
turbith electi. ʒ. l.
zuccare
penidrum an̄. ʒ. xx.
gallange
heyl
cardamomi
azari
maſticis an̄. ʒ. i. ſ.
dyagridij. ʒ. xij.

Hic azarum debz groſſo modo pulueriſari vt ſit magis ſolutiuum q̄ prouocatiuum.

Omnia cum oleo amigdalarum fricentur.
Deinde accipe
ſucci citoniorum
ſucci granatorum
ſucci apij
ſucci feniculi an̄. lb. ſ.
Coque cum melle ad ſpiſſitudinem: ⁊ con
fice cum ſpeciebus.

Electuarium eleſchoph.
D. M.

Hoc electuarium non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. ſcamonee anthiochene
turbith electi an̄. ʒ. vi.
gariofilorum
cinamomi
zinziberis
emblicorum
nucis muſcate

polipodij añ.ʒ.iiij.ſ.
zuccari albi.ʒ.vi.
Confice cum melle deſpumato.

Electuarium confortatiuũ ſtomaci ex inuentione ⁊ D.M.

Hoc electuarium apud nos eſt i vſu ⁊ reperiꝛ pꝛeparatũ: non tñ ſm pñtem deſcriptiõem ſed ſm ſequentẽ.

℞.ligni aloes
ſpice
gallie muſcate
ciperi
calami aromatici añ.ʒ.ij.
cimini carmeni infuſi in aceto die ac nocte ⁊ aſſati.ʒ.iij.
ſeminis poꝛri toꝛrefacti.ʒ.i.ſ.
emblicoꝛum
bellericoꝛum infuſoꝛum in ſucco citonioꝝ ⁊ toſtoꝛum
nucis muſcate añ.ʒ.ij.ſ.
granoꝛum naſturcij toſtoꝛum.ʒ.vi.
granoꝛum paſſularum.ʒ.v.
granoꝝ.mirti tritoꝝ ſicut alchool.ʒ.xxvi.
ballauſtie
concharum aduſtarum
olibani
fructus tamariſci añ.ʒ.ij.ſ.
ameos.ʒ.iij.
Tere omnia ⁊ fricentur in vino odoꝛifero ⁊ exſiccentur ⁊ iterum fricentur in aqua citonioꝝ aut in aqua granoꝝ mirti. Deinde pmitte exſiccari in vaſe vitreo ad exſiccationem aque vel ſucci: ⁊ iterum teranꝛ ſicut alchool: ⁊ diſſoluanꝛ in miua aromatica.

In aqua: id eſt in ſucco aut in aqua decoctionis eoꝝ.

Aliud.D.⁊ inuentionis eiuſdem.

Hoc electuarium eſt multum vſuale ⁊ cõiter pꝛeparatur ſm pꝛeſentem deſcriptiõem

℞.granoꝝ mirti tritoꝝ ſicut alchool.ʒ.xij.
roſarum
ſpodij
ſumach
trium piperum
ſandali citrini
ballauſtie
granoꝝ granatoꝝ aſſatoꝛum.ʒ.vij.
coꝛiandri infuſi in aceto ⁊ aſſati.ʒ.iiij.
ſeminis acetoſe
ſeminis plantaginis
ſeminis roſarum añ.ʒ.ij.
Fiat oĩm trituratio bona. Et fricentur cũ ſucco agreſte vel mirti ⁊ aceto ⁊ ſiccentur. Deinde inuolue in miua acetoſa.

Electuarium de fructibus D.M.

Hoc electuarium non eſt in vſu: nec pparatũ reperitur

℞.carnium citonioꝛum
carnium piroꝛum ponticoꝛum
carnium maloꝛum acidoꝛum añ.lb.i.
Quoꝛum ſingulum fuerit elixatum in aceto vini foꝛtis in quo infuſum fuerit ſumac die ac nocte: ⁊ ſucci agreſte. Et ſuper quoꝛum trituratiõe fuerit elaboꝛatum vſq; ad conſumptionem vltimam ſuccoꝛum
carnium ſoꝛbarum immaturarum.ʒ.v.
zuccare lb.iij.
Coque ad ſpiſſitudinem mellis
Deinde pone ſuper ipm
ſucci berberis.ʒ.iij.
ſpodij
ſeminis acetoſe añ.ʒ.ij.
Repone poſtq̃ confectum eſt in vaſe vitri

Emblici conditi ſm.D.M.

Emblici conditi ſunt in vſu.

℞.ex eis quantitatem quam volueris ⁊ fũde ſup eos aquã ⁊ expone ſoli quouſq; tumefiant ⁊ humectentur. poſt expꝛime ⁊ pone in aqua mellis ⁊ dimitte per duos dies Deinde coque cum facilitate. ⁊ poſtq̃ coctũ fuerint dimitte eos infrigidari ⁊ adde cum melle tabazed ſicut quartam partem totius. Quidam ſupercondiunt de ſpeciebus aromaticis ſicut eſt
cinamomum
gariofili
cardamomum
crocus
muſcus
Et ſimiles.

Electuarium dulce.D.N. pꝛime D.qđ valet podagricis.

Electuarium dulce nõ eſt in vſu ſ; quãcunq; harũ deſcriptionũ: nec pparatũ reperitur.

℞.ſpice
zinziberis
piperis longi
piperis nigri
ſene
cinamomi
gariofiloꝛum
piretri añ.ʒ.v.
maſticis
roſarum
ſaliſgemme
maratri
carpobalſami
petroſelini
ſpice celtice añ.ʒ.i.
ſaxifrage
xilobalſami
milij ſolis
carui
macedonici
ſperagi
bꝛuſci
cardamomi
macis
gallange
hermodattiloꝛum añ.ʒ.i.
dyagridij.ʒ.iij.
turbith
polipodij añ.ʒ.iiij.
nucis muſcate.ʒ.v.
ambꝛe.℈.iiij.

balſami.℈.ij.
Confice in modum electuarij cum zuccara vel iulep.

Non eſt ī vſu:nec ꝑparatū reperitur

Aliud.D.eiuſdem ſcđe.D.
Qđ purgat coleram ⁊ fleuma.

℞.roſarum
cinamomi
zinziberis
violarum an̄.ʒ.vi.
zuccare.℥.v.
ſandali albi
ſandali rubei an̄.ʒ.iij.
hermodattiloꝛum
eſule an̄.℥.i.
dyagredij
turbith an̄.℥.i.⁊.ʒ.i.
zuccare quod ſufficit.

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

Electuarium dulce aliud.D.eiuſdem.N.

℞.roſ
cinamomi
zinziberis
ſeminis melon̄
ſandali albi ⁊ rubei an̄.ʒ.ij.
hermodattiloꝛum
eſule an̄.ʒ.iij.
dyagridij
turbith an̄.℥.ſ.
zuc.quod ſufficit

Hoc electuarium non eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

Electuarium dulce duplicatum.D.eiuſdem.

℞.roſarum
cinamomi
zinziberis
melon̄ an̄.ʒ.iiij.
ſandali albi
ſandali rubei an̄.ʒ.ij.
hermodattiloꝛum
eſule an̄.ʒ.xij.
dyagridij
turbith an̄.℥.ij.
Fiat puluis.⁊ ad lb.i.zuc.pone.℥.i.ſ. puluerum.⁊.℥.i.ſcamonee.

Electuarium contra peſtem magrī Ja.de partibus pariſ.

Multi multa ſcripſerunt electuaria contra peſtem.a nullo tamen antiquoꝛum habemus aliquod electuarium in vſu penes apotecarios noſtros.ideo ſi placꝫ eis alijs ℞tis obmiſſis iſtud in ſuis botecis habere quod bene mihi placet ⁊ quod extrari a famoſiſſimo hodie inter modernos doctoꝛe pariſienſe magiſtro Ja.de partibus credo ꝙ bene facient. Sin autem faciant in noīe dn̄i vt habent in ſuis receptarijs:⁊ vt conſueuerunt ⁊ pꝛobauerunt.
℞.zuccare albe lb.ſ.
Diſſolue ī ſucco limonū:vel in ſucco pomorū arengie vel in ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ vel in foꝛti aceto. Et coquantur ad perfectionem. Et in fine decoctionis adde puluerem qui recipit
margaritarum ſplendidarum
oſſis de coꝛde cerui
coꝛali rubei
fragmentoꝛum rubinoꝝ
iacinctoꝛum
granatoꝛum an̄.℈.i.
ſerici crudi
ambꝛe griſie
coꝛticis citri
croci an̄.℈.ſ.
roſarum rubearum ſiccarum
ſeminis endiuie
raſure eboꝛis an̄.ʒ.ſ.
Terantur ſubtiliſſime ⁊ cribellantur ꝑ pannum de ſerico ⁊ fiat electuariū ꝑ lozengis ponderis.ʒ.ij.deauratas vndiqꝫ cū pannis auri finiſſimi:qꝛ poteſt multiplicari aut diminui ſi placet ſm̄ neceſſitatem.

Emplaſtrum dyaquilon commune.D.M.

Hoc emplaſtrum eſt multū vſuale ⁊ cōiter pꝛeparatur ſm̄ pn̄tem deſcriptionem.⁊ pꝛeparatur ycꝛeatū ⁊ nō ycꝛeatum.

℞.fenugreci
ſeminis lini
radicis altee
A q̄bus oībus extrahanť muſcilagines et accipe ex ipſis muſcilaginib⁹ an̄.partem.i.
litargiri contriti contritione vltima ⁊ mundati a plumbo ⁊ ſcoꝛia partem.i.ſ.
olei antiqui clari partes.iij.
Litargiriū ⁊ oleum diu ī moꝛtario lapideo cū peſtello ferreo conquaſſentur ⁊ elaboꝛentur in eoꝝ conquaſſatione multū. Deide bullant ſup ignē cū facilitate ſemꝑ:⁊ inceſſāter agitando cū ſpatula vſqꝫ dum coaguleť litargiriū. Tunc deponatur ab igne ⁊ dimittatur infrigidari paulatim. Poſtea ℞. muſcilagines ⁊ bullant bulitione aliqua. Deinde paulatim ⁊ paulatim ꝓijce muſcilagines ſuper litargirum ⁊ oleū ſemꝑ cum piſtello lineo conquaſſando donec fiat eoꝛuꝫ conueniens permixtio. Tunc vero coquať ſup ignē vſqꝫ inſpiſſetur. Et ſi vis ipm̄ facere ycꝛeatū:tunc de intentō ne filij hameth permiſce puluerem ycꝛeos ſubtiliſſimū. Et ſunt aliqui qui pꝛo cōi oleo ponunt oleum ycꝛinū.⁊ ſi addas muſcilaginē ſeminis melliloti erit ſedatio eius foꝛtioꝛ.

Aliud
D.N.

Hoc emplaſtrum eſt multum in vſu pꝛeparatur tm̄ cōiter ſm̄ deſcriptionem pꝛecedentē que eſt meſ.

℞.olei veteris.℥.xlij.
ſpume argenti.℥.xxvij.
radicis altee
ſeminis fenugreci
ſeminis lini an̄.℥.xiiij.
Confice ſic.radices ⁊ ſemina in aqua ſim-

plici per triduum infunde ad prunas leues vſq; ad medietatem decoque ⁊ cola. ⁊ proiectis ſcophis: id eſt ſuperfluitatibus accipe de muſcilaginibus lb. i. miſce cum oleo ⁊ aliquantulum bulire dimitte. Deīde pulverem ſpume argenti adhibe ⁊ indeficienti ſpatula ſubiice donec competenter coquatur. Quod ſi ſcire volueris quando coctum fuerit medicamentum diligentius attende. Et cum ī eo ebulitionem ſentire videris ſcias eſſe coctum. Et cum infrigidatum fuerit vſui reſerua.

Emplaſtrum dyaquilon magnum: D. M.

Hoc emplaſtrum non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. litargiri mundi triti ⁊ cribellati. ʒ. xij.
olei yrini
olei camomilli
olei anetini añ. ʒ. viij.
muſcilaginis ſeminis lini
muſcilaginis fenugreci
muſcilaginis rad altee
muſcilaginis ficuum pinguium
muſcilaginis paſſularum
ſucci yreos
ſucci ſquille
yſopi humide
glutinis alkanan añ. ʒ. xij. ſ.
terebentine. ʒ. iij.
reſine pini
cere citrine añ. ʒ. ij.
Confice vt dictū eſt in dyaquilon cōmune ſm deſcriptōem meſ ſupradicto.

Dyaquilon paruum D. M.

Hoc emplaſtrum non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. litargiri. ʒ. iiij.
olei veteris ⁊ clari lb. i.
muſcilaginis pſillij. ʒ. iiij.
muſcilaginis iuſquiami. ʒ. ij.
muſcilaginis ſeminis lini
muſcilaginis rad malue añ. ʒ. ij.
Et eius opatio ē ſicut operatio ſupradicti.

Emplaſtrum aliud qd appellāt apotecarij noſtri emplaſtrū de muſcilaginibus per excellentiam ⁊ eo vtuntur.

Hoc emplaſtrum apud nos eſt ī vſu ⁊ preparatū reperitur: ſ; credo ego ꝙ emplaſtrū dyaq̄lon eſt illud verū; emplaſtrū qd dicitur emplaſtru; de muſcilaginibꝰ. kilon enī interpretatur ſuccus vel muſcilago. Inde dyaq̄lon: id ē d muſcilaginibꝰ: ⁊ videas ꝛtrā: q: parū differt a virtute iſtꝰ iſtud tn̄ eſt fortiꝰ.

℞. muſcilaginum ſeminis altee
ſeminis lini
mediani corticis vlmi
fenugreci añ. ʒ. iiij. ſ.
oleorum camomille
de lilio ⁊
aneti añ. ʒ. i. ſ.
amoniaci
galbani
oppoponaci
ſerapini añ. ʒ. ſ.
cere noue. ʒ. xx.
croci. ʒ. ij.

terebentine. ʒ. ij.
Fiat emplaſtrum vt decet

Emplaſtrum pro ſtomaco D. M.

Hoc emplaſtrum eſt multū vſuale. aliqui tn̄ apotecarij preparant iſtd ⁊ alij preparāt cerotū ſtōaticū de q̄ ſupra in littera C. Et alij habent deſcriptōnem aliam Poteſt aūt q̄libet facere ſuo modo.

℞. ligni aloes
abſinthij
gummi arabici
maſticis
ciperi
coſti
zinziberis añ. ʒ. ſ.
calami aromatici
olibani
aloes añ. ʒ. iij.
gariofilorum
macis
cinamomi
ſpice
nucis muſcate
gallie muſcate
ſquinanti añ. ʒ. i. ſ.
Agregentur omnia cum mirra aromatica. Et extende ſuper pannum ⁊ ſuffumigetur ſup ligno aloes ⁊ ſuperponatur.

Emplaſtrum de granis lauri D. M.

Hoc emplaſtrum non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. olibani
maſticis
mirre añ. ʒ. i.
granorum lauri. ʒ. ij.
ciperi
coſti añ. ʒ. ſ.
mellis colati q̄tū ſufficit ad agregandū et extendatur in panno. Et calidū ſupponat vbi oportet. Si aūt triplicetur cyperus et ponatur de ſtercore vaccar aut caprar ſic cōtinuemetur mirabile ad ydropiſim.

Emplaſtrum de gallia D. M.

Non eſt ī vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. gallie muſcate
ſquinanti añ. ʒ. i. ſ.
ramich
ſumac
acaſſie
ypoquiſtidos
lapdani
gallarum non perforatarum
calami aromatici
roſarum ⁊ ſeminis earum
ſandalorum alborum
ſandalorum rubeorum
maſticis
xiloaloes
gariofilorum
ſpice
olibani
coſti
mirre

ciperi
abſinchij an̄.ʒ.ij.
Fiat eorum trituratio bona. Deīde accipe
ſucci foliorum mente
ſucci foliorum lauri
aque roſ
vini pontici an̄.℥.i.ſ.
Et ſubmerge in eis calefactis tortelarum
de ſeni.ʒ.iij.
datilorum ſiccorum numero.xij.
Dimittantur per diem ⁊ noctem. Deinde
terantur ⁊ fiant ſicut puluis ⁊ miſceant̃ cū
mive aromatice.℥.iij.aut.iiij.
gummi arabici aſſi.ʒ.vij.
Coquātur omnia lento igne vſqꝫ ad ſpiſſi
tudinem mellis. Deinde agrega cum pul-
uere rerum ⁊ tere diu in mortario donec fi
at totum viſcoſum. Deinde lini ex eo ſup
lamina ⁊ ſuffumiga cum ligno aloes ⁊ epy
thimetur cum eo.

Non eſt ī vſu:nec ꝑparatū reperitur

Aliud
D.eiuſdem

℞.gallie ramich
roſarum ⁊ feminis earum
ramich

Pulpe ſumach:id eſt corticis ſemi- nis. Unde ſerapio auctoritate dya. ⁊ gal. melius qđ eſt in tota arbore eſt cortex grani eius

pulpe ſumach
ſandali albi
ſpodij
ſanguinis drachonis
carabe
ballauſtie
ypoquiſtidos
acaſſie
corticum rađ mandragore
capitum granatorum an̄.ʒ.ij.
camphore.ʒ.ſ.
Tere ⁊ fac pulverem. ⁊ deinde accipe
ſucci capriolorum vitium ſilueſtrium.℥.ij.
ſucci vuarum agreſtium.℥.i.
ſucci extremitatum mirte humide
aceti an̄.℥.iiij.
Infunde in eis
ſamich ordi
granorum mirti tritorum ſicut alchool
gummi arabici aſſi an̄.ʒ.iiij.
Miſce cum eis
mive acetoſe.℥.ij.vel.iij.
Et decoque in igne leni vſqꝫ dum habeat
ſpiſſitudinem viſcoſam
Deinde agrega omnia ſimul cum ſpeciebꝰ
⁊ lini ex eo ſuper lamīa. ⁊ ſuffumigetur cū
xiloaloe. ⁊ epythimetur cum eo

Non eſt ī vſu:nec preparatur.

Emplaſtrum relatum ad
andromacum. D.M.

℞.ſepi arietini
picis an̄.℥.xviij.
gummi pini.℥.viij.
auripigmenti rubei. ⁊
citrini
aluminis iameni
calcis vive an̄.ʒ.iij.
amoniaci.℥.ij.
Diſſoluatur amoniacum in vino rubeo ⁊ re
liqua diſſoluantur in igne cum olei lb.ij. et
pulveriſentur pulveriſanda. ⁊ agrega om
nia ſimul ꝫm decentem modum preparatō
nis eius ⁊ vtere vbi oportet.

Nō eſt in vſu:nec ꝑparatū reperit̃.

Aliud
D.eiuſdem

℞.aque ardentis ⁊ eſt aqua ſaponis lb.iij.
granorum rizi. ⁊
frumenti excorticati an̄.℥.vij.
Ponantur in vaſe vitreato: ⁊ ſtringatur ori
ficium eius vehementer ⁊ dimittatur ꝑ diē
⁊ noctem. deinde agitetur cuꝫ ligno ⁊ clau
datur. ⁊ ſic fiat omni die donec grana diſſo
luta ſint ⁊ factū ſit totū muſcilaginoſū. De
inde vſui reſerua. Cum autem eo vti volu
eris recipiatur de eo in vacuitate corticis
auelane aut arundinis aut in cera prepara-
ta. ⁊ ponatur vbi oportet

Emplaſtrum de ſinapi.
D.M.

Nō eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

℞.ficuum ſiccarum pinguium partem.i.
Et infunde in aqua tepida per diem ⁊ no-
ctem. tunc exprime fortiter vt nullus hu-
mor in eis remaneat. Deinde ſinapim tri-
tam in aceto cum eis miſceas diligenter
diu concutiendo. ⁊ ſit ſinapis pars vna et
ficuum alia. Si autem vehementioris vir
tutis facere volueris pone de ſinapi ptes
ij. Si autem minus ex ficubus partes.ij. ⁊
ex ſinapi partem.i. In defectu vero ſina-
pis ſquiballe caprine ponātur pridie in ace
to infuſe. Et quandoqꝫ additur in eis
fimus columbarum agreſtium
rađ enulle
ſemen naſturcij. ⁊
grañ lauri

Emplaſtrum de fermento.
D.M.

Nō eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

Accipe fermenti partem.i.
ſucci mente
ſucci abſinchij an̄.partem.ſ.
aceti vini:aut
ſucci citoniorum:aut
ſucci vuarum agreſtium:aut
ſucci extremitatum vitium ſilueſtriū quar
tam partem partis iꝰ.
macis
gariofilorum
ligni aloes
maſticis
ſpice
folij
roſarum

abſinchij ſicci añ. octauã partem iꝰ.
Miſceantur omnia ⁊ coquantur ad ignem ⁊ vtere vbi oportet.

Aliud
D. eiuſdem

℞. fermenti acetoſi partem. i.
ſucci endiuie: aut
ſolatri
aceti: aut
ſucci vuarum agreſtium: aut
ſucci extremitatum vitꝭ partem. ſ.
farine ordei tertiam partem. iꝰ.
trium ſandalorum
foliorum roſ
ſpodij
ſauſel
ſyeſ memite
boli armenici añ. vi. partꝭ iꝰ.
ſucci portulace
muſcilaginis pſillij q̄ntum ſufficit
ad agregandum ea. Fac ex eis emplaſtruʒ

Aliud
D. eiuſdem

℞. fermenti
mellis
bley lactis mulieris
vitella ouorum añ. partes equales
Fiat emplaſtrum. Et ſi fortius facere volueris adde galbani partem. ſ. ⁊ diſſolue cũ eis. Et ſi adhuc fortius facere volueris adiunge cum eis
baurac. vi. partem illius
ſtercoris columbini
ſtercoris gallinacei añ. quartã partẽ illius
Amplius cum aceto feruenti ⁊ ſale coquitur interdum fermentũ. fit emplaſtrum.

Aliud
D. eiuſdem

℞. amoniaci
bdellij — Hic pone bdelliũ iudaicũ: vel ſalteʒ bdellium molle.
ficuum pinguium añ. partem. ſ.
fermenti partem. i.
Diſſolue in aceto: ⁊ tunc
Accipe foliorum ruthe
fructus thamariſci
baurac añ. partes. iiij.
Miſce fortiter omnia. ⁊ interdum oportet addere
ſulphur
ſal: ⁊
cinerem vitium combuſtarũ
Et interduʒ additur euforbium certis de cauſis.

Emplaſtrum filij zacarie ad duriciem iuncturarum. D. M. — Non eſt ĩ vſu: nec p̄paratũ reperitur

℞. cere citrine. ʒ. iij.
medule cruris vacce
adipis galline
adipis anatis
muſcilaginis ſeminis lini añ. ʒ. iij.
olei de lino quantum ſufficit
Si autem fortius facere volueris: adde
muſcilaginis ſeminis altee
muſcilaginis fenugreci añ. partes conuenientes.
Et pro oleo de lino ponitur oleum de keyri citrini vel vtrunq̃. Et ſi adhuc facere volueris fortius adde
yſopi humide
glutinis zangaanam quantum de vna muſcilaginum.

Emplaſtrum dyaſinicon
D. M. — Non eſt ĩ vſu: nec p̄paratũ reperitur

In primis fiat cerotum ex
cere. ʒ. ij.
olei roſarum
olei nardini añ. ʒ. iiij.
Deinde accipe
dattilorum ſiccorum numero. xl.
tortelarum de ſeni. ʒ. v.
Infunde biduo in vino odorifero. deĩde accipe
carnium citonioꝝ decoctoꝝ in vino. ʒ. viij.
Tere cũ dactilis ⁊ tortelis contritione vltima ⁊ miſce cũ ceroto ⁊ contonde ĩ mortario donec agregent̄. Deinde proijce deſup — De meliori autem operatione eſt vt maſtix ⁊ lapdanuʒ cum cera ⁊ oleis miſceantur. meſ ĩ littera.
maſticis
olibani
abſinchij romani ſicci añ. ʒ. ij. ſ.
ligni aloes
macis
mirre
ſpice
acaſſie
gallie
ramich
calami aromatici añ. ʒ. i.
lapdani. ʒ. ij.
Iterum terantur donec permiſceantur. deinde lini ex eo ſuper lamina ⁊ ſuffumiget̄ cum xiloaloe ⁊ applica.

Emplaſtrum dyaſinicon aliud
D. alexandri q̇d ponit meſ. — Non eſt ĩ vſu: nec p̄paratũ reperitur

℞. dattilorum vicinorum maturationi ſine oſſibus. ʒ. v.
tortelarum de ſeni
Citoniorum. Et proprie carnium eoꝝ decoctorum in vino ſtiptico. ʒ. i.
ſtoracis
maſticis
lapdani añ. ʒ. iiij.
acaſſie
ſucci agreſte
florum vuarum agreſtium
roſ
ſandalorum macaſir

ramich
mirre
piloaloes an̄.ʒ.iiij.
cere.℥.iiij.
olei roſ.℥.xv.
vini pontici.q.ſ.ad infundendū infundēda
Et confice vt ſupra in ℞ta precedenti.et
lini ⁊ ſuffumiga vt declaratum eſt.

Nō eſt in vſu:nec pparatū reperitur

Emplaſtrum de aleis
D.alexandri qđ ponit meſ.
℞.ſpicarum allearum.℥.iij.ſ.
ſtoracis
aloes boni
bdellij an̄.℥.iij.
terebentine.℥.iiij.
axungie porci recentis
adipis anſeris an̄.℥.v.
maſticis
olibani an̄.℥.i.ſ.
euforbij.℥.i.
croci.℥.ſ.
cere citrine.℥.xij.
olei nardini
vini quantum ſufficit.

Hic pone bdelliū iudaicū:vel ſaltez bdelliū molle.⁊ ſimilr maſtix ⁊ olibanū ſubruſa aut citrina nō alba qꝛ medicina ē calida

Nō eſt in vſu:nec pparatū reperitur

Emplaſtrum relatum
ad eriſtraton.D.M.
℞.cere citrine.℥.i.
terebentine.℥.vi.
axungie porci recentis
adipis anſeris
medulle cruris vacce an̄.℥.iiij.
bdellij
mirre
olibani
ſtoracis
oppoponaci
aloes
maſticis an̄.℥.i.ſ.
amoniaci.℥.ij.
colophonie.℥.ſ.
aluminis.℥.i.
ſpice.ʒ.vi.
folij
calami aromatici
euforbij
granorum lauri an̄.ʒ.vij.
olei balſami lb.i.
olei nardini
vini odoriferi an̄.q.ſ.
Confice ſicut precedens

Hic pone bdelliū iudaicū:aut ſaltez bdellium molle. ⁊ olibanū ſubruſū aut citrinū nō album:qꝛ medicina eſt calida ⁊ ſimiliter maſtix.

Nō eſt in vſu:nec pparatū reperitur

Emplaſtrum oribaſij
℞.litargiri.℥.iiij.
cere.℥.viij.
reſine.℥.v.
amoniaci.℥.ij.
confite.℥.ij.
ariſtologie.℥.i.
aloes.℥.i.

Vide ex caplo de analogis p ſe ſum

thuris maſculini
cuſcute
galbani an̄.℥.i.ſ.
olei antiqui
aceti ſquilitici an̄.q.ſ.
Confice vt precedens.

ptis libro primo:⁊ videbis q ibi debet poni ariſtologia longa

Aliud ēplaſtrū oribaſij.D.M.
℞.amoniaci.℥.ij.
Dimitte in aceto ſquilitico p duos dies.dei de tere in mortario donec fiat ſicut puls.de inde tere ipm cum ceroto facto ex
cere citrine.℥.ij.
olei camomille
olei yrini an̄.℥.iiij.
croci.ʒ.v.
Confice contondendo donec pingue fiat.

Hoc emplaſtrum non eſt in vſu:nec pparatū reperitur

Pro aceto ſquilli tico pone ſuccum apij.Meſ in lra. Id eſt donec veniat ad ſpiſſitudinē pultis:id eſt polēte galice boullie vel paperot.

Emplaſtrū de melliloto.D.M.
℞.melliloti.℥.v.
florum camomille
fenugreci
granorum lauri
radicis altee
abſinchij an̄.℥.iij.
ſeminis apij
cordumeni
yreos
cyperi
ſpice
caſſielignee
ameos
aniſi an̄.ʒ.ij.ſ.
ſanſucci.ʒ.iij.
amoniaci.ʒ.x.
ſtoracis
bdellij an̄.ʒ.v.
terebentine.℥.i.ſ.
ficuum pinguium.xij.numero
ſepi yrcini
reſine an̄.℥.ij.ſ.
cere.℥.vi.
olei ſanſucci
olei de ſpica an̄.quod ſufficit ad infundendum ⁊ contondendum.

Hoc emplaſtrum eſt in vſu:⁊ vbiqꝫ pparatū reperitur

Hic pone bdelliū iudaicū aut ſaltez bdellium molle.

Emplaſtrum apoſtolicon
D.N.
℞.litargiri.℥.vi.
cere rubee
colophonie an̄.℥.ij.
propolei
viſci quercini an̄.℥.i.
amoniaci
lapidis calaminaris an̄.ʒ.vi.
maſticis
manne thuris an̄.ʒ.ſ.
terebentine
bdellij
galbani
mirre

Cirurgici nr̄i faciunt preparari aliđ qđ appellant ēplaſtrū apoſtolicon cirurgicū:⁊ iſtud nō habet in vſu apud nos.

Quidā plus apponūt de calcecume nō ƀꝫ ꝙ nigrū aut rubeū volunt facere emplaſtrum.

calcecumenon
ſarcocole
lepidos calcu
diptami
ariſtologie rotunde
praſſij viridis
oppoponaci aā.ʒ.iij.

Attende ꝙ ſi ſit plus olei ꝙ debeat nō poterit decoqui per magnū tēporis ſpaciū. ⁊ ſi minus cōburet͂ et citius adherebit ꝙ oīa mittēda liq̄fiant ⁊ coquant͂. vn̄ iteꝝ cogimur apponere oleū. ⁊ ſic lōga eget decoctione. apponatur ergo pro lb. litargiri lb.i.ſ. olei. Ni. in littera.

Confice ſic. galbanum. amoniacū ⁊ opoponacum aliquantulum trita ponantur in vino ita ꝙ bene cooperiantur per noctem ⁊ in mane buliant donec liquefiant ⁊ per caſſiam colentur. ⁊ iterum buliant vſqꝫ ad conſumptionem vini. deinde litargirū ſubtiliſſime puluerifatum cum ſufficienti oleo in caldario diſtemperetur ⁊ ſuper ignē ponatur. ⁊ cum ſpatula ſemper agitando tādiu buliat donec ſuper lapidem poſitum in modum cere vel mellis inſpiſſetur. Et ſtatum addatur cera. Et ea prius apponenda ſunt que magis ſunt humida vel viſcoſa. Et liquefacta cera addatur colophonia. Poſtea maſtix ⁊ olibanū. Deinde ponatur mirra. Et facto interuallo ponatur bdellium. deinde viſcus quercinus. ⁊ liquefacto viſco ponatur terebentina ⁊ ea liquefacta ponatur caldarium in terra. Et tunc gumme ī ipſo paulatī ponāt͂ non cū īpetu: quia exirent de ſtagnato. Et iterum ſuper ignem ponatur ⁊ cum ſpatula agitando aliquantulum bulire dimittatur. poſtea addatur ſarcocola Et conſequenter lapis calaminaris. Et facto interuallo ponatur flos eris ⁊ lepidos calcu. Poſt hoc calcecumenon ſemper cuꝫ ſpatula agitando donec rubere aliquantulum incipiat. Ad vltimum diptamus ⁊ ariſtologia rotunda ſuperfundatur. Signum decoctionis eſt quādo pars fuſa in aqua frigida moderate fit dura ⁊ digitis malaxata non inuiſcatur vt ipſis adhereat. Demum fundatur in aqua frigida ⁊ ab aqua extractū manibus exprimendo ita tractetur vt tota aqua exeat. ⁊ inunctis manibus oleo laurino magdaleones informentur ⁊ vſui reſeruentur.

Hoc emplaſtrum eſt multum in vſu ⁊ vbiqꝫ preparatum repenitur.

Emplaſtrum ceroneum
D.N.

℞. picis naualis bene colate
cere aā.℥.ij.⁊.ʒ.iij.
ſerapini.℥.ij.
amoniaci
terebentine
colophonie
croci aā.℥.i.⁊.ʒ.iij.
aloes
thuris
mirre aā.℥.i.
oppoponaci
galbani
ſtoracis
maſticis
aluminis
fenugreci
corimbri
bdellij aā.ʒ.iij.
litargiri.ʒ.i.ſ.

Confice ſic. ſerapinum. galbanum. oppoponacum. ⁊ amoniacum. gumme iſte aliquantulum tuſe cum vino temperentur vt in vnguento apoſtolicon dictum eſt. Deinde buliant vſqꝫ ad conſumptionem medietatis vini. Et vaſe ſtagnato poſito ſuper ignem cum inceperit bulire pix naualis bene colata per caſſiam addatur ⁊ cum ſpatula bene agitetur donec liquefiat ⁊ liquefacta addatur cera: ⁊ ea liquefacta ponatur colophonia. ⁊ poſtea ſtorax cum piſtello calido trita fruſtratim imponatur in ſtagnato. poſtea maſtix ⁊ olibanum. Deinde mirra cum bdellio. Et interuallo facto ponatur terebentina. ⁊ conſequenter alumen ⁊ litargirum. Ad vltimum fenugrecum. Et cum decoctum fuerit fundatur ſupra aquam frigidam. ⁊ ab aqua extractum manibus exprimatur donec tota aqua inde exeat. deinde cum puluere aloes ſupra marmor vnctum oleo laurino malaxetur. Conſequenter cū croco puluerifato ⁊ vnctis manibus cum eodē oleo laurino magdaleones īforment͂.

Hoc emplaſtrum eſt multum in vſu ⁊ vbiqꝫ preparatū reperitur.

Emplaſtrum oxizocroceum
D.N.

℞. picis naualis
croci
colophonie
cere aā.℥.iiij.
terebentine
galbani
amoniaci
mirre
olibani
maſticis aā.℥.i.⁊.ʒ.iij.

Conficitur ſic
galbanum. ⁊
amoniacum

Accipe ⁊ his aliquantulum contuſis pone in ſufficienti aceto per noctem. mane vero ponantur ſuper ignem vt eliquentur: ⁊ eliquate p caſſiā colēt͂ ⁊ coquāt͂ iteꝝ donec pars aceti conſumatur. ⁊ tunc pix naualis bene colata addatur: ⁊ liquata pice pone ceram. cera liquefacta pone colophoniam. deinde terebentinam. ⁊ facto interuallo ponatur maſtix ⁊ olibanum ⁊ mirra ſemper agitando cum ſpatula a principio ad vltimum. Cum auteꝫ coctū fuerit in aq̄ frigida ponat͂ ⁊ ab aqua extracto manib⁹ exprimat͂ vt tota aqua exeat ⁊ ſuper marmor inūctū

oleo lauetur. ⁊ puluere croci ſuppoſito malaxetur ⁊ ſiant magdaleones.

Hoc emplaſtrum eſt in vſu: ⁊ ꝑparatum reperitur.

Emplaſtrum de ianua D.N.

℞. ſucci bethonice
ſucci plantaginis
ſucci apij an̄. lb. i.
cere
picis
reſine
terebentine an̄. lb. ſ.
Fiat emplaſtrum

Hoc emplaſtrum eſt vſuale multum ⁊ vbiq; preparatū reperitur.

Emplaſtrum gratia dei D.N.

℞. terebentine lb. ſ.
reſine lb. i.
cere albe. ℥. iiij.
maſticis. ℥. i.
verbene
bethonice
pinpinelle an̄. M. i.

Herbe piſtentur ⁊ in vino albo forti bulliant vſq; ad conſumptionem tertie partis coletur: ⁊ inde ſubſtantia herbarum abijciatur: ⁊ cera reſina ⁊ maſtix cum colatura ponatur ⁊ buliant agitando donec optime incorporentur. ⁊ tunc deponantur ab igne ⁊ addatur terebentina ⁊ totum agitetur cū ſpatula: ⁊ fiat emplaſtrum.

De hoc emplaſtro diuerſe deſcribuntur ℞te. hec tn̄ eſt illa q̄ eſt vſualis ⁊ q̄ vbiq; preparata reperitur.

Emplaſtrum contra rupturam. D.N.

℞. picis naualis
aloes an̄. ℥. iij.
litargiri
cere rubee
colophonie
galbani
amoniaci an̄. ℥. ij.
viſci quercini. ℥. vi.
gipſi
vtriuſq; ariſtologie an̄. ℥. iiij
mirre
thuris an̄. ℥. vi.
terebentine. ℥. ij.
yſculi. ℥. iiij.
gallarum. ℥. iiij.
vtriuſq; conſolide
boli armenici an̄. ℥. iiij.
ſanguinis humani lb. i.

Confice ſic. primo ponatur viſcus quercinus. Et dimittatur diu bulire in aqua b̄ decoctionis pellis arietine ſicut remouetur ab ariete que debet decoqui per diem ⁊ noctē. Poſtea deponatur ab igne. ⁊ ponatur terebentina litargirum ⁊ colophonia. Poſtea maſtix ⁊ thus yſculi mirra ⁊ galbanum et amoniacum. Paulo poſt conſolida maior ⁊ minor. gipſus. ⁊ bolus armenus. Poſtea ſuper ignem ponatur. Et ponatur ſanguis humanus. Conſequenter ariſtologia longa ⁊ rotunda. Et ad vltimum aloe. ⁊ ſemper agitari debet ſine intermiſſione fortiter cum ſpatula. Signum decoctionis eſt quando digitis non adheret. Poſtea ponatur ſuper marmor vnctum oleo violato: et manibus malaxetur. Poſtea teratur iterum in mortario aſ̄due per duos vel tres dies Deinde vſui reſerua.

Hoc emplaſtrum in diuerſis botecis diuerſimode d̄ſcribitur. Poteſt autē ip̄m q̄libet preparare ⁊ facere ſuo modo. hec tamen ℞ta mihi videtur bona.

Emplaſtrum diuinum D.N.

℞. galbani. ℥. i. ⁊ ʒ. ij.
amoniaci. ℥. iij. ⁊ ʒ. iij.
oppoponaci. ℥. i.
litargiri lb. i. ſ.
cere noue. ℥. viij.
olei oliuarum lb. i. ſ.
olibani. ℥. i. ʒ. i.
mirre. ℥. i. ʒ. ij.
viridis eris. ℥. i.
bdellij. ℥. ij.
ariſtologie longe. ℥. i.
maſticis. ℥. i.
adimentis. ℥. iiij.
miſce omnia ſicut decet.

Hic pone bdelliū iudaicū: vel ſaltē bdellium molle.

Finit particula ſexta.

Septima particula

ſecundi libri Incipit.

Sequitur in hac ſeptima particula de littera F que ad litteram E immediate ſubſequitur in ordine minoris alphabeti. Erunt autem in hac particula ℞te ſequentes.

Filo antropos. D.N.
Filonium: cuius due ponuntur ℞te
Filonium maius. D.N.
Filonium perſicum. D.M.

Filo antropos. D.N.

Non eſt ī vſu: nec ꝑparatū reperitur

℞. folij
ſquinanti
aperi
azari
euforbij
petromacedonici
thimi
aneti
milij ſolis
lapidis lincis an̄. ℈. ij. ſ.
cinamomi
calami aromatici
polipodij
fiſalidos
melanopiperis

Azarū d̄z tantum pluerizari ꝑ repat ad vias vrine: ⁊ ſit magis prouocatiuum ꝗ̄ ſolutiuum

ſeminis leuiſtici
ſeminis petroſelini
ſeminis vrtice
ſeminis citri
litoſpermatis
ſeminis bardane
baccarum edere añ.℈.ij.
gallange
ſpice nardi
zedoarij
bethonice
fu
meu
ſperagi
cardamomi
apij
maratri
eruce
ſinapis
orobi albi ⁊ rubei añ.ʒ.ſ.
gariofilorum
zinziberis
caſſielignee
coſti
piretri
celtice
mirabolanorum
corticis olibani
leucopiperis
carpobalſami
carui
cimini
baccarum lauri
ſileris añ.℈.i.
olei nardini
pulegini
ſambucini
muſcelini añ.gra.xv.
mellis quod ſufficit

Filonium
D.M.

℞.piperis albi
iuſquiami albi añ.ʒ.xx.
opij.ʒ.x.
croci.ʒ.v.
ſpice nardi
piretri
caſtorei añ.ʒ.i.
Confice cum melle deſpumato qđ ſit quadruplum ponderis oim.

Gloſa notanda

¶ Attende ꝙ de hac cõfectione filonij diuerſe dantur deſcriptiones. Due tamẽ inter alias ſunt famoſe ⁊ vſuales: q̄ vbiqꝫ p̄parate reperiuntur. vna ponitur a nicolao: ⁊ tale filonium vocat filonium romanum. Et hanc etiam deſcriptionem ponit auicẽ. in quinto cañ. adducendo auctoritatem galieñ in libro decem tractatuũ qui ibi illam deſcriptõez magis cõmunem dat. Alia eſt famoſa filonij deſcriptio q̄ multum habet in vſu quã ponit meſue ĩ ſuo de appropriatis cap. de ſputo ſanguinis a pectore. ⁊ illam vocat filonium perſicum. ideo illaʒ hic inſerui. Alie deſcriptiones cõiter nõ preparantur nec ſunt vſuales: ⁊ horum deſcriptiones vide inferius.

Aliud. D. filij zacarie
qđ ponit idem meſ

℞.nigelle
caſtorei
ameos
piperis
baccarum lauri
cimini
foliorum ruthe
calamenti
opij
croci
iuſquiami
corticis mandragore añ. partes equales
Confice cum melle deſpumato

In alio opij ptes ij. croci partem.i. ⁊ melius.

Filonium maius. D. N.
qđ dicitur filonium romanum

℞.leucopiperis
iuſquiami añ.ʒ.v.
opij.ʒ.ij.ſ.
caſſielignee.ʒ.i.ſ.
ſeminis apij.ʒ.i.
petro
maratri
dauci cretici añ.℈.ij.gra.v.
croci.℈.ſ.
nardi
piretri
zedoarie añ.gra.xv.
Alij addunt: ⁊ ita fieri debet
cinamomi.ʒ.i.ſ.
euforbij
coſti añ.ʒ.i.
mellis quod ſufficit

In alio caſſief. ſꝫ debet exponi nđ ẽ caſſielign̄ vt ſepi⁹ notauimus ⁊ expliſimus in acariſtoꝛ

Filoniũ pſicũ. D. M. in ſuo de appꝛiatis ca. de fluxu ſãguis ab oꝛe.

℞.piperis albi
iuſquiami añ.ʒ.xx.
opij
terre ſigillate añ.ʒ.x.
croci añ.ʒ.v.
caſtorei
ſpice nardi
euforbij
piretri
margaritarum non perforatarum
karabe
zedoarij
deronici

trociſci ramich añ.ʒ.i.
camphore.ʒ.iꝰ tertiam
Confice cum melle roſ colato qđ ſufficit.
Finit particula ſeptima.

Octaua particula ſecundi libri Incipit.

Equitur in hac octaua particula de littera G que ad litteram F immediate ſubſequitur ī ordine litterarum minoris alphabeti. Continet autem hec particula ℞tam vnam ſolam.

Gariofilatum. D. N.

¶ Dic proprie tñ cōpeterent recepte harū cōfectionū. Videlicʒ gallie muſcate. gallie ſebelie. gallie elephangine. ⁊ gallie magne ſiue gallie regalis: ſed has vide ī littera T vbi proprius conueniunt.

Gariofilatum
D. N.

Non eſt ī vſu: nec ꝑparatū reperitur

℞. gariofilorum
cinamomi
zinziberis
liquiricie
roſarum añ.ʒ.ij.gra.xv.
ligni aloes
gallange
candi
miriſtice
nardi
zedoarie
violarum añ.ʒ.i.gra.vij.ſ.
reubarbari
macis
croci
alipte
coſti
ciperi
cardamomi
baſiliconis
aniſi
leuiſtici
eboris añ.℈.i.gra.iij.ſ.
mellis roſ colati quod ſufficit.
Finit particula octaua.

Nona particula ſecundi libri Incipit.

Equitᷣ in hac nona particula de lr̄a J q̄ in ordine ſubſequitᷣ: cū de H nulla ſit penes apotecarios noſtros vſualis recepta. Cōtinet aūt hec particula ℞tas ſequētes

Jgia greca. D. N.
Juſtinum. D. N.
Jdrocopium olimpiatum. D. N.
Julep. D. M.
Julep roſ. cuius due ponuntur ℞te.
Julep violarum in gloſa ſupermarginali ſuper iulep roſ.
Julep de ſucco violarum. D. M.
Julep de ſucco roſ in margine ibidem.
Infuſio roſ ⁊ violarum. D. M.

Jgia greca.
D. N.

Non eſt ī vſu: nec ꝑparatū reperitur

℞. iuſquiami
opij añ.ʒ.ij.℈.ij.
coſti.ʒ.i.gra.xv.
mirre
oppoponaci
ſcordeon
origani añ.ʒ.i.gra.x.
ſtoracis calamite
galbani
agarici
genciane
pigani
ſticados
praſſij
cardamomi añ.℈.ij.ſ.
balſami
nardi
croci
ſquinanti
thimiamatis
amoniaci
terebentine
caſſielignee
mandragore
radicis yringi
roſ
eupatorij
euforbij
melanopiperis
leuiſtici
dauci cretici
feniculi
ſeminis trifolij añ.℈.ij.
mellis quod ſufficit.

Dic pone ſemen anducuche ſeu ſulphurate: q̄ eſt ſpecies trifolij.

Juſtinum
D. N.

Juſtinum non eſt vſuale: nec preparatum reperitur.

℞. cinamomi
folij
coſti
nardi
caſſielignee
vtriuſqʒ ariſtologie
elempnij
yſopi
pulegij
arthemeſie
pantaſilon
leucopiperis

In alio caſſieſi. ſʒ debet exponi: id ē caſſieligñ: vt ſepius notauimus ⁊ expreſſimus in acariſton.

oꝛobi
petro
leuiſtici
macedoni
ſeminis vꝛtice
ſeminis granoꝛum ſolis
ſaxifrage
iuniperi
ſeminis ſperagi
ſileris
apij
aneti
pigani
ſeminis citri
ſeminis feniculi
aniſi
baccarum lauri an̄.ʒ.i.ſ.
mellis quod ſufficit

Idrocopion non eſt in vſu:nec pꝛeparatum reperitur In hac cōfectōne ſcribit̄ ſeminis lini.⁊ ſtati poſt ſubdit ſeis apij: ſed credo ꝙ vtraqꝫ lr̄a ſit falſa:⁊ vbi dicit ſeis lini:debuit dicere ſelini:id ē ſeminis apij. ⁊ ſic fruſtra poneret̄ ſemē apij.et videas ꝙ ſemen lini non videtur cōferre ꝓpoſito

Idrocopion olimpiatum
D.N.

℞.cinamomi.ʒ.iij.℈.i.gra.xv.
croci.ʒ.ij.℈.ij.
nardi
mirre
olibani
opij
mandragoꝛe
macropiperis
aniſi
ameos
ſeminis lini
iuſquiami
ſileris montani
ſeminis apij an̄.ʒ.i.℈.ij.gra.viij.
mellis quod ſufficit

Iſte ſpēs iulep apud nos nō ſunt i vſu:alibi vero ſic.

Iulep
D.M.

Fit ex zuccaro albo ⁊ aqua. Et ſit triplum aque.Et coquatur cū facilitate vſqꝫ ad modum penidiorum.

Hoc mō facit nicolaus etiaꝫ iulep roſ qđ vocat ſirupū.eſt em̄ ſirupus ſimplex non tn̄ ſic pꝛeparant̄ penes aromatarios: ſed cum ſucco violaꝝ aut roſ.

Iulep roſ
D.M.

℞.aque infuſionis roſ lb.v.
zuccare lb.iiij.
Coque cum facilitate

Aliud
D.eiuſdem

℞.aque roſ lb.iij.
zuccare lb.ij.
Fiat vt ſupꝛa

His modis pōt fieri iulep violarum meſ in littera.

Iulep de ſucco violarum
D.eiuſdem

℞.ſucci violarum lb.iij.
zuccare lb.ij.
Fiat vt ſupꝛa

Simili mō pōt fieri iulep ex ſucco roſ⁊ eſt laxatiuus

Infuſio roſaꝝ ⁊ violaꝝ
D.eiuſdem

℞.folioꝛum roſarum
floꝝ violarum ambaruꝫ recentiū an̄.lb.vi.
Impone in vaſe vitreo terreo ſtricti oꝛificij ⁊ fundatur ſup eas aque calide lb.xv. Et ſtringatur oꝛificium vaſis ⁊ dimittatur per hoꝛas octo:tunc colentur. Et in vaſe iterum tantundem pone folioꝛum recentium roſarum ⁊ violarum.⁊ ſtringatur oꝛificum vaſis per octo hoꝛas.deinde coletur Et ſi conſeruare volueris pone in vaſe vitreo ſtricti oꝛificij ⁊ diſtiletur oleum in oꝛificio eius ⁊ ſtringatur caput ipſius. Et exponatur ſoli diebus.xl.

⁊ ſm hunc mod[um] pꝛeparātur iule[p] roſ aut violarū ſic ſunt in vſu.

Finit particula nona.

Decima particula ſecūdi libꝛi Incipit.

[S]equitur in hac decima particula de littera R que ad litteram I immediate ſubſequitur in oꝛdine minoꝛis alphabeti. In hac autem particula erunt ℞te due.
Ratarticum impꝛiale.D.N.
Rebuli conditi.D.M.

Non eſt ī vſu:ne[c] ꝑparatū reperitu[r]

Ratarticum imperiale
D.N.

℞.dyagridij
zuccari an̄.ʒ.iiij.ſ.
cinamomi
nardi
ſaxifrage
polipodij an̄.ʒ.ij.
gariofiloꝛum
zinziberis
celtice
melanopiperis
macropiperis
cardamomi
amomi an̄.ʒ.i.ſ.
mellis quod ſufficit

Rebuli conditi
ſm.D.M.

Rebuli cōditi ſūt in vſu ⁊ pꝛeparati reperiuntur.

Accipe ex eis humidis vel ſaltem humectatis ſm artem qua humectari poſſūt quātitatem quam volueris:⁊ cum ſtillo punge eos vndiqꝫ ⁊ decoque eos in aqua cum facilitate vſqꝫ dum tenereſcant. Poſt hoc dimitte ipſos ſuper tabulam ⁊ expꝛime aquā illoꝛum. Et ſubmerge eos in aqua mellis ⁊ dimitte illos per duos dies. Tunc vero decoque eos ⁊ recoude in vaſe vitreo:⁊ ſubmerge eos in melle decoctionis eoꝛuꝫ Et da poſt ſex menſes.

Gloſa notanda.

¶ Ars auxiliat̄ in humectādo eos hoc mō Fundant̄ in aqua pluria ⁊ exponāt̄ radijs

ſolis per dies octo. Deide accipe vas magnū ſicut dolium vel ſaltem fiat fouea magna in terra in loco humido: vbi intus multam arenā humidā pone. & in aqua diſiunctim ſepeliantur ſepe ac ſepe aquā ſupfundendo & innouando arenā de quinto in quintū aut de quattuor in quattuor dies vſq₃ dū tumefiant & humectent. Mes in littera.

Finit decima particula.

Undecima particula ſecundi libri Incipit.

ſ Equitur de littera L. que ad litteram K immediate ſubſequitur in ordine minoris alphabeti. Erunt autem in hac duodecima particula Rte ſequentes.

Lintotripon. D. N.
Litium. D. Galien.
Looth de pino. D. M.
Looth de ſquilla. D. M.
Looth ſanum & expertum. D. M.
Looth ad caliditatem & aſperitatē pectoris: cuius due ponuntur Rte.
Looth pro ptiſicis: conſumptis: & ethicis.

Lintotripon
D. N.

Non eſt ī vſu: nec ꝑparatū reperitur

R. nardi
zinziberis
xilobalſami
acori
cinamomi
pencedami
meu
melanopiperis
macropiperis
leucopiperis
ſaxifrage aā. ʒ. ij. ſ.
oppobalſami
gariofilorum
coſti
reupontici
liquiricie
ciperi
dragagāt
alexandrini
camedreos
apij
ameos
ſperagi
baſiliconis
ſeminis vrtice
ſeminis citri aā. ʒ. i. gra. xv.
folij
croci
ſquinanti
caſſie lignee
bdellij
maſticis
yrei
amomi
leuiſtici
granorum ſolis
petro
ſileris
cinoni
cardamomi
aneti
euforbij
lapidis lincis
olei nardini
olei muſcelini aā. ℈. i. minus granis. iij.
mellis quod ſufficit

Litium. D. G. libro dynamidiarum ca. proprio de litio.

Licitū eſt in vſu: & ꝑparatū reperitur

¶ Accipe prunellas: id eſt fructum de caprifolio. collige in menſe ſeptembri: & ipſas tere per lintheum extorquens ſuccum eius & ad ſolem ſiccabis. ¶ Aliqui tamen terunt folia: ſicut ſunt cum tota arbore: aut ponuntur in aqua & dimittuntur pluribus diebus & coquuntur & exprimuntur. Et ponitur ſuccus ad coquendum ſuper ignē donec ingroſſetur ſicut mel.

Gloſa notanda.

¶ Attende ꝙ per auicen. ca. de feluzearegi in ſcd̄o can. que eſt arbor licij ſm ipſum ꝙ licium quandoq₃ aſſumitur ex ea: & quandoq₃ ex alia arbore aſſumitur que vocatur aderſech: vel adorech. & ſic vides ꝙ habes diuerſas ſpecies licij. Nos vero quia his diuerſis arboribus caremus. ideo tantum hic deſcripſi licium quod fit ex arbore caprifolij qua abundamus. in quo inuenitur efficacia ydonea iuxta laudes licij.

Looth de pino
D. M.

Looth de pino eſt in vſu & preparatum reperitur.

R. granorum pini. ʒ. xx.
amigdalarum dulcium
auellanarum aſſatarum
dragagāt
gummi arabici
liquiricie &
ſucci eius
amili
capilli veneris
rad̄ lilij celeſtis aā. ʒ. iiij.
carnium dattilorum. ʒ. xxxv.
amigdalarum amararū. ʒ. iij.
mellis paſſulati
zuccari tabazed
thuris recentis aā. ʒ. iiij.
mellis tabazed quod ſufficit

Looth de ſquilla. D. M.

Loꝛth de ſquilla eſt in vſu ⁊ pꝛepa tum repentur.

℞.ſucci ſquille
mellis deſpumati an̄.partes conueniētes.
Coque in ſubſtantia looth.

Looth ſanum ⁊ expertum
D.M.

Looth.ſanum eſt in vſu:⁊ pꝛeparatum repentur.

℞.cinamomi
yſopi ſicce
ſucci liquiricie an̄.ʒ.ſ.
iniubarum
ſebeſten an̄.xx.numero
paſſularum enucleatarum
ficuum ſiccarum
dactiloꝛum pinguium an̄.ʒ.ij.
fenugreci.ʒ.v.
capilloꝝ veneris.M.i.
aniſi
fenicul
yꝛeos
calamenti an̄.ʒ.iiij.
ſeminis lini.ʒ.v.
Hec omnia coquātur in lb.iiij.aque.donec remaneant lb.ij.Et pone ſuper ea penidiarum lb.ij.Coque vſq; ad mellis ſpiſſitudinem.Deinde pꝛoijce deſuper
pignearum mundatarum.ʒ.ij.
amigdalarum mundatarum
liquiricie
dꝛagagan̄
gummi arabici
amidi an̄.ʒ.iij.
yꝛeos.ʒ.ij.
Malaxentur omnia ⁊ agitentur vſq; dum medicamen maturetur:⁊ fiat album

Non eſt ī vſu:nec p̄paratū reperitur

Looth ad caliditatem ⁊ aſperitatem pectoꝛis. D.M.

℞.radicis liquiricie.ʒ.xv.
keſmes pinguium.ʒ.ij.
iniubarum
ſebeſten an̄.numero.xxv.
Decoquantur cū facilitate cū quattuoꝛ lb.aque vſq; ad lb.ij.Et pꝛoijce ſuper ipſum caſſiefiſtule.ʒ.i.colate ⁊ mundate a ſtophis id eſt ſuperfluitatibus.Et pꝛoijce deſuper
rob.ʒ.iiij.
penidꝛum lb.ſ.
Coque donec impinguetur.Deinde miſce cum eis
farine fabarum.ʒ.ij.

Nō eſt ī vſu: nec p̄paratū reperitur

Looth aliud ad idem.D.eiuſd ⁊ inuentionis eius

℞.ſeminis papaueris.ʒ.x.
radicis liquiricie.ʒ.vij.
ſebeſten.xx.numero
pſillij
ſeminis citonioꝛum an̄.ʒ.v.
Coquantur in lb.iij.aque vſq; ad conſumptionem medietatis.coletur ⁊ pꝛoijciatur ſuper illud
rob
penidꝛum an̄.ʒ.iiij.
Iterum coque donec impinguetur. Deinde miſce cum eis
dꝛagagan̄
gummi arabici an̄.ʒ.v.
papaueris albi
granoꝛum citri an̄.ʒ.ij.

Looth pꝛo ethicis cōſumptis ⁊ ptiſicis meſue.

Non eſt ī vſu:nec pꝛeparatur.

℞.papaueris albi
ſpodij
ſeminis lini toꝛrefacti
croci
amigdalarum dulcium an̄.ʒ.iij.
amigdi
dꝛagagan̄
gummi arabici
ſeminis citonioꝛum
ſeminis citruli an̄.ʒ.vi.
granoꝛum naſturcij
amigdalarum amarum
fabarum an̄.ʒ.i.ſ.
penidꝛum.ʒ.lxx.
Diſſoluantur penid in aqua fontis:⁊ coquantur ⁊ conficiantur cum eis cetera.

Looth ad aſma
D.M.

Non eſt ī vſu:nec p̄paratū repentur

℞.ſquille aſſe.ʒ.iiij.
radicis lilij celeſtis.ʒ.iij.
yſopi
pꝛaſſij an̄.ʒ.i.
mirre
croci an̄.ʒ.ſ.
Confice cum melle

Looth de amigd.
D.M.

Non eſt ī vſu:nec p̄paratū repentur

℞.amigdalarum dulcium
amigdalarum amarum
ſeminis lini toꝛrefacti
granoꝛum pini
amidi
dꝛagagan̄
gummi arabici
ſucci liquiricie
rad liquiricie an̄.ʒ.i.ſ.
zuccare
penidꝛum an̄.ʒ.iij.
Confice cum melle ⁊ ſucco feniculi bulitis quantitate ſufficienti.

Looth de caulibus
D.Boꝛdonij

Loth de caulibus eſt in vſu:⁊ pꝛeparatum reperitur.

℞.ſucci caulium rubeoꝛum lb.i.
croci.ʒ.ij.
zuccare
mellis an̄.lb.ſ.
miſce ſimul vt decet ⁊ fiat looth.

Finit particula duodecima.

Duodecima parti/cula ſecundi libri Incipit

Sequitur in hac duodecima particula de littera M que ad litteram L immediate ſubſequitur in ordine minoris alphabeti. Erunt autē in hac pticula ℞te ſequētes

Metridatum. D. N.
Muſa enea: cuius due ponuntur ℞te
Miua ſimplex. D. M.
Miua aromatica. D. M.
Miua acetoſa. D. M. Cuius due ponūtur ℞te
Miua acetoſa de ſuccis fructuū. cuius due ponuntur ℞te
Mel roſ. D. M.
Mel anthoſatum
Mel bugloſatum
Mel akikil
Iſte tres ſpecies mellis ſupradicte vltime deſcribuntur in margine de intentiōe meſ ſuper melle roſato.
Mel anacardi. D. B. in ſeruitore.
Mel paſſulatum
Mel mirtinum. D. galieñ.
Mel emblicorum

Metridatum opiata famoſa vbiqȝ vſualis eſt ⁊ vbiqȝ ꝑparata reperitur

Metridatum
D. N.

℞. ſtoracis calamite. ʒ. i. ℈. i.
gariofilorum
nardi
xilobalſami
oxobonis lentici
dragagañ
maſticis
galbani
gummi cedri
aſpalti
caſtorei
offei
bdellij
terre ſigillate
meltiloti
lapdani
oppoponaci
amoniaci
opij
ſulphuris viui
liquiricie
nitri
ypoquiſtid os
acaſſie
roſarum
camedreos
ypericon
abrotani
pionie
yſopi
origani
elempni
rami cedri
dampnidis
ariſtologie longe
epithimi
pencedami
roris marini
centauree
yringorum
ballauſtie
tymarum mirti
pſidie
romei
ſquille
carpobalſami
aniſi
gith
iuſquiami
feniculi
cimini
cardamomi
ſizelei
teſapei
amei
cinoni
leuiſtici
ſeminis ruthe
miconis
apij
dauci
orminum
macropiperis
ozimi
amomi añ. ʒ. i.
acori
ylafeos
caſſami
filix
zuccorarie
cathanenſis añ. ℈. ij.
balſami
cinamomi
croci
coſti
ſquinanti
zinziberis
folij
terebentine
mirre
olibani
caſſie
agarici
celtice
reupontici
yrei
azari

Dic doȝ poni bdelliuȝ de mecha aut ſaltem bdelliū ſiccum ⁊ non molle

Dic azarum deb-

ſubtiliſſime pulue riſari vt magis ſit ꝓuocatiuum ꝙ̄ ſo lutiuum.

diptami
praſſij
interioris coloquintide
ſticados
arthemeſie
calamenti
ſcordei
ſilphij
camepiteos
melanopiperis
leucopiperis
ozimini
ſeminis petroſelini
anagodã
malabaſtri
cardami
pantafilon añ.℈.i.
dãnoti tertiam partem.℈.i℈.
vini fortiſſimi ⁊ vetuſtiſſimi.ʒ.i.
mellis quod ſufficit

Muſa enea non eſt in vſu: nec ꝑpa rata reperitur ſm̄ quãcunqꝫ harũ de ſcriptionum.

Muſa enea
D.N.
℞.piperis albi gra.xvij.
thuris maſculini
gentiane
mirre
iuſquiami añ.ʒ.vi.
opij.ʒ.iiij.
croci.ʒ.ij.minus gra.vij.
euforbij
mandragore
ariſtologie longe añ.ʒ.i.℈.i.
mellis quod ſufficit

Alia
D.M.
℞.caſtorei
mirre
opij
piperis.
macropiperis
galbani
coſti
cinamomi
fu
meu
dauci
azari
croci añ.partes equales.
Confice cum melle deſpumato

Micleta eſt vſua lis: ⁊ vbiqꝫ prepa rata reperitur.

Micleta
D.N.
℞.mirabolanorum citrinorum
indorum
kebulorum mundatoꝝ ⁊ aſſatoꝝ añ.ʒ.ij.ſ.
cimini
aniſi
maratri
ameos
carui añ.ʒ.i.ſ.
bellericorum
emblicorum aſſatorum añ.ʒ.ij.
naſturcij torrefacti.ʒ.ij.ſ.
Infuſa in aceto die ac nocte. poſtea aſſata pulueriſentur.tunc adde

Notat hic platea rius ꝙ iſta non de bent infundi in co pia aceti: ſed ſolũ debent aſpergi vt humectentur.

ſpodij
ballauſtie
maſticis
gummi arabici
ſumach añ.ʒ.i.gra.xv.
Fricentur omnia cum oleo roſ ⁊ diſtempe rentur cum ſirupo mirtino.

Gloſa notanda.

Hic ly omnia non diſtribuit pro generibus ſingulorum: ſed pro ſingulis generum: ita ꝙ ſolum diſtribuit pro mirabolanis.naſtur cio.cimino.maratro.aniſo.⁊ carui.illa enĩ de bent cum oleo roſarum fricari.cetera ve ro debẽt ꝑ ſe pulueriſari ⁊ omnia poſtea ſi mul confici cũ ſirupo mirtino. Platearius.

Miua ſimplex ẽ in vſu: ⁊ vbiqꝫ ꝑpa rata reperitur.

Miua ſimplex
D.M.
Succi citoniorum.lb.L.
Ponãtur in vaſe lapideo mundo ⁊ buliant cum facilitate auferendo omni hora ſpumã eius vſqꝫ ad conſumptionem medietatis ipſius: deinde coletur ⁊ dimittatur reſidere per horas.iiij.⁊ proijciatur ſuper ipm̃ vini antiqui lb.lx.Deinde coquatur ſuper pru nas donec inſpiſſetur.Quidam faciunt cũ ſpeciebus.⁊ quidaꝫ ſine.⁊ quidam cũ mel le.⁊ quidam ſine.⁊ aromatiſa ſi vis vt dice tur in miua aromatica.

Nõ eſt in vſu: nec ꝑparatũ reperitur

Miua aromatica
D.M.
℞.ſucci citoniorum acetoſorum lb.xx.
vini antiqui lb.x.
Coque cum facilitate donec eius tertia ꝑs conſumatur: ſpumam ſemper auferendo. Deinde coleẗ: ⁊ dimittatur reſidere vt cla reſcat.Et ꝓijce ſuꝑ illud mellis deſpuma ti lb.vi.iteꝝ buliat auferendo ſpumã eius: ⁊ ꝓijciantur deſuꝑ ſpẽs elephãgine ligate in pãno ſuſpẽſo ſuꝑ illud.Et ſunt proprie
cinamomi electi
heyl añ.ʒ.iij.
gariofilorum.ʒ.ij.
zinziberis
maſticis añ.ʒ.i.ſ.
croci.ʒ.ij.
ligni aloes
macis añ.ʒ.i.ſ.
Hec oĩa preter crocũ terantur cõtritione groſſa ⁊ ſuſpendanẗ in pãno ſicut diximus oĩ hora fricãdo illõ ſupra medicamẽ donec fiat ei ſpiſſitudo.Deinde aromatiſeẗ cum muſci.ʒ.i.

gallie.ʒ.ij.
Et aliqui faciunt ſine ſpeciebus. Et ſunt q̄ loco mellis ponunt zucca. ⁊ ꝓprie qn̄ opoꝛtet. Et faciunt cū ſpeciebus ⁊ ſine illis.

Miua acetoſa nō eſt in vſu nec ꝑparata reperitur ſm quācunq; harū deſcriptionum.

Miua acetoſa
D.M.

℞. ſucci citonioꝛum lb.lx.
Decoque vſq; ad conſumptionem medietatis. Deinde funde ſuper eum
aceti boni ⁊ albi lb.lx.
Et fiat ſicut in alijs dictum eſt.

Aliter ſic ex
D. eiuſdem. M.

℞. ſucci citonioꝛum acetoſoꝛum lb.lx.
Pꝛoijce ſuper ipſum
mente ſicce
folioꝛum citri an̄.℥.viij.
folioꝛum roſ.℥.iij.
Buliant ad medium. deinde colentur. ⁊ fū de ſuper ipſum vini antiqui albi lb.xxv.
Deinde compleatur decoctio eius ſicut in alijs ſupꝛadictum eſt cum ſpeciebus aut ſine. Et ſunt qui faciunt cum vino. Et quidā cum aceto. Et quidam cū vtriſq;.

Nō eſt in vſu: nec pꝛeparatū repitur

Miua acetoſa de ſuccis
fructuum. D.M.

℞. ſucci citonioꝛum qui iam decoctus ſit vſq; ad medium lb.ij.
ſucci maloꝛum montanoꝛum
ſucci piroꝛum agreſtium decoctoꝛum vſq; ad medium an̄.lb.i.
vini antiqui lb.ij.
Coque ſicut dictum eſt ī alijs ſupꝛa deſcriptis cum ſpeciebus aut ſine.

Eodē modo fiunt mel bugloſſatū ⁊ mel alquikil. i. anthoſatū: ſ; in melle alquikil ſunt q̄ ponūt ſpecies elephangine. Mel ſ ī littera.

Mel roſ
D.M.

℞. roſ rubearum pꝛeparatarum vt in conſerua ipſarum inferius dicetur in littera z.
Et ſunt eius partes.ij.
mellis boni partes.vi.
Coquantur cū facilitate ſicut opoꝛtet. Et ſunt qui ponunt mellis ⁊ ſucci roſ partes equales. ⁊ non ponunt ex folijs aliquid oīno. Et ſunt qui ponunt foli. roſ partem.ſ.
ſucci partem.i.ſ.
mellis partes.iij.

Mel anacardi eſt in vſu ꝑ quāto intrat alias cōfectiones: alſ non ꝑpaꝛ

Mel anacardi. D. azarani in libꝛo ſuo de pꝛeparatione medicinarum. ſiue in ſeruitoꝛe.

Accipe anacardos ⁊ aufer pedem eoꝝ: ſcilicet id qꝺ adheret ramo eoꝝ: ⁊ pone in olla munda cū aqua ⁊ buli quouſq; ſuper faciem videas natare ſicut mel. qꝺ colliges cū cocleari paulatī quouſq; nihil remaneat de eo ſup aquā. Quod repone ⁊ cuſtodi.

Mel paſſulatū ē in vſu ꝑ quāto ingreditur alias cōfectiōes. ⁊ hac de cauſa pꝛeparatur: alſ raro.

Mel paſſulatum. D. Jo. ma.
in conſilio ſuo de lepꝛa.

Accipe paſſulas mūdas quas infunde per diem ⁊ noctem in aqua calida. Deinde fiat decoctio earū ſufficiens ⁊ cum bona expꝛeſſione coletur. ⁊ colatura iterum ponatur ad ignem lentum: ⁊ tantum buliat q̄ veniat ad ſpiſſitudinem mellis.

Mel mirtinū eodem modo deſcribitur a nicolao in dyacodion: ⁊ etiam īgreditur alias cōpoſitiones.

Mel mirtinū. D. Gal.
in antidotario minoꝛi.

Accipe mellis partes.ij. ſucci mirti partē i. Coque cum facilitate ſicut opoꝛtet.

Mel eblicoꝝ eſt ī vſu ⁊ īgredit̄ alias cōpoſitiones.

Mel emblicoꝛum.

Eſt mel illud vbi conditi fuerunt emblici et reſeruati.

Finit particula duodecima.

Decimatertia particula ſecundi libꝛi Incipit.

Sequitur in hac decimatertia ꝑticula de lr̄a N q̄ ad lr̄am M īmediate ſubſequitur in oꝛdine minoꝛis alphabeti. Erit aūt in hac particula recepta vnica.
Nefron catarron. D. N.

Nō eſt in vſu: nec pꝛeparatū reperit̄

Nefron catarron
D. N.

℞. lapidis lincis.ʒ.ij.gra.xv.
croci oꝛientalis.ʒ.i.gra.xviij.
zinziberis
euſoꝛbij
mirre
olibani
veſice apꝛi
lapidis in epate vel in veſica
poꝛci inuenti
cimini
inſquinanti
macedonici
ſeminis citri an̄.ʒ.i.gra.vi.
nardi
ſquinanti
coſti
piretri
caſſielignee
reupontici
pꝛaſſij
elempni
ſanſucci
glicconis
roꝛis marini
genciane
ſaxifrage
gummi edere
pulularum cypꝛeſſi
baccarum dampnidis
piperis nigri
piperis albi
ſeminis ruthe

ſeminis iuniperi an.ʒ.ſ.gra.iiij.
balſami
ſtoracis calamite
ſanguinis draconis
ſtruci
acori
azari
fu
meu
ariſtologie longe
ariſtol.ro.
bethonice
fiſalidos
dauci
petro
ſeminis eruce an.gra.ij.
ſeminis urtice.ʒ.ſ.gra.ij.ſ.
ſucci ſperagi et
bruſci an.gra.v.ſ.
mellis quod ſufficit

Finit particula decimatertia.

Quartadecima particula ſecundi libri Incipit.

Sequitur de littera O que ad litteram N immediate ſubſequitur in ordine minoris alphabeti. Erunt autem in hac particula ℞te ſequentes.

Opium: Cuius due ponuntur ℞t
Oppopira.D.N.
Oxi.D.N.
Oximel ſimplex.D.N.
Oximel compoſitum.D.N.
Oximel aromaticum.D.N.
Oxizacra ſimplex.D.N.
Oxizacra compoſita.D.N.
Oleum de amigdal. dulcibus: cuius due ponuntur ℞te
Oleum de amigd.amaris
Oleum de criſomilis
Oleum de perſicis
Oleum nucum
Oleum de auelanis
Oleum de ben
Oleum de kerua
Oleum de cartamo
Oleum de nuce indica
Oleum de ſeraſis
Oleum amaleb
Oleum de granis citri
Oleum de fiſticis
Oleum de pigneis
Hec quattuordecim olea ex deſcriptionibus meſue ſcripta ſunt in margine ſuper oleo roſarum.

Oleum laurinum. Cuius due ponuntur recepte. una textualis: et alia in margine.
Oleum balſ. cuius tres ponuntur ℞te
Oleum de ſizamo: cuius due ponuntur recepte.
Oleum de ſemine lini
Oleum de granis papaueris
Oleum de ſemine lactuce.
Iſtorum trium oleorum, ultimorum recepte ponuntur in margine ſuper prima recepta olei de ſizamo.
Oleum de ſemine cucurbite. Cuius receptam vide ſuper ſecunda recepta olei de ſizamo.
Oleum nardinum: cuius quattuor ponuntur recepte
Oleum de coſto: cuius due ponuntur recepte.
Oleum de ſanſucco.D.M. cuius recepta eſt eadem cum oleo de coſto: ideo notata ē in margine ſuper ℞.olei de coſto.
Oleum de cinamomo.D.N.
Oleum de auro
Oleum de argento
Et alia olea que fiunt ex lapidibus ut criſtallo et ex lignis iſtorum recepte ſunt notate in margine ſuper recepta olei de cinamomo.
Oleum de piperibus.D.M.
Oleum puleginum.D.N.
Oleum de enula: cuius recepta notata eſt in margine ſuper recepta olei pulegini.D.N. Aliam tamen poſtea immediate videas in textu.
Oleum rutaceum: cuius tres ponuntur recepte. quarum due ſunt textuales et alia notatur in margine.
Oleum de aneto: cuius due ponuntur recepte. una eſt textualis: et alia notatur ī margine.
Oleum de camomilla: cuius due ponuntur recepte. una textualis: et alia notatur ī margine.
Oleum de kyſi: cuius recepta notatur ī margine ſuper recepta olei de camomilla: aut ſaltem in quadam gloſula notanda q̄ quaſi videtur eſſe textualis.
Oleum de melliloto ibidem
Oleum mirtinum: cuius due ponuntur recepte. una textualis: et alia notatur in margine.
Oleum de lilio: cuius due ponuntur ℞te.
Oleum yrinum.D.M.
Oleum roſ. cuius quattuor ponuntur recepte.
Oleum viola.
Oleum ſambacinum: in alio ſambucinum.
Oleum de floribus papaueris.

Oleum de lactuca
Oleum de menuffare
Oleum de cucurbita: quorum ſex oleorum recepte notate ſunt in margine ſuper recepta olei roſ.
Oleum de citonijs. D. M.
Oleum de ſanſucco: cuius recepta notatur ſuper oleo de citonijs.
Oleum mandragoratum: cuius due ponuntur recepte.
Oleum de maſtice: cuius tres ponūtur recepte.
Oleum de ſtorace: cuius due ponunt̄ ℞te.
Oleum de lapdano. D. N.
Oleum picis. D. Auiceñ.
Oleum muſcelinum. D. N.
Oleum de caſtoreo. D. N.
Oleum de euforbio: cuius due ponuntur recepte.
Oleum vulpinum. D. M.
Oleum de lateribus. Ex deſcriptionibus Nicolai ⁊ Meſue.
Oleum de croco. D. M.
Oleum de tartaro. D. N.
Oleum de cucumere aſinino: cuius due ponuntur recepte
Oleum de mezereon. D. N.
Oleum oleandri. D. N.
Oleum de aſe quod eſt oleum ſericinum: cuius due ponuntur ℞te
Oleum de alkanna. D. M.
Oleum de pomis citrangulorum. D. M.
Oleum de ouis: cuius due ponuntur ℞te.
Oleum ſinapinum. D. N.
Oleum de iuniperio. D. M.
Oleum ſcorpionum: Cuius due ponuntur recepte.

Opium eſt in vſu ⁊ preparat̄ in mō tepeſſulano: ſed credo ꝙ nō ſit bonū eligendū ē opium thebaycum, ꝓpter lationem corpoꝝ ſuperioꝝ ibi eſſe conuenientiorē. ⁊ aliq̄ preparāt ſm̄ primā deſcriptionē. ⁊ q̄dam ſʒ ſcd̄am. prima tn̄ ē conuenientior.

Opium. D. Arani in libro qui dicitur ſeruitor.

Uenias ad papauera nigra que ſunt complete maturitatis poſtq̄ deſiccata ſūt a rore que cecidit ſupra ea in mane: ⁊ ſcindatur cutis eorum parum cū facilitate: ita ꝙ non profundetur nec transfigatur cutis eorum ſed ſuperficies tantum inſcindatur: quoniam lac ingredire[t]ur concauitatez ⁊ nō poſſet poſtea colligi. Deide rade papauera circunquaqꝫ ex omni parte eius. Et incipe ab raſionem tuam a ſummitate capitis papaueris ⁊ extrahe vſqꝫ ad finem ſciſſure quā feciſti directe. ⁊ caueat raſor ne radat de cute eius cum lacte: ⁊ collige lac cum digito Et pone in vaſculo vitreo. Deinde expecta per tempus aliquod. Et reuertere iterum ad papauera prima: quoniam inuenies per ſciſſuras quas feciſti iterum lac egreſſum quod iterum collige modo ſupradicto Et tādiu facias q̄diu aliquid de lacte egredietur. Et ſi vides aliquid egredi ſcd̄a die ⁊ tertia collige. Et deinde miſce ſimul totum quod collegiſti: ⁊ reconde in loco mūdo donec coaguletur vt poſſis ex eo facere trociſcos: ⁊ fac. ⁊ vſui reſerua.

Aliter ſic ex D. eiuſdem

Accipe capita papaueris nigri ⁊ folia eorum ⁊ tere bene. ⁊ extrahe ſuccum eoꝝ cū ſtrictorio aut aliter. ⁊ tere ſuccum illum aſſidue: donec coaguletur taliter ꝙ poſſit inde fieri trociſci: ⁊ fac ⁊ ſerua.

Oppopira D. N.

Nō eſt in vſu: nec preparatū reperit̄

℞. opij thebaici. ʒ. ij. ℈. i. gra. iiij.
cinamomi
gariofilorum
nardi
croci
gallange
coſti
zedoarij
zinziberis
xilobalſami
reupontici
piretri
corali
dragagan̄
mirre
caſtorei
oppoponaci
piperis nigri
piperis albi
piperis longi an̄. ʒ. ij. gra. vi.
raſure eboris
lilifagi
herbe paparaliſis an̄. ʒ. i. gra. xiij.
balſami
muſci
ligni aloes
ſquinanti
caſſieligñ

In alio caſſieſi. ſʒ dʒ exponi. i. caſſieli. vt ſepius notauimus ⁊ expreſſimus in acariſton.

ſtoracis calamite
maſticis
confite rubee
galbani
ſerapini
laſſari
melliloti
vtriuſqꝫ ariſtologie
draguntee
azari

Hic azarum debʒ tantum puluerizari ꝙ repat ad vias vrine.

elebori nigri
meu
pionie
raſani
pencedani
acori

bethonice
mandragoꝛe
genciane
camedreos
pulegij
centauree maioꝛis
centauree minoꝛis
celtice
abſinchij
pꝛoſerpinate
bꝛactei
capilli veneris
ſponſe ſolis
ypericon
milleſolij
vicetoxici
pꝛaſſij
pigani
calamenti
radicis iuſquiami
cardamomi
carpobalſami
aniſi
leuiſtici
lupini
polinis
oꝛobi
alexandrini
baccarum lauri
maratri
ſileris an̄.℈.i.gra.xviij.
mellis quod ſufficit

Oxi
D.N.

Oxi nō eſt in vſu nec pꝛeparatū reperitur:qꝛ vtimur dyapꝛunis qđ conuenit cū oxi ī virtute:imo eoꝝ eſt eađ recepta oīno p̄ter ꝙ i dyapꝛuñ. ponit̄ reubarbarū qđ nō ponit̄ i oxi.

℞.pꝛunoꝛum damaſcenoꝛum ſiccoꝛum lb.ij.coque in lb.v.aque vſqꝫ ad medietatem poſtea ab aqua extrahantur ⁊ apponantur in cribꝛo.⁊ cathino ſuppoſito tādiu manibus fricentur donec tota pulpa exeat.Et ī aqua in qua cocta ſunt pꝛuna buliat.℥.ſ.violarum.Poſtea ex hac decoctione fiat ſirup⁹ non ad plenum coctus cum lb.ij.ſ.zuccare ⁊ addita pulpa pꝛunoꝛum buliat ad ſpiſſitudinem. Et poſtea addantur thamarindoꝛum.℥.iiij.caſſiefiſtule mundate ⁊ diſſolute cum aqua roſarum:vel cuꝫ pꝛedicta decoctione:⁊ per caſſiam colate.℥.ij.Et colatura iſta caſſiefiſtule ponatur cum pꝛedicto ſirupo.⁊ cum ceperit inſpiſſari ponantur ſucci granatoꝛum.℥.viij.

Scilicet dulcium Et dꝫ poni ſucc⁹ iſte ilico cū extractus fuerit:qꝛ ſeruari nō pōt vt no. pla.in iſto paſſu.

Et decoque quouſqꝫ perueniat ad perfectam decoctionem agitando ſemper cum ſpatula.⁊ depoſito ab igne adde puluerem harum ſpecierum
℞.ſandali albi
ſandali rubei
ſpodij an̄.ʒ.iiij.
ſeminis poꝛtulace.ʒ.vi.
roſ
dꝛagaganti an̄.ʒ.ij.
Si laxatiuum facere volueris in vnaquaqꝫ lb.pone de ſcamōea pulueriſata.ʒ.vij. tūc ſcꝫ quando ab igne deponitur.Eodem modo faciendum eſt:vt de dyapꝛunis.

Gloſa notanda.

¶Credo ꝙ ſufficeret apponere de ſcamonea.℥.ſ.pꝛo lb.confectionis:vt ipſe fecit ī dyacintonitem.⁊ ſic intrabit in.℥.i. confectionis.℈.i⁹.dyagredij.

Oximel ſimplex
D.N.

Scđm p̄ntem deſcriptōeꝫ nō pꝛeparat̄:ſed ſm quā deſcriptōem p̄paratur videas ī gloſa notanda in fine recepte.

℞.mellis deſpumati lb.i.
aceti foꝛtiſſimi lb.i.ſ.
In quo buliant
rađ feñ.℥.ij.
rađ rafani.℥.i.ſ.
Buliant vſqꝫ ad tertiam partem. Deinde colentur:⁊ colature addatur ſupꝛadictum mel in ſtagnato vaſe. Et iterum buliant lento igne:ſemper cum ſpatula agitando: vſqꝫ ad aceti conſumptionem.

Gloſa notanda.

¶Iſtud oximel qđ hic deſcribit nicolaus non eſt pꝛopꝛie oximel ſimplex:immo potius debet dici oximel compoſitum.immo ſi vis facere ſimplicem:opoꝛtet vt ab eo remoueas radicem feniculi ⁊ rafani.Et ſit tātum in eo mel aqua ⁊ acetum.⁊ ita pꝛeparatur communiter ⁊ vbiqꝫ terrarum. De pꝛopoꝛtione tamen eoꝝ in medicamine dicit Auicenna in quinto canoñ.ꝙ debet pꝛopoꝛtionari ex parte aceti ⁊ mellis ſm guſtum vtentis:ita ꝙ plus aut minus debes ponere de aceto aut de melle ſm qđ vtenti aut patienti videbitur ad guſtum delectabilius.Modus tamen communis ſm quem pꝛeparatur communiter de intentione Meſ ⁊ Auiceñ.vbi ſupꝛa eſt ꝙ accipiantur mellis boni partes.ij.aceti pars vna aque fontis partes.iiij. Et debent pꝛimo ſimul decoqui mel ⁊ aqua ⁊ deſpumari.ita ꝙ non permittatur creſcere ſpuma deſup. Poſtea ponatur acetum ⁊ decoquatur ad ꝑfectionem.Et dicit Auiceñ.ꝙ tantum debent decoqui ꝙ hec tria:ſcilicet acetuꝫ mel ⁊ aqua bene ſint permixta.⁊ non remaneat acetum crudum.⁊ quāto mel magis ſpumat tanto eſt deterius:⁊ tanto longioꝛi et perfectioꝛi indiget decoctione.

Oximel diureticū ſiue compoſitum.D.N.

Nō eſt in vſu:nec p̄paratū reperitur

℞.radicum apij
petro
coꝛticis radicis ſambuci
rafani
enule

yꝛeos an̄.lb.i.
feniculi
bꝛuſci
ſperagi
graminis an̄.lb.iij.
Confice ſic.radices in aceto albo foꝛtiſſimo tribus diebus infunde.poſtea parū ſimꝰ bulire deſine vſqꝫ ad factam ſpiſſitudinem.

Aliter ſic ex
D.M.

Accipe coꝛticis radicis apij
feniculi an̄.℥.i.
Mundentur coꝛtices ⁊ conterantur ⁊ ꝓijciatur ſuper eas in vaſe lapideo aceti boni antiqui ⁊ albi lb.x.aque lb.xx.⁊ dimittātur per diem ⁊ noctem.deinde coquantur donec eius tertia pars conſumatur. Deinde coletur ⁊ pꝛoijciatur ſuper ipm̄ mellis medietas eius:⁊ coquatur cum facilitate vſqꝫ ad perfectam decoctōnem ſirupi:continue auferendo ſpumam.

Cōiter inuenitur pꝛeparatū ſm pn̄tem deſcriptōem ⁊ magis cōis ſm ſequentem

Aliter ſic.⁊ eſt deſcriptio famoſa q̄ cōiter pꝛeparatur.

℞.coꝛticum radicum apij
feniculi lb.i.
petroſelini
bꝛuſci
ſperagi an̄.℥.ij.
ſeminis apij
ſeminis fenugreci an̄.ʒ.i.
Decoquantur pꝛedicte radices ⁊ ſemina ī lb.xij.aque.⁊ in lb.i.aceti vſqꝫquo redeāt ad medietatem aut modicum plus. Deinde cum melle quantum ſufficit fiat ſirupus qui decoquatur tādiu donec ſuam perfectā habeat decoctionem.

Gloſa notanda.

¶ Notat xp̄ofoꝛus geoꝛgius ꝙ iſte eſt cōmunis modus conſtruendi hunc ſirupum. Quidā tn̄(dicit ipe)loco ſeminū ſupꝛaſcriptoꝝ ponūt.℥.i.ſ.rad̄ rafani:ſꝫ ſic rariſſime pꝛeparatur. Alij nec ponūt ſemina nec rafanū.Et iſte modus eſt cōioꝛ.⁊ alij addūt aut minuunt ſm qd̄ putant melius. quocūqꝫ tn̄ modo vocatur oximel compoſitū.Qd̄ adhuc dupliciter ſolet conſtrui:ſcꝫ cū aceto ⁊ ſine aceto.qn̄ conſtruitur cū aceto vocatur oximel compoſitū:ſed qn̄ conſtruitur ſine aceto vocatur ſirupus de radicibus.Et per totam ytaliam vocatur ſirupus de radicibus ſine aceto.Et vtroqꝫ modo penes apotecarios cōiter pꝛeparatum reperitur.

Non eſt ī vſu nec pꝛeparatū reperiꝛ

Oximel aromaticum
D.N.

℞.rad̄ apij
petro
ſquinanti an̄.℥.ij.
ſeminis aniſi
feniculi
apij an̄.℥.i.
ſpice
maſticis
caſſie
azari
calamenti agreſtis
calamenti domeſtici
ſeminis petro.
dauci an̄.ʒ.vi.
gariofiloꝛum
cardamomi
zinziberis an̄.ʒ.iij.
Iſta omnia in.x.lb.aque ⁊.vi.aceti decoq̄ vſqꝫ ad medietatem:⁊ totidem mellis apponatur.

Oximel ſquiliticum
D.M.

Hoc eſt vſuale:et ꝑparatū reperitur

℞.mellis deſpumati lb.iij.
aceti ſquilitici lb.ij.
Coquatur ⁊ deſpumetur ⁊ ꝑficiatur decoctio eius:vt dictū eſt in oximelle ſimplici.

Oximel ſquiliticum
compoſitum.D.eiuſdem.

Fit ſicut oximel compoſitum:ſed ꝓ aceto cōi ponitur acetum ſquiliticum.

Oximel ſquiliticum democritis qd̄ ſcribit meſ.

Nō eſt in vſu:nec pꝛeparatū reperiꝛ

℞.oꝛigani
yſopi ſicce
albaſce
keyſim
coꝛdumeni
ſticados an̄.ʒ.v.
Coquantur in lb.iij.aque vſqꝫquo deueniat ad lb.i.⁊ pꝛoijce deſuper
mellis lb.ij.
mellis paſſulati lb.ſ.
ſucci alfeſſera.℥.v.
aceti ſquilitici lb.i.ſ.
Auferatur ſpuma eius omni hoꝛa:⁊ coquatur ſicut diximus in oximelle.

Gloſa notanda.

¶ Multe ſunt alie deſcriptiones oximellis:quas vide in littera S. vbi ſecaniabin nominantur.⁊ licet ita ſimiliter ⁊ iſte:quia non eſt cōmunis vſus ita appellari:ſed cōmunioꝛi nomie appellantur oximel:ideo hic illas inſerui.

Oxizacra ſimplex
D.N.

Oxizacra ſimplex eſt in vſu:⁊ vbiqꝫ pꝛeparata reperiꝛ ſm pn̄tem deſcriptionem.

℞.zuccare lb.i.
ſucci maloꝝ granatoꝝ acetoſoꝝ.℥.viij.
aceti.℥.iiij.
Pone in ſtagnato vaſe ſuper ignem.⁊ tandiu bulliāt cum ſpatula agitando ſemper donec ad quantitatem zuc.redeat.⁊ in pixide poſſit depoꝛtari ad modū electuarij.

Melius ad modū ſirupi.

Oxizacra cōpoſi‑ta eſt in vſu: ⁊ ge‑neraliter vbiqꝫ p̄‑parata reperit̃ ſꝫ ſequentem deſcri‑ptionem.

Oxizacra compoſita
D.N.

℞.capillorum veneris recentium
ſcolopendrie
ceterac
pollitrici
epatice
violarum
feniculi
brusci
ſperagi
graminis an̄.lb.i.

Confice ſic.in ſucco malorum granatorū acetoſorum herbas ⁊ radices infunde per tres dies.quarta die modicum bulire deſi‑ne ⁊ cola cū depreſſione fortiſſima.Poſtea adde zuc.quod ſufficit. coque ad perfectā ſpiſſitudinem.

Oleū de amigda‑lis dulcibꝰ eſt mul‑tū in vſu: ⁊ vbiqꝫ p̄‑paratū reperit̃. et q̄dā faciūt ſm̄ p̄ſē‑tē deſcriptōem. ⁊ q̄dā ſm̄ ſequentē. Et ſilr̃ oleū de a‑migdalis amaris eſt in vſu: ⁊ vbiqꝫ p̄paratū reperit̃.

Oleum de amigdalis
dulcibus.D.M.

℞.ex amigdalis mundis ab vtraqꝫ cortice partem aliquam ⁊ tere contritione vltima ⁊ fac paſtones ex eis.⁊ dimitte in loco ca‑lido per ſpacium quinqꝫ horarum.Iterum tere ⁊ pone in zaphalu id eſt in torculari ⁊ exprime⁊ manabit oleum.Si autem in va‑ſe duplici per ſpacium coxeris. deinde ex‑preſſeris in torculari manabit abundanti‑us.Aut ſi amigdalis tritis ſaccellos iple‑ueris ⁊ ſub cinere calido aut arena calida inter pannos ſepelias.poſtea exprimas a‑bundanter emanabit.

Iſtis modis fiunt olea de amigdalis amaris. d̄ criſomi‑lis.de p̄ſicis.nucū de auelanis.de bē‑de keruа.de carta‑mo.de nuce idica de ceraſ. de ama‑leb.de granis ci‑tri.de fiſticis. d̄ pi‑gneis.Meſ i lr̃a.

Aliter ſic
D.eiuſdem.

Malaxentur manibus in tina ſicut mala‑xatur paſta.⁊ ſit domus ī qua malaxatur ca‑lida.⁊ infundatur deſuper aqua calida par. Et ſit pilla declinis vt ibi maneat oleū.et dum ſic expreſſeris abundabit.

Gloſa notanda.

Hec omnia olea que hic ſupra nominātur in margine raro habentur in vſu preterq̄ oleum de amigdalis amaris. rariſſimeqꝫre‑periuntur preparata.

Eodē mō fere de‑ſcribit meſ.iō hic nō ponit̃ eiꝰ ℞ra Et eſt ī vſu. Iſto mō fiūt olea de ſti‑co de granis viridi‑bus.Meſ in lr̃a.

Oleum laurinum
D.N.

℞.baccarum lauri electarum ⁊ maturarum ⁊ contritarum in aqua diu coquantur ⁊ colē‑tur.Cumqꝫ infrigidatum fuerit illud pigue quod ſupernatat colligatur.

Oleum de balſamo
D.M.

Fit ex planta longitudinis cubiti vniꝰ aut duorum ad plus ſimilis ruthe agreſtis. cor‑tici cuius ſi accidert ſcarificatio aut ſcarpe‑latio ex parte ortus ſolis fluunt ſicut lacri‑me pinguedinis.

Aliter ſic.ex.D.eiuſdem.

Accipe palmites plante in principio ve‑ris: ⁊ tere in pila ⁊ coque in aqua ⁊ expri‑me in torculari.

Aliter ſic
ex.D.eiuſdem.

Tere palmites: ⁊ funde ſuper eos oleum antiquum ⁊ pone in ſole diebus quadragi‑ta.Deinde coque in duplici vaſe: ⁊ iterum innouentur in eo alij palmites: ⁊ ita tertio Deinde coletur ⁊ repone.

Hoc mō fiūt olea de ſemine lini.de granis papaueris de ſemine lactuce preterq̄ nō opor‑tet vt excortet̃ ſe‑mē lini.meſ i lr̃a.

Oleum de ſizamo
D.M.

Mundetur ſizamus ab omnibus immun‑dicijs.Deinde roretur ſuper ipm̄ aqua cū ſale pauco ⁊ confricetur manibus. Iterū‑qꝫ roretur donec madefiat. Poſtea expan‑datur vt exſiccetur. Deinde aſſetur aſſati‑one modica ⁊ ponatur in ſacculo panni a‑ſperi: ⁊ fricetur multum donec excortice‑tur.Deinde mundetur a corticibus ⁊ mo‑latur ⁊ trahatur oleum ſicut oleum de ami‑gdalis.

Gloſa notanda.

Hec omnia olea tam notata in margi‑ne q̄ oleum de ſizamo raro habentur ī vſu preterq̄ oleum de ſizamo quod preparatur quia ingreditur alias confectiones. Alias raro vtimur eo.

Hoc mō fit oleū de ſemine cucur‑bite.Meſ in lr̃a.

Aliter ex
D.eiuſdem.

Quandoqꝫ trahitur oleum preterq̄ excor‑ticetur.Et eius operatio eſt vt aſſetur pri‑mo ſizamus.Deinde molatur ⁊ trahatur oleum vt dictum eſt.

Oleū nardinū eſt multū in vſu ⁊ vb[iq]ꝫ p̄paratū repit̃ nō tm̄ ſm̄ p̄ſītē de‑ſcriptōem: ſed ſ[m̄] ſeq̄ntē: q̄ eſt meſ

Oleum nardinum.
D.N.

℞.olei hiſpanici.ʒ.lxxv.
aſpalti
mirre
nigelle viridis
ſpice an̄.ʒ.vi.
xilobalſami
gariofilorum
cyperi
ſquinanti
ariſtologie longe
enule campane an̄.ʒ.iij.
balſami
cinamomi
calami aromatici
folij
carpobalſami
caſſami
cardamomi an̄.ʒ.ij.
nucis muſcate
ſtoracis
coſti
caſſielignee

In alio caſſieſ.

dꝫ exponi: id ē caſſieligñ. vt ſepius notauim⁹ ⁊ expſſimus in acariſton.

lapdani
ſu
azari
thamariſci
maſticis
fraxini
fructus iuniperi
ſyrace ſicce añ. ʒ. i.
Conſice ſic. aſpaltum. mirram. enulam. ſu. azarum. carpobalſamum. xilobalſamum. tamariſcum. particulariter contuſa in aqua vel vino die ⁊ nocte infuſa oleo immiſce ⁊ tādiu coque donec aqua conſumatur: ⁊ cū paruo igne vt oleum non ardeat. Cumq̄ infrigidatum fuerit die vna ſtudioſe cola ⁊ feces proijce. Deinde cyperum. ſquinantum ariſtologiam. caſſamum. coſtum. galbanum cardamomum. folium. thus. nigellam. calamum. caſſiam. ſemotim contuſa: ⁊ in vino tribus diebus infuſa vt alia pars decocta eſt ſimiliter decoque ⁊ oleo bene colato feces proijce. ⁊ tunc ſpicam. gariofilos. cinamomum. nucem muſcatam. ſtoracem. ⁊ coſtū trita ⁊ in puluerem ſubtiliſſimum redacta in vini optimi mina. i. per biduum infunde ⁊ ſuperiori diſciplina cum oleo ad vini conſumptionem decoque. ⁊ colatum ab igne depone. Et in parte ipſius olei lapdanum ⁊ maſticem contuſa cum balſamo: medicamini supermiſce. ⁊ ad lenes prunas aliquantulum bulire deſine: ⁊ cum ſpatula ſine intermiſſione agitando omnia commiſce. et ſic ab igne depoſitum obtura ne iocundiſſimus odor foris euaporet.

Aliud
O. eiuſdem.

Cōiter p̄parat̄ ſꝫ hanc deſcriptōem

℞. ſpice aromatice. ʒ. iij.
vini
aque añ. ʒ. ij. ſ.
olei ſizamini lb. i. ſ.
Decoquatur in vaſe duplici lento igne quaſi per horas quattuor: ⁊ frequenter moueatur omni hora.

Aliter ſic ex
O. eiuſdem meſ.

Cōiter nō p̄parat̄ hoc oleū ſm p̄ntē deſcriptiōem: ſed ſm precedentem.

℞. ſpice inde. ʒ. iij.
ſanſucci. ʒ. ij.
xiloaloes
enule
folij indi
calami aromatici
foliorum lauri
cyperi
ſquinanti
cordumeni añ. ʒ. i. ſ.
Proijciantur ſuper ea priuſq̄ fuerint contrita
vini
aque fontis añ. quod ſufficit
olei ſizamini lb. vi.
Deinde fac ſicut primum ⁊ coque horis ſex ⁊ agitetur omni hora.

Aliter ſic ex
O. eiuſdem meſ.
℞. ſpice inde. ʒ. iiij.
ſtoracis
gariofilorum añ. ʒ. iij.
nucis muſcate. ʒ. v.
olei balſami lb. iiij.
Fiat ſicut illud ⁊ coquatur quinq̄ horis.

Hoc oleū cōiter p̄parat̄ ſm primam deſcriptōem meſ ſupradictam.

Oleum de coſto
O. N.
℞. ſucci oleandri lb. i.
coſti. ʒ. i.
piperis
piretri
euforbij añ. ʒ. iij.
olei de tilio lb. i.
vini odoriferi quart. i.
Coque omnia ſimul

Oleū de coſto cōiter nō p̄parat̄ ſm deſcriptōem nicolai: ſed ſm deſcriptōem meſ.

Aliud
O. eiuſdem.
℞. coſti. ʒ. x.
caſſie. ʒ. vi.
Mitte in vino die vna
olei ſizamini lb. ij. ſ.
Fiat inde oleum. coquendo ſupple omnia ſimul ad vini conſumptionem.

Nō ſic p̄paratum reperitur

In alio caſſiefi. ſꝫ dꝫ exponi: id ē caſſieligñ. vt ſepius notauim⁹ ⁊ expſſimus in acaritō.

Aliud
O. M.
℞. coſti amari. ʒ. ij.
caſſie. ʒ. i.
extremitatum ſanſucci. ʒ. viij.
vini odoriferi quod ſufficit ad infundendū noctibus duabus.
olei ſizamini lb. iij.
Decoque ſicut oleum nardinum

Hoc oleū cōiter p̄paratur ſm p̄ntē deſcriptionem

Oleum de cinamomo
O. N.
Ponatur cinamomum in vaſe ſubtus perforato ⁊ ſuperius obtuſo: prius tamen cum oleo aſpergatur: ⁊ aliud vas ſub eo ponat̄. Deinde iſta duo vaſa ſub terra poſita ⁊ aliq̄ terra tenaci bene cōglutinētur ⁊ fiat ignis deſuper: tūc vapor ſuperius eleuabit̄: ⁊ q: orificium eſt clauſum inferius deſcendere cogetur ⁊ iſte vapor oleum dicitur.

Oleū de cinamomo nō ē i vſu: nec p̄paratū reperitur

Hoc mō pōt fieri oleū de auro ⁊ argēto: lignis ⁊ lapidib⁹: preterq̄ ex criſtalo. Nicolaus in littera.

Oleum de piperibus
O. M.
℞. trium piperum añ. ʒ. iij.
kebulorum
bellericorum
emblicorum
indorum añ. ʒ. v.
rad̄ apij
feniculi añ. ʒ. iij. ſ.

Oleū de piperib⁹ non eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

ſerapini
oppoponaci
iuſquiami albi an̄.ʒ.iij.ſ.
turbith albi.ʒ.xij.
zinziberis.ʒ.iij.
caulis recentis
haſce humide
foliorum ruthe humide an̄.M.i.
Decoquantur omnia poſt contritionem eorum cum aque lb.xxiiij.vſq; ad tertiaʒ partem.Deīde coletur ⁊ proiJce deſuper olei de kerua emine due ⁊ coque vſq; ad conſumptionem aque.Et aliqui addunt
yreos.ʒ.vi.
rapſie.ʒ.ij.
aniſi
cordumeni an̄.ʒ.i.ſ.
calami aromatici.ʒ.ij.ſ.
ſpice inde.ʒ.i.
expreſſionis alhaſce.i.thi ſextaria.iij.
Et aliqui loco olei de kerua ponunt oleum yrinum:aut oleum de keyri:aut oleum de amigdalis amaris.⁊ ex oībus partes conuenientes.

Meſue facit ſicut oleū de enula. ſm tū nullam harum deſcriptionum eſt in vſu:nec preparatum reperitur.

Oleum puleginum
D.N.

℞.flor pulegij lb.iiij.
In vaſe duplici cum oleo ⁊ aqua tantum vt oleum non ardeat ſatis buliant. Cumq; incipient dimittere humores: ponanť ſub preſſorio ⁊ fortiter expreſſi quicquid ex ſe dimiſerint in vaſe vitreato collige et vſui reſerua

Hoc mō fiūt olea de cinamomo ꝺ ſauina ꝺ pulegio meſue. que oīa receſſerūt ab vſu:nec iueniunť ꝑparata.

Oleum de enula.
D.M.

℞.radicis enule contuſe
ſucci eius
olei ſizamini an̄.partes equales
vini odoriferi partem.ſ.
Fac ſicut dicetur inferius ī oleo de citonijs

Aliud ex.D.
eiuſdem.M.

Adde permixtioni predicte
foliorum lauri
cordumeni
ſpice inde
calami aromatici an̄.vi.partem iꝰ.
Et decoque ſicut in alio.

Oleū rutaceū facit meſ ſicut oleū de citonis.Et cōiter ꝑpať hoc oleū ſm deſcriptōeʒ q̄ eſt meſ.⁊ non ſm illam.N.

Oleum rutaceum
D.N.

℞.olei.ʒ.lxx.
foliorum ruthe.ʒ.xxxiij.
ſanſuci
cimini an̄.ʒ.vi.ſ.
Confice ſic.herbe ⁊ ciminum contuſa ſemotim in oleo diebus quinq; infundanť ⁊ in vaſe duplici coquanť ⁊ vſui reſeruentur

Hoc oleū eſt multū in vſu: ⁊ cōiter preparať ſʒ deſcriptōeʒ meſ.Facit aūt meſ ſicut oleū de camomilla.

Oleum anetinum.D.N.

℞.olei communis.ʒ.xxxvi.
florum aneti.ʒ.xij.
Flos aneti tribus diebus infundať ī oleo Quarta vero die lento igne modicū coquatur diligenter ⁊ extrahať.Et iterū decoctioni addanť flor aneti.ʒ.iij.⁊ ad ſolem ſuſpendatur:⁊ vſui diligenter reſeruetur.

Oleum de camomilla
D.N.

℞.olei dulcis.ʒ.xxxvi.
flor camomille ī menſe iulij collecte lb.i.
Confice ſic.flos oleo immiſſus in diebus canicularibus in vaſe vitreo ad ſolem ponatur ⁊ vſui reſeruetur.

Gloſa notanda.

¶Meſ facit ſicut oleū roſ:preterq̄ oportet q̄ fiat cuʒ oleo de oliuis completis aut cū oleo de ſizamo cum illis modis preparationū quas diximus.Et ſimiliter oleū de melliloto.Et ſilr oleū de keyri.⁊ de ſanſucco que non ſunt in vſu.preparatur tamen cōmuniter oleum de camomilla ſm deſcriptionem nicolai.

Meſ facit ſicut oleum de citonijs ſm quā deſcriptōnē cōiter ꝑparať.

Oleum mirtinum
D.N.

℞.olei lb.v.
vini ſextarium
foliorum mirte tenerrime
croci orientalis
mente an̄.ʒ.x.
maſticis
acaſſie an̄.ʒ.viij.
Confice ſic.folia mirte in pilla ſine intermiſſione cōtondantur:⁊ in vino die ac nocte infundantur. Alia vero die oleo immiſſa ad leues prunas vſq; ad conſumptōem vini coquantur.⁊ ſic fortiter colentur.
Ad vltimum vero puluis croci ⁊ aliorum ſupermittatur.iterūq; lento igne tādiu buliant exagitando donec commiſceanť optime.⁊ conditum vſui reſerua.

Cōiter nō ꝑparať ſm p̄ntē deſcriptionē.In alio maſticis.ʒ.ij.ſʒ credo q̄ debuit dicere.ʒ.ij. ⁊ ita ſcripſi in textu.Credo etiā q̄ debuit dicere croci.ʒ.ſ.⁊ tu vide q: aľs nō ſufficeret.p tāta quātitate olei

Oleum de lilio
D.N.

℞.olei lb.v.
liliorum lb.i.
roſ lb.ſ.
maſticis.ʒ.ij.
croci.ʒ.ſ.
Crocus ⁊ maſtix pulueriſati ſimul cū oleo infundantur in vaſe vitreo:⁊ vas ſit obtuſum nouē diebus in ſole ſuſpenſū.decimo die coquantur.⁊ colatum vſui reſeruetur.

Aliud
D.M.

Florum liliorum.ʒ.xij.
maſticis
calami aromatici
coſti

Aliter facit meſ ſicut oleum camomille. ꝛ eſt modus cōis faciendi oleū de lilio qđ habeẛ i vſu ꝛ qđ generaliter inueniẛ prepa ratum

carpobalſami añ. ℥. i.
gariofilorum
cinamomi añ. ℥. ſ.
croci. ʒ. iij.

Omnia preter folia liliorum infundantur in aqua ſufficienti: ꝛ dimittantur die ac nocte. poſtea buliant ebulitione vna aut duabus. deinde proijce deſuper olei ſizamini: aut olei de oliuis completis lb. ij. ꝛ pone i vaſe vitreo cum folijs liliorum. ꝛ dimitte in ſole per dies quadraginta.

Oleū yrinū generaliter habeẛ i vſu ꝛ vbiqꜫ ꝑparatum reperiẛ. Et dicit ſala. ꝙ flores yreos ad faciēdū oleum yrinum debēt colligi de mēſe aprilis ꝛ illo mēſe dꝫ fieri oleū.

Oleum yrinum.
O. M.

℞. radicis yris quantitatem aliquam.
Florum eius tantundem aut duplum eius aque decoctionis radicis eius quod ſufficit. funde ſuper ea oleuꝫ ſizaminum: aut de oliuis maturis quantum oportet: ꝛ decoq̄ i vaſe duplici. deinde ꝑmuta rađ ꝛ folia yris ꝛ fac vt dicetur de oleo roſ.

Siſibus modis facit meſ oleū violatū excepto ꝙ dꝫ fieri cum oleo rudi aut amigdalino āt ſizamino. Et ſilr modo etiā fit oleū ſambacinū Et ſilr oleū de papauere ꝛ ꝓprie ex floribꝰ eiꝰ ꝛ capitibꝰ papaueris. ꝛ eſt illđ qđ eſt i vſu ꝛ qđ ꝑparatū repiẛ. Et ſilr oleū de lactuca. et ſilr oleū de menuſfare. Et oleū đ cucurbita. excepto ex ſucco raſure cucurbite ꝛ floribus eius ꝛ oleo.

Oleum roſ.
O. M.

Accipe oleum de oliuis aut oleum ſizaminum recens. lauetur cum aqua fontium lauationibus pluribus. deinde accipe folia roſarum rub̄ recentium contuſarum quantitatem ſufficientem: ꝛ ſepelias in oleo quod lauaſti: ꝛ reconde in vaſe vitreo: ꝛ obtura orificiuꝫ eius: ꝛ expone ſoli per dies ſeptē deinde coque ī vaſe duplici per horas tres deinde fac permutationem foliorum roſarum ꝛ vtere alijs recentibus ꝛ dimitte per alios dies ſeptem. deinde exerce coctionē in eo ſicut feciſti prius: ꝛ fac denuo permutationem foliorum roſarum: ꝛ proijce ſuꝑ illud aque infuſionis roſaꝝ deſcripte in ſra ʒ. ſicut quantitas olei: ꝛ ſtringe orificium vaſis: ꝛ dimitte in ſole per dies. xl.

Gloſa notanda.

Iſte primus modus eſt ille qui cōmuniter habetur in vſu. ꝛ ẜm quem cōmuniter inuenitur preparatum. Dicit tamē iañ. ꝙ omnes concordant ꝙ oportet fieri ex oleo oliuarum nō maturarum aut loco eius ex oleo amigdalarū dulcium. vſus tamen cōmunis tenet contrarium forte propter carentiam eius in regione iſta. ꝛ forte propter multitudinem egritudinū currentium que nō indigent ſtipticitate tanta. Et dicit xp̄oforus georgius. ſuper iſto paſſu ꝙ quidam antiqui oleum lauant cum aqua frigida vel cum alijs aquis frigidis diſtillatis vt plus reducant ipm ad complexionem frigidam. Et vt bene intelligat apotecarius attendat de mente arnaldi de villa noua in ſuo ſpeculo ꝙ vbi corpus inunguendum aut emplaſtrendum eſſet aridum aut acutis abundās fumoſitatibus vt contingit in ethicis ꝛ acute febrientibus etiam ſi ꝓ ꝑ non exprimatur in recepta: tamen ſemper debent ablui oleum ꝛ cera vt per talem ablutionem acuitas cere ꝛ olei remoueatur. ꝛ vbi oleum de nouo conficeretur non ſoluꝫ deberet ablui ſed etiam decoqui cum aqua dulciſſima: quia non bene tolluntur partes acute olei per ſolam ablutionem propter fortitudineꝫ mixtionis partium in oleo. de cera ſecus eſt quia debiliter ſunt colligate in cera: ipa nāꜫ abluta cū aq̄ frigida albeſcit: ꝛ īfrigidaẛ.

Hoc ſcđo mō nō ꝑparaẛ oleū roſ.

Aliter ſic ex
O. eiuſdem.

℞. ſucci roſarum
aque infuſionis roſ predicte añ. partem. i.
olei loti ꝛ preparati partes. iij.

Reconde in vaſe vitreo ꝛ expone ſoli ſicut diximus. deinde operare de decoctione eius: ꝛ permutatione ſucci roſarum ꝛ aque infuſionis roſarum ꝛ expone in ſole ẜm qđ diximus. ꝛ hoc fiat bis. vltio vero oleū ſolū cum ſucco roſ ꝛ aqua infuſionis earum recondatur in vaſe ꝛ exponaẛ ſoli ꝑ. xl. dies.

Hoc tertio modo non preparaẛ oleum roſatum

Aliter adhuc ex
O. eiuſdem meſ.

℞. amigdaꝶ. dulcium purgatarum quantitatem aliquam ꝛ tere in pila contritione vltima. deinde quantitatem earum cum folijs roſarum per ſe tritis. iterum ſimul tere ꝛ fac paſtones ꝛ dimitte in loco calido ꝑ diem vnum. deinde iterum tere ꝛ malaxa cum pila malaxione vltima ſine intermiſſione: ꝛ fundatur ſuper illud aque infuſionis roſarum calide parum ꝛ indeſinenter malaxando manabit enim oleum. vltimo vero exprime in zaccali. i. torculari. cum autem expreſſeris totum pone in vaſe vitri ꝛ ſtringe. os eius ꝛ expone ſoli: ꝛ vtere qñ opꝫ.

Iſto modo nō preparatur etiam.

Aliud ex
O. eiuſdem.

Fiat quarto modo cum ſizamo excorticato vt prius dictum eſt de amigdalis. Attende tamen ꝙ amigdale ſunt melior materia ad oleum roſ rude ꝛ ſizamum ad oleum roſatum completum. Meſ in littera.

Nota

Oleū de citonijs vbiqꜫ preparatum reperitur.

Oleum de citonijs
ex. O. M.

℞. carnium citoniorum tritorum cum cortice ſuo quibus media accidit maturatio.
Succi eorum añ. partes equales
Oleum de oliuis incompletis qđ ſufficit.

Pone ī vaſe vitreo ꝑ dies. xv. ad ſolē. deīde coq̄ ī vaſe duplici ꝑ horas. iiij. poſt illđ fiat ꝑmutatio citonioꝝ ꝛ ſucci eoꝝ: ꝛ fiat ſicut dictū eſt bis vel ter. deinde cola ꝛ reconde.

Hoc mō fit oleuꝫ mirtinū. ꝛ ſilr oleum rutaceū meſ. Et ſilr oleū de ſī ſucco.

Oleū mandragoratū. O. M.

℞. ſucci expreſſionis pomorum mandragore completorum.

Oleū mandragoratū raro habetur in vſu ẜm quācunqꜫ harū deſcripti

onū: vbi tñ eo vtimur ſolet preparari ſm. D. N.

Olei ſizamini añ. partes equales
Decoque in vaſe duplici vſq3 ad ſucci conſumptionem. deinde cola ꝛ reconde in vaſe cum euiſdē ſucci expreſſione ſicut quarta parte ꝛ vtere.

Aliud
D. N.

℞. olei cōmunis lb. ij.
ſucci maloꝝ mandragore. ℥. iiij.
ſucci iuſquiami albi. ℥. ij.
ſucci capitum papaueris nigri ꝛ
ortenſis. ℥. iij.
ſucci violarum tenerrimarum
ſucci ſicute añ. ℥. i.
opij
ſtoracis añ. ℥. ſ.
Confice ſic. omnes ſucci predicti in oleo mittantur: ꝛ per. x. dies ſtēt ad ſolem ꝛ bene commiſceantur. xi. vero die ad couſumptionem ſuccoꝛum coquantur. Cumq3 coctum fuerit ab igne deponatur. Et cum infrigidatum fuerit coletur: ꝛ in parte ipſius olei opium ꝛ ſtorax ſoluta agitando ſupermittentur medicamini ꝛ bene commixta ī vaſe recondatur. ꝛ vſui reſerua

Oleū de maſtice cōiter nō preparatur ſm hāc deſcriptionem. N.

Oleum de maſtice
D. N.

℞. olei lb. ij.
vini odoriferi lb. i.
olei nardini. ℥. vi.
celtice
carnium dattiloꝛum
maſticis añ. ℥. ij.
abſinchij
melliloti añ. ℥. i.
Confice ſic. datili ꝛ ſpecies ſemotim contuſe in vino ꝛ oleo tribus diebus infundātur. quarto die lento igne tādiu coquantur donec conſumatur: ꝛ cum omni diligentia exſiccetur. Ad vltimum adde oleum nardinum. reconde ꝛ reſerua.

Non preparaṫ ſ3 hāc deſcriptione3

Aliud ex
D. M.

℞. maſticis. ℥. iij.
olei ſizamini kiſt. i.
Coque in vaſe duplici.

Preparaṫ ſm hāc deſcriptōe3 tertiā

Aliter ex
D. eiuſdem.

℞. olei roſ. ℥. xij.
maſticis. ℥. iij.
vini boni. ℥. viij.
Decoque ſicut primū ad vini cō ſumptōem

Non eſt ī vſu nec preparatū reperiṫ

Oleum picis
D. Auiceñ. ij. cañ.

Sic fit. cum decoquitur diſtilletur eius humidum in cucurbita aut alembico. Vel ſic ſuſpendatur ſupra ipm lana vt madefiat ex vapore eius. Et cum madefacta fuerit exprimatur in vaſe alio. Attende ꝙ ſi poſſibile eſt vt diſtiletur in vaſe alembico melius eſt. ꝛ melius ſeruatur. Auiceñ.

Nota

Nō eſt in vſu: nec preparatū repitur

Oleum de ſtorace
D. N.

℞. vini odoriferi. lb. ij.
olei nardini lb. i.
celtice
ariſtologie longe añ. ℥. iij.
aloes
maſticis
nucis indice añ. ℥. ij.
ſtoracis
mellilotí
abſinchij añ. ℥. i.

Aliqui libri habēt cicidi indice ꝛ debet exponi cicidi. i. galle vel nucis.

Confice ſic. omnes ſpecies contuſas in vino per triduum infuſas ad tertiam partem decoque. ꝛ nardino oleo ſupermiſſo iteru3 ad vini conſumptiōem decoque: ꝛ vno die infrigidare permitte. Cumq3 infrigidatum fuerit cola. ꝛ cū omni diligentia reconde ꝛ ſerua.

Aliud
D. M.

℞. olei ſizamini. ℥. xij.
ſtoracis. ℥. iij.
Fac ſicut oleum maſticinum. deinde coletur ꝛ reſeruetur vſui.

Oleum de lapdano
D. N.

Decoquatur. ℥. i. lapdani puluerifati in. ℥. iiij. olei ad cōſumptiōem medietatis. poſtea coletur.

Oleum muſcelinum
D. N.

℞. olei puri lb. viij.
aque ſextaria duo
folij
ſpice nardi
coſti
maſticis añ. ℥. iij.
ſtoracis
croci
mirre trocliten.
caſſiel. añ. ℥. i. ſ.
gariofilorum
carpobalſ
bdelli añ. ℥. i.
muſci. ℥. vi.
nucis indice numero quattuoꝛ.

In alio caſſiefi. ſ3 d3 expōi. i. caſſieli. vt ſepe notatū eſt ꝛ vide ꝙ ī aliq̄bus libris habeṫ caſſiefi. ꝛ ſequiṫ xiloalo caſſie. ꝛ debuit dicere. i. xilocaſſie ſ3 ignorātia ſcriptoꝛ omiſſū eſt ly. i. caſſiefi. enī ꝓpoſito nō videṫ couenire

Confice ſic. tere folium mirra3 caſſiam carpobalſ ꝛ bdellium et contuſa in aqua biduo infuſa oleo coque quouſq3 ad conſumptionem aque. Et poſt infrigidatiōem vnius diei ſtudioſe cola. poſtea adde gariofilos ſpicam coſtum ꝛ nucem indicam ſubtiliſſime puluerifata ꝛ in parte olei ſtorace3 maſticem ꝛ muſcum contuſa ſupermittes

iterū〈qz〉 deſine bulire modicum. ⁊ infrigida ta cum omni diligentia reconde ⁊ vſui reſerua.

Gloſa notanda.

Oleum muſcellinum dupliciter poteſt intelligi. vel muſcelinum: quod in ſui receptione recipit muſcum vt hic. vel quod fit de ben qḋ arab vocatur muſcelina. ⁊ tale oleū ſimiliter vocatur ballaminum de quo ſupra ſuper ſc̄da recepta olei amigdal. dulcium in margine. Sc̄dm neutram harum deſcriptionum preparatur.

Oleū de caſtoreo non eſt in vſu neq̄ preparatum reperitur.

Oleum de caſtoreo
D. N.

Decoquatur. ʒ. i. caſtorei in lb. i. olei vſq̄ ad conſumptionem tertie partis: ⁊ conſeruetur oleum cum puluere caſtorei

Oleum de euforbio eſt in vſu ſm preſentem deſcriptionem

Oleum de euforb.
D. M.

℞. euforbij. ʒ. ſ.
olei de keyrij. ʒ. v.
vini odoriferi tantūdem
Coque vſq̄ ad vini cōſumptōnem ⁊ vtere.

Non eſt in vſu ſz p̄ntem deſcriptionē: ſz ſm priorem

Aliud ex D. eiuſdē.

℞. ſtaphiſagrie
condiſi an̄. ʒ. iiij.
piretri. ʒ. vi.
calamenti montani ſicci. ʒ. xij.
coſti. ʒ. x.
caſtorei. ʒ. v.

Tere ⁊ decoque in vaſe vitreo cū vini odoriferi lb. iij. ſ. poſtq̄ infuſa fuerint in eo diebus duobus vſq̄ ad medium vini. deīde frica manibus fricatione vehementi. ⁊ cola: ⁊ funde ſup ip̄m olei de keyri aut olei ſizamini lb. i. ſ. ⁊ coque vſq̄ ad conſumptionem vini. deinde proijce ſupra ip̄m euforbij recentis ⁊ albi. ʒ. iiij. triti contritione vltima ⁊ coquatur cum eo ⁊ vtere.

Oleum vulpinum eſt vſuale multum ⁊ vbiq̄ preparatū reperitur.

Oleum vulpinum
D. M.

℞. vulpem integram: cuius interiora ſint euulſa: ⁊ pone in vaſe. ⁊ pone ſuper ip̄m
aque fontis
aque marine an̄. kiſt. i.
olei antiqui clari kiſt. ij. ſ.
Decoque lento igne cum ſalis. ʒ. iij. vſq̄ ad aque conſumptionem. deinde pone in vaſe ⁊ proijce ſuper ipſum

Attēde q̄ vulpes tādiu dz decoq̄ donec p decoctionez oēs artus ei⁹ laxētur ⁊ diſſoluantur meſ in littera.

Herbe aneti
herbe albaſſe an̄. lb. i.
Et funde ſuper ea aque dulcis vbi coctum fuerit ex eiſdem herbis an̄. M. i. decoque ſicut prius vſq̄ ad aque conſumptionem.

Oleum phōꝝ ſiue oleum de lateribus. D. M.

Eandē deſcriptionē poſuit nicola⁹

℞. ex lateribus antiquis multe antiquitatis ⁊ proprie factis ex terra rubea ⁊ comminue eas in fruſtra ⁊ accende deſup ignē carbonum ſine fumo vſq̄ dum inflammentur ⁊ rubeant. deinde ſubmerge eas in concha plena oleo alkilkil aut oleo antiquo claro vſq̄ dum imbibantur in bibitione vltima ⁊ pone in caſſola ⁊ permitte exſiccari p ſe. poſt illud iterum comminue illas comminutione vltima ⁊ pone in caſſola ⁊ ſigila orificium caſſole cum orificio alembici et ſigila cum luto alkimiſtarum ⁊ pone in fornace cuius ignis ſit prune: ⁊ coquatur vſq̄ dum diſtillet oleum. Et tu ordinabis vas ſub roſtro alembici in quo fluat oleum. deinde reconde illud ⁊ ſigilla orificium vaſis in quo recondis. et adminiſtra vbi oportet.

in forma. Et credo q̄ hāc exerpſit actor iſte a nicolao q: idez dicunt formalit̄. Hoc aūt oleū raro habet̄ in vſu: interdū tm̄ apud aliquos apotecarios reperitur preparatum. Eodē modo facit oleū de ouis meſ.

Oleum de croco
D. M.

Hoc oleum nō eſt in vſu neq̄ preparatum reperitur.

℞. croci. ʒ. i.
mirre pure. ʒ. iiij.
cordumeni. ʒ. ix.
calamini aromatici. ʒ. viij.
Infunde medicinas in aceto diebus quinq̄ preter cordumeni. die ſexta proijciatur ſuper ea cordumeni: ⁊ dimittatur die vna. deinde fundatur ſuper ea olei lb. i. ſ. et coque lento igne vſq̄ ad aceti conſumptionem.

Aliqui loco aceti vinuz ponūt meſ in littera.

Oleum de tartaro
D. N.

Oleū de tartaro īterdum inuenitur preparatū raro tm̄

℞. tartari vini albi lb. ij. vel quantum volueris. Pulueriſetur ⁊ inuoluatur in panno lineo vel in ſtuppis. deinde madefiat in aceto albo forti vt totum ſit madidum. deinde coquatur ſub cineribus optime calidis quouſq̄ bene nigreſcat. tunc iterum pulueriſetur ⁊ ponatur in cathino inclinato in loco frigido et ſtet ſic per octo dies quouſq̄ reſoluatur in oleo et fluat. et ſi nō fluxerit exprimat̄ i vaſe vitreo ⁊ reſeruet̄

Oleum de cucumere aſinino. D. M.

Oleū de cucumere aſinino nō eſt ī vſu: nec p̄paratuz repit̄: etiā ſm quacunq̄ harū deſcriptionum.

℞. ſucci cucumerum eius completorū olei ſizamini an̄. partes equales.
Coque vſq̄ ad ſucci conſumptionem.

Aliter ſic ex D. eiuſdem

Non reperitur p̄paratum.

℞. ſucci radḋ. eius
radḋ eius contritarum an̄. lb. ſ.
olei ſizamini lb. i.
Coque ſicut diximus

Oleum de mezereon
D. M.

Nō eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞. foliorum almezereon. ʒ. iiij.
Proijce ſuper ea aque dulcis lb. i.
dimitte die ac nocte. deīde fundatur ſuper ipſum
lactis dulcis ⁊ recentis. ʒ. vi.

In ca. de mezereon dicit meſ aque dulcis lb. iij.

olei ſizamini.ʒ.viij.
Coque vſq; ad lactis ⁊ aque conſumptio-
nem.deinde coletur ⁊ repone.

Hoc oleū non eſt in vſu nec prepa-ratū reperitur.

Oleum oleandri
D.N.
℞.ſucci oleandri lb.i.
olei roſ lb.ſ.
miſce ⁊ buliant lento igne ī caſſia vſq;quo
remaneat oleum.cola ⁊ reſerua. Efficitur
autem fortior ſi imponatur.ʒ.i. ſulphuris
pulueriſati.

Expone titulū re-cepte ol.de aſſe.⁊ ē ol.ſerecinū.i.ol. qd eſt cōpoſitū ex oleo aſſe ⁊ ſereno i.ſizaio.Act.peñ. Non eſt ī vſu nec preparatū reperi-tur ſm quācūq; ha rū deſcriptionum

Oleum de aſſe ⁊ eſt oleum
ſericinum.D.M.
℞.aſſe.ʒ.iiij.
zinziberis.ʒ.i.ſ.
funde ſuper ea in vaſe vitreato
ſucci extremitatum albaſce.ʒ.iiij.
olei ſizamini.ʒ.xiiij.
aque dulcis quod ſufficit.⁊ decoque ad aq̄
conſumptionem.

Aliud ex
D.eiuſdem
℞.olei ſizamini
ſucci albaſce
lactis vaccini recentis añ.lb.ij.
penidiarum albarum.ʒ.v.
zinziberis albi.ʒ.x.
Coque vſq; ad lactis ⁊ ſucci conſumptio-
nem ⁊ adminiſtretur.

Non reperiť pre-paratum.

Oleum de alkanna
D.M.
℞.florum alkanne.ʒ.iiij.
olei antiqui.ʒ.x.
fiat ſicut oleum roſatum

In defectu floris eius fiat cū fol.⁊ itereť decoctio eiꝰ cum modico vino meſ ī lr̄a.nō eſt in vſu nec prepara-tum reperitur.

Oleum de pomis
citranguli.D.M.
℞.poma citrangulorum.xij.
Et ſint proprie antiqua ⁊ pone ea integra
in vaſe figuli vitreato. Et funde ſuper ea
olei de oliuis aut olei ſizamini.ʒ.xxvi.
Aut plus ſm magnitudinem ⁊ paruitatem
citrangulorum.
aque fontis
aque maris añ.lb.i.
Coque ad conſumptionē aque.deinde fun
de ſuper ipſum aque dulcis clare lb.i.ſ.Et
proijce deſuper
penidiarum albarum.ʒ.viij.
Decoque vſq; ad aque cōſumptōem ⁊ vtere

Oleū ouor nō eſt in vſu:eciā ſm quā cunq; harū deſcri-ptionum.

Oleum ouorum
D.N.
℞.oua elixa que bene mundentur a corti-
ce:⁊ pone vitella in vaſe ferreo ſuper pru
nas lentas mouendo cum ferro continue
vſq;quo aſſentur bene.⁊ impone calida in
panno forti inuoluta ⁊ pone in compreſſo-
rio olei amigdalini ⁊ emanabit oleum qd
conſerua.

Aliud ex
D.M.
Modum ſupradictum tetigit meſue ad lit
teram:ſed preterea dicit q in caſola ⁊ alē
bico diſtiletur ſicut dictum eſt de oleo phi-
loſophorum.

Oleū ſinapinū non eſt in vſu.

Oleum ſinapinum
D.N.
℞.ſeminis ſinap.lb.iiij.
Pulueriſa ⁊ pone in oleo per.xi.dies.cola
⁊ reſerua.

Oleum de iunipe rio non eſt in vſu nec preparatū re-peritur aut raro. Eodē modo fit o-leū fraxinū qd nō eſt in vſu.

Oleum de iuniperio
D.M.
℞.ex lignis iuniperij quantitatem ſufficiē-
tem ⁊ ſcinde in fruſtra ⁊ imple ex eis do-
lium magnum vitreatū interius:cuius ori-
ficium ſit arctum ⁊ fac foueam in terra ⁊
prepara parietes eius cum terra figuli.dein
de pone ollam,vitreatam ex directo in fun
do fouee habentem orificium amplum ⁊ co
operiatur lamīa ferrea ſubtili perforata fo
raminibus multis ſicut cribatorum tritti-
cirita q lamina vndiq; olle orificium coope
riat.deinde ſuper laminā preparetur orifi
cium dolij ex inuerſo ⁊ preparetur cum ter
ra figuli:vt nihil ex vtriſq; orificijs reſpi-
ret poſt illud.accende ignem ſuper totum
corpus dolij ⁊ dimitte ardere ſic per horas
duas.manabit enim ex hac arte oleum ⁊ re
conde neceſſitati

Oleū ſcorpionū cōiter preparatur ſm hanc primā de ſcriptōem ⁊ male īmo deberet ꝓpa-rari ſm deſcriptō nē ſequentē q̄ ma ioris eſt efficacie. ⁊ ſm hanc primam deſcriptiōem hoc tale oleum attinet frigiditati ꝓpter ſcorpiones:ſꝫ ſm deſcriptōem ſcdam attinet caliditati rōne aromatum.

Oleum ſcorpionum
D.M.
℞.ſcorpiones.xx.vel plus vel minus ſm
quantitatē eorum ⁊ pone ī vaſe vitreo ⁊ fūde
deſup olei amigdalarum amararum lb.ij.⁊ ſtri-
ge caput vaſis ⁊ dimitte in ſole diebꝰ.xxx.
deinde cola ⁊ vtere.

Nō prepararť cōi-ter oleum ſcorpio nū penes hanc de ſcriptōem ⁊ male vt notatū eſt in re cepta precedēte.

Aliud ex.D.
eiuſdem.M.
℞.ariſtologie rotunde
gentiane
cyperi
corticum rad cappis añ.ʒ.i.
Funde ſuper ea olei amigdalarū amararū
kiſt.i.Et pone in ſole.xx.diebus.deinde p
ijce deſuper ex ſcorpionibus a.x.vſq; ad
xv.⁊ iterum ſtringe orificiū vaſis ⁊ dimitte ī
ſole p dies.xxx.deinde cola ⁊ vtere.

Finit particula quartadecima.

Quindecima parti-cula ſecundi libri Incipit

Sequitur de lr̄a P q̄ ad lr̄am O
immediate ſubſequiť in ordie
minoris alphabeti.Erunt autē
in hac particula ℞te ſeq̄ntes.

Potio ſancti pauli. D. N.
Paulinum antidotum. D. N.
Pan xp̄m. D. N.
Potio muſcata. D. N.
Puluis contra peſtem
Puluis electuarij de bolo
Puluis contra lumbricos
Penidie. D. B. in ſeruitore
Pignolatum ſimplex
Pignolatū cōpoſitū qđ poteſt fieri in for-
ma electuarij. ⁊ tūc appellatur a meſ electu
arium quo vtuntur reges: cuius ſunt due re
cepte.
Poma ⁊ pira condita
Pruſia cōis ad facilitandum partum
Pruſia cōis contra peſtem
Pillule ſine quibus eſſe nolo. D. N.
Pillule auree. D. N.
Pillule cochie: cuius due ponuntur Rte
Pillule de caſtoreo. D. N.
Pillule de octo rebus. D. N.
Pillule de quinqꝫ generibus mirabolano-
rum. D. N.
Pillule elephangine. D. M.
Pillule agregatiue. D. M.
Pillule agregatiue maiores. D. M.
Pillule agregatiue minores. D. M.
Pillule de eupatorio maiores. D. M.
Pillule de eupatorio minores. D. M.
Pillule de reubarbaro: cuius due ponūtur
recepte
Pillule de alkekangi. D. ⁊ inuentiōis. M.
Pillule ad febres āntiquas. D. Filagri quas
ponit meſue.
Pillule inde quas ſcripſit haly abbas quas
ponit meſue.
Pillule alhādal hermetis quas ponit meſ
Cuius due ponuntur Rte
Pillule de ſarcocola. D. M.
Pillule fetide maiores. D. M.
Pillule fetide minores. D. M.
Pillule de ſerapino: cuius due ponūt Rte
Pillule de euforbio. D. M.
Pillule de meſereon. D. M.
Pillule lucis maiores: cuius due ponuntur
recepte
Pillule lucis minores. D. M.
Pillule ad febres colericas. D. M.
Pillule dyarodon. D. M.
Pillule de turbith: cuius due ponuntur re-
cepte
Pillule de lapide lazuli. D. M.
Pillule de lapide armeno. D. M.
Pillule de bdellio. D. M.
Pillule de bdellio maiores. D. M.
Pillule de bdellio minores. D. M.
Pillule de opoponaco. D. M.
Pillule de hermodatilis. D. M.
Pillule de hermodatilis maiores. D. M.
Pillule de hermodatilis minores. D. M.
Pillule artetice. D. N.
Pillule que non valentes ſurgere faciūt in
cedere. D. Raſis
Pillule de colloquintida. D. M.
Pillule ſebellie. D. M.
Pillule ſtomatice: cuius quiqꝫ ponūt Rte
Pillule ante cibum. D. N.
Pillule ante cibum clariſſimi doctoris ma-
giſtri pantaleōn de verſelis.
Pillule de agarico. D. N.
Pillule de fumo terre. D. Auicen̄.
Pillule ruffi ſiue pillule communes
Pillule de aſſeyeret quas notauit Auicen-
na tertij prima capitulo de cura vniuerſali
doloris capitis. quas redegit in forma pre-
clarus ille doctor gentilis de fuligeneo
Pillule ad omnes morbos catarri. D. M.
Pillule bichie. D. M.
Pillule albe. D. M.

Potio ſancti pauli.
D. N.

Non eſt i vſu: nec
ꝑparatū reperitur

Rx. nitri. ʒ. iij. ϶. i.
caſtorei
antimonij
cinoni
folij
dānocoti
ſileris
apij
petroſelini
maratri
dauci
ſtaphiſagrie an̄. ʒ. i. ϶. i.
ſalis armoniaci
epithimi an̄. ʒ. i. ϶. ſ.
calami aromatici
mirabolanorum
liquiricie
dragaganti
pionie
piretri an̄. ϶. ij.
coſti
colloquintide
agarici
maſticis
ariſtologie longe ⁊ rotunde
roſarum
mabathematicon
azari
liliſagi
aaronis
diptami
baſiliconis
branceurſine
balſamite
origani

Dic azarum debz
tantum puluerisa
ri qꝫ repat ad vias
vrine: ⁊ ſit magis
prouocatiuum ꝙ
laxatiuum.

pulegij
camedrei
yſopi
ſaturegie
trium piperum
ſeminis ruthe añ.℈.i.gra.xviij.
cardamomi
thuris añ.℈.i.gra.iiij.
balſami
nardi
croci
ſquinanti
caſſie
mirre
oppoponaci
ſulphuris
mandragore
genciane
bractei
euforbij
amomi
ſanguinis merguli añ.℈.i.
cinamomi
gariofilorum
zinziberis
anacardi
xilobalſami
reupontici
pencedami
carpobalſami
ſtoracis calamite
ſerapini
aſſari
ſanguinis draconis
coaguli agni
coaguli leporis
coaguli caprioli
coaguli vituli
fellis urſi
ſanguinis anatis
petrolei añ.℈.i.minus.gra.iiij.
herbe paulis.ʒ.vij.⁊ gra.iiij.
mellis quod ſufficiat

Nō eſt in vſu: nec preparatū reperit

Paulinum antidotum.
D.N.

℞.aloes.ʒ.xi.gra.xv.
croci
coſti
anacardi
agarici
corali
mirre
armoniaci
terebentine
galbani
ſerapini
oppoponaci
confite rubee
ſtoracis calamite
yrei añ.ʒ.iiij.ſ.
olibani
maſticis
opij
bdellij
corumbre añ.ʒ.ij.gra.xv.
balſami
folij añ.ʒ.i.ſ.
meliſſe.ʒ.ij.

Hic pone bdelliū iudaicum: vel ſaltem bdelliū molle

Confice ſic.galbanum ⁊ ſerapinum oppoponacum ⁊ armoniacum aliquantulum terantur.⁊ in albo vino odorifero ſufficienter per vnam noctem ponantur.mane vero ſuper ignem mittantur donec liquefiāt ſicut incauſtum.⁊ deinde colentur.⁊ iterum ſuper ignem ponantur ⁊ buliant.poſtea adde mellis deſpumati.ʒ.iiij.⁊ dimitte bulire donec incipiant inſpiſſari: tunc paulatim ponatur ſtorax calamita confita rubea corībrum cum piſtello calido bene contuſa ponātur in caldario ſemper agitādo cum ſpatula donec liquefiant.poſtea addatur terebentina.Et ſignum decoctionis eſt ſi ponatur aliquantulum ſupra marmor: ⁊ ſi colligatur ad modum mellis: mox caldario ī terra poſito addatur mirra cum bdellio. deinde maſtix ⁊ olibanum.poſtea addatur coſtus anacardus agaricus coralus yreos opium folium meliſſa.iſta omnia ſimul piſtata in caldario mittantur.Et hoc totum ſupra marmor oleo laurino inunctum ponatur: ⁊ cum puluere aloes malaxetur.ad vltimum cum puluere croci orietalis magdaleones informentur.

Pan xpm
D.N.

Nō eſt in vſu: nec preparatur

℞.opij tebayci.ʒ.v.
croci.ʒ.ij.℈.i.ſ.
ſizelei.ʒ.ij.
calami aromatici
caſtorei
carpobalſami
cardamomi
petroſelini añ.ʒ.i.℈.i.
zinziberis
caſſie
ſerapini
piperis albi
iuſquiami
ſeminis ruthe agreſtis
maratri añ.℈.ij.
nardi
piretri
meu
euforbij
aniſi
trifolij acuti

dauci cretici añ.ʒ.i.ſ.
mellis quod ſufficit.

Pomo muſcata D. N.

Non eſt ĩ vſu nec preparatũ reperiť

℞.ſpice
folij
piperis longi
zinziberis
zedoarie
confite rubee
confite muſcate
gariofilorum
xilobalſami
roſarum
violarum
anacardi
acori
corali
coſti
leuiſtici
nucis muſcate
raſure eboris
margaritarum integrarum ⁊ perforatarũ
antonij
reubarbari
amomi
oſſis de corde ceruí
croci
piperis albi
oſſium dattilorum
vmbilici marini
ſpodij
ſandali albi
ſandali rubei
macis
liquiricie
cinamomi
alipte
aniſi
dragaganti
blacce bizancie
cardamomi
ozimi
limature auri ⁊ argenti añ.ʒ.ij.
muſci
ambre
camphore añ.ʒ.i.
zuc.candi.ʒ.ij.
ſirup.roſarum.q.ſ.

Puluis contra peſtem vſualis penes apotecarios noſtros

℞.rad tormentille
diptami
timici
ſcabioſe
rad bugloſſe añ.ʒ.ſ.
ſeminis citri
ſeminis acetoſe añ.ʒ.iiij.
coriandri preparati.ʒ.ij.
roſ rubearum.ʒ.i.
ſeminis portulace.ʒ.ij.
raſure eboris.ʒ.ij.
corali albi
corali rubei añ.ʒ.i.ſ.
terre ſigilate.ʒ.ſ.
boli armenici.ʒ.ij.
miſce ⁊ fiat puluis.

Puluis electuarij de bolo.

Hic puluis ē multum vſualis: ⁊ vbiqȝ preparatur ſub forma pulueris.

℞.oĩm ſandalorum
gallange
ligni aloes
cinamomi
corali rubei
roſ rubearum
ſeminis meloñ.añ.ʒ.ſ.
rad tunici
rad tormentile añ.ʒ.iij.
raſure eboris
cornu cerui añ.ʒ.ſ.
nucis muſcate numero.i.
macis
cubebarum añ.ʒ.i.
aniſi
maratri
zinziberis añ. gra.xv.
ſeminis acetoſe
ſeminis citri
ſeminis iuniperij
ſeminis coti
gariofilorum añ.ʒ.ſ.
boli armenici.ʒ.ij.
Fiat puluis.

Puluis contra lumbricos

Quidam faciũt ſic alij vero aliter. ⁊ põt quilibet facere ſuo modo.

℞.ſeminis contra.ʒ.i.
lupinorum.ʒ.ſ.
abſinchij.ʒ.ij.
cornu cerui vſti.ʒ.i.ſ.
miſce ⁊ fiat puluis.

Penidie ex.D. Bulc.in ſeruitore.

Penidie ſũt ĩ vſu ſm preſentem deſcriptionem.

Accipe de zuc. albo ⁊ mundo lb.i. vel.ij. vel ad plus.iiij.q: non poſſunt bene fieri in multa quantitate.⁊ pone in vaſe eneo ſtagnato: vel in vaſe terreo interius vitreato cuius os ſit latũ. ſed vas eneũ eſt meliꝰ ⁊ liquefac zuc. cũ tanta quantitate aq̄ dulcis qua cooperiať. ⁊ ſi zuc. eſt fortis: pone cũ eo ꝓ qualibet lb. eius.ʒ.i. mellis ⁊ diſtilla ſup ipm de oleo amigdalaꝝ dulciũ ſi habes ⁊ ſi nõ habes mitte loco eius aliud oleũ ⁊ pone vas ſup ignē ex prunis ſine fumo: et miſce ſemp equaliter ⁊ coque quouſqȝ ſit ꝓpe conſumptõnem aq̄. ⁊ experire, piecta gutta ex eo ſup marmore. ⁊ tange cũ digitis: ⁊ cũ inueneris q̄ fiant fila iter digitos

ſine adherentia: oportet ꝙ cito auferaт ab igne. ⁊ proijciatur ſupra lapidē marmoris extendendo poſtq̄ vnxiſti eū oleo amigdalarum dulcium vel ſizamino. ⁊ collige partes eius vndiq̄ cū ſuo calore. ⁊ inq̄tū poſſunt ſuſtinere manus operantis. poſtea trahe ⁊ extende inter manus ſicut trahuntur electuaria dulcia. ⁊ fige clauum curuum ad ſuperiora in pariete: ⁊ proijce ſuper eum ⁊ trahe in clauo apponendo ſuper eum ⁊ trahendo ſicut trahūtur electuaria dulcia quouſq̄ dealbetur. In fine ſue albedinis: ⁊ appone iuxta ignem q̄diu traxeris vt calefiat ⁊ fiat obedientior extenſioni. ⁊ iterum appone clauo trahendo vt albeſcant quantum volueris. Deinde incide cum forficibus ad voluntatem tuam. Et ſi volueris facere formas rotundas vel oblongas vel alias diuerſas accipe de amido albo: ⁊ tere ⁊ pone ſup marmore ⁊ extende ſup ip̄m de paſta illa penidiarum ⁊ plica ⁊ īuolue ⁊ incide: ⁊ fac quaſcunq̄ formas volueris. tm̄ cito facias ne infrigidetur inter manus tuas. Deinde pone ſuper cribrum ⁊ pone iuxta prunas ad horā ⁊ aufer. ⁊ dimitte donec infrigideт ⁊ ſerua. Et q̇ vult eas facere ex puluere liq̄faciat puluerē ī aq̄ ſicut priꝰ dixi. deīde colet ab arena ⁊ alijs ſupfluitatibꝰ ⁊ coquaт ⁊ faciat ſicut dictū eſt. Et q̇ facit eas ex melle canne: caueat ne ſit nimis forte. ⁊ ſi eſt: ponat in eo de zuc. albo quantitatē duarum partium eius ⁊ parum aque colet ⁊ coquat: ⁊ faciat ſm̄ diſciplinam ſupradictam Et ſi mel eſt ſubtile: oportet ꝙ ponat medietatem eius de zuccara. ⁊ ſunt qui ponūt ex melle duas: ⁊ ex zuc. tertiam. ⁊ coquunt ⁊ faciunt vt dixi. Et etiam ſunt qui faciunt penidias ſꝫ alias formas diuerſas ab iſtis ſcꝫ ponentes ſupra eas aquā roſatā ⁊ parū cāphore adequandū virtutem earum.

Pignolatū ſimplex ⁊ vſuale penes apotecarios noſtros

Fit cum zuc. diſſoluto in aqua roſata ⁊ diligenter clarificato. Cūq̄ coctum fuerit ad perfectionem infundat pigneas mundatas ⁊ dimittat infrigidari ad formam confectionis ſolide.

Gloſa notanda.

¶ Hoc pignolatum eſt multum in vſu. Attende tamen circa confectiōem eius ꝙ in grano pini eſt mordicatio. ⁊ proprie ī recenti vt notat Auicen̄. ſcd̄o can̄. Et ei proprium eſt nocere ſtomaco. vt idem Auicen̄ xij. tercij ca. de rebus in quarum vſu nocetur ſtomacus: propter eius quaſdam partes denſas ⁊ compactas per quas reſiſtunt digeſtioni. Pignee ergo anteq̄ ingrediantur aliquam confectionem debent infundi ī aqua calida vbi parum ſtent. poſtea extendantur ſuper linteū ⁊ aliqualiter exſiccentur. Et tandem in vmbra perfecte exſiccentur: ⁊ cum puluere zuc. ſuperaſpergātur. ſic enim tunc preparate debent ingredi confectionem: licet forte hic non ſit opꝰ ita facere: quia ſufficienter hic corriguntur vt patet intuenti.

Aliud pignolatum compoſitum ex. D. M.

℞. pignearum mundatarum. ℥. viij.
amigdalarum mundatarum. ℥. v.
zuccari albi lb. iiij.
aque roſ lb. i. ſ.
olei roſati facti cum oleo amigdalarū dulcium recente. ℥. iij.
cinamomi electi. ʒ. viij. ſ.
gariofilorum. ʒ. iij.
ligni aloes. ʒ. iiij.
ſandalorum citrinoꝝ. ʒ. iij.
ambre bone. ʒ. i.
muſci. ʒ. iꝰ. ſextam.

Hec confectio pignolati cōpoſiti ⁊ ſilr̄ ſequēs pōt fieri ad formā pignolati ⁊ ad formā electuarij: ſꝫ qn̄ fiunt ad formā electuarij vocanт a meſ electuariū quo vtūtur reges.

Aliud pignolatū compoſitum ex. D. eiuſdem. M.

℞. pignearum mundatarum. ℥. vi.
amigdalarum dulcium mundataꝝ. ℥. iiij.
zuc. albi lb. iiij.
aque roſ lb. i. ſ.
foliorum roſarum rubearum. ℥. i. ſ.
ſandalorum citrinorum. ʒ. iij. ſ.
ambre. ʒ. i.
muſci. ʒ. iꝰ. ſextam

Poma ⁊ pira condita ſm̄. D. M.

Iſta condiuntur ſicut citonia. M.

Prisia cōis ad facilitandum partum.

℞. corticum caſſiefiſtule. ʒ. ſ.
cinamomi
croci an̄. ℈. i.
Exhibeantur cum. ℥. iij. vel. iiij. aque arthemeſie vel aque ruthe: vel decoctionis iuniperij.

Hec priſia prima cenſeт eſſe de mēte auicen̄. fen. xxi. tercij ca. de medicinis facilē efficaētibus partū: vbi dicit ꝙ aur. iij. caſſi eſi. ſupple cortic facıūt ſtatī partus ⁊ hāc priſiā ſicredegit in forma ille ſolēnis doctor iohānes mathei qui inт modernos practicos hodie floret ⁊ eſt cōis valde apud apotecarios nr̄os. Exponit tm̄ tan̄. ꝙ caſſiā ligneā debuit dicere non caſſiam fiſtulam.

Priſia contra peſtem.

℞. aque roſ. ℥. ij.
vini. ℥. ſ.
boli armenici. ʒ. ij.
Miſce

Gloſa notanda.

¶ Hec priſia cenſetur eſſe de mente auic. ſcd̄o canon̄. ca. de luto armeno vbi ita dicit ad litteram. Et ſi bibitur in febre peſtilencie neceſſarium eſt vt vinum perducat ipſum ad cor ⁊ miſceatur vinum illud cum aqua roſ.

Pillule ſine quibus eſſe nolo. D. N.

℞.aloes optimi abluti.ʒ.xiiij.
quinq; generum mirabolanorum
reubarbari
maſticis
abſinchij
roſarum
violarum
ſene
agarici
cuſcute añ.ʒ.i.
Temperentur cū ſucco feniculi in quo ſint ſcamonee bene trite.ʒ.vi.ſ.⁊ ſit primo mixta ſcamonea cum feniculo.⁊ poſtea ſuccus ſit expreſſus ſimul cum ipſa ſcamonea in tanta quantitate ꝙ ſufficiat ad confectionem predictorum.⁊ formentur pillule cū manibus inunctis cum oleo violato vel cū oleo cōi abluto.

Et pone dyagridium ſiue ſcamoneā preparatam

Pillule auree
D.N.

℞.aloes
dyagridij añ.ʒ.v.
roſarum
ſeminis apij añ.ʒ.ij.ſ.
aniſi
feniculi
maſticis añ.ʒ.i.ſ.
croci
interiores coloquintide añ.ʒ.i.
Formētur pillule cum aqua infuſionis dragaganti.

Gloſa notanda.

¶Uide ꝙ iſte pillule q̄ ſunt vſuales multum ſunt fortes nimis. Patet enim diſpēſanti ⁊ exhibēti illas ꝙ in qualibet.ʒ.pulueris earum ingreditur de dyagredio fere.℈.i.⁊ tamen.ʒ.i.eſt cōis doſis omnium pillularum ⁊ reuera eſſet nimis multum. Ideo dicit platearius ſuper iſto paſſu ꝙ ibi debet tantū poni de dyagredio quantū exigit recepta. Et credo ꝙ debuit dicere aloes.ʒ.v. Dyagredij roſ añ.℈.v.vel.ʒ.ij.aut ad plus ʒ.ij.ſ.⁊ ſic intrabunt in.ʒ.adhuc fere gra.x. dyagridij.⁊ tuipſe conſidera.

Pillule cochie.D.raſ in almēſore caplō de cephalea.

℞.pulueris yere.ʒ.x.
coloquintide.ʒ.iij.⁊ quartam partem.ʒ.i?.
ſcamonee.ʒ.ij.ſ.
turbith
ſticados añ.ʒ.v.

Gloſa notanda.

¶Credit iohannes mathei de gradi.papienſis doctor clariſſimus īter modernos hodie florens ꝙ vbi dicitur in hac recepta ſcamonee.ʒ.ij.ſ.ꝙ debuit dicere.℈.ij.ſ.quia ī doſi harum pillularum quam ponit raſ ibidē intrant fere.xx.gra.ſcamoñ. Sed quia eas deȝ pillulas formaliter ſcripſit meſ in ſuo de appropriatis cap.de ſoda de intentione raſ filij zacarie hac ratione dubitans ſuper iſta materia p̄laudauit pillulas cochias ſequentes que ſunt galieñ.⁊ ſic videtur velle ꝙ apotecarij debent diſpenſare illas galieñ pro boteca ſua ⁊ nō iſtas que ſunt raſ Communis tamen vſus eſt tenere iſtas q̄ ſunt raſ ⁊ illas diſpenſare:⁊ non illas galieni.

Pillule alie cochie ex deſcriptione ga.quas ſcribit meſ in ſuo de appropriatis ca.de ſoda.

℞.aloes
dyagridij
coloquintide
maſticis
abſinchij añ.partes equales
Confice cum expreſſione endiuie aut ſolatri.

Pillule dyacaſtoree
D.N.

℞.caſtorei
piretri
opij
croci
zinziberis
euforbij
elacterij
nabathematicum
leucopiperis
nigelle
ſtaphiſagrie
epythimi
ſpice añ.ʒ.i.
Confice cum ſucco blete

Gloſa notanda.

¶Sit ſapiens apotecarius poſt vſum iſtarum pillularum:ſcilicȝ poſt trahitionē per nares ⁊ purgatione cerebri facta vt precipiat infirmo trahicere aquam decoctionis maluarum ad mixtionem feruoris. Multā enim in purgando preſtant moleſtiam.

Pillule de octo
rebus.D.N.

Iſte pillule ſunt vſuales multum.

℞.aloes
dyagridij añ.ʒ.ij.
interioris coloquintide
dauci
epythimi
agarici
maſticis
kebuli
abſinchij añ.ʒ.i.
Temperentur cum ſucco ſtrigni.i.ſolatri

Hic multum debȝ puluerisari coloquintida ne inducat excoriationem

Pillule de quinq; generibus mirabolanorum.D.N.

Pillule de yera ꝫ poſſent poni:ſȝ de eis dicetur in lra y

℞.quinq; generum mirabolanorum

vbi ponet deſcriptio vere.

agarici
dyagridij
coloquintide
ſene an̄.ʒ.i.ſ.
epythimi
turbith
aniſi
maratri
maſticis
lapidis lazuli an̄.ʒ.ij.ſ.gra.v.
aloes.℥.i.
Confice cum ſucco abſinthij

Gloſa notanda.

¶ Iſte pillule ſunt vſuales multum reperiunturq̄ preparate vbiq̄. Et quando conficiuntur debet multum pulueriſari coloquintida ne inducat excoriationem. Et licet in confectione earum non ponatur zinziber: credo tamen ꝙ hoc fuit obmiſſum ex errore ſcriptoris ⁊ non de intentione auctoris. ⁊ hoc dico propter turbit ⁊ agaricū: que ibi ingrediuntur quibus ambobus zinziber mirabilem ſigilat proprietatem: vt meſ capl'is proprijs de agarico ⁊ de turbith. ⁊ pone ſi vis de zinzibere.ʒ.i.vel.ʒ.i.ſ.aut ſaltē ꝑpone agaricum trociſcatum ⁊ turbith trociſcatum. Fac etiam ꝙ anteq̄ lapis lazuli hanc tuam ingrediatur compoſitionem ꝙ bene abluatur ſm artem prenotatam in libro primo ⁊ ca. de ablutionibus q̄uis in hac recepta non fiat expreſſa mentio.

Pillule elephangine
D.M.

℞.cinamomi
cubebe
ligni aloes
calami aromatici
macis
nucis muſcate
cardamomi
gariofilorum
aſari
maſticis
ſquinant
ſpice
carpobalſami an̄.℥.i.
abſinthij ſicci
roſarum an̄.ʒ.v.
Terantur contritione groſſa: ⁊ fundatur ſuper ea aque lb.xij. Et coquatur vſq̄ ad conſumptionem duarum partium. Deinde fricentur manibus ⁊ colentur: ⁊ exprimatur aquoſitas eius. Tunc recipe aloes ſuccotrini boni lb.i. ⁊ lauetur in ſcutella lapidea vitreata cum aqua pluuiali lauationibus pluribus. Deinde exſiccetur ⁊ fundatur ſuper ipm̄ expreſſionis p̄dicte circiter lb.ij. ⁊ terant: ⁊ in ſole ſiccent. Deīde miſce cū aloe
mirre
maſticis an̄.ʒ.v.
croci.ʒ.iij.
Tere contritione bona. deinde predicte expreſſionis reſiduum ſuper ea fundatur ⁊ cōterantur donec ſiccentur.

Gloſa notanda.

¶ Iſte pillule ſunt multum vſuales ⁊ vbiq̄ preparate reperiunt. Attende ꝙ in cōfectione harū pillularū circa modū ablutiōis dicitur ꝙ fundant deſup aq̄ lb.xij. Dicit tn̄ lr̄a meſ cap. de aloe ꝙ iſta debent infundi ī ſeptuplo eorū aque. Dicit cōſequenter ī hac recepta ꝙ fundant deſup expreſſionis predicte circiter lb.ij. ⁊ huic correſpondet lr̄a meſ loco allegato: vbi dicit ꝙ ꝑ qualibȝ lb. illius aq̄ ponant aloes.℥.vi.q̄ faciunt lb.ſ. ⁊ ſic in lb.i. aloes debent poni expreſſionis predicte lb.ij. Sequitur poſtea in recepta. Terant ⁊ exſiccent in ſole. Dicit tn̄ meſ loco ſupradicto ꝙ primo debent ſiccari ī vmbra: ſed debet compleri exſiccatio in ſole. Ponitur etiā maſticis vel bdellij ſupple aut dragaganti: vt meſ loco ſupradicto: ⁊ forte melius. Ponit enī ibi maſtix vt remoueat nocumentū ꝙ imprimit in venas: ſed dicit meſ vbi ſupra ꝙ nihil eſt tam magnificum ex rectificantibus ſicut bdelliū ⁊ dragagātū. Cōiter tn̄ ponit maſtix iuxta lr̄am ℞te. Ponitur etiā croci.ʒ.iij. Videt tn̄ ſentire lr̄a meſ ca. de aloe ꝙ debeat dicere.℥.ſ. Dicit enī ibi ꝙ debet poni de croco ps.i.ſ. Et de elephanginis pars vna. ſupra autem poſitū eſt de qualibet ſpecierum elephangine ℥.i. quare videtur ex illo textu ꝙ ibi debuit ponere croci.℥.ſ.

Pillule agregatiue
D.M.

Scripſit meſ tres deſcriptōes de pillulis agregatiuis: ſȝ iſta prīa cōiter habet in vſu vbiq̄

℞.mirabolanorum citrinorum
rauendeſeni an̄.ʒ.iiij.
ſucci eupatorij
ſucci abſinthij an̄.ʒ.ij.
dyagredij.ʒ.vi.
kebulorum
indorum
agarici
coloquintide
polipodij an̄.ʒ.ij.
turbith boni
aloes an̄.ʒ.vi.
maſticis
roſarum
ſaliſgemme
epythimi
aniſi
zinziberis an̄.ʒ.i.
Electuarij roſ quantum ſufficit ad agregationem.

Hic dȝ multū pulueriſari coloquintida ne inducat excoriationem.

Hic dȝ poni electuariū roſ deſcriptōis meſ qd̄ fit in modū opiateꝟl conſerua roſ: aut mel roſ.

Iſte pillule nō ſūt in vſu: nec prepa-rate reperiuntur.

Pillule agregatiue maiores. D. M.

℞. bdellij mollis
mirabolanorum nigroꝝ
bellericorum
emblicorum añ. ʒ. iiij.
turbith electi. ʒ. xij.
ſeminis apij
feniculi
carui
ameos
origani
roſarum
ſetaragi indi
armel
hermodatilorum
ſalis indi
maſticis
armoniaci añ. ʒ. i.
zinziberis
cinamomi
cardamomi
acori
ſpice
croci
caſſie añ. ʒ. ſ.
ſerapini. ʒ. iiij.
coloquintide. ʒ. iij.
penidiarum albarum. ʒ. iiij.
aloes ſuccotrini. ʒ. xv.
Confice cum ſucco caulium ⁊ vnge manus tuas cum oleo ſambacino.

Pillule agregatiue minores. D. M.

℞. mirabolanorum citrinorum
nigrorum
emblicorum añ. ʒ. iij.
maſticis
aniſi
ſucci eupatorij
ſucci abſinchij
roſarum añ. ʒ. ij.
rauendeſeni. ʒ. v.
yere pigre. ʒ. xij.
Confice cum ſucco apij.

Iſte pillule cōiter nō ſunt in vſu: aliqui tñ eis magi-ſtraliter vtuntur

Pillule de eupatorio maiores. D. M.

℞. mirabolanorum citrinorum
ſucci eupatorij
ſucci abſinchij añ. ʒ. iij.
rauendeſeni. ʒ. iij. ſ.
maſticis. ʒ. i.
croci. ʒ. ſ.
aloes boni. ʒ. v.
Confice cum ſucco endiuie.

Iſte pillule cōiter non ſunt in vſu.

Pillule de eupatorio minores. D. M.

℞. mirabolanorum citrinorum
rauendeſeni
ſucci eupatorij
aloes añ. partes equales
Confice cum aqua apij.

Iſte pillule ſunt in vſu: ⁊ preparate reperiuntur.

Pillule de reubarbaro. D. M.

℞. rauendeſeni. ʒ. iij.
ſucci liquiricie
ſucci abſinchij
maſticis añ. ʒ. i.
mirabolanorum citrinorum. ʒ. ij. ſ.
ſeminis apij
feniculi añ. ʒ. ſ.
trociſco. dyarodon. ʒ. iij. ſ.
yere pigre. ʒ. x.
Confice cum aqua feniculi

Iſte pillule non ſunt in vſu: nec p̄parate reperiunt̃.

Pillule alie de reubarbaro D. meſ. quas intitulat ſub hoc termino de rauendeſeni.

℞. rauendeſeni. ʒ. vij.
armoniaci
ſerapini
bdellij añ. ʒ. x.
lacce ablute. ʒ. viij.
oppoponaci
mezereon
gummi arabici añ. ʒ. iiij.
turbith. ʒ. x.
ſpice
polij
aloes añ. ʒ. v.
maſticis. ʒ. ij.
mirabolanorum citrinorum. ʒ. x.
Diſſolue in vino gummas: ⁊ fac pillulas

Iſte pillule raro habentur in vſu: quia ſunt conſimiles pillulis de reubarbaro in virtute

Pillule alkekangi inuentionis ⁊ deſcriptionis meſ.

℞. abſinchij. ⁊
ſucci eius
ſucci eupatorij
aloes
mirabolanorum citrinoꝝ
maſticis
croci
rauendeſeni
lacce ablute
aniſi
azari
caſſielignee
ſeminis fumiterre añ. ʒ. ij.
yere pigre. ʒ. iij.
Confice cum aqua ſolatri. Et aliqui ponūt venarum liquiricie: id eſt radicū liquiricie medietatem ponderis omnium.

Gloſa notanda.

¶ In hac confectōne ingreditur azarum: q̄ cōfectio licet ſit laxatiua: doctores tñ multū pulueriſari azarū vt repat ad vias vrine ⁊ aperiat illas vias: ⁊ etiā vt inducat virtutē me-

dicinarū ſolutiuaꝝ ad partes illas. Dicitur etiā in fine ℞te ꝙ debet cōfici cū aqua ſolatri: ⁊ debꝫ intelligi: id eſt cū aqua alkekangi vel ſucco q̄ eſt ſpēs ſolatri. ⁊ eſt illa q̄ facit cōclās rub. recluſas in foliculo rubeo.

Iſte pillule nō ſūt in vſu: nec prepa-rate reperiuntur.

Pillule ad febres antiquas D. philagrij quas ponit meſ.

℞. trociſcorum dyarodon
trociſcorum de reubarbaro añ. ʒ. iiij.
kebulorum. ʒ. iij.
ſucci eupatorij
bedegaris añ. ʒ. ij.
abſinchij. ʒ. i. ſ.
mirabolanoꝝ citrinoꝝ
ſeminis cuſcute
turbith añ. ʒ. iiij.
agarici
aloes añ. ʒ. viij.
ſalis indi. ʒ. i. ſ.
Confice cum aqua feniculi.

Iſte pillule apud nos non habēt in vſu: nec prepara-te reperiuntur.

Pillule inde quas ſcripſit haly abbas: quas ponit meſ.

℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ
elebori nigri
pollipodij añ. ʒ. v.
thimi
epithimi
ſticados añ. ʒ. vi.
agarici
lapidis lazuli loti
coloquintide
ſalis indi añ. ʒ. iiij.
ſucci eupatorij
ſpice añ. ʒ. ij.
gariofilorum. ʒ. i.
yere pigre. ʒ. xij.
Fiant pillule cum ſucco apij

Coloquintida hic debꝫ multū pulue-riſari: ne īducat ex-coriationem.

Pillule albandal hermetis quas ponit meſ.

℞. trociſcorum albandal. ʒ. xij.
yere pigre. ʒ. vij.
maſticis. ʒ. ij.
ſaliſgemme aureum. i.
lapdani puriſſimi. ʒ. i.
Omnia preter lapdanum ⁊ maſticem terā-tur ⁊ cribellentur. maſtix vero pulueriſetur ⁊ cum pauco oleo nucum diſſoluatur: ⁊ cū eo liniantur ſpecies trite. deinde cum lap-dano cōficiant in mortario terendo ea cum piſtello calido. ⁊ fiant pillule groſſe.

Pillule iſte nō ſūt in vſu: nec p̄para-te reperiūt. potu-iſſent aūt prius de-ſcribi ſil' cū pillu-lis de coloquītida Ego tñ hic inſecu-tus ſū ordinē me-ſue in iſto libro.

Pillule alie albandal D. M.

℞. trociſcorum albandal. ʒ. x.
ſaliſgemme. ℈. i. vel. ʒ. i.
lapdani. ʒ. xij.
olei roſ. q. ſ.

Non ſunt in vſu

Pillule de ſarcocola. D. M.

℞. ſarcocole. ʒ. iij.
turbith. ʒ. iiij.
coloquintide. ʒ. i. ſ.
zinziberis tantūdem
ſaliſgemme. ʒ. i.
Diſſolue ſarcocolam in aqua roſ: ⁊ confice alia cum ea: ⁊ fiant pillule

Raro medici vtūt iſtis pillulis: tñ p̄parate reperiūtur ab vſu tñ ipſarum eſt cauendum

Pillule fetide maiores D. M.

℞. ſerapini
armoniaci
oppoponaci
bdellij mollis
coloquintide
armel
aloes
epythimi añ. ʒ. v.
hermodatilorum
alſebran añ. ʒ. ij.
ſcamonee. ʒ. iij.
cinamomi
ſpice
croci
caſtorei añ. ʒ. i.
turbith. ʒ. iiij.
zinziberis. ʒ. i. ſ.
euforbij. ʒ. i. ⁊ partes. ij.
Diſſolue gummi in aqua: id eſt in ſucco porri: ⁊ fiant pillule.

Iſte pillule generaliter ſunt in vſu ⁊ vbiqꝫ p̄parātur.

Pillule fetide minores. D. M.

℞. ſerapini
amoniaci
oppoponaci
bdellij
mirre añ. ʒ. v.
turbith. ʒ. x.
coloquintide. ʒ. vi.
Formentur ſicut priores

Iſte pillule q: nō ſunt bene conſo-late vt maiores: iō non ſunt ſic in vſu vt maiores

Pillule de ſerapino. D. M.

℞. ſerapini
amoniaci
oppoponaci
bdellij
aloes
armel añ. ʒ. ij.
colloquintide. ʒ. iij
Fiant pillule cum aqua: id eſt ſucco porri.

Pillule iſte p̄para-te reperiūt: lꝫ nō multū habeant in vſu ⁊ reuera tunc eſt vſus pillularū fetidarū maiorum

Pillule de ſerapino alie. D. M.

℞. ſerapini
amoniaci
oppoponaci
bdellij mollis añ. ʒ. i.
ſeminis apij
ameos
armel
aniſi añ. ʒ. i.
acori
ſetaragi indi

Iſte pillule ſꝫ hāc deſcriptōem nō p̄parant: ſed ſolū ſm precedentem.

calamenti fluuialis
centauree
polij
coſti
ſaliſgemme añ.ʒ.ſ.
aloes.ʒ.vi.
coloquintide.ʒ.v.
Fiant pillule.

Iſte pillule raro habent in vſu: p̄parate tñ repiunt Et nō pulueriſet multū euforbium

Pillule de euforbio D.M.
℞.euforbij
colloquintide
agarici
bdellij mollis
ſerapini añ.ʒ.iij.
aloes.ʒ.v.
Fiant pillule cum aqua.i.ſucco porri

Iſte pillule cōiter ſunt ī vſu: ⁊ vbiq̄ p̄parate reperiūt.

Pillule de mezereon D.M.
℞.foliorum mezereon infuſorum in aceto ⁊ exſiccatorum.ʒ.v.
mirabolanorum citrinorum.ʒ.iiij.
kebulorum.ʒ.iij.
Confice cum teremabin ⁊ tamarindis diſſolutis in aqua endiuie.

De iſtis pillis due dant deſcriptiōes ſed iſta prima ē illa q̄ habet in vſu ⁊ vbiq̄ magis preparata reperitur.

Pillule lucis maiores. D.M.
℞.roſarum
violarum
abſinchij
coloquintide
turbith
cubebe
calami aromatici
nucis muſcate
ſpice
epythimi
carpobalſami
xilobalſami
ſeminis ruthe
ſquinanti
maſticis
azari
gariofilorum
cinamomi
aniſi
feniculi
apij
caſſie
croci
macis añ.ʒ.ij.
mirabolanorum citrinorum
kebulorum
indorum
bellericorum
emblicorum
rauendeſeni añ.ʒ.ij.
agarici
ſene añ.ʒ.v.
eufraſie.ʒ.vij.
aloes ſuccotrini ad pondus omnium
Confice cum ſucco feniculi.

Epythimū ⁊ azarū nō hic debēt tātū pulueriſari q̄ repāt ad vias urine vt deferāt virtutē laxatiuorum ad partes illas.

Iſte pillule cōiter preparant ⁊ habētur in vſu: non tñ ſicut predicte.

Pillule lucis minores D.M.
℞.xilobalſami
carpobalſami añ.ʒ.i.
celidonie.ʒ.v.
roſarum
violarum
abſinchij
eufraſie añ.ʒ.iij.
ſene
epythimi
mirabolanorum citrinorum
kebulorum
indorum
bellericorum]
emblicorum
agarici
colloquintide
ſquinanti
licij
lapidis lazuli loti añ.ʒ.i.ſ.
aloes boni ad pondus omnium
Confice cum ſucco feniculi aut celidonie.

Iſte pillule non ſunt in vſu: nec p̄parate reperiūtur

Pillule ad febres colericas.D.M.
℞.mirabolanorum citrinorum
indorum
ſeminis fumiterre
cuſcute
emblicorum añ.ʒ.ij.
foliorum roſarum
ſeminis citruli añ.ʒ.iij.
rauendeſeni.ʒ.vi.
ſcamonee cocte in citonio.ʒ.i.ſ.
ſucci eupatorij
ſucci abſinchij añ.ʒ.ij.
agarici.ʒ.ij.ſ.
yere pigre.ʒ.viij.
mellis agregationis
caſſiefi.
thamarindorum
⁊ ſucci endiuie quod ſufficit

Iſte pillule a quibuſdam habent ī vſu: nā ſunt domeſtice ⁊ magne ſecuritatis

Pillule dyarodon D.M.
℞.trociſcorum dyarodon
abſinchij añ.ʒ.v.
ciarum ſquinanti
maſticis añ.ʒ.ij.
ſalis indi.ʒ.i.
aloes boni ad pondus omnium
Confice cum aqua.i.ſucco vel aqua decoctionis vel aqua ſublimationis citri: aut cū ſirupo conſerue citri.

Iſte pilllule non

Pillule de turbith.D.M.

ſūt ī vſu: nec ꝑpa‐rate reperiuntur.

℞. turbith electi. ʒ. xvi.
aloes. ʒ. i. ſ.
maſticis
roſarum añ. ʒ. vij.
mirabolanoꝛum citrinoꝛum. ʒ. x.
croci. ʒ. iij.
Confice cum ſucco abſinchij.

Pillule de turbith alie. D. M.

Iſte pillule nō ſūt in vſu: nec prepa‐rate reperiuntur.

℞. turbith
mirabolanoꝛum citrinoꝝ
aloes optimi añ. ʒ. x.
maſticis
roſarum
ſpice añ. ʒ. ij. ſ.
aniſi. ʒ. i. ſ.
croci. ʒ. i.
Fiant pillule vt dictum eſt in precedētib⁹.

Pillule de lapid. lazuli D. M.

Iſte pillule gene‐raliter ⁊ vbiqꝫ re‐periūtur ꝑparate.

℞. lapidis lazuli abluti. ʒ. iij.
epythimi
polipodij añ. ʒ. viij.
ſcamonee
eleboꝛi nigri
ſalis indi añ. ʒ. ij. ſ.
agarici. ʒ. vij.
gariofiloꝛum
aniſi añ. ʒ. iij.
yere pigre. ʒ. xv.
Confice cum ſucco endiuie.

Pillule de lapid. armeno. D. M.

Iſte pillule rariſſi‐me habent̄ in vſu nec ꝑparate repe‐riunt̄: q: ꝯueniūt cū pillulis de lap. lazuli. etiā lapidē armenū nemo no‐uit teſte raby moy‐ſes.

℞. lapidis armeni loti ⁊ preparati
yere pigre añ. ʒ. v.
epythimi
polipodij añ. ʒ. iiij.
dyagridij. ʒ. iij. ſ.
gariofiloꝛum. ʒ. ij.
ſalis indi. ʒ. i. ſ.
Confice cum ſucco ſolatri.

Pillule de bdellio D. M.

Iſte pillule cōiter nō preparant̄: ſꝫ ꝑparant̄ maioꝛes. Et pone bdelliū de mecha aut ſal‐tē bdelliū ſiccū ad reſtringendū ⁊ nō molle.

℞. mirabolanoꝛum nigroꝛum
emblicoꝛum
bellericoꝛum añ. ʒ. v.
bdellij. ʒ. x.
ſcoꝛie ferri preparate
ſeminis poꝛri añ. ʒ. iiij.
coꝛali aduſti
carabe
concule aduſte añ. ʒ. i. ſ.
margaritarum. ʒ. ſ.
Confice cum ſucco poꝛri.

Pillule de bdellio maioꝛes. D. M.

Iſte pillule ſunt ī vſu: ⁊ preparate reperiuntur.

℞. bdellij. ʒ. xij.
ameos. ʒ. iij.
kebuloꝛum
indoꝛum
bellericoꝛum
emblicoꝛum
venarum aduſtarum
karabe añ. ʒ. ij. ſ.
Et confice bdellium in ſucco poꝛri.

Gloſa notanda.

¶ In hac confectione ponitur bdellium. ⁊ debes intelligere de bdellio de mecha: aut ſaltem debes ponere bdellium ſiccum: et non molle. vt in precedentibus. In ea etiam ponitur venarum aduſtarum. ⁊ dicit actoꝛ pendetarum ꝙ falſo: ſed ꝙ debuit dicere auelanarum aduſtarum. Alius actoꝛ cuius nomen ignoꝛo in quodam libello ſuo ꝙ incipit. Fac igitur pie deus ⁊c. dicit ꝙ debuit dicere vermium terreſtrium aduſtoꝝ. Et hec opinio videtur magis eſſe de mente meſue. vermes enim terreſtres aduſti ⁊ potiſſime concule terreſtres ſiue limacie q̄ ſunt de genere vermium ſunt exſiccatiue exſiccatione foꝛti potiſſime quando adurūtur. et debent aduri caro cum teſta ⁊ ſubtiliſſime teri. videntur ergo conuenire propoſito. Et videas ꝙ iſte pillule ſunt ſimiles in virtute cum pillulis de bdellio prius deſcriptis in recepta precedenti vbi poſuit conculas aduſtas. ꝙ ſi nolis ponere conculas terreſtres ſcilicet limatias: pone aquatiquas ⁊ marias: ſed ſunt debilioꝛis virtutis.

Pillule de bdellio minoꝛes. D. M.

Iſte pillē ſub hac D. nō ſūt in vſu.

℞. mirabolanoꝛum kebuloꝛum
indoꝛum
emblicoꝛum
bellericoꝛum añ. ʒ. v.
bdellij. ʒ. xv.
Fiat vt dictum eſt in pillulis de bdellio maioꝛibus.

Hic pone bdelliū de mecha aut ſaltē bdelliū ſiccum: vt in alijs.

Pillule de oppoponaco D. M.

Pillule iſte in aliq̄bus regionib⁹ preparant̄. ⁊ ī his debet colloquintida ſubtiliſſime pulueriſari ne īducat excoꝛiationem.

℞. oppoponaci
hermodattiloꝛum
ſerapini
bdellij mollis
amoniaci
colloquintide añ. ʒ. v.
croci
caſtoꝛei
mirre
zinziberis
piperis
macropiperis
caſſielignee
mirabolanoꝛum citrinoꝝ
indoꝛum

belleꝛicoꝛum
emblicoꝛum an̄.ʒ.i.
ſcamonee.ʒ.ij.
turbith.ʒ.iiij.
aloes.ʒ.xij.
Infundantur gūme in aqua.i.in ſucco cau
lium:⁊ fiant cum eis pillule.

Iſte pillē nō ſunt in vſu:nec pꝛeparate reperiuntur.

Pillule de hermodatilis.
D.M.
℞.hermodattiloꝛum
aloes an̄.ʒ.v.
mirabolanoꝛum citrinoꝝ
turbith an̄.ʒ.iiij.
zinziberis.ʒ.ij.
Fiant pillule cum electuario roſ.

Iſte pillule habētur in vſu:⁊ vbiqꝫ p̄parate repiunt̄. Et in cōfectione harū oꝫ colloquintida ſubtiliſſime pl̓uerisari. Et eufoꝛbium non.

Pillule de hermodattilis
maioꝛes.D.M.
℞.hermodattiloꝛum
aloes
mirabolanoꝛum citrinoꝝ
turbith
colloquintide
bdellij mollis
ſerapini an̄.ʒ.vi.
caſtoꝛei
ſarcocole
eufoꝛbij
oppoponaci
armei
apij an̄.ʒ.iij.
croci.ʒ.ij.ſ.
Confice cū ſucco caulium ⁊ fiant pillule

Pillule iſte etiam vbiqꝫ repiunt̄ pꝛeparate:⁊ ſūt i vſu

Pillule de hermodatilis
minoꝛes.D.M.
℞.hermodatiloꝛum.ʒ.v.
ſcamonee.ʒ.ij.ſ.
mirabolanoꝛum citrinoꝛum.ʒ.ij.
roſ.ʒ.ij.
aloes.ʒ.x.
Confice cum catartico roſ.

Iſte pillule ſunt vſuales:⁊ pꝛeparate reperiuntur.

Pillule artetice
D.N.
℞.hermodatiloꝛum
turbith
agarici an̄.ʒ.iiij.
caſſieligńee
ſpice
gariofiloꝛum
xilobalſ
carpobalſ
zinziberis
maſticis
feniculi
aniſi
ſaxifragie
ſeminis ſperagi
bꝛuſci
roſarum
granoꝛum ſolis
ſaliſgemme an̄.ʒ.ſ.
aloes ad pondus omnium.
Confice cum ſucco feniculi

Pillule q̄ non valentes ſurgere faciunt incedere.D.Raſ in nono adalmenſſoꝛem

Iſte pillē nō ſunt in vſu.⁊ in eis ponit̄ ſcamonee ⁊c. dicit tn̄ gētilis i libello ſuo de ꝓpoꝛtiōibus medicinarū ꝙ debuit dicere ſcamonee.℈.vni⁹ quartā partē:ſcꝫ gra.v.vl̓.vi.⁊ iſta via eſt tutioꝛ.

℞.aloes.ʒ.i.
ſcamonee.ʒ.i⁹ quartam partem
roſarum rub̄ tritarū.ʒ.i⁹ ſextam ⁊ gra.x.
hermodattiloꝛum alboꝛum.ʒ.ſ.
Foꝛmentur pillule.

Pillule de colloquintida.
D.M.
℞.colloquintide.ʒ.v.
mirabolanoꝛum nigroꝝ
citrinoꝛum
ſerapini
bdellij mollis
ſarcocole an̄.ʒ.v.
aloes.ʒ.vij.
nigelle
cimini carmeni
oꝛigani perſici
naſturcij albi
ſaliſgemme
abſinthij romani an̄.ʒ.i.
Infunde gummas in aqua poꝛri.i.in ſucco
poꝛri.⁊ fac cum ceteris pillulas.

Iſte pillē nō ſunt in vſu nec p̄parate reperiuntur.potuiſſent aūt īmediate ſubiūgi ad pillulas de albādal q̄ exponunt̄ de coloquintida: ſed ego hic obſeruaui oꝛdinē meſ in littera.

Pillule ſebellie.
D.M.
℞.ſpice inde.ʒ.v.
ſpice romane
rauendeſeni
agarici
epythimi an̄.ʒ.iiij.
coſti
maſticis
camedreos
amomi an̄.ʒ.iij.
croci.ʒ.ij.
mirre
cinamomi
gariofiloꝛum
ſquinanti an̄.ʒ.i.
aloes.ʒ.xij.
Fiant pillule cum vino antiquo.

Iſte pillule cōiter nō pꝛeparant̄:vtimur tn̄ eis interdū magiſtraliter.

Pillule ſtomatice
D.M.
℞.yere pigre.ʒ.vij.
trium mirabolanoꝛum an̄.ʒ.iij.
agarici.ʒ.ij.
turbith.ʒ.x.
epythimi cretenſis.ʒ.ij.ſ.
ſalis indi.ʒ.ij.
abſinthij
ſcamonee an̄.ʒ.iij.
penidiarum.ʒ.iij.

Quidā faciūt iſtas pillās.⁊ q̄dā alias Iſte tn̄ nō ſūt ille q̄ dn̄t p̄parari ꝓpt̄ alia laxatiua ab aloe q̄ ibi itrāt:q̄ licet euacuēt a ſtōaco aliūde tn̄ etiā attrahūt.iō ille ex oībus iſtis i q̄b⁹ ſola itrat aloes ſunt

ille q̄ debēt ꝑpara rari: q̄ ꝓprie dicuntur ſtomatice. Et dicūt alij ꝙ debēt diſpēſari pillule ſtomatice ſʒ deſcriptōeʒ alkindi quas ponit Auic. quinto cañ. ⁊ filonius ca. de dolore capitis. ⁊ de ipſis intelligiť quando ſcribitur in libris practicantium ℞ pillularum ſtomaticaꝝ abſolute: q̄a ꝓrogatiuā in bonitate ſuper ceteris pillulis ſtomaticis habēt. quarū recepta hic cum ceteris inſeritur.

Fac pillulas cum ſucco ſcariole.

Pillule alie ſtomatice
D. eiuſdem. M.

℞. yere pigre. ʒ. x.
trium mirabolanorum
abſinchij añ. ʒ. iij.
maſticis
aniſi
bellerici
emblici
agarici añ. ʒ. iij. ſ.
zinziberis. ʒ. ij.
gariofilorum
ſaliſgemme
ſquinanti añ. ʒ. i.
turbith. ʒ. xij.
Confice cum ſucco abſinchij

Pillule ſtomatice alkindi

℞. mirabolanorum kebulorum partes. vi.
ſalis indi
abſinchij romani
agarici leuis
ſcamonee ſubalbide oīm añ. partes. iij.
aſſari
aniſi
ſeminis apij oīm añ. partes. ij.
medulle turbith albi partes. xvij.
epithimi cretēſis rubei mūdi recēt ꝑtes. v
yerapi. partes. vij.
gariofilorum partem. i.
Commiſceantur iſte medicine poſt cribellationem. deinde ponatur ſuper eas paulatim. ⁊ aſpergantur aqua in qua bulite ſunt partes. iiij. penidiarum ſabari donec cōuerſa ſit in ſubſtantia ſucci dattilorum. deinde formentur pillule ſimiles piperi. doſis ſit ſm virtutem.

Iſte pillule nō debent preparari: ſʒ vltime.

Pillule alie ſtomatice
D. eiuſdem.

℞. trium mirabolanorum añ. ʒ. iij.
roſarum
maſticis añ. ʒ. ij.
cardamomi
ligni aloes
ſandali citrini
cubebe
gariofilorum
ſquinanti
nucis muſcate añ. ʒ. ij.
rauendeſeni. ʒ. ſ.
turbith. ʒ. vij.
aloes ad pōdus omnium
Confice cum vino odorifero.

Iſte ſunt q̄ cōiter ꝑparate reperiunť preeligunť tñ iſte vel ille ſm voluntatem medicorum

Pillule alie ſtomatice
D. eiuſdem.

℞. mirabolanorum citrinorum
turbith añ. ʒ. x.
maſticis. ʒ. vi.
roſarum
ſpice añ. ʒ. ij. ſ.
aniſi. ʒ. i. ſ.
ſalis indi
croci añ. ʒ. i.
aloes ſuccotrini ad pondus omnium
Confice cum ſucco abſinchij.

eis vtentium.

Iſte ſunt pillule q̄ debēt preparari ſm rei veritatem

Pillule alie ſtomatice
D. eiuſdem.

℞. aloes. ʒ. vi.
maſticis
roſarum añ. ʒ. ij.
Confice cum ſucco ſolatri.

Pillule ante cibum
D. N.

℞. ligni aloes
gariofilorum
folij
maſticis
xilobalſ
carpobalſ
caſſie lignee
macis
nucis muſcate
cinamomi
cubebe
croci
ſileris montani
ſpice añ. ʒ. ij.
reubarbari
aloes añ. ad pondus oīm
Confice cum balſ. vel vino odorifero: vel oleo laurino aut roſ.

Iſte pillule hodiernis dieb⁹ ſūt vſuales i hac ciuitate turoñ. ſʒ mirū videť ꝙ vir tātus poſuerit tamarīdos. ⁊ in tā parua quātitate. relicte ſunt tñ nobis et ꝓpria manu ſcripte ſic formaliter. nō mihi placet forma earū: lʒ ſint familiares ⁊ domeſtice.

Pillule alie añ cibum clariſſimi doctoris magiſtri panthaleonis de verſellis.

℞. tamarindorum
agarici trociſcati añ. ʒ. ſ.
reubarbari electi gra. xv.
pillularum elephanginarum. ʒ. i. ſ.
Fiat maſſa cum melle.

Pillule de agarico generaliter ſunt i vſu: ⁊ vbiqꝫ preparantur.

Pillule de agarico
D. M.

℞. agarici
maſticis añ. ʒ. iij.
rad lilij celeſtis
praſſij añ. ʒ. i.
turbith. ʒ. v.
yere pigre. ʒ. iiij.
colloquintide
ſarcocole añ. ʒ. ij.
mirre. ʒ. i.
Confice cum rob.

Iſte pillule ſunt multū vſuales: et vbiqꝫ ꝑparate reperiuntur.

Pillule de fumoterre. D. Auic. in quarto cañ. caplo de cura ſcabiei ⁊ pruritus.

℞. mirabolanorum citrinorum
kebulorum

nigroꝛum an̄.ʒ.v.
aloes.ʒ.viij.
ſcamonee.ʒ.v.
Sine ceſſatione, conf.ce cum ſucco fumiterre: ꝛ dimittantur donec exſiccentur ꝛ imbibantur vice alia ſic imbibendo ꝛ exſiccando vſq; ad tres vices. deinde dimittantur donec ſpiſſum fiat totum. ꝛ ex hoc toto formētur pillule.

Pillule ruffi.
Et ſunt pillule cōes

℞.aloes electi.ʒ.ij.
croci
mirre an̄.ʒ.i.
Confice cum vino aromatico.

Gloſa notanda.

¶ Iſte pillule ſunt multum vſuales: ꝛ vbiq; pꝛeparate reperiuntur. ſi tn̄ debeant accipi tempoꝛe eſtatis: laudant doctoꝛes vt lauetur aloes cū aqua endiuie. Et ꝙ etiā tpe epydimie addatur de bolo armeno tantum ꝙtum eſt aloes. hec notat Xpofoꝛus geoꝛgius ſuper meſ. A quibuſdam autem vocantur pillule arabice.

Pillule de aſſeyeret quas notat auicen̄. tercij pꝛima cap. de cura vniuerſali doloꝛis capitis. ꝛ eas doſauit īſignis ꝛ clarus doctoꝛ gentilis de fuligeneo. ꝛ multuꝫ ſunt vſuales. ꝛ ſic vbiq; pꝛeparate reperiuntur.

℞.yere pigre.ʒ.i.
maſticis
mirabolanoꝛum citrinoꝛum an̄.ʒ.ſ.
aloes optimi.ʒ.ij.
Fiant pillule cum ſirupo de ſticad.

Pillule ad oēs moꝛbos catarri. D.M.

Alias pillulas fere eaſdē cum iſtis poſuit meſ ca. de tuſſi. de intentiōe alexādri quas appellat pillulas de arnogloſſa. ſꝫ iſte ſūt ſecurioꝛes: qꝛ ibi coꝛrigit opiū ꝑ hoc qd̓ poſuit crocū qd̓ nō fit i alijs Et ſunt vſuales multū: ꝛ vbiq; ꝑparate reperiunt

℞.mirre trocliten.ʒ.vi.
olibani.ʒ.v.
opij
iuſquiami an̄.ʒ.iiij.
croci.ʒ.i.ſ.
rad̓ lingue canis.ʒ.iiij.
Fiant pillule.

Pillule bichie. i. ad tuſſiꝫ D.M. lib. de appꝛopꝛiatis. ſūma ſcd̓a particule ſcd̓e. ꝛ cap. ij.

℞.ſucci liquiricie
zuc. tabazed an̄. aureos. vi.
amidi aureos. vi.
dꝛagaganti
amigdalarum dulcium an̄. aure. iiij.
Confice cum muſcilagine pſillij aut ſeminis citonioꝛum.

Iſte pillule ſunt i vſu: ꝛ pꝛeparate reperiuntur

Pillule albe. D. eiuſdem meſ. lb. ꝛ ca. eiſdem vt pillule bichie ex aucto. raſ.

℞.ſucci liquiricie
amidi
dꝛagaganti
gummi arab
amigdalaꝝ dulciū excoꝛticatarū an̄.ʒ.i.
zuc. tabazed.ʒ.iij.
Confice cū muſcilagine ſeminis citonioꝝ.

Finit particula. xv.

Decimaſexta particula ſecundi libꝛi Incipit

Sequitur de littera Q. que ad litteram P immediate ſubſequit in oꝛdine minoꝛis alphabeti. in hac aūt ꝑticula erit ℞ta vnica.

Quadrimeron. D.N.

Quadrimeron
D.N.

Nō eſt in vſu: nec ꝑparatū reperitur

℞.elempni.ʒ.i.ʒ.iij.
ſeminis maratri.ʒ.i.
piperis.ʒ.vi.
cimini.ʒ.iij.
mellis quod ſufficit

Finit particula. xvi.

Decimaſeptima particula ſecundi libꝛi Incipit.

Sequitur de lr̄a R q̄ ad lr̄am Q immediate ſubſequitur in oꝛdine minoꝛis alphabeti. In hac aūt ꝑticula erūt ℞te ſequētes.

Requies. D.N.
Rub trociſcata. D.N.
Roſata nouella. D.N.
Rob de ribes. D.M.
Rob de agreſta. D.M.
Rob de coꝛnibus. D.M.
Rob de citonijs. D.M.
Rob de pomis. D.M.
Rob de piris. D.M.
Rob de pꝛunis. D.M.
Rob de granatis acetoſis. D.M.
Rob de perſicis. D.M.
Rob acetoſitatis citri. D.M.
Rob mirtinum. D.M.
Rob de berberis. D.M.
Rob de ſumach. D.M.
Rob de moꝛis de ſeni immaturis. D.M.
Rob de fructibus. D.M. Cuius due ponūtur recepte.

Requies.
D.N.

Hac cōfectiōe raro vtimur: interdū tn̄ vtimur: ꝛ inuenitur pꝛeparata

℞.roſarum
violarum an̄.ʒ.iij.

opij
iuſquiami
miconis
mandragore
ſcariole
lactuce
ſeminis portulace
pſillij
nucis muſcate
cinamomi
zuc. añ. ʒ. i. ſ.
trium ſandalorum
ſpodij
dragaganti añ. ℈. ij. gra. v.
mellis quod ſufficit.

Gloſa notanda.

¶ In hac confectione cōiter libri habent miconis papaueris albi: ⁊ alij habent papaueris nigri: ſed ego credo ꝙ fuit error ſcriptoris. ⁊ in antiquis libris habetur micōis id eſt papaueris albi. ⁊ ignari ſcriptores obmiſerūt ly: id eſt. ⁊ ſcripſerunt poſtea papaueris albi ⁊ alij papaueris nigri neſcientes quid facerent. ponit etiam ibi zuc. ʒ. i. ſ. neſcio ad quid conferret. ⁊ credo ꝙ falſo: ſed debuit dicere zaccarie. J. pſillij: ſed qđ me facit dubitare eſt: qꝛ ſupra poſuit pſillij. et forte fuit error ſcriptoꝝ.

Rub trociſca.
D. N.

Hec confectio habetur in vſu: ⁊ vbiqꝫ pparata repit.

℞. liquiricie
cinamomi
papaueris albi añ. ʒ. iij. ℈. i. gra. v.
croci
roſarum
iuſquiami
ſeminis apij añ. ʒ. ij. gra. xv.
nardi
violarum añ. ʒ. i. gra. vij. ſ.
gariofilorum
ſtoracis
opij thebayci añ. ʒ. ſ.
trociſcorum crocomagmatis
trociſcorum ydiocri
mirre
aniſi añ. gra. xv.
mellis quod ſufficit

Roſata nouella
D. N.

Aliqui vtūtur magiſtraliter hac confectione ⁊ preparata reperitur

℞. roſarum
zuc.
liquiricie añ. ℥. i. ʒ. i. ℈. ij. ſ.
cinamomi. ʒ. ij. ℈. ij. gra. ij.
gariofilorum
nardi
zinziberis
galange
nucis muſcate
zedoarie
ſtoracis calamite
cardamomi
apij añ. ℈. i. gra. viij.
mellis quod ſufficit

Rob de ribes
D. M.

℞. ſucci ribes lb. x.
Coque cum facilitate vſqꝫquo conſumatur tertia pars ipſius. deinde coletur ⁊ dimittatur reſidere vſqꝫ dum clareſcat. deinde coquatur cum multa facilitate in vaſe vitreo vſqꝫ dum habeat ſpiſſitudinem. Aut exponatur ſoli vſqꝫ dum pingueſcat. i. habeat ſpiſſitudinem.

Rob de agreſta. D. M.
Rob de cornibus. D. M.
Rob de citonijs. D. M.
Rob de pomis. D. M.
Rob de piris. D. M.
Rob de prunis. D. M.
Rob de granatis acetoſis. D. M.
Rob de perſicis. D. M.
Rob acetoſitatis citri. D. M.
Rob mirtinum. D. M.
Hec omnia fiunt ſicut rob de ribes.

Rob de berberis
D. M.

Rob de berberis fit ſicut rob de ribes. Excepto ꝙ ſi non habeat ſuccus berberis: accipe ex eis ſiccis lb. ij. ⁊ proijce ſuper illud ſucci agreſte lb. iij. Et dimitte per tres dies donec humectentur. deinde fricentur manibus ⁊ exprimatur aquoſitas tota ⁊ coquatur vt rob de ribes.

Rob de ſumach. D. M.
Rob de moris de ſeni immaturis. D. M.
Hec duo fiunt ſicut rob de berberis

Rob de fructibus
D. M.

Nō eſt in vſu: nec pparatū reperitur

℞. ſucci granatorum acetoſorum ⁊ muſoꝝ
ſucci citoniorum acetoſorum
ſucci pirorum immaturorum
ſucci pomorum montanorum. id eſt ſilueſtrium ⁊ acetoſorum
ſucci zazur
ſucci agreſte
ſucci acetoſitatis citri añ. partes equales.
proijce in eis berberorum ⁊
ſumach añ. partem. ſ.
Fiat ſicut diximus in rob de berberis

Rob aliud de fructibus. D. M.

Nō eſt in vſu: nec pparatū reperitur

℞. ſucci granatoꝝ acetoſoꝝ ⁊ muſoꝝ
aque prunorum
aque tamarindorum añ. partes equales
ſucci acetoſitatis citri partem. ſ.
Fiat vt in rob de ribes.

Finit particula. xvij.

Decimaoctaua particula ſecundi libri Incipit.

ſ Equitur conſequenter de littera S que ad litteram R immediate ſubſequitur in ordine litterarum minoris alphabeti. Erunt autem in hac particula ℞te ſequentes.

Suffuf de ligno aloes. D.M.
Suffuf dyarodon. D.M.
Suffuf aromaticum. D.M.
Suffuf impinguatiuum. D.M.
Suffuf de granis mirti. D.M.
Suffuf ad tuſſim antiquam. D.M.
Sotira magna. D.N.
Stomaticum calidum. D.N.
Stomaticum frigidum. D.N.
Stomaticum confortatiuum. D.N.
Sirupus de pomis. D.M.
Sirupus de piris. D.M.
Sirupus de perſicis. D.M.
Sirupus de citonijs. D.M.
Sirupus de ſucco cucurb. D.M.
Sirupus de ſucco acetoſe. D.M.
Sirupus de granatis acetoſ. D.M.
Sirupus de granatis dulcibus. D.M.
Sirupus de corticibus citri. D.M.
Sirupus acetoſitatis citri. D.M.
Sirupus de agreſta. D.M.
Sirupus de keſmes. D.M.
Sirupus de albela. D.M.
Sirupus dinarij ſiue de bizancijs. D.M.
Sirupus conferens catarris calidis tuſſi corriſe et pleureſi: cuius due ponuntur ℞te
Sirupus de cannis. D.M.
Sirupus de portulaca. D.M.
Secaniabi ſolõe educens fleuma. D.M.
Secaniabi ſolõe educẽs melẽcoliã. D.M.
Secaniabin de keyſim. D.M.
Secaniabin de calamento. D.M.
Sirupus de menta. D.M. Cuius due ponuntur ℞te
Sirupus de abſinchio: Cuius tres ponuntur ℞te.
Sirupus de fumoterre: Cuius quinque ponuntur ℞te.
Sirupus de liquiricia. D.M.
Sirupus de yſopo. D.M.
Sirupus de preſſio. D.M.
Sirupus de calamento. D.M. Cuius due ponuntur ℞te
Sirupus de thimo. D.M.
Sirupus de epythimo. D.M.
Sirupus de eupatorio. D.M.
Sirupus de ſticad. D.M.
Sirupus contra acutas febres. D.N.
Sirupus roſ. D.N.
Sirupus viola. D.N.
Sirupus menufarinus. D.N.
Sirupus de papauere. D.M. cuius tres ponuntur ℞te
Sirupus mirtinus: cuius due ponũt ℞te.
Sirupus cõtra oẽm vẽtris fluxum. D.N.
Sirupus acetoſus ſimplex. D.M.
Sirupus acetoſus compoſitus: cuius due ponuntur ℞te.
Sirup9 acetoſus d ſuccis herbarum. D.M.
Sirup9 acetoſus de ſuccis fructuũ. D.M.
Sirupus acetoſus de ſuccis et aquis fructuum. D.M.
Sirupus acetoſus de citonijs. D.M.
Sirupus acetoſus de pomis. D.M. Cui9 tres ponuntur ℞te
Sirupus acetoſus de prunis. D.M.
Sirupus acetoſus de teremabĩ. D.M.
Sirupus acetoſus laxatiuus. D.M.
Sirupus de enduiia. D. gentilis de fuligeneo
Sirupus de artemeſ. D. Johãnis mathei de gradi.

Suffuf de ligno aloes. D.M. — Nõ eſt in vſu: nec pparatũ reperitur

℞. ligni aloes. ʒ. iij.
cardamomi
mente ſicce
ſpice
marmacor
cyperi
corticis citri añ. ʒ. iij.
gallie
ſquinanti añ. ʒ. i.
aniſi
maſticis
apij añ. ʒ. ij.
zuccare ad pondus omnium

Suffuf dyarodon. D.M. — Non eſt ĩ vſu nec preparatũ reperitur

℞. trociſcorum dyarodon
maſticis añ. ʒ. iij.
carabe
mente ſicce
ligni aloes añ. ʒ. ij. ſ.

Suffuf aromaticum. D.M. — Non eſt in vſu etc.

℞. aniſi aureos. xij.
ſeminis feniculi aureos. iiij.
liquiricie
zinziberis añ. aureos. iij.
gariofilorum
macis
cinamomi
gallange añ. aureos. ij.
gallie muſcate aureum. i.
ligni aloes
corticis citri añ. aure. i. ſ.
muſci boni. ℈. i.
zuc. tabazed ad pondus omnium

Suffuf impinguatiuum D.M. — Nõ eſt in vſu: nec preparatũ reperitur

℞.farine cicerum ĩfuſoꝛuꝫ in lacte dulci ꝛ
exſiccatoꝛum tribus vicibus.deinde toſto-
rum.ʒ.vi.
Riſi abluti multotiens ꝛ exſiccati.ʒ.ij.
tritici|
oꝛdei excoꝛticatoꝛum ꝛ ablutoꝛum ꝛ exſic-
catoꝛum multotiens ꝛ infuſoꝛum in lacte
multotiens ꝛ exſiccatoꝛum an̄.ʒ.iij.
amigdalarum dulcium.ʒ.v.
papaueris
toꝛtelarum de ſeni an̄.ʒ.iiij.
zuc.tabazed lb.i.
Terantur

Gloſa notanda.

¶In hac confectione ponitur farina cice-
rum infuſoꝛum in lacte ꝛc̃.Quod notanter
ita debet fieri vt pars nitroſa exaletur:im-
mo ſi cicera multum decoquerētur in lacte:
ꝛ poſtea exſiccarentur foꝛte eſſet conueni-
entius.Et videas quod notauimus ſuper
dyaſatirion deſcriptionis Meſue ſupꝛa in
littera.D.

Suffuf de granis
mirti.D.M.

℞.granoꝛum mirti
granoꝛum granatoꝛum acetoſoꝛum
toſtoꝛum an̄.ʒ.xx.
cimini carmeni infuſi in aceto per diem et
noctem ꝛ exſiccati
coꝛiandri ſimiliter pꝛeparati poſtea toꝛre-
facti
ſauich
anabach
carnub de ſpinis
ſumach
glandium an̄.ʒ.x.
cart
carant an̄.ʒ.v.

Non eſt in vſu

Suffuf ad tuſſim antiquam
ꝛ doloꝛem pectoꝛis.D.M.

℞.amigdalarum dulcium
zuc.an̄.ʒ.ij.
ſeminis feniculi.ʒ.ſ.
Tere

Non eſt in vſu

Sotira magna
D.N.

℞.ſtoꝛacis.ʒ.iiij.ſ.
apij
coſti
mirre
petromacedonici
opij an̄.ʒ.iij.
ſizelei.ʒ.ij.℈.ij.
piperis nigri.ʒ.ij.℈.i.ſ.
cinamomi
nardi an̄.ʒ.ij.℈.ſ.
ſquinanti
ſyꝛace

Quidā libꝛi habēt cinoni:ſꝫ falſo qꝛ cinonū eſt petro-macedonicum.

aniſi an̄.ʒ.ij.
caſtoꝛei.ʒ.i.ſ.
reupontici.ʒ.i.℈.i.
crocomagmatis
azari an̄.℈.i.
piperis albi.℈.ij.ſ.
ydyocri.ʒ.ſ.
amomi
piperis longi an̄.℈.i.
Alij ponunt
croci.ʒ.ij.℈.ij.
meu
yꝛei an̄.ʒ.i.
caſſie.ʒ.ij.

Hic azarum debꝫ tantū pulueriſari qꝛ repat ad vias vꝛine.

Stomaticum
calidum.D.N.

Non eſt in vſu

℞.zuc.lb.i.
aque lb.i.
cinamomi
zinziberis an̄.ʒ.ij.
gariofiloꝛum
gallange an̄.ʒ.i.
nucis muſcate
ſpice
ligni aloes
cardamomi
macis an̄.ʒ.i.ſ.
Confice ſic
Supꝛadictū zuc.pone in ſtagnato cū aqua
ꝛ tādiu buliat ſemp cū ſpatula agitādo do-
nec ad aq̄ cōſumptōem veniat.Deinde pul
uis pꝛedictaꝝ ſpecieꝝ bene cribꝛatus ſemp
agitādo cū ſpatula in ſtagnato vaſe ſupaſp
gat ꝛ bene miſceat.Cū aūt ꝓbare volueris
vtrū coctū ſit vel nō:gutta ſuper marmoꝛ
ꝓijciat:marmoꝛe pꝛius inūcto cū oleo roſa
to vel violato vel oleo cōi abluto.Et ſi be-
ne coaguleť coctū eſt.Si nō:nō.Tūc ſi co
ctū eſt accipe ꝛ ſup marmoꝛ ponať ꝛ cū cul
tello de eodē oleo inūcto fruſtratī inſcinda
tur dū eſt calidum.Et potes facere ipſum
laxatiuuꝫ addendo ad oēm lb.confectionis
ʒ.i.ſcamonee.

Gloſa notanda.

¶Videas qꝛ ſi laxatiuū facere volueris et
apponas ad oēꝫ lb.cōfectōis.ʒ.i.ſcamonee
in qualibꝫ.ʒ.cōfectōis intrarēt.℈.ij.de dya
gridio.Et ſic ī doſi huius cōfectōis quā po
nit actoꝛ iſte:ſcꝫ quātitatē parue nucis q̄ eſt
aureꝰ iꝰ.ſiue.ʒ.i.ſ.ītrahūt de dyagridio gra.
vij.ſ.Et reuera hec doſis eſt cōueniēs:im
mo ī robuſtis poſſet augeri doſis.Sꝫ actoꝛ
iſte vltra modū ſuū cōſuetū ſic doſim miti-
gauit huiꝰ farmaci:qꝛ hoc farmacū ſolū oꝛdi
nauit ꝓ delicatis q̄ adeo ſtomacū dedignātē
hn̄t qꝛ fere nullas medicinas accipe poſſūt

Stomaticū frigidū.D.N.

Non eſt in vſu

℞.zuc.lb.i.

ſandali albi ꝛ rubei añ.ʒ.i.ſ.
ſpodij
berberis
ſeminis poꝛtulace
ſcariole
ſeminis melonū paleſtinoꝝ
ſucci liquiricie
roſ
violarum
menuffaris añ.ʒ.i.
Confice ſicut in ſtomatico calido dictū eſt.
Et poteſt fieri laxatiuum ſicut illud.

Nõ eſt in vſu: nec ꝑparatū reperitur

Stomaticum confoꝛtatiuum D.N.

℞.ʒuc.lb.iiij.
gariofilo.ʒ.ij.
ſpice nardi
roſarum
zedoarij
zinziberis
cardamomi
cinamomi
nucis muſcate añ.ʒ.i.
gallange maſticis añ.ʒ.ſ.
ſirup.roſ.q.ſ.
Confice ad modum alioꝛum.

Non eſt in vſu

Sirupus de pomis D.M.

℞.ſucci pomoꝛum dulcium ꝛ acetoſoꝛum añ.lb.v.
Coquatur ſuccus vſqꝫ ad conſumptionem medietatis: ꝛ dimittatur per dies duos vſqꝫ dum clareſcat. Deinde coletur. ꝛ cum ʒuc.lb.iij.
Fiat ſirupus
Et ſunt qui ſubmergunt in ſucco cetam tinctam in kermes ante ſucci depurationem: vſqꝫ dum rubeat ꝛ recipiat virtutem tincture.

Sirupi

De piris
De perſicis D.M.
De citonijs
Fiunt ſicut ſirupus de pꝛunis

Sirupus de citoñ non eſt in vſu
Iſte ſirupus eſt ĩ vſu

Sirupus de ſucco acetoſe. D.M.

Fit ſicut ſirupus de ſucco violarum. de quo infra.

Non eſt in vſu

Sirupus de ſucco cucurbite. D.M.

Accipe cucurbitā magnā ꝛ inuoluat pasta ꝛ coquatur in furno cuius expꝛeſſionis
Accipe lb.v.
ʒuc.lb.iij.
Fiat ſirupus

Non ſunt in vſu.

Sirupus de pꝛunis. D.M.

Fit ſicut ſirupus de ſucco violarum.

Sirupi

De granatis dulcibus
De granatis acetoſis
Ambo deſcr ptionis meſ.
Fiunt ſicut ſirupus de pomis

Non eſt in vſu

Sirupus de coꝛticibus citri. D.M.

Accipe coꝛticū pomoꝝ citri recentiū lb.i.
Coque cum aque fontis lb.v. vſqꝫ ad conſumptionem duarum partiū. ꝛ cum lb.iij. zuccare fiat ſirupus ꝛ condiantur cum muſci gra.iiij.
Et quidā pꝛoijciunt in ſirupo ex coꝛticibus citroꝝ partes conuenientes. Et ꝑpꝛie qñ vicinatur cōplemento cocture eius. Et qñ qꝫ ſubmergitur in aqua decoctionis citri.
Seta intincta in kermes

Iſt e ſir. eſt vſualis q: ingredit alias cōfectiões: alis raro vtimur eo.
Et hic ſunt notanda oīa q̄ dicta ſunt de citris ſupꝛa in ꝟta de citris conditis in littera C.

Sirupus acetoſitatis citri. D.M.

Accipe ſucci acetoſitatis citri lb.xij.
Coque in vaſe vitreato ſupꝛa pꝛunas cum facilitate donec tertia pars conſumatur. deinde coletur colatoꝛio depꝛeſſo: ꝛ dimittatur clarificari. Tunc
Accipe ex eo qđ clarum eſt lb.vij. ꝛ infūde ſup ipm ex iulep claro depurato lb.ij.
Coque donec inſpiſſetur. Si aūt eſtas fuerit dimittatur in ſole donec eius aquoſitas conſumatur.

Iſte ſir. eſt ĩ vſu ꝛ ꝑparatus reperit

Gloſa notanda.

¶ Receptā iulep vide ſupꝛa in littera J.
Et ſi opus ſit addere de zuccara: adde q̄tū ſufficit. Si tñ debeat pꝛopinari recens pōt fieri cū iulep ſolo abſqꝫ ʒuc. q: ſatis cuꝫ eo dulcoꝛabit. Sin aūt pōt addi de ʒuc. ꝛ decoque ad ꝑfectiōeꝫ ſirupi: vt melius cōſeruet aut pone ad ſolē vſqꝫquo humiditas aquoſa cōſumat q̄ poſſet fieri cauſa coꝛruptiōis ꝛ putrefactōis eius. ꝛ foꝛte tunc poſſet cōſeruari ſicut cōſeruat rob: aut potent ſeruari ſicut docet meſ de mō cōſeruatōis iulep ꝛ vt docuimus libꝛo pꝛimo de cōſeruatōe ſuccoꝝ: diſtilando oleū in oꝛificiū vaſis ſtricti oꝛificij ꝛ claudendo oꝛificiuꝫ vaſis bene ſtricte ꝛ apponatur ſoli per dies.xl.

Sirupus de agreſta. D.M.

Fit ſicut ſirupus de acetoſitate citri.
Et quidam condiunt cum gariofilis.

Iſte ſirupus eſt vſualis

Sirupus de kermes. D.M.

Fit ſicut ſir. iuiubinus. de quo infra

Non eſt in vſu

Sirupus de albela. D.M.

Sumantur albela ꝛ enucleent ꝛ cōterantur ꝛ conquant vſqꝫ ad cōſumptōem duaꝝ partiū. Et addito zuccaro qđ ſufficit
Fiat ſirupus vt decet.

Non eſt in vſu

Sirupus dinarij ſiue
de biſancijs. D. M.

℞. ſucci endiuie
ſucci apij an̄. lb. ij.
ſucci lupuli
ſucci bugloſſe domeſtice: aut
ſilueſtris an̄. lb. i.
Buliant ebulitione vna: ⁊ deſpumenť. Et
accipe eius clarificati lb. iiij.
zuc. tabazed lb. ij. ſ.
Coquanť cū facilitate donec fiat ſirupus.
Et quandoq; ad omnem partem ſucci hu-
ius de ſpumati ponitur
aceti albi ⁊ clari partem. ſ.
Et quandoq; buliunt in ſuccis
foliorum roſ. ℥. i.
liquiricie. ℥. ij.
aniſi
feniculi
ſeminis apij an̄. ℥. ij.

Gloſa notanda.

¶ Iſte ſirupus eſt valde famoſus quare habetur in continuo vſu. Sub iſto autem nomine vulgari de bizancijs vbiq; preparať. Dupliciter tn̄ ſolet appellari: ſcʒ ſirupꝰ de bizancijs ſimplex. Et hoc eſt qn̄ fit ſm̄ ſimplicē eius deſcriptōem. Scd̄o modo ſolet appellari ſirupus de bizancijs cū additione Et hoc eſt qn̄ fit cū additione illa q̄ in fine recepte ponitur cū dicit. Et qn̄q; ad omnē partem ſucci huius ⁊c̄. Et inuenitur preparatus cōiter ſirupus de bizancijs ſimplex: ⁊ etiam ſirupus de bizancijs cū additione. Non tn̄ ſm̄ additionē quam dixi. Et qn̄q; ad omnem partem ſucci huius depurati ponitur acetum ⁊c̄. Sed ſm̄ ſequentem additionem qua ſubiungitur. Et qn̄q; buliunt ī ſuccis folioꝝ roſ. ⁊c̄. Illa em̄ eſt additio q̄ apud nos eſt vſitata.

Sirupus conferens catarris
calidis tuſſi coriſe ⁊ pleureſi
D. M. — Non eſt in vſu

℞. iuiubas
ſebeſten an̄. C. numero
violarum
manne an̄. ℥. i.
liquiricie
florum bugloſſe an̄. ℥. xij.
ſeminis malue
ſeminis citoniorum an̄. ℥. vi.
Cum zuc. lb. ij.
ſucci maloꝝ granatorum dulcium lb. i.
Fiat ſirupus

Alius ad idem. D. N. quem appellat ſirupū ad pleureticos et peripleōnicos ptiſicos ⁊ ethicos. — Non eſt in vſu

℞. aque lb. iiij.
Infunde ibi
violarum. ℥. ij. ſ.
liquiricie
papaueris albi an̄. ℥. ſ.
ſeminis citoniorum
ſeminis malue mundate
medule ſeminis bōbacis
ſeminum melon̄
citruli
cucumeris: ⁊
cucurbite mund̄
ſeminis portulace
dragaganti
gummi arabici an̄. ℥. iij.
Omnia iſta bene trita pone in ſacculo ⁊ ſacculus in aqua predicta ponatur: ⁊ buliat ad medietatem euiſdem aque. ⁊ ſacculo extracto ponatur zuc. lb. ij. in aqua. Et fiat ſirupus clarificatus vt decet.

Sirupus de
cannis. D. M. — Non eſt in vſu

℞. ſucci granatorum dulcium lb. iiij.
aque. id eſt ſucci mororum de ſeni
aque. id eſt ſucci cannarum
zuc.
penidiarum an̄. lb. i. ſ.
Fiat ſirupus cum ſuccis ſupple predictis clarificatis ⁊ decoctis.

Sirupus de portulaca
D. M. — Non eſt in vſu

℞. ſucci endiuie cocti ⁊ depurati lb. iiij.
ſeminis portulace. ℥. xij.
Terantur ſemina. ⁊ fundatur deſuper ſuccus ⁊ dimittatur in vaſe lapideo per noctē ⁊ diem ⁊ coquatur cū facilitate vſq; ad medium ⁊ coletur. Et additis
zuc. lb. ij.
Fiat ſirupus.
Et quidam addunt
aceti lb. i. aut
ſucci maloꝝ granatoꝝ acetoſoꝝ lb. i. ſ.

Secaniabin ſolōe
educens flegma. D. M. — Non eſt in vſu

Accipe ſecaniabin de radicibus quantitatē circiter lb. ij. ⁊ ſuſpende in ipſo qn̄ decoquitur medulam cartami ligatam in panno raro ſubtili ⁊ frica omni hora donec pficiať decoctio. Et quandoq; ponitur in eo
turbith: ⁊
zinziberis
Ligata in panno ſubtili ⁊ ſuſpenſa

Secaniabin ſolōe educens
melencoliam. D. M. — Non eſt in vſu

℞. thimi
calamenti
agarici
liquiricie
bugloſſe domeſtice: ⁊

ſilueſtris añ.ʒ.i.
polipodij.ʒ.iij.
camedreos
camepiteos
ſticad
aniſi
bedegaris añ.ʒ.v.
paſſularum enucleatarum lb.ſ.
Fundãtur ſuper ea
aceti boni albi
ſucci bugloſſe añ.lb.ij.ſ.
aque lb.ij.
Et dimittatur p diẽ ꝛ noctem. Deinde coquatur cũ facilitate vſqꝫ ad medietatẽ. tũc colet ꝛ cum mellis lb.ij. fiat ſecaniabin.
Et in decoctione ipſius ponantur in pãno
epythimi.ʒ.i.
elebori nigri aureos.iij.
Et ſuſpẽdant in eo ꝛ fricent ſicut diximꝰ

Non eſt in vſu.

Secaniabin de keyſim
D.M.

℞.radicum feniculi
apij
petroſelini
calamenti
dauci añ.ʒ.i.
zinziberis
ſeminis aniſi
apij
keyſim
eupatorij
azari
abſinchij
carui añ.ʒ.ſ.
gariofilorum
gallange añ.ʒ.iij.
ſpice.ʒ.ij.
Coque in aceti lb.iiij. vſqꝫ ad medium. cũ mellis lb.ij. Fiat ſecaniabin.

Dic azarũ dꝫ tãtũ pulueriſari qꝫ repat ad vias vrine

Non eſt in vſu

Secaniabin de calamento
D.M.

℞.radicum apij
feniculi
endiuie añ.ʒ.i.
ſquinanti.ʒ.ij.
ſeminis apij
feniculi
aniſi añ.ʒ.vi.
ſpice
azari
maſticis
caſſie
calamenti agreſtis
calamenti domeſtici
dauci
petroſelini añ.ʒ.iiij.
gariofilorum
keyſim
zinziberis
gallange añ.ʒ.ij.
In lb.iiij. aceti ꝛ aque lb.ij. buliant donec tertia pars remaneat. ꝛ adde mellis deſpumati lb.iij.

Sirupus de calamento.
D.M.

Raro venit in vſũ ꝛ vbi venit in vſũ qdam ſm hãc primã ꝛ qdã ſm ſecũdam componũt receptam.

℞.calamenti domeſtici
calamenti agreſtis añ.ʒ.ij.
keyſim
dauci
ſquinanti añ.ʒ.v.
paſſularum enucleatarum lb.ſ.
mellis lb.ij.
Fiat ſirupus.

Sirupus alius de
calamento. D. eiuſdem

Non eſt in vſu vt notatum eſt.

℞.ſucci calamenti.lb.iiij.
ſucci malorum granatorum acetoſorum cũ pulpa ſua interiori lb.v.
vini odoriferi lb.iiij.
Coque vſqꝫ ad medium. Deinde dimitte p duos dies vt reſideat. Et cum
zuc.lb.iiij.
Fiat ſirupus.
Et aromatizetur cum
gallie aromatice.ʒ.ij.
Et pone in vaſe vitreo ꝛ ſtringatur orificium. Et dimittatur in ſole per dies.xl.

Sirupus de
menta. D.M.

Iſte ſirupus nõ ẽ in vſu ſm pñtem D. ſed ſꝫ ſequẽtẽ

℞.ſucci mente lb.i.
ſucci granatorum dulcium ꝛ acetoſorum q iam cocti ſunt ad medium lb.ij.
mellis deſpumati: aut
zuc.lb.i.
Decoquatur ꝛ fiat ſirupus.

Alius
D. eiuſdem.

Iſte ſirupus ſm pñtem deſcriptionem eſt vſualis ꝛ vbiqꝫ preparatus reperitur.

℞.ſucci citoniorum
ſucci pomorum muſorũ
ſucci pomoꝝ dulcium
ſucci granatoꝝ dulcium
ſucci granatoꝝ acetoſoꝝ
ſucci granatorum muſorum añ.lb.i.
Proijciatur deſuper per diem ꝛ noctem
mente ſicce lb.i.ſ.
foliorum roſ.ʒ.ij.
Deinde coquatur cum facilitate vſqꝫ ad medium. ꝛ cũ mellis: aut zuccare lb.ij. fiat ſirupꝰ
Et aromatizetur cum gallia.

Licꝫ poſſit fieri cũ melle ꝛ cũ zuc. cõiter tamen fit cum zuc. ſola.

Sirupus de abſinchio
D.M.

Iſte ſirupus habetur in vſu.

℞.abſinchij romani lb.ſ.
roſarum rubearum.ʒ.ij.
ſpice.ʒ.iij.
vini antiqui boni ꝛ odoriferi
ſucci citoniorum añ.lb.i.ſ.

Dimittantur per diem ⁊ noctem in vaſe la
pideo. Deinde coquatur cum facilitate vſqꝫ
ad medium. Et cum
mellis lb.ij.
Fiat ſirupus.

Non eſt in vſu ſm hanc deſcriptōem ſed ſm pꝛimam.

Aliùs ſirupus
D. eiuſdem

℞. abſinchij romani. ʒ. C.
Decoquantur in aque lb.iij. vſqꝫ ad tertiā
partem. Deinde fricetur manibus ⁊ cole-
tur: ⁊ cum mellis ⁊ vini añ. lb.i.
Fiat ſirupus.

Iſte ſirupus non eſt in vſu ſm pñ-tem deſcriptōem

Sirupus de fumo
terre. D. N.

℞. omnium mirabolanorum añ. ʒ. x.
thimi
ſene
mirre
genciane
baccarum lauri añ. ℥. i.
epythimi
cuſcute
eupatorij
abſinchij
vtriuſqꝫ lapacij
ſcabioſe
enulle
borraginis
radicis apij
feniculi añ. ʒ. xx.
liquiricie
polipodij añ. ʒ. x.
thamarindorum
caſſiefiſtule mundate añ. ℥. iij.
paſſularum mundatarum
roſarum
manne
violarum añ. ℥. i.
pruna. xv.
ſucci fumiterre
ſucci borraginis añ. q. ſ.

Non eſt in vſu

Alius
D. eiuſdem

℞. pruna damaſcena. xl. numero
vuarum paſſularum mundatarum ab arillis. ℥. i.
caſſiefiſtule
tamarindorum añ. ℥. ij. ſ.
omnium mirabolanorum
abſinchij
epythimi
cuſcute
liquiricie
florum borraginis
aniſi
maratri añ. ʒ. x.
violarum
polipodij añ. ʒ. xx.
zuccare lb. v.

ſucci fumiterre. q. ſ.

Sirupus de fumo
terre maior. D. M.

Iſte ſirupus ſꝫ pñ-ſentē deſcriptōeꝫ eſt vſualis multū: ⁊ vbiqꝫ preparatꝰ reperitur.

℞. omnium mirabolanorum añ. ʒ. xx.
florum bugloſſe vel borraginis
violarum
abſinchij
cuſcute añ. ℥. i.
liquiricie
roſarum añ. ℥. ſ.
epythimi
polipodij añ. ʒ. vij.
prunorum
paſſularum enucleatarum añ. lb. ſ.
tamarindorum
caſſiefiſtule añ. ℥. ij.
Hec omnia bulliant in. x. lb. aque vſqꝫ dum
deueniant ad lb. iij. Et cum ſucci fumiterre
cocti ⁊ depurati: ⁊ zuc. añ. lb. iij.
Fiat ſirupus.

Iſte ſirupus non eſt in vſu: nec preparatus reperitur

Sirupus de fumo
terre minor. D. M.

℞. mirabolanorum citrinorum. ℥. ij.
violarum
cuſcute
abſinchij añ. ℥. i.
Coquantur cum lb. vij. aque vſqꝫ ad terti-
am partem. Et accipe ſucci fumiterre cocti
⁊ deſpumati lb. ij.
zuc. lb. ij. ſ.
Et quidam ſuſpendunt in eo cum coquitur
ſcamonee ligate in panno raro. ℥. ſ.

Sirupus de liquiricia
D. M.

Sirupus de liqricia eſt vſualis.

℞. liquiricie. ℥. ij.
capillorum veneris. ℥. i.
yſopi ſicce. ℥. ſ.
Proijce deſuper
aque lb. iiij.
Et dimitte die ac nocte. Deinde coque ad
medium. Et cum
mellis
zuc.
penidiorum añ. ℥. viij.
aque roſ. ʒ. v.
Fiat ſirupus

Sirupus de yſopo
D. M.

Sirupus de yſopo eſt vſualis multū ſm pñtem deſcriptionem.

℞. yſopi ſicce
radicis apij
feniculi
petroſelini
liquiricie añ. ʒ. x.
ordei mundati. ℥. ſ.
ſeminis malue
dragaganti
ſeminis citoniorum añ. ʒ. iij.
capillorum veneris. ʒ. vi.

iuiubas
ſebeſten an̄.xxx.numero
paſſularum enucleatarum.ʒ.xx.
ficus ſiccas
dactilos pingues an̄.x.numero
penidiarum albarum lb.ij.
Fiat ſirupus.

Sirupus de praſſio D.M.

Iſte ſirupus gn̄aliter eſt in vſu: et vbiqꝫ preparatus reperitur. Et nota hic qd̄ notatum eſt in dyapraſſio viridi.

℞.praſſij viridis.ʒ.ij.
yſopi ſicci
capillorum veneris an̄.ʒ.i.
calamenti
aniſi
rad̄ apij
rad̄ fen̄.an̄.ʒ.v.
ſeminis malue
fenugreci
yreos an̄.ʒ.iij.
ſeminis lini
ſeminis citoniorum an̄.ʒ.ij.
paſſularum enucleatarum.ʒ.v.
ficus ſiccas pingues numero.xvi.
penidiarum lb.i.
mellis boni lb.ij.
Fiat ſirupus.

Sirupus de thimo D.M.

Non eſt in vſu

℞.extremitatum thimi.ʒ.ij.
calamenti
mente ſicce an̄.ʒ.v.
aniſi
apij
feniculi
dauci an̄.ʒ.iiij.
paſſularum enucleatarum.ʒ.iiij.
mellis lb.ij.
Fiat ſirupus.
Et aromatizetur cum gallie.ʒ.ij.

Sirupus de epithimo. D.M.

Iſte ſirupus ē vſualis multum.

℞.epythimi.ʒ.xx.
mirabolanorum citrinorum
indorum an̄.ʒ.xv.
cuſcute
fumiterre an̄.ʒ.viij.
thimi
bugloſſe
calamenti
emblicorum
bellericorum
liquiricie.
polipodij
agarici
ſticad̄ an̄.ʒ.vi.
roſarum
ſeminis feniculi
aniſi an̄.ʒ.ij.
pruna.xx.
paſſularum enucleatarum.ʒ.iiij.
thamarindorum.ʒ.ij.ſ.
zuc.lb.iij.
rob lb.ij.
Fiat ſirupus.

Sirupus de eupatorio D.M.

Iſte ſirupus ē vſualis multum.

℞.radicum apij
feniculi
endiuie an̄.ʒ.ij.
liquiricie
ſquinanti
cuſcute
abſinthij
roſarum an̄.ʒ.vi.
capillorum veneris
bedegaris
ſuccaha
florum bugloſſe.aut
radicum eius
aniſi
feniculi
eupatorij an̄.ʒ.v.
rauendeſeni
maſticis an̄.ʒ.iij.
ſpice
azari
folij an̄.ʒ.ij.
Coque in aque lb.viij.ad tertiā partē.⁊ cū zuccare lb.iiij.⁊
ſucci apij.⁊
ſucci endiuie
quantitate ſufficienti
Fiat ſirupus.

Attende ꝙ ſuccaha eqpolet bedegari in virtute vt tan̄. in expōe hui⁹ nois ſuccaha.rō eo carentes multiplicamus quantitatē bedegaris.

Dic azarū oꝫ tātū pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine

Sirupus de ſticados D.M.

Iſte ſirupus ſꝫ p̄ſentē deſcriptōēꝫ eſt vſualis: et ſic vbiqꝫ preparatus reperitur.

℞.florum ſticad̄.ʒ.xxx.
haſce
calamenti
origani an̄.ʒ.x.
aniſi
piretri an̄.ʒ.vij.
piperis longi.ʒ.iij.
zinziberis.ʒ.ij.
paſſularum enucleatarum.ʒ.iiij.
zuc.lb.v.
Condiantur cum
cinamomi
calami aromatici
croci
zinziberis
piperis nigri
piperis longi an̄.ʒ.i.ſ.
Liga in panno raro:⁊ ſuſpende in ſirupo.

Sirupus cōtra acutas febres.D.N.

Iſte ſirupus non eſt in vſu: nec pre

Paratuȝ reperitur

℞.ſucci portulace
ſuca meloñ paleſtiñ añ.lb.
citruli
cucumeris
cucurbite
capilli veneris
herbe epatice
pollitrici
adyantos
ceterac
Iſta in aqua vel in ſuccis predictis fac bu-
lire: ⁊ adde
liquiricie mundate ⁊ trite
dragaganti
violarum añ.ℨ.i.
pruna.v.numero
ſemperviue.ℨ.i.
Deinde colentur: ⁊ colature addas
zuc.lb.i.
Et fiat ſirup.clarificatus vt debet. Tunc
accipe pſillij
ſeminis citoniorum añ.℈.i.
Mitte in ſacculo. ⁊
ſandali albi
ſandali rubei
ſpodij
berberis
roſ
ſeminis portulace
ſeminis lactuce
ſeminis ſcariole añ.ʒ.ſ.
Horum pulueres in ſacculo etiam bulire fa
cias. Et ibidem
reubarbari pulueriſati.ℨ.i.
Similiter in ſacculo fac bulire vſq; ad finē
decoctionis hec predicta. Deinde remoue
⁊ vſui reſerua.

Sirupi
D.M.

℞.roſarum
violarum
Deſcripti ſunt in littera I receptis infuſio
nis roſarum ⁊ violarum: ⁊ tu ibi videas qđ
diximus.

Iſte ſirupus ē mul
tū vſualis: ⁊ vbiq;
preparatus reperi
tur ſm p̄ntem de-
ſcriptionem.

Sirupus alius de violis
D.M.

℞.violarum.ℨ.ij.
ſeminis citoniorum
ſeminis malue añ.ʒ.viij.
iuiubas
ſebeſten añ.xx.numero
Coque in aqua: id eſt ſucco cucurbite vel in
aqua decoctionis eius: vel in aqua decoctio
nis ſeminis eius vſq; ad tertiam; et cum
zuc.lb.i.ſ.
Fiat ſirupus

Hic plures dātur
de iſto ſirupo d̄ſcri

Sirupus de papauere
D.M.

ptiōes: ſed iſta pr
ma eſt illa que re
peritur in vſu.

℞.papaueris albi
papaueris nigri añ.ʒ.lx.
decoquantur in lb.iiij.aque pluuialis: vſq;
dum redeant ad lb.i.ſ. ⁊ cum
zuccare
penidiarum añ.lb.ſ.
Fiat ſirupus.

Gloſa notanda.

¶ Circa modum confectionis huius ſirupi
attēde q̄ debes accipere capita papaueris
albi ⁊ nigri ſimul cū ſemine in q̄bus ſit me
diocritas inter paruitatē ⁊ magnitudinē: ⁊
humiditatē ⁊ exſiccatōeȝ. Et primo debēt
infūdi in aqua: ⁊ ibi dimitti per diē ⁊ noctē
Et ſi ſint multū ſicca: debent plus dimitti.
Et ſi ſint humidiora minus. Et poteſt con
fici iſte ſirupus cū melle aut cū zuc. ſȝ diuer
ſas medicorū intentōes: vt dictū eſt de dya
codio ſupra in lr̃a D. Et pro boteca debes
tenere iſtū ſirupū factū cū melle. ⁊ ſimiliter
cū zuc. in diuerſis vaſ. Iſta recepta tñ cōi-
ter ī libris ē defectuoſa circa q̄ntitatē zuc. ⁊
penidiarū: q: cōiter ſcribit q̄ cōdiat iſte ſi
rup⁹ cū penidiarū ⁊ zuc. añ.ℨ.iiij. Et reuera
non eſſet ſatis: niſi deȝ ꝑparari recēs vbi po
neretur tā parua quantitatis ipſorū ſolū ad
dulcorandū. ſed vbi conderetur pro boteca
⁊ deberet conſeruari: oporteret plus appo
nere de zuc. ⁊ penidijs.

Nō eſt in vſu: nec
p̄parat⁹ reperitur

Sirupus alius de papauere
D. eiuſdem.

℞.capitū papaueris albi: capitū papaueris
nigri āborū ſimul cū ſemine ſupple añ.ʒ.l.
capillorum veñ.ʒ.xv.
liquiricie.ʒ.v.
iuiubas.xxx.
ſeminis lactuce.ʒ.xl.
ſeminis malue
ſeminis citoniorum añ.ʒ.vi.
Coque in.iiij.lb.aque vſq; ad duas.
Et cum
zuc.
penidiarum añ.ℨ.viij.
Fiat ſirupus.

Nō eſt in vſu: nec
p̄parat⁹ reperitur

Sirupus alius de papauere
D.N.

℞.papaueris albi.ʒ.xl.
capillorum veneris
ſeminis malue
ſeminis citoniorum
ſeminis cucume.indi añ.ʒ.xviij.
iuiube.ʒ.xx.
penidiarum.ℨ.iij.
zuc.alexandrini.id eſt conſerue
roſarum lb.ij.ſ.
Fiat ſirupus.

Sirupus mirtinus qui fit de
granis mirti. D.M.

Fit ſicut ſirupus de agreſta.

Sirupus alius mirtinus D.N.

℞.mirtilorum.ʒ.xx.
ſandali albi
ſumach
ballauſtie
berberis an̄.ʒ.xxx.
meſpilorum.ʒ.L.
aque vel ſucci malorum granatorum
acetoſorum vel muſorum
aque vel ſucci malorum agreſtium an̄.lb.ij.
Omnia in dictis ſuccis coquantur:ꝛ cum
zuc.lb.v.
Fiat ſirupus.

Sirupus contra omnem fluxum ventris.D.N. Non eſt in vſu

℞.zuc.lb.i.
aque roſ.vel pluuialis lb.i.ſ. In alio lb.ij.ſ.ꝛ melius.
In hac aqua coquantur iſta
℞.mirtilorum.ʒ.i.
roſarum
ſumac
acaſſie
ballauſtie
ypoquiſtidos
ſpodij an̄.ʒ.ſ.
citoniorum
ſorbarum immaturarum an̄.numero.x.
meſpilorum viridium numero.v.
liquiricie
dragaganti
gummi arab an̄.ʒ.ſ.
Que ſunt teranda terantur.oīa iſta bulliant in ſupradicta aqua donec ad lb.i.redeant. poſtea totū coletur.Et iterū ſupra ignem ponatur cū ſupradicto zuc.Et fiat ſirupus pfecte coctus ꝛ diligenter clarificatus.

Gloſa notanda.

¶Loco aque roſ poſſunt iſta bulire in aqua pluuiali aut in aqua extinctōnis calibis aut in aqua plātaginis. Iſte aūt ſirupus non eſt vſualis.Sed apotecarij noſtri faciunt quendam alium ſirupum quem appellant ſirupum de rib.compoſitum qui non parum differt ab iſto: ſed iſte apud me cenſetur eligibilior:ſed poſſunt componere iſtum vel illum vtercꝫ bonus eſt:ꝛ vtrorūcꝫ compoſitio eſt bona. Et poſſunt ip̄m appellare aut ei imponere noīa ſm voluntatē eoꝝ:ſcilꝫ ſirupū de rib. vl ſirupū reſtrictiuū aut aliter quomodocūcꝫ voluerint:q: in nullo eoꝝ ingreditur ribes.necꝫ ribes eſt.ibi baſ.licet forte aliud qđ cum ribes conueniat in virtute.

Sirupus acetoſus ſimplex. D.M. Non eſt in vſu

℞.zuc.albi partes.v.
Funde ſuper illud in vaſe lapideo aq̄ fontis clare partes.iiij.
Decoque ſemper abijciendo ſpumā eius ꝛ ſit ignis ſine fumo ꝛ flamma donec clarificetur ꝛ aque medietatis conſumat̃. Deinde funde ſuper ip̄m aceti vini albi ptes.ij. in debili:ꝛ in forti ptes.iiij.ꝛ ī mediocri ptes.iij.Et coq̄ donec pficiatur decoctio.

Gloſa notanda.

¶Iſte ſirupus eſt multum famoſus:ꝛ vbicꝫ preparatus reperit̃.Scđm quā tn̄ ꝓportionē debeat cōſeruari in boteca Credo ꝙ in ꝓportione dupla aceti:q: poteſt fortificari totiens quotiens addendo ſibi de aceto. debet tn̄ ſemp exhiberi patienti in proportione magis placida:vt notauimus ſupra i oximelle ſimplici.

Sirupus acetoſus compoſitus ſiue ſirupus acetoſus de radicibus.D.M.

℞.aque fontis clare lb.x.
Et proijce deſuper radicum
feniculi
apij
endiuie an̄.ʒ.iij.
ſeminis aniſi
feniculi
apij an̄.ʒ.viij.
ſeminis endiuie.ʒ.ſ.
Coquantur cum facilitate donec redeāt ad lb.v.tunc proijce ſuper ipſum
zuc.albi lb.iij.
Clarificetur ſicut primus.Et adde de aceto q̄titatem ſufficientē iuxta modū doctrine precedentis in ſirupo acetoſo ſimplici.

Gloſa notanda.

¶Hunc ſirupum vocat Auiceñ ſirupum acetoſum cōitatis cū ſeminibus. Alij vocant ip̄m ſirupū acetoſum cū radicibus: vt meſue.ꝛ alij aliter ip̄m appellant.Pro quo attende ꝙ iſte ſirupus ꝓprie appellat̃ ſirupus acetoſus cōpoſitus:qn̄ componitur cū aceto.Sed ꝓprie dꝫ vocari ſirupus de radicibus qn̄ cōponitur ſine aceto.Auiceñ vocat ip̄m ſirupū acetoſum cōitatis cū ſeminibus:ꝓpter ſemina q̄ ingrediuntur.

Sirupus acetoſus de ſuccis herbarum.D.M. Non eſt in vſu

℞.ſuccorum ſirupi dinarij partes.iij.
aceti partem.i.
zuc.quod ſufficit

Sirupus acetoſus de ſuccis fructuum.D.M.

℞.ſucci granatorum muſorum
ſucci granatoꝝ acetoſorum an̄.partes.iij.
Coque cum facilitate vſcꝫquo ſit eius pars tertia diminuta.ꝛ tunc dimitte p duos dies vſcꝫ dū clareſcat.Et accipe eius partes.ij.

iulep partes.iij.
vel plus vel minus ⁊ pfice coctiōem in eo

Non eſt in vſu. Sirupus acetoſus de ſuccis ⁊ aquis fructuum.D.M.

℞.ſucci citoniorum
⁊ malorum
⁊ pirorum
⁊ granatorum muſorum
⁊ zazur añ.partes equales
aque decoctionis ſumach:⁊
berberorum añ.partem.i.ſ.
zuc.partes.iij.
Fiat vt in recepta precedenti.

Non eſt in vſu. Sirupus acetoſus de citonijs.D.M.

Accipe ſucci citoniorum acetoſorum depurati ⁊ clarificati partes.x.
aceti partem.i.ſ.
zuc.partes.ij.
Fiat ſirupus.

Non eſt in vſu. Sirupus acetoſus de pomis.D.M.

Fit ſicut ſirupus acetoſus de citoñ.

Non eſt in vſu. Alius D.eiuſdem.

Accipe ſucci malorum acetoſorum
ſuccis vue agreſte
ſucci granatorum acetoſorum añ.lb.i.
aque roſ
aque infuſionis tamarindorum:⁊
prunorum añ.lb.i.ſ.
ſucci endiuie cocti ⁊ depurati
aceti añ.lb.ij.
zuc.lb.viij.
Supercondias cum.ʒ.ij.camphore.

Non eſt in vſu. Alius D.eiuſdem.

Accipe ſucci pomorum acetoſorum.lb.i.
ſucci acetoſitatis citri lb.ſ.
iulep lb.ij.
Et quandoq; ſubmergitur in ſuccis ceta intincta in kermes.

Non eſt in vſu Sirupus acetoſus de prunis.D.M.

Intellige de aqua decoctionis ℞.aqua prunorum acetoſorum
aqua tamarindorum
ſucci granatorum acetoſorum añ.lb.i.
aqua:id eſt ſucci acetoſitatis
citri lb.ſ.
Coquantur cum facilitate. Et ſi rupentur cum lb.i.zuc.

Non eſt in vſu Sirupus acetoſus de teremabin.D.M.

Accipe teremabin.ʒ.iij.
Pone in vaſe lapideo ⁊ funde deſuper ſucci endiuie cocti ⁊ depurati lb.ij.bulliant ebullitiōe vna.deide frica manibus ⁊ cola.deide accipe
aque roſ
ſucci granatorum muſorum añ.lb.i.
ſucci vue agreſte
ſucci acetoſitatis citri añ.lb.ſ.
zuc.lb.iij.
Fiat ſirupus.

Sirupus acetoſus laxatiuus.D.M. Non eſt in vſu

℞.pruna ſicca
ſebeſten añ.L.numero
tamarindorum lb.ſ.
ſucci vue acerbe
ſucci acetoſitatis citri añ.lb.ſ.
zuc.lb.iij.
Fiat ſirupus.

Sirupus de endiuia D.gentilis de fuligeneo

℞.ſucci endiuie
ſucci epatice añ.lb.iij.
Clarificent predicti ſucci ad ignem vt expedit
roſarum
violarum
lenticule aque
politrici añ.ʒ.ſ.
capillorum veneris
ordei mundati
ſeminum cōium frigidorum añ.ʒ.i.
zuc.quod ſufficit.
Fiat ſirupus.Et aromatizetur cum
ſandalis albis:⁊
rubeis
berberis
ſemine citoniorum
ligno aloes
cinamomo
cortice citri

Gloſa notanda.

Iſte ſirupus eſt vſualis multum.Et vbiq; preparatus reperitur.Et q: eius deſcriptio ab auctoribus non reperitur.ego autē quia legi a xpoforo georgio in addit. ſup meſ.q fuit eius inuentor gentilis ⁊ q vidit receptam eius propria manu ſcriptam: ideo hic ego hoc inſerui.

Sirupus de arthemeſia.D.iohannis mathei in expoſitione ſupra nonū adalmenſſorē ca.de prouocatione menſtruoꝝ.

℞.arthemeſie.M.ij.
pulegij
calamenti
origani
meliſſe
perſiccarie
ſauine
ſanſucci
camedreos

perforate
camepiteos
matricarie cum flore
centauree minoris
ruthe
bethonice
buglosse
radicum feniculi
apij
petroselini
ſperagi
bruſci
ſaxifrage
enule
diptami
cyperi
rubee tinctorum
yreos
pionie añ. M. i.
ſeminis iuniperij
leuiſtici
petroſilij
apij
aniſi
nigelle
carpobalſami
coſti
azari
piretri
caſſielignee
cordumeni
calami aromatici
ſu añ. ℥. ſ.

Hic azarū dʒ tātū pulueriſari ꝙ repat ad vias vrine ⁊ ſit magis ꝓuocatiuum ꝙ ſolutiuū.

Conquaſſantur ⁊ infundantur in aqua fluuiali ſufficienti per diem ⁊ noctem. poſtea decoquatur ad medietatis aque conſumptionem. Et tūc deponatur ab igne: donec aq̄ tepuerit. Et tunc cum manibus fricentur i ipſa aqua. ⁊ poſtea colentur. ⁊ in colatura addatur
mellis. ⁊
zuc. quod ſufficit.
Decoque ad perfectionem. Et interdū additur de aceto acuto vel ſquilitico magis et minus ſm voluntatē. Et aromatizet cum cinamomo. ⁊
ſpica.

Gloſa notanda.

Apotecarij noſtri habent alium ſirupū de arthemeſ multum in vſu: ſed cuius ſit neſcio. ſi placet componere iſtū que eſt bene magiſtralis poterūt facere: ſinautem faciat quilibet ſuo modo.

Finit particula decimaoctaua

Decimanona particula ſecundi libri Incipit

ſ

Equitur in hac particula de littera T. que ad litteram S immediate ſubſequitur in ordine lrarū minoris alphabeti. Erūt autem in hac particula ſr̄te ſequentes.

Tyriaca Gal. D. N.
Tyriaca andromachi. D. Auic. in. v. canoñ.
Tyriaca dyateſſereō. Cuius due ponuntur recepte.
Trifera Gal. D. M.
Trifera magna. D. N.
Trifera maior ex arte ſunamis. D. M.
Trifera minor. D. M.
Trifera muſcata. D. M.
Trifera ſaracenica. D. M.
Trifera perſica. D. M.
Triaſandali. D. N.
Trionſilon. D. N.
Teodoriton emperiſton. D. N.
Teodoriton anacardinum. D. N.
Trociſci dyarodon ſiue de roſ. Cuius quattuor ponuntur deſcriptiones.
Trociſci dyani ſiue de violis. D. N.
Trociſci ydiocri. D. N.
Trociſci crocomagmatis. D. N.
Trociſci ſquilitici. D. N.
Trociſci de tyro. D. N.
Trociſci dyacorali. D. N.
Trociſci de camphora. Cuius due ponūtur deſcriptiones
Trociſci alkekangi. D. M. Cuius tres ponuntur deſcriptiones.
Trociſci de mirra. D. N.
Trociſci de gallia muſcata. D. M.
Trociſci de gallia ſebellie. D. M.
Trociſci de gallia elephangina. D. M.
Trociſci de gallia magna ſiue de gallia regali. D. M.
Trociſci ramich. D. M.
Trociſci de reubarbaro. D. M.
Trociſci de ſpodio. D. M.
Trociſci de ſpodio cum ſemine acetoſe: q̄ dicuntur reſtrictiui. D. M.
Trociſci de berberis. D. M. Cuius due ponuntur deſcriptiones.
Trociſci de abſinchio. D. M.
Trociſci de eupatorio. D. M.
Trociſci de aniſo. D. M.
Trociſci de lacca. D. M.
Trociſci de terra ſigilata. D. M.
Trociſci de croco. D. M.
Trociſci de arſenico. D. M.
Trociſci de agarico. D. M.
Trociſci de turbith. D. M.
Trociſci de ſerap̄. D. M.

Trociſci alhandal.D.M.
Trociſci de ſandalis.D.M.Cuius due ponuntur ſrte.
Trociſci hameth.D.M.
Trociſci de cypero.D.M.
Trociſci de ligno aloes.D.M.
Trociſci de caperibus.D.M.
Trociſci de karabe.D.M.

Tyriaca magna Galieñ. quam ponit Nicolaus.

℞.trociſcoꝝ ſquiliticoꝝ.ʒ.ij.℈.ij.
piperis longi.ʒ.ij.
trociſcoꝝ tyri
trociſcoꝝ dyacorali añ.ʒ.i.℈.i.
xilobalſ.℈.ij.gra.vij.
opij
agarici
roſarum
yris
ſcordeon
ſeminis rape ſiluatice
cinamomi
oppobalſ añ.℈.i.gra.xiiij.
reubarbari
croci
ſpice
coſti
ſquinanti
zinziberis
caſſielignee
ſtoracis calamite
ſticados
polij
raď pentafilon
petro
piperis albi añ.℈.i.gra.vij.
folij
gummi arab.
calcanti vſti
ſerapini
terre ſigilate
ypoquiſtidos
celtice
acori
camedrei
genciane
meu
carpobalſami
apij
amomi
marati
carui
ſiſelei
naſturcij
ſeminis aniſi
ypericon añ.℈.i.
mummie
caſtorei
oppoponaci
aſpalti
galbani
centauree minoris
ariſtologie longe
dauci ſiluatici añ.℈.i.
mellis quod ſufficit.

Gloſa notanda.

¶ Hec cõfectio eſt multum vſualis penes apotecarios noſtros.Et preparatur.ſm tamen rei veritatem iſta non eſt recepta que debet diſpẽſari aut preparari.Sed illa andromachi proprie eſt illa que debet preparari.vnde Auic.in.v.canoñ.ſumma prima Et tractatu primo de tyriac confectionibꝰ ca.primo.Et melior deſcriptionum huius medicine eſt deſcriptio radicalis andromachi.Et ſubdens ait.Et iã niſi ſunt plures medicoꝝ ſicut galienus ⁊ alij vt adderẽt ⁊ minuerent in ea nõ ꝓpter neceſſitatẽ faciẽtem neceſſariũ illud eis neqꝫ ꝓpter aliquid forte vocans eos ad illud:ſed querentes vt rememorerentur:⁊ vt remaneret ab eis in ipſa veſtigiũ ſicut remanſit andromaco.Et iterũ ſubdit.Et meũ quidẽ conſiliũ eſt:vt non remoueant aliquod qď experimentuꝫ iuuatiuũ inuenit.fortaſſe enim illa compilatio cũ illo pondere eſt ſignificans illud cuius iuuamentũ inuenit experimentũ:quod quando ipſa mouetur a ſuo pondere nõ cõſequitur illam proprietatem.Qď ſi aliquis eorum dicat ꝙ ſcit illam facientem illa pondera facere illam proprietatem:tunc dicet mendatium in eo cui contradicitur ſuper illud.ſicut ſi dicat aliquis ſcientiam ponderũ elementoꝝ in equis ⁊ hoĩe ⁊ alijs.Vide ergo ex his ꝙ Auiceñ expreſſe voluit ꝙ tyriaca andromachi eſt illa que debet confici ⁊ preparari:⁊ non illa Galieni.

Tyriaca andromachi Ex D.Auic.v.cañ.

℞.trociſc ſquile aureos.xxiiij.
trančiſcoꝝ alidaracaron
piperis nigri
opij añ.aur.vi.
cinamomi
ſeminis napi
ſcordeon
raď lilij celeſtis
agarici
ſucci liquiricie
oppobalſ añ.tantũdem
mirre
croci
zinziberis
reubarbari
centauree
calamenti montani

Hoc modo illã faciebat diſpenſari thomas de guerbo vt recitat xpoforꝰ georgius ſup meſ

praſſij
petroſelini
ſticad
coſti
piperis albi
macropiperis
pulegij
origani
florum ſquinanti
gummi albotin
caſſie lignee
ſpice
polij an̄. aureos. iij.
ſtoracis liquide
ſeminis apij
ſizeleos
ameos
camedreos
camepiteos
ſucci ypoquiſtid
ſpice celtice
ſebee montane
folij
genciane
feniculi
terre ſigilate
colcotar aduſti
amomi
acori
ſeminis naſturcij albi
carpobalſami
ypericon
ſu
gummi arab
cordumeni
aniſi
acaſſie an̄. aureos. ij.
dauci
bdellij ſubalbidi an̄. tantundem
bezear
aſpalti
opoponaci
centauree minoris
ariſtologie rotunde
caſtorei
ſerapini an̄. aureum. i.
mellis quod ſufficit
vini antiqui kiſt. i.
Liqueſiant q̄ de eis liqueſiunt: ꝛ infundantur que infunduntur. terantur ſicca ꝛ cribellentur. ꝛ conficiantur cum melle.

Gloſa notanda.

¶ Hec confectio debet ſeruari in vaſe vitreo aut argenteo aut plumbeo. Et non debet impleri vas vt reſpiret. Numerus medicinarum ſimplicium ingredientium hāc compoſitionem eſt. lxiiij. preter mel ꝛ vinū vt notant Auicen̄.

Tyriaca dyateſſeron
D. M.

Hec tyriaca nō p̄paratur cōiter. aliqui tn̄ ea magiſtraliter vtunt̄ ſm hāc D. q̄ eſt meſue.

℞. genciane
baccarum lauri excorticatarum
mirre
ariſtologie rotunde an̄.
Confice cum melle deſpumato.

Alia tyriaca dyateſſero
D. N.

Non eſt in vſu

℞. mirre
caſtorei
ariſtologie rotunde
genciane
baccarum lauri excorticatarum an̄. ʒ. i. ʒ. ij. ℈. ij. minus gra. xij.
fenugreci
nigelle
zedoarij an̄. ʒ. ij. ℈. ij. gra. viij.
gummi edere
calcanti vſti
eſdre magne
oſſis de corde cerui
mummie
antifarmaci an̄. ʒ. i.
cornu cerui vſti. ʒ. iij.
mellis quod ſufficiat

Triſera Galieni
D. M.

Non eſt in vſu.

℞. omnium mirabolanorum an̄. ʒ. x.
zinziberis
maſticis
cinamomi
gariofilorum an̄. ʒ. vij.
gallange
maratri
aniſi
apij
ameos
ſpice
azari
croci an̄. ʒ. iiij.
coſti
piperis nigri
piperis longi
caſſie an̄. ʒ. iij.
nucis muſcate
macis
cardamomi maioris ꝛ minoris
calami aromatici
ligni aloes an̄. ʒ. ij.
ſandali albi
ſandali rubei
cyperi an̄. ʒ. iij. ſ.
ambre. ʒ. i.
muſci. ʒ. iꝰ partes. iij.
Fricentur mirabolani cum oleo amigdalarū dulciū. Et confice omnia cū melle deſpumato. Et galienus q̄d ē q̄ntꝫ addidit ſcoriā

ferri nutritam ſm menſuram medicinaruꝫ oīm. Et qn̄qꝫ ſm medietatem earum.

Hec confectio ſm hanc D. cōiter eſt vſualis. Et prepatur cum opio et ſine opio.

Trifera magna
D. N.

℞. opij. ʒ. ij.
cinamomi
gariofilorum
galange
ſpice
zedoarij
zinziberis
coſti
ſtoracis calamite
calami aromatici
cyperi
yris
pencedani
acori
mandragore
celtice
roſarum
piperis
aniſi
apij
petro
feniculi
macedonici
dauci
iuſquiami
cimini
ozimi an̄. ʒ. i.
mellis quod ſufficit.

Quidā libri habēt cinoni: ſed falſo q: cononū eſt macedonicū: ⁊ ibi ponitur macedonicum

Trifera maior ex arte ſunamis. D. M.

℞. mirabolanorum kebulorum
indorum
bellericorum
emblicorum
nucis muſcate an̄. ʒ. v.
naſturcij aſſati
origani perſici
piperis
olibani
ameos
zinziberis
carmezit
ſpice
ſquinanti
cyperi an̄. ʒ. iiij.
ſcorie ferri nutrite in aceto diebus quinqꝫ ⁊ aſſate. ʒ. xx. mirabolani aſſentur cum butiro vaccino: ⁊ voluantur cetera cum oleo amigdalino dulci. ⁊ aromatizentur cū muſci ʒ. i. Et confice cum melle deſpumato. ⁊ da poſt ſex menſes.

Non eſt in vſu

Trifera minor
D. M.

℞. mirabolanorum kebulorum
indorum
bellericorum
emblicorum an̄. partes equales
Inuoluantur in butiro vaccino ⁊ fricentur ⁊ conficiantur cum melle emblicorum et aromatizentur cum muſco. Et in deſcriptione alia
cyperi
olibani
ſeminis apij
naſturcij aſſati an̄. ſextam partem vnius
Et apd̄ alios ſcorie ferri nutrite quart. iij.

Non eſt in vſu

Trifera muſcata
D. M.

℞. mirabolanorum kebulorum
bellericorum
emblicorum
piperis
macropiperis
zinziberis
cyperi
caſſie
ſpice inde an̄. ʒ. v.
ſeminis aneti
ſeminis porri an̄. ʒ. ij.
ſeminis baucie
roſarum
cinamomi
nucis muſcate
gariofilorum an̄. ʒ. i. ſ.
macis
beyl
gallie
ligni aloes crudi
muſci an̄. ʒ. i.
granorum naſturcij. ʒ. xij.
Confice cum melle deſpumato.
Et quandoqꝫ ponuntur in eo ſcorie ferri nutrite. ʒ. ij.

Non eſt in vſu

Trifera ſaracenica.
D. M.

℞. kebulorum
indorum
bellericorum
emblicorum
citrinorum an̄. ʒ. v.
cinamomi
trium piperum
ſecacul
folij
ſpice
cardamomi maioris ⁊ minoris
caſſie
ſataragi indi
cyperi
apij
lingue auis
gariofilorum

been albi
been rubei
zinziberis an̄.ʒ.ij.
ſpice
nucis muſcate
macis
ſizami excorticati an̄.ʒ.iij.
amigdalarum dulcium:⁊
amararum an̄.ʒ.v.
ligni aloes
ruthe
feminis feniculi
maſticis an̄.ʒ.ij.
alfelengenuſch
mente ſicce
origani perſici an̄.ʒ.i.ſ.
Fricentur mirabolani cum butiro vaccino ⁊ cetere ſpecies cum oleo amigdalino. Et confice cum melle quantum ſufficit.

Non eſt in vſu

Trifera alia ſaracenica.
D.N.

℞.zuccare.℥.iij.
mirabolanorum citrinoꝝ
caſſiefiſtule
thamarindorum an̄.℥.i.ſ.
kebulorum mundatorum
manne an̄.ʒ.vi.℈.ij.gra.v.
indorum
violarum an̄.℥.ſ.
aniſi
maratri an̄.ʒ.ij.gra.v.
belleric
emblici an̄.ʒ.ſ.gra.iiij.
Confice ſic. In lb.ij.aque ponantur.℥.iiij. recentium violarū ſi poſſint inueniri. ſin autem ſiccarū ⁊ buliant donec aqua ad purpureum colorem deueniat ⁊ viole ſint remiſſe. poſtea bene expreſſum coletur. ⁊ de colatura ipſa pars accipiatur ⁊ caſſiafiſtula ⁊ tamarindi ibi ſoluantur: ⁊ per caſſiam colētur. Et in altera aqua lb.i.⁊.ʒ.viij. zuccare mittantur: ⁊ ſuper ignem ponantur. Et ad ſpiſſitudinem buliat. Et cum inſpiſſari incipiet: addantur colature caſſiefiſtule: ⁊ tamarindi. poſtea manna. Et cum ſcire volueris ſi coctum eſt: gutta ſuper marmor ponatur. Et ſi quaſi mel coagulatur: coctum ē. ⁊ tunc ab igne deponatur. Et cum aliquantulum fuerit infrigidatum: pulueres predictarum ſpecierum ſemper agitando cū ſpatula apponantur. Ad vltimum vero ſupradictum zuccarum bene pulueriſatum. Et poſtea deponantur.

Non eſt in vſu

Trifera perſica.
D.M.

℞.ſuccorum ſolatri
endiuie
apij depuratoꝝ an̄.lb.ij.
Proijce deſuper
Violarum ſiccarum aut viridium.ʒ.iij.
foliculorum ſene.℥.ij.
agarici.℥.i.
prunorum damaſcenorum pinguium numero.xv.
cuſcute.℥.ſ.
mirabolanorum citrinoꝝ
kebulorum
indorum frictorum in oleo viol. aut amigdalino dulci an̄.℥.ij.
ſpice aromatice.ʒ.iij.
Buliant ſup prunas cum facilitate vſq; dū remaneant lb.ij.⁊ proijciatur deſuper
epythimi.ʒ.iiij.
Et buliant ebulitione vna.⁊ deponant̄ ab igne ⁊ colentur ⁊ diſſoluantur in vna parte iſtius colature
thamarindorum.℥.iij.
manne.℥.i.ſ.
pulpe caſſiefiſtule.℥.iiij.
zuc.viol.lb.i.
Colentur ⁊ mundētur a granis ⁊ ſcophis. Et in alia parte aque proijciantur
zuc.tabazed lb.iij.
aceti vini lb.i.
Coquantur cū facilitate. Deinde pijciat̄ ſuper illud quod diſſolutum eſt: ⁊ agregent̄ ſimul ī vnū. Et coquant̄ vſq; ad mellis ſpiſſitudinē. Vltimo vero pulueriſentur deſup
rauend boni.℥.i.
mirabolan̄ citrinorum.℥.i.ſ.
kebulorum
indorum an̄.ʒ.viij.
bellericorum
emblicorum an̄.ʒ.iiij.
granorum fumiterre
trociſcorum dyarodon
macis
maſticis
cubebe
ſpodij
ſandali citrini an̄.ʒ.ij.ſ.
quattuor ſeminum an̄.ʒ.ij.ſ. — Scilicet frigidoꝝ maiorum
ſpice.ʒ.ij.
Inuoluantur in oleo violato: ⁊ repone in vaſe vitreo.

Triaſandali.
D.N.

Hec confectio eſt multum vſualis ⁊ vbiq; pparata reperitur.

℞.ſandali albi
ſandali rubei
ſandali citrini
roſ
zuc.an̄.ſolidos.ij.
reubarbari
ſpodij
ſucci liquiricie
ſeminis portulace an̄.ſolid.i.ſ.

Zuc. dicit Actor pend. cpſlō: ſed debuit dicere zaccarie.id eſt pſilij: ⁊ ī ra veritate pſilliū

magis videtur cō‑ferre ꝓpoſito. ⁊ ita hʒ lr̃a galieni in li. dinamidiarū ca. de paſſiōibꝰ pectoꝛis

amidi
gummi arabici
dꝛagaganti
ſeminis melon̄
citruli
cucumeris
cucurbite
ſeminis ſcariole an̄. ſolid. i.
camphoꝛe. ℈. i.
Alij roſ pondus quadruplicant
ſirupi roſ. q. ſ.

Iſta additio nō ē vſualis apud apo‑tecarios noſtros.

Trionſilon
D. N.

Trionſilon nō eſt in vſu.

℞. piperis albi. ʒ. i. ſ.
piperis nigri. ʒ. ij.
cimini aſſi. ʒ. ſ.
zinziberis
nitri
piretri an̄. ʒ. ij.
piperis longi. ʒ. ſ.
petro
amei
dauci
aniſi
elempni
ſpice
cyperi
apij
ſizeleos
coſti an̄. ʒ. ſ.
gariofiloꝛum. ʒ. i. gra. vij. ſ.
dattiloꝛum mundatoꝛum numero. xij.
folioꝛum rute virid. ʒ. ſ.
mellis. q. ſ.

Teodoꝛiton emperiſton.
D. N.

Non pꝛeparatur

℞. aloes epatici. ʒ. ij. gra. ij. ⁊ tertiam partem. ʒ. iꝰ.
cinamomi
camedrei
acoꝛi an̄. ʒ. iij.
croci
caſſiefiſtule
reupontici an̄. ʒ. ij. gra. xvi.
agarici. ʒ. ij. ſ.
nardi
coſti
maſticis
azari
ſilphij
ſquille aſſe
amoniaci
bdellij
eleboꝛi nigri
ypericon
epythimi
polipodij
ſucci bꝛaſce

Expone: id eſt caſſieligñ. ⁊ vide qd̄ notatū eſt in acariſton. Dic em̄ caſſiefi. nō videt̄ cōferre ꝓpoſito ꝓpter eſſe ꝓpoꝛtionatū doſim eius ad aliā

piperis albi
piperis longi an̄. ʒ. i. ſ.
ſquinanti
zinziberis
mirabolan̄
coloquintide
mirre
ſerapini
oppoponaci
caſtoꝛei
abſinthij
ariſtologie longe
petro.
genciane
amomi an̄. ʒ. ij.
mellis. q. ſ.

Theodoꝛiton anacardinum
D. N.

Non eſt in vſu

℞. aloes epatici. ʒ. i. ſ.
yꝛeos
caſſie an̄. ʒ. vij. minus gra. xvi.
zinziberis
anacardi
carpobalſ. an̄. ʒ. iiij. ſ.
folij
ſpice
coꝛticum mirabolan̄
men
epythimi an̄. ʒ. iij. ℈. i.
gariofiloꝛum
ſquinanti
reupontici
maſticis an̄. ʒ. i. gra. iij. ſ.
Confice ſic. Accipe coꝛticū radicū feniculi bene abluti ⁊ cōtriti lb. i. ⁊ pone ī lb. ij. aceti ꝑ. vij. dies. ⁊ poſtea tere ipſam radicē. et cū eodē aceto coque ad tertiā partē. ⁊ cum oī diligentia cola ꝑ pannū. ⁊ pone in lb. ij. mellis deſpumati. ⁊ ſic coque vſqꝫ ad aceti conſumptōem. ⁊ cū tali melle confice.

Trociſci dyarodon
D. N.

Non ſunt in vſu

℞. roſ viridium. ʒ. iiij.
ſpodij. ʒ. ij.
ſandali rubei. ʒ. i. ſ. gra. viij.
camphoꝛe gra. xij.
Confice ſic. cum marmoꝛeo piloꝛoſe recentes ſine intermiſſione terantur. Deinde ceterarum ſpecierū ſubtiliſſimus puluis ſupmittatur. ⁊ cum ſufficienti rodoſtomate: id eſt aqua roſ cōficiant̄. Ad vltimū camphora abbibita inde trociſci foꝛmentur. ⁊ ī vmbꝛa ſiccentur: ⁊ vſui reſeruentur.

Trociſci alij dyarodon
D. M.

Nō ſunt in vſu

℞. folioꝛum roſ. ʒ. x.
liquiricie. ʒ. v.
ſpice aromatice. ʒ. ij. ſ.

Confice cum vino albo. Et ſi laxatiuos fa
cere volueris: adde
ſcamonee. ʒ. iij.

Non ſunt in vſu.

Trociſci dyarodon alij
ſiue de roſis. D. M.

℞. foliorum roſ rubearum aureos. iij.
ſpice aromatice aureos. ij.
liquiricie aureos. iij.
ligni aloes aureos. ij.
ſpodij aur. i.
croci aureum. ſ.
maſticis. ʒ. ij.
Confice cum vino albo: et fiāt trociſci. ʒ. iꝰ.

Non preparantur

Trociſci alij dyarodon
ſiue de roſ. D. M.

℞. foliorum roſ. ʒ. viij.
ſpice. ʒ. iij.
rauend de ſeni. ʒ. iiij.
ſpodij. ʒ. i. ſ.
liquiricie. ʒ. iij. ſ.
ſucci eupatorij. ʒ. x.
Fiant trociſci cum teremabin.

Inter has deſcri-
ptiones ſola iſta ē
vſualis q̄ ingredi
tur cōpoſitōes ma
gnorum antidotorum.

Trociſci alij dyarodon
ſiue de roſ. D. M.

℞. roſ. ʒ. iiij.
ligni aloes. ʒ. iij.
maſticis. ʒ. i. ſ.
abſinchij romani
cinamomi
ſpice
caſſieligñ
florum ſquinanti añ. ʒ. i.
Fac trociſcos. ʒ. ij. cū vino antiquo et aqua
decoctionis radicum

Diureticarum ſup
ple vt apij petro.
etc. aut cum ſirupo
de radicibus.

Trociſci diani ſiue
de violis. D. N.

℞. florum violarum viridium. ʒ. vi.
amidi. ʒ. iij.
ſeminis papaueris albi. ʒ. ij. ℈. i.
reubarbari. ℈. v.
ſeminis plantaginis. ʒ. i.
balſ. ℈. i.
rodoſtomati: id eſt aque roſ. q. ſ.
Confice ad modum trociſcorum de roſ.

Iſti trociſci raro
habentur in vſu: i
terdum tñ inueni
untur preparati.

Trociſci ydiocri
D. N.

Non preparantur
niſi p q̄to ingre-
diuntur compoſi-
tiones magnas.

℞. amomi. ʒ. i.
cinamomi
folij
croci
mirre
caſſie añ. ʒ. ſ.
ſpice. ℈. i.
oppobalſ
coſti
calami aromatici
xilobalſ
azari
ſu añ. gra. xv.
maſticis
maratri añ. gra. x.
thamariſci gra. v.
vini aſcoloni. q. ſ.
Hec omnia tere: et cum vino trociſcos ifor
ma: et cum fumo ſtoracis ſicce.

Trociſci crocomagmatis
D. N.

Non preparantur
niſi pro q̄to ingre
diuntur cōpoſitio-
nes magnas.

℞. croci. ʒ. iij.
roſ
ameos
mirre añ. ʒ. i. ſ.
xilobalſ. ʒ. ij.
Cum aqua roſ trociſcos informa.

Trociſci ſquillitici.
D. N.

Non preparantur
niſi pro q̄to ingre
diuntur compoſiti
ones magnas.

Sic fiunt. Squillam integram diuide: et in
maſſa farine fermentate in furno decoque
et abſtracta de maſſa: et eiectis corticibus eiꝰ
medium in mortario tere et eiuſdem pon-
deris farinam orobi ſubtiliſſime tritā adde
et cum vino vel melle tēpera. Si deeſt oro
bus tantundem panis aſſi ſubtiliſſime triti
pone et exinde trociſcos informa: et in vm-
bra ſiccentur.

Trociſci de tyro.
D. N.

Non preparantur
niſi pro q̄to ingre
diunt̄ cōpoſitiōes
magnas. interdū
tñ vtimur eis in le
pra. Et poſt annū
nullius ſunt effica
cie: vt bene recitat
ille doctor antho-
nius guenerinus ī
ſuo de venenis.

℞. tyrum iuuenem longitudinis vnius pal
mi oculos rubeos habentem linguam mo-
bilem et cornua in modum grani frumenti
caput et caudam tribus digitis abſcinde. et
medium quod remanet euiſcera et excoria
et optime in aqua dulci laua. et ſic coque do
nec ſpine a carnibus ſeparētur. Poſtea ſpi
nis proiectis: carnem in mortario marmo-
reo nimis tere. et commixta eiuſdem pon-
deris farina orobi vel panis aſſi cum ſuo iu
re vel brodio in quo decoctus eſt tyrus tem
pera. et fac trociſcos ponderis ſolidi iꝰ. Et
in vmbra deſicca.

Trociſci dyacorali. D. N.

℞. corali rubei
cinamomi
mirre
amomi
papaueris añ. ʒ. iiij.
ſquinanti
croci añ. ʒ. ij.
calami aromatici
xilobalſ
caſſielignee
maſticis
polij
ſu
ſilene añ. ʒ. i.
De his oībus pulueriſatis fac trociſcos cū
vino. ponderis ſolidi iꝰ. et ſicca in vmbra.

Iſti trociſci non ſunt in vſu ſm pñtem deſcriptõem

Trociſci de camphora
D. N.

℞. roſarum
ſpodij
ʒuc. añ. ʒ. vij.
cucumeris
xiloaloes
croci
camphore añ. ʒ. i.
liquiricie
ſeminis portulace añ. ʒ. i. ſ.
Diſtempera cum muſcilagine pſillij: ⁊ fac trociſcos.

Iſti trociſci reperiuntur preparati ſm preſentem deſcriptionem.

Trociſci alij de camphora
D. M.

℞. foliorum roſ gra. iiij.
ſpodij. ʒ. ij.
ſandalorum citrinorum. ʒ. ij. ſ.
croci. ʒ. i.
liquiricie. ʒ. ij.
ſeminum quattuor frigidorum
dragaganti
gummi
ſpice añ. ʒ. i.
ligni aloes
cardamomi
amili
camphore añ. ʒ. iꝰ partes. ij.
ʒuc. tabaʒed
teremabin añ. ʒ. iij.
Confice cũ muſcilagine pſillij ⁊ aqua roſ.

Iſti trociſci ſunt ĩ vſu ſm pñtem deſcriptionem.

Trociſci alkekangi
D. M.

℞. granorum alkekangi. ʒ. iij.
quattuor ſeminum frigidorum añ. ʒ. ſ.
boli armenici
gummi arabici
thuris
ſanguinis drachonis
papaueris albi
amigdalarum amararum
ſucci liquiricie
dragaganti
amidi
granorum pini añ. ʒ. vi.
ſeminis apij
karabe
terre ſigilate
iuſquiami
opij añ. ʒ. ij.

Aliqui libri habẽt boli: ſed debʒ dici terre ſigilate

Non ſunt in vſu ſm pñtem deſcriptionem ſed ſm precedẽtem.

Trociſci alij alkekangi
D. N.

℞. ſeminum meloñ aureos. xxxvi.
ſeminis iuſquiami albi
ſeminis apij
ſeminis acetoſe añ. aureos. vij.
ſeminis coriandri
ſeminis papaueris albi añ. aur. xviij.
ſeminis feniculi
granorum pini torrefactorum
croci
amigdalarum amararum. añ. aureos. x.
granorum alkekangi numero. xl.
Dec tere ⁊ confice cum coagulo vue ſeu cũ muſcilagine que exuit ex granis alkekangi. ⁊ fac trociſcos.

Nõ ſunt in vſu ſʒ pñtẽ deſcriptõem

Trociſci alij alkekangi
D. N.

℞. ſeminis alkekangi. ʒ. i.
gummi arabici
dragagañ
boli armenici
ſeminis papaueris albi
amidi añ. ʒ. vi.
thuris
ſanguinis drachonis.
liquiricie roſ añ. ʒ. ſ.
apij
ſucci liquiricie
iuſquiami
opij añ. ʒ. ij.
ſeminis cucurbite
ſeminis citoniorum mũdatorum añ. ʒ. iij.
amigdalarum. ʒ. i.
mellis. q. ſ.
Fiant trociſci.

Iſti trociſci ſunt multũ vſuales: et preparanť vbiqʒ.

Trociſci de mirra
D. N.

℞. mirre. ʒ. iij.
lupinorum optime tritorum. ʒ. v.
foliorum ruthe
mentaſtri
pulegij ſeruini
rubee tinctorum
aſſe fetide
ſerapini
oppoponaci añ. ʒ. iij.
Fiant trociſci ponderantes. ʒ. ij. cum ſucco rute

Iſti trociſci preparanť ꝑ ꝙto ingrediunť alias cõfectiones: tñ͛s. raro veniunt in vſũ

Trociſci de gallia
muſcata. D. M.

℞. xiloaloes crudi partes. v.
ambre partes. iij.
muſci partem. i.
Glutinis dragaganti cũ aqua roſ extracte q. ſ. ad cõmiſcendũ ea. Fiant trociſci ſimiles folijs mirte ⁊ ſiglentur ⁊ reponantur in vaſe vitri. Et apud alios diſſoluitur ambra in vaſe vitreo cum oleo de ben: id ẽ muſcelino. Et conficiuntur cetera cum eo.

Non ſunt in vſu.

Trociſci de gallia
ſebellie. D. M.

℞. foliorum roſ recentium ⁊ humidarum que iam incipiunt reſare nodos. ʒ. i. ſ.
Terantur contritione vltima in mortario lapideo. Deinde proijce deſuper

ligni aloes
gariofilorum
gummi arabici
ſpice inde an.ʒ.i.ſ.
ſandali citrini.ʒ.ij.
ramich.ʒ.iij.
Terantur ſicut alchool:τ terantur cum roſ τ humectentur cum modico aque roſ infuſionis gummi arabici.τ iterum terantur.deinde iterum humectentur:τ terantur.τ hoc fiat per diem vnum.Ultimo vero aromatizentur cum
muſci.ʒ.i⁹ parti.ij.
ambre
camphore an.aur.ſ.
Fiant trociſci τ ſigillentur.

Non ſunt in vſu

Trociſci de gallia elephangina.D.M.

℞.emblicorum abiectis oſſibus.ʒ.iiij.
Conterantur contritione groſſa:τ ponant in vaſe vitreo.Et fundatur deſuper
aque infuſionis roſarum ſiccarum:τ
corticum citrorum lb.ſ.
Et ſtringatur os vaſis τ dimittatur per dies tres.Deinde fundatur in eis aque predicte infuſionis.ʒ.iiij.τ in craſtinum fiat ſimiliter:vſq; quo emblicorum virtus in aqua impreſſa ſit.Tunc vero
℞.ligni aloes.ʒ.viij.
ramich.ʒ.i.ſ.
roſ.ʒ.x.
gariofilorum.ʒ.x.
ſpice inde.ʒ.iij.
ſandali citrini.ʒ.iiij.
gummi arabici.ʒ.vi.
Terantur oia ſicut alchool ſicut dixi.τ fundatur ſuper ea parum ſucci infuſionis predicte emblicorum.Et conterantur cum eo vſq; dum totum paulatim fundatur τ imbibatur.Ultimo vero aromatizetur cum
camphore.ʒ.i.
ambre.ʒ.ij.
muſci.ʒ.i.
Fiant trociſci τ ſigillentur τ ponantur i vaſe vitreo

Non eſt in vſu

Confectio de gallia magna ſiue regali.D.M.

℞.ſucci albelac.lb.i.
Buliat ebulitione vna.deinde coletur τ proiciatur deſuper
gallarum recentium contritarum contritione vltima.ʒ.iij.
Et buliat donec fiat ſicut mel currens.deinde
℞.roſ.ʒ.ſ.
cardamomi
lingue auis
gariofilorum
nucis muſcate
macis
ligni aloes an.ʒ.vij.ſ.
darſeni.ʒ.iij.
ſandali machaſir.ʒ.v.
croci.ʒ.ſ.
gummi arabici.ʒ.i.
Terantur τ cribellentur τ miſce cum predictis.τ expande deſuper marmor inunctum oleo amigdalarum donec ſiccetur.Deinde puluериſetur ſicut alcool.τ aromatizetur cum muſci aureo.ſ.Deinde cum aqua roſ Fiant trociſci ſubtiles τ ſiccentur in vmbra.

Trociſci ramich. D.M.

Coſectio ramich nō preparat niſi pquāto ingredit alias cōfectiōes magnas.alīs raro venit in vſum.
Raro vtimur gallis in antidotis p os ſumendis:niſi gallis cypſſi:τ credo φ hic debeant poni:τ vident cōferre propoſito.

℞.ſucci herbe acetoſe.ʒ.xvi.
Buliat ebulitione vna cum rob.ʒ.i.
granorum mirti.ʒ.ij.
Et coletur τ miſce cum eo gallarum recentium τ humidarum tritarum vltima contritione.ʒ.iij.Coquatur adhuc.Deinde pulueriſetur deſuper
roſ.ʒ.i.
ſandali machaſir.ʒ.i.τ quarta
gummi arabici.ʒ.i.ſ.
carnium ſumach
ſpodij an.ʒ.viij.
ſucci agreſte.ʒ.vij.
ſucci granorum mirti tritorum contritione vltima.ʒ.iiij.
ligni aloes
gariofilorum
macis
nucis muſcate an.ʒ.iiij.
Inuoluantur omnia ſimul τ expande i ſcutella lapidea vſq; dum ſiccētur.Deinde tere ſicut alcool.Et cum
camphore aureo.i.
aque roſ.q.ſ.
Fac tro.ſubtiles τ exſicca in vmbra.Et apud alios loco ſucci acetoſe pone ſucci citoniorum acetoſorum immaturorum tantūdem.Et quidam aromatizant cum
muſci.ʒ.i⁹ quarta

Iſti tro.multū ſūt in vſu:τ vbiq; preparati reperiūtur.

Trociſci de reubarbaro. D.M.

℞.rauend boni.ʒ.x.
ſucci eupatorij.ʒ.iiij.
roſ.ʒ.iij.
ſpice
aniſi
rubee tinctorum
ſeminis apij
abſinthij
azari an.ʒ.i.
amigdalarum amararum.ʒ.iiij.
Fiant trociſci aurei i⁹.

Hic ſubtiliſſime pulueriſet azarū.

Iſta prima recepta non eſt in vſu nec preparatur

Trociſci de ſpodio.D.M.

℞.ſpodij.ʒ.iiij.

roſ rubearum.ʒ.vij.
ſeminis portulace
ſucci liquiricie an̄.ʒ.ij.
Confice cum muſcilagine pſillij.⁊ fac tro-
ciſcos.ʒ.iꝰ.

Iſti tro.ſm p̄ſētē deſcriptōem ſunt vſuales multū: et ꝑparantur vbiqꝫ

Trociſci de ſpodio cū ſeie ace toſe.⁊ dicūt reſtrictiui.D.M.

℞.roſ rubearum.ʒ.xij.
ſpodij.ʒ.x.
ſeminis acetoſe.ʒ.vi.
ſeminis portulace
granorum coriandri infuſorum in aceto et torrefactorum
pulpe.id eſt corticis ſumach an̄.ʒ.ij.ſ.
amidi aſſi
ballauſtiarum
berberis an̄.ʒ.ij.
gummi arabici aſſi.ʒ.i.ſ.
Confice cum ſucco agreſte

Credo ꝙ ſemen portulace dꝫ aſſari ꝑpter multā eius humiditatem.

Non ſunt in vſu

Trociſci de berberis D.M.

℞.berberis aut ſucci eius
ſpodij
ſucci liquiricie
ſeminis portulace an̄.ʒ.iij.
roſ.ʒ.vi.
ſpice
croci
amidi
dragaganti an̄.ʒ.i.
ſeminis citruli.ʒ.i.ſ.
camphore.ʒ.ſ.
Confice cum teremabin

Nō ſūt in vſu: nec preparati reperiū tur: aliqui tñ iſtis magiſtraliter vtūt

Aliter ſic ex D.eiuſdem.M.

℞.berberis.ʒ.ij.
ſpodij
xiloaloes
ſeminis acetoſe
maſticis
gallie
ſpice an̄.ʒ.i.
roſ.ʒ.v.
Confice cum aqua roſ.

Iſti trociſci apud nos preparantur.

Trociſci de abſinchio D.M.

℞.roſ
abſinchij
aniſi an̄.ʒ.ij.
rauend
ſucci eupatorij
azari
apij
amigdalarum amararum
ſpice
maſticis
folij an̄.ʒ.i.
Fac trociſcos cum ſucco endiuie

Dic azarū dꝫ tātū pulueriſari ꝙ re pat ad vias vrine.

Trociſci de eupatorio D.M.

Iſti apud nos preparantur.

℞.teremabin
ſucci eupatorij an̄.ʒ.i.
roſ.ʒ.ſ.
ſpice.ʒ.iij.
rauend
azari
aniſi an̄.ʒ.ij.ſ.
ſpodij.ʒ.iij.ſ.
Fac trociſcos cum ſucco herbarum ſupple hanc confectionem ingredientium: ſcꝫ eupatorij: aut cum ſucco herbarum conferentiū propoſito: vt abſinchij: aut apij. ſed nos loco ſuccoꝝ accipimus aquas diſtillatas.

Dic azarū dꝫ tāti pulueriſari ꝙ re pat ad vias vrine

Trociſci de aniſo.D.M.

Non ſunt in vſu.

℞.aniſi
eupatorij an̄.ʒ.ij.
ſeminis aneti
ſpice
maſticis
folij
abſinchij
apij
amigdalarum amararum an̄.ʒ.i.
aloes.ʒ.ij.
Confice cum ſucco abſinchij ⁊ apij.

Trociſci de lacca D.M.

Iſti trociſci apud nos penes aliquos apotecarios ꝑparantur: ⁊ penes aliquos non.

℞.lacce ablute
ſucci liquiricie
abſinchij
berberis
ſucci eupatorij
rauend
ariſtologie longe
coſti
azari
amigdalarum amararum
rubee tinctorum
aniſi
apij
ſquinanti an̄.ʒ.i.
Fac tro.ʒ.iꝰ.

Dic azarū dꝫ tāti pulueriſari ꝙ re pat ad vias vrine

Tro.de terra ſigilata.D.M.

Iſti trociſci ſunt multū vſuales: et preparant vbiqꝫ.

℞.ſanguinis drachonis
gummi arabici aſſi
ramich
roſ
ſeminis roſ
amili aſſi
ſpodij
acaſſie
ypoquiſtidos
ballauſtie
boli armenici

Dic pone ſemē il lud lanuginoſum qđ ē ī roſ nodulo.

terre ſigilate
ſedenegi
corali
margaritarum
karabe
dragaganti
papaueris nigri an̄.ʒ.iij.ſ.
ſeminis portulace aſſi
cornu ceruí aduſti
thuris
gallarum cypreſſi an̄.ʒ.ij.
Fiant trociſci cum aqua arnogloſſe.

Trociſci de croco ſiue crocomagmatis. D.M.

Non preparantur niſi p quanto igrediuntur alias confectiões magnas.

℞.croci aureos.vij.ſ.
colcotar aureos.v.
aluminis
calcadis an̄.ʒ.i.ſ.
gummi arab.ʒ.ij.
Fiant trociſci cum vino ſtiptico.

Trociſci de arſenico D.M.

Non preparantur niſi p quanto igrediuntur alias confectiões magnas.

℞.arſenici citrini.℥.i.
calcis viue.ʒ.xij.
acaſſie
tartari combuſti
fecis aceti aduſti
gummi arab torrefacti
aluminis
balauſtiarum an̄.ʒ.ij.
colcotar
florum eris an̄.ʒ.v.
Terantur cum aceto: Et ſtent in ſole per x.dies. Et fiant trociſci ⁊ ponantur in vaſe vitri bene clauſo: qđ reponantur in alio vaſe vbi ſit acetum.

Trociſci de agarico. D.M.ca. de agarico de intentione haly.

Iſti communiter non preparantur.

℞.agarici partem.i.
keyſim aut dauci ſextam partem eius
ſaliſgemme quartam partem ipſius
Fiant trociſci cum viſcoſitate polipodij recentis.

Trociſci alij de agarico.D.M.ca. de agarico de intentione dya.

Iſti etiam nõ preparantur.

℞.agarici partem.i.
ſaliſgemme tertium ipſius
Fiant trociſci cum ſirupo acetoſo.

Trociſci alij de agarico D.M.

Ita cõiter ⁊ vbiqꝫ inueniunt̄ pparati.

Accipe agarici electi
Puluerisetur.⁊ cum vino infuſionis zinziberis formentur trociſci.

Trociſci de turbith. D.M. de intentione hameth.

Non ſunt in vſu: debent tñ eſſe viole recẽtes: aut conſerua viol.cũ zuc.

℞.turbith electi
florum violarum recentium duplum ipſius
zinziberis mediũ ponderis ipſius

Fiant trociſci.

Trociſci de ſerapino: D.M. ca.de ſerap.de intentõe mezir.

Non ſunt in vſu: nec preparati reperiuntur.

Accipe coloquintidã.pfora ipſam:⁊ abijce grana eius tñ.⁊ impleatur aqua cũ pauca ſpica ⁊ maſtice.⁊ bulliant in cinere calido vſqꝫ ad conſumptõem tertie partis ipſius. Deinde infunde ſerapinũ in hac aqua ſemper modicũ infundendo: vſqꝫ dum pingueſcat. Deinde fricetur ⁊ fiãt troc.ſci.

Poſſunt ſilr fieri p mutãdo aquã coloquintide ad aquaꝫ mirabolanorum. Meſ in littera.

Trociſci alij de ſerapino. D.M.vbi ſupra.

Non ſunt in vſu: nec preparati reperiuntur.

℞.ſucci enule ſicut eſt.ʒ.xvij.
Infunde in eo
ſpice
maſticis an̄.ʒ.iiij.
Bulliant vſqꝫ ad conſumptionem medietatis.poſt illud coletur ⁊ mittatur ſerapinum.⁊ fiat vt dictum eſt.

Trociſci alhandal D.M.

Non ſunt in vſu.

℞.pulpe coloquintide electe mundate a granis.℥.x.
Incindantur inciſione conuenienti cum inciſorio.⁊ fricetur cũ.℥.i.olei roſ. Deinde
℞.dragaganti
gummi arabici
bdellij mollis an̄.ʒ.vi.
Infundãtur iſta in aqua roſ p dies.iiij. Et conficiatur coloquintida inciſa cũ glutino eoꝝ.⁊ fiant trociſci.⁊ exſiccentur ĩ vmbra

Trociſci de ſandalis D.M.

Non ſunt in vſu.

℞.trium ſandalorum an̄.ʒ.viij.
ſpodij
ſeminum cucumeris
cucurbite
citruli
portulace an̄.ʒ.iiij.
roſ.ʒ.vij.
camphore.ʒ.i.
berberis vel ſucci eius.ʒ.vi.
boli armenici.ʒ.iiij.
Confice cum aqua portulace

Aliter ſic. Ex D.eiuſdem.

Non ſunt in vſu.

℞.ſandalorum citrinorum.ʒ.ij:
gummi arab.ʒ.iiij.
ſeminum quattuor frigidorum excorticatorum an̄.ʒ.i.
Confice cum aqua portulace
lactuce
dragaganti
ſucci liquiricie an̄.ʒ.ſ.
fiant trociſci.

Trociſci hameth. D.M.

Iſti trociſci nõ ſũt in vſu ⁊ ſunt prope trociſci de tur

℞.folioꝝ viol.habentium medietatẽ inter

bith de qb⁹ ſupra.

humiditatem ⁊ ſiccitatem aur.xij.
turbith electi aureos.vi.
ſucci liquiricie aureos.iij.
teremabin aureos.iiij.
Fac trociſcos

Non ſunt in vſu.

Trociſci de cypero
D.M.

℞.zinziberis
heyl
nucis muſcate
cubebe
macis
gariofilorum
gallie an̄.aur.i.
corticum citri
maſticis
florum ſquinanti
cyperi
ſpice
cinamomi
emblicorum
extremitatum mirti an̄.aureos.ij.
Et in alio kirat.i.
Confice cum melle paſſularum

Non ſunt in vſu.

Trociſci de ligno aloes.
D.M.

℞.ligni aloes
roſ rub.an̄.ʒ.ij.
maſticis
cinamomi
gariofilorum
gallie
ſpice
macis
nucis muſcate
cubebe
cardamomi
corticum citri
heyl bace an̄.ʒ.ſ.
muſci.ʒ.i⁹.ſextam
Fiant trociſci cum melle paſſelato.

Aliq̄ libri habēt ī hac cōfectiōe heyl ⁊ ſeq̄t haucie falſo:ſʒ debuit dicere heyl bace q̄ ē ſpēs cardāomi ⁊ videtis q̄ haucia non confert propoſito.

Trociſci de caperibus
D.M.

℞.corticum.rad̄ caparis
ſeminis agni caſti an̄.ʒ.v.
nigelle
calamenti
ſucci eupatorij
amigdalarum amararum
naſturcij
armoniaci
foliorum rube
ariſtologie ro.an̄.ʒ.ij.
cyperi
ſcolopendrie an̄.ʒ.i.
armoniacum diſſoluatur in aceto ⁊ aliarum rerum puluis conficiatur cum eo.

Iſti trociſci nō reperiunt̄ preparati

Quidā duplicāt armoniacū:⁊ eſt melius.meſ in lr̄a.

Trociſci de karabe.D.M.

Iſti trociſci ſunt in vſu:⁊ preparati reperiuntur.

℞.carabe aureos.vi.
cornu cerui vſti
gummi arab̄ aſſi
corali aduſti
dragaganti
acaſſie
ypoquiſtidos
ballauſtie
maſticis
lacce ablute
papaueris nigri aſſi an̄.aureos.iij.
thuris
croci
opij an̄.aur.ſ.i.
Fac trociſcos. .i⁹.cum muſcilagine pſillij

Finit particula decimanona.

Uiceſima particula

ſecundi libri Incipit.

Equitur de littera V.q̄ ad litteram T immediate ſubſequitur in ordine litterarum minoris alphabeti.Erunt autē in hac particula recepte ſequentes.

Unguentum dyaſinicon.Cuius due ponūtur recepte.
Unguentum palmeum.D.M.
Ung.nobile relatū ad nicodemū.D.M.
Unguentum aliud nicodemi.D.M.
Unguentum arabicum.D.M.
Unguentū apoſtolorū.D.Auic.in.v.cañ.
Unguentū ceraſeos magnum.D.M.
Unguentū ceraſeos paruum.D.M.
Ung.de artanita.D.M.ca.de artanita.
Unguentū artanita magnum.D.M.
Unguentum artanita paruum.D.M.
Unguentum de lino.D.M.
Unguentum azaſir.D.M.
Unguentum roſatum.D.M.
Unguentum violatum.D.M.
Unguentum de papauere.D.M.
Unguentum baſilicon magnum.D.M.
Unguentum baſilicon minus.D.M.
Unguentum de bdellio.D.M.
Unguentum ſimile in virtute vnguenti de bdellio.D.M.
Unguentum filageos.D.M.
Unguentum aureum.D.M.
Unguentum de ceruſa.D.M.
Unguentū albū.Cuius due ponunt̄ R̄te.
Unguentum ſiricinum.D.M.
Unguentum egiptiacum.D.M.
Unguentum triafarmacum.D.M.
Aliud D.eiuſdem
Unguentum alkifarine.D.M.
Unguentum alfeſuricum relatum ad alixē

drum. D. M.
Unguentum ad vulnera antiqua. D. M.
Unguentum citrinum. D. N.
Unguentum aureum. D. N.
Unguentum populeon. D. N.
Unguentum marciaton. D. N.
Unguentum arrogon. D. N.
Unguentum dyaltea. D. N.
Unguentum contra pediculos. D. N.
Unguentum agripa. D. N.
Unguentum laxatiuum. D. N.
Unguentum ponſiligos. D. N.
Unguentum cõtra ſcabiem. Cuius due ponuntur recepte.
Unguentum enulatum
Unguentum deſiccatum rubeum.
Unguentum contra vermes
Unguentum reſumptiuum.

Unguentum dyaſinicon
D. M.

℞. adipis ʒirbi cerui
adipis vituli antiquarum mundatarum et colatarum añ. lb. i. ſ.
colcotar. ℥. iiij.
litargiri mundi
olei antiqui añ. lb. iij.
Confice ſic. terantur litargirum ⁊ colcotar contritione vltima ⁊ cribrentur per pannũ ſubtilem. deinde terant̃ cũ oleo ⁊ elaborentur in permixtione eorum. deinde terantur cum oleo paulatim: ⁊ paulatim addẽdo oleum. deinde coletur ſuper illud adeps ⁊ coquatur cum facilitate agitando illud ſine intermiſſione cum ramo palmarum: ſcʒ cum extremitate eius groſſa abiecto cortice eiꝰ Et ſit ramus recenter a palma inciſus. Et quotiens humiditas illius rami exaurritur a medicamine: iterum agitetur alio ramo ſimiliter ſicut dictum eſt de primo: aut vertatur ab alio latere. ⁊ ita continue agitetur cũ iſtis ramis recentibus: ⁊ recẽter inciſis donec compleatur decoctio. Et fiat decoctio ad lenes prunas: aut ſupra ignem flamme tenuis.

Gloſa notanda.

¶ Iſtud eſt vnguentum quod appellat auicẽna in. v. canoñ. vnguentum de calcadis. de quo refert ꝙ ipſum nominauit Galieñ. mutkin. Auiceñ tamen non poſuit adipem cerui: ſed facit cum ſolo oleo ⁊ adipe vituli: ipſe tamen poſuit adipe vituli lb. iij. Et dicat ꝙ primo debent miſceri calcad̃ ⁊ litargirum in mortario cum adipe ⁊ oleo priuſꝙ ponantur in frixorio.

Unguentũ aliud dyaſinicõ. D. eiuſdẽ qd̃ dicit eſſe. D. ârab. — Nõ eſt in vſu: nec ꝑparatũ reperitur

℞. foliorum keyri
ſaluie
trifolij acetoſi añ. lb. i.
Terantur contritione bona. Et funde ſuper ea in vaſe lapideo.
olei roſati aut mirtini
adipis ʒirbi vituli antique
adip. cerui antique colatarum añ. l. ij. ſ.
dimitte per dies octo. deinde
Accipe mirre
aloes ſuccotrini añ. aureos. ix.
ſarcocole aureos. vij.
Terantur ⁊ cribellentur. ⁊ proijce deſuper in alio vaſe lapideo
vini albi: aut
ſucci arnogloſſe longe in quo cocte fuerint ex folijs earum herbarum añ. ℥. iij. Et ſit vini aut ſucci qui funditur ſupra ſpecies quãtitas ſufficiens ad diſſoluendũ eas. ⁊ dimitte per dies ſex. deinde redeas ad herbas ⁊ decoque cũ oleo ⁊ adipe ebulitionibus duabus. ⁊ cola ⁊ exprime oleum ⁊ adipem. — Scʒ keyri ſaluie ⁊ trifolij acetoſi.
Et accipe huius expreſſionis lb. iiij. ſ.
litargi puluerizati ſubtiliſſime lb. iij.
calcad̃. ℥. iiij.
Terantur ⁊ coquantur ſicut ſuperius diximus in precedenti recepta. Et agitentur cũ ramo palmeo ſimiliter vt dictum eſt. Et bulliat vſqʒ dũ color medicine alteretur. deinde depone ab igne: ⁊ ſine intermiſſione agitando vſqʒ dum infrigidetur parum. Et tũc paulatim infundant̃ muſcilagines ſpecierũ que ſunt in vino diſſolute continuo agitando cum piſtello ferreo donec fiat eorum bona permixtio. deinde perficiatur eius decoctio: vt dictum eſt in recepta precedenti. Et additur ab alijs arnogloſſe lb. i. Et proprie longe.

Unguentum palmeum
D. M. — Non eſt in vſu

℞. olei veteris lb. iij.
axungie porci veteris depurate
a ſale lb. ij.
Confice ſic. oleum ⁊ axungia mittantur in ſtagnato ſupra ignẽ. et liqueſiat. deinde addatur litargirũ ⁊ vitreolum: ⁊ ducatur cõtinue cũ tribus ramis palme. Et accipe vnũ ramũ palmarũ minutim inciſuʒ. ⁊ intromittatur: ⁊ tãdiu bulliat ſupra ignem lentũ factum de lignis ſiccis donec inſpiſſetur ⁊ dẽſitatem habeat.

Unguentum palmeum
Aliud. D. eiuſdem — Non eſt in vſu

℞. litargiri aurei lb. iij.
pinguedinis porci recentis lb. iij.
vitreoli viridis. ℥. iiij.
extremitatũ tenerrimarum palme ad libitum.
Fac vt in precedenti ſemper agitando cum ſpatula palme. Et loco extremitatũ palme tu potes ponere rad̃ canne.

Non eſt in vſu

Unguentum nobile relatum
ad nicodemum. D. M.

℞. mirre
aloes
ſarcocole añ. partem. i.
mellis deſpumati duplũ ponderis oĩm.
vini albi boni quod ſufficiat.
Decoquantur cum facilitate vſq₃ dum ha-
beat ſpiſſitudinem. Et quandoq₃ additur ĩ
medicamine
vitreoli circiter partem. ſ.

Nõ eſt in vſu

Unguentum aliud
nicodemi. D. M.

℞. mirre
aloes añ. quantum vis
vini albi quantum ſufficit.
Terantur mirra ꝛ aloes ſicut alcohol. ꝛ pỹ-
ce deſuper vinum: ꝛ tere admiſcendo cum
eo paulatim: ꝛ paulatim ſemp infundendo
vinum parũ ꝛ ſepe. ꝛ ſemper terendo do-
nec fiat liquidũ ſicut mel. Et aliqui addunt
vitreoli part. i°. quart.
Et ſunt q̃ conficiunt cũ oleo mirtino ꝛ vi-
no viciſſim parum de vtroq₃ ponendo.

Non eſt in vſu.

Unguentum arabicum. D. M.

℞. ex folijs herbarum earundem lb. i. ſ.
olei mirtini
adip. vituli antique añ. ℥. ix.
mirre
aloes añ. ʒ. xij.
ſarcocole. ʒ. ix.
Diſſoluatur ſpecies in vino herbarũ ſicut
hic prime diximus. herbe quoq₃ terant̃ cõ
tritione vltima: ꝛ fundat̃ deſup oleũ ꝛ a-
deps: ꝛ muſcilagines rerũ. ꝛ cum eis
vitreoli aureos. iiij.
Coquantur omnia cum facilitate: ꝛ fiat ſi-
cut pulmentum. Et quandoq₃ diſſoluuntur
ſpecies in ſucco arnogloſſe longe. aut am-
ple. ꝛ proprie in eſtate.

Gloſa notanda.

¶ Attende hic q̃ oẽs iſte ſpẽs vnguento-
rum: ſcꝫ duo modi vnguẽti dyaſinicon. Duo
modi vnguenti palmeũ. Et vnguentũ arab
quaſi ſunt eiuſdem virtutis. Et oẽs receſ-
ſerunt ab vſu. Attende tñ circa hoc vnguẽ
tũ arab q̃ in eo ponit̃ q̃ accipe folia earun
dẽ herbarũ. ꝛ intellige earundẽ: ſcꝫ q̃ in ſe
cunda D. vnguenti dyaſinicon ingrediũtur.
ꝛ ſunt herba keyri ſaluia ꝛ trifolium aceto
ſum. etiam dicit̃ hic q̃ mirra aloes ꝛ ſarco
cola diſſoluantur in vino herbarũ ſicut hic p
xime diximus ſalicet in eodem ſcđo vnguẽ
to dyaſinicon: ſcꝫ in vino albo decoctionis
earundẽ herbarũ ſupradictarũ: ſcꝫ keyri ſal-
uie ꝛ trifolij acetoſi aut in ſucco arnogloſſe
longe. Et intellige p arnogloſſam longam
quinq₃ neruiã ſeu lanceolã q̃ eſt ſpẽs plan-
taginis ſiue arnogloſſe q̃ dicit̃ plantago mi
nor: ꝛ p arnogloſſam amplam intellige il-
lam ſpeciem plantaginis q̃ dicitur planta-
go maior: cuius folia ſunt lata ꝛ ampla ſi-
milia oleribus que comeduntur.

Unguentum apoſtolorum.
D. Auiceñ. in. v. cañ.

Iſtud vnguentum eſt multũ vſuale: ꝛ vbiq₃ preparatũ reperit̃ ſm̃ pñtez deſcriptionem.

℞. terebentine
cere albe
reſine añ. ʒ. xiiij.
oppoponaci
floris eris añ. ʒ. ij.
armoniaci. ʒ. xiiij.
ariſtologie longe
thuris maſculini añ. ʒ. vi.
mirre
galbani añ. ʒ. iiij.
bdellij. ʒ. vi.
litargiri. ʒ. ix.
Infundatur bdelliũ in aceto vini: ꝛ ibi diſ-
ſoluat̃. Et decoquant̃ oĩa in eſtate cũ dua-
bus lb. olei. ꝛ in hyeme cum tribus.

Unguentum ceraſeos
magnum. D. M.

Hoc vnguentum ſub iſto noĩe nõ ẽ in vſu: q₂ cõformitatẽ hꝫ cũ vnguento apoſtolorũ D. Auiceñ ſupra deſcriptũ. qđ vnguẽtũ apoſtolorũ ẽ mltum in vſu.

℞. armoniaci. ℥. i.
bdelli
thuris maſculini
ariſtologie
ſarcocole añ. ʒ. v.
mirre
galbani añ. ʒ. iiij.
litargiri. ʒ. xv.
aloes
oppoponaci añ. ʒ. ij. ſ.
floris eris. ʒ. iij.
reſine. ʒ. xliij.
cere albe. ℥. ij.
olei quantum ſufficit.
Armoniacũ. ꝛ bdellium diſſoluat̃ in aceto
Litargirũ terat̃ ꝛ decoquat̃ cũ oleo donec
liquefiat. ꝛ tunc remoueat̃ ab igne donec
infrigidetur parũ. ꝛ proijce ſup ipm̃ armo-
niacũ ꝛ bdellium diſſoluta in aceto. ꝛ reduc
ad ignẽ donec coaguletur. Et poſt illud pỹ
ce deſuper reliquas medicinas.

Non eſt in vſu

Unguentum ceraſeos
paruum. D. M.

℞. ariſtologie rotunde
rađ yreos
ſanguinis draconis
armoniaci
ſarcocole añ. ℥. ſ.
litargiri triti ꝛ pulueriſati. ℥. v.
olei lb. i.
Decoque litargirium in oleo vſq₃ dũ lique-
fiat. Et conficiatur cum alijs.

Ung. arthanita magnũ ex inuẽ
tione alixendri qđ ſcribit. M.

Non preparat̃: etiam vſus eius eſt

formidandus.

℞.ſucci arthanite lb.iij.
ſucci cucu.aſinini lb.i.
olei yrini lb.ij.
butiri vaccini lb.i.
pulpe coloquintide.ʒ.iij.
polipodij.ʒ.vi.
euforbij.ʒ.i.
Que terenda ſunt terantur.⁊ ſubmerge in ſuccis:⁊ pone in vaſe vitri ſtricti orificij:⁊ ſtringe caput eius:⁊ dimitte per octo dies deinde bulliat bullitione vna ⁊ coletur. Et pone ſupra colaturam
ſerapini aureos.v.
mirre aureos.iij.
Ita ꝙ reſoluantur primū in aceto vini quātitate ſufficienti. Agrega oīa ſimul:⁊ bulliant ſemper agitando cū fuſte vſqꝫ ad ſuccorū fere conſumptōem.tunc ponantur
cere.ʒ.v.
fellis vaccini aurei.v.
Et ferueant donec liqueſiat cera.
Tunc accipe
ſcamonee
aloes
mezereon
coloquintide an̄.aureos.v.
euforbij aureos.ij.
ſaliſgemme aureos.iij.
turbith aureos.v.
piperis longi
zinziberis
camomille an̄.aureos.ij.
Pulueriſenť ⁊ miſce cū eis ſimul terendo in mortario donec pficiať vnguentum.

Non eſt in vſu

Unguentum artanite paruum. D.M.

℞.ſucci artanite
viſcoſitatis que extrahitur ex rad̄ filicis:id eſt polipodij quercini
ſucci cameactis an̄.ʒ.ix.
ſucci extremitatum tamariſci.ʒ.ij.
olei yrini lb.ij.
yſopi humide.ʒ.v.
armoniaci
bdellij an̄.ʒ.i.ſ.
aceti quod ſufficit
cere citrine.ʒ.vi.
corticis rad̄ caperoꝝ.ʒ.i.ſ.
ſpice.ʒ.iij.
Fiat ſicut ſuperius diximus in precedenti

Non eſt in vſu

Unguentum de lino D.M.

℞.oppoponaci partem.i.
raſure panni antiqui de lino ſubtilis ⁊ mūdi partem.ſ.
vini
mellis
olei roſ vel mirtini an̄.partes.v.
litargiri
aloes
ſarcocole
mirre an̄.part.iꝰ tertiam
Fiat vnguētū ſic terēdo i mortario nūc oleū nūc vinū infundēdo ⁊ adminiſtreť. Et qn̄ qꝫ additur in eo vitreoli part.iꝰ quarta.

Gloſa notanda.

¶ Ubi aliquis cyrurgicus vellet vti magiſtraliter hoc vnguēto oꝫ ita confici. Accipe pānus ſubtilis de lino albus ⁊ mūdus qui radať cū caltello deſuper tenuiſſime.⁊ illa ſupfluitas q̄ inde extrahiť ad ſimilitudinē boꝛre accipiať.⁊ eſt illa q̄ oꝫ poni in vnguēto ⁊ non filla hmōi panni appellata vulgari noīe charpi.q̄ cōiter apponunť ſupra vl cera:niſi in tantū conquaſſenť in mortario donec boꝛre ſilitudinē acciperēt:⁊ ſint tracta ⁊ diminuta:⁊ quaſi in puluere redacta. Et debet lauari aloes priuſq̄ hanc ingrediatur confectōem cū vino pōtico aut aqua roſ.⁊ exſiccari.⁊ poſtea poni in medicamie.

Unguentum azafir D.M. — Non eſt in vſu.

℞.albariel recentium.ʒ.x.
axungie porcine.ʒ.xlv.
Teranda terantur ſimul ⁊ dimittanť marceſcere per dies.vij.deinde bulliant ⁊ colētur.⁊ ſeruetur in vaſe vitri.

Unguentum roſ. D.M. — Raro habeť in vſu ab aliquibus tamē preparatur.

℞.axungie porcine recentis quantitatem quā volueris.⁊ lauetur in aqua calida nonies.⁊ tantundem cū aqua frigida lauatione vltima.deinde terantur cum ea
roſ rub̄ recentiū quantū ipſa eſt.⁊ dimittātur maceſcere per dies.vij.deinde coquanť cū facilitate ⁊ colenť. Et iterū tantundem roſ teranť ⁊ dimittanť per alios.vij.dies maceſcere. Et fundatur deſuper
ſucci roſ circiter partem.ſ.
olei amigdalarum partes.vi.
Et iterū coquanť cū facilitate vſqꝫ ad ſucci cōſumptōez. Et qn̄ dirūpiť in aqua roſ.parū opij ⁊ pijciť in decoctōe eſt mirabile.

Unguenta — Non ſunt in vſu.

Uiolatum. D.M.
De papauere. D.M.
Fiunt hec ſicut vnguentū roſ.

Unguentum baſilicum magnum. D.M. — In hac noſtra ciuitate turonenſi preparatur ⁊ habetur in vſu.

℞.cere albe
reſine
cepi vaccini
picis
glutinis alumbath
olibani
mirre an̄.ʒ.ſ.

olei quod ſufficit
in alio cere.ʒ.vi.
picis.ʒ.ij.
⁊ aliorum omnium ãn.ʒ.ſ.

Non eſt in vſu

Unguentum baſilicon minus. D.M.

℞.reſine
picis
cere ãn.
olei quod ſufficit

Unguentum de bdellio D.M.

℞.bdellij mollis.ʒ.vi.
euforbij
caſtorei
ſerapini ãn.ʒ.iiij.
cere.ʒ.xxv.
olei ſambacini.aut
olei de keyri.ʒ.x.
Bdellium ⁊ ſerapinũ diſſoluantur in aqua ruthe agreſtis.⁊ cetera liniantur cum aqua calida.⁊ fiat vnguentum.

Non eſt in vſu.

Ung. valens ſimiliter
Ex D.euſdem

℞.caſtorei.ʒ.ij.
piretri
euforbij
ſtaphiſagrie
zinziberis
ſinap.ãn.ʒ.iij.
ſucci affrodillorum
ſucci ruthe agreſtis ãn.ʒ.iiij.
Liniantur omnia cum ſuccis.deinde coquãtur cum cere.ʒ.v.
olei.ʒ.xx.vſq; ad ſuccorum conſumptõem

Nõ eſt in vſu

Unguentum filagrios D.M.

℞.cere.ʒ.iij.
yſopi humide
ſucci ruthe agreſtis ãn.ʒ.ij.
euforbij
piperis
cinamomi
armoniaci
croci
olei balſ
caſtorei
glutinis almubath
oppoponaci ãn.ʒ.ij.ſ.
olei quod ſufficit

In aliquib⁹ locis preparat̃ ⁊ habet̃ in vſu:in alijs nõ.

Unguentum aureum D.M.

℞.cere citrine.ʒ.vi.
olei boni lb.iij.ſ.
terebentine.ʒ.ij.
reſine
colophonie ãn.ʒ.i.ſ.
olibani
maſticis ãn.ʒ.i.
croci.ʒ.i.

Hoc vnguẽtũ de ceruſa nõ eſt ĩ vſu ſed illud vng. qđ vulgariter dicit̃ albũ ab oĩbus habetur in vſu:⁊ vbiq; preparatur.

Unguentum de ceruſa D.M.

℞.ceruſe
merdaſengi ãn.ʒ.vi.
plumbi vſti
ſcorie argenti ãn.ʒ.iiij.
maſticis
olibani ãn.ʒ.ij.ſ.
olei roſ
aceti albi ãn.q.ſufficit
Terantur in mortario ⁊ ponatur prius oleum:poſtea acetum parum infundendo:ita q̃ ſine intermiſſione terãtur:nunc hoc:nũc illud infundendo:donec inſpiſſetur.
Et aliqui addunt propter pruritum
Argenti viui extincti.ʒ.v.
Alij addunt propter neceſſitatem
zinar.ʒ.ij.

Unguentum album

℞.ceruſe.ʒ.ij.
olei roſ quantum ſufficit
Fiat vnguentũ ĩ mortario.⁊ quidã addunt modicũ aceti:⁊ eſt conueniens.Et quidã addunt etiã.ʒ.i.litargiri.⁊ eſt etiam conueniens.Et quidam addunt camphore.ʒ.ij.⁊ in fine duo albumina oui.Et eſt etiam conueniens.

Gloſa notanda.

¶ Iſtud vnguentum eſt multum vſuale:⁊ vbiq; preparatum reperitur.Et ſolet preparari ſine aceto ⁊ ſine litargiro.Apotecarij noſtri preparant cum camphora ⁊ ſine camphora.Et ſingulum reſeruant ad partẽ Et bene.⁊ debet lauari ceruſa cũ aqua roſ priuſq̃ ingrediatur compoſitionem.

Non eſt in vſu

Unguentum ſyricinum D.M.

Super vnguentum de ceruſa adde
ſyrici.ʒ.i.ſ.
aloes
mirre ãn.ʒ.iiij.
Et vtere

Unguentum egiptiacum D.M.

℞.floris eris aureos.v.
mellis aureos.xiiij.
aceti fortis aureos.vij.
Coque ſuper ignem donec inſpiſſetur.

Gloſa notanda.

¶ Iſtud vnguentum eſt multum vſuale:et vbiq; preparatum reperitur.Eſt autẽ hoc vnguentum coloris rubei.⁊ ſic non tantũ terret infirmos ſicut vnguenta viridia.Acquiritur autem coloris rubedo:propter decoctionem floris eris.

Ung. triafarmacum. D.M.

℞. litargiri triti ſicut alcohol part. iij.
aceti vini. ℥. ſ.
olei roſ quod ſufficit.
Fiat ſicut vnguentum de ceruſa. aut coqua
tur cum facilitate vſqꝫ quo habeat ſpiſſitu-
dinem.

Gloſa notanda.

¶ Hoc vnguentum eſt vſuale multū: ⁊ pre
paratur vbiqꝫ. In quibuſdam tñ regionibꝰ
appellatur vnguentum de litargiro.

Non eſt in vſu

Ung. alfeſſuricum relatum
ad alexandrum. D. M.

℞. ceruſe
litargiri
alfeſſuricum
aloes boni
argenti viui extincti añ. partes equales
olei de oleandro
aceti añ. quantum ſufficit

Non eſt in vſu

Ung. alfeſſuricum
aliud. D. M.

℞. litargiri albi
calcadis añ. partem. i.
floris eris partem. ſ.
Terantur cum aceto forti in ſole: tempore
eſtiuo per diem vnum: ſemper modicū ad-
dendo acetum. Deinde ponatur in vaſe vi-
treo ⁊ ſtringatur os eius ⁊ ſepeliatur in fi
mo diebus. xl. Deinde adminiſtretur.

Non eſt in vſu

Unguentum ad vulnera
antiqua. D. M.

℞. aloes
mirre añ. partes equales
Tere vehementer cū ſucco abſinchij ⁊ ſuc
co plantaginis: donec fiat ſicut mel.

Gloſa notanda.

¶ Attende ꝙ ſi huic vnguēto addatur pa
rum de ſanguine drachonis non erit diſſo-
nans ab intentione meſue. ⁊ erit efficacius
Unde idem meſ caplo de aloe. Mixtum
vero cum ſanguine drachonis ⁊ mirra: ſa-
nat vlcera putrida mala.

Hoc vnguētum eſt multum vſuale: ⁊ vbiqꝫ preparatum reperitur.

Unguentum citrinum
D. M.

℞. borracis. ℥. ij.
camphore. ℥. i.
corali albi. ℥. ſ.
amenti dulcis. ℥. i.
vmbilici marini
dragaganti albi
amidi añ. ℥. iij.
criſtalli
entalis
dentalis
olibani albi
nitri añ. ℥. ij.
gerſe ſerpentarie. ℥. i.
ceruſe cōis. ℥. vi.
Confice ſic. Terantur dragagantum ⁊ vm
bilici marini in mortario marmoreo cū pi
ſtello ferreo inſimul. Cetera ſigillatim i eo
dem mortario terantur. ⁊ cum panno ſub-
tiliſſimo cribrentur ⁊ cum
axungie porci recentis ſine ſale lb. i. ſ.
cepi caprini. ℥. i. ſ.
axungie gallinacee. ℥. i.
Poſitis axungijs in cacabo: ⁊ cacabo poſito
⁊ pendente in caldario pleno aqua ſupra
ignem: ita vt bulliat aqua illa. ⁊ ex calore
aque axungie liquefiant. ⁊ liquefacte per
ſubtilem pannum album colentur in cati-
no: ⁊ mox totus puluis apponatur preter
camphoram ⁊ borracem ſemper agitando
cum ſpatula: vt omnium fiat bona incorpo
ratio. quo facto cum pomo citrino aut duo *Sez cum acetoſitate eius.*
bus aut pluribus mittatur ⁊ ſimul miſceat
ſemper cum ſpatula agitando. Et ſic cum
inceperit totum bulire: camphora cum bor
race apponantur remoto ab igne. ⁊ donec
incipiat frigeſcere agitetur. ⁊ cū infrigidatū
fuerit recondat. Et nota ꝙ in vna lb. pulue
ris debent eſſe octo lb. axungie colate.

Ab aliquibus preparatur: nō tñ ſm deſcriptōem pñtē ſꝫ ſm illam meſ q̄ ante poſita eſt.

Unguentum aureum
D. N.

℞. radicis euiſci
ſu
meu añ. lb. i.
vtriuſqꝫ ariſtologie
elempni
eſule
yſopi
pulegij
arthemeſie
panthafilon
ruthe
foliorum lauri
acori
herbe venti
roriſmarini
matriſſilue
ſaxifrage
cyperi
camedrei
ſperagi
bruſci
ſeminis apij
ſeminis yreos
granorum ſolis
leuiſtici
petro
ſileris
amomi
cardamomi
aneti
baccarum lauri
iuniperi

lapidis ſlincis an̄.lb.ſ.
baſilice
ſeminis vrtice
ſeminis citri
ſinapis
euforbij an̄.ʒ.iiij.
adipis vrſine vel vulpine
olei laurini
petrolei an̄.ʒ.iij.
ſquinanti
coſti
piretri
thuris
maſticis
mirre an̄.ʒ.ij.
muſceleon.ʒ.i.
olei
cere an̄.q.ſ.
Confice ſic. Reſoluātur pinguedines ⁊ colentur per caſſiam. ⁊ ponātur ibidem cere lb.xij. Bulliat donec cera liqueſiat. Deinde ſuperponantur pinguedines reſolute ⁊ colate. ⁊ parum dimittantur bulire. ⁊ ſupereffundatur oleum laurinū. Et ab igne ablato ſuperinducantur olea alia: ſcʒ muſceleō oleum cōe. Tertio pulueres
coſti
piretri
ſquinanti ⁊c.
Quarto vero
olibanum
Quinto
mirra
Et hoc per interuallum fiat. poſtea
cera
⁊ depoſito ab igne: ponatur
euforbium
Ultimo vero ponatur
petroleum

Unguentū populeon.
D.N.

Hoc vnguētū eſt multum in vſu: et vbiqʒ preparatum reperitur.

℞. oculorum populi lb.i.ſ.
foliorum papaueris nigri
foliorum mandragore
cimarum rubi tenerrimarum
foliorum iuſquiami
ſolatri
vermicularis
lactuce
ſemperviue
bardane
viole
ſcatūceli an̄.ʒ.iij.
axungie porci recentis ſine ſale lb.iij.
Oculi populi per ſe bene piſtent̄ ⁊ magdaleōes informent̄. ⁊ per duos dies dimittantur. Tertio vero die omnes herbe ſupradicte colligantur. ⁊ per ſe bene terantur. Et iterum cum magdaleonibus factis ex oculis populi terantur: ⁊ terendo miſceantur. Et formatis iterum magdaleonibus per nouem dies reſeruentur. Poſtea vero magdaleones illi fruſtratim in caldario in lb. i. odoriferi vini ponantur: ⁊ bulliant vſqʒ ad conſumptōem vini cū ſpatula ſemper agitando. Et poſtea p ſaccum bene expreſſum cola. ⁊ colatū dimitte infrigidari ⁊ reconde.

Unguentum marciatū.
D.N.

Hoc vnguētū eſt multum in vſu: et vbiqʒ preparatum reperitur.

℞. cere albe lb.ij.
olei lb.viij.
roriſmarini
foliorum lauri an̄.ʒ.viij.
ruthe.ʒ.vij.
thamariſci.ʒ.vi.
eſbrij
ſauine
balſamite
liliſagi
ozimi
polij
calamenti
arthemeſie
enule
bethonice
brance vrſine
ſpargule
herbe venti
pinpinelle
agrimonie
abſinchij
herbe paraliſ
herbe ſancte marie
cimarum ſambuci
herbe craſſule
mileſolij
ſemperviue
camedrei
centum neruie
centauree
foliorum fraglē
quinqʒ folij
herbe tetrahit an̄.ʒ.iiij.ſ.
rad euiſci
cimini
mirre an̄.ʒ.iij.
fenugreci.ʒ.i.ſ.
buturi.ʒ.i.ʒ.ij.
vrtice
viole
papaueris rubei
mente ſaracenice. ⁊
alterius mente
lapaceoli
carduncelli
matriſilue

Falſo maturele di cunt: ſed morelle debet ſcribi.

maturele
herbe muſcate
luyluya
lingue ceruine
criſpule
camphorate
ſtoracis
medule ceruine añ.ʒ.ſ.
adipis vrſine
adipis gallinarum
maſticis añ.ʒ.i.
thuris.ʒ.ſ.
olei nardini.ʒ.ij.

Colligantur omnes herbe in menſe mayo ⁊ in vno die aut in duobus ſi poteſt ab hora tertia vſq; ad meridiem. Et poſtea tere oēs herbas ſimul ⁊ infunde octo diebus in vino odorifero. Octauo die coquantur lento igne. Et cū vinū aliquātulum inceperit cōſumi: addatur ſupradictū oleū. ⁊ buliant donec herbe incipiant diminui. Deinde ſtudioſe colat: ⁊ proiectis herbis iterum ſup ignē ponantur. Et cum bulire ceperint ponatur ſtorax. Et cum modicū bulierint: ponatur butirū ⁊ axungia aliquantulū contuſa: ⁊ oleum nardinū ⁊ maſtix: ⁊ olibanū. Et poſtea cera. ⁊ cum cera liquefacta fuerit: bene ſēp cum ſpatula agitando ab igne deponatur. Et cum coagulatum fuerit reponatur.

Hoc vnguētū eſt multum vſuale: ⁊ vbiq; preparatuʒ reperitur.

Unguentum arrogon
D. N.

℞. roris marini
maiorane
raď iarri
ſerpili
rute
raď ſcicidis añ.ʒ.iiij.ſ.
foliorum lauri
ſaluie
ſauine añ.ʒ.iij.
policarie maioris ⁊ minoris añ.ʒ.ix.
brionie.ʒ.iij.
laureole.ʒ.ix.
nepite
foliorum ſcicidis añ.ʒ.vi.
maſticis
olibani añ.ʒ.vij.
piretri
euforbij
zinziberis
piperis añ.ʒ.i.
olei muſcelini.ʒ.ſ.
petrolei.ʒ.ſ.
adipis vrſine
olei laurini añ.ʒ.iij.
butiri.ʒ.iiij.
olei cōis lb.v.
cere lb.i.ʒ.iij.

Et pone hic oleū de ben: qď dicitur muſcelinum.

Herbe ⁊ radices colligantur vt in martiatum in menſe tamen iunij: ⁊ fortiter contuſe in mortario ponantur in oleo p. vij. dies. Octauo vero die ſup ignem ponantur ⁊ coquant̄ donec herbe detrudātur in fundū poſtea p ſaccū colentur. ⁊ iteruʒ ſuper ignē ponantur. Et cum inceperint bulire: addatur butirū: adeps vrſina: ⁊ cera. ⁊ cera liquefacta ponatur petroleū ⁊. muſcelinū ⁊ euforbiū. ⁊ poſtea maſtix ⁊ olibanū. Et ad vltimū zinziber. piper. ⁊ piretrum. ⁊ ab igne deponatur ⁊ vſui reſerua

Unguentum dyaltea.
D. N.

Hoc vnguētuʒ eſt multum in vſu: et vbiq; preparatum reperitur.

℞. raď euiſci lb.ij.
ſeminis lini
fenugreci añ. lb.i.
ſquille lb.ſ.
olei lb.iij.
cere lb.i.
terebentine
gummi edere
galbani añ.ʒ.ij.
colophonie
reſine añ. lb.ſ.

Radices bene abluantur. ⁊ terant̄ ſimiliter fenugrecum ſemen lini ⁊ ſquilla. Et cuʒ bene trita fuerint: poſtea totuʒ in ſeptem lb. aque per tres dies ponantur. Quarto vero die ſuper ignem buliat donec incipiat īſpiſſari. Deinde paulatim ponatur in ſacco. et cum exprimere volueris: addat̄ aliquātulū aque feruentiſſime ad extractōem illius viſcoſi ſucci. Tunc accipe de illo ſucco lb.ij.
Et cum oleo
Simul buliant vſq; ad ſucci conſumptionem. Poſtea addatur
cera
Et cum liquefacta fuerit: adde terebentinam. galbanum. ⁊ gummi edere. Ad vltimum ponatur puluis reſine ⁊ colophonie. Et cū coctuʒ fuerit: ab igne deponatur. Et cū infrigidatum fuerit ⁊ conglutinatū diligenter colligatur. ⁊ vſui reſeruetur.

Unguentum contra
pediculos. D. N.

℞. ſtaphiſagrie
piretri
calcis viue
litargiri
auripigmenti
ſinapi
gipſi
gith
tartari
brionie
lupinorum amarorum
abſinthij

origani
calamenti
laureole aā. quantum vis
olei quod ſufficit.

Gloſa notanda.

¶ Hoc vnguentū non eſt in vſu: nec preparatum reperitur. etiā vſus eius eſſet periculoſus. Sed vetule noſtre faciunt aliud vnguentū cōtra pediculos cū argentouiuo extincto in ſaliua hoīs ieiuni: ⁊ axungia gallinacea qḋ non eſt tanti periculi. Et aliqui addunt de ſapone gallico. ⁊ eſt melius.

Unguentum agripa
D. N.

℞. brionie lb. ij.
radicis ſcicidis lb. i.
ſquille lb. ſ.
yreos. ʒ. iiij.
raḋ filicis
raḋ ebuli
tribuli marini aā. ʒ. ij.

Radices ter vel quater abluant ⁊ terantur in pilla marmorea. Et ī lb. iiij. olei leuci ponātur p duos dies. tertio vero die ſup ignē ponantur: ⁊ tādiu bulliant donec incipiāt radices dimitti. Poſtea ponātur in ſacco ⁊ exprimendo colentur. ⁊ cū colatū fuerit: iterū ſup ignem mittant. Et cū bulire inceperit ponantur. ʒ. xv. cere albiſſime. ⁊ liquefacta cera ab igne deponatur. ⁊ dū infrigidatum fuerit: collige in vaſe ⁊ reſerua vſui.

Gloſa notanda.

¶ Hoc vnguentū eſt multum in vſu. ⁊ vbiqꝫ preparatum reperitur. Cōiter hic omēs libri ſunt falſificati. Ubi enī debet eſſe olei leuci: ſcribunt oēs libri olei lenticini. ⁊ falſo. imo debet eſſe olei leuci. vt notat iaā. id eſt albi. Et tale oleum eſt oleum antiquum quoniam oleum quanto antiquius tanto albius. Et tale eſt quod ibi debet poni: vt idē iaā. Etiam in hac confectione ingredit radicis filicis. ⁊ intellige polipodiū quercinū q̄ eſt ſpecies filicis: vel poteſt poni alia filex: ſcꝫ maſculus que videtur conferre propoſito. ſimiliter etiā ⁊ femina: qꝛ ſunt eiuſdem virtutis: ſed femina eſt debilioris.

Nō eſt ī vſu. vſuſqꝫ taliū eſt periculoſus multum.

Unguentum laxatiuum.
D. M. ca. de arthanita.

℞. elebori albi ⁊ nigri
hermodattilorum
ſucci acori
ſemperviue
brionie aā.
Confice cum axungia porci.

Nō eſt in vſu: nec preparatū reperit vſuſqꝫ taliū eſt periculoſus multum

Aliud
D. N.

℞. ſucci cucurbite
ſucci interioris ſquille
ſucci ciclaminis
ſucci anablē
ſucci raḋ elebori
ſucci mediani corticis ſambuci
lactis titimali
camomille aā. ʒ. ij.
violarie
ſucci raḋ cucumeris agreſtis
ſucci pomi euiſdem
ſucci mercurialis
ſucci raḋ polipodij
ſucci herbe laureole
ſucci capilli veneris
catapucie
fellis tauri
aloes epatici aā. ʒ. ij.
dyagridij. ʒ. i. ſ.
nucis vomice
euforbij aā. ʒ. i.

Oēs ſupradicte herbe ⁊ raḋ in mēſe mayo colligantur vno die vel duobus. Succos vero ⁊ cathapuciā ſiltere: ⁊ cū tribus lb. olei vij. diebus īmiſce. Octauo vero die tandiu coque donec ſuccoꝝ quātitas cōſumat. tūc adde cere albe lb. i. cū felle taurino ⁊ ſemp cū ſpatula agitando donec cera ⁊ fel liq̄fiāt Et tandē addat puluis terendoꝝ ſemp cū ſpatula cōſimiliter agitādo. ⁊ vſui reſerua

Hoc vnguentū eſt vſuale multum: et vbiqꝫ preparatum reperitur.

Unguentū pomphiligos

℞. olei roſ. ʒ. x.
cere albe. ʒ. v.
ſucci granorum ſolatri. ʒ. viij.
ceruſe lote. ʒ. iiij.
plumbi vſti
tutie aā. ʒ. ij.
thuris. ʒ. i.

Pulueriſentur que ſunt pulueriſanda vt alcohol. Poſt fac coqui ſuccuꝫ ſolatri cū oleo roſato vſqꝫ ad conſumptionem ſucci. tunc adde ceram cum puluere: ⁊ fac inde vnguētum. ⁊ incorpora in mortario.

Nō eſt in vſu: nec preparatū repert

Unguentum contra
ſcabiem. D. N.

℞. aloes
litargiri
arſenici
argenti viui
tartari
maſticis
olibani
cimini
pellicule axungie veteris

Que ſunt terēda tere. ⁊ tēpera cū aceto et oleo ⁊ ſucco lapacij ⁊ ſucco fumiterre. q. ſ.

Hoc vnguentū eſt multum in vſu: et vbiqꝫ preparatum reperitur.

Unguentum enulatum

℞. radicis enule campane cocte cum aceto ⁊ piſtate vt decet lb. i.
axungie porci. ʒ. ij.

olei communis.℥.iij.
cere noue.ʒ.i.
argenti viui extincti
terebentine lote añ.ʒ.ij.
ſalis cōis pulueriʒati.ʒ.ſ.
Incorporentur vt decet

Unguentum deſic-
catiuum rubeum.

℞.lapidis calaminaris
terre ſigillate añ.ʒ.iiij.
litargiri auri
ceruſe añ.ʒ.iij.
camphore.ʒ.i.
cere.ʒ.v.
olei roſ
olei viol.añ.ʒ.vi.
Fiat vnguentum

Gloſa notanda.

¶ Hoc vnguentum eſt multū vſuale.⁊ preparatū reperit̃ penes apotecarios noſtros ad inſtantiā cuiuſdam cirurgici:ſed iudicio meo credo q̄ melius eſſet componere ipʒ cū ſolo oleo roſ ⁊ non violato:ꝓpter oleū roſ participare ſtipticitate. ⁊ ſi fieret cum oleo roſ rudiūd ē cū oleo roſ facto de oleo oliuarū non maturaꝝ adhuc eſſet conueniē tius.q̄ꝙ oleū roſ debeat fieri cū oleo amigdalarū aut oleo ſiʒamino:vt patuit in littera O. Apotecarij tñ noſtri hodie faciunt ipſum per infuſionē roſ in oleo oliuarū. Aliqui ex apotecarijs noſtris faciūt hoc vnguētū ꝑ additōnem lapidis calaminaris ſupra vnguentum de ceruſa:⁊ eſt idem cum iſto. Et alij ſupra vnguentum album. Et iſti etiam bene faciunt.

Unguentū cōtra vermes ex deſcriptōe xpofori georgij in additionibus vnguētoꝝ ſupra meſ.

Hoc vnguentū nō debet propinari i febrientibus.

℞.olei de abſinchio
olei amigdalarum amararum añ.ʒ.i.
ſucci foliorum perſica
matricarie añ.ʒ.ſ.
roſarum
coralorum
farine lupinorum
cornu cerui vſti añ.ʒ.i.
aloes ſuccotrini.ʒ.ij.
Quidam addunt de felle taurino.ʒ.ij.⁊ modicum aceti. Et cere q̄tum ſufficit.

Aliud D.eiuſdem qd̾ poteſt propinari in febrientibus

Alij ex apotecariis ſic faciunt. Alij aliter.⁊ pōt quilibet facere ſuo mō

℞.olei citoniorum
olei abſinchij
ſeminis planginis
portulace
ſeminis endiuie
roſ
coralorum
cornu cerui vſti
farine lupinorum añ.ʒ.i.
aloes ſuccotrini.ʒ.ij.
aceti parum
cere q̄tum ſufficit.

Unguentum reſumptiuum.

Hoc vnguentū eſt vſuale multū:⁊ vbiq̄ preparatū reperit̃. Quidā tñ aliter faciunt:ſʒ poteſt quilibʒ facere ſuo modo.

℞.axungie porci recentis quart.i.
axungie gallinacee
axungie anſeris
axungie anatis añ.ʒ.ij.
yſopi humide.ʒ.ſ.
olei violati
olei camomille
olei anetini añ.ʒ.ij.
butiri recentis lb.i.
cere albe.ʒ.vi.
muſcilaginis dragaganti
muſcilaginis ſeminis citoniorum
muſcilaginis ſeminis lini
muſcilaginis radicis biſmalue
muſcilaginis gummi arabici añ.ʒ.ſ.
Miſce ⁊ fac vnguentum

Finit particula viceſima.

Viceſimaprima particula ſecundi libri Incipit.

[S]Equitur conſequenter in hac penultima particula tractare d̾ antidotis quorum nomina incipiūt per y que ad litteram Z immediate ſubſequitur in ordine. propter non eſſe aliqua antidota vſualia: quoruʒ nomina per X incipiant. Erunt autem in hac particula recepte ſequentes.

yſopum cerotum Galieñ. D.M.
yſopum cerotum philagrij.D.M.
yſopum cerotum D.pauli. D.M.
yera pigra Galieñ. Cuius plures dantur recepte.
yera pigra conſtantini.D.N.
yera logaudion.D.N.
yera rufini.D.N.
yera abbatis.D.N.
yera hermetis.D.M.
yera archigenis.D.M.
yera coloquintidos.D.M.
yera meſ.D. Et inuentionis eiuſdem.

Attende q̄ in hac littera non deſcribit̃ yſopum humidum:licet ſit artificioſe factū:q2 ſupra deſcriptū eſt in libro primo ca.de medicinis ſumptis ab animalibus.

yſopum cerotum
Galieñ.D.M.

Nō eſt in vſu:nec ꝑparatū reperitur

℞.cere citrine.ʒ.iij.
olei camomille
olei yrini añ.ʒ.vi.

maſticis.℥.i.
ſpice.ʒ.ij.ſ.
croci.ʒ.i.ſ.
terebentine.℥.i.
reſine.℥.ſ.
yſopi humide.ʒ.lxxx.

Non eſt in vſu

yſopum cerotum.D.filagrij
quod ponit meſue.

℞.croci.ʒ.v.
bdellij mollis
maſticis
amoniaci
aloes
ſtoracis liquide an̄.ʒ.viij.
cere citrine lb.i.
terebentine.℥.i.ſ.
medule cruris vacce
adip.anſeris an̄.ʒ.xv.
yſopi humide lb.i.ſ.
olei nardini quod ſufficit.
Bdellium amoniacum ⁊ aloes diſſoluātur in aqua infuſionis fenugreci ⁊ camomille. Et cum ceteris fiat vnguentum. Et poſt filagrium addiderunt aliqui expreſſionis ſqille.℥.iij.
olibani.℥.i.
cepi vituli.ʒ.xv.
Et eſt conuenientius:

Non eſt in vſu

yſopum cerotum.D.pauli
quod ponit meſue.

℞.amoniaci.ʒ.x.
bdellij.ʒ.v.
figie.ʒ.iiij.
croci.ʒ.i.ſ.
aloes
maſticis
olibani an̄.ʒ.ij.ſ.
cere.℥.ij.ſ.
cepe ⁊ medule vituli an̄.℥.ij.
yſopi humide.ʒ.xl.
olei yrini quod ſufficit

yera pigra Galien̄.
D.M.

℞.cinamomi
maſticis
azari
ſpice
carpobalſ
croci
xiloaloes
caſſie an̄.partes equales
Et quidem addiderūt flores ſquinanti partem.i. Aloes vero ſit in duplum medicinarum omnium.

Gloſa notanda.

¶ Hic attende ꝙ hec deſcriptio yere pigre quā dicit hic meſ fuiſſe.gal.nō reperit̄ i aliquibus libris gal.ad nos tranſlatis. lʒ Auicen̄.illam affirmet etiam eſſe gal. Aut ſaltem ponat deſcriptōem yere hinc ſimilem in.v.ſui can̄.tractatu.⁊ ca.ſc̄dis quā ibi appellat deſcriptōem cognitam cōitatis. Et raſ poſuit aliam in nono ad almeſorē. Propria tn̄ yera pigra gal.eſt illa que ſcribit̄ ab eo ſeptimo terapētice ca.xv. Cuius deſcriptio eſt talis.

Vera deſcrip yere pigre G. vſualis.

℞.cinamomi
carpobalſ
aſari
ſpice
croci
maſticis an̄.ʒ.vi.
aloes.ʒ.C.

Hec cōfectio ſ dari in forma p lata.⁊ i forma ate cū melle.

Et videas ꝙ ibi ponitur de aloe quaſi triplum ponderis omnium

yera pigra Gal.
Alia. D.N.

Hec nō eſt in nec reperit̄ a ſaltē in libris latis ad nos.

℞.cinamomi
ſpice
croci
ſquinanti
aſari
xilocaſſie
xilobalſ
carpobalſ
violarum
abſinchij
epythimi
agarici
roſarum
turbith
colloquintide
maſticis an̄.℈.ij.
aloes ad pondus omnium ſpecierum
mellis quod ſufficit.

Non eſt in v

yera pigra conſtantini
D.N.

℞.mirabolanorum citrinorum
kebulorum
indorum
violarum
abſinchij an̄.ʒ.iiij.
bellerici
emblici
caſſielignee
epythimi
ſene
agarici
cuſcute
ſquinanti
reubarbari an̄.ʒ.ij.
ſpice
aniſi
maſticis
xilocaſſie
xiloaloes

In alio caſſie le:ſʒ dz expo eſt caſſieligne declaramu ca cariſton.

ſaliſgemme
nitri an̄.ʒ.i.
mellis quod ſufficit.

Vera logaudion
D.N.

Non eſt in vſu

℞.interioris coloquintide
polipodij an̄.ʒ.ij.
euforbij
polij
coconidij an̄.ʒ.i.ſ.gra.vi.
abſinchij
mirre an̄.ʒ.i.gra.xij.
centauree
agarici
amoniaci
thimiamatis
folij
ſpice
ſquille aſſe
dyagridij an̄.ʒ.i.
aloes
comarum thimi
caſſie
camedrei an̄.ʒ.i.
bdellij mollis
praſſij an̄.℈.ij.gra.xiiij.
cinamomi
oppoponaci
caſtorei
ariſtologie longe
trium piperum
croci
ſerapini
petroſelini an̄.ʒ.ſ.
vtriuſqꝫ elebori an̄.gra.vi.
mellis quod ſufficit.

Vera ruffini.
D.N.

Non eſt in vſu

℞.aloes.ʒ.i.
elebori albi
elebori nigri an̄.ʒ.ſ.
dyagridij
interioris coloquintide an̄.ʒ.iij.
nitri
euforbij
polipodij quercini
ſalis armoniaci an̄.ʒ.ij.gra.xv.
piperis
camedrei
croci
agarici
maſticis
epythimi an̄.ʒ.i.ſ.
caſſielignee
xilobal.
oppoponaci
gith an̄.ʒ.ij.ſ.
mirre gra.xv.
mellis quod ſufficit.

Vera abbatis
D.N.

Nō eſt in vſu: nec p̄paratū reperitur

℞.agarici
coloquintide
turbith
epythimi
cuſcute an̄.℈.ij.gra.v.
ſquinanti
carpobal.
xiloaloes
xilocaſſie
croci
azari
cinamomi
maſticis
violarum
roſarum
abſinchij
reupontici
folij
lap.lazuli an̄.ʒ.ij.
dyagridij.ʒ.i.ſ.
aloes epatici.ʒ.iij.ſ.
mellis quod ſufficit.

Hic debet pulueriſari ſubtiliſſime azarum.et ſimiliter epythimum.

Vera luf.D.hermetis
quam ponit meſ.

Non eſt in vſu.

℞.aloes.ʒ.i.
trociſcorum alhendal aureos.viij.
turbith
agarici
yreos
luf vtriuſqꝫ ſicce
ſerapini
mirabolanorum citrinoꝝ
kebulorum
indorum an̄.ʒ.i.ſ.
zinziberis
cinamomi
maſticis
bdellij mollis
elebori nigri
euforbij
aſari
caſſielignee
ſalis indi
caſtorei
croci
apij
keyſin
ſeminis mezereon
ſticad. an̄.ʒ.i.
ſquille aſſate.ʒ.ij.ſ.
ſcamonee preparate.ʒ.ij.
Fiat omnium trituratio bona. Gummi autem ponantur in vino odorifero.et inuoluatur puluis in ſucco cucumeris aſinini ī quātitate qua bene inuoluatur.et exſiccetur.et

In ca.de luf. ſcribit meſ interioris coloq̄ntide.ʒ.viij. loco trociſcoꝝ alhendal.

iterum denuo inuoluatur in predicto ſucco ⁊ pauco oleo nucum ⁊ iterum ſiccetur. Et conficiatur totum cū melle deſpumato quātitate qua fiat totū ſicut paſta.

Non eſt in vſu

yera archigenis
D.M.

℞.pulpe coloquintide.ʒ.ij.
praſſij
sticad
elebori nigri
camedreos
ſcamonee
leucopiperis
macropiperis an̄.ʒ.ij.
cepe muris aſſate
euforbij
aloes
croci
genciane
petroſelini
armoniaci
oppoponaci an̄.ʒ.i.
polij
cinamomi
ſerapini
mirre
ſpice
ſquinanti
calamenti montani
ariſtologie rotunde an̄.ʒ.ij.
mellis quod ſufficit.

Non eſt in vſu.

yera alia archigenis.
D.pauli quā ponit meſ.

℞.praſſij
agarici
camedreos
pulpe coloquintide
sticad an̄.aureos.iiij.
oppoponaci
ſerapini
petroſelini
ariſtologie rotunde
piperis albi an̄.aureos.v.
cinamomi
ſpice
polij
croci an̄.aureos.iiij.
ſalis nitri.ʒ.i.
Confice cum aqua mellis

Nō eſt in vſu

yera coloquintidos
D.M.

℞.sticados
agarici
camedreos an̄.ʒ.iiij.
coloquintide.ʒ.v.
ſerapini
oppoponaci an̄.ʒ.viij.
petroſelini
ariſtologie rotunde
piperis albi ⁊ nigri an̄.ʒ.v.
caſſie.ʒ.vij.
cinamomi
croci
ſpice
mirre
polij an̄.ʒ.iiij.
Mirram in vino infunde: ⁊ medicinas tere. Et confice cum melle deſpumato.

Non eſt in vſu

yera.D.M.

℞.aloes.ʒ.xv.
epythimi
coſti an̄.ʒ.v.
euforbij
croci
ſpice
camedreos an̄.ʒ.vi.
agarici.ʒ.ix.
gariofilorum.ʒ.ij.
calami aromatici
maſticis
caſſie an̄.ʒ.viij.
xiloaloes.ʒ.iiij.
piperis albi
piperis nigri
genciane
amomi an̄.ʒ.iij.
ſcamonee cocte in pomo.ʒ.ij.
mellis quod ſufficit.

Finit particula viceſimaprima.

Viceſimaſecunda particula ſecundi libri Incipit.

[S]Equitur conſequenter in hac vltima particula huius ſecundi libri pertractare de antidotis: quorum nomina incipiunt per Z. que ad litteram Y immediate ſubſequitur in ordine litterarum minoris alphabeti. Erunt autem in hac particula recepte ſequentes

Zuccara roſ. Cuius diuerſe dantur ℞te.
Zuc.viola.
Zinziber conditum. Cuius due ponuntur recepte.

Zuccara roſ.
tabulata.

Hec confectio eſt vſualis multum: ⁊ vbiq; preparatur.

Zuc.roſ interdum fit in forma confectionis ſolide ſic.

Accipe zuc.tabarzed. Et diſſoluatur cum aqua roſ. Et coquatur ad perfectionem. Et poſtea proijciatur ſupra marmor: vt ibi infrigidetur ⁊ congeletur ⁊ dimittatur p fruſtra magna.

Zuc.roſ in modū cōſerue.D.M.

Hoc confectio eſt

vniuerſaliter ⁊ vbiqꝫ ꝑparatur: interdum cū zuc. ⁊ interdum cū melle. ſit tñ cōiter ſm D.N.

℞. folioꝝ roſ rub aut albarum quantitatez quã volueris. Et expandatur ſupra tabulas in vmbra viſqꝫ dum ſuperfluum humiditatis ipſarum reſoluatur. Et ſint roſe habentes medietatem inter completionem ⁊ acerbitatẽ: ⁊ terantur in vaſe lapideo. deinde proijciatur ſuper eas zuc. tabazed triplũ ponderis earum: ⁊ reponatur ĩ vaſe vitreato ⁊ obturetur os eius cũ pergameno ⁊ apponatur ſoli menſibus tribus omni die: ſepe agitando illud. deĩde remoueatur a ſole ⁊ ſeruetur. Et quidam faciunt illud cum roſis non habentibus aliquid de complemento. Et ſunt q̇ non terunt roſas: ſed incidunt cum forficibus ⁊ fricant manibus fricatõe vltima roſ ⁊ zuc. deinde exponunt ſoli.

zuc. roſ.
D.N.

Cõiter ita preparatur.

In lb. ij. zuc. Pone roſ recentium tenerrimarum lb. i. Teratur diutiſſime: ⁊ in vaſe vitreo ponatur per. xxx. dies ad ſolem ⁊ in mane ⁊ ſero bene agitentur. tranſactis vero. xxx. diebus in cathino petrino ponatur. Et lb. i. zuc. modice triti ſuperpoſita. ⁊ manibus bene cõfecta in vaſe ſtricto reponat̄.

zuccarum

Iſte cõſerue multum ſunt in vſu.

violatum
bugloſſatum
Eodẽ modo fiunt ſicut zuccarum roſatum.

zinziber conditum
D.M.

℞. zinziberis recentis ſi haberi poteſt: vel ſaltem humectati per artem partem. i.
mellis partes. iij.
zuc. partem. i.
Coquãtur ſicut dictum eſt de ſecacul in littera E. recepta conſerue ſecacul. Et quidã accip̃. ſecacul ⁊ zinziberis humectati añ. partem. i. ⁊ fit delicatius. Et quidam condiunt ſuperaddendo ſpecies elephangine. Et q̇dam faciunt alia.

Gloſa notanda.

¶ zinziber conditur ⁊ preparatur vbiqꝫ ſm p̄ñtem D. ⁊ eſt multum in vſu. apotecarij tamen noſtri non ponunt ſecacul. Attende tamen qđ dicitur in recepta ꝙ accip̃. de zinzibere recente ſi haberi poteſt. Ex quo notatur ꝙ ille qui apportatur de partibus vltra marinis eſt melior: quia recentior. vbi tamen non habetur recens humectatur per artem ſicut humectantur ⁊ nutriuntur kebuli. de qua humectatione ſupra dictum eſt in littera K. ca. de kebulis conditis.

Cõiter nõ cõditur zinziber ſm p̄ñtez deſcriptõem: ſed ſm illam Meſue

zinziber conditum.
Aliud. D.N.

℞. yringos que habent folia ad modũ cretani marini quos ſaraceni ſecacul vocãt: bene raſos cum cultello. Et poſtea coquãtur in aqua donec dimittant ſe ſtringi cum manibus. poſtea extrahãtur ab aqua ⁊ a lignis que ſunt interius mundẽtur: ⁊ cum cultello fruſtratim incidatur ⁊ in mortario marmoreo bene puluerizentur. ⁊ cum manibus exprimantur: vt aque inde exeat. Ponderentur inde lb. iij. Et ponantur in. x. lb. mellis deſpumati ⁊ albiſſimi. Et coquantur donec incipiant rubere. ⁊ addatur
zinziberis fruſtratim incisi lb. ſ.
⁊ dimittatur bulire tandiu ꝙ adhereat digito. ⁊ poſtea ab igne deponatur. Et impone puluerem iſtarum ſpecierum
℞. zinziberis. ℥. iij.
galange
gariofilorum
nucis muſcate
cardamomi añ. ℥. ſ.
pignearum mundatarum. ℥. iiij.
piſtacearum. ℥. iij.
Et cum omnibus iſtis condiatur.

Libri ſecundi finis

Supplementum diminuti operis.

Quo in hoc noſtro antidotario fuerunt obmiſſa: ſcꝫ recepta pillularum imperialium. Et determinatio succorum ſiccorũ que ſuo in loco facile a quilibet apotecario itelligente poterunt reponi.

Pillule imperiales
D. arnaldi de villa noua.

Iſte pillule ſunt multum in vſu: et vbiqꝫ p̄parate reperiuntur.

℞. amomi
aniſi
maſticis
cardamomi
zinziberis
cinamomi
zedoarij
macis
nucis muſcate
gariofilorum
croci
cubebe
ligni aloes
turbith
manne granate
agarici
ſene
quinqꝫ generum mirabolanorum
mirre
abſinchij
roſarum rub.
feniculi añ. ℥. ſ.

reubarbari electi ad pondus oīm.
Aloes ſuccotrini ad pōdus totius recepte
Confice cum ſirupo roſato aut violato. ⁊ fiat maſſa.

De ſuccis ſiccis.

Multi ſunt nominati ſucci ſicci ſupra ī li. primo ca. de ſuccis ſiccis: quorum aliqui eorum in ſuis locis determinatis ſunt deſcripti ſicut acaſſia opium. Quia tamen aliqui ſunt omiſſi de quibus ibi poſtpoſueram determinare vſq; ad ſcdm librum: vbi tamen adhuc nullam fecimus mentionem. ſupeſt ergo hic pro ſupplemento operis principaliter de vſualibus obmiſſis pertractare.
Et ſunt iſti
ſuccus abſinchij
ſuccus celidonie
ſuccus cucumeris aſinini
ſuccus eupatorij
ſuccus fumiterre
ſuccus liquiricie
ſuccus memithe
ſuccus titimali
Succus abſinchij. Dicit meſ debet ſic fieri Exprime ſucci eius quantitatem quam volueris. Et pone ī medio veris. Et expone vt ſiccetur ī ſole aut ſupra cineres calidos ſicut ſiccatur aloe.

Succus celidonie
D. B. in ſeruitore

Succus celidonie fit ſimiliter: ſed vult dya. q miſceatur cū melle. Et alij accipiunt tantum lacrimū eius herba exiſtente in plena maturitate: ſcʒ quādo incipiunt apparere ſemina eius inſcindendo ſummitates ramorum eius. Et inclinentur rami ſup vas mundum: ita vt lacrimus cadat in vaſe. et expone ſoli ⁊ exſicca. hec omnia notat. B. in ſeruitore.

Succus cucumeris
aſinini. D. M.

Accipe ſucci eius quantitateʒ quam volueris. Et exſiccetur ſicut exſiccatur ſcamonea et aloe. Sed cum exſiccatur accipe ex ſpeciebus aromaticis. ⁊ liga in panno ⁊ ſuſpende in eo vſq; dum incipiat inſpiſſari ⁊ poſtea remoue.

Nota

¶ Hic circa ſuccus cucumeris aſinini ſunt notanda illa que ſunt notata de cucumere aſinino ſupra in libro primo capitulo de laxatiuis.

Succi
eupatorij. ⁊
fumiterre. D. M.

Fiunt ſicut ſuccus abſinchij

Succus liquiricie. D. gal. vij.
ſimplicium farmacorum.

Cum viridis eſt radix liquiricie concutiat bene: ⁊ in aqua decoquatur fere vſq; conſumptionem. poſtea exprimatur ⁊ deſiccetur in ſole. ⁊ in rotunda corpuſcula ſm formam vaſculorum formetur.

Eodemmodo fere deſcribit a B. in ſeruitore.

Succus memithe.

Fit ſicut ſuccus celidonie
aut abſinchij.

Gloſa notanda.

¶ Scribitur ī ſeruitore de auctoritate dya. Ego accepi memithe ⁊ triui. et extraxi ſuccum eius. Et non exiuit ſuccus eius glauci coloris quēadmodū dixit. Et feci trociſcos eorum ⁊ declinauit color eorum viriditati donec declinauerunt nigredini. Et queſiui a mercatoribus qui veniunt ab oriente: ⁊ dixerunt mihi q accipiunt ſuccum eius ⁊ terunt cum amilo ⁊ faciunt ſief. Et feci ſicut dixerunt. Et declinauit color eorum glaucedini: ſed non totaliter ſicut illi qui aportantur de oriente. Et dixerunt mihi alij q conficiunt ſubſtantiam eius cum aqua flūminis ⁊ faciunt ſief. ⁊ hij ſunt illi qui deferuntur ad nos de oriente. Et ſequitur iterum in ſeruitore. De hoc toto ignoro veritatem eorum.

Succus titimali

Extrahitur ⁊ ſiccatur ſicut ſcamonea aut opium. Attende inſuper prenotandum eſſe in duobus vnguentis: ſcʒ in vnguento triafarmacon: ⁊ in vnguēto de ceruſa q vt plurimum iſta duo conficiuntur non ſub forma vnguenti: ſed ſub forma emplaſtri. Et ita cōiter ſunt in vſu.

Incipit liber tertius

i Nquit ianuenſ. Nemo parū examet a nominum ignorā-cia decipi. Ad hoꝝ ergo co-gnitionem non eſt opus aſ-ſertione faciliꝰ ſed delibera-to iudicio. Cū ergo in hoc noſtro libello: et potiſſime in antidotario multa ſint peregri-na vocabula: quoꝝ quedam a greca quedaꝫ vero ab arabica lingua deducta ſunt. Non-nulla etiā ꝙꝙ latina ſꝫ: q̄ tamen varietate y-diomatū ſunt dubia ad hoꝝ declaratōem in hoc tertio libro me ſubegi: ne de cetero taꝫ ad errores conſuetos: ꝙ etiam ad emergē-tes prolabi contingat apotecarios. ¶ In h̄ autem opere non ſolum noīm per nomia: verum etiam p rerum deſcriptiōes quo ad potero declarationem afferre conabor cla-riſſimoꝝ etiam antiquoꝝ auctoritatibꝰ ſeu euidentibus rationibus ſuffulſire. q̊ tegmi-ne increduloꝝ valeā euitare calūniam. Al-phabetico ſemper ordine conſeruato.

De littera A

A Aaron

Aaron draguntea minor iarrus pes vituli idem. Sinonima aſſam vel aaram.

Ab Abſinchium romanum
Abſinchium ponticum
Abſinchium dulce

Abſinchiū romanū ꝛ abſinchiū ponticum: ſeu capadociū idem eſt. Et eſt abſinchium quo cōiter vtimur. Vn̄ meſ. Illud quo in-tendimus nūc eſt abſinchiū noſtrū romanū. Abſinchiū dulce eſt anetū. ian̄. Et videtur Gal. ponere ſceha eſſe quartā ſpēm abſin-chij quā quidē ſandonicū putant. idē ian̄.

Ad Adip

Adip. id eſt lupus. ian̄.

Af Afronitrum

Afros grece ſpuma. inde afronitrum gre-ce ſpuma nitri. qd̄ arabice dicit baurac. ian̄. Et eſt baurac ſal petre. Vn̄ meſ ca. baurac Baurac aliud eſt naturale: ꝛ aliud artificia-le. ꝛ ſubdens ait. Artificiale eſt ſicut dicit ſpuma nitri q̄ eſt alba leuis ꝛ ſalſa mordi-catiua. Et aliud eſt ſicut artificiale quod eſt flos parietis. Et eſt ſicut flos ſalis.

Al Alexandrinum
Alipiadios. in dyacaſtoreo N.
Alphelengemiſch
Alcobol — Alumen ſciſſum
Almezereon — Alumen iameni
Alkanna — Alkikil
Alhendal — Alſebran
Alhelac
Alhariel. in vnguento azarir. Meſ.
Alfeſſera — Alhaſech
Alhaſce — Alkekangi

Alexandrinum macedonicum olixatrū ypo-ſelinū ꝛ ſmirmō idem ſunt. ꝛ ſunt idem ꝙ petroſelinū agreſte. ꝛ eſt ſpecies apij. ian̄. in expoſitione huius termini apium.

Alipiados: id eſt herba catholica. ian̄. aucto-ritate oya. Et eſt catholica camelea ſiue me-zereum ꝛ non eſt laureola. Idem ian̄.

Alfelemeniſch vel alfelengenuſch. al ni-hil ſignificat. felememich vero eſt ozimum gariofilatum. ian̄.

Alcohol. omnis puluis ad medendos ocu-los. ian̄. Alij dicunt alcofol. Et in aliquibꝰ locis ſcribitur pulueriſetur vt alcohol. ꝛ de-bet exponi: id eſt ſubtiliſſime: ita ꝙ puluis qui debꝫ poni infra oculos debet eſſe adeo ſubtilis ꝙ iudicetur impalpabilis.

Alumen ſciſſum ꝛ alumen iameni: id ē de pluma. ian̄.

Almezereon: id eſt mezereon. al enī eſt ar-ticulus nihil ſignificans: vt almezereon: id eſt mezereon. alkytrā: id eſt kytrā. alkaly: id eſt kaly. Eſt autem mezereon lacticiniū habens folia ſimilia oliue: que alio noīe di-citur camelea. ian̄. ꝛ nō eſt laureola vt puta-uit actor libelli qui incipit. Fac igitur pie deus. Ian̄ idem.

Alkanna: id eſt cyprus arbor. vnde oleum cyprinum. ian̄.

Alkikil. lege antos.

Alhendal. al eſt articulus nihil ſignificans handal vero arab. idem eſt ꝙ coloquintida Ian̄.

Alſebran. al eſt articulus nihil ſignificans: ſcebran: id eſt eſula. ian̄.

Alhellac eſt ſpecies datilorum. ian̄.

Alhariel in vnguento azarir ſūt cātarides

Alfeſſera. al eſt articulus nihil ſignificans feſſera eſt vitis alba. ian̄. Et creditꝰ ꝙ ſit lu-pulus: vt dicit actor libelli qui incipit. Fac igitur pie deus. ꝛ nō eſt brionia. vnde gal. vi. ſimplicium far. ca. ampeleos melana di-citur ꝙ vitis nigra proprie dicitur brionia.

Alhaſech arabice tribulus. ian̄.

Alhaſce arabice thimus. ian̄. Unde meſ cap. alhaſce. Et planta eius vt dicitur eſt mater epythimi.

Am Amentum dulce — Amilum
Amurca olei — Amiberberis

Amentum dulce eſt quidam lapis albus q̄ de vitro cocto fit: qui alio nomine dicit̄ apū-gia vitri. Et ſꝫ cōiter tenetur iſta expoſitio ſu-per antidotario vniuerſali. Dicit tn̄ ian̄. ꝙ aliqui dixerūt vt theodorꝰ priſcianus ꝙ eſt alumē ſciſſum ſeu de pluma.

Amilon: id eſt amidon. amilon enī dicitur ab a quod eſt ſine: ꝛ milos mola: quaſi ſine

mola. Eſt enim ſuccus frumētī in aqua diu
maceratus ⁊ exſiccatus.
Amurca: id eſt fex olei. vt dicunt ſynonima
que incipiunt aſſam vel aaram.
Amiberberis: id eſt berberis. iañ.

An Anagode	Andacucha
Antera	Antofili
Antos	Antifarmacum
Anabach	Antale

Anagodan. in confectōe metridati. D. N.
exponitur cōiter ꝙ eſt ſumach. iañ.
Andacucha eſt ſpecies trifolij. iañ. Et cre-
ditur ꝙ ſit illa ſpecies q̄ dicit̄ herba flaura
ſeu ſuphurata: que alio noīe dicitur planta
leonis. ⁊ debet ſcribi andacucha ꝑ h. ita vt
dicatur handacuba. idem iañ.
Antera. Dicit iañ ꝙ eſt ſemen roſe. ⁊ eſt
illud qđ remanet in autumno in fructu ma
turato ⁊ rubefacto pleno lanugine circa ſe
mina. Dicunt tñ ſinonima que incipiūt Aſ
ſam vel aaran ꝙ ſunt pipilli illi crocei qui
apparent in roſa cum expanſa eſt. Et apo-
tecarij noſtri citramontani hanc opinionez
immittantur. Et ita fecit vir ille bonus iaco
bus de partibus pariensis in pleriſq̧ locis
in expoſitionibus ſuis ſupmarginalibus.
Antofili ſunt gariofili, groſſi ⁊ tuberoſi. et
dicuntur antofili: id eſt ante nati: ſicut colū-
bria ante ficus. Actor pend.
Antos alkikil ros marinus idem.
Antifarmacum vicetoxicum idem. ⁊ ē plā
ta q̄ multū inuenitur iuxta eleborum. ideo
creditur ſibi fore contraria. iañ.
Anabula ſpecies titimali. iañ. Et dicunt ſi
nonima que incipiunt Aſſam vel aaran ꝙ
eſt illa ſpecies titimali ex qua fit ſcamōea.
Et ſi non habeas tu potes ponere ſcamo-
neam pro ea.
Amifructus: id eſt ſemē iuniperij: vt dicūt
ſinonima que incipiunt. aſſam vel aaran.
Anabach ſunt iuiube. lege ſanich anabach
Antale. lapis eſt quidam albus
Aqua ardens ſiue aqua ſapoīs in ēplaſtro
relato ad ādromacū. D. M. id eſt capitellū

Ar Armel	Arili
Artanita	

Armel per a ſine h. eſt cicuta: ſed harmel
per h. eſt ſpecies rute agreſtis quam greci
armolam dicunt. vnde muli pro moli dicūt
⁊ armelum pro armel iſto caremus. Unde
xpoforus georgius vbiq̧ ſupra meſ expo
nit ſemper pro ruta propter carentiam illi
us ſpeciei rute agreſtis.
Arili ſunt arida grana vue. ab ariditate di-
cti. iañ.
Artanita. ciclamen. panis porcinus. malū-
terre. ⁊ caſſamum idem. Iañ. in expoſitiōe
huius ciclamen.

Aſpaltum As
Aſpaltum. petroleum. ⁊ napta idem: ſed
napta eſt aſpaltū aridū: ⁊ petroleum eſt li-
quidum. Sunt autem eiuſdem generis.

De littera B

Baucia	Baſilica
Balſamita	Ballauſtia Ba
Baurach	

Baucia: id eſt paſtinaca. iañ.
Baſilica ſerpentaria. iañ.
Balſamita. ſizimbrium. mēta aquatica. mē
ta ſaracenica idem. iañ.
Ballauſtia eſt flos caducus malorum gra-
natorum. iañ.
Baurac. lege affronitum

Bedereg	Bezear
Bederengeſium	Bedegar Be

Bedereg vel buderegi in confectione ana
cardina eſt eruca agreſtis. nos ea caremus
loco huius expoſuit xpoforus georgi⁹ eru-
cam ſimpliciter.
Bezeard eſt omnis medicina contra vene-
num. In deſcriptione tamen tyriace andro
machi pro galbano debet accipi. propter ex
cellentiam quam habet contra venenum.
Bederengeſium: id eſt ozimum fluuiale.
Ianuenſ.
Bedegar eſt ſpina alba. Quidam credide-
runt ꝙ eſſet odoris roſe que dicitur cyno-
baſtus accipientes quēdam globum ſimi-
lem ſpongie in ipſa ſpina alba naſcente in
tus. in quo interdum vermes inueniuntur.
Et hec ſpina gallice dicitur anglentier. ſed
veritas eſt ꝙ bedegar eſt ſpina alba q̄ achā
til leuce dicitur: q̄ ſimilis eſt cameleōte. eſt
enim de genere cardonum. iañ.
Biſtorta Bi
Bitumen iudaicum
Biſtorta: id eſt tormētila. ac. pēđ. ca. C. iij.
Bitumen iudaicum. lege aſpaltum.
Bley lactis Bl
Bley lactis. in quodam emplaſtro de fer-
mento. D. M. Et debet exponi: id eſt la-
ctis boni ⁊ recētis. actor libelli qui incipit
Fac igitur pie deus. alicubi tamen ſcribi-
tur mellis bley. i. optimi.

Bondaca	Bolene Bo
Botor marien	

Bondaca: id eſt auelana. iañ.
Bolene exponitur quercus nouella. iañ.
Botor marien. lege artanita.

Bractei	Braſſice Br

Bractei grece: id eſt ſauina latine. iañ.
Braſſica eſt caulis nondum tranſplantat⁹
interdum tamen accipitur pro omni ſpecie
eius. iañ.

Buringi	Bulbus Bu

Bugloſſa
Burungi in confectione anacardina: id eſt borongi. actor pend. Et eſt idem ꝙ bedereg. lege ſupra
Bulbus quid ſit. ex dictis auctorum non viſum eſt ian. potuiſſe ſcire tandem. Dicit ꝙ apud plinīū ſepe vocatur bulbus radix omnis rotunda ſimilis cepe. Apotecarij noſtri pro bulbo accipiunt cepam paruā que ydiomate vulgari eſchalote vocatur.
Bugloſſa grece bouis lingua latine. Iañ.
Bugloſſa vero domeſtica eſt borrago: ſed bugloſſa ſilueſtris eſt bugloſſa. Non reperio auctorem autenticum facientem capitulum de vtraqꝫ: ſed ſi ſcribit de vna: non ſcribit de alia.

De littera C

Ca

Caſſamum	Carica
Calamentum	Camphorata
Carduncelus	Capſia
Cardamus	Cabalus marinus
Calcantum	Calcitis
Calcadis	Calcecumenon
Cathariaci	Cathanenſe
Carabe	Carūb de ſpinis
Catarticum	Carmezit
Cameactis	Camedreos
Camepitheos	
Catholica	
Cathimia	

Caſſamum. lege arthanita.
Carice: id eſt ficus ſicce. actor pend.
Calamentum. aliud eſt quod dicitur montanum: ⁊ illud eſt puleguim vſuale. aliud ē calamentum fluuiale: ⁊ illud dicitur nepita Et alio nomine dicitur calamētum ſiue puleguim agreſte. actor pend. in declaratione calamenti. ex auctoritate dya. ⁊ ſerap.
Camphorata exponitur in ſinonimis que incipiunt Aſſam vel aaran. qd̄ eſt abrotanū re vera eſt ſpecies abrotani. ⁊ eſt abrotanū femina que habet folia alba minuta ⁊ diuiſa ⁊ flores auroſos in eſtate naſcentes. et eſt odorata cū aliquali grauedine. ⁊ cū guſtu amariſſimo. ⁊ hoc eſt abrotanū ſicculum
Cardūcelus. id eſt cardo benedictus. actor pend. qui alio nomine dicitur ſeneſcio: q̇a veris tempore ſeneſcit. ⁊ alio nomine dicitur ſimbalaria. iañ.
Capſia. alij tapſia dicunt. falſo. lege in ſequentibus tapſiam.
Cardamus grece naſturcium. iañ.
Cabalus marinus. lege ypotamus.
Calcantum: id eſt vitreolum ſeu attramentum viride. Calcantum tamen ex diriuatione nominis ſonat idem ꝙ flos eris. Nam kakos grece es latine ⁊ ea antos eſt flos, inde calcantum: id eſt flos eris. veruntamen multa nomina apud grecos aliud ſignificant ꝙ̄ id quod ſonat vocabulum. iañ.
Calcadis: id eſt calcitis. iañ.
Calcitis: id eſt attramentum album. actor libelli qui incipit Fac igitur.
Calcecumenon. in alio calcucecaumenon. melius calkoſecaumenon. ⁊ eſt es vſtum a calcos es. ⁊ kaumenū vſtum. inde es vſtū.
Cathariaci: id eſt cornu cerui aduſti. vt exponitur in ſinonimis aſſam vel aaran.
Cathanenſe. in metridato falſo: ſed debuit dicere cathariaci. Quid ſit dictum eſt.
Carabe electrum ſuccinuꝫ. ⁊ eſt karabe gūmi arboris: vt gemma: vnde anuli fiunt.
Carnud de ſpinis: id eſt ſiliqua. lege xilocaracta.
Cart. id eſt prunellus. pro quo ſume acaſſiam.
Caraut falſo. ſed debuit dicere taratiſ. pro quo lege teratiſ.
Catarticum. lege katarticum.
Carmeſit ſemē eſt tamariſci domeſtica. fructus eſt ſicut galla. iañ.
Cameactis: id eſt infima ſambucus. ⁊ eſt ebulus. a came quod eſt infimū vel depreſſum. ⁊ actis ſambucus. inde cameactis infima ſambucus ⁊ eſt ebulus. iañ.
Camedreos. Camepitheos a came quod eſt infimum. inde kamedreos infima quercus. ⁊ camepitheos infima pignus. Ianuēſ
Camedreos eſt germandrea. actor pendetarum. De camepitheos tamen dicit gentilis ꝙ eſt yua.
Catholica. lege alipiados.
Cathimia climia ⁊ tutia idem ſunt. cathimia tamen ⁊ climia ſunt fumus qui eleuatur a quolibet metallo quando purificatur in fornace. accipiunt tamen iſta ⁊ variant ſua nomina penes diuerſitatem metallorum: ita vt dicatur cathimia auri. cathimia argenti climia auri climia argenti. ſed tuthia proprie eſt fumus eleuatus a lapide q̇ dicitur lapis calaminaris. ⁊ eſt tuthia idem ꝙ ponfiligos.

Ce

Centonicum	Centūneruia
Centum grana	

Cētonicum eſt ſpecies abſinchij: cuius ſemen vocatur ſemen contra.
Centūneruia. plantago minor. herba ſiluana idem. Sinonima aſſam vel aaran.
Centum grana: id eſt herba cancri. lege creſpula.

Ch

Chimolea
Chimolea. melius cymolea. eſt fex illa que inuenitur ſub mola acuendi gladios q̄ conficitur ex lapide ⁊ ferro aut ſaltem fex talis poteſt poni pro ea. iañ.

Ci Ciclamen Cicidon
Cinonum Ciperus
Ciprus Ciminũ carmenũ.
Cynogloſſa Cimbalaria
Ciclamen. lege arthanita.
Cicidon. acidos grece galla. iañ.
Cyperus: id eſt gladiolus. Et eſt iuncus triangularis.
Cinonum. lege alexandrinum.
Cyprus. lege alkanna.
Cymbalaria. lege ſcatum celi.
Ciminum carmenũ: id eſt ſizeleos. non adheret tñ ianuenſ huic expoſitioni.
Cinogloſſa: id eſt ligua canis. a cinos vel kinos canis ꝛ gloſſa lingua. ꝛ eſt plantago.
Cli Climia
Climia. lege cathimia.
Co Coconidium Confita
Confita rubea Confita aromatica
Corumbre Colophonia
Condiſius Colcotar
Cotilidon Cordumeni
De coconidio dicit iañ. ꝙ qui dicat coconidium ſemẽ eſſe laureole nõ nouit veritatem eſt aũt coconidiũ ſemen plante dicte a dya. camelea. ꝛ ſemen mezereon. Actor pend.
Confita. oĩs confectio odorifera ꝓprie dicitur confita. ꝛ eſt fex ſtoracis liq̃de ꝛ rubee ꝛ alio nõie dicitur thimiama. iañ.
Corumbre idem.
Colofonia: id eſt pix greca. iañ. Alio nomine dicitur reſina frixa de qua in libro prio ca. de gũmis. ꝛ ca. de analogis p ſe ſumpt].
Condiſius planta quã vocat dyaſtrucion ꝛ macer obſtructiõ. Quã quidẽ radicẽ elebori putant. eo ꝙ ſternutamenta mouet vt ipm Putauit iohannes de torna mira ꝙ ſit ſpẽs ſpatule. Et quidam dicũt ꝙ eſt caulicus agreſtis. Quid ſit proprie ignoro: neq̧ vidi aliquem qui mihi oſtenderet. Hec iañ.
Cotilidõ ſimbalaria. vmbilicus veneris idẽ Actor pend.
Colcotar eſt ſpecies vitreoli. Iañ. ꝛ eſt atramentum citrinum.
Cordumeni. id eſt carui agreſte. iañ.
Cro Crocus ortenſis Crocus orientalis
Crocomagma Crocus ferri
Craſſula Criſpula
Crocus ortenſ eſt flos cartami. iañ.
Crocus orientalis. eſt crocus cõis. iañ.
Crocomagma eſt: fex olei de croco. et ẽ cõfectio q̃dã. lege trociſcos crocomagmat]. iañ.
Crocus ferri ſic deſcribitur a B. in libro q̃ dicitur ſeruitor. Accipe de limatura ferri quãtum vis: ꝛ pone in lamina ferrea. ꝛ exſuffla cum fole quouſq̧ calefiat lamina. poſtea pone limaturam in mortario ferreo: ita calidã ꝛ tere bene: ꝛ fac ita decies vel plus. quia quanto plus facies tanto melius. quouſq̧ conuertatur ad colorem croci.
Craſſula minor vermicularis. iañ.
Criſpula: id eſt herba cancri. ſic dicta quia criſpa hꝫ folia ꝛ minuta vt abſinthium.
Cuſcuta Cucurma Cu
Cuſcuta raſca lini vel podagra lini: qꝛ linũ necat. planta ſimilis epythimo. Iañ.
Cucurma: id eſt celidonia minor. iañ.

De littera D

Dãnidis Dãnocoti
Darſeni Dentali Da
Dãnidis melius daſnidius: id eſt lauri. Dafnis enim grece laurus. Inde dafneleon oleum laurinum. iañ.
Damnocoti. melius daſnicothi. grece bacca lauri. iañ.
Darſenum: id eſt cinamomum. iañ.
Dentali. lapis eſt. De
Diptamum Dyagridium Di
Diptamum herba eſt que multũ aſſimilatur in forma ꝛ ſapore raſano. Naſcitur ĩ locis petroſis. radice vtimur. Sinonima aaſam vel aarã. Alio nõie dicitur pulegiũ mart]. iañ
Dyagridium: id eſt ſcamonea que antiquitus acridium vocabatur. inde dyagridium. Hoc nomen tamen maxime cocte ſcamonee ſiue preparate attribuerunt. iañ.
Durungi Du
Durungi: id eſt doronici. iañ.

De littera E

Elempnium Elacterium El
Elephangina
Electrum
Elempnium: id eſt enula. iañ.
Elacterium ſuccus eſt cucumeris agreſtis: non foliorum aut radicum: ſed fructus eius qui collectus eſt priuſq̃ in plenam maturitatem deueniat. iañ.
Elephangine ſunt ſpecies coquine.
Electrum. lege carabe in Ca.
Eſbrij Eſ
Eſula
Eſbrij dicit iañ. ꝙ eſt ſaluia: ſed dicit actor pendetarum ꝙ falſo: ſed eſt ſanſuccus ſiue maiorana. Et hec eſt expoſitio cõior penes apotecarios noſtros.
Eſula. lege alſebrã.
Euiſcus Eupatorium Eu
Euiſcus altea biſmalua idem. iañ.
Eupatoriũ quidã dicunt ꝙ eſt lilifagus ſeu ſaluia agreſtis. Miratur tamen ianuenſ qualiter medici noſtri temporis non aduertentes verba Dya. Et auiceñ. creduli ſunt herbarijs ſaluiam agreſtem dicentib⁹. Cuꝫ nec in odore nec in ſapore cũ eo conueniat

Quid ſit eupatoꝛium tenet nicolaus floꝛentinus doctoꝛ modernus rerum diligēs ꝛ exquiſitus perſcrutatoꝛ qđ eſt policaria: quod memoꝛiter ſcripſit interpꝛes eius fidelis iohānes mathei đe gradi. papienſis doctoꝛ clariſſimus ſuper nono almenſoꝛis cap. de doloꝛe epatis.

De littera F

Fa Fauſel Falſel
Farfara

Fauſel inquit iañ. eſt auelana indica: ꝛ eſt fructus ſimillimus nuci muſcate: niſi quia vna pars eius eſt aliquantulum acutioꝛ: et alia pars eius eſt plana: ita ꝙ poteſt erecta ſtare ſicut calculus qui ī ludo dicitur pedes in ceteris intus ꝛ extra nuci muſcate ſimilis ſine odoꝛe ꝛ ſapoꝛe naſcitur incluſus in quadam lanugine ſimili foliculo ſerici multotiens defertur inter alias ſpecies maxime cum cinamomo.

Falſel. id eſt piper. Serap. Lib. ag. ca. falſel. Idem iañ.

Farfara. id eſt vngula cabalina. iañ.

Fe Felemenuſch Feſſera
Feſſires Feſſire
Feruregi

Felemenuſch. lege alfelengenuſch.

Feſſera. lege alfeſſera

Feſſires vitis nigra ſpecies volubilis. ꝛ ē bꝛionia. lege feſſera.

Feſſire. id eſt feſſera.

Ferureg in electuario de gemmis deſcriptionis meſ. i. lapis ſmaragdus. vt ibi notatum eſt.

Fi Fiſalidos Finicon indi

Fiſalidos. id eſt alkekangi. iañ.

Finicon indi. finicon id eſt dactilus indi: id eſt de india. ſunt enī fructus palmarum ſilueſtriū in india. ꝛ ſunt thamarindi. meſue cap. de thamarindis.

Flo Flos ſquinanti
Flos ſiriaci Flos eris
Flos ſalis

Flos ſquinanti. de eo dicit S. Li. ag. ca. adcher. ꝙ in capitibus ramuloꝛum ſunt ſpice piloſe. ꝛ illi pili ſunt floꝛes eius.

Flos ſyꝛiacus: id eſt flos maluauiſci. Act. pendetarum.

Flos eris: id eſt viride eris zinar.

Flos ſalis: id eſt afronitum.

Fra Fragula

Fragula in martiaton fragaria frerefraſia idez. gallice freſe.

Fu Fu

Fu. id eſt valeriana

De littera G

Gariofilata Ga

Gariofilata eſt plāta ſimilis agrimonie: cuius radix odoꝛem habet gariofiloꝛum dicta a quibuſdam ſaua munda. iañ.

Gelenıabin Gerſa ſerpētaria Ge

Gelenıabin: id eſt cōſerua roſarum. Auic. in quinto cañ. Idem iañ. auctoꝛitate eiuſđ.

Gerſa ſerpentaria fit ex radicibus dꝛagunꝛee p eius ablutōem. Iañ. Et fit p hūc modū. Colligit radix in vere ꝛ optime mūdat ꝛ pulueriſat pꝛius. poſtea ad ſolē ſiccat et cribꝛat p pannū. Et cū aqua roſ vel pluuiali conficit. Dinde ad ſolem in vaſe aliquo in quo ſit aqua roſ abijciendo ſepius illam aquam ꝛ exiccando. poſtea ſic vſui reſeruatur. Sinonima aſſam vel aaram.

Gith Gi

Gith ꝛ nigella eiuſdem generis ſunt differentes parū in foꝛma ꝛ virtute multū ī odoꝛe: ideo diuerſa de eis ſiunt capitula. iañ.

Gummi elempni Gummi albotin Gu
Gluten alumbat Gluten alkanam. Glu
Gluten aſanaanan Gliconium

Gūmi elēpni. mel' elimi: id ē limonū. iañ

Gūmi albotim: id eſt terebentina. iañ.

Gluten alumbat idem. Iañ.

Gluten alkanam. in emplaſtro dyalquilon meſ: id eſt gluten piſciū: vt voluit actoꝛ libelli qui incipit. Fac igitur pie deus.

Gluten aſanaanam in emplaſtro ad duriciem iuncturarum qđ ponitur a meſue de intentione filij zacarie. melius alkanaanam. id eſt piſcium vt patuit.

De littera H

Haſce Ha
Harmel

Haſce. lege alhaſce.

Harmel. lege armel

Herba paralis
Herba venti
Herba ſancte marie
Herba muſcata
Herba ſiriace
Heyl
Heyl bace

Herba paralis. id eſt pꝛemula veris. Sinonima aſſem vel aaram.

Herba venti. De ipſa dicit Iañ. ꝙ quidem dicunt ꝙ eſt ſcatum celus. Alij dicunt ꝙ ē iacea nigra ſiue moꝛſus dyaboli. Dicit tamē actoꝛ pendetarum ꝙ herba venti maioꝛ eſt paritaria ꝛ minoꝛ eſt conſolida minoꝛ. Et eſt habens ſpicam paruam in ſummitate eius ſicut ſticađ arab. Et differt in figura parū ab artetica ſeu pꝛemula veris. ꝛ iſta ē q̄ accipit in mōte peſſulano cū diſpenſatur vnguētū martiaton. Ego vidi ꝛ noui.

Herba ſancte marie eſt quedā herba parua ad albedinem tendens:rugolis folijs ſicut herba que dicitur flommos. Act.pend. Alij dicunt ꝙ eſt arthemeſ ſiue tenacetū quod non videtur verum:quia in marciatū ponitur arthemeſia ⁊ herba ſancte marie verum eſt ꝙ herba marie eſt arthemeſia.

Herba muſcata:id eſt meliſſa. Iañ.

Herba ſyriaca:id eſt malua. Act.pend.

Heyl. Serap. libro ag.ca.cacola.⁊ heyl dicit:id eſt cardamomum minus.

Heyl bace idem.

De littera I

Il Ilafeos

Ilafeos:id ē bardana q̄ eſt lapa maior.iañ.

De littera K

Ka Katarticum — Karabe

Katarticum nos purgatorium dicimꝰ.iañ. Eſt omnis medicina ſolutiua.

Karabe.lege carabe.

Ke Kermes — Keſmes

Keyſim — Kerſat

Kekangi — Keyri

Kermes ſunt grana tinctorū. Meſue ſuper recepta alkermes.

Keſmes:id ē paſſule ſine nucleis. Ac.pēd

Keyſim:id eſt leuiſticus.iañ.

Kerſat gariofilatū:id ē lignū gariofili.iañ.

Kekangi eſt ſpecies ſolatri deferēs granū rubicundū ſimile ceraſo veſica incluſum: citrina in colore:quare a multis veſicaria dicitur. Ab alijs ſtrignū.⁊ ab alijs ſiſalidos. Iañ.

Keyri nota eſt. Nullus tamen auctorum facit capitulum de eo.

De littera L

La Laſſari — Lapaceolum

Lapis agapis — Lapis lincis

Laſſari grece:id eſt aſſa gūmus ſilphij.iañ.

Lapaceoli in vnguento marciaton eſt ſpecies lapacij. Herba nota.

Lapis agapis creditur a quibuſdam lapis iudaicus:ſed non conſtat.color eius dicitur ſimilis colori pellis leonis.iañ.

Lapis lincis ex vrina lincis coagulata inuenitur. Iañ.

Le Leucopiper — Lepidos calcu.

Lepidos ſideritis — Lempnias

Leucos:id eſt album.inde leucopiper albū piper.iañ.

Lepidos calcu.lepis ſcama.calcu es.inde lepidos calcu ſcama eris.iañ.

Lepidos ſideritis : id eſt ſcama ferri.lep. ſcama ſidrion ferron.iañ.

Lempnias in confectione athanaſie quidā falſo expoſuerunt auripigmentum rubeum ⁊ ſic multi poſuerunt in confectione athanaſie:ſed lempnias eſt terra ſigillata. ⁊ ita in illa confectione debet poni.iañ.

Lingua auis — Liliſagus. Li

Lingua ceruina — Lilium celeſte

Litodemon — Litoſperma

Lingua auis eſt ſemen fraxini.iañ.

Liliſagus:id ē ſaluia. Apotecarij noſtri dicunt ſaluiā agreſtem. Et accipiūt eupatorium. Ego pro ſaluia agreſti acciperem ſaluiam minutam.⁊ ita volebat bonus ille magiſter robertus de leone:cuius anima in cōſpectu dei ſit. vt interdū mihi hanc eſſe ſuā opinionem aſſeruit.

Lingua ceruina:id eſt ſcolopendria.iañ.

Lilium celeſte:id eſt yris. S. L. ag.ca.āſea

Litodemon:id eſt lapis gagatis.ſolus īter lap.natens ſuper aquas:gallice iayet. iañ.

Litoſperma:id eſt lapideum ſemen:qd eſt durum vt lapis.⁊ eſt milium ſolis.iañ.

Luyluya — Luf plani Lu

Luyluya:id eſt panis cuniculi ſeu trifolium acetoſum.

Luf.id eſt ſerpentaria.iañ.plani.i.non criſpi.⁊ eſt draguntea minor.lege aaron.

De littera M

Mabatematicon — Maturella Ma

Malabaſtrum — Macazir

Macropiper — Marmacor

Matriſilua — Matricaria

Manna thuris

Mabatematicon exponit ꝙ eſt ſuccus cauliculi agreſtis:ſed dicit iañ.ꝙ deus nouit.

Malabaſtrum eſt foliū indum:ſed non eſt illud folium quo nunc vtimur.iañ.

Maturella in martiaton falſo: ſed debꝫ dicere morella.

Macazir.lege ſandali macazir.

Macropiper macros longum.inde macropiper:id eſt piper longum.iañ.

Marmacor:id eſt meliſſa.iañ.

Matriſilua.planta ex qua fit licium que vocatur caprifolium.iañ.

Matricaria:id eſt arthemeſia:aut saltē ſpecies eius nota apud omnes.

Manna thuris:id eſt minutum thus: vel puluis ipſius thuris.iañ.

Melanopiper Me

Melantium

Menta ſaracenica

Memitha

Mezereon

Mel tabazed

Merdaſangi

Melan nigrum.inde melanopiper:id ē piper nigrum.iañ.

Melancium:id eſt nigella.iañ.
Menta ſaracenica:lege balſamita.
Memita inquit dya.ca.de glaucio multi er
rantes memita pro glaucio vtuntur:id eſt
pro memitem.
Memitem em̄ eſt celidonia:ſed memita ē
herba ſimilima papaueri cornuto.iañ.
Mezereon.lege alipiados.
Mel tabazed.dicit ſaladinus ꝙ eſt mel al
bum de celo cadens ad modū roris:ſed eſt
albius ⁊ dempſius ꝙ̄ fit mel apum:⁊ quaſi
tēdit ad naturā zuc. Aut tu expone mel ta
bazed:id eſt optimū:qꝛ em̄ a folijs ⁊ florib⁹
apes colligunt mel.vñ iañ.auctoritate gal.
in libro de alimentis.mel eſt ros cadēs ſu
per folia arborum ⁊ plantarū a quibus reci
pit naturam ⁊ saporē.⁊ ob hoc nō ſunt ter
minabiles diuerſitates ſapor̄ inuentor̄ in
melle ab illis floribus ⁊ folijs a quib⁹ apes
ipm̄ colligunt. Et forte p mel tabazed vo
luit intelligere mel acticaz:de quo ſumma
laus in toto orbe extimat̄:qd̄ fit in actica re
gione vbi ex thimo ſato ab apibus colligit̄.
Merdaſengi:id eſt litargirum.iañ.
Mi Miriſtica Miconium
Mirra trocliten
Miriſtica:id eſt aromatica.inde nux miri
ſtica:id eſt nux aromatica ſiue nux muſca
ta.iañ.
Miconiū:id eſt papauer. Et qꝛ vt dictū eſt
cū ſimpliciter ponit̄ de papauere albo ītel
ligitur:ideo miconium cōiter accipitur pro
papauere albo.inde opium miconis:id eſt
qd̄ fit de papauere albo. iañ.
Mirra trocliten:id eſt rotūda minuta opti
ma.iañ.
Mo Mora baca
Mora baca:id eſt mori minoris.⁊ ſūt mora
parui rubi q̄ naſcit̄ in locis cultiuatis.
Mu Mundebeduſt
Mundebeduſt in ꝯfectione anacardina ex
ponitur ꝙ eſt pinguedo caſtorei act. libelli
qui incipit.fac igitur pie deus.

De littera N

Na Napei Nabath
Napta Nabith
Napei exponitur ī aurea alixendrina ꝙ eſt
ſemen napi.
Nabath cōparatur meſpilo ⁊ zazur.iañ.
Napta.lege aſpaltum.
Nabith in electuario alarif eſt potus qui
daz qui fit ex datilis ⁊ ficubus ſiccis coctis
in aqua vel ex aliquo alio fructu ſic.ꝙ ex a
qua talis decoctionis debet zuc.diſſolui.et
inde electuarium confici.
Ne Nepita
Nepita.lege calamentum.

Nimphea Nitrum Ni
Nimphea grece nenuffar.iañ.
Nitrum.lege baurac.
Nux vomica Nu
Nux vomica eſt fructus ſecunde ſpeciei ꝯti
tumali. S. Zi.ag.ca. exencia.

De littera O

Offei Of
Offei in metridato exponitur ꝙ eſt gum
mus edere.neſcit tamen iañ.ſi ita ſit.
Olibanum Olimpiados Ol
Olixatrum
Olibanum.hoc olibanum:id eſt thus.hec li
banus:id eſt arbor.hic libanus dicit̄ mons
vnde oritur. Actor pend.
Olimpiados falſo:ſed debuit dicere alim
piados.de quo ſupra.
Olixatrum.lege alexandrinum
Onfancium On
Onfancium eſt oleum qd̄ fit de oliuis īma
turis. Actor pend.
Orobonis lentici Or
Orminion
Orobonis lentici in confectione metrida
ti:exponitur ꝙ eſt lacca. Actor pend.
Ormininon in confectione metridati ex
ponitur ꝙ eſt ſemen rape. Alij dicunt ꝙ ē
enulla. Neutrum credit Iañ.
Ozimum Oz
Ozimum eſt ſemen baſiliconis. Iañ.

De littera P

Pancedanum Pa
Pancedanum.lege artanita
Petroleum Pe
Penidie ſabaret
Petroleum.lege aſpaltum
Penidie ſabaret:id eſt albe.
Piganon Pi
Piganon:id eſt rutha.iañ.
Platocinum Pl
Platocinum.i.latocinū:⁊ eſt ſizeleos.iañ.
Polinis Ponfiligos Po
Poligonia
Polinis ſubtilis farina cuiuſcunqꝫ grani.in
de polenta.iañ.
Ponfiligos.lege cathimia.
Poligonia geniculata:centum nodia.pſer
pinata lingua paſſerina.idem iañ.
Propoleos
Proſerpinata Pro
Propoleos eſt fex aluearis apū:vbi ſcꝫ a
pes ſuas eijciūt ſuꝑfluitates.talis em̄ cera
dicit̄ propoleos. Et alio noīe miū.iañ.
Proſerpinata.lege poligonia.

De littera R

Ra Rauendeſeni — Rapa ſiluatica
Rauendeſeni:id eſt reubarbarum.
Rapa ſiluatica ſiue rapa agreſtis naſcit̃ in locis ſiccis fruticem collectũ faciens longitudinis vnius cubiti:habens multas virgas ⁊ groſſas in modum digiti folia lenia ⁊ ſatis lata ſemen eius in foliculis concluſum nigrũ ⁊ fragile:qđ fractũ albũ deintus habꝫ colorẽ.ian̄.auctoritate dya.apud ytalos vulgari nomine dicitur rapola.

Ro Ros ſyriacus — Rodoſtoma
Rob — Romei
Ros ſyriacus:id eſt ſumach.vide ꝙ vbicunq̃ in libris de greco tranſlatis habet̃ ros ſyriacus in arab̄ eiſdem locis ⁊ caſibus habetur ſumach.Nam apud dya.in ca.de origano:vbi habetur ros ſyriacus in.S.eodẽ loco ex verbo dya.habetur ſumach.Item ĩ ca.de moris:vbi dicit̃ trita ⁊ ſicca ponũtur in loco roris ſyriaci in.S.eſt ſumach.Itẽ in.vij.breuiarij.Jo.ſerap.inuenit̃ ſirupus de fructibus:⁊ ibi ponitur ſumach.Plinius vero ⁊ dya.in deſcriptione eiuſdem ſirupi habent ſyriacum.Actor pend.
Rodoſtoma:id eſt aqua roſ.Actor pend.
Rob arab̄ ſuccus cuiuſcunq̃ fructus coctꝰ ad ſpiſſitudinẽ vt ſeruari poſſit cũ tñ ſimpliciter ponit̃ rob vinũ coctũ dꝫ intelligi ian̄.
Romeum in metridatum exponitur ſraffanum.ſynoĩa aſſam vel aaran.

De littera S

Sa Sandaraca — Saliunce
Sambacus — Scatũceli
Saturegia — Sandali macazir
Sanich ordei — Sanſuccus
Sal indus — Sapa
Scamonea — Scarabei
Sandaraca gummi vernicis.Jan̄.
Saliunca exponitur pro ſpica celtica:aut ſaltem pro ea poteſt poni.poteſt enim quãtum ⁊ ſpica q̃uisſit infirmior ea.ian̄.
Sambacus eſt ienſeminum.ian̄.
Scatũceli:id eſt vmbilicus veneris:⁊ ſybalaria idem.ian̄.
Saturegia:id eſt tymbre.ian̄.
Sandalus macazir.ita vocatur a meſue in pluribus locis.⁊ eſt ſandalus aromaticus ſiue muſcacelinus.ian̄.
Sanich ordei fit qñ ordeũ fractũ operitur aqua:⁊ bulit vſq̃ ad ſpiſſitudinem aque.deinde colatur:⁊ quod deſcendit eſt ſanich.ian̄.Aut aliter ⁊ melius ſanich ordei eſt ordeum mundatum torrefactum.ian̄.
Sanſuccus:id eſt maiorana.ian̄.
Sal indus.eſt in colore ſalis:⁊ in dulcedine mellis.Auic.quarto can̄.fen.prima de aſperitate lingue.Et eſt ſuc.qđ inuenit̃ coagulatũ ſup cannã mellis:ſicut ſal in india Loco eius ponit̃ candi aut zuc.Act.pend.
Sapa eſt muſtum coctum vſq̃ ad conſumptionem duarum partium.ian̄.
Scamonea.lege dyagridium.
Scarabei.ſunt vermes q̃ inueniunt̃ in tectis antiq̃s:vt dicũt ſinoĩa aſſam vel aaran ſed dicit Act.pend.ꝙ inueniunt̃ ĩ balneis.

Seneſcio — Semen contra Se
Selinum — Seteragi indi
Secacul — Sepa muris
Sauina — Secaniabin
Seba — Sedenegi
Sic inter ſe differunt ſeneſcio ⁊ ſenation quia ſeneſcio eſt cardũcelus:⁊ ſenation eſt naſturcium.Actor pend.
Semen contra.lege centonicum.
Selinum:id eſt apium.ide petroſelinum:id eſt petro apium.ydroſelinum:id eſt apiũ aquaticum.ian̄.
Seteyragi indi:id ẽ capſia.⁊ exponit actor libelli qui incipit Fac igitur pie deus.ꝙ eſt naſturcium agreſte.Nõ bene vidit ian̄.certitudinem huius plante:ſed Xp̄oforus georgius vbiq̃ exponit ſupra meſ pro ſeyteragi indi naſturcium.
Secacul inquit ian̄.ꝙ non eſt yringus.S.enim ponit yringum inter medicinas frigidas.⁊ ſecacul inter medicinas calidas.Dicit tñ Nicolaus in deſcriptione zinziberis conditi ꝙ ſecacul eſt ſpecies yringi:ita eñ dicit ad litterã.Accipe yringos qui habent folia ad modum cretani marini:quos ſaraceni ſecacul vocant.Arnaldus de villa noua dicit ꝙ ſecacul ẽ ſcarauida.galice eſcherine.a lyon geroulles.
Sepa muris:id eſt ſquilla.ian̄. qui dicitur ſepa muris:quia mures necat.
Scebrã.lege alſebrã.
Secaniabin:id eſt oximel.vnde meſ.ſecaniabin eſt illud cuius materia ſunt tres res ſcꝫ mel acetum ⁊ aqua.
Seba eſt ſpẽs abſinchij.putat̃ ꝙ ſit ſandonicum herba lumbricoꝝ.lege abſinchium.
Sedenigi:id eſt lapis ematites.⁊ ita debꝫ poni in trociſcis de terra ſigilata.meſ.⁊ nõ ſemen canap.vt aliqui falſo expoſuerũt.verum eſt ꝙ ſedenegi eſt ſemen canap.Similis error habetur in tertio Auic.caplo de fluxu ventris ſanguineo abſq̃ excoriatione in duobus locis:etiam in caſu nõ cõferret ſemen canap.

Sizelei — Simphiti Si
Simbalaria — Siriaca
Siſcidis — Sief
Silphium — Silene
Siracoſt — Sizimbrium
Sizemblar — Siliqua

Sidia Sigia
Sizelei vel ſizeleos.ſiler montanum pla⸗
tocinum idem.iaň.
Succutũ falſo:ſed debuit dicere ſinfitũ. et
eſt cõſolida maior.ſuccutũ nõ nouit auiceñ
vt pʒ ex verbis ſuis:cũ dicit ꝙ dicit̃ ꝙ eſt
ſempuiua.ꝛ dicat̃ ꝙ eſt ſemẽ mãdragore. ꝛ
dicit̃ etiã ꝙ eſt aliud.ꝛ vide auic.ca.ſuccutũ
Siriaca.lege herba ſyriaca.
Simbalaria.lege cardũcelum
Sief arabice.idẽ eſt ꝙ coliriũ.ꝛ ẽ cõfectio
ocularis formata ĩ modũ nuclei datili q̃ fri
cat̃ ſup cotẽ cũ aliq̃ liquore cõueniẽti.iaň.
Siſcidis:id eſt cucumer aſininus.iaň.
Silphium eſt herba cuius lacrimus eſt gũ
mi laxar:id eſt aſſa fetida.interdũ tñ ponit̃
pro ipſo gummo:vt in metridato.
Silene. in trociſcis dyacorali. D. N. expo
nit̃ cõiter in margine:id eſt pedis colũbini
Siracoſt eſt ſpecies manne.
Sizimbrium.lege balſamita.
Sizẽblar eſt ĩfuſio mirabolanoꝝ ẽblicoꝝ in
lacte. Auic.ĩ ſcdo cañ.idẽ meſ.ca.d ẽblicis
parrafo illo. Modus faciẽdi ſereblicũ. Et
dicitur ſẽremblar.a ſero lacte ꝛ emblicis.
Siliqua ꝛ xilocaracta grece .arab vero ca⸗
rumb qd multi latinoꝝ carubiam dicunt. ꝛ
eſt xilica ſiue xilocaracta lignũ cornue arbo
ris.ꝛ eſt arbor afferens fructuʒ rubeũ: ſicut
cerasum qd gallice dicitur corneille.
Sidia grece flores mali granati:vt dictũ ẽ
in pſidiũ.apotecarij nr̃i dicunt ꝙ eſt cortex
mali granati:ꝛ ita vtũt̃.ꝛ flores ipos mali
granati dicũt ballauſtias:nõ pſidiũ aut ſidia
Sigia:id eſt ſtorax liquida.iaň.
Sm Smirna Smirnon
Smirna vel ſmirnis.i.mirra humida. Iañ
exponit tñ act.pẽd.ꝙ eſt gũmus vernicis.
Smirnon.lege alexandrinum.
Sp Spermatis Spodium
Splen pultri Spuma argenti
Sponſa ſolis Spica inda
Spergula Spica aromatica
Spica romana Spica celtica
Sperma ſporos ꝛ geni ſm iañ.ſignant ſe
mẽ cuiuſlibet rei tã plãte ꝙ aialis:ſed qñ p
ſe ponitur:de ſemine ſaxifrage intelligit̃.
Spodiũ eſt res cuius origo nos latet. res
tñ aduſta videt̃.ꝛ Auic.dicit ꝙ ſũt radices
cãnaꝝ aduſtaꝝ.dicit tñ. S. L.ag.ca.abayſir
ꝙ eſt fuligo q̃ inuenit̃ in domibus vbi fun⸗
dunt̃ metalla:q̃ poſtꝙ ceciderit dicit̃ ſpodi
um:coherens vero dicit̃ põphiligos. Et ad
dens ex auctoritate gal.dicit ſic.vñ gal.ſpo
diovſus ſum:quia ſatis habui ponphiligos
dicit actor pendetarum ꝙ nos vtimur oſſe
eboris combuſto pro ſpodio.
Splen pultri ĩ eſdra cõiter exponit̃ ꝙ ẽ ſu
pfluitas quã equus pꝫicit cũ primũ nat⁹ eſt
Spuma argenti:id eſt litargirum.iaň.
Sponſa ſolis ſolſequium cicorea idem:vt
dicunt ſynonima aſſam vel aaran.
Spica inda:id eſt nardi.actor pend.
Spergula in vnguẽto marciaton:id eſt rub
minor.iaň.eſt ſimilis rubee:non tamen eſt
aſpera nec ſic creſcit. Et eſt herba illa quaʒ
gallice muguet appellamus.
Spica aromatica:id eſt nardi.actor pend.
Spica romana:id eſt celtica. Iañ ſuper ex⸗
poſitione huius termini nardus.
St Stiptera
Stiptera:id eſt alumẽ.apotecarij tñ nr̃i ex
ponũt alumẽ de pluma:q: maxie ſtipticũ ẽ.
Su Succutum Succinum
Sucaba Sulphurata
Succutũ.i.ſimphiton.iañ.lege ſimphiton.
Succinum:id eſt electrum vel karabe.le⸗
ge karabe.
Sucaba eſt ſpina arab. Et eſt ĩ virtute ſpi
ne albe ſiue bedegaris.
Sulphurata eſt dẽs equinus: ſpẽs trifolij:q̃
alio noĩe dicitur andacuba.de qua ſupra.

De littera T

Ta Tapſia Tarcon
Taratif Tartarum
Taraxacon
Tapſia vel capſia.lege ſeyteragi indi
Tarcon:id eſt piretrum.iaň.
Taratif.id eſt ypoquiſtidos.iaň.
Tartarum vel tartar ex vino in lateribus ve
getis generatur. iaň.
Taraxacon eſt ſpecies endiuie.ꝛ eſt endi⸗
uia amara ſiue endiuia ſilueſtris.iañ.ex au⸗
ctoritate Auiceñ. Et eſt ſcariola.
Te Teremabin Teſapei
Terra ſigillata Tetrabit
Teſeſie
Teremabin eſt ſpecies mãne. arab ſcribit̃
teremabin.grece vero terentabin.iaň.
Tezapei.in confectione metridati exponi
tur ſemen ſinap.iaň.
Terra ſigillata debet eſſe rubei coloris: vt
patet per Auiceñ. S.ꝛ dya.ca.de lẽpmas.
ſed qua vtimur hodie eſt alba.iaň.
Tetrabit:id eſt herba iudaica.ꝛ exponit a⸗
uiceñ.ꝙ herba iudaica eſt herbum. Et her⸗
bum eſt orobus genus leguminis.iaň.
Tezephie exponitur ꝙ eſt gummus rute
agreſtis.ſynonima aſſam vel aaran.
Ti Timiama Timbre
Tribulus marinus Trifolium acutum
Timiama grece oĩs confectio odorifera ad
fumigandũ facta.qd nomen moderni cori⸗
bro appropriauerunt.p quo lege confita.
Tymbre.lege ſaturegia.

Tribulus marinus exponunt ſynonima aſ-
ſam vel aaran. qđ eſt yringus.
Trifoliū acutū: id eſt luyluya. de quo ſupra.
To Tortelle de ſeni
Tortelle de ſeni eſt panis azimus bis co-
ctus de illa regione ſeni ſiue de terra hieru
ſalem. ibi enim arabes impaſtant eas cum
aqua maſticis. actor pend.
Tu Tuthia Thus maſculinum
Tuthia tria ſignificat. vnomodo idez eſt ꝙ
ponfilix. alio modo idem eſt ꝙ ſpodiū. Et
iſte ſpēs tuthie ābe ſunt fuligo ex fumo ele
uato in fornace in qua fit auricalcū q̄ diffe-
runt inter ſe vt dictū eſt in ſpodio: q: pon-
filix eſt fumus ſubtilis ⁊ ſubleuis valde: ſz
ſpodiū eſt grauius: ita ꝙ aſcendere nō po-
tuit ad ſuperiora fornacis: ſed reſedit infe
rius ⁊ eleuat ille fumus a lapide calamina
ri quo tingit vt fiat auricalcū. Tertio modo
dicit tuthia, pprius fumus eleuatus a dicto
lapide calaminari: ſeu a lapide dicto calami
na. ⁊ hec tuthia arab. dicit kadimia. aliter
climia: pro quo lege catbimia. hec ian.
Thus maſculinum dicitur thus groſſum. fe
mininum vero dicitur thus minutum. ian.

De littera V

Ve Venter merguli
Venter merguli exponit ꝙ eſt ſtomac⁹ cu
iuſdā auis aquatice q̄ vulgo dicit pleumon.
Vi Vicetocicum
Vicetocicum. lege antifarmacum.
Um Umbilici marini
Umbilici marini lap ſunt.
Uſ Uſifur Uſnea
Uſifur: id eſt cinabrium. actor pend.
Uſnea eſt res collecta ſuper arbore glandi
um vel nucis vel pini vel oliue ⁊ ſup alias
diuerſas arbores. ⁊ albi coloris odoris bo-
ni. ian auctoritate Auicen.

De littera X

Xi Xilocaſſie Xiloaloes
Xilobalſ Xiloacaracta
Xilos lignū. inde xilocaſſie. i. caſſielignee.
Xiloaloes: id eſt lignum aloes.
Xilobalſ. id eſt lignum balſ.
Xilocaracta: id eſt lignum caracte. Attēde
tamen ꝙ interdum inuenitur xiloaloes cru
di. ⁊ debet intelligi: id eſt non poſiti in de-
coctione. De xilocaracta tū lege ſiliqua.

De littera Y

Yſculi Yris
Yreos Ypericon
Ypoquiſtidos Yposelinum
Ypotamus
Yſculi ſūt vermes terre q̄ ydiomate mater
no baches vocant. Synonima aſſā vl aarā
Iſte. iiij. plante ſcz yris yreos gladiolus ⁊
ſpatula fetida aſſimilant inter ſe q̄tū ad fo
lia eorum: differūt tū adinuicē, p cui⁹ differētie
noticia habent tales verſus. Yris purpureū
floris gerit yreos album. Gladiolus croce
um: ſed ſpatula fetida nullum.
Ypericon: id eſt perforata
Ypoquiſtidos. eſt ſuccus fungi q̄ naſcit ī ra
dic. roſe canine. Et nō eſt ſuccus rad ede-
re: aut ſpeciei eius ſicut putauit dya. in ca. d
cyſeos q̄ ē edera. videas ſi placet qđ nota
uit ſup hoc ille rerū ſubtiliſſimus īdagator
Symō de ian. ſup expōe hui⁹ termini bar-
ba hyrcina. Fit aūt ypoquiſtidos hoc modo
in rad. roſe canine q̄ eſt planta alio nomīe
appellata barba hyrcina diſtanter a ſtipite
naſcit fungus: cuius forma eſt ac ſi plures
ballauſtias infigeres vnam in alia ⁊ face-
res ad modum baculi longitudinis medij
palmi. iſte fungus tonſus ⁊ expreſſus ſuc
cum emittit. deinde ad ſpiſſitudinem coq-
tur ⁊ exſiccatur. ⁊ fit ypoquiſtidos.
Yposelinum. lege alexandrinum.
Ypotamus eſt equus marinus. ⁊ eſt piſcis
fluuialis equo ſimilis: ſcz capite iuba ⁊ dor
ſo in nilo naſcens. ian.

De littera Z

Zezumbet Zuccara tabazed
Zinar Zuccorante
Zazum Zazur
Zaccarie
Zezumbet: id eſt zedoaria. actor pend.
Zuccara tabazed: id eſt finiſſiaz. actor libel
li qui incipit Fac igitur pie deus.
Zinar: id eſt viride eris. actor pend.
Zuccorante: id eſt flos agni caſti. act. pēd.
zazum: id eſt ſorbe. actor pend.
zazur: id eſt meſpilum. actor pend.
zaccarie in confectiōe triaſandali: id eſt pſi
lium. actor pend.
¶ Sic finē huic opuſculo apponētes almi
numinis auxilio: cuius nomē ſit ſemp bene
dictū. In hoc autem tertio tractatu ſumus
imitati cōiorem terminorum expōem obmit
tēdo auctorum cōtrouerſias. Oratos aūt ha-
beo huius nři opuſculi lectores: vt ſi qua in
eo minus bene dicta pcipiant: ne dente li
uoſo in eum prorumpant arguentes. Fru-
ſtra em̄ laborat vexana mortalitas: ſi quid
ad pfectōem vſq3 deducere ſperauerit: qđ
ſolius diuinitatis exiſtit.

Finit Nicolai prepoſiti docto-
ris medici clariſſimi yſagogarū
ſiue introductionū in artē apo-
tecariatus opuſculum.

Incipit tabula iſtiꝰ opis.

Lectoris introductio.

q Uia breuitas dum nil de ꝓprio omiſſum ſit multū placz ⁊ ꝓdeſt. econtrario ꝓlixitas ſicut vnicuiqȝ notū eſt: i multis nocet. Quinetiaȝ ars iſta apotecariatus: q2 p eā ſi indebite diſpenſaretur multa tā corporis ꝙ aīe ſequerentur incōmoda: maxima indiget diligentia ⁊ aduertantia. Quapropter in hac arte practicātes ſicut ⁊ in alijs artibus ſepius circa multa vt artem decet occupati ſunt. Ideo vt ea vtentes ꝓlixitatē euitent: ⁊ vt breuius faciliꝰ ⁊ diligentius droguas receptas ⁊ cōfectiones atqȝ oīa alia vt expeditius loquar in hoc volumine cōtenta reperire poſſint: vnā tabulā duos primos libros cōtinenteȝ omiſſo tertio: q2 cauſa breuitatis ſui nulla indiget tabula: hic vt melius potui exarare decreui. In qua qdem cū dei auxilio ſequar ordinē litteraꝝ minoris alphabeti: oſtendēdo in quotto folio recepte confectiones antidota atqȝ cetera oīa tā ſimplicia ꝙ cōpoſita in predictis duobus libris deſcripta ſituantur. Et primo de incipientibus ab A. Demū ab alijs litteris per ordinem.

A

Ab a Blutio medicinaꝝ: ⁊ q̄ medicine idigēt ablutōe: ꝑ totū primū caplm ſcđe partis pricipalis primi libri. Folijs. xviij. xix. ⁊. xx.
Ablutōis medicinaꝝ modus: ibidē ꝑ totum
Ablutaꝝ medicinaꝝ p̄paratio: ibiđ ꝑ totū.
Ablutaꝝ medicinaꝝ repoſitio: ibiđ ꝑ totū.
Ac ¶ Acariſtū. Folio xxxv.
Acetum ſquiliticum xxxvi.
Acetum ſquiliticum aliud xxxvij.
Acetū roſatū anthoſatū ⁊ ſabucinū. xxxvij
Acetum paſſulatum: ibidem
Acaſſia: ibidem
Ad ¶ Adrianum xxxv.
Aduſtio medicinaruȝ ⁊ q̄ medicine debent aduri: ꝑ totū capitulū. ij. ſcđe partis principalis primi libri. Fol. xx. xxi. xxij. ⁊. xxiij.
Aduſtionis medicinaꝝ modus: ibidē ꝑ totū
Aduſtaꝝ medicinaꝝ electio: ibidem ꝑ totū
Aduſtaꝝ medicinaꝝ repoſitio: ibidē ꝑ totū
Al ¶ Alcancalon xxxv.
Alipta muſcata xxxvi.
Alkermes: ibidem
Alfeſſera: ibidem
Almezereon: ibidem
Am ¶ Amidon ex frumento xxxvij
Amidon ex ordeo: ibidem
Amidon ex orobo: ibidem
¶ Analoga medicinalia ꝑ ſe ſumpta ꝑ quibus ſupponunt: ꝑ totū caplm. ix. ſcđi libri. Folijs. xxviij. xxix. xxx. ⁊. xxxi. An
Analogi deſcriptio: ibidem in principio capituli. Folio xxviij.
Antimoron xxxv.
Antidotum emagogum xxxv.
Aniſum laxatiuum xxxvi.
¶ Aque diſtillate: per totum. vi. capitulum primi libri. Folijs v. ⁊. vi. Aq
Aquas diſtillandi tempus: ibi Pro declaratione. vi.
Aquarum diſtillatarum repoſitio: ibi Notandum ſecundo. vi.
Aquaꝝ diſtillataꝝ duratio: ibi De tertio. vi.
Aqua fructuum xxxvij.
Aque mellis due recepte xxxvij.
Aqua ordei: ibidem
¶ Aromaticū roſ ſtōaci ꝯfortatiuū. xxxvi. Ar
Aromaticum roſ maius xxxvi.
Aromaticum roſ minus: ibidem
Aromaticum muſcatum: ibidem
Aromaticum gariofilatum: ibidem
Aromaticum nardinum: ibidem
¶ Athanaſia xxxv. At
Athanaſia magna xxxv.
Athanaſia minor: ibidem
¶ Aurea alexandrina xxxiiij. Au

B

b Enedicta. Folio xxxvij. Be
¶ Blanca xxxv. Bl

C

c Eram albā faciendi modus. ix. Ce
Cerota conficiēdi modus. li. ij. ca. v. ibi Attēde ſcđo. fol. xxvi.
Cerotum galieni xxxix.
Cerotum ſtomaticum galieni xxxix.
Cerotum infrigidatiuum galieni xl.
Cerotum ſandalinum xl.
¶ Citra condita xxxix. Ci
Citonia condita xxxix.
¶ Cliſteria faciendi modus. li. ij. ca. vi. ibi In decoctione. Folio xxvij. Cli
Cliſteria exhibendi modus: ibi De forma autem xxvij.
Cliſteria accipiendi modus: ibidem
Cliſteriorum propinandorum quātitas: ibi Attende vltra. xxvij.
¶ Colaturas cōmunes faciendi modus. li. ij. ca. vi. in principio capituli. xxvij. Co
Colatoria tria debȝ habere apotecarius. li. ij. ca. iij. ibi De ſecundo xxiiij.
Colirium album raſ xl.
Conditiones tres boni apotecarij: per totum primum capitulum prime partis principalis primi libri. Folio ij.

Condita ſeu conſeruas faciēdi modus. li. ij. ca. ij. ibi Condita vero. folio xxiiij.
Confectio differt ab electuario. li. ij. cap. ij. in principio. xxiiij.
Confectionem faciendi modus: ibi Iuxta predicta. xxiiij.
Confectio de xiloaloe xxxviij.
Confectio de muſco dulcis xxxviij.
Confectio de muſco amara: ibidem
Confectio nere: ibidem
Confectio de ſeminibus: ibidē
Confectio anacardina: ibidem
Confectio de ſtorace: ibidem
Confectio hameth: ibidem
Confectio alia hameth xxxix.
Confectōis de reubarbaro due ꝑte. xxxix
Confectio alſebran xxxix.
Confectio de eupatorio: ibidē
Confectionis de manna due ꝑte: ibidem
Conſeruas ſeu condita faciendi modus. libro. ij. ca. ij. ibi Condita vero. xxiiij.
Conſerua ſecacul xxxix.
Conſerua baucie xxxix.
Conſerua acori: ibidem
Conſerua anthos: ibidez
Cortices in medicinis ponende. li. primo ca. ix. per totum vij.
Corticū collectionis tp̄s: ibi De p̄io. viij
Corticum repoſitio: ibi De ſcdo. viij
Corticum duratio: ibi De tertio. viij.

D

De d Ecoctio ſimplicitū medicinaruz & que medicine debent decoqui li. ij. ca. viij. per totum xviij.

Dr ¶ Droguar descriptio: & q̄ medicine vocāt drogue. li. primo. ca. xiiij. in principio xi.
Droguarum electio & preparatio: ibidem per totum capitulum xi. & xij.
Droguas eligendi regula: ibi De primo. xij.
Droguarum duratio: ibi De ſcdo. xij.

Dy ¶ Dyagalange due ꝑte xl.
Dyaniſon due ꝑte xl.
Dyacimini due ꝑte xl.
Dyanthos: ibidem
Dyacinamomi xli.
Dyambre xli.
Dyamargariton calidum xli.
Dyamargariton frigidum: ibidem
Dyacorali: ibidem
Dyacameron: ibidem
Dyarodon: ibidem
Dyarodon abbatis: ibidē
Dyarodon iulii: ibidem
Dyacoſti due ꝑte xlij.
Dyacalamenti due ꝑte xlij.
Dyatrion piperum due ꝑte xlij.
Dyaproſſium: ibidem
Dyazinziberis xlij.
Dyazinziberis alia ꝑta xliij.
Dyayſopum xliij.
Dyayris ſimplex xliij.
Dyayris ſalomonis: ibidem
Dyapenidion: ibidem
Dyadragagantum calidum: ibidem
Dyadragagantum frigidum: ibidem
Dyamoron due ꝑte: ibidem
Dyanucum: ibidem
Dyacodion due ꝑte ibidem
Dyapapauer: ibidem
Dyapapauer aliud xliiij.
Dyaſulphur xliiij.
Dyamoruſion xliiij.
Dyacucurma maior: ibidem
Dyacucurma minor: ibidem
Dyalaca maior: ibidem
Dyalaca minor: ibidem
Dyacaparis: ibidem
Dyaſatyrion: ibidem
Dyaſatyrion alie due ꝑte xlv.
Dyaſpermatum xlv.
Dyacintonitem due ꝑte xlv.
Dyacintonitem laxatiui due ꝑte: ibidem
Dyamaſticis xlvi.
Dyaolibani xlvi.
Dyapruni due ꝑte xlvi.
Dyafinicon: ibidem
Dyaturbith: ibidem
Dyacartami: ibidem
Dyaſene due ꝑte: ibidez
Dyacaſtoreum xlvij.
Dyaborraginatum xlvij.
Dyabugloſſati due ꝑte xlvij.

E

El e Lectuarium differt a confectōe li. ij. ca. ij. in principio xxiiij.
Electuarium faciendi modus: ibi Iuxta predicta xxiiij.
Electuarium pliris arcoticum xlviij.
Electuarium de aromatibus xlviij.
Electuarium de gemmis xlviij.
Electuarium ſarboteng: ibidez
Electuarium leticie galieni xlix.
Electuarium reſumptiuū ſiue ad reſtaurandum humiditatem xlix.
Electuarium catholicon xlix.
Electuarium de granis mirti: ibidem
Electuarij de ſucco roſ due ꝑte: ibidem
Electuarij de pſilio due ꝑte: ibidem
Electuarium de citro non laxatiuū: ibidez.
Electuarium alarif: ibidem
Electuarium aliud alarif l.
Electuarium indum minus l.
Electuarium indum maius l.
Electuarium eleſcoph l.

Electuarij cōfoꝛtatiui ſtomaci due ℞te. l.
Electuarium de fructibus l.
Electuarium dulce l.
Electuarij dulcis alie due recepte li.
Electuarium dulce duplicatum li.
Electuarium contra peſtem li.
Elephanginaꝝ deſcriptio.li.pmo. ca.xiiij.
in pꝛincipio.folio xi.
Elephanginarum electio ⁊ pꝛeparatio:ibi
dem per totum xi.⁊.xij.
Elephāginas eligēdi regl'a:ibi De pꝛīo.xij
Elephanginaꝝ duratio:ibi De ſcdo xij.
Em ¶Emblici conditi l.
Emplaſtra conficiēdi modus.li.ij.ca.v. ibi
Emplaſtra pluribus modis xxvi.
Emplaſtri dyaquilon cōis due recepte. li.
Emplaſtrum dyaquilon magnum li.
Emplaſtrum dyaquilon paruum li.
Emplaſtrum de muſcilaginibus:ibidem
Emplaſtrum pꝛo ſtomaco li.
Emplaſtrum de granis lauri li.
Emplaſtrum de gallia:ibidem
Emplaſtri de gallia:recepta alia lij.
Emplaſtri relati ad ādromacū due ℞te. lij
Emplaſtrum de ſinapi lij.
Emplaſtri de fermento quattuoꝛ ℞te. lij.
Emplaſtrum ad duriciem iuncturarū:ibidē
Emplaſtri dyaſinicon due recepte:ibidem.
Emplaſtrum de aleis liij.
Emplaſtrum relatum ad eriſtraton liij.
Emplaſtri oꝛibaſij due recepte liij.
Emplaſtrum de melliloto: ibidem
Emplaſtrum apoſtolicon: ibidem
Emplaſtrum ceroneum:ibideꝫ
Emplaſtrum oxizocroceum: ibidem
Emplaſtrum de ianua liiij.
Emplaſtrum gratia dei liiij.
Emplaſtrum contra rupturam liiij.
Emplaſtrum diuinum liiij.
Eſ ¶Eſdra magna xlvij.
Ex ¶Excoꝛticatio ſeminū:p totū.iii.capitulū
ſcde ptis pꝛincipalis pꝛimi libꝛi.fo. xxiij.
Excoꝛticatio granoꝛum: ibideꝫ
Excoꝛticatio radicum:ibidem

F

Fi f Filo antropos liiij.
Filonij due recepte liiij.
Filonium maius liiij.
Filonium perſicum liiij.
Fl ¶Floꝛes quibus debet eſſe munitus apo
tecarius.li.pꝛimo.ca.v.per totū v.
Floꝛes colligendi tp̄s:ibi De pꝛimo v.
Floꝝ exſiccatōis modus:ibi De ſcdo v.
Floꝛum duratio:ibi De tertio v.
Floꝛum repoſitio:ibi Notandū vltra v.
Fo ¶Folia ad artē apotecariatꝰ apta: p totuꝫ
capi.iiii.pꝛie ptꝭ pͥncipal' pmi li.fo.iij.⁊.iiij

Fr ¶Fructus ex quibus fiunt medicine.libꝛo
pꝛimo.ca.viij.per totum vij.
Fructꝰ colligēdi tp̄s:ibi Notādū ergo.vij.
Fructuū repoſitio:ibi Notandū ſcdo vij.
Fructus exſiccādi modꝰ:ibi Modꝰ aūt.vij
Fructuū duratio:ibi Notandū tertio vij.

G

Gꝛ g Ariofilatum lv.
Gu ¶Gūmi ad medicandum apti
li.pꝛimo.ca.x.per totū.fo.viij.
Gūmos colligendi tp̄s:ibi De pꝛimo.viij.
Gūmos exſiccādi modꝰ:ibi Modꝰ aūt.viij
Gummoꝛum repoſitio: ibidem
Gummoꝝ duratio:ibi De tertio viij.
Gumme que poſſunt puluerizari.lib.ij.ca.
vij.ibi Gumme que. xxvij.
Gūme q̄ dn̄t diſſolui:ibi Gūme q̄. xxviij.
Gūme q̄ debent decoqui ⁊ colari:ibi Iſte
debent. xxviij.

H

He h Erbe ad artē apotecariatus ptī
nentes:p totū caplm.iiij. pꝛie
ptis pꝛīcipalis pmi libꝛi.folijs.iij.iiij.⁊.v.
Herbas colligēdi tp̄s:ibi De pꝛimo v.
Herbas exſiccādi modus:ibi De ſcdo v.
Herbaꝝ duratio:ibi De tertio v.
Herbaꝝ repoſitio:ibi Notetur etiam v.

I

Id Dꝛocopion olimpiatum lv.
Is i ¶Igia greca lv.
In ¶Infuſio roſ ⁊ violarum lv.
Iu ¶Iulep differt a ſirupo.li.ij.ca.iij.in pꝛin
cipio. xxiiij.
Iulep faciēdi modꝰ:ibi p roſ.xxiiij.⁊.xxv
Iulep clarificatio: ibi Dn̄ ſirupū. xxiiij.
Iulep colandi modus:ibi De ſcdo xxiiij.
Iulep decoctio:ibi De tertio xxv.
Iulep repoſitio:ibi De quarto xxv.
Iulep faciendi tempus:ibi De quīto. xxv.
Iulep.D.M. lv.
Iulep roſ due recepte lv.
Iulep violarum:ibidem in margine lv.
Iulep de ſucco violarum lv.
Iulep de ſucco roſ:ibidē in margine lv.

K

Ka k Atarticum imperiale lv.
Re ¶Rebuli conditi lv.

L

La l Axatiuas medicinas exhiben
di modus:ibi De ſcdo.fo.xxv.
Laxatiuas medicinas accipien
di modus.li.ij.ca.ij.ibi Et q̄ medi. fo.xxv
Laxatiuas medicinas accipiēdi tp̄s:ibideꝫ

Tabula

Zi ⁋ Zintotripon lvi.
Zitum lvi.
Zo ⁋ Zooth quomodo debet fieri.lib.ij.ca.ij.
ibi Et ſimiliter.folio xxiij.
Zooth de pino lvi.
Zooth de ſquilla lvi
Zooth ſanum ⁊ expertum lvi.
Zooth ad caliditatem ⁊ aſperitatez pectoris due recepte lvi.
Zooth ꝓ ptiſicis cōſumptis ⁊ ethicis. lvi.
Zooth ad aſma:ibidem
Zooth de amigdalis:ibidem
Zooth de caulibus: ibidem

M

Me m Edicine vnde ſumuntur in generali.li.pꝛimo.ca.ij.pꝛie partis pꝛincipalis.folio ij.
Medicinarum diuiſio:ibidem ij.
Medicine que ſolent permutari.li.ii.ca.x.per totū.foliis xxxi.xxxii.⁊.xxxiii.
Medicine ab animalibus ſumpte.li.pꝛimo.ca.xiii.per totum ix.x.⁊.xi.
Medicinarum ab animalibus ſumptarum pꝛeparatio ⁊ repoſitio:ibidem per totum.
Medicine a quibus animalibus debent ſumi:ibi De pꝛimo xi.
Medicinas ab aīalibus ſumendas colligēdi tempus:ibi Notandū ſcdo xi.
Medicinarum ab animalibus ſumptarum duratio:ibi De tertio xi.
Medicinarum compoſitarum in generali diuerſimodi.li.ii.ca.pꝛimo. xxiiii.
Medicinaꝝ cōpoſitaꝝ diuiſio:ibidē ꝑ totū
Mel roſ lviii.
Mel anthoſatū.ibidem in margine lviii.
Mel bugloſſatum:ibidem in margine
Mel alkikl:ibidem in margine
Mel anacardi:ibidem in textu
Mel paſſulatum:ibidem
Mel mirtinum:ibidem
Mel emblicoꝛum: ibidem
Menſurarum diuerſa genera.li.ii.ca.vltimo.per totum xxxiii.⁊.xxxiiii.
Metridatum lvii.
Mi ⁋ Micleta lvii.
Mineralia ad medicanduz apta.li.pꝛimo ca.xii.per totum ix.
Mineraliū collectio:ibi Circa mīeralia.ix
Mineraliū duratio:ibi Notandū ſcdo ix.
Miua ſimplex lvii.
Miua aromatica lvii.
Miue acetoſe due recepte lviij
Miua acetoſa de ſuccis fructuum lviii.
Mu ⁋ Muſe enee due recepte lvii
Muſcilagines radicū extrahēdi modꝰ.li.i.ca.iiii.ſcde ptis pꝛīcipalis ꝑ totū.fol. xxiii.
Muſcilagines ſeminum extrahendi modus:ibidem per totum xxiii.
Muſalagīes gūmoꝝ extrahēdi modꝰ ibid

N

Ne n Efron catarron. lviii.

O

Ol o Lea conficiēdi modus.li.ii.ca.v.ibi Olea que fiunt xxvii.
Olei de amigdalis dulcibꝰ due ꝛcte lx.
Oleū de amigdalis amaris:ibid ī margine
Oleū de criſomilis:ibidē ī margine lx.
Oleū de perſicis:ibidem in margine
Oleū de nucis:ibidem in margine
Oleū de auelanis:ibidem in margine
Oleū de ben:ibidē in margine
Oleū de keruа:ibidem in margine
Oleū de cartamo:ibidem in margine
Oleū de nuce indica:ibidem in margine
Oleū de ſeraſis:ibidem in margine
Oleū amaleb:ibidem in margine
Oleum de granis citri:ibidem in margine
Oleum de fiſticis:ibidem in margine
Oleum de pigneis:ibidem in margine
Oleum laurinum in textu lx.
Olei de balſamo tres recepte lx.
Olei de ſizamo due recepte lx.
Oleum de ſemine lini:ibidem in margine
Oleum de granis papaueris:ibid ī margīe
Oleū de ſemine lactuce:ibidem in margīe
Oleū de ſemine cucurbite:ibidē ī margine
Olei nardini vna recepta:ibidē in textu
Olei nardini tres alie recepte lxi.
Olei de coſto tres recepte lxi.
Oleum de cinamomo lxi.
Oleum de auro:ibidem in margine
Oleum de argento:ibidem in margine
Olea de lignis ⁊ lapidibus:ibid ī margine
Oleū de piperibus:in textu lxi.
Oleum pulegium lxi.
Olei de enula due recepte:ibidem
Oleum rutaceum ibidem
Olei anetini due recepte:vna in textu: et alia in margine lxi.
Olei de camomilla due recepta:vna in textu:⁊ alia in gloſa notanda lxi.
Oleum de keyri:ibidem in gloſa notanda
Oleū de melliloto:ibidē in gloſa notanda
Oleū de ſanſucco:ibidem in gloſa notāda
Oleum mirtinum:ibidem in textu lxi.
Olei de lilio tres recepte:due in textu: et tertia in margine lxi.
Oleum yꝛinum lxij.
Olei roſ quattuoꝛ recepte lxij.
Oleum violatum:ibidem in margine lxij.
Oleum ſambacinum:ibidem in margine
Oleū de floꝛibus papaueris:ibid ī margīe.
Oleum de lactuca:ibidem in margine

Oleum de menuſſare: ibidem in margine
Oleum de cucurbita: ibidem in margine
Oleum de citonijs in textu lxij.
Oleum mirtinum: ibidem in margine
Oleum rutaceum: ibidem in margine
Oleum de ſanſucco: ibidem in margine
Olei mādragorati due recepte: ibiđ i textu
Olei de maſtice tres recepte: ibidem
Oleum picis: ibidem
Olei de ſtorace due recepte: ibidem
Oleum de lapdano: ibidem
Oleum muſcelinum: ibidem
Oleum de caſtoreo lxiij.
Olei de euforbio due recepte lxiij.
Oleum vulpinum lxiij.
Oleum pḃoꝝ ſiue oleum de lateribus: ibiđ
Oleum de ouis. D. M. ibidem in margine
Oleū de croco: ibidem in textu
Oleum de tartaro: ibidem
Olei de cucumere aſinino due ℞te: ibidem
Oleum de mezereon: ibidem
Oleum oleandri: ibidem
Olei de aſſe: id ē olei ſericini due ℞te: ibiđ
Oleum de alkanna: ibidem
Oleum de pomis citrangulorum: ibidem
Olei de ouis due recepte: ibidē
Oleum ſinapinum: ibidem
Oleum de iuniperio: ibidem
Olei de ſcorpionibus due recepte: ibidem
Op ¶ Opiata medicina quomodo fiunt. lib. ij.
ca. ij. ibi Et ſimiliter dicendū. folio xxiiij.
Opij due recepte lix.
Oppopira lix.
Ox ¶ Oxi lix.
Oximel ſimplex: ibidem
Oximel compoſitum ſeu diureticū: ibidez
Oximell' cōpoſiti ſeu diuretici due ℞te. lx
Oximel aromaticum lx.
Oximellis ſquillitici tres ℞te: ibidem
Oxizacra ſimplex: ibidem
Oxizacra compoſita: ibidem

P

Pa An xp̄m lxiiij.
p Paulinum antidotum lxiiij.
Pe ¶ Penidie lxv.
Permutationes medicinarum: ⁊ que medicine ſolent permutari. li. ij. ca. x. per totū folijs xxxi. xxxij. ⁊. xxxiij.
Pi ¶ Pignolatum ſimplex ⁊ vſuale lxv.
Pignolati compoſiti due recepte lxv.
Pillule quomodo debent fieri. li. ij. ca. iiij. in principio xxv.
Pillularum repoſitio: ibi De primo xxv.
Pillulas exhibēdi mod⁹: ibi De ſcđo. xxv.
Pillulas accipiēdi modus: ibi Medici preterea. xxv.
Pillulas accipiendi tempus: ibidem
Pillularum ſumendarum numerū: ibi De tertio xxvi.
Pillule ſine quibus eſſe nolo lxv.
Pillule auree lxvi.
Pillularum cochie due recepte lxvi.
Pillule dyacaſtoree lxvi.
Pillule de octo rebus: ibidem
Pil. de quinqȝ generib⁹ mirabolanoꝝ: ibidē
Pillule eleppangine: ibidem
Pillule agregatiue: ibidem
Pillule agregatiue maiores lxvij.
Pillule agregatiue minores lxvij.
Pillule de eupatorio maiores lxvij.
Pillule de eupatorio minores: ibidem
Pillularum de reubarbaro due ℞te: ibidez
Pillule alkekangi: ibidem
Pillule ad febres antiquas: ibidem
Pillule inde: ibidem
Pillularum alhandal due recepte: ibidem.
Pillule de ſarcocola: ibidem
Pillule fetide maiores: ibidem
Pillule fetide minores: ibidem
Pillularum de ſerapino due ℞te: ibidem.
Pillule de euforbio lxviij.
Pillule de mezereon lxviij.
Pillule lucis maiores lxviij.
Pillule lucis minores: ibidem
Pillule ad febres colericas: ibidem
Pillule dyarodon: ibidem
Pillularum de turbith due recepte: ibidem
Pillule de lapide lazuli: ibidez
Pillule de lapide armeno: ibidem
Pillule de bdellio ibidez
Pillule de bdelio maiores: ibidem
Pillule de bdellio minores: ibidem
Pillule de oppoponaco: ibidem
Pillule de hermodattilis lxix.
Pillule de hermodattilis maiores lxx.
Pillule de hermodattilis minores lxx.
Pillule aretice: ibidem
Pillule que non valentes ſurgere faciunt incedere: ibidem
Pillule de colloquintida: ibidē
Pillule ſebellie: ibidem
Pillularum ſtomaticarum ſex ℞te: ibidez
Pillularum ante cibum due recepte: ibidez
Pillule de agarico: ibidē
Pillule de fumoterre: ibidem
Pillule ruffi ſeu cōes lxx.
Pillule aſſeyeret lxx.
Pillule ad omnes morbos catarri lxx.
Pillule bichie ad tuſſim: ibidez
Pillule albe: ibidem
Pil. ipiales. D. arnaldi đ villa noua. lxxxviij
¶ Poma ⁊ pira condita lxv. Po
Ponderum diuerſa genera. li. ij. ca. vltima per totum xxxiij. ⁊. xxxiiij.
Potio ſancti pauli lxiiij.

Tabula

Potio muſcata lxv.
Pr ¶ Praſia cõis ad facilitãdum partum. lxv.
Praſia contra peſtem lxv.
Pu ¶ Puluis contra peſtem lxv.
Puluis electuarij de bolo: ibidem
Puluis contra lumbricos: ibidem

Q

Qu q Uadrumeron lxx
Quid p quo quõ fit. li. ij. ca. x. p totũ. fol. xxxi. xxxij. z. xxxiij.

R

Ra r Adices qbus dz apotecari9 botecã ſuã munire: p totũ. iii. caplz, prie ptl prĩcipalis pmi libri. fo. ij. z. iij.
Radicum electio: ibidem
Radices colligendi tempus: ibi De primo notandum. iij.
Radicũ deſiccatõis modus: ibi Notandum ſecundo. iij.
Radicũ repoſitio: in fine ſcdi notandi iij.
Radicum duratio: ibi De tertio iij.
Re ¶ Requies lxx.
Ro ¶ Rob d ſcriptõ. li. ij. c. iij. ibi Rob vo. xxiij
Rob faciendi modus: ibidem
Rob clarificatio: ibi Quando ſirupũ. xxiij.
Rob colandi modus: ibi De ſcdo xxiij.
Rob decoctio: ibi De tertio xxv.
Rob repoſitio: ibi De quarto xxv.
Rob faciendi tempus: ibi De quinto. xxv.
Rob de ribes lxx.
Rob de agreſta lxx.
Rob de cornibus lxx.
Rob de citonijs: ibidem
Rob de pomis: ibidem
Rob de piris: ibidem
Rob de prunis: ibidem
Rob de granatis acetoſis: ibidem
Rob de perſicis: ibidem
Rob acetoſitatis citri: ibidem
Rob mirtinum: ibidem
Rob de berberis: ibidem
Rob de ſumac: ibidem
Rob de moris de ſeni immaturatis: ibidez
Rob de fructibus due Rte: ibidem
Roſarum exſiccatio: ibi Modus vero. v.
Roſata nouella lxx.
Ru ¶ Rub trociſcata lxx.

S

Se ſ Ecaniabin ſolome educẽs flegma. lxxij.
Secaniabin ſolome educens melencoliam lxxij.
Secaniabin de keyſim lxxiii.
Secaniabin de calamento lxxiij.
Semina de quibus fiunt medicine. li. prio. ca. vij. per totum. folijs vi. z. vij.
Semina colligendi tempus: in capitulo de fructibus: ibi Notandum ergo. vij.
Seminum repoſitio: in capitulo de fructibus: ibi Notandum ſcdo vij.
Semina exſiccandi modus: in capitulo de fructibus: ibi Modus autem. vij.
Seim duratio: i caplo de fructibus: ibi Notandum tertio. vij.
Si ¶ Sirupus differt a iulep. lib. ij. cap. iij. in principio. xxiij.
Sirupos faciendi modus: ibidem xxiij.
Siruporz clarificatio: ibi Qñ ſirupũ. xxiij.
Sirupos colãdi modus: ibi De ſcdo. xxiij
Siruporz decoctio: ibi De tertio xxv
Siruporz repoſitio: ibi De quarto xxv.
Sirupos faciendi tẽpus: ibi De quito. xxv.
Sirupus de pomis lxxij.
Sirupus de piris lxxij.
Sirupus de perſicis lxxij.
Sirupus de citonijs: ibidem
Sirupus de ſucco acetoſe: ibidem
Sirupus de ſucco cucurbite: ibidem
Sirupus de prunis: ibidem
Sirupus de granatis acetoſis: ibidem
Sirupus de granatis dulcibus: ibidem
Sirupus de corticibus citri: ibidem
Sirupus acetoſitatis citri: ibidem
Sirupus de agreſta: ibidem
Sirupus de keſmes: ibidem
Sirupus de albela: ibidem
Sirupus dinarij ſiue de bizancijs: ibidem.
Sirupi cõferentis catarris calidis tuſſi coriſe z pleureſi due Rte: ibidez
Sirupus de cannis: ibidem
Sirupus de portulaca: ibidem
Sirupi de calamento due Rte lxxiij.
Sirupi de menta due recepte lxxiij.
Sirupi de abſinchio due recepte: ibidem.
Sirupi de fumo terre due recepte: ibidem
Sirupus de fumoterre maior: ibidem
Sirupus de fumoterre minor: ibidem
Sirupus de liquiricia: ibidem
Sirupus de yſopo: ibidem
Sirupus de praſſio lxxiiij.
Sirupus de thimo lxxiiij.
Sirupus de epythimo lxxiiij.
Sirupus de eupatorio: ibidem
Sirupus de ſticad: ibidez
Sirupus contra acutas febres: ibidem
Sirupus roſ: ibidem
Sirupus violarum: ibidem
Sirupus alius de violis: ibidez
Sirupi de papauere tres recepte: ibidem.
Sirupus mirtinus: ibidem
Sirupi mirtini alia recepta lxxv.
Sirupus contra oẽm fluxum vẽtris. lxxv.
Sirupus acetoſus ſimplex lxxv.

Sirupus acetoſus compoſitus lxxv.
Sirupus acetoſus de ſuccis herbaꝝ. lxxv.
Sirupus acetoſus de ſuccis fructuū: ibidē
Sirupus acetoſus de ſuccis ⁊ aquis fru‑
ctuum: ibidem
Sirupus acetoſus de citonijs: ibidem
Sirupi acetoſi de pomis tres ℞te: ibidem
Sirupus acetoſus de prunis: ibidem
Sirupus acetoſus de teremabin: ibidem
Sirupus acetoſus laxatiuus: ibidem
Sirupus de endiuia: ibidem
Sirupus de arthemeſia: ibidez
So ❡ Solutiue medicine. li. primo. ca. xv. per
totum. folijs xij. xiij. xiiij. xv. ⁊ xvi.
Solutiuaꝝ medicinaꝝ electio: ibidē p totū
Solutiuaꝝ medicinaꝝ repoſitō: ibid̄ p totū
Solutiuaꝝ medicinaꝝ duratio: ibid̄ p totū
Solutiuas medicinas accipiendi modus. xxv. ⁊ xxvi.
Solutiuas medicīas diſpēſādi mod⁹: ibid̄
Solutiuas medicinas accipiēdi tp̄s: ibidez
Sophiſticate medicine quomodo ſophiſti‑
cantur. li. primo. ca. vltimo p̄ie partis pri‑
cipalis per totum xvi. xvij. ⁊ xviij.
Sophiſticatas medicinas cognoſcēdi mo‑
dus: ibidem per totum
Sotira magna lxxi.
St ❡ Stomaticum calidum lxxi.
Stomaticum frigidum lxxi.
Stomaticum confortatiuum lxxij.
Su ❡ Succi ſicci quibus apotecarius munitus
eſſe debet. li. primo. ca. xi. per totum viij.
Succos colligendi tp̄s: ibi De prio. viij.
Succoꝝ exſiccatōis mod⁹: ibi De ſc̄do. ix.
Succoꝝ duratio: ibi De tertio ix.
Succus abſinchij lxxxviij.
Succus celidonie lxxxviij.
Succus cucumeris aſinini lxxxviij.
Succus eupatorij: ibidem
Succus fumiterre: ibidem
Succus liquiricie: ibidem
Succus memithe: ibidem
Succus titimali: ibidem
Suffuf faciendi modus. li. ij. ca. ij. ibi Sed
ſuffuf. xxiiij.
Suffuf differt a puluere: ibidem
Suffuf de ligno aloes lxxi.
Suffuf dyarodon lxxi.
Suffuf aromaticum lxxi.
Suffuf impinguatiuum: ibidez
Suffuf de granis mirti: ibidem
Suffuf ad tuſſim antiquam: ibidem
Suppoſitoriorum forma. li. ij. ca. vi. ibi De
forma ſuppoſitoriorum. Folio xxvij.

T

Te Eodoriton emperiſton. lxxviij.
t Teodoriton anacardinū. lxxviij

Tr ❡ Triaſandali lxxviij.
Trifera galieni lxxvij.
Trifera magna lxxvij.
Trifera maior ex arte ſunamis lxxvij.
Trifera minor: ibidem
Trifera muſcata: ibidem
Trifera ſaracenica: ibidez
Trifere ſaracenice alia ℞ta. lxxviij.
Trifera periica lxxviij.
Trionfilon lxxviij.
Trituratio medicinarum ſimplicium: ⁊ que
medicine patiuntur triturationem. li. ij. ca.
vij. per totum. folijs xxvij. ⁊ xxviij.
Triturationes medicinaruz in generali: ibi
Iſte ſupra. xxviij.
Trociſcorum dyarodon ſiue de roſis due re
cepte. lxxviij.
Trociſcoꝝ dyarodon ſiue de roſis alie tres
recepte. lxxix.
Trociſci dyani ſiue de violis lxxix.
Trociſci ydiocri: ibidem
Trociſci crocomagmatis: ibidem
Trociſci ſquilitici: ibidez
Trociſci de tyro: ibidem
Trociſci dyacorali: ibidez
Trociſcorum de camphora due ℞te: ibidē
Trociſcoꝝ alkekangi tres ℞te: ibidem
Trociſci de mirra: ibidez
Trociſci de gallia muſcata: ibidem
Trociſci de gallia ſebellie: ibidem
Trociſci de gallia elephangina lxxx.
Trociſci de gallia magna ſiue regali. lxxx.
Trociſci ramich lxxx.
Trociſci de reubarbaro: ibidem
Trociſci de ſpodio: ibidem
Trociſci de ſpodio cum ſemine acetoſe: ibi
dem.
Trociſcorum de berberis due recepte: ibid̄
Trociſci de abſinchio: ibidē
Trociſci de eupatorio: ibidem
Trociſci de aniſo: ibidem
Trociſci de lacca: ibidem
Trociſci de terra ſigilata: ibidem
Trociſci de croco lxxxi.
Trociſci de arſenico lxxxi.
Trociſcorum de agarico tres ℞te: ibidem
Trociſci de turbith: ibidem
Trociſcorum de ſerapino due ℞te: ibidez
Trociſci alhandal: ibidem
Trociſcorum de ſandalis due ℞te: ibidem
Trociſci hameth: ibidem
Trociſci de cipero: ibidem
Trociſci de ligno aloes: ibidem
Trociſci de caperibus: ibidem
Trociſci de karabe: ibidem
Ty ❡ Tyriaca magna galieni lxxvi
Tyriaca andromachi lxxvi.
Tyriace dyateſſeron due ℞te lxxvij.

Tabula

V

Vaſa ad reponendū medicinas apta.li.pꝛio.ca.xvi.Folio.xvi.
¶Vinoꝝ in boteca ꝯſeruādoꝝ deſcriptio.li.ij.ca.iij.ibi Vinū vero.xxiij.
Vina faciendi modus:ibidem
Vinoꝝ clarificatio:ibi Dñ ſirupum. xxiij.
Vina colandi modus:ibi De ſcđo. xxiij.
Vinoꝝ decoctio:ibi De tertio. xxv.
Vinoꝝ repoſitio:ibi De quarto. xxv.
Vina faciendi tempus:ibi De quinto.xxv.
¶Vnguēta cōficiēdi modus.li.ij.ca.v.ibi
Vnguenta poſſunt.Folio xxvi.
Vnguenti dyaſinicon due Rte.Fo.lxxxij.
Vnguenti palmei due Rte lxxxij.
Vnguētū nobile relatū ad nicodemū.lxxxij
Vnguentū aliud nicodemi:ibidem
Vnguentum arabicum:ibidem
Vnguentum apoſtoloꝛum:ibidem
Vnguentum ceraſeos magnum:ibidem
Vnguentum ceraſeos paruum: ibidem
Vnguentum arthanite magnum:ibidem
Vnguentum arthanite paruum lxxxiij.
Vnguentum de lino lxxxiij.
Vnguentum azaſir lxxxiij.
Vnguentum roſatum:ibidem
Vnguentum violatum:ibidem
Vnguentum de papauere:ibidem
Vnguentum baſilicon magnum:ibidem
Vnguentum baſilicon minus:ibidem
Vnguētum de bdellio:ibidem
Vnguētū aliđ ſiſe vnguēto de bdellio:ibiđ
Vnguentum filagrios: ibidem
Vnguentum aureum:ibidem
Vnguentum de ceruſa:ibidem
Vnguentum album:ibidem
Vnguentū ſy:icinum:ibidem
Vnguentum egiptiacum:ibidē
Vnguentum triafarmacum: ibidem
Vnguentum alfeſſuricum relatum ad alexandrum lxxxiiij.
Vnguentum aliud alfeſſuricum lxxxiiij.
Vnguentum ad vulnera antiqua lxxxiiij.
Vnguentum citrinum: ibidem
Vnguentum aureum:ibidem
Vnguentum populeon: ibidez
Vnguentum martiatum:ibidem
Vnguentum arrogon lxxxv.
Vnguentum dyaltea lxxxv.
Vnguentum contra pediculos lxxxv.
Vnguentum agripa:ibidem
Vnguenti laxatiui due Rte:ibidem
Vnguentum pompbiligos: ibidem
Vnguentum contra ſcabiem:ibidem
Vnguentum enulatum:ibidez
Vnguentum deſiccatiuū rubeum lxxxvi.
Vnguentū cōtra vermes due Rte lxxxvi.
Vnguentum reſumptiuum lxxxvi.

Y

Yere pigre galieni due Rte. lxxxvi
Yera pigra conſtantini lxxxvi.
Yera logaudion lxxxvij.
Yera ruffini lxxxvij.
Yera abbatis lxxxvij.
yera luſhermetis:ibidem
yere archigenis due Rte:ibidem
yera coloquintidos:ibidem
yera.D.M.ibidem
¶yſopum cerotum galieni lxxxvi.
yſopum cerotum filagrij lxxxvi.
yſopum cerotum pauli lxxxvi.

Z

Zinziberis cōditi due Rte. lxxxviij
¶Zuccara roſ tabulata lxxxvij.
Zuc.roſ in modū ꝯſerue. lxxxvij.
Zuc.roſ diuerſe Rte. lxxxviij.
Zuccarum violatum lxxxviij.
Zuccarum bugloſſatū. lxxxviij.

Finis tabule.
Laus deo.

Regiſtrum huius libri.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.Omnes iſte ſunt quaterni.l.m.n.ſunt triterni.